

Posuit DEVS *hominē in Paradiso volup. ut oper. et custod. illum.*

Fecit DEVS *tunicas pell. et induit eos.*

PARADISVS ANIMÆ CHRISTIANÆ,

Lectissimis omnigenæ Pietatis delitiis amænus:

Studio et operâ

Iacobi Merlo Horstii

Ecclie B. Mariæ Virg. in Pasculo Pastoris.

Editio altera longe auctior et elegantior.

Col. Agrippinæ

Sumpt. Ioannis Kinchii et Sociorum. A°. 1644.

Adam ubi es?

Lignum vitæ in medio Paradisi.

Ponam inimicitias inter te et semen mulieris.

Duæ Matres. Mortis et Vitæ.

Sereniſſimo & reverendiſſimo

PRINCIPI

FERDINANDO

ARCHIEPISCOPO

COLONIENSI,

BAVARIÆ DVCI, &c.

SEPTEMVIRORVM,

PRÆSVLVM PRINCIPVM

SYDERI;

IMPERII, GERMANIÆ,

PATRIÆ DELICIO.

Sereniſſime Princeps, Clementiſſime Domine.

ARADISVM plantavi, conquiſitis undique plantis lectiſſimis, non ad Voluptatem, ſed Pietatem, (quanquam delicias jungere pietati, quid vetat, cum ſola mens pia conſcia ſit liquidæ & ſynceræ voluptatis?) Tutor itaque ſeu Cuſtos quærendus mihi fuit: (an Cherubin, aut Angelus quiſpiam?) qui prophanum vulgus arceat; aditumque cuſtodiat, ne temerario cujuſquam incurſu violetur. Deo quidem haud difficile fuit, plantatum à ſe Paradiſum valido munire præſi-

dio

dio; utpote, cui ad nutum parent Adminiſtratorii illi Spiritus: Sed cum ego tuo, Clementiſs. Princeps, ſubſim imperio, qua fronte Te Paradiſo meo cuſtodem ſtatuam? Verumtamen ſolicitè quærenti Tu ſolus voto meo par occurriſti; utpote, qui tanquam alter Cherubim ad urbis hujus tutelam poſitus, hoſtes incurſus prohibes, & indigenas ab omni clade feliciter tueris. Neque huc gladio flammeo atque verſatili opus habes: ſuaviter enim diſponis omnia, & ſubditorum quieti ac tranquillitati Prudentia, Benignitate, & quacunque potius ratione quam violenta manu conſulis. Atque ut propius & convenientius inſtituto meo loquar; Moyſis potius, quam Ioſue arma capeſſis, imò & ita hunc contra Amalecitas, id eſt Imperii ac Religionis hoſtes præliantem, dignis ſacro Præſule ſuppetiis adjuvas.

Teſtis inclyta Colonia tua, in qua hactenus inter ipſos quaſi bellorum furores & incendia, Pace fruimur: & circumſtrepentibus undique armis, nec non frementibus Hoſtibus, tanquam ſecuri vivimus, non ſine peculiari Numinis ope, quam utique nobis rara tanti Principis Pietas, & orandi aſſiduitas, juſſu tuo, & piiſſimo inſtituto, jam hîc à multis annis hucuſque per omnes Eccleſias ſine intermiſſione continuata conciliant. Tantum valet apud Deum deprecatio juſti aſſidua. Nempe vana ſine Deo eſt omnis vis & poteſtas; Vna utilis est ad omnia

PIETAS. Huic ego pro modulo meo adminiculum quoddam hoc labore conferre ſtudui. Si conatum pro inſita Clementia Celſitudo Tua probaverit, ſat hoc beneficii erit. Cætera PROVIDEBIT DEVS; qui Te nobis, (hoc unum eſt ſubditorum omnium votum) ſoſpitet, ſervetque diu, & ſit tandem tua, & G[illegible] tui merces magnanimis.

Coloniæ [illegible] in loco Paſcuæ.

Sereni[illegible]æ & reverendiſsimæ C. S.

Humilis Sacellanus.

IACOBVS MERLO HORSTIVS.

B. Mariæ in Paſculo
Paſtor.

PIO LECTORI.

EN habes, pie LECTOR, Paradisum *non minore nunc denuo cura & labore renovatum, quam initio plantatum. Nam quod industriis hortorum cultoribus solemne est, ut novis semper rarisq; floribus, plantis, herbis colligendis studeant; quin & veteres exstirpent, ubi pulcriores nacti fuerint; idem & mihi accidit. Quamvis enim priorem Editionem benignior ac pronior spe mea, favor exceperit; secundis tamen curis, id est, sapientioribus, locum relictum expertus sum; ita quidem, ut quem nunc vides Paradisum, pœnè alterum, novumque tibi spondere ausim: Sed an proinde gratum prorsus aptumque palatis omnium? Vereor sanè (nam quid unum unquam placuit omnibus?) Fortè, qui scripturæ & rerū spiritualium exiguum, vel nullum gustum habent, nec in* Paradiso *delitias invenient. Fortè & prolixitas alicubi fastidio erit.*

Sed habeant sua illi Officiola, *suas* preculas *vulgares; aliaque similia, suæ devotioni congrua; utantur illis & fruantur.* PARADISUM *interim permittant minus occupatis, aut magis exercitatis. Sunt quibus lacte opus est; quando alii solido cibo felicius aluntur. Spero tamen utrisque non defuturum, quo se reficiant; modò palatum fastidii expers attulerint.*

Ex aliorum Hortis & Viridariis, veluti S. Augustini, & Thomæ de Kempis, &c. *non pauca in* Paradisum *transplantari poterant (uti factum primaEdit.) sed uterque teritur manibus omnium; Posterior quidem à nobis etiam novis nuper curis editus, & Notis illustratus; insuper & novis* Ejusdem *Auth. longè pulcherrimis auctus* Opusculis *sub tit.* VIATORIS Christiani;

Simile quid in Asceticis S. AUGUSTINI, S. BERNARDI, *Aliorumque* Opusculis *novo schemate propediem cultius auctiusque edendis molimur. Unde*

de non videbatur operæ pretium, quidquam excerpere.

Denique, si quid in hoc PARADISO vel per me, vel per operas erratum; humanum id esse memento. Ecce nec ille Dei Paradisus expers erroris fuit: Immò primus & gravissimus ibi commissus est. Sed errorem correxit Deus; non extinxit errantes. Sic & tu, m[...] LECTOR, vel errorem ben[...]gnè corrige; vel nos mone[...] paratos corrigere, ubicunque deprehendemur errasse. Irrepsisse nonnulla video menda, sed & alia quædam quæ nollem, per nostram à prœlo absentiam, tertiis demum [...] emaculanda. In[...]ic utere hoc Para[...], ut ad illum Super[...]um tibi viam sternas; & [...]i dignum censes, vel unico ad Deum suspirio, benè [...]receris Auctori.

OFFICIVM *B. Virg.* VI[...] *Psalmi*, *Litaniæ* magis usitatæ; & *Alia quædam* separatim nunc eduntur; ut cujusvis arbitrio vel addi vel demi possint.

Quæ præterea scire tua refert, vide sis *præfat.* seq. & *introductione in Parad.* post Calendarium.

Ex Libris Matthæi Casimiri Ambrożewicz Parochi Vdriensis pro tunc R.D.I. Constantini Ecuceitlacis mpp.

CHRISTIANO

LECTORI,

De Scopo, Methodo, & Ordine PARADISI.

VArios hæc Ætas, (ut est scriptorum [illegible]x) libros protulit Chri[illegible] Pietati utiles. Alii Spirit[illegible] vitæ Documenta & monita t[illegible]dunt. Alii sacras Meditationes & piorum Affectuum argumenta suggerunt. Alii denique Orationes, Officia, Litanias & formata pietatis Exercitia continent. Vix est, ut quæramus deesse, unde pietatem hauriamus; Varietate & mole tantum non obruimur.

Itaque Operæ pretium facturus videbar, si singulorum lustrarē Hortos & Viridaria: Plantas, flores, fruticesque melioris notæ seligerem, & novū quendam PARADISVM voluptatis, seu potius Pietatis plantarem; adeoque succum, & medullam eorum omnium, quæ Pietatis cultum spectant, unico Libello, ad usum quotidianum commodo, complecterer. Hæc mens & intentio mea, quam ex libri methodo plenius cognosces; quam subjicio.

I. Cum Oratio sit desiderium alicujus boni, & Hominis sit agere propter finem; quis oranti finis propositus? DEVS utique, qui est supremus Finis, & summum hominis bonum. Itaque principio & *prima Sect.* uti par est, colenda proponitur Sanctissima Trinitas, seu DEVS Trinus & Vnus, in cujus clara visione & fruitione consistit finis hominis, DEVS *enim cultus sui ipse merces est.*

II. Arduus hic finis & impossibilis nobis videri posset; nisi videremus jam alios attigisse. Ne ergo segnius ad illum tendamus; oportet nos eorum Exemplo excitari. Cur enim desperemus nos posse, quod alios novimus potuisse? Potuerunt sane Beati jam cum DEO regnātes in cœlis; & ut nos quoq; possimus, patrocinio suo nos adjuvant. Itaque de eorum cultu & Veneratione aget *Sect.* 2.

III. Porro Sanctos imitari non possumus, nec Patronos habere, nisi à vitiis resipiscentes, ipsorum Exemplo Pœnitentiam agamus, & veterem hominem exuentes, novum induamus; hinc ergo de Pœnitentia & peccatorum confessione rite instituenda agetur *Sect.* 3.

IV. Verum *declinare à Malo* non sufficit, nisi & *bonum faciamus*, & officiis Iustitiæ Christianæ, ex æquo studeamus. Hinc de vita Spirituali & Religiosa, Virtutibus quoque & mediis ad eam idoneis tractabit *Sectio* 4.

V. Ne vero hæc vita debilitetur & deficiat, sed magis magisque roboretur & crescat, alimento indiget; at quonam illo? *Panis confirmat cor hominis*, is utique *qui de Cœlo descendit, & dat vitam mundo, Caro enim Christi vere est cibus, & sanguis ejus vere est potus.* Hic vires animæ reparat ac roborat, ne deficiamus in via. Itaque de sacra Communione, ac sacrificio Missæ agetur *Sectione* 5.

VI. Cæterum, quia tentationibus & miseriis multis semper obnoxia est hominis vita, nihil est, quod nos adpræ-

ſentis vitæ labores, & dura quævis fortiter perferenda, potentius excitet, aut etiam in adverſis ſoletur, quam Exemplum, ſeu Vita, Mors, & Paſſio Salvatoris: *Chriſto enim paſſo in Carne, & nos eadem cogitatione armamur*; hac ſpe freti, quia, *ſi compatimur, & conregnabimus*. Hinc de Vita & Paſſione Chriſti meditanda, imitanda, aget *Sectio 6.*

VII. Dum ergo his Exercitiis & piis ſtudiis continuo dediti vivimus, identidem ad Vitæ metam properamus. Sed tanto ſecurius, ſi vivamus mor tis ubique memores, & Matren Vitæ ac Mortis Dominam, i eſt Virginem Deiparam, ſempe & in mortem uſque ſedulo co lamus. Itaque cole eam, ut fidelis cliens in vita; & ipſa monſtrabit ſe eſſe Matrem in morte. Ad hoc cultus Virginis Matris, & cura Mortis ſeptima Sectione proponitur: Vt quemadmodum DEVS *requievit die ſeptimo ab omni opere, quod patrarat*; ſic & homo per illam, in *cujus tabernaculo requievit Dominus*, tandem feliciter requieſcat à laboribus ſuis, & DEO, qui eſt ipſe laborantium merces, æternum fruatur.

Hoc modo, & hac methodo videor percommode complexus omnia, quæcunque ad uſum & Exercitium Chriſtianæ Pietatis deſiderari poſſunt. Hoc enim ſingulariter mihi propoſitum, ut medullam & ſummam totius Pietatis, tū quoad theoriam, tum quoad Praxin brevi & commodo libello colligerē, & hoc ore omnibus tam Laici am Eccleſiaſticis ſervi Velim autem Meditaes ſeu Exercitia initio cuſque Sectionis poſita attenius legi, & expendi, in quibus ræcipua Spiritualis Vitæ documenta, Verbis & Sententiis t plurimum ſacris expreſſi; lque forma Colloquii inter hriſtum & Hominem, quia ompertum habeo, tanto acrius vehementius ſtimulari hominis Animum, quo major eſt docentis & monentis auctoritas; Sic altius, inquam, verba penetrant cor, quia non tam ab homine, quam à DEO profecta creduntur.

Vivus eſt enim ſermo DEI, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, &c. Hebr. 4.

APPROBATIO
Cenſoris.

Paradiſum hunc animæ Chriſtianæ, à Iacobo Merlo Horſtio SS. Theologiæ Licentiato plantatum, & raris omnigenæ Pietatis delitiis amœnum, ut multorum devotioni ſerviat, luce & typis dignum cenſeo. Coloniæ. IV *Aprilis*, MDCXLIV.

Henricus Francken Sierſtorphius, SS. Theo. D. Eccl. Metrop. Colon. Presb. Can. Gymnaſii Laurent. Regens, Librorum cenſor.

Anni Dñi.	Lit. Dñic.	Aur. Nū.	Epactæ.	Septuagesima.	Dies Cinerum.	Pascha.
1644	c b	11	xxj	24 Ian.	10 Febr.	27 Mart.
1645	A	12	ij	12 Feb.	1 Mar.	16 Apr.
1646	g	13	xiij	28 Ian.	14 Feb.	1 Apr.
1647	f	[illegible]	xxiiij	17 Feb.	6 Mart.	21 Apr.
1648	e d	1[illegible]	[illegible]	9 Feb.	26 Febr.	12 Apr.
1649	c	16	x[illegible]	31 Ian.	17 Febr.	4 Apr.
1650	b	17	xxvi[illegible]	[illegible]3 Feb.	2 Mar.	17 Apr.
1651	A	18	viij	[illegible] Feb.	22 Febr.	9 Apr.
1652	g f	19	xix	[illegible] Ian.	14 Feb.	31 Mart.
1653	e	1	j	[illegible] Feb.	26 Febr.	13 Apr.
1654	d	2	xij	[illegible] Feb.	18 Feb.	5 Apr.
1655	c	3	xxiij	[illegible] Ian.	10 Feb.	28 Mar.
1656	b A	4	iiij	[illegible] Feb.	1 Mart.	16 Apr.
1657	g	5	xv	[illegible]8 Ian.	14 Feb.	1 Apr.
1658	f	6	xxvj	17 Feb.	6 Mart.	21 Apr.
1659	e	7	vij	9 Feb.	26 Feb.	13 Apr.
1660	d c	8	xviij	25 Ian.	11 Feb.	28 Mart.
1661	b	9	xxix	13 Feb.	2 Mart.	17 Apr.
1662	A	10	x	5 Feb.	22 Feb.	9 Apr.
1663	g	11	xxj	21 Ian.	7 Feb.	25 Mart.
1664	f e	12	ij	10 Feb.	27 Febr.	13 Apr.
1665	d	13	xiij	1 Feb.	18 Feb.	5 Apr.
1666	c	14	xxiiij	21 Feb.	10 Mart.	25 Apr.
1667	b	15	v	6 Feb.	23 Feb.	10 Apr.
1668	A g	16	xvj	29 Ian.	15 Feb.	1 Apr.
1669	f	17	xxvij	17 Feb.	6 Mart.	21 Apr.
1670	e	8	viij	2 Feb.	19 Feb.	6 Apr.
1671	d	19	xix	25 Ian.	11 Feb.	29 Mart.
1672	c b	11	j	14 Feb.	2 Mart.	17 Apr.
1673	A	2	xij	29 Ian.	15 Feb.	2 Apr.
1674	g	3	xxiij	21 Ian.	7 Feb.	25 Mart.
1675	f	4	iiij	10 Feb.	27 Feb.	14 Apr.
1676	e d	5	xv	9 Feb.	26 Feb.	12 Apr.

Anni Dñi.	Ascensio.	Pentecostes.	Corpus Christi.	Indictio.	Dñic. post Pent.	Dñica j Advent.
1644	5 Maji	15 Maji	26 Maji	12	27	27 Nov.
1645	25 Maji	4 Iunii	15 Iunii	13	25	3 Dec.
1646	10 Maji	20 Maji	31 Maji	14	27	2 Dec.
1647	30 Maji	9 Iunii	20 Iunii	1[illegible]	24	1 Dec.
1648	21 Maji	31 Maji	11 Iunii	1	25	29 Nov.
1649	13 Maji	23 Maji	3 [illegible]	2	26	28 Nov.
1650	26 Maji	5. Iunii	1[illegible]un.	3	24	27 Nov.
1651	18 Maji	28 Maji	[illegible]un.	4	26	3 Dec.
1652	9 Maji	19 Maji	[illegible]Maji	5	27	1 Dec.
1653	22 Maji	1 Iunii	[illegible]un.	6	25	30 Nov.
1654	14 Maji	24 Maji	[illegible]un.	7	26	29 Nov.
1655	6 Maji	16 Maji	[illegible]Maji	8	27	28 Nov.
1656	25 Maji	4 Iunii	1[illegible]un.	9	25	3 Dec.
1657	10 Maji	20 Maji	3[illegible]Maji	10	27	2 Dec.
1658	30 Maji	9 Iunii	20 Iun.	11	24	1 Dec.
1659	22 Maji	1 Iunii	12 Iun.	12	25	30 Nov.
1660	6 Maji	16 Maji	27 Maji	13	27	28 Nov.
1661	26 Maji	5 Iunii	16 Iun.	14	24	27 Nov.
1662	18 Maji	28 Maji	8 Iun.	15	26	3 Dec.
1663	3 Maji	13 Maji	24 Maji	1	28	2 Dec.
1664	22 Maji	1 Iunii	12 Iun.	2	25	30 Nov.
1665	14 Maji	24 Maji	4 Iun.	3	26	29 Nov.
1666	3 Iunii	13 Iunii	24 Iun.	4	23	28 Nov.
1667	19 Maji	29 Maji	9 Iun.	5	25	27 Nov.
1668	10 Maji	20 Maji	31 Maji	6	27	2 Dec.
1669	30 Maji	9 Iunii	21 Iun.	7	24	1 Dec.
1670	15 Maji	25 Maji	5 Iun.	8	26	30 Nov.
1671	7 Maji	17 Maji	28 Maji	9	27	29 Nov.
1672	26 Maji	5 Iunii	16 Iun.	10	24	27 Nov.
1673	11 Maji	21 Maji	1 Iun.	11	27	3 Dec.
1674	3 Maji	13 Maji	24 Maji	12	28	2 Dec.
1675	23 Maji	2 Iunii	13 Iun.	13	25	1 Dec.
1676	21 Maji	31 Maji	11 Iun.	14	25	29 Nov.

IANVARIVS

Habet dies xxxj.

1	*A*	*Circumciſio Domini.*
2	b	
3	c	
4	d	
5	e	Vigilia.
6	f	*Epiphania Domini.*
7	g	
8	*A*	
9	b	
10	c	
11	d	Hygini Papæ & mar
12	e	
13	f	
14	g	Hilarii epiſc. & conf
15	*A*	Pauli primi Eremitæ
16	b	Marcell. Papæ & mar
17	c	*Antonii Abbatis.*
18	d	*Cathed. S. Petri Rom*
19	e	Mariæ, Marthæ, &c.
20	f	*Fab. & Sebaſt. martt.*
21	g	Agnet. virg. & mart.
22	*A*	Vincentii & Anaſtaſii martt.
23	b	Emerent. virg. & mart.
24	c	Timoth. epiſc. & mart.
25	d	*Converſ. S. Pauli Apoſt.*
26	e	Polycarpi epiſ. & mart.
27	f	Ioannis Chryſ. epiſc.
28	g	Agnetis ſecundo.
29	*A*	
30	b	
31	c	

FEBRVARIVS

Habet dies xxviij.

1	d	Ignatii epiſc. & mart.
2	e	*Purificatio B. Mariæ.*
3	f	Blaſii epiſc. & mart.
4	g	
5	*A*	Agathæ virg. & mart.
6	b	Doroth. virg. & mart.
7	c	Romualdi Abbatis.
8	d	
9	e	Apolloniæ virg. & mart.
10	f	
11	g	
12	*A*	
13	b	
14	c	Valentini presbyteri & mart.
15	d	Fauſtini & Iovitæ mart.
16	e	
17	f	
18	g	Simeonis epiſc. & mart.
19	*A*	
20	b	
21	c	*Cathedra S. Petri Antiochiæ.*
22	d	
23	e	Vigilia.
24	f	*Matthiæ Apoſtoli.*
25	g	
26	*A*	
27	b	
28	c	

In anno biſſextili Februarius eſt dierum 29 & feſtum Sancti Matthiæ celebratur die 25 & bis dicitur *Sexto Kalend.* hoc eſt, die 24 & die 25, & littera Dominicalis, quæ aſſumpta fuit in menſe Ianuario, mutatur in præcedentem: ut ſi in Ianuario littera Dominicalis fuit *A*, mutatur in præcedentem quæ eſt g, &c.

MARTIVS

Habet dies xxxj.

1	d	
2	e	
3	f	
4	g	Lucii Papæ & martyr.
5	A	
6	b	
7	c	*Thomæ de Aquino Confessoris.*
8	d	
9	e	Quadraginta martyrum.
10	f	
11	g	
12	A	*Greg. Papæ & Conf. & Eccles. Doct.*
13	b	
14	c	
15	d	
16	e	
17	f	
18	g	
19	A	*Ioseph Confessoris.*
20	b	*Ioachimi Confessoris.*
21	c	*Benedicti Abbatis.*
22	d	
23	e	
24	f	
25	g	*Annuntiat. B. Mariæ.*
26	A	
27	b	
28	c	
29	d	
30	e	
31	f	

APRILIS

Habet dies XXX.

1	g	
2	A	Francisci de Paula Confessoris.
3	b	
4	c	
5	d	
6	e	
7	f	
8	g	
9	A	
10	b	
11	c	Leonis Papæ & Conf.
12	d	
13	e	
14	f	Tiburtii, Valer. & Maximi martt.
15	g	
16	A	
17	b	Aniceti Papæ & mart.
18	c	
19	d	
20	e	
21	f	
22	g	Soteris & Caji Pontt. & martt.
23	A	Georgii martyris.
24	b	
25	c	*Marci Euangelistæ.*
26	d	Cleti & Marcel. Pontt. martt.
27	e	
28	f	Vitalis martyris.
29	g	Petri martyris.
30	A	

MAIVS

Habet dies XXXj.

1	b	*Philippi & Iacobi Apostolorum.*
2	c	Athanasii Episcopi Confessoris.
3	d	*Inventio S. Crucis.*
4	e	Monicæ viduæ.
5	f	
6	g	*Ioannis ante portam Latinam.*
7	A	Stanislai episcopi mart.
8	b	*Apparitio S. Michaelis.*
9	c	S. Gregorii Naz. episc
10	d	Gordiani & Epimach martt.
11	e	
12	f	Nerei, Achillei, Domitillæ virginis & Pa cratii martyrum.
13	g	
14	A	Bonifacii martyris.
15	b	
16	c	Vbaldi episcopi & confessoris.
17	d	
18	e	
19	f	Pudentianæ virginis.
20	g	
21	A	
22	b	
23	c	
24	d	
25	e	Vrbani Papæ & mart.
26	f	Eleuth. Papæ & mart.
27	g	Ioannis Papæ & mart.
28	A	
29	b	
30	c	Felicis Papæ & mart.
31	d	Petronellæ virginis.

IVNIVS

Habet dies XXX.

1	e	
2	f	Marcelli, Petri, atque Erasmi martt.
3	g	
4	A	
5	b	
6	c	
7	d	
8	e	
9	f	Primi & Feliciani mart.
10	g	
11	A	*Barnabæ Apostoli.*
12	b	Basil. Cyr. Nab. & Nazaræi martt.
13	c	Antonii de Padua Confessoris.
14	d	Basilii episc. & conf.
15	e	Viti, Modesti, & Crescentiæ martt.
16	f	
17	g	
18	A	Marci & Marcell. mart.
19	b	Gervasii & Protasii. m.
20	c	Silverii Papæ & mart.
21	d	
22	e	Paulini episc. & conf.
23	f	Vigilia.
24	g	*Nativitas S. Ioannis Baptistæ.*
25	A	
26	b	Ioannis & Pauli martt.
27	c	
28	d	Leonis Papæ & confess. & Vigilia.
29	e	*Petri & Pauli Apostol.*
30	f	*Commemoratio S. Pauli Apostoli.*

IVLIVS

Habet dies xxxj.

1	g	
2	A	*Visitatio S. Mariæ.*
3	b	
4	c	
5	d	
6	e	
7	f	
8	g	
9	A	
10	b	Septem frat. & SS. Ruf. ac Secun.
11	c	Pii Papæ & mart.
12	d	Naboris & Fel. martt.
13	e	Anacleti Papæ mart.
14	f	Bonavent. epiſ. & conf.
15	g	
16	A	
17	b	Alexii Confeſſoris.
18	c	Symphoroſæ cum ſeptem filiis martt.
19	d	
20	e	Margaritæ virg. & m.
21	f	Praxedis virginis.
22	g	*Mariæ Magdalenæ.*
23	A	Apollinaris epiſc. & m.
24	b	Vigilia.
25	c	*Iacobi Apoſtoli.*
26	d	Annæ Matris B. Mariæ.
27	e	Pantaleonis martyris.
28	f	Nazarii, Celſi, & Vict.
29	g	Marthæ virginis.
30	A	Abdon & Sennen mart.
31	b	

AVGVSTVS

Habet dies xxxj.

1	c	*Petri ad Vincula.*
2	d	Stephani Papæ & mart.
3	e	Inventio S. Stephani.
4	f	*Dominici confeſſoris.*
5	g	*Dedicatio S. Mariæ ad Nives.*
6	A	*Transfigurat. Domini.*
7	b	Donatii episc. & mart.
8	c	Cyriac. Larg. & Smar.
9	d	Vigilia.
[illegible]	e	*Laurentii martyris.*
[illegible]	f	SS. Tiburtii & Suſan.
[illegible]	g	Claræ virginis.
[illegible]	A	SS. Hippo. & Caſſ. m.
[illegible]	b	Vigilia.
[illegible]	c	*Aſſumptio B. Mariæ.*
[illegible]	d	
17	e	
18	f	Agapiti martyris.
[illegible]	g	
20	A	Bernardi Abbatis.
21	b	
22	c	SS. Timoth. & ſoc. m.
23	d	Vigilia.
24	e	*Bartholomæi Apoſt.*
25	f	Ludovici confeſſ.
26	g	Zeph. Papæ & mart.
27	A	*Auguſt. epiſc. confeſſ. & Eccl. Doct.*
28	b	
29	c	*Decoll. S. Ioan. Baptiſtæ.*
30	d	Felicis & Adaucti mart.
31	e	

SEPTEM-

SEPTEMPER

Habet dies xxx.

1	f	Ægidii Abbatis.
2	g	
3	A	
4	b	
5	c	
6	d	
7	e	
8	f	*Natiuitas B. Mariæ.*
9	g	Gorgonii martyris.
10	A	Nicolai Tolent. Conf.
11	b	SS. Proti & Hyacinthi martt.
12	c	
13	d	
14	e	*Exaltatio S. Crucis.*
15	f	Nicomedis martyris.
16	g	Cornel. & Cypr. Pontif. martt.
17	A	
18	b	
19	c	Ianuarii episc. & soc. m.
20	d	Vigilia.
21	e	*Matthæi Apost. & Euan.*
22	f	Mauritii & soc. martt.
23	g	Lini Papæ & mart.
24	A	
25	b	
26	c	Cypriani & Iust. martt.
27	d	Cosmæ & Damiani m.
28	e	
29	f	*Dedic. S. Mich. Archan.*
30	g	*Hieron. Presbyt. Conf.*

OCTOBER

Habet dies xxxj.

1	A	Remigii Episc. & conf.
2	b	
3	c	
4	d	*Francisci confessoris.*
5	e	Placidi & soc. martt.
6	f	
7	g	Marci Papæ & conf.
8	A	
9	b	Dionysii, Rustici, & Eleuth. martt.
10	c	
11	d	
12	e	
13	f	
14	g	Callisti Papæ & m.
15	A	
16	b	
17	c	
18	d	*Lucæ Euangelistæ.*
19	e	
20	f	
21	g	Hilarionis Abbatis.
22	A	
23	b	
24	c	
25	d	Chrysanthi & Dariæ m.
26	e	Euaristi Papæ & mart.
27	f	Vigilia.
28	g	*Simonis Iudæ & Apost.*
29	A	
30	b	
31	c	Vigilia.

NO-

NOVEMBER

Habet dies XXX.

1	d	*Feſtum omnium Sanct.*
2	e	*Comm. omnium fidelium Defunct.*
3	f	
4	g	SS. Vital. & Agric. m.
5	A	
6	b	
7	c	
8	d	Quatuor Coron. martt.
9	e	*Dedicatio Baſilicæ Salvatoris.*
10	f	
11	g	*Martini Epiſc. & confeſ.*
12	A	Martini Papæ & mart.
13	b	
14	c	
15	d	
16	e	
17	f	Gregorii Thaum. epiſc.
18	g	*Dedicatio Baſil. Petri & Pauli.*
19	A	
20	b	Pontiani Papæ & mart.
21	c	*Præſentatio B. Mariæ.*
22	d	Cæciliæ virg. & mart.
23	e	Clement. Papæ & mart.
24	f	Chryſogoni martyris.
25	g	*Catharinæ virg. & mart.*
26	A	Petri Alexandrini epiſc. & mart.
27	b	
28	c	
29	d	Vigilia.
30	e	*Andreæ Apoſtoli.*

DECEMBER

Habet dies XXXj.

1	f	
2	g	Bibianæ virg. & mart.
3	A	
4	b	Barbaræ virg. & mart.
5	c	Sabbæ Abbatis.
6	d	*Nicolai epiſc. & confeſſ.*
7	e	*Ambroſii epiſc. & conf.*
8	f	*Conceptio B. Mariæ.*
9	g	
10	A	Melchiadis Papæ & m.
11	b	Damaſi Papæ & confeſ.
12	c	
13	d	*Luciæ virginis & mart.*
14	e	
15	f	Euſebii Vercell. epiſcopi & martyris.
16	g	
17	A	
18	b	
19	c	
20	d	Vigilia.
21	e	*Thomæ Apoſtoli.*
22	f	
23	g	
24	A	Vigilia.
25	b	*Nativitas Domini.*
26	e	*Stephani Protomartyris.*
27	d	*Ioan. Apoſt. & Euang.*
28	e	*SS. Innocentium martt.*
29	f	Thomæ Cant. Epiſc. & martyris.
30	g	
31	A	Silveſtri Papæ & conf.

Hæc Epact. 19, numquam eſt in uſu, niſi quando eodem anno concurrit cum aureo numero XIX.

INTRODUCTIO
In Paradiſum.

PARADISVM vides, pie LECTOR, apertum omnibus : nolim tamen quenquam temerè huc pedem inferre. Quin paucis in aditu te præmonitum volo.

Vulgaris admodum error eſt ; devotionem in libris ponere , vel habere ; quæ magis in anima quærenda eſt. Multi ſe devotos putant, aut tales p[illegible]tantur, ſi benè multas , ac prolixas quotidie ex ſuis libellis, Preces, velut penſum quotidianum , certa quadam ac ſtabili lege perſolvant.

Eſto, habeat hoc aliquã pietatis ſpeciem : Nec id ego quidem prorſus damnaverim : At ſi tales interim non mutent & emendent mores , nec internæ pietatis , aut ſolidæ virtutis rationem habeant , ſed identidem in ſuis preculis hæreant & acquieſcant ; cui non merito ſuſpecta ſit hujuſmodi Devotio ? Caret quippe radice ac ſucco, unde pendet omnis ſinceræ pietatis vigor.

Nam hoc potiſſimum nomine commendatur orandi ſtudium, quod profectus , ac ſanctioris vitæ præſidia comparet. *Benè novit vivere*, ait Auguſtinus, *qui rectè novit orare.* Ita eſt; Mutua ſunt bonæ Vitæ, & bonæ Orationis auxilia: nec alterum ſine altero conſiſtere poteſt. Orationem bona vita commendat ; Oratio bonam vitam conſervat ac promovet.

Quis ergò cenſendus *Devotus*, quæris? Is utique, qui erga res divinas, Orationem , & pietatis officia prompto affectu ducitur : Sed & vitam quoque divino dignam obſequio ducere nititur. Vis ergò , mi Chriſtiane, pius eſſe , aut certè fieri ? Hoc non fit verbis quantumvis piis ſanctiſque, ſed factis. Dum itaque legis pias, ſanctas , devotaſque preces , parem junge pietatis affectum , & ſerium ad pios ſenſus in temet exprimendos ſtudium adhibe. Nam *pia* legere , facilè quivis , etiam impius, poteſt. Sed *piè* legere (curare, ſcilicet, ut ſanctis verbis reſpondeant mores) hoc non niſi piorum eſt. Paucis, quod ore verſas, hoc fac in corde ſentias ; ne audias & tu: *Hic populus labiis me honorat, cor autem eorum longè eſt à me* : aut illud : *Quare tu enarras juſtitias meas ?* &c.

Quid enim eſt ORATIO, niſi mentis in Deum elevatio ? Quomodò autem mens

mens erit in cœlo, ſi mores in cœno jaceant?

Porrò ſolet ORATIO in *Mentalem* & *Vocalem* dividi; quod cave ſic accipias, quaſi *Vocalis* ſolius vocis aut oris officio conſtet: Nam & in ea mentem requirimus, ſi non actu, ſaltem habitu & virtute pręſentem.

Quid enim Oratio ſine mente, niſi palea ſine grano, cortex ſine medulla; lampas ſine oleo, flores ſine fructu, corpus ſine anima? Falluntur prorſus qui Deum ſpecioſis, excultis; vel etiam ſanctis verbis flecti putant. Spiritus eſt Deus, & in ſpiritu adorandus eſt.

Quorſum ergò verba, ritus, ceremoniæ? dicat aliquis: Nempe ad ſolum hominis animum excitandum: Is unus eſt, quem reſpicit, & quo movetur Deus. Ecce Cain & Abel fratres; utrumque quidem offerentem Deus vidit: ſed diſpar offerentium animus utriuſque apud Deum munera & merita diſcrevit, ut ſolius Abelis ſacrificium reſpexiſſe dicatur.

De triplici Attentione Orationis vocalis, nempe ad Deum; ad verba; & ad ſenſum verborum; nota res eſt; nec eſt præſentis inſtituti, Doctrinam orandi prolixius tradere. Peculiarem id Tractatum requirit; Quæ verò magis neceſſaria viſa ſunt, in *Colloquio* I *Sect.* pius LECTOR inveniet. Sed quia vocalis Oratio malè nimium apud pleroſque audit, pauca non abs re ante Paradiſi ingreſſum prænotanda duximus.

Duplex itaque eſt *Vocalis* ORATIO; *Publica* & *Privata*: ad *illam* Pſalmodia Eccleſiaſtica, ſeu Horæ Canon. pertinent: ad *hanc* Preces arbitrariæ, quas quiſque vel ſibi ipſi format, vel ab aliis formatas ſumit. De *poſteriore* nunc agimus, & ut benè fructuoſeque fiat, REGVLAS quaſdam huc neceſſarias paulò poſt trademus: quæ tamen *priori* quoque non minus convenient.

Duo autem ſunt MODI cæteris perfectiores, quibus inſtitui poteſt *Oratio vocalis*.

I. Cum orans attentè & perfectè recitat ſingula; ut etiam intelligat, quæ legit; ſed progreditur continuò; ita ut nuſquam mens inhæreat, & lecta ruminet.

Eſt quidem hic vulgaris Modus orandi: ſed ſic vix aliquo pio guſtu paſcitur animus orantis. Nam ſi quem fortè pium ſenſū vel affectum verbum vel ſententia quæpiam ſuggerat, is in progreſſu ad alia protinus elabitur & evaneſcit.

Vnde ſimilis eſt hic modus

dus

dus pluviæ, seu imbri, cum impetu, & copiose cadenti, qui superficiem terræ tantum lambit, non perfundit, aut irrigat. Nam priusquã imbibi possit, defluit. Sic, inquam, illa *Vocalis oratio* festina sensibiliter tantum afficit orantẽ; sed nullo solido affectu mentem imbuit; dum nullibi pes figitur, & continuo ad alia pergitur.

II. Instituitur *Vocalis* ORATIO, quãdo oras non modo cum intellectu verborum, sed & in singulis quasi verbis, aut saltẽ sententiis, pium aliquem sensum conficientibus, mens paulisper insistit, eas expendit ac ruminat; seseque, quasi gratum nacta pabulum reficit.

Sic verbi gratia recitando *Orationem Dominicam* aut *Psalmos*, in vocibus, aut sententiis nonnihil immorari licet, & expendere quid cœlestis illic mellis, quid spiritualis gustus, solatii, & doctrinæ lateat, ad congruos ex singulis affectus, verbi gratia fidei, spei, amoris, &c. eliciendos.

Hoc genus orationis est instar continuatæ Pluviæ, minutis quidem, sed densis guttis decidenti; quæ proinde terram subit, & ad interiora penetrat, eamque copiosius irrigat ac fœcundat. Talis quippe Oratio, certum habet scopum & finem; adeoque certos post se affectus menti impressos relinquit, unde deinceps reficitur, pascitur, irrigatur uberius.

Hujus orationis modum & praxin nos passim per singulas Paradisi Sect. in *Orationem Dominicam* sat luculenter ostendimus.

Ita solitum orare illustrem sanctimoniâ & doctrina Virum *P. Leonardum Lessium*, refert Auctor Vitæ *cap.* 10. Exemplum sit, inquit, Dominica precatio (idem judicium esto de aliis) quam non cursim, ut multi malè solent, percurrebat; sed singulos versiculos bis, ter, vel sæpius repetebat: nec ad sequentem transibat prius, quam prioris singula verba morosè excussisset, & sapido cordis affectu pariter degustasset. Satius siquidem, ajebat, esse, semel duntaxat *Orationem Dominicam* sic repetitis & degustatis versiculis recitare, quam centies exigua attentione eam cursim percurrere. Sed age, pauca in hanc rem tradamus.

MONITA

In omni ORATIONE *perutilia.*

I. Præparandus est animus. *Ante orationem præpara animam tuam, & noli esse quasi homo tentans Deum.* Nempè cogita seriò, quid factu-

facturus sis; Nam loqueris & ages cum Deo; Creatore tuo; Cœli Terræque Domino: laudes illi dices; tuas illi necessitates & infirmitates expones; opem ejus & beneficia posces: At quam attentè, reverenter, religiose, piè, humiliter in tantæ Majestatis conspectu hæc fieri necesse est!

II. Præmitte *actum Contritionis*. Nam *Deus peccatores non audit*, imo odit; nempè qua tales; seu, quos peccasse non pœnitet. Et quomodo audet reus impœnitens ingerere se conspectui offensi Iudicis?

III. Præfige tibi bonam *Intentionem*; imò non unam, sed plures. Nimirum, quod orationem ad solius Dei gloriam, tuam, & proximi salutem instituas, hac vel illâ virtute, donari; hoc vel illo vitio liberari desideres, &c.

IV. *Pete gratiam* ad piè, attentè, & utiliter orandum. Interim tu ipse firmiter propone, nullas alienas ab oratione cogitationes, quantumvis importunè, quacunque specie, aut utilitatis prætextu se ingerentes scienter admittere; Ideoque sensibus, præsertim oculis, & auribus diligentem custodiam adhibe; Quam facile per has portas intrat, quod pacem animi turbat! Locus devotioni magis idoneus, distractioni minus obnoxius eligatur. Compositio corporis ea sit, quæ pietati serviat.

V. In ipso decursu Orationis sæpius *recollige mentem*. Memoriam divinæ præsentiæ frequentius renova. Aspergenda subinde Oratio (nempè vocalis, præsertim ab alio formata) & quasi condienda propriâ aliqua mentis allocutione, ut & ipsa ex se Deū compellet, ac per se, quasi sine adminiculo alterius cum Deo agat; quod fiet eliciēdo congruentes Versus aut sententiis lectis affectus, nempe *Fidei, Spei, Charitatis, Contritionis, Gratitudinis, Humilitatis, &c.*

VI. Denique ab Oratione *reverenter discedere* memento. Admissus à Principe ad Colloquium negotii tui caussâ, si eo exposito, confestim obverso dorso discederes; non exhibito ullo reverentiæ, aut gratæ mentis indicio; quā id esset indecorum ac rusticum!

Itaque Orationis tuæ successum paucis examina; Dole de commissis defectibus; ac veniam pete, obsequium licet imperfectū Deo supplex offer & commenda, ut per merita Filii I. C. B. Mar. Virg. & omn. SS. gratum habeat; idque ad intentionem seu finem initio præfixum. Hæc omnia breviter ac facile

cile fieri possunt. Formulas infra dabimus.

Hic est modus rectè & utiliter orandi, seu formulis Precum in *Paradiso* alibive præscriptis utendi: quem si non observes, bone LECTOR; libens & ego fatebor, vocalem Orationem aridam esse, omnis succi, & spiritualis gustus fructusque expertem: fieri, quod Propheta queritur; ut *comedas & non satieris; bibas & non inebrieris; semines multum, & inferas parum, &c.*

Habent sanè, non inficior, hoc incommodi orationes, quæ recitantur ex libris. (sed quid mirum, ubi deficit illa, quam diximus, orandi industria?) quod sæpe affectibus propriis, aut necessitatibus ejus qui recitat, minus respondeant; ita scilicet, ut verba sæpè sonent compunctionem, amorem Dei, & proximi; studium divinæ Legis, detestationē cupiditatis, &c (verbi gratia cum dicit: *Domine non est exaltatū cor meum; neque elati sunt oculi mei.* Item, *quomodo dilexi legem tuam Domine tota die meditatio mea est. Propterea dilexi mandata tua super aurum & topazium; &c. Inclina cor meum in testimonia tua & non in avaritiam,* &c. Cum tamen recitans nihil eorum gustet in animo, imò affectus his virtutibus contrarios sentiat; nec reflectat sese, ut vel semel de iis exstirpandis cogitet. Adeò non convertitur Oratio ejus in sinu ejus. Nimirum dum alienos cibos, quasi præmansos, & ad alterius palatum gustumque præparatos, sine masticatione confertim ingerit, fraudatur jucundo sapore: nec eos sat probè in suum succum & sanguinem convertit.

Quid hîc porrò remedii, nisi ut pios illos conceptus in libris precariis expressos, quasi apud se natos ex intimo animi sui sensu pronuntiet; iisque inter legendum affectum suum conformet; & quos in sese deprehendit contrarios naturæ rebellis affectus, coram Deo abneget; ejusque gratia vincere & corrigere studeat.

Securissima autem in hoc genere est ORATIO DOMINICA, quæ cuivis hominum generi, statui, & necessitatibus omnium accommodata, nemini nō convenientem & necessariā orandi materiam suggerit: Vt non mireris, pie Lector, si in Paradiso hoc novo per singulas Sectiones tot, & tam varia in *Orationem Dominicam* Exercitia videas. Quin potius mecum mirare, quod tam sit fœcunda piorum sensuum, & tam varium ac multiplicem orandi usum

una,

una, atque adeò brevis Oratio præbeat.

Sed quid mirum, quando ipse Magnus in suprema Curia *Libellorum supplicum* Magister, eam nobis concinnavit & dictavit? Elogia ejusdem plura & pulchra sane petat LECTOR ex S. Cypriano, S. Augustino, &c. nobis id per has angustias non licuit.

Complures, & novas quidem hîc LITANIAS damus; sed ne quenquam offendat novitas: ex meris Scripturę verbis & sententiis constant. Et præcipua, tum divinæ naturæ, tum & Personarum in SS. Trinitate attributa, perfectiones, officia, beneficia, laudes & elogia repræsentant: Et reipsa quid sunt, nisi Aspirationes devotæ, quales ex verbis Scripturę sano sensu acceptis firmare cuivis liceat?

In his ceterisque pius LECTOR, ni fallor, sat uberem habebit piorum affectuum, & sanctarum meditationum materiam. Si cui fortè prolixitas alicubi pariat nauseam, is studeat eam vincere, vel condire Amore Dei: Sin minus; prolixiora in partes dividi nihil vetat. Alioqui, sicut in lauta mensa, sic & in *Paradiso* varia vides apponi fercula; ut quisque selegat, quod magis ad gustum. Præstat enim & hîc multum potius, quā multa. Sed verbis S. Augustini claudamus Introductionem.

Neque enim, inquit, ut nonnulli putant, hoc est orare in multiloquio, si diutius oretur. Aliud est sermo multus, aliud est diuturnus affectus. Nam & de ipso Domino scriptum est, quod pernoctaverit in orando, & quod prolixius oraverit: ubi quid aliud, quam nobis præbebat exemplum, in tempore precator opportunus, cum Patre exauditor æternus? Absit enim ab oratione multa locutio, sed non desit multa precatio, si fervens perseverat intentio. Nam multum loqui est in orando rem necessariam superfluis agere verbis. Multum autem precari, est ad eum, quem precamur, diuturna, & pia cordis excitatione pulsare. Nam plerumque hoc negotium plus gemitibus, quam sermonibus agitur; plus fletu, quam affatu. Epist. 121.

ORATIO PRÆPARATORIA.

Ante quamlibet Orationem utiliter præmittenda.

OMnipotens æterne Deus, ego peccator indignus, attamen opus manuum tuarum, venio coram te, ut laudem te, quia tu es Deus, Dominus, Creator, Salvator, ac Conſervator meus. quem ſolũ mihi, proximiſque dona ad ſalutem utilia præſtare poſſe ſcio, quia ſummè potens es; & velle non dubito, quia ſummè bonus es. Quem omnes creaturæ in cœlo & in terra laudare debent, & nunquam pro merito laudare ſufficiunt.

Verùm miſer ego ad orandum Te, heu, quam indignus, & imparatus venio ob innumera peccata mea! Doleo ex intimo corde meo, quod unquam offenderim Te Deum meũ, ſummè bonum, quem laudare & amare ſuper omnia debueram.

Sed tu me fac dignum per miſericordiam tuam; & munda me pretioſo Sanguine Ieſu Chriſti Filii tui Salvatoris mei, ab omnibus iniquitatibus meis. Quin & ab omnibus vanis, noxiis, & alienis cogitationibus libera cor meum, ut in ſpiritu & veritate Te adorare & laudare valeam; & quæ ſupplex ab immenſa bonitate tua petiturus ſum, obtineam; idque ſecundùm beneplacitum clementiſſimæ voluntatis tuæ, cui per omnia me libens ſubjicio. At quomodo ſervus inutilis inveniet gratiam in conſpectu tuo? Reſpice ô Pater in faciem *Chriſti* tui, in quo tibi benè complacuit: in cujus Nomine ſupplex rogo, ut clementer exaudias me.

Ecce ardentiſſimas ejus orationes, pios affectus, & ſancta deſideria, ſanctiſſimas ejus cogitationes, verba & opera; omniaque Vitæ, Paſſionis ac Mortis illius merita offero Tibi, ut ex illorum perfectione, & unione ſuppleantur omnes defectus mei, & per Illum velut Mediatorem & Advocatum noſtrum, placeat Tibi, ô Pater æterne, obſequium hoc ſervitutis meæ.

Et utinam affectu, zelo & fervore beatiſſimæ Matris & Virginis *Mariæ*, ſanctorum Angelorum, & omnium Beatorum, præſertim Patronorum meorũ, N. & N. Te colere, amare & laudare valeam.

Idque eo fine, ut auferas à me, quidquid Tibi diſplicet in me, inprimis N. & N. Imperfectum meum vident oculi tui, ô

Scrutator cordium. gratiam quoque, & virtutes mihi magis necessarias, ut in vocatione mea dignius serviam Tibi, velut has N. & N. benignè largiaris. omnia *Ad majorem nominis tui gloriam*, meam & proximorum salutem, & defunctorum solatium, maximè quibus singulariter obligatus sum.

Hoc *unum* Domine vehementer desiderat anima mea, nimirum, servire, placere, & adhærere Tibi; nunc & in æternum, Tu enim es Deus meus & *omnia*. Amen.

Oratio ante Horas.

APeri Domine os meum ad benedicendum sanctum nomen tuum: cupio enim tibi attente & fideliter psallere, teque purè laudare, in unione illius perfectissimæ attentionis, qua tu Patrem rogasti & laudasti in terris; & præsertim, qua cum ardore cordis tui & in sudore sanguineo vultus tui orabas ad montem Oliveti.

Adjuva me gratia tua, sine quâ nihil possum. & vis immensæ charitatis tuæ suppleat omnem defectum meum, ut placeat tibi obsequium servitutis meæ, quod offero ad gloriam nominis tui, & meã, proximique salutem. Amen.

Alia.

ACtiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio & operatio à Te semper incipiat, & per Te cœpta finiatur. Per Dominum nostrum.

Alia.

DEus cui omne cor patet, & omnis voluntas loquitur, & quem nullum latet secretum: purifica per infusionem sancti Spiritus cogitationes cordis nostri, ut te perfectè diligere & dignè laudare mereamur. Per Dominum nostrum.

ORATIO

Officium, aut Orationem claudens.

DIrigatur oratio mea sicut incensũ in conspectu tuo, ô Rex Regũ, optime, potentissime & sapientissime. Defectus & errores ejusdem ignoscat quæso, paterna clementia tua, & suscipe eam in unione omnium orationum Dilecti Filii tui Iesu Christi, & Electorum tuorum in cœlo & in terra; ex omni affectu Triumphantis & Militantis Ecclesiæ:

Ad gloriam tuam, & laudem B. Virginis, & Sanctorum omnium; eorum præcipuè, quos hodie,

dic, vel ex decreto Ecclesiæ, vel tanquam Patronos ſponte mea colendos ſuſcepi;

Ad memoriam Paſſionis Ieſu Chriſti Salvatoris mei; in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis: Ad ſalutem omnium, qui ſe mihi commendarunt: in ſatisfactionem pro peccatis meis, & gratia tua impetranda, & hac virtute N. & concede, ut benedicam te in omni tempore; & ſicut laus tua ſemper eſt in ore meo, ſic etiam corde & opere Te prædicem, ut ſobrietate, modeſtiâ, zelo, devotione, puritate, obedientia, manſuetudine, & patientia tibi placeam; ut omnes Te ament, & glorificent, qui es benedictus in ſæcula. Amen.

Alia.

CLementiſſime Deus, qui me peccatorem ex infinita bonitate tua non dedignatus es ſtare in conſpectu tuo, ut laudarem te; ignoſce mihi precor, omnes errores meos, quos vel ex ariditate vel negligentia, vel infirmitate naturæ, inter orandum admiſi; ne oratio mea fiat mihi in peccatum; & glorietur adverſum me inimicus meus, quod iis ipſe vulnerer armis, quibus ille feriendus erat.

Vide Domine humilitatem meam, & laborem meum, & dimitte univerſa delicta mea, per Vnigenitũ Filium tuum, in quo Tibi benè complacuit, placeat Tibi oratio, & operatio mea, quæ heu, in multis deficit. Sed non deſpicies, ſancte Pater, ſi reſpexeris in faciem Chriſti tui: illum enim cumulaſti omnibus bonis & gratiarum theſauris, ut illius abundantia nos divites eſſemus.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in me, juravi enim & ſtatui cuſtodire judicia juſtitiæ tuæ. Fac ut diligam mandata tua ſuper aurum & topazion, amer à Te, & amem Te in æternum. Amen.

Alia brevior.

SVſcipe clementiſſime Deus, intervenientibus meritis unigeniti tui Chriſti Ieſu, precibus quoque beatiſſimæ Mariæ Virginis, & omnium Sanctorum tuorum, officium ſervitutis meæ.

Et ſi quid egi laude dignum, propitius reſpice: & quod negligenter actũ eſt, clementer ignoſce. Qui in Trinitate perfecta vivis & regnas Deus per omnia ſæcula ſæculorum. Amen.

Sanctus, S. S. Dn̄s Deus Exercitu
Sanct. S. S. Dn̄s Deus Exercituum.
Sanctus, Sanct. S. Dn̄s Deus Exercituum.

ÆTERNO
TOTIVS VNIVERSITATIS
AVCTORI, RECTORI,
IVDICI,

DEO TRINO, & VNI,

Potenti, Sapienti, Bonoque,

IVSTITIÆ, & PROVIDEN-
TIÆ ABYSSO;

MISERICORDIÆ PARENTI,

TER OPT. MAXIMO,

Qui Cœlum GLORIA,
Mare POTENTIA;
Terras SAPIENTIA;
Omnia BONITATE, imo TEIPSO reples.

Altiſſimo ſuper omnem terram.

Cujus oculi lucidiores ſuper ſolem, cir-
cumſpicientes omnes vias
hominum.

REGI MAGNO
ſuper omnes DEOS.

Qui ſolus habes immortalitatem, & lucem inhabitas inacceſsibilem.

Qui omnia in menſura, & numero, & pondere diſpoſuiſti.

In quo Vivimus, Movemur, & Sumus.

Qui aperis manum tuam; & imples omne animal benedictione.

Qui es PRINCIPIVM & FINIS;

Et SVMMVM Rationalis Creaturæ BONVM.

Tuus ſum ego: Tua ſunt OMNIA.

EX QVO, PER QVEM, & IN QVO ſunt omnia.

Quid enim mihi eſt in cælo?
Et à TE quid volui ſuper terram?

O DEVS MEVS & OMNIA.

PARADISI ANIMÆ CHRISTIANÆ SECTIO I.

PRO DOMINICA.

Complectitur hæc Sectio Litanias, Orationes, Gratiarum actiones, varias Meditationes, & expositiones Orationis Dominicæ, aliaque exercitia pietatis ad S S. Trinitatem. Præmisso tamen ante omnia Colloquio inter Christum & Hominem; *quo modus diligenter, piè & utiliter orandi traditur; & mens piis in Deum affectibus excitatur.*

Cap. I.

Colloquium Christi & Hominis De modo recte & utiliter orandi.

§. I. *Orandi necessitas & utilitas.*

CHRISTVS.

HOMo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis: sed tanto miserior, si positus inter ipsas miserias nescit, quia miser est, & pauper, & nudus, & debilis; adeoque nec curet remedia, quibus poterat consulere sibi, & non ponat Deum adjutorem suum. Si ignoras, ô homo, veni, secede paulisper mecum extra turbas, & ducam te in solitudinem, & ibi loquar tibi ad cor, si forte sic agnoscas miseriam & nuditatem tuam.

Memento itaque, mi homo, quia ego feci te, & tu non ipse te. & quidem creavi te ad imaginem meam, cum non esses: cum vero perditus esses, ego ipse redemi te, non corruptibilibus auro vel argento, aut gemmis pretiosis, sed sanguine meo pro te effuso. At quo fine, nisi ut laudes nomen meum & servias mihi in hac vita, & postea mecum regnes in omni æternitate?

Tu vero vide jam, quãtis periculis & malis obnoxius sis in via hac, qua ambulas, priusquam ad metam illam pervenias. Nonne in tenebris, & in umbra mortis sedes?

nonne in medio laqueorum perambulas? Quocunque vertis te, sive ad dexteram, sive ad sinistram, ubique hostes, & insidiæ; foris pugnæ, intus timores. Diabolus, tanquam leo rugiens, circuit quærens quem devoret. Mundus totus in maligno positus, allicit ut decipiat; caro, hostis tuus domesticus, & inter omnes periculosior, blanditur, ut inficiat. Creaturæ, quæ tibi scalæ esse debebant ad Creatorem, in muscipulam fiunt pedibus insipiẽtium. Ipsi sensus tui portæ sunt, & fenestræ, per quas ingreditur mors in animam tuam.

HOMO. Verum esse quod dicis, ô Domine, ego nimis frequenter experior; ut nihil mirum si exclamem & ego, Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Aut quo me vertam in tot periculis? quid faciam, ut dirigantur pedes mei in viam pacis, & salutis? ut non peream, sed securus ad metam, id est, ad te, DEVS meus, & summum bonum, salvus perveniam? Angustiæ mihi sunt undique; cum vero ignorem quid agere debeam, hoc solum habeo residui, ut levem oculos meos ad te in cælum, unde veniat auxilium mihi.

CHRISTVS. Hoc est, quod persuasum tibi ante omnia cupio, nimirum ut intelligas, quam necessaria tibi sit seria & frequẽs ORATIO. Invoca me ergo in die tribulationis; eruam te, & honorificabis me. Frustra enim jacitur rete ante oculos pennatorum; eorum scilicet, qui ponunt in cælis nidum suum; qui relicta terra sæpius mente in cælum evolant. Nam qui habitant in adjutorio Altissimi, illi demum secure in protectione Dei cæli commorantur. An securum te putas, dum inniteris prudentiæ tuæ, & ponis carnem brachium tuum? at cogitationes mortalium timidæ, & incertæ omnes providentiæ vestræ. Sine me nihil potestis facere; quia ego do velle, posse, & perficere.

Qui sine oratione præsumpserunt ardua; aut aggressi sunt perficere consilia & cogitationes cordis sui, ad nihilũ redacti sunt & confusi; telas araneæ texuerunt; fuerũt velut hortus absq; aqa, & omnis fortitudo eorum, ut favilla stuppæ. At vide hominem orationi deditum; hic erit, tanquam lignum plantatum secus decursus aquarum; & omnia quæcunque faciet, prosperabũtur. Scrutare scripturas, quia ipsæ

perhibent testimonium de his, quæ virtute orationis ab omni sæculo patrata sunt mira & supra omnes naturæ vires majora; nempe, invocato nomine Domini, qui facit mirabilia magna solus.

HOMO. Miserere mei Domine, quoniam inops & pauper sum ego; & sicut puer parvulus, ignorans egressum & introitum suum, qui manus quidem & pedes habet, sed nusquam progredi potest, nisi adjutus ope matris aut nutricis suæ. Frustra ego conor, & laboro in sudore vultus mei, si quidquam grande vel parvum moliar sine te, in quo nos omnes vivimus, movemur, & sumus; nec sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, tanquam ex nobis, sed omnis nostra sufficientia ex Deo est.

CHRISTVS. Itaque fili, si indiges sapientia, aut scientia, postula à me, & dabitur tibi. In me sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi. Falleris, si orationem negligis, & solo studio aut industria humana illam comparari putas. An non audisti multos servorum meorum ingenue confessos, quod plus oratione, quam multo studio & lectione profecerint? Si honores & opes desideras, meus est orbis terræ, & plenitudo ejus, meum est consilium, mea est prudentia, mea est fortitudo. Per me reges regnant; mecum sunt divitiæ & gloria, opes, & justitia. Ego Dominus, suscitans de pulvere egenum. Facile mihi est subito honestare pauperem, & collocare humilem cum principibus populi sui. Vires, valetudinem, aut vitam optas? Scito quod in terra nihil sine caussa fit, & de humo non egreditur dolor. Ego mari, & ventis, & omnibus elementis impero; & confestim obediunt mihi. Ego occidam & ego vivere faciã: percutiam & ego sanabo. In manu mea sunt omnes fines terræ, & in ditione mea cuncta sunt posita. Bona & mala, vita & mors: & omnia quæ desiderari possunt. Frustra hæc quæris alibi, si me primum non requisieris.

§. 2. *Præparatio ad orationem per affectus humilitatis & Pœnitentiæ seu contritionis.*

HOMO. Vere omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est, à te, inquam, ô Pater optime, qui das omnibus affluenter, adeo etiam ad dandum facilis & pronus, ut ames rogari, imo jubeas.

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum, sepius loqui tecum, & effundere in conspectu tuo orationem meam.

Sed quid est homo, quod ita magnificas eum, & tam amanter invitas ad orationem, seu ad colloquium tuum? Egone cōparebo coram te, & loquar ad Dominū meum, cum sim pulvis & cinis? imo, quod gravius est, indignus & ingratus peccator, qui toties læsi & offendi majestatem tuam? Heu me, si justus in principio sermonis accusator est sui, nec audet appropinquare tibi, ego impius & peccator ubi parebo? Quid mirū, si anxiatur in me spiritus meus, & turbatur cor meum? si angustiæ mihi sint undique, dum hinc orationis necessitatem attendo, hinc indignitatem meam recogito. Sed quo ibo à spiritu tuo, & quo à facie tua fugiam? Servus tuus sum ego, da mihi intellectum, & doce me facere voluntatem tuam.

CHRISTVS. Ego sum qui ad orandum, & loquendum mihi exhortor, & invito te. Veni ergo & noli timere. Sed vide tamen, ne imparatus venias. En Moysen respice. Hic venturus ad colloquium meum, jubetur calciamenta deponere de pedibus suis. Tu quoque fac similiter. Exue primum actus & affectus ex pulvere terræ maculatos. Multi enim, quasi nullum minus, quam me præsentem credant, aut neminē viliorem, minusve honore dignum judicent, sic temere & irreverenter irruunt ad alloquium meū. Sicne reus coram Iudice, cliens apud patronum, servus apud Dominum, subditus coram Principe, mendicus coram divite caussam suam agit? Imo sicne homo unus alteri sibi æquali loquitur? Tu vero si vis placere mihi, aut effugere iram indignationis meæ, fac diligentius te ad orandum compares. Maledictus enim qui facit opus Dei negligenter.

Itaque ante orationem præpara animam tuam, & noli esse quasi homo, qui tentat Deum. Facit hoc autem, qui mediis non ordinariis, aut non recte ordinatis dona mea postulat: qui orationis fructum à me exspectare audet, quā ut cœpit sine cura ac diligentia, sic sine gustu & affectu, arida mente peragit. Nempe hi sunt qui labiis me honorant, cor autem eorum longe est à me. Sed ecce quid hæc præparatio requirat à te.

Inprimis dole ex intimo

mo corde, quod me peccando toties offenderis; quia non est speciosa laus in ore peccatoris. Quomodo enim tu enarrabis justitias meas, & assumes testamentum meum per os tuum; tu, qui odisti disciplinam meam, & sermones meos projecisti retrorsum? Ad quem vero promptius & benignius ego respiciam, quam super humilem spiritu, contritum corde, & trementem sermones meos? Voluntatem timentium me faciam, & deprecationem eorum exaudiam. O quoties vocavi ego te, & renuisti, & despexisti omne consilium meum! quid mirum, si & ego te subinde tardius audiam, aut prorsus audire renuã? O quoties obturasti aures tuas ad clamorem pauperis; & miraris, si clames ipse, & non exaudiaris?

HOMO. Vere scio Domine, quod ita sit; & quod non justificetur homo compositus DEO. Si voluero contendere tecum, non potero tibi respondere unum pro mille. Si justificare me voluero, os meum condemnabit me. Peccavi in cælum, & coram te, & jam non sum dignus levare ad te oculos meos. O si cor meum non reprehenderet me, fiduciam utique magnam haberem ad Deum. Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus. Sed quis poterit dicere, mundum est cor meum? Certe vir pollutus corde & labiis ego sum. Ego sum qui peccavi, & malum coram te feci. Quis vero mundum faciet de immundo conceptum semine, nisi tu Domine, qui lavisti nos in sanguine tuo? Munda itaque cor meum & labia mea. Amplius lava me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me. Doleo ex intimo corde, ob amorem tui, quod offenderim te, Deum, Salvatorem, & summum bonum meum. Iuravi & statui deinceps, per gratiam tuam, custodire judicia justitiæ tuæ, præsertim in his N. & N. Cor contritum & humiliatum Deus ne despicias, neque irascaris super orationem servi tui.

§. 3. *Præparatio ad Orationem per directionem Intentionis & finis.*

CHRISTVS. Quia agnoscis peccata tua, ego libens ignosco Nam quod cæcus ille dicebat, *Deus peccatores non audit*; id sano sensu verum est; nempe de impœnitentibus acceptum: nam qui avertit aurem suam ne audiat legem, oratio ejus erit execrabilis. Itaque peccata

tua non te pusillanimem faciant, sed humilem. Sacrificium mihi gratissimũ est spiritus contribulatus, seu cor contritum & humiliatum.

Hoc præmisso, diligenter expende, quo fine ad orationem venias. Nam ad principem nemo supplex venit, nisi certum finem sibi propositum habeat. Ita tu quoque memor infirmitatis & egestatis tuæ, attende serio, cur mecum loqui, quid à me petere velis; ubi ope & gratia mea magis egeas: quem potissimum hostem armis orationis impetere & ferire debeas, id est, ad quod vitium expugnandum, ad quam virtutem obtinendam cœlesti auxilio præcipue opus habeas. Certum, inquam, scopum tibi præfige, & huc orans mentem & desideria dirige. Novi ego quidem, qui novi omnia abscondita cordis, quid desit tibi. Sed hoc te ipsum quoq; nosse volo, ut cognitio propriæ necessitatis & indigentię, sit tibi quasi stimulus & calcar, quo ferventius ac studiosius te inter orandũ geras. Alias orans eris, quasi aërem verberans, & in vacuum, nullo præfixo scopo, jacula mittens. Idem meminisse te par est in aliis orationibus, quæ vel spectant ad laudandũ me, vel ad gratias pro beneficiis agendum. &c.

HOMO. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua Domine, super mel ori meo, quibus tam dignanter & suaviter ad orandum me instruis! Sed heu confitebor adversum me insipientiam meam Domino, & tribulationem meam ante ipsum pronũciabo. Nam infelix ego homo cur dissimulem miseriam meam coram te, cui patent interiora cordis mei, & delicta mea à te non sunt abscondita? Hoc est autem quod gemo, quia tam raro invenit servus tuus cor suum, ut puram & sinceram orationem effundat in cõspectu tuo, adeo illud abripiunt curæ & sollicitudines hujus sæculi. Hea, quoties sine spiritu & intellectu, ad orationem venio, & quid orem nescio. Lingua orat, & mens mea sine fructu est, mera & arida consuetudine fere ad orandum venio, vix raro memor finis, id est, gloriæ tuæ, vel salutis propriæ. Parum quoque solicitus, quomodo orationem pro certis vitiis meis vincendis, aut virtutibus magis necessariis obtinendis, rite & decenter instituam. Parce mihi Domine, qui solus nosti, uti verus Pontifex, cõpati infirmitatibus nostris,

ſtris. Tu enim cognoviſti figmentum noſtrum.

Vides ſicut olim, ita & nunc, prô dolor, quia ſenſus & cogitatio humani cordis in malum prona ſunt, ab adoleſcentia ſua. Corpus enim, quod corrumpitur, aggravat animam, & terrena inhabitatio deprimit ſenſum, ſola, quæ ſurſum ſunt, cogitare, quærere & ſapere volentem. Et quod magis mirandum, vel potius miſerandum, infelix ego tunc fere magis experior miſeriam iſtam, quando malis & miſeriis meis apud te remedium quærere debeo; id eſt, tempore orationis: tunc enim mille curæ, quaſi impetum faciunt in me, & cogitationes meæ diſſipatæ ſunt, torquentes cor meum. O quid intus patior, dum mente cæleſtia tracto, & mox carnalium turba occurrit oranti! opto inhærere cæleſtibus, ſed deprimunt res temporaneæ, & paſſiones immortificatæ. Sic jactor inter fluctus in hoc mari magno, & factus ſum mihimetipſi gravis, dum ſpiritus tendit ſurſum, & caro gaudet eſſe deorſum. DEVS meus ne elongeris à me, neque declines in ira à ſervo tuo. impera ventis & mari, ut fiat tranquillitas magna in corde meo. Domine, ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te non eſt abſconditus.

§. 4. *Attentio & Reverentia ſub oratione. Remedium adverſus Diſtractiones.*

CHRISTVS. Quod homo invitus patitur, id illi ad peccatum non imputabitur. Tu ſaltem conare, quantum potes, abigere muſcas illas importunas, orationis victimã defœdantes. Si nequis vincere, patienter ſuſtine. Orationi tuæ nihil meriti decedet; imo accedet etiam, ſi viriliter agas. Delector enim ego hoc orantis agone, & exercitio: & tum fere propior ſum, cũ longius abeſſe videor. Tu vero id unum cura, ut ſemper firmum habeas propoſitum attente & pie orandi; idque ſub orationis initium ſerio feciſſe permagni intereſt. Vnde licet contingat, pro humana infirmitate, mentem orantis inter orandum diſtrahi, vis tamen illius propoſiti initio facti per omnem orationem ſeſe diffundit; eamque conſervat in valore ſuo, quam diu non intervenit voluntas contraria, propoſitum illud abrumpens. Quid enim volo, fili, niſi cor tuum? hoc ſi bonum, omnia bona.

Vt autem cor tuum efficacius in oratione ſtabilias,

lias, hoc unum semper memento quo cum agas, dum oras. Quis enim vestrum serio cogitans, stare se in conspectu meo, Iudicis sui, Domini ac Creatoris sui, summi Regis; &c. non stet attonitus & attentus, plenus reverentiæ & timoris? Quis non horreat, obvertere mihi dorsum, & mentem ad alienas, & inanes cogitationes; nedum oculos ad vana aut os ad fabulas & nugas convertere? Ecce quid animi fuerit, quidve solicitudinis ac formidinis dilectis meis Abrahamo, Moysi, Davidi, Ioanni Præcursori meo, Petro, Publicano, aliisque multis, cum versarentur in conspectu meo. Nonne ego supremus Monarcha cæli & terræ, cui Cherubim & Seraphim, & omnes angelicæ potestates, trementes assistunt? Accedentem ad Deum oportet credere, quia est, ajebat Apostolus meus. Ita video prorsus, incredulitas vestra, & cæcitas, aut languida fides, qua me præsentem creditis, irreverentes vos facit coram me, coram quo tremunt, qui portant orbem.

HOMO. Erubesco Domine, cogitans, quis sis tu, & quis sim ego. Nempe audet vilis terræ vermiculus, & putris ranuncula è palude sua prorepere ad thronum gloriæ summi Dei; & curiam intrare cælestem, illam utique curiam, ubi Rex Regum stellato sedet solio, circumdatus innumerabili spirituum beatorum exercitu. Siccine ingrediar ego in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei? Egone in conspectu Angelorum psallam tibi; adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo? Hoc est, quod serio & viva fide pensabant viri sancti & dilecti tui: hinc tam religiose & reverenter coram te, in oratione versati sunt. Sed, heu, zelus eorum longe est à me, & hinc ego elongor à te, ita ut sæpe nusquã minus sim, quam ubi esse videor, cum in oratione versor. Sic dum orando causam meam agere volo, deteriorem facio, & dum placare te cupio, magis offendo.

§. 5. *Frequentia & aßiduitas orandi.*

CHRISTVS. Quid mirum? ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum. ubi affectus figitur, inde intellectus difficulter avellitur. De terra es, nec satis curas, ut conversatio tua sit in cælis, sed terrena nimium versas ac diligis; hinc tibi subnascun-

ſcuntur illæ ſpinæ, quæ tam valide lacerant cor tuum, & ſuffocant bonum ſemen, ne fructum ferre poſſit. Iam vero tu ipſe cogita quam vehementer diſpliceat mihi, quod videam filios hominum circa negotia carnis ac ſeculi, & bona hujus vitæ totos occupari tam ſeriò: & orationis, à qua dependet æterna ipſorum ſalus, & gloria nominis mei, tam modicam eſſe curam. Aſpice filios hujus ſeculi, edunt, bibunt, ludunt, ducunt in bonis dies ſuos, nec in his prolixe morari cuiquam eorum grave eſt. circa villas, & juga boum occupantur, variis ſe immergunt curis & negotiis, infinitis ſe miſcent quæſtionibus, nunquam otioſi, & male tamen ſemper occupati, quia nunquam vacant, ut videant, quoniam ego ſum Deus. Aut ſi quando orare libet, vel id in ultimam horam, & tempus minus idoneum rejiciunt, vel obiter & perfunctorie faciunt. Siccine ferret princeps aliquis terrenus ſe tunc primum admitti à te ad colloquium, cum vulgus & fæx populi præceſſit?

Non ſic vir ille ſecundum cor meum, David electus meus. Rex erat, & regni ampliſſimi negotiis implicatus; ſed tamen prævenerunt oculi ejus ad me diluculo, ad meditandum eloquia mea; & ſepties in die laudem mihi dixit; imo & media nocte ſurrexit ad laudandum me.

Non ſic alii plurimi amici mei, qui mihi ſtudent magis placere, quam hominibus; quibus anima plus eſt, quam eſca, aut potus, aut veſtimentum; quin omnia detrimentum faciunt, & arbitrantur ut ſtercora, ut me lucrifaciant. Libenter ſe ſubducunt occupationibus, ubi poſſunt; aut ſic occupationes diſponere curant, ut inter externa negotia, tempus quoque non deſit uni negotio animæ, quod ceteris omnibus præponderat. Vnde ſtatis horis intrant in cubiculum ſuum, & clauſo oſtio, orant me in abſcondito, effundentes corã me corda ſua; quin & diluculo vigilant ad me, ut melior diei pars, qua mens liberior ac purior eſt, nobiliori operi, id eſt, orationi detur. Et hi ſunt, qui recipiunt à me plenius lumen intelligentiæ, quo dirigantur in viis ſuis: hi ſunt qui uberius guſtant, quam ſuavis ſit Dominus; & quam non habeat tædium converſatio illius.

Sic tu quoque fili, vide quid proſit tibi, ſi univerſum mundum lucreris, &

unum necessarium, id est, curam animæ tuæ negligas. Prudentiæ ergo tuæ pone modum ; nec in multis sint actus tui: nam qui minoratur actu, sapientiam inveniet. Quære primum regnum Dei, & justitiam ejus, confidens, quia & cetera adjicientur tibi. Quid sollicitus es, & turbaris erga plurima? quid stulto labore consumeris? miserere animæ tuæ, placens Deo. cui bonus eris, si tibi nequam fueris?

Quorsum tam anxie cogitas de successu negotiorum, quæ moliris, cum damno orationis? hoc habe pro certo, quod ad felicem rerum tuarum eventum plus bona oratio, quam omnis humana ratio conferet. Iacta super me curam tuam, quoniam mihi est cura de te, tanto quidem major, quo majori fiducia inniteris mihi, & providentiæ meæ conatus tuos committis. Certe nisi ego ædificem domum, in vanum laborant omnes, qui ædificant eam. Credisne hoc? Beatus qui intelligit. Multi enim non capiunt verbum hoc: nempe qui confidunt in virtute sua, & variis se torquent curis & laboribus, sed infelices meditantur ut araneæ, dum se frustra exhauriunt & eviscerant; quia non recurrunt cum Moyse ad tabernaculum, ut consulant Dominum. Vanū est vobis, ô filii hominum, ante lucem surgere. Tunc demum tempestive surgetis ad laborem, cum sol justitiæ per orationem invocatus illuxerit vobis.

HOMO. Vtinam, mi Domine, quæ prolixe & salubriter ingeris auribus meis, efficaciter & cordi imprimas. intellexi, quid horteris & jubeas ; doce me quoque facere voluntatem tuam, ut non impediar orare semper ; & benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus sit in ore meo. utinam in lege tua sit voluntas mea, ut meditari in ea die ac nocte sint deliciæ meæ. Nullum sane temporis momentum est, quo non fruamur beneficiis tuis, nullum proinde esse par erat, quod à tua laude vacaret. unde & Apostolus sine intermissione nos orare monet : & tuipsa æterna Veritas dixisti, *oportet semper orare & nunquam deficere.*

§. 6. *Fiducia & resignatio orantis.*

CHRISTVS. Hæc nosti ô homo, beatus eris, si sic feceris. Ne sis servus sciens voluntatem Domini, & non faciens. Recole quot ego stimulis, monitis, exemplis & parabolis usus sim, ut vobis assidui-

duitatem, frequentiam, fiduciam, & perseverantiã orandi persuaderem. Vtique paratus est dare, qui tantopere excitat ad rogandum. Memento Cananææ tam constanter orantis; & post plures repulsas tandem exauditæ; item, illius, qui noctu fores amici pulsabat; nec destitit, donec obtineret quod voluit. Item Iudicis, neq; Deum, neq; hominem timentis, qui tamẽ viduæ importune solicitãtis caussam suscepit.

Nunc vero si rarius præstantur vobis dona & beneficia mea, id vobis ipsis imputate. Non est abbreviata manus Domini facere vobiscum misericordiam suam; sed vos non facitis vos dignos & capaces, dum non rogatis, quemadmodum in te tanta dignum est. Nam etsi adeatis me aliquando; id tamen ita facitis langui de, quasi non desideretis accipere: neque ea fide, qua congruit, deprecamini; & nisi confestim concedam quod petitis; animum abjicitis, orationem deseritis, male loquimini, aut suspicamini de me; & de bonitate mea perversæ cogitationes ascendunt in corda vestra, quasi supra cardines cæli perambulem, & vestra non considerem. Quin oculi mei semper aperti sunt super fideles meos, & aures meæ in preces eorum: nec deero ipsis in tempore opportuno.

Si moram subinde facio, id quoque utilitatis vestræ caussa fit; ut desideria dilata crescant; & sic capacior fiat homo donorum meorum. Nam diu desiderata dulcius obtinentur; cito autem data vilescunt. Itaque si quid roges à me, & non statim dedero; tu nihilominus persevera pulsans, & clamans: quia tandẽ aperietur tibi. aut si etiam nolim dare, tu tamen gratias æque referes danti & neganti, sciens, quia id nego, quod novi non profuturum. Nescit enim homo sæpe quid petat, (uti & filii Zebedæi,) aut quid conducat sibi in vita sua, numero dierum peregrinationis suæ, & tempore quod velut umbra præterit: Ego verò novi optime; quid unicuique expediat: attamen, ob hominum insipientiam aliquando do iratus, quæ nego propitius. Hoc unũ scito, quia si non ad voluntatem, certe exaudieris ad salutem. Ita exauditus est Apostolus meus, à stimulo carnis liberari petens; imo sic exauditus sum ego ipse à Patre meo, rogans calicem passionis transferri à me. An servus major aut melior

erit Domino suo ? Optima erit oratio tua, si conformis fuerit meæ, quam fudi in horto inter summas angustias cordis subjiciens me totum voluntati Patris mei. hinc & illa orandi formula, qua Discipulos meos, & vos omnes sic docui orare, *Fiat voluntas tua, &c.*

§. 7. *Petitio divini auxilii.*

HOMO. O immensa charitas ! ô inexhausta pietas! secundum divitias bonitatis tuæ Domine, tam multis instruis me, & hortaris ad colloquium tuum, qui bonorum meorum non eges. Quid est, quod delitias reputas agere cum filiis hominum ? Vtinam desideret anima mea inops & arida ad te, sicut cervus desiderat ad fontes aquarū. Vtinam repleatur os meum laude. Vtinam tam ego paratus sim accipere, quam tu paratus es dare. Oleum misericordiæ tuæ stillat, imo fluit ubertim; modo vasa vacua non desint. Ecce vas cordis mei; sed plenum sordibus & pravis desideriis, tu quæso evacua, & expurga; quin & dilata cor meum, ut impleas illud. Igne charitatis tuæ accende me frigidum, ut dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Non serpat humi, carnis aut peccati mole depressa, sed ascendat ad te velociter, & descendat super me misericordia tua.

CAP. II.

Variæ Expositiones & Exercitia in Orationem Dominicam.

Orationum omnium summa, exemplar & norma est Oratio Dominica; *tanto utique majori in pretio habenda, quo pluribus cæteras omnes prærogativis antecellit:*

Auctoritate inprimis, & dignitate: quia ab ipso Christo formata, à sacro illius ore profecta.

Brevitate quoque ac facilitate commendatur; attamen prægnans sensibus atque mysteriis mirabili ordine perfectißime complectitur, quidquid rectè à Deo peti potest.

Quin & singulari pollet efficacia, ut facile Deum permoveat, orantique conciliet: quomodo enim cœlestis Pater non exaudiat; quos filii sui dilecti, Advocati & Mediatoris nostri præceptis verbisque instructos supplices venire videt ?

Denique omnes bonæ Orationis partes, leges & conditiones breviter, sed luculenter

exprimit: adeoque sedulo & attente recitata devotionis spiritum vehementer excitat, ac promovet.

Vnde cum hæc Oratio Christi ore Apostolis tradita, singulariter Christianis commẽdata esse debeat; & Ecclesiasticis in Officio divino perquã familiaris & frequens sit, Puncta quædam pro illius Expositione paucis ex S. Tho. aliisque annotare visum fuit: ad quæ si orans subinde mentem reflecteret; fortasse affectu fructuque majore illi tam frequens unius ejusdemque orationis repetitio constaret.

Iam vero gustum illius, ut & aliarum rerum spiritualium, ideo rarius percipimus, quia fere circa corticem hæremus, nunquam, aut raro ad medullam ipsam penetramus.

Pater noster qui es in cœlis.

H*Æc est Præfatio Orationis Dominicæ: Dei benevolentiam captans, & oraturo optimos orandi affectus, id est, Amorem & Timorem commendans.*

Nam si pater est, an non dignus Amore? Sed vide, quali. Nam modus bonitatis, est mensura dilectionis.

Sed quanta est bonitas Patris æterni? Deus est, in seipso summe beatus, cœli terræque conditor, Rex ac Dominus; attamen Pater noster esse, & haberi cupit, & nos vicissim, viles terræ vermiculos, imo peccatores, indignos qui servi vocemur, filios suos esse & vocari gaudet. O qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur & simus. O immensa Patris bonitas! sed ubi par filiorum Amor?

Porro quis eidẽ illi Patri timor debetur? qui in cœlo velut solio majestatis suæ residet, & tamen ubiq; præsens arcana quæque perspicit, imo cœlestia simul ac terrena gubernat? Verè magnus est Dominus & laudabilis nimis, cujus potentiæ & magnitudinis non est finis, cui Cherubim & Seraphim trementes adsistunt.

Ecce qua charitate & fiducia, qua etiam humilitate & reverentia oraturus animum componere debeas.

Sequuntur nunc septem Petitiones, quibus partim Bona petimus, partim Mala deprecamur. Nam cum Oratio sit interpres desiderii nostri, ea petimus in Oratione Dominica, quæ licite desideramus. Iam vero quod primo sub desiderium cadit, est, Summum Bonum, seu ultimus FINIS. *Deinde, quæ huic obtinendo idonea sunt, Media. Denique, ut removeantur quæ cõsecutionem impediunt, obstacula.*

Porrò summum Bonum & Finis noster, Deus est, cujus

quidem GLORIAM *inprimis in seipso ex mero & puro Amoris affectu desideramus, dicentes :*

Sanctificetur nomen tuum.

Id est Nomen tuum in se summe sanctum & admirabile tale etiam habeatur ab omnibus; agnoscatur per veram Fidem, laudetur per firmā Spem; colatur per sincerā Charitatem. non eget quidem opera nostra, ut sanctum sit nomen tuum; sed quia sanctum & gloriosum est, adeoq; fons & forma totius sanctitatis, id per nos sanctis moribus declaretur; ita formentur mores & omnes actus nostri, ut qui vident conversationē nostram, & opera quæ facimus, glorificent te Patrem nostrum in cælis.

Hoc nobis sit fixum in corde ; frequens in ore, placens in opere : SANCTIFICETVR NOMEN TVVM.

Ecce praxin facillimam puræ Intentionis, crebro per diem exercendæ.

Hoc prævio, proximum est desiderium gloriæ Dei intuitu nostri, ut nos ea fruamur velut summo Bono, & hic affectus nascitur ex dilectione Dei, qua nosipsos in Deo diligimus, hinc petimus ;

Adveniat regnum tuum.

Rogamus, inquam, ô Domine, quia hic sumus exules & peregrini à Patria, & à dulcissima chari Patris facie seclusi, gravi jugo principis mundi hujus premimur ; fac ut toto corde anhelemus ad Te in cœlum. Non sinas nos diligere mundum, aut ea quæ in mundo sunt : sed quærere & sapere quę sursum sunt. Cum verò peregrinationis nostræ finis advenerit, fac nos æquo ac læto animo hoc regnum mundi, & omnem pompam seculi contemnere: & illud regnum quærere cum desiderio ; & invenire cum gaudio, quod nobis præparatum est ab origine mundi, ubi dabis nobis æterna tecum gloria & Te ipso frui.

Sed jam ut potiamur summo bono, aliis quibusdam bonis, velut mediis & adminiculis opus habemus. Præcipuum est Obedientia mandatorum Dei. *Nec enim aptus est regno Dei qui non facit voluntatem ejus : neque meretur ad vitam ingredi, qui mandata non servat. Sed quî servabimus, nisi Is qui jubet, etiam juvet? unde merito rogamus,*

Fiat voluntas tua.

Tu enim, nosti ô Domine, quia etsi promptus sit spiritus noster, facere voluntatem tuam; tamen perficere non invenit, quia caro infirma est; imo prona ad malum est;

&

& pugnat adversus Spiritum. Nam corpus quod corrumpitur, aggravat animam. Vnde ad mala fere pronius feruntur quam ad bona sensus hominis ab adolescentia sua. Et hinc sæpius etiam, quid & quomodo oremus, aut quid nobis expediat, nescimus: Tu vero id nosti optime, qui nosti omnia. Fac ergo sciamus, quid nos velis facere; sed & gratia tua efficaci sic dirige voluntates nostras juxta beneplacitum voluntatis tuæ, ut quod vis, nos quoq; velimus; quod præcipis, id alacriter faciamus. DA QVOD IVBES, ET IVBE QVOD VIS.

Verum, ut homo Dei jussa alacrius peragat, etiam necesse est, præsentis vitæ bonis & subsidiis non omnino destitui. Variis enim necessitatibus & defectibus obnoxii sumus, quamdiu hoc mortale corpus gerimus. Itaque petimus,

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

Tu inquam, qui aperis manum tuam, & imples omne animal benedictione; pullos quoque corvorum, & volucres cœli non negligis; sed benigne curas ac pascis. & hominem, quē creasti ad imaginem tuam, & quem pretioso sanguine cœli hæredem fecisti, cura tua destituet? Non petimus quod luxui & voluptati serviat; sed quod victui, & necessitati sufficiat: ne forte nos à servitio tuo sæculi curæ & sollicitudines abstrahant. Vt vero mente pariter ac corpore fortes serviamus tibi, animas quoque nostras pasce cibo verbi tui: quin & PANE illo cœlesti & Angelico cōforta nos in hoc mundi deserto, ne deficiamus in via, qua tendimus ad Te, donec epulemur tecum in regno tuo.

Ecce, quo ordine, à quo, & quo fine bona temporalia petenda sint.

Sequentibus petitionibus petimus à nobis removeri Mala, seu obstacula, quæ consecutionem FINIS *impediunt. Sunt vero tria potissimum.*

Primum est peccatum commissum (in multis enim offendimus omnes.) hinc oportet ut humiliter & frequenter petamus dimitti nobis debita nostra. Frustra vero petit misericordiam à Domino, qui non vult, cum potest, misereri proximo. Cujus rei memores, hac merito utimur orādi formula,

Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

In multis (heu miseri) indies offendimus omnes. perimus Domine, nisi ser-

ves nos ſecundum magnã miſericordiam tuam Domine. Sed & ſcimus, quod ſi homo homini reſervet iram, fruſtra à Te quærat medelam; dimitto itaque ex animo omnibus inimicis meis, & amore tui benefacere paratus ſum his, qui oderunt, vel unquam læſerunt me. Doleo ex intimo corde, quia offendi Te; parce peccatis meis Domine.

Ecce praxim utiliſſimam & facillimam Contritionis frequenter exercendæ.

Alterum obſtaculum eſt Tentatio, quæ nos ſollicitat ad peccata, &, ab obſervantia divinæ voluntatis impedit. Vnde liberatus à peccatis præteritis, timeat futura, & fugiat. Sine Deo autem quis effugiet? Conſcii itaque hujus infirmitatis noſtræ, & potentiæ tot hoſtium, quibus obnoxia ſemper eſt vita noſtra, rogamus,

Et ne nos inducas in tentationem.

Agnoſcimus ô Domine, quia ſine te nihil poſſumus, à te vero eſt omnis ſufficientia noſtra, ne itaque deſerat nos gratia tua; nec permittas ut pulſati forſan aliqua tentatione Mundi, Carnis, aut Dæmonis, mox ſuccumbamus. Vides, quæ ſit fragilitas noſtra, & quantis inſidiis viribuſque tentetur creatura tua tam care redempta. non dubitamus, pio providentiæ tuæ conſilio geri omnia; nec tentari malum eſſe, ſed vinci. Non itaque permittas nos tentari ſupra id quod poſſumus, ne tentati forte deficiamus; ſed adjuva ut vincamus; facilis erit victoria, ſi tua nobis aſpiret gratia.

Liberati à malo culpæ, in aliud etiam obſtaculum, id eſt, mala Pœnæ frequenter impingimus. Tot, inquam, vitæ præſentis adverſa, velut fames, bella, morbi, damna rerum, famæ, vitæ, etiam pias quandoque mentes graviter concutiunt. Itaque merito tandem oramus,

Sed libera nos à malo.

Quod nos quidem pro affectu noſtro malum cenſemus, vere tamen, & in ſe malum non eſt, niſi vitio noſtro fiat. A Te Domine, Vita & Mors, honeſtas, paupertas & omnia; & quomodo mala erunt, cum ſint à SVMMO BONO? fiunt tamen iſta non raro mala, culpa, id eſt, impatientia, puſillanimitate, & diffidentia noſtra. Tu vero nos conforta gratia & ſolatio tuo, & fac, ut diligentibus Te omnia cooperentur in bonum. Hîc ure, & ſeca, uti medicus ægrum, cui ab his licet duris remediis ſpes vitæ

reli-

reliqua eſt. Hic corripe & caſtiga, uti Pater filium, cui ſervatur hæreditas. Imo proba, tenta, & purga me, uti aurifex aurum, quod igne probatur. Excoque & conſolida, uti figulus vas deſtinatum non in interitum, ſed in honorem, uti vas gloriæ in vitam æternam.

His & ſimilibus meditationibus ſubinde condienda eſt Oratio Dominica; Alias, quid mirum, ſi multis tam ſit frequens in ore, ſed raro ſapiat in corde?

MEDITATIO in Orationem Dominicam ex Epiſtolis S. Pauli collecta.

Pater noſter, qui es in cœlis.

BEnedictus DEVS, & Pater Domini noſtri IESV Chriſti, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis *a*. qui prædeſtinaſti nos in adoptionem filiorum, per Ieſum Chriſtum *b*: ſolus habens immortalitatem, & lucem habitans inacceſſibilem *c*: cum gaudio gratias agimus tibi, qui dignos nos feciſti in partẽ ſortis ſanctorum in lumine *d*: Non enim accepimus ſpiritum ſervitutis iterum in timore; ſed accepimus Spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus Abba, Pater. Ipſe enim Spiritus teſtimonium reddit ſpiritui noſtro, quod ſumus filii Dei. ſi autem filii; & heredes: heredes quidem Dei; coheredes autem Chriſti *e*.

a 2 *Corinth*. 1. b *Epheſ*. 1. c. c 1 *Timoth*. 6. d *Coloſſ*. 1. e *Rom*. 8.

I. Sanctificetur nomen tuum.

Da ut imitatores tui ſimus, ſicut filii chariſſimi *a*: & ut filii lucis ambulemus, in omni bonitate, & juſtitia, & veritate: probantes, quid ſit beneplacitum tibi: nec communicemus operibus infructuoſis tenebrarũ *b*, ne nomen tuum per nos blaſphemetur inter Gentes *c*. Digne Euangelio Chriſti converſemur *d*, ut ſimus ſine querela, & ſimplices filii tui, ſine reprehenſione, in medio nationis pravæ & perverſæ, tanquã luminaria in mundo, verbum vitæ continentes, ad gloriam tuam in die Chriſti *e*. ut ambulemus digne Deo per omnia placentes; in omni opere bono fructificantes, & creſcentes in ſcientia Dei *f*. da, ut ſive manducamus, ſive bibimus, ſive aliud quid facimus, om-

nia in gloriam tuam faciamus g.

a Eph. 5. b ibid. c Rom. 2. d Philip. 1. e Philip. 2. f Colos. 1. g 1 Cor. 10.

2. *Adveniat regnum tuum.*

Quia caro & sanguis regnum Dei possidere non possunt a; hinc flectimus genua nostra ad te Patrē Domini nostri Iesu Christi: ut des nobis secundū divitias gloriæ tuæ, virtute corroborari per spiritum, tuum in interiori homine: Christum habitare per fidem in cordibus nostris b, ut non regnet peccatum in nostro mortali corpore. Tu enim eripuisti nos de potestate tenebrarum, & transtulisti in regnum Filii dilectionis tuæ c. Scimus autem, quoniam si terrestris domus nostra hujus habitationis dissolvatur, quod ædificationem ex Deo habemus, domum non manufactam, æternam in cælis: Dum autem sumus in corpore, peregrinamur à Domino d, ideo desiderium habemus, dissolvi, & esse cum Christo e.

Propter quod non deficimus. Sed licet is, qui foris est homo noster corrumpatur; tamen is, qui intus est, renovatur de die in diem. id enim quod in præsenti est momentaneum & leve tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis, non contemplātibus nobis, quæ videntur, sed quæ non videntur. Quæ enim videntur, temporalia sunt; quæ autem non videntur, æterna f.

a 1 Corinth. 15. b Ephes. 3. c Coloss. 1. d 2 Cor. 5. e Phil. 1. f 2 Corint. 4.

3. *Fiat voluntas tua.*

Tu enim es Domine, qui operaris in nobis velle & perficere pro bona voluntate tua a. Itaque fac ut impleamur agnitione voluntatis tuæ, in omni sapientia & intellectu spirituali: ut ambulemus digne, tibi per omnia placentes b: hæc est enim voluntas tua, sanctificatio nostra c.

Nolimus cōformari huic sæculo; sed reformemur in novitate sensus nostri, ut probemus, quæ sit voluntas Dei bona, beneplacens, & perfecta d: nam nostra ad bonum per se nimis infirma est: non enim sufficientes sumus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est e. Da gratiam tuam, ut perficiamus eandem ex animo, sicut administratorii spiritus tui in ministerium missi propter eos

qui

qui hereditatem capient salutis *f*.

a *Philip.* 2. b *Colos.* 1. c 1 *Thes.* 4. d *Rom.* 12. e 2 *Cor.* 3. f *Hebr.* 1.

4. *Panem nostrum quotidianum.*

Est magnus quæstus pietas cum sufficientia. Nihil enim intulimus in hunc mundum, haud dubium, quod nec auferre quid possimus. Habentes autem alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus *a*.

Sint ergo mores nostri sine avaritia: contenti præsentibus. Tu enim dixisti: non te deseram neque derelinquam: ita ut confidenter dicamus: Dominus mihi adjutor *b*. Prope es Domine. Nihil solliciti simus *c*, sed ubique & in omnibus instituti, sciamus satiari & esurire, abundare & penuriam pati *d*. Ante omnia vero exerceamus nos ad pietatem, quæ ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futuræ *e*.

Da nobis non sperare in incerto divitiarum, sed in te Deo vivo, qui præstas nobis omnia abunde ad fruendum, bene agere, divites fieri in bonis operibus; facile tribuere, libenter communicare, thesaurizantes nobis fundamentum bonum in futurum, ut apprehendamus vitam æternam *f*.

Potens es autem, ô Deus, omnem gratiam abundare facere in nobis, ut in omnibus omnem sufficientiam habẽtes abundemus in omne opus bonum. Qui autem administras semen seminanti: & panem ad manducandum præstabis *g*.

a 1 *Timoth.* 4. b *Hebr.* 13. c *Philip.* 4. d *ibid.* e 1 *Tim.* 4. f 1 *Tim.* 6. g 2 *Cor.* 9.

5. *Et dimitte nobis debita nostra.*

Quoniam non habitat in carne nostra bonum, ut non quod volumus bonũ, hoc faciamus, sed quod nolumus malum, hoc agamus *a*: & regnante peccato in nostro mortali corpore, obedivimus concupiscentiis ejus *b*: heu quam sæpe exhibuimus membra nostra arma iniquitatis peccato *c*! & divitias bonitatis, patientiæ & longanimitatis tuæ cõtempsimus! non curantes, quoniam benignitas tua ad pœnitentiam nos adducit; secundum autem duritiam nostram, & impœnitens cor thesaurizavimus nobis iram in die iræ & revelationis, justi judicii tui, qui reddes unicuique secundum opera sua *d*.

Sed veniat, Pater benignissime, super nos mise-

ricordia tua: & ostendens divitias gloriæ tuæ, fac nos vasa misericordiæ tuæ, præparata in gloriam tuam *e*; & ubi abundavit delictum, superabundet & gratia *f*.

Ecce remittimus & aliis minas, ut te Dominum nostrũ in cælis propitium habeamus *g*. Tu nos quoque indue sicut electos tuos, viscera misericordiæ, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam: ut simus invicem benigni, misericordes, donantes invicem, sicut & tu in Christo donasti nobis *h*; nulli malum pro malo reddentes; sed si fieri potest, quod in nobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes; non defendentes nosmetipsos, sed demus locum iræ, tibi relinquentes vindictam. nec sinamus nos vinci à malo, sed vincamus in bono malum *i*. Quæ pacis sunt, fac, sectemur; & quæ ædificationis sunt, invicem custodiamus *k*.

a *Rom.* 7. b *Rom.* 6. c *ibid.* d *Rom.* 2. e *Rom.* 9. f *Rom.* 5. g *Eph.* 6. h *Eph.* 4. i *Rom.* 11. k *Rom.* 14.

6. *Et ne nos inducas.*

Memores fragilitatis nostræ, rogamus te, Pater pientissime, ut tentatio nos non apprehendat, nisi humana *a*: ne sicut serpens Evam seduxit astutia sua, ita corrumpantur sensus nostri, & excidant à simplicitate, quæ est in Christo Iesu *b*. Fidelis es Deus, non patieris nos tentari supra id, quod possumus, sed etiam facies cum tẽtatione proventum, ut possimus sustinere *c*.

a 1 *Corint.* 10. b 2 *Cor.* 11. c 1 *Cor.* 10.

7. *Sed libera nos à malo.*

Confirma nos denique & custodi à malo *a*. contere satanam sub pedibus nostris velociter *b*, ut non circumveniamur ab eo: non enim ignoramus cogitationes ejus *c*. Da ut induamus nos armaturam tuam, ut possimus stare adversus insidias Diaboli; & resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare: induti loricam fidei & charitatis, & galeam spem salutis *d*. Non simus fidentes in nobis; sed in te Deus *e*. Ideoque confidimus hoc ipsum, quia qui cœpisti in nobis opus bonum, perficies usque in diem IESV Christi *f*. Fidelem credimus esse te, qui repromisisti: quotquot enim promissiones tuæ sunt; sunt, est & Amen *g*.

a 2 *Thessal.* 3. b *Rom.* 16. c 2 *Cor.* 2. d *Ephes.* 6. 1 *Thess.* 5. e 2 *Corinth.* 1. f *Phil.* 1. g *Hebr.* 11.

ORA-

ORATIO DOMINICA

Variis piis conceptibus ad meditandum idoneis instructa.

Ex Lud. de Ponte, Lessio, & aliis.

Pater noster.

MVltiplici jure & nomine Pater; 1. Titulo *Creationis*, qua nos ad imaginem suam fecit.

2. *Adoptionis*, per gratiam, qua nos fecit heredes suos, & cohæredes unigeniti sui. O quam merito Pater, qui toties paratus est peccantes recipere in eandē gratiam; ut tandem quoque admittat in gloriam, quæ est hereditas filiorum Dei. Et hæc quidem Paternitas magno stetit Filio Dei, qui morte crucis, & pretio sanguinis eam nobis comparavit.

3. Patrem se *Providentiâ* præstat, sustentando corpus, tot creaturis in cibum & remedium datis: & animæ tot gratiæ & salutis auxiliis tam amanter consulendo: ut vel hinc tantum solus verè Pater dici mereatur. Vnde ait: *Nolite vocare vobis Patrem super terram, unus est enim Pater vester, qui in cœlis est.* Et meritò, nam, *Pater meus & mater mea dereliquerunt me*, (quid enim opis præstare possunt animæ, vel etiam corpori absque Deo?) *Dominus autem assumpsit me*: nunquam deserit, nisi derelictus.

4. *Disciplinâ* & correptione. Nam Pater filium, quem amat, arguit & castigat.

5. Pater *Indulgentiâ* & amore. Quomodo miseretur Pater filiorum, ita misertus est Dominus timentibus se. Itaque si ille Pater, utique Filius ego. O quanta hæc dignitas! omnino par est, ut præstem ingenui filii partes amore, observantiâ, obedientiâ. Qui istuc ex servo ut vili mancipio provectus sum, quam indignum, si degenerem, & Patrem tam bonum offendam?

Porro precationem ab hac compellatione nos ordiri voluit, ad excitandam in nobis fiduciam adeundi Deum, utpote Patrem, & obtinendi petita: & quia gloriatur in hoc nomine, quod Pater sit, gaudet se ita compellari. Itaque filiali affectu ad ipsum accedamus, conemur ei placere per omnia, eaque

eaque petamus, quæ talem Patrem deceant.

Noster.

Noster, inquam, non meus, 1. quia cum unicum habet filium naturalem, voluit quam plurimos habere adoptivos, tum Angelos, tum homines, idque ita, ut bono filiationis unusquisq; gaudeat, ac si nullum haberet consortem. Nam bona Dei non minuuntur communicatione in plures.

2. Cum ita sit generaliter omnium, ut tamen singulariter sit Pater singulorum, vult nihilominus dici *noster*, ut moneat nos fraternæ charitatis, nulla exceptione gradus, dignitatis, ætatis, atque ut fratres invicem diligendos, proque omnibus communiter orandum, nullo spreto, undè Malachias; *Nunquid non Pater unus omnium nostrûm? nunquid non unus Deus creavit nos? quare ergo despicit unusquisque fratrem suum?* Nihil tamen vetat privatim, pro affectu aliquando, sic Deum alloqui, quod ita pleno jure filius sim adoptivus, ac si forem unicus.

Qui es in Cœlis.

Cum in omni loco sit, *Cœlum* exprimimus, 1. ut reverentiam in nobis excitemus illius Majestatis in cœlo velut throno residentis.

2. Vt mentes nostras ad cœlos erigamus, ubi est filiorum Dei patria & hereditas.

3. Vt intelligamus, nos hic esse exules & peregrinos, debere autem ita vivere, quasi in cœlis sit conversatio nostra.

4. Vt moneat illuc oculos, animumque levare, unde solum veniet auxilium mihi.

Cœlum quoque, & propria Dei sedes sunt animæ sanctæ à terris elevatæ, in quibus habitat Deus per gratiam, & eas lumine cognitionis suæ peculiariter illustrat.

Hactenus procemium; sequuntur petitiones.

1. *Sanctificetur nomen tuum.*

Habearis, qualis es, purus, sanctus, justus, verus, rectus. Nihil ita Deus æstimat quam ut sanctus habeatur & prædicetur. Vnde toties ait, *Sancti estote, quia ego sanctus sum.* Hinc iratus est contra Moysen & Aaron, quod non sanctificassent eum ad aquas contradictionis coram filiis Israël. Porro id unicum est Beatorum carmen: *Sanctus, Sanctus, Sanctus.*

2. Non ait, Potentia, aut Majestas tua; sed *nomen tuum*, ut simul inclu-

dat quicquid Dei apud nos nominatur, totum videlicet ſanctum eſſe, & pro eo celebrandum. Nominatur autem Omnipotens, Sapiens, Creator &c.

3. *Tuum*, inquit, quia ſolum *tuum* eſt ſanctum per ſeipſum; unde juſti ſtillam participant. Ergo, *Tuum*, non noſtrum; Regi ſæculorum immortali & inviſibili, ſoli Deo honor & gloria in ſæcula ſæculorum; nobis autem confuſio faciei. Cur ergo tam ſtudioſe gloriam noſtrã, & grande nomen quærimus, qui neſciri & contemni potius optare debuimus?

4. Abſolutè ait, *Sanctificetur*, non reſtringens ad certas perſonas: quia optandum, ut id fiat ab omni creatura cœleſtium, terreſtrium, & infernorum: nec ad certum tempus; quia par eſt, ut laudetur nomen Domini in omni tempore.

5. Porro ſanctificatur Dei nomen, ſi homines credant, quæ revelat; ſperent, quæ promittit; faciant, quæ jubet: colant Deum, ut ipſe præcepit; ament eum ex toto corde, idque atteſtantibus operibus; ut qui vident opera noſtra bona, glorificent Patrem, qui in cœlis eſt. Digna filii ingenui & bonæ indolis oratio, nihil prius aut potius deſiderare, quam gloriam Patris; honori ejus omnia poſtponere. Non nobis Domine, non nobis ſed nomini tuo da gloriam. ſit nomen Domini benedictum ex hoc, &c.

II. *Adveniat regnum tuum.*

At regnat in cœlo, & in terra, in mari, & ubique; & velint nolint, omnia ſerviunt ipſi, & in ditione ejus cuncta ſunt poſita. Itaque petimus.

1. Regnum, quo nunc regnat in juſtis per gratiam, qui per omnia ipſi ſubjiciuntur.

2. Quo regnat in Beatis per gloriam; iſtud autem adveniet nobis, ſi in primo permanſerimus.

Quare ait, *Adveniat*: quaſi ſpontè ſecuturum. Et quidem iſtud omnes optant, at primum non ita, quia cum labore conjunctum eſt: juſtitia enim paratur & conſervatur mortificatione carnis, & concupiſcentiæ, quæ regnat in membris noſtris, repreſſione.

3. *Regnum* illud conſummatum atque perfectum, cum Deus erit omnia in omnibus, in Reſurrectione mortuorum, quod expectant animæ beatæ.

4. *Tuum*, non mundi Regnum, quod ambiunt

filii hujus seculi, quod non nisi caducis bonis, infinitis curis, & mille periculis constat; multoque minus peccati regnum, quod funditus eversum cupio. Filiorum est, continuo suspirare ad patriam, & hæreditatem paternam, cæteris posthabitis, appetere. *Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est. Cupio dissolvi, & esse cum Christo. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, &c.*

III. *Fiat Voluntas tua, sicut in cœlo, & in terra.*

1. Voluntas tua, sola semper bona, recta, & perfecta in omnibus: quam nobis insinuat præceptis, consiliis, ac inspirationibus; nec non jussis eorum, qui Dei nomine præsunt. Ad hæc exequenda sufficit, quod Deus ita velit & jubeat; adeo quidem, ut si ei paream, & mandata ejus servem, vitam promerear; sin minus, mortem.

2. *Tua*, non *mea*, quæ perversa est: nec *carnis*, quæ contraria spiritui: nec *mundi*, quæ vana: nec *Diaboli*, quæ maligna: sed *Tua*, quæ est regula rectitudinis: nam quæ est voluntas tua, nisi sanctificatio nostra? Non enim exigis à nobis, nisi quod prosit nobis, non tibi, qui bonorum nostrorum non eges.

3. Modus faciendi, *Sicut in cœlo* ab Angelis, ubi nulla est rebellio voluntatis iniquæ; ita integre, prompte, velociter, fortiter, amanter, alacriter fiat in terris; ubi resistere voluntati tuæ, est nolle duci suaviter, funiculis charitatis, quod est hominis, sed velle cogi, jumenti instar, viribus potentiæ tuæ; vel trahi vinculis justitiæ tuæ. *Doce me*, Domine, *facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.* Ecce Domine, *servus tuus sum ego*, *Domine*, *quid me vis facere? Loquere Domine quia audit servus tuus.*

IV. *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.*

1. *Panem gratiæ & verbi Dei.* Nō enim in solo pane vivit homo; sed & animæ subsidiis opus habet. Nam ut duplex est vita hominis, ita duplici quoque cibo seu pane nutritur.

2 Præcipue *Panem vivum*, qui de cælo descendit; Panem supersubstantialem Eucharisticum; qui confirmat cor hominis, & spiritum roborat.

3. *Panem corporalem*, vitæ sustentandæ necessarium; pro quo tamen adeo non vult nos esse solicitos, aut nimis anxios, ut à benedictione divina cū expectari jubeat.

4 *Nostrum*: non meum, utpo-

utpote communem, & inter fratres partiendum, qui eundem Deum Patrem agnoſcimus omniū, qui dona ſua non uni, vel paucis, ſed neceſſitati omnium ſervire voluit.

5. *Quotidianum.* Si de ſpirituali, non illum qui eſt paucorum ſingulariter dilectorum, quo indignum me reputo, ſed communem, quaſi portionem neceſſariam, ſine qua non vivitur: Ita etiam ſi de corporali accipiatur, non abundantem ad luxum, & genium, nec in plures annos reponendum, ſed ad uſum & neceſſitatē quotidianam.

6. *Da nobis*, pro omnibus tanquam fratribus petendum, etiamſi alioqui odientibus. *orate pro perſequentibus & calumniantibus vos*, & *ſi* videris inimicum eſurientem, ciba illum.

7. *Hodie*, quia vult nos quotidie petere, ſemperque ab ejus pendere providentia. avocat etiam à ſuperflua cura de craſtino, ad exemplum dati olim Mānæ in ſingulos dies. *Oculi omnium in te ſperant Domine. Tu da illis eſcam in tempore opportuno; aperi manum tuam & imple omne animal benedictione.*

V. *Dimitte nobis debita noſtra; ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris.*

1. Multis enim debitis Deo ſumus obnoxii; in multis offendimus omnes, tum ob mala commiſſa; tum ob bona omiſſa, quæ facere debuimus. Niſi Deus ex miſericordia dimittat, quis ſuſtinebit? ſi pro rigore juſtitiæ agere voluerit, quis poterit unum reſpondere pro mille? Itaque ad ſolam miſericordiam reſtat refugium.

2. Sed fruſtra, ſi nos proximis non condonemus offenſas, quæ tamen exiguæ, ſi conferantur cum debitis, quibus nos Deo tenemur; nempe decem millibus talentorum. Et nihilominus, quæ Dei bonitas eſt, paratus eſt dimittere decem millia; ſi nos mille dimittimus.

3 Sed vide, & cave. Dimittet, ſicut dimittis. & hanc conditionem & clauſulam apponis orationi tuæ. Si ægre, tarde, minus ſincere, & imperfecte dimittis, idem time & expecta à Deo. Omnino contra ſe profert ſententiam, qui rogat ſibi dimitti debita, non dimittens debitoribus ſuis, idque ex animo. S*i iniquitates obſervaveris Domine, Domine quis ſuſtinebit? &c.*

VI. *Et ne nos inducas in tentationem.*

Non petimus, ut non tentemur, quia id ſæpe expedit; & à Deo ſapienter per-

permittitur; sed, ne tentationi succumbamus: aut etiam, ne tentari sinat, quando prævidet, nos succubituros. Tentatio sæpe est occasio & materia exercendæ virtutis: Sed Dei est ita moderari tentationem, & opitulari imbecillitati nostræ, ut non tentemur supra id, quod possumus, sed illæsi vadamus. *Proba me Dom. & tenta me, ure renes meos, & cor meum, & vide si via iniquitatis in me est, &c.*

VII. *Sed libera nos à malo.*

Ab omni genere malorum. Sicut orat Ecclesia in Missa: *Libera nos quæsumus Domine ab omnibus malis præteritis, præsentibus, & futuris*, nempe, æternis, & temporalibus; animæ & corporis.

Deinde à malo, hoc est, à maligno Dæmone, ne potestatem habeat exercendi in nos malitiam & invidiam suam.

Mala hic censentur, non tantum, quæ animam tangunt, sed quæ corpus etiam, famam & fortunam ita afficiunt, ut animæ malum & nocumentum inde timeri possit. *Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum.*

Amen.

Fiat, fiat. Magno desiderio pronunciabitur: nam desiderium pauperum exaudivit Dominus. Magna etiam fiducia, ut qui ea petamus, quæ petenda præscripsit, sicut ait Ioannes: *Hæc est fiducia, quam habemus ad Deum, quia quodcunque petierimus secundum voluntatem ejus, audiet nos, & scimus, quoniam habemus petitiones, quas postulamus ab eo.*

CAP. III.

In quo

LITANIÆ VARIÆ, Ad SS. TRINITATEM, & singulas Personas.

NOTA, *pie lector, has, & sequentes* LITANIAS *ex sacra Scriptura potissimum collectas, Nomina, Titulos, Attributa, & Elogia divina tum Naturæ; tum Personis singulis appropriata complecti. Et poterant hujusmodi plura colligi; sed opusculi angustia non permisit. Addendum illud quoque. Si quis forte (sciolus magis, quam pius) putet has*

Epi-

Epitheta Vocandi potius casu efferenda, quam Nominandi istocis suis suppleat, vel subintelligat has particulas, Qui es. *Interim meminerit, sic quoque orare Ecclesiam,* Agnus Dei, &c. miserere nobis. *Item* Sanctus DEVS, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis. miserere nobis.

LITANIÆ
ad SS. TRINITATEM.

KYRIE ELEISON, Christe eleison Kyrie eleison.

(Each of the following invocations is answered: *Miserere nobis.*)

Pater de cœlis Deus.
Fili Redemptor mundi Deus.
Spiritus Sancte Deus.
S. Trinitas unus Deus.
Deus ex quo, per quem, & in quo sunt omnia. *Rom. 11*
Qui solus es Deus. *Ps. 85.*
Qui Moysi nomen tuum EGO SVM, QVI SVM, patefecisti. *Exod. 3.*
Deus Deorum Dominus. *Psal. 49.*
Deus in quo vivimus, movemur, & sumus. *Actor. 17.*
Dominus Deus, fortis, zelotes, visitans iniquitatem Patrum in filios. *Exod. 20.*
Cui soli debetur omnis honor & gloria. *1. Tim. 1.*
Cujus majestate repleta est terra. *Psal. 71.*
Qui facis mirabilia magna solus. *Psal. 135.*
Dominus Altissimus super omnem terram. *Psalm. 96.*
Qui solus es bonus. *Luc. 18.*
Deus cujus iræ nemo resistere potest. *Iob. 9.*
Qui es, qui eras, & qui venturus es. *Apoc. 1.*
Deus Abraham, Deus Isaac, & Deus Iacob. *Exod. 3.*
Rex Regum, & Dominus Dominantium. *1 Tim. 6.*
Qui baltheum Regum dissolvis & præcingis renes eorum, *Iob. 12.*
Qui solus habes immortalitatem, & lucem inhabitas inaccessibilem. *1 Tim. 6.*
Dominus Exercituum Deus Israël. *Isai. 37.*
Fortissimus Deus Spirituum universæ carnis. *Num. 16.*

Miserere nobis.

Qui fecisti cœlum & terram, mare & omnia, quæ in eis sunt, *Ps. 145.*
Qui facis judicium injuriam patientibus, & das escam esurientibus, *ibid.*
Deus misericors, patiens, & multæ misericordiæ, & verax, *Num. 14. Ps. 85.*
Deus judex justus, fortis, & patiens, *Psal. 7.*
In cujus manu anima omnis viventis, & spiritus universæ carnis, *Iob. 12.*
Deus noster Ignis consumens, *Hebr. 12.*
Deus fidelis, & absque ulla iniquitate, justus & rectus, *Deut. 32.*
Deus cujus iræ nemo resistere potest, *Iob. 9.*
Dominus scrutans cor, & probans renes, *Ierem. 17.*
Qui aperis manum tuam, & imples omne animal benedictione, *Psal. 144.*
Magnus consilio, & incomprehensibilis cogitatu, *Ierem. 32.*
Qui facis magna, & inscrutabilia, & mirabilia quorum non est numerus, *Iob. 5. & 9.*
Pater orphanorum & Iudex viduarũ, *Ps. 67.*
Qui solvis compeditos, & illuminas cæcos, *Ps. 145.*
Magnus Dominus noster, cujus sapientiæ non est numerus, *Ps. 146.*
Suscipiens mansuetos Dominus, & humilians peccatores usq; ad terrã, *ibid.*
Cujus oculi aperti sunt, super omnes vias filiorum Adam. *Ierem. 32.*
Vnus legislator, & Iudex, qui potes perdere, & liberare, *Ierem. 4.*
Qui sanas contritos corde, & alligas omnes contritiones eorum, *Ps. 146.*
Dominus mortificans & vivificans, deducens ad inferos & reducens, *1 Reg. 2.*
Deus non volens iniquitatem, *Ps. 5.*
Qui habes potestatem corpus & animam mittere in gehennam, *Luc. 12.*
Dominus formans lucem, & creans tenebras; faciens pacem, & creans malum, *Isai. 45.*
Qui multiplicas gentes, & perdis eas, & subversas in integrum restituis, *Iob. 12.*
Cujus oculi lucidiores sunt super solẽ,

cir-

circũſpiciẽtes omnes vias hominum, *Eccl. 23.*
Qui revelas profunda de tenebris, & producis in lucem umbram mortis, *Iob 12.*
Deus apud quem non eſt perſonarum acceptio, *Rom. 2.*
Qui apprehendis ſapientes in aſtutia ſua, & conſilium pravorũ diſſipas, *Iob. 5.*
Qui vivificas mortuos, & vocas ea, quæ non ſunt, tanquã ea quæ ſunt, *Rom. 4.*
Deus univerſæ carnis, cui non eſt difficile omne verbum, *Ierem. 32.*
Qui feciſti terram in fortitudine tua, & præparaſti orbẽ in ſapientia tua. *Ierem. 51.*
Qui das pluviam ſuper faciem terræ, & irrigas aquis univerſa, *Iob. 5.*
Qui das eſcam omni carni, *Pſ. 136.*
Qui omnia propter temetipſum operatus es, *Prov. 16.*
Vivens in ſæcula ſæculorum, *Apoc. 10.*
Qui omnia in menſura, & numero, & pondere diſpoſuiſti, *Sap. 11.*
Quem cœlum, & cœli cœlorum capere non poſſunt, *3 Reg. 8.*
Terribilis in conſiliis ſuper filios hominum, *Pſal. 65.*
Apud quem tanquam momentum ſtateræ eſt orbis terrarum, *Sap. 11.*
Qui operaris omnia ſecundum conſilium voluntatis tuæ, *Eph. 1.*
Qui menſus es pugillo aquas, & cœlos palmo ponderaſti, *Iſai. 40.*
Qui dominaris poteſtati maris & motum fluctuum ejus mitigas, *Pſ. 86.*
Qui appendis tribus digitis molem terræ, & libras in pondere montes, *Iſai. 40.*
Deus magnus Dominus, & Rex magnus ſuper omnes Deos, *Pſal. 94.*
Rex ſæculorum, immortalis, inviſibilis, ſolus ſapiens. *1 Tim. 1.*
Sanctus, Sanctus, Sanctus. *Iſai. 6.*
Deus protector noſter, & merces noſtra magna nimis, *Gen. 15.*
Vnus Deus, & Pater omnium, qui es ſuper omnes, & per omnia, & in omnibus nobis, *Eph. 4.*

Miſerere nobis.

Propitius esto. Parce nobis ô S. Trinitas.
Propitius esto. Exaudi nos ô S. Trinitas.
Ab omni malo, Libera nos ô S. Trinitas.
Ab omni superbia, & elatione animi,
A gula, crapula, & omni Ventris ingluvie,
Ab ira, invidia, & omni mala Voluntate,
Ab omni luxuria, & immunditia,
Ab omni acedia, & inordinata tristitia,
Per immensitatem potentiæ tuæ,
Per infinitatem Sapientiæ tuæ,
Per abundantiam bonitatis tuæ,
Per æternitatem gloriæ, & majestatis tuæ,
Per altitudinem scientiæ & providentiæ tuæ,
Per ineffabilem magnitudinem charitatis & misericordiæ tuæ,
Per abyssum justitiæ & judiciorum tuorum,
In die Iudicii,

Libera nos ô S. Trinitas,

Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt tibi serviamus in sanctitate & justitia omnibus diebus nostris,
Vt te Dominum Deum nostrum adoremus, & tibi soli serviamus,
Vt nomen sanctum tuum in vanum nunquam assumamus,
Vt festos & sacros Ecclesiæ dies religiosis & piis operibus sanctificemus,
Vt parentes, Prælatos, superiores, & qui parentum loco nobis sunt, debito honore, reverentia, & obedientia prosequamur,
Vt nullius vitæ, famæ, honori, ex ira, odio, vel invidia unquam noceamus,
Vt neminem damno, furto, vel quacunque injuria, seu dolo, seu vi lædamus,
Vt ab illicitis carnis desideriis, & impuris affectibus cor nostrum custodiamus,
Vt nunquam adversus proximum falsum testimonium, aut mendacium loquamur,
Vt bona proximi non concupiscamus,
Vt te Deum nostrum ex toto corde, & ex tota anima, & totis viribus diligamus,
Vt te super omnia, & proximum propter te, sicut nos ipsos amemus,
Vt quod nobis fieri nolumus, alteri non faciamus,
Vt omnem gratiam in nobis abundare facias.

Te rogamus, audi nos,

Vt divitias bonitatis, patientiæ, & longanimitatis tuæ non contemnamus, Te rogamus audi nos.
Vt exhibeamus corpora nostra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, Te rogamus audi nos.
Vt ad regnum, quod parasti nobis ab origine mundi, nos perducere digneris. Te rogamus audi nos.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Placa nobis Patrem,
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Propitius esto nobis peccatoribus.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Dona nobis Spiritum Sanctum.
O beata Trinitas Audi nos,
O adoranda Trinitas Exaudi nos.
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster. Ave Maria.
℣. Benedictus es Domine Deus Patrum nostrorum. ℟. Et laudabilis, & gloriosus in sæcula.
℣. Benedictus es Domine in firmamento cœli. ℟. Et laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in sæcula.
℣, Benedicant te omnes Angeli, & Sancti tui. ℟. Et laudent te & glorificent in sæcula.
℣. Benedicant te cœli, terra, mare, & omnia, quæ in eis sunt. ℟. Et laudent te, & glorificent in sæcula.
℣. Benedicamus Patrem, & Filium, cum S. Spiritu. ℟. Laudemus, & superexaltemus eum in sæcula.
℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te Veniat.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione veræ fidei, æternæ Trinitatis gloriam agnoscere; & in potentia majestatis adorare unitatem: quæsumus, ut ejusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur adversis.

Deus, qui omnipotentiam tuam parcendo maximè & miserando manifestas: multiplica super nos misericordiam tuam, ut ad tua promissa currentes cœlestium bonorum facias esse consortes.

Omnipotens sempiterne Deus, qui abundantia pietatis tuæ & merita supplicum excedis & vota; effunde super nos misericordiam tuam; ut dimittas, quæ conscientia metuit; & adjicias quod oratio non præsumit. Per Dominum.

LITANIÆ
AD DEVM PATREM.
Ex Sacra Scriptura Collectæ.

KYRIE ELEISON, Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater sancte, audi nos. Pater juste, exaudi nos.

Pater de cœlis Deus
Fili redemptor mundi Deus,
Spiritus Sancte Deus,
S. Trinitas unus Deus,
Pater noster, qui es in Cœlis, — *Mat. 6.*
Benedictus Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, — *I Pet. I.*
Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, — *2 Cor. I.*
Qui consolaris nos in omni tribulatione nostra, — *ibid.*
Pater Deus benedictus in secula, — *Rom. 9.*
Pater quærens adoratores in Spiritu & veritate, — *Ioan. 4.*
Pater ex quo omnia, — *I Cor. 8.*
Pater gloriæ & Dominus cœli & terræ, — *Eph. I.*
Qui misisti Filium tuum unigenitum in mundum, ut vivamus per eum, — *I Ioan. 4.*
Pater Christi, qui usq; modo operaris, — *Ioan. 5.*
Pater D.N.I.C. ex quo omnis paternitas in cœlo & in terra nominatur, — *Eph. 3.*
Qui elegisti nos in Filio ante mundi constitutionem, — *Eph. I.*
Qui prædestinasti nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum, — *ibid.*
Qui mysteria abscondis à prudentibus; & revelas ea parvulis, — *Matt. II.*
Qui benedixisti nos omni benedictione spirituali in cœlestibus, — *Eph. I.*
Qui dimittis nobis peccata nostra, — *Matt. 6.*
Qui elegisti nos, ut essemus sancti & immaculati in conspectu tuo, — *Eph. I.*
Qui das spiritum bonũ petentibus te, — *Luc. II.*
Pater luminum, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum descendit, — *Iac. I.*

} Miserere nobis.

Pater

Pater vivificans, & mortuos ſuſcitans, *Ioan. 5.*
Pater videns in abſcondito, *Mat. 6.*
Pater habens vitam in temetipſo, *Ioa. 5.*
Agricola uſque modo operans, *Ioan. 15.*
Qui ſolem tuum oriri facis ſuper bonos & malos, *Mat. 5.*
Qui pluis ſuper juſtos & injuſtos, *ibid.*
Qui numeraſti omnes capillos capitis noſtri, *Matt. 10.*
Qui proprio Filio non pepercisti, ſed pro nob. omnibus tradidiſti illum. *Rom. 8.*
Qui vocaſti nos in ſocietatē Filii tui, *1 Cor. 1.*
Qui gratificaſti nos in dilecto Filio tuo, *Eph. 1.*
Cujus Filius ſervi formam accepit, ut ſervos redimeret, *Phil. 2.*
Qui tranſtuliſti nos in Regnum Filii dilectionis tuæ, *Coloſ. 1.*
Qui dignos nos feciſti in partem ſortis ſanctorum, *Coloſ. 1.*
Qui ad nuptias Filii tui nos vocaſti, *Matt. 22.*
Qui dilexiſti nos, & dediſti conſolationem æternam, *2 Theſ. 2.*
Qui ſic dilexiſti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares, *Ioan. 3.*
Qui voce de cœlo delapſa, à magnifica gloria, clarificaſti Filium tuum, *2 Pet. 1.*
Qui tibi in Filio tuo bene cōplacuiſti, *ibid.*
Cui complacuit dare nobis regnum, *Luc. 12.*
Cujus faciem ſemper vident Angeli in cœlis, *Luc. 18.*
Qui talem charitatem dediſti nob. ut filii tui nominemur, & ſimus, *1 Ioh. 3.*
Qui voluiſti nos conformes fieri imaginis Filii tui, *Rom. 8.*
Qui regnum electis tuis à mundi conſtitutione paraſti, *Matt. 25.*
Qui ſine acceptione perſonarum judicas ſecundum opus uniuſcujuſque, *1 Pet. 1.*
In cujus domo manſiones multæ ſunt, *Ioan. 14.*
Pater cui omnia ſunt poſſibilia, *Ioan. 3.*
Pater qui diligis Filium, & omnia dediſti in manu ejus,
Sine quo nemo venit ad Filium, niſi tu, Pater, traxeris eum, *Ioan. 6.*

} Miſerere nobis.

Propitius esto; Parce nobis Domine.
Propitius esto; Exaudi nos Domine.
Propitius esto; Libera nos Domine.
Ab omni malo,
A potestate satanæ,
Ab ira, odio, & omni mala voluntate,
Ab imminentibus peccatorum periculis,
A morte in perpetua,
Per altissimam, qua intueris abyssos, scientiam tuam,
Per immensam, qua omnia ex nihilo creasti potentiam tuam,
Per suavem, qua cuncta gubernas, providentiam tuam,
Per æternam, qua mundum dilexisti, charitatem tuam,
Per infinitam, qua omnia imples, bonitatem tuam,
In die Iudicii,
} Libera nos Domine.

Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt nomen tuum semper & ubique sanctificetur,
Vt regnum tuum nobis advenire concedas,
Vt voluntas tua semper in nobis fiat sicut in cœlo & in terra,
Vt panem nostrum quotidianum nobis dare digneris,
Vt debita nostra nobis clementer dimittere digneris,
Vt nos sub umbra alarum tuarum protegere, & ex omni tentatione eripere digneris,
Vt nos ab omni malo liberare digneris,
Vt spiritum bonum petentibus te dare digneris,
Vt, quod fideliter petimus, efficaciter consequamur,
Pater in nomine Filii tui,
Agnus Dei qui tollis peccata mundi, &c.
} Te rogamus, audi nos.

Vt des nobis secundum divitias gloriæ tuæ, virtute corroborari per Spiritum tuum in interiorem hominem. *Eph.* 3.
℣. Protector noster aspice nos Deus.
℟. Et respice in faciem Christi tui.
℣. Memento nostri Domine in beneplacito tuo,
℟. Visita nos in salutari tuo.
℣. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.
℟. Et salutare tuum da nobis.

℣. Do-

℣. Domine Deus virtutum converte nos,
℟. Ostende faciem tuam & salvi erimus.
℣. Domine exaudi orationem meam,
℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, dirige actus nostros in beneplacito tuo, ut in nomine dilecti Filii tui mereamur bonis operibus abundare.

Deus celsitudo humilium, & fortitudo rectorum, qui per unigenitum Filium tuum, ita mundum erudire dignatus es, ut omnis illius actio, nostra fieret instructio; excita in nobis Spiritus tui fervorem, ut quod ille verbo & exemplo salubriter docuit, nos efficaciter imitari valeamus.

Deus à quo bona cuncta procedunt, largire supplicibus tuis, ut cogitemus te inspirante quæ recta sunt, & te gubernante eadem faciamus. Per Dominum nostrum.

LITANIÆ

Præcipua nomina, Titulos, Elogia & Officia VERBI Incarnati, IESV Christi Salvatoris nostri complectentes.

Ex Scripturis utriusque Testamenti.

Kyrie eleison. Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater de cœlis Deus, Miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, Miserere nobis.
Spiritus Sancte Deus, Miserere nobis.
S. Trinitas unus Deus, Miserere nobis.

(Miserere nobis.)

Verbum caro factum, — *Ioan. 1.*
Verbum plenum gratiæ & veritatis, — *Ioan. 1.*
Verbum Domini, — *Ps. 32.*
Deus per quem omnia facta sunt, — *Ioan. 1.*
Benedictus Dominus Deus Israël, — *Luc. 1.*
Vnigenitus filius Dei, — *Ioan. 3.*
Filius Dei dilectus, — *Luc. 3.*
Salvator Christus Dominus, — *Luc. 2.*
Magnus & filius Altissimi, — *Luc. 1.*
Filius Deus vivi, — *Matt. 16.*
Emmanuel, id est, nobiscum Deus, — *Matt. 1.*
Vnigenitus filius, qui es in sinu Patris, — *Ioan. 1.*

Filius Dei dilectus, in quo sibi Pater complacuit,	*Matt.* 3.
Omnipotens sermo Domini,	*Sap.* 18.
Sapientia ab æterno ordinata,	*Prov.* 8.
Benedictus qui venit in nomine Domini,	*Luc.* 19.
Brachium Domini,	*Isai.* 53.
Salutare Dei nostri,	*Isai.* 52.
Imago Dei invisibilis,	*Colos.* 1.
Cui donatum est nomen, quod est super omne nomen,	*Phil.* 2.
Portans omnia verbo virtutis tuæ,	*Hebr.* 1.
Principium creaturæ Dei,	*Apoc.* 3.
Primogenitus omnis creaturæ,	*Colos.* 1.
Primogenitus in multis fratribus,	*Rom.* 8.
Hæres universorum,	*Hebr.* 1.
Flos campi & lilium convallium,	*Cant.* 2.
Germen justum Domini,	*Isai.* 4.
Expectatio Gentium,	*Gen.* 49.
Admirabilis, Consiliarius, Deus, Fortis,	*Isai.* 9.
Angelus Domini,	*Ps.* 33.
Angelus Testamenti,	*Mala.* 3.
Deus noster in terris visus, & cum hominibus conversatus,	*Baruc.* 3.
Semen Abrahæ,	*Gal.* 3.
Stella ex Iacob orta,	*Num.* 14.
Leo de tribu Iuda,	*Apoc.* 5.
Radix Iesse,	*Isai.* 11.
Filius David,	*Matt.* 1.
Filius Hominis,	*Mat.* 8. *&c*
IESVS Nazarenus,	*Io* 19 *&c.*
Vir à fœmina circumdatus,	*Ierem.* 31.
Sanctum ex beata Virgine natum,	*Luc.* 1.
Filius Mariæ primogenitus,	*Mat.* 1.
Fructus ventris Mariæ,	*Luc.* 1.
IESVS filius Ioseph à Nazareth,	*Ioan.* 1.
Veritas de terra orta,	*Ps.* 84.
In cujus nomine omne genu flectitur, cœlestium, terrestrium, & infernorum,	*Philip* 2.
In quo sunt omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ absconditi,	*Colos.* 2.
Per quem omnia facta sunt, & sine quo factum est nihil,	*Ioan.* 1.

Miserere nobis.

In

Miserere nobis.

In quo habitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter, *Colos. 2.*
Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, *Ps. 109.*
Pontifex futurorum bonorum, *Hebr. 9.*
Pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus, & excelsior cœlis factus, *ibid.*
Pontifex magnus, qui penetrasti cœlum, *Hebr. 4.*
Mitis, & humilis corde, *Matt. 11.*
Sponsus dilectus, candidus, & rubicundus, electus ex millibus, *Cantic. 5.*
Caput corporis Ecclesiæ, *Colos. 1.*
Caput omnis principatus & potestatis, *Colos. 2.*
Pastor bonus, animam tuam dans pro ovibus tuis, *Ioan. 10.*
Pastor & Episcopus animarum nostrarum, *1 Pet. 2.*
Sanctus Sanctorum, *Dan. 9.*
Princeps Pastorum, *1 Pet. 5.*
Testis fidelis & verus, *Apoc. 3.*
Propheta magnus, *Luc. 7.*
Vir propheta, potens in opere & sermone, coram Deo & omni populo, *Luc. 24.*
Vere Propheta, qui venturus est in mundum, *Ioan. 6.*
Messias, Desideratus cunctis Gentib. *Ioan. 4. & Agg. 2.*
Qui missus es euangelizare pauperibus, sanare contritos corde, & prædicare captivis remissionem, *Isai. 61. & Luc. 4.*
Vnctus à Domino Spiritu S. & virtute, *Act. 10.*
Vnctus à Deo oleo lætitiæ præ consortibus tuis, *Ps. 44.*
Speciosus forma præ filiis hominum, *Ps. 44.*
Rex magnus super omnem terram, *Ps. 46.*
Rex Iudæorum, *Mat. 2. &c*
Rex Israël, *Ioan. 1.*
Excelsus præ Regibus terræ, *Ps. 88.*
Dominus Legifer noster, *Isai. 33.*
Lapis vivus à Deo electus & honorificatus, *1 Pet. 1.*
Lapis reprobatus ab ædificantibus, & factus in caput anguli, *Ps. 117.*

La-

Lapis abſciſſus de monte ſine manib.	*Dan.* 2.
Lapis poſitus in Sion, ſummus, angularis, electus, pretioſus,	*Eph.* 2. & 1 *Pet.* 2.
Poſitus in ruinam & reſurrectionem multorum in Iſraël,	*Luc.* 2.
Lux mundi,	*Ioan.* 8.
Lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundũ,	*Ioan.* 1.
Stella ſplendida & matutina,	*Apoc.* 12.
Sol Iuſtitiæ,	*Malac.* 4.
Via, Veritas, & Vita,	*Ioan.* 14.
Vitis vera, cujus nos palmites,	*Ioan.* 15.
Clavis David,	*Apoc.* 3.
Oſtium Ovium,	*Ioan.* 20.
Arca teſtamenti Dei,	*Apoc.* 11.
Manna abſconditum,	*Apoc.* 2.
Panis vivus & verus de cœlo deſcẽdẽs,	*Ioan.* 6.
Panis vitæ & intellectus,	*Eccl.* 15.
Panis Dei dans vitam mundo,	*Ioan.* 6.
Panis noſter ſuperſtantialis,	*Matt.* 6.
Panis cor hominis confirmans,	*Pſal.* 103.
Pinguis panis præbens delitias regib.	*Gen.* 49.
Rabbi, qui à Deo veniſti, Magiſter,	*Ioan.* 4.
Princeps Regum terræ,	*Apoc.* 1.
Deus & Princeps pacis,	1 *Theſ.* 5.
Pax noſtra qui feciſti utraque unum,	*Eph.* 2.
Magiſter & Dominus,	*Ioan.* 13.
Dominus Dominorum & Rex Regũ,	*Apoc.* 17.
Vir dolorum, & ſciens infirmitatem,	*Iſai.* 53.
Qui languores noſtros vere tuliſti.	*Iſai.* 53.
Cujus livore ſanati ſumus,	*Iſai.* 53.
Qui dilexiſti nos, & laviſti nos à peccatis noſtris in ſanguine tuo,	*Apoc.* 1.
In quo poſuit Deus iniquitatem omnium noſtrum,	*Iſai.* 53.
Tanquam ovis ad occiſionem ductus.	*Act.* 8.
Quaſi Agnus coram tondente ſe obmuteſcens,	*Iſai.* 53.
Agnus abſque macula,	*Exod.* 11.
Agnus occiſus ab origine mundi,	*Apoc.* 5.
Qui vulneratus es propter iniquitates noſtras, & attritus propter ſcelera noſtra,	*Iſai.* 53.
Qui ſalvum feciſti populum tuum à peccatis eorum,	*Matt.* 11.

Miſerere nobis.

Prin-

Princeps & Salvator noster, *Act. 2.*
Salutare Dei gentibus missum, *Act. 28.*
Propitiatio pro peccatis nostris, *1 Ioan. 2.*
Qui factus es nobis sapientia à Deo & justitia, & sanctificatio, & redemptio, *1 Cor. 1.*
Apostolus & Pontifex confessionis nostræ, *Hebr. 3.*
Qui non venisti vocare justos, sed peccatores, *Matt. 9.*
Qui venisti quærere & salvum facere quod perierat, *Luc. 19.*
Qui temetipsum exinanisti formam servi accipiens, *Phil. 2.*
Qui pro nobis animam tuam posuisti, *1 Ioan. 3.*
Qui acquisivisti Ecclesiam sanguine tuo, *Act. 20.*
Qui non venisti ministrari sed ministrare, *Matt. 20.*
Qui factus es obediens Deo Patri usque ad mortem Crucis, *Phil. 2.*
Vnus Mediator Dei & hominum, homo IESVS Christus, *1 Tim. 2.*
Novi Testamenti Mediator, *Hebr. 8.*
Auctor fidei & consummator, *Hebr. 12.*
Qui eripuisti nos ab ira ventura, *1 Thes. 1.*
Dominus meus & Deus meus, *Ioan. 20.*
Dominus fortis & potens in prælio, *Ps. 23.*
Dominus exercituum, *Zach. 2.*
Primogenitus mortuorum, *Apoc. 1.*
Resurrectio & vita, *Ioan. 11.*
Qui fuisti mortuus & vivis, *Apoc. 2.*
Qui traditus es propter delicta nostra; & resurrexisti propter justificationem nostram, *Rom. 4.*
Qui fecisti nos regnum & sacerdotes Deo & Patri, *Apoc. 1.*
Qui oblatus es, quia ipse voluisti, *Isai. 53.*
Pascha nostrum, *1 Cor. 5.*
Habens claves mortis & inferni, *Apoc. 1.*
Cui data est omnis potestas in cœlo & in terra, *Matt. 28.*
Qui ascendisti super omnes cœlos, *Ephes. 4.*
Qui sedes ad dexteram majestatis in excelsis, *Hebr. 1.*

Miserere nobis.

Ad-

Advocatus noster apud Patrem,	1 *Ioan.* 2.
Per quem habemus accessum ad Patrem,	*Eph.* 2.
Qui es, qui eras, & qui venturus es,	*Apoc.* 1.
In omnibus principatum tenens,	*Colos.* 1.
Vivens in secula seculorum,	*Apoc.* 1.
Pater futuri seculi,	*Isai* 9.
Templum & lucerna civitatis sanctæ,	*Apoc.* 21.
Christus pax nostra, qui fecisti utraque unum,	*Eph.* 2.
Spes nostra,	1 *Tim.* 1.
Rex gloriæ,	*Psal.* 23.
Candor lucis æternæ,	*Sap.* 7.
Splendor gloriæ, & figura substantiæ Dei,	*Hebr.* 1.
Speculum sine macula majestatis Dei,	*Sap.* 7.
Lignum vitæ,	*Apoc.* 2.
Lumen vitæ,	*Ioan.* 8.
Fons vitæ,	*Ps.* 35.
Auctor vitæ,	*Act.* 3.
Alpha & Omega,	*Apoc.* 1.
Principium & finis,	*Apoc.* 18.
Primus & novissimus,	*Apoc.* 22.
Qui constitutus es à Deo Iudex vivorum & mortuorum,	*Act.* 10. & 2 *Tim.* 4.
Qui es super omnia Deus benedictus in secula,	*Rom.* 9.
Miserere nobis.	

Propitius esto. Parce nobis Domine.
Ab omni malo, Libera nos Domine.
Per æternam ex Patre generationem tuam,
Per temporalem ex matre nativitatem tuam,
Per sanctissimam vitam & conversationem tuã,
Per acerbissimam passionem & mortem tuam,
Per gloriosam resurrectionem & ascensionem tuam,
Per Adventum tuum ad judicium,
Per coæternam Deo Patri gloriam tuam,
Libera nos Domine.
Peccatores; te rogamus audi nos.

Vt ante omnia quæramus regnum Dei, & justitiam ejus,	*Matt.* 6.
Vt discamus à te, quia mitis es & humilis corde,	*Matt.* 11.
Vt diligamus inimicos nostros; & benefaciamus his qui oderunt nos,	*Matt.* 5.
Vt abnegemus nosmetipsos, & tollen-	
Te rog. audi nos.	

lentes crucem nostram te sequamur, *Matt.* 16.

Vt simus prudentes sicut serpentes: & simplices sicut columbæ, *Matt.* 10.

Vt sic luceant opera nostra coram hominibus, ut glorificent Patrem nostrum qui in cœlis est, *Matt.* 5.

Vt perdamus animas nostras in hoc mundo; & in vitam æternam eas custodiamus, *Ioan.* 12.

Vt non timeamus eos qui occidunt corpus, sed illum qui potest & animam & corpus perdere in gehennam, *Matt.* 10.

Vt non thesaurizemus nobis thesauros in terra, sed in cœlo,

Vt proximum temere nunquam judicemus, *Matt.* 7.

Vt in nomine tuo Patrem rogantes, juxta promissum tuum, exaudiri mereamur, *Ioan.* 16.

Vt, omnia, quæ nobis fieri volumus ab hominibus, & nos illis faciamus, *ibid.*

Vt caveamus, ne corda nostra graventur in crapula, ebrietate, & curis hujus vitæ, *Luc.* 21.

Vt relicta via spatiosa quæ ducit ad perditionem; per angustam portam quæ ducit ad vitam, intrare contendamus, *Matt.* 7.

Vt jugum tuum suave, & onus leve libenter & cupide suscipiamus, *Matt.* 11.

Vt talenta à te accepta, sedulo ad usuram collocemus, *Matt.* 25.

Vt verbum tuum corde bono & optimo suscipientes, multum fructum afferamus in patientia, *Luc.* 8.

Vt de hora mortis nostræ, & adventus tui incerti, semper vigiles & parati esse studeamus. *Matt.* 25. *&c.*

Vt ad rationem villicationis nostræ reddendam serio nos comparemus, *Luc.* 16.

Vt per gratiam tuam usque in finem perseverantes salvi fiamus. *Matt.* 10.

Te rogamus audi nos.

Agnus

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Miserere nobis.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi; Dona nobis pacem.

Pater noster. Ave Maria.

Oremus.

Deus qui per coæternam tibi sapientiam, hominem, cum non esset, condidisti, perditumque misericorditer reformasti, præsta quæsumus ut eâdem corda nostra inspirante, te tota mente diligamus, & ad te toto corde curramus. Per eundem Dominum nostrum.

LITANIÆ DE S. SPIRITU.

Ex sacra Scriptura.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Pater de cœlis Deus, *Miserere nobis.*
Fili Redemptor Mundi Deus,
Spiritus sancte Deus,
S. Trinitas unus Deus,
Spiritus à Patre Filioque procedens, *Ioan. 15.*
Spiritus de Christo testimonium perhibens, *Ioan. 15.*
Spiritus veritatis suggerens nobis omnia, *Ioan. 14.*
Spiritus docens nos omnem veritatē, *Ioan. 16.*
Spiritus in Mariam superveniens, *Luc. 2.*
Spiritus cujus virtuti mirabili incarnatio Domini in utero virginis peracta est, *ibid.*
Spiritus Domini replens orbem terrarum, *Sap. 1.*
Spiritus Dei habitans in nobis, *2 Tim. 1.*
Spiritus sapientiæ & intellectus, *Isai. 11.*
Spiritus consilii & fortitudinis, *ibid.*
Spiritus scientiæ & pietatis, *ibid.*
Spiritus timoris Domini, *ibid.*
Spiritus gratiæ & misericordiæ, *Hebr. 10.*
Spiritus sanctificationis, *Rom. 1.*
Spiritus virtutis, dilectionis & sobrietatis, *2 Tim. 1.*
Spiritus gratiæ & precum, *Zach. 12.*

Spi-

Spiritus fidei, pacis, & amoris, — *Rom. 8.*
Spiritus Humilitatis & Castitatis, — *Gal. 5.*
Spiritus charitatis, benignitatis, & mansuetudinis, — *ibid.*
Spiritus patientiæ, modestiæ, ac continentiæ, — *ibid.*
Spiritus compunctionis, — *Rom. 11.*
Spiritus multiformis gratiæ, — *1. Pet. 4.*
Spiritus Domini qui initio creationis aquis incubans, eas fovisti & fecundasti, — *Gen. 1.*
Spiritus quo inspirante loquuti sunt sancti Dei homines, — *2 Pet. 1.*
Spiritus cujus unctio nos docet de omnibus, — *1 Ioan. 2.*
Spiritus qui scrutaris omnia, etiam profunda Dei, — *1 Cor. 2.*
Spiritus postulans pro nobis gemitibus inenarrabilibus, — *Rom. 8.*
Spiritus, qui super Christum baptizatum in specie columbæ descendisti, — *Matt. 3.*
Spiritus in quo renascimur, — *Ioan. 3.*
Spiritus omnia scrutans, etiam profunda Dei, — *1 Cor. 2.*
Spiritus per quem diffusa est charitas Dei in cordibus nostris, — *Rom. 5.*
Spiritus Domini super Christum requiescens, — *Isai. 11.*
Spiritus adoptionis filiorum Dei, — *Rom. 8.*
Spiritus adjuvans infirmitatem nostram, — *Rom. 8.*
Spiritus suavis, benigne, super mel dulcis, — *Eccl. 24.*
Spiritus principalis confirmans nos, — *Ps. 50.*
Spiritus qui in die Pentecostes super Discipulos Domini in linguis igneis sedens apparuisti, — *Act. 2.*
Spiritus quo repleti Apostoli intrepide Christum confessi sunt, — *Act. 4.*
Spiritus arguens mundum de peccato, & de justitia, & judicio, — *Ioan. 16.*
Spiritus fide purificans corda nostra. — *Act. 15.*
Spiritus nos vivificans, — *Ioan. 6.*
Spiritus gratias & dona tua varie distribuens, — *1 Cor. 12.*

(Response to all: Miserere nobis.)

Spi-

Spiritus dividens ſingulis prout vis, *1 Cor. 12.*
Spiritus diſcretor cogitationum & intentionum cordis, *Hebr. 4.*
Spiritus Paracletus manens nobiſcum in æternum, *Ioan. 14.*
Spiritus diſciplinæ effugiens fictum, nec habitans in corpore ſubdito peccatis, *Sap. 1.*
} Miſerere nob.

Propitius eſto; Parce nob. S. ſpiritus,
Propitius eſto; Exaudi nos S. ſpiritus,

Ab omni malo,
Ab omni peccato,
A tentationibus & inſidiis Diaboli,
Ab omni præſumptione & deſperatione,
Ab impugnatione veritatis agnitæ,
Ab invidentia fraternæ charitatis,
Ab omni obſtinatione & impœnitentia,
Ab omni immunditia mentis & corporis,
A ſpiritu iræ, rixæ & diſſenſionis,
A ſpiritu fornicationis,
Ab omni ſpiritu malo,
Per æternam ex Patre & Filio proceſſionem tuam,
Per miraculoſam conceptionem Filii Dei te cooperante factam,
Per deſcenſionem tuam ſuper Chriſtum baptizatum,
Per apparitionem in transfiguratione Domini,
Per adventum tuum ſuper Diſcipulos Chriſti,
In die judicii.
} Libera nos S. Spiritus.

Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt nob. parcas, Te rogamus audi nos.

Vt ſicut ſpiritu vivimus, ita & ſpiritu ambulemus, *Gal. 5.*
Vt ſpiritu facta carnis mortificemus. *Rom. 8.*
Vt non contriſtemus ſpiritum S. Dei, *Eph. 4.*
Vt Spiritui gratiæ contumeliam non faciamus, *Hebr. 10.*
Vt ſolliciti ſimus ſervare unitatem Spiritus in vinculo pacis, *Eph. 4.*
Vt ſpiritu ambulantes deſideria carnis non perficiamus, *Eph. 5.*
Vt non omni ſpiritui credamus, ſed probemus ſpiritus, ſi ex Deo ſunt, *1 Ioan. 4.*
Vt memores nos eſſe templum ſpi-
} Te rogamus audi nos.

ritus

ritus ſancti, illud violare caveamus, — 1 Cor. 6.
Vt errantes inſtruamus in ſpiritu lenitatis & manſuetudinis, — Gal. 6.
Vt ſeminemus in ſpiritu, & de ſpiritu metamus vitam æternam, — Gal. 6.
Vt paupertatem ſpiritus in nobis excitare & fovere digneris, — Matt. 5.
Vt nos mites & manſuetos reddere digneris, — ibid.
Vt gratiam pii luctus & ſanctarum lacrymarum nobis dare digneris, — ibid.
Vt veræ juſtitiæ eſuriem ſitimque in nobis accendere digneris, — ibid.
Vt ſinceros miſericordiæ & charitatis affectus nobis infundere digneris. — ibid.
Vt ſpiritum rectum innovare; & cor mundum in nobis creare digneris, — ibid.
Vt ſimus pacifici, & digni vocari filii Dei, — Pſal. 4. ibid.
Vt perſecutiones propter juſtitiam fortiter & conſtanter perferamus, — ibid.
Vt nos à blaſphemia Spiritus, cui remiſſio in hoc & futuro ſeculo negatur, cuſtodias, — Matt. 12.
Vt non contriſtemus Spiritum ſanctũ Dei, in quo ſignati ſumus, — Eph. 4.
Vt nos in finem uſque in fide, ſpe, & charitate perſeverare concedas,

Te rogamus audi nos.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, effunde in nos Spiritum Sanctum.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, emitte promiſſum in nos Patris Spiritum.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi, da nobis ſpiritum pacis.

Pater noſter. Ave Maria.

℣. Cor mundum crea in me Deus.
℟. Et ſpiritum rectum innova in viſceribus meis.
℣. Ne projicias me à facie tua.
℟. Et Spiritum Sanctum ne auferas à me.
℣. Redde mihi lætitiam ſalutaris tui.
℟. Et ſpiritu principali confirma me.
℣. Spiritus ſancti gratia,
℟. Illuminet ſenſus & corda noſtra.
℣. Domine exaudi orationem meam,
℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus,

Deus cui omne cor patet & omnis voluntas loquitur, & quem nullum latet secretum, purifica per infusionem S. Spiritus cogitationes cordis nostri, ut te perfecte diligere, & digne laudare mereamur.

Adsit nobis quæsumus Domine virtus Sp. S. quæ & corda nostra clementer expurget, & ab omnibus tueatur adversis.

Omnipotens sempiterne Deus, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur & regitur, exaudi nos pro universis ordinibus supplicantes, ut gratiæ tuæ munere ab omnibus tibi gradibus fideliter serviatur. Per Dominum nostrum.

CAP. IV.

ROSARIVM, Oblationes, & Exercitia quotidiana ad SS. Trinitatem.

ROSARIVM SS. TRINITATIS, A præclaris Theologis usitatum & commendatum.

Ejus recitandi modus erit iste,
Præmisso symbolo Apost. Credo &c. dic,
Pater de cœlis Deus, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.
S. Trinitas unus Deus, miserere nobis.

Deinde Rosarium per tres Decades hoc modo decurres: Initio cujusq; Decadis, seu ad tres majores globulos Ros. leges Orat. Domin. adjecto Hymno illo Angelico ex Apo. 7 Benedictio & claritas, & sapientia, & gratiarum actio, honor, & virtus, & fortitudo Deo nostro in secula seculorum. *Ad singulos vero minores globulos legas verba Trishagii Seraphici Isai. 6. & Doxologiæ Ecclesiasticæ.* Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth; plena est omnis terra gloria ejus. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat in principio & nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

Testatur Cornel. à Lapide *in cap. 6 Isaiæ, hujusmodi Exercitium multis doctis & piis viris magno fructu usitatum esse. Est enim hoc brevis Doxologia,* inquit;

1. *Professio fidei SS. Trinitatis contra hæreticos & infideles.*

2. Es

2. *Est exercitium religionis, spei, charitatis gratitudinis, aliarumque virtutum.*

3. *Est excitamentum devotionis, & lætitiæ spiritualis, qua fortiter feras adversa & tentationes: ardua ac difficilia omnia generosè superes, & quasi exemplo regii Prophetæ,* Benedicas Dominum in omni tempore.

4. *Vitam ac officium Angelicum pro modulo nostro æmulamur, dum hac nitimur, & ordimur assiduo laudare Deũ, quod Angeli in cœlo sine intermissione faciunt; & nos unà cum illis ibidem faciemus. Hæc enim vere vita & functio angelica est, laudare Deũ. imo ita incipimus esse beati, & conversationẽ in cœlis habere: quia terrena transcendimus, & circa Deum ejusq; laudem occupamur. Ita ferè Cornel.*

Adde, sic monemur, praxi & exercitio rectæ intentionis assuescere; ut omnia ad majorem Dei gloriam referamus.

Sic pariter noxium illum, & homini quasi à natura insitum pravum affectum, quo propria gloria in omnibus fere studet, paulatim exuimus & abolemus. E contra profitemur omnem gloriam soli Deo, utpote supremo fonti omnis boni, jure reddi, nobis non nisi confusionem deberi.

Ad hos ac similes pios affectus excitandos alendosque diversis viris eximiæ doctis & piis curæ fuit, variis devotis conceptibus & meditationibus dictam Doxologiam, Gloria Patri &c. *illustrare. Videri potest* Card. Tolet. *Serm.* 14, & 15, *in Ps.* 31. Iulius Mazarinus *totis triginta concionibus.* Cornel. à Lap. *in cap.* 11 *ad Rom.* Mauburn. *in Roset. Exercit. p.* 1, *dist.* 1, *tit.* 6, *cap.* 7. Mihi inter cetera, brevis iste modus placet. *Gloria Patri*, qui me cum non essem, ad imaginem suam potentia sua creavit; *& Filio*, qui me, cum perditus essem, sua sapientia & sanguine restauravit. *& Spiritui sancto*, qui me filium iræ, tum in baptismo, tum alias sæpe post lapsum, sua gratia & bonitate justificavit.

Tanta, inquam, ac talis pro his omnibus & singulis sit *Gloria, sicut erat in principio*, ante omnẽ creaturam, eadem & major etiam sit *nunc* in præsentis vitæ nostræ decursu, *& semper*, usque ad consummationem seculi *& in secula seculorum, Amen*; in omnem æternitatem, sine ullo termino, ab omnibus Beatis, in Patria, ubi nulla erit satietas, quies, aut cessatio à laude divina. Talem inquam ac tantam laudem ac gloriam *nunc*, id est, hoc ipso tempore, dũ recito istam doxologiam, opto ac nitor deferre Deo ac reipsa simul exhibere. *Vide quam prægnans sit piis sensibus brevis isthæc formula.*

Vnde censet Cornel. *dicto l. nihil sanctius, nihil Deo dignius, aut gratius, nihil homini utilius orari, aut fieri posse. ibid. testatur Rosarium hoc à* B. Nicolao Serario Societ. IESV Theol. *editum. De eo quidem in ejus vita, operibus præfixa* leguntur ista :

Incredibile dictu est, quanto pietatis sensu, illam divinæ laudationis formulam, qua Psalmos omnes Ecclesia concludit, usurpare solitus sit. Hac (Doxologia) *illi privatim publiceque operum omnium principium & finis. Hanc nunquam sine præcipuo quodã ardore, qui in vultu quoque emicaret, pronunciabat. Hanc si à symphoniacis cani audiret ornatius, gestire scilicet gaudio ac triumphare videbatur. Quam verò uberes illi ex ea, cœlestesque sententiæ de summa illa divinitate affluerent, quamque ea volvenda inflammatum indies divinæ gloriæ studium in pectore gliseret, non modo frequentibus ubi se occasio dabat, sermonibus ; sed publicis etiam monumentis prodere olim studuit. &c.*

Porro ad hanc corollam majore cum fructu & affectu recitandam , Nota *ex* Thoma Saillio *in Thes. Precum .*

I. Doxologia *ista tria potissimum nos agere posse. 1. Laudare SS. Trinitatem. 2. Eidem gratias agere. 3. Ab ea aliquid petere. Cogita ergo antequam corollam incipias , quid horum velis , an omnia simul , an per distinctas decades ; an unam per omnes.*

II. *Propone tibi causam , vel communem , vel singularem , ob quam Deum sic laudare velis. V.G. volo gratias agere , aut laudare Deum ob Iesu Christi sacrosanctam Nativitatem, Passionem. &c. ob vocationem meam ; ob beneficium tale N. privatũ, vel publicum &c. Similiter expende, quid petere velis, an virtutem aliquam, & gratiam, an liberationem à tentatione aliqua, an opem & auxilium in hac vel illa re. Quidquid enim petis, (si quidem rectè) haud dubie, non nisi majorem Dei gloriam quæris.*

Exercitium quotidianum
AD SS. TRINITATEM
Blasii Palmæ *Clerici Regul. S. Pauli.*

CLementissime Domine Deus meus Pater , & Fili, & Spiritus sancte, qui me propter temetipsũ creasti, & cui ob plurimas gravissimas causas mei totius tributum debeo : ob id ego nunc , quanta vi maxima possum dirigo & offero divinæ Majestati tuæ omnes cogitationes , verba & opera totius vitæ meæ ; præcipue vero hujus diei, conjungens ea

meri-

meritis & operibus IESV Christi, dulcissimi Redemptoris mei, & Beatissimæ Virg. Mariæ, suavissimæ Matris & Patronæ meæ, & omnium Beatorum Angelorum, SS. & justorum, qui unquã fuerunt, sunt, aut erunt.

O si præter angustum hoc cor meum, infinita alia ex divina potentia, cui nihil impossibile est, possiderem, quorum omnium id unicum esset votum, officium, & continuum studium, assidue respicere, agnoscere, cogitare, amare & laudare te Deum ac Dominum meum.

Proindeque protestor nunc coram te, & tota cœlesti curia, hanc esse mentem meam, hoc meum votum & desiderium, in omnibus cogitationibus, verbis, & operibus meis, imo & in omnibus suspiriis, motibus, & respirationibus meis, hoc me singulariter velle & intendere, ut cum illis jungam, atque in eundem cumulum congeram, omnem illam vim, & multitudinem actuum, ac cordium divinæ Majestati tuæ placentium, ut illa mecum nunquam intermittant exercitium illud ad quod ipsa jure creationis, & conservationis obligantur, nimirum ut semper te cognoscant, colant ac diligant.

Quod officium nunc quidem ego præsto, & præstari à me volo, quanta maxima perfectione, ac sinceritate fieri possibile est; idque nulla habita ratione, vel prœmii, vel supplicii alicujus; sed solum propter Te summum meum bonum; cum hæc tibi debeam multis ex titulis, At præcipue ex his Quatuor.

1. Vt profitear tuam supremã majestatem, gloriam, & excellentiã, ideoque tibi cor meũ intime conjungam.

2. Vt gratias tibi agam ob innumera beneficia, tũ generatim, tum speciatim mihi præstita.

3. Vt tibi aliquatenus pro peccatis meis satisfaciam, & te mihi nunc & in hora mortis propitium inveniam.

4. Vt à te impetrem auxilium gratiæ, & illud omne, quod mihi opus esse nosti ad finalem perseverantiam, & æternam tui fruitionem consequendã.

Te itaque suavissime Domine mi, per viscera misericordiæ tuæ supplex oro; digneris admittere has omnes oblationes; & me præservare ab omni peccato, eamq; mihi præstare gratiam, ut nullam cordis mei partem, cum quacunque re creata & transitoria commutem, sed totus, quantus quan-

tus sum, Vni tibi Creatori Deo, Domino, ac summo bono meo jugiter adhæream.

OBLATIO

Sui ipsius pulcherrima;

Qua homo spectatis Dei titulis quatenus est auctor naturæ, ei se totum secundum universum statum naturalem offert, percurrendo partes aut facultates singulas, in hunc ferme modum.

Ex Francisco Bourgoineo Congreg. Orat. Presb. in Ligno vitæ.

OFfero Tibi, ô summa, æterna, & adoranda Trinitas unus Deus, animã meam quã è nihilo creasti: offero corpus meum quod de limo formasti; do Tibi intellectum meum, memoriam meam, cor & voluntatem meam; omnem illarum facultatum vim & capacitatẽ, omnes actus, aut effectus, ut cogitationes, desideria, &c. quæ ab illis in æternum procedent, aut procedere possunt, offero, & dedico.

Suscipe, ô Domine Deus, omnes sensus meos, & illorum vim, functiones & usum, oculos meos, & omnes aspectus, auditum, odoratum, gustum, & tactum: omnes appetitus, & omnes illorum operationes: omnes denique arterias, venas, membra & ossa corporis mei, omnes illorum facultates, & motus aut actus, &c.

Hæc omnia in sempiternum Tibi offero, dedico, consecro, & devoveo. Dignare hoc servitutis meæ Sacrificium in odorem suavitatis suscipere.

ALIA OBLATIO AD DEVM.

Qua homo spectatis Dei titulis ad statum & ordinem gratiæ spectantibus, ei se totum quo ad statum vitæ spiritualis per gratiam offert ac dedicat.

Ex eodem Bourgoineo.

O Summe, potens, & misericors Deus, adoranda & incomprehensa Trinitas, offero Tibi, dedo, & consecro animam meam, omnes vires, & potentias illius, omnem capacitatem voluntatis, ad te amandum, intellectus ad Te cognoscendum, ad me humiliandum, & ad Te glorificandum:

Do & offero omnem obedientialem animæ meæ potentiam ad cooperandum *divinæ gratiæ tuæ, ad implendas omnes voluntates tuas.* Domine, ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à Te non

est

est absconditus, suscipe omnia possibilia voluntatis meæ desideria ad Te laudandum, tibi placendum & serviendum:

Ac tandem offero & do Tibi omnes affectus, cogitationes, verba, & opera, facta & facienda, vitam meam, tẽpus meum, æternitatem meam, totum esse meum in natura & gratia, me denique tanquam vilissimum & indignissimum mancipium Tuæ omnipotentiæ, & bonitatis, & à misericordia tua totaliter dependens: atq; ex vi hujus *meæ donationis nunquam per tuam gratiam* revocandæ omnia mea in perpetuum Tua esse intendo & desidero.

EXERCITIVM QVOTIDIANVM

longe utilissimum.

QVo non sine magno gratiæ & pietatis incremento, homo seipsum & omnia opera sua offert Deo, in unione actionum & meritorum Domini nostri Iesu Christi.

Mirum dictu, quantum profectui veræ pietatis & gratiæ serviat praxis & usus rectæ INTENTIONIS, *qua ad Dei solius gloriam omnia nostra referimus.*

Sed longe utilius erit hoc exercitium, si Christi actionibus nostras jungamus, & sic eas æterno Patri offeramus. Hortatur ad hoc Paulus, sive manducatis, *inquit,* sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite. 1 *Cor.* 10. *Et iterum:* Omne quodcunque facitis in verbo, aut in opere, omnia in nomine D. N. Iesu Christi. *Coloss.* 3.

Sic actiunculæ nostræ alias vilissimæ, sic afflictiones, dolores, & miseriæ, imo sic omnes etiam gressus, respirationes & suspiria Christi actionibus, meritisque unita, summi pretii & dignitatis honorem induent, nec poterunt Deo Patri non esse gratissima.

Hoc tantundem est ac si plumbum, liquato auro immissum, auri decore & valore donetur. Hoc perinde est ac si vas aquæ, præstantis vini dolio infusum, totum mutetur in vinum. Hoc est, calefieri de velleribus Agni, qui tollit peccata mundi. Nos enim miseri & inopes, qui meritorum & justitiæ nostræ fiduciam non habemus, quomodo Patri placere possumus nisi per Filium, in quo sibi bene complacuit? Ille enim est caput nostrum, cujus influxu membra vegetantur, de cujus plenitudine nos omnes accepimus. Et qui poterit nos pius Pater despicere, si in faciem Christi sui respexerit? sed ecce Praxin.

AD DEVM PATREM OBLATIO.

O Clementissime Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, ego creatura tua licet indigna, & vile mancipiũ tibi

Domino & Creatori meo benignissimo humiliter me sisto; & ad te non quidem meis, sed dilectissimi filii tui Domini nostri Iesu Christi meritis confisus supplex accedo, gratiæ ac benignitatis tuæ particeps fieri cupiens, qua adjuvante in singulis meis cogitationibus, locutionibus, & operationibus ita me ad voluntatis ac beneplaciti tui regulam dirigere valeam, quatenus tibi Domino meo gratum & acceptū debitæ servitutis obsequium exhibeam.

Tibi itaque, o benignissime Pater, me totum ac omnia mea, qui es omniū dator & conservator offero ad promptissimum servitium & obsequium tuum: idque in unione oblationis dilectissimi filii tui Domini Iesu Christi, qua ille adhuc infans tibi sese in templo; deinde orans in horto; tandem moriens in ara crucis obtulit & commendavit.

Esto ô clementissime Deus propitius mihi miserrimo peccatori; & ne despicias me opus manuū tuarum; sed respice in faciem Christi tui, quē nobis dedisti advocatum & mediatorem.

Ipsius dignitas vilitatem meam compenset, ut quod meis non possum, ipsius meritis obtineam.

Dignare itaque pro infinita tua bonitate, & clementia meum hoc licet vile obsequium ad majorem tui Nominis gloriā, & animæ meæ salutem propitius acceptare.

OBLATIO
Somni & Vigiliæ.

O Dulcissime Deus, offero Tibi somnum & vigiliam meam in unione omnis somni & vigiliæ; itemque Resurrectionis filii tui Salvatoris mei, qua ipse post triduum à morte velut somno excitatus vi propria vitam resumpsit. Præsta quæso, ita me necessaria corporis quiete uti, sic vigilias impendere, ut omnia cedant ad majorem tuam gloriam & animæ meæ salutem.

OBLATIO
Cogitationum, locutionum, actionum, &c.

O Amantissime Deus, offero Tibi omnes meas cogitationes, locutiones, & actiones, omnes labores, omniaque negotia, hoc die, vel unquam à me suscipienda, unà cum omnibus laboribus, actionibus, & molestiis, quas unigenitus tuus Salvator noster ad nos miseros peccatores redimendos aliquādo suscepit.

Offero Tibi hæc omnia in agnitionem debiti illius, quo tibi, utpote supremo Domino meo obstrictus sum; & in gratiarum

tiarum actionem, pro immensis tuis beneficiis, quæ mihi à vitæ exordio ad hanc usque horam contulisti.

Respice me quæso propitius, & per omnia ita me dirige secundum divinam tuam voluntatem, ut te donante tibi placita cupiam, & tota virtute perficiam, ad majorem tuam gloriam, & animæ meæ salutem.

OBLATIO

Refectionis & curæ corporis.

O Benignissime Deus, offero Tibi necessariam corporis mei refectionem & curam, in unione cœnæ, & refectionis illius, quam dulcissimus filius tuus Salvator meus instituit cum charissimis Discipulis suis instante Passionis hora.

Præsta mihi gratiam tuam, qua adjutus ita curam, & refectionem corporis moderari valeam, ut illud ipsum sustentem, & conservem; sed ad tuum servitium & honorem tanto magis idoneum, citra quoque damnum aut incommodū animæ meæ.

OBLATIO

Orationis & exercitiorum piorum.

O Misericordissime Deo, offero Tibi meas hujus diei orationes seu preces, omniaque bona opera, & pietatis exercitia, te aspirante & adjuvante suscipienda.

Placeat tibi, ô æterne Deus, ea suscipere in unione omnium meritorum, & orationum Iesu Christi filii tui, quas ille pro nobis in monte Oliveti, alibive profudit.

Præsta quæso per amorem dilectissimi Filii tui, mihi semper salutarē petitionum, & orationum mearum effectum, quatenus tibi ad majorem tuum honorem, meamque salutem proficere videbitur.

OBLATIO

Adversorum, &c.

O Mitissime Deus, offero Tibi tribulationes, angustias, dolores, omnesque afflictiones meas, quas hucusq; sustinui, aut posthac me sustinere vis; in unione acerbissimæ Passionis unigeniti filii tui Salvatoris mei, & in unione omnium dolorum, cruciatuum, & afflictionum, quas ille pro me perdito peccatore redimendo sustinere non recusavit.

Præsta ô benignissime Deus mihi gratiam & opem tuam, ut nec ego afflictiones à te suscipere, nec propter te sustinere refugiam, sed in iis æquo & libenti animo toleratis nomen tuum laudem ac glorificem, & salutem animæ meæ ex iisdem quæram, ac percipiam. Amen.

AD DEVM FILIVM OBLATIO.

O Benigniſſime & dulciſſime Domine Ieſu Chriſte ſalvator mundi, ego licet peccator indignus, tuo tamen pretioſo ſanguine redemptus, ad te Deū & Salvatorē meum humili mente, & intimo cordis affectu confugio.

Et quia tu te totum pro me miſero peccatore redimendo, in ara crucis Deo Patri in redemptionis pretium obtuliſti; ego quoq; ô amantiſſime Ieſu offero Tibi me ipſum totum, quicquid ſum, quicquid ero, cum omnibus quæ habeo, & habiturus ſum.

Suſcipe quæſo Domine in manus ineffabilis miſericordiæ tuæ animam pariter & corpus meum, ſenſus, ſermones, & actiones meas: & per omnia ita me dirigere ac gubernare dignare, ut omnes peccandi occaſiones ſemper effugiam, ne unquam in laqueum maligni ſpiritus incidam; ſed tibi Deo ac Redemptori meo tuiſq; mādatis indeſinenter inhæream, adeo ut me à te nec vita, nec mors, nec ulla fortunæ ſors ſeparet.

Rogo te ô amantiſſime Ieſu per illum amorem, qui te noſtræ ſalutis cauſſa è ſinu ſummi Patris in Virginis uterum traxit, ſupple imperfectionem actionum mearum, quæ ex parte mea exigui ſunt valoris & meriti, niſi de tua plenitudine ſupplemētum defectus acceperint.

Conjunge obſecro indigniſſimū obſequium meū cum omnibus quæ egiſti & paſſus es ex perfectiſſima illa & ineffabili charitate, & obedientia; & cum divitiis ſatisfactionū & meritorum dilectionis tuæ Patri æterno illud offerre digneris, ut de tua abundantia mea ditetur inopia, & quā ex me ipſo nullatenus mereor, te mediante gratiam obtineam.

Obſecro etiam te ô dulciſſime Ieſu per ſanctam Incarnationem, Paſſionem & Mortem tuam, & per omnia quæ noſtræ ſalutis cauſſa egiſti, miſerere parentum, fratrum, ſororū, amicorum, benefactorūq; meorū vivorum & defunctorum: cōmunica iis meritū pretioſi Sanguinis tui, & Paſſionis tuæ, ut ope gratiæ tuæ adjuti ſic vitā præſentem inſtituant ut tandem in cœlis æternæ vitæ præmia recipiant.

AD SPIRITVM SANCTVM OBLATIO.

O Sancte Spiritus, cum Patre & Filio unus, & verus Deus, ſine cujus numine nihil eſt in homine. Regenerati enim ex aqua & Spiritu ſancto, membra ſumus Chriſti Ie-

ſu,

su, & filii Ecclesiæ ejus. quam Tu quoq; continuo influxu gratiæ & bonitatis tuæ regis, protegis, fecundas, atque sanctificas.

Tibi itaque cor meum, meque ipsum totum offero, omnes res & actiones meas supplex tibi devoveo ac consecro.

Tu, quæso purifica per infusionem donorum & charismatum tuorum sensus, & cor meum, ut tibi semper casto corpore servire, & mundo corde placere valeam.

Et quia sine Te nihil boni à nobis cogitari potest, nedum perfici; tua me quæso gratia semper præveniat, & sequatur, ac bonis operibus jugiter præstet esse intentum: eaque cum ex seipsis indigna sint, quæ placeant tibi, accipe clementer in unione sanctissimorum operũ & meritorum Christi Iesu, ut sicut ille per Virginem purissimam, Te obumbrante, conceptus, factus est nobis Salvator, sic ex illius gratia, charitate, & meritis infinitis, nostræ infirmitatis, & inopiæ subsidium sentiamus.

Accende lumen sensibus, infunde amorem cordibus, infirma nostri corporis virtute firmans perpeti. Amen.

CAP. V.

MODUS ADSPIRANDI ad intimam *Cum* DEO *unionem*, Per ACTUS virtutum internos *Seu* EXERCITIA ad genuinum DEI cultum & amorem, & ad Christiani hominis perfectionem obtinendam aptissima.

Ex Blasio Palma, Clerico Regulari S. Pauli, Italicè magna omnium approbatione sæpius edita.

PRÆFATIO.

HOMO *Christianus, si modo vocationi & nomini suo respondere velit, continuo adniti debet ad conjunctionem cum ultimo suo Fine, qui est* DEUS; *ut ei, quo ad fieri potest, uniat animam suam. Ad hoc verò censet S. Dionys. Areopag. compendiariam viã, & facillimum modum esse, si Anima fidelis continuo, per inflammatas aspirationes, & frequentes amoris actus, affectus ac desideria assurgat in*

Deum; interno affectu ad ipsum aspirando, cum ipso colloquendo, tractando; & ei denique corde puro, & inflammato desideret inhærere.

Hæc, eodem Doctore, est admirabilis illa, & occulta Sapientia Vnitiva, quæ sine prævia meditatione, & investigatione omni, trahit affectum amantis sursum in Deum: crescitque extensione affectus in illum: sese exercens brevi, crebra, & ardente oratione, actuque virtutum: ita ut dicere possimus, fundamentum perfectionis, præsertim internæ, contineri certis quibusdam actibus & motibus animi, erga Deum & proximum: quos hic per modum orationum proponimus.

Vbi tamen cavendum est, ne, qui illas usurpat, ullum votum, aut promissionem facere intendat, quæ vim habeat obligandi sub novo præcepto; sed tantum per modum liberæ oblationis, & devotionis eos actus exerceat; certus, quo sæpius & studiosius id est facturus, tanto se majus lucrum inde capturum: cum spe non vana, brevi expediendi se omni amore terreno, & uniendi se totum ei, qui solus est summũ, & verum bonum, id est, Deo.

Quod ut rectius fiat, quia finis operi pretium ac laudem tribuit, proponemus ante omnia solemnem Protestationis formulã, qua anima, coram Deo, concipiat rectam intentionem, & Voluntatem ad rectissimam amussim componat, ut spretis omnibus aliis, solius Dei gloriam, & obsequium quærat.

I.

PVRA INTENTIO;

Seu protestatio, operandi pure pro Deo, sine omni commodo amoris, aut obsequii.

Omne, quodcunque facitis, in verbo, aut in opere, omnia in Nomine Domini Nostri Iesu Christi facite. Coloss. 3.

1. O Sanctissima, & Individua Trinitas, Pater, Filius, & Spiritus S. ego, misera, & indigna creatura tua, firmo & constanti proposito me totum hodie in sanctissimam, & justissimam voluntatem tuam projicio; & abnegando me ipsum ex toto corde pronuncio, ac protestor, quod totus velim esse tuus; & nec habeam quidquam, nec habere velim unquam aliud, quam te solum: te solum volo quærere, te solum amare, idque sincere, simpliciter, ac pure, sine meo commodo.

Et firmiter nunc propono, deinceps Tuæ Majestati supremæ servire, & eandem amare, non tam ut

ut effugiam pœnas, carcerem, aut infernum evitem; neque ut mihi des consolationes, aut beatitudinem in altera, aut aliud quidquam desiderabile in vita præsenti: sed præcipue, ut quæram te solum, velim te solum, amem te solum: Et certe solus mihi sufficis, qui es verum, unicumque complementum omnium.

Quare uni tibi me do, & dedico in æternum, idque tam firmo & inviolabili proposito; tam sincero cordis affectu, ut tota anima mea te amare, tibique servire supradicta intentione velim, etiam si viverem seculis infinitis. Hoc, inquam, est consiliũ; hoc decretum, hæc enixa voluntas mea.

2. Si dare vis mihi dulcedines & consolationes, sis benedictus; facies enim tanquam benignus & amabilis Deus, qualis fuisti semper, es, & eris: & ego vicissim ago gratias infinitas: sicut etiam, si illas mihi dare non velis. Imo, si immittere vis mihi pœnas, ærumnas, & vexationes, æque benedico tibi, & infinitas gratias ago.

3. In hujus propositi cõfirmationem, nunc testem appello Beatissimam Virginem Mariam, Reginam cœlorum, cum omnibus Angelis & Sanctis in cœlo degentibus: quos omnes rogo, ut intercedant pro me, apud tuam divinam Majestatem: quo meum hoc propositum te solum pure in omnibus, & nihil aliud quærendi, crescat, & impleatur.

Quare ô mi dulcissime Domine, ad te iterum me converto, & obsecro, ut digneris acceptare meum istud propositum, & dare vires, quibus illud implere valeã: quia sine te prorsus nihil possum. Et quia me talem agnosco, ideo ad te recurro, tibi me commendo; totumque committo, & in visceribus Misericordiæ tuæ abscondo. Suscipe me igitur, Deus meus: amplectere me, spes mea: immuta, & transforma me in te, per omnia, ô dulcissime Pater.

4 Hac ipsa intentione, & fine, statuo me exercere in infrascriptis exercitiis, & actibus virtuosis: quos si interdum ore, & opere explicare satis non potero, nihilominus intendo, & nunc propono, corde implere, omni momento temporis, & semper; maxime in hora mortis, conatu affectuque maximo, & modo excellentissimo; quo per me, vel aliam quamcunque creaturam fiunt, ac tu ipse nosti fieri posse. Et ecce nunc illos omnes tibi offero, perinde ac si eos ipse elicerem: simulque toto

corde te rogo, per infinitã tuam bonitatem, & miſericordiam, ut eos acceptare digneris. Amen.

II.

ACTVS FIDEI.

Sine Fide impoßibile eſt placere Deo. Hebr. 11.

1. *Fides, tanquam fundamentum reliquarum virtutum, primum inter Virtutes Theologicas locum obtinet: & eſt habitus intellectus à Deo infuſus, quo Fidelis illuſtratus aſſentitur, atque adhæret iis, quæ ab ipſo Deo, per Eccleſiam, revelata, & propoſita ſunt.*

EGo itaque, ô fideliſſime, & veriſſime Deus, firmiſſima & prima Veritas, toto animo amplector fundamentum hoc Fidei: ideoque humillime in terram proſtratus adoro, & veneror te, in cœlo & in terra: & optimo excellentiſſimoque modo, quo poſſum, firmiſſime profiteor: & ex nunc, & in perpetuum, corde credo, & ore confiteor omnia, quæ dixiſti, revelaſti, & propoſuiſti credenda: mediante ſancta Eccleſia: præſertim ea, quæ continentur in Symbolo Apoſtolico; affirmans omnia certiſſima eſſe, ut nihil omnino de ipſis poſſit in dubium revocari.

2. Ideo coram Tua Divina Majeſtate, & tota curia cœleſti, confiteor, & firmiſſime proteſtor, velle me in hujus veritatis confeſſione vivere, & mori. Ah quam præterea cuperem, ut univerſus Mundus firmiſſima fide te cognoſceret, & confiteretur: & ſummopere doleo, quod te non credat, adoret, veneretur, ſicut oportet.

3. Quare obſecro te per pretioſum ſanguinem, vitam, & mortem Domini mei, Ieſu Chriſti: per merita ſanctiſſimæ Matris ejus & interceſſionem Sanctorum Apoſtolorum, Diſcipulorum, Martyrũ, Confeſſorum, Virginum, omniumque Sanctorum & Electorum tuorum, ut velis in me, & omnibus hominibus, ſanctum iſtud lumen Fidei augere, & in Infidelibus illud accendere: ut eo magis omnes te agnoſcant, confiteantur, adorent, juxta deſiderium Sancti Prophetæ tui, cum quo exclamo: *Confiteantur tibi populi, Deus, confiteantur tibi populi omnes: omnis terra adoret te, & pſallat tibi. Laudate Dominum omnes Gentes, &c.*

4. Sed

4. Sed & lubens offero tibi, si opus fuerit, vitam & sanguinem meũ pro hac Fidei Veritate, & confessione tuenda. Atq; utinã, ô Sanctissima Trinitas, Pater, Fili, & Spiritus sancte, tibi placeret dare mihi gratiam Martyrii, pro eadem obeundi: ego me non modo promptissime, cum gratia tua, offerrem ad omnia dura & aspera: sed etiam pro maximo beneficio reputarem, si multa crudelia, pro tuæ Veritatis amore daretur perpeti. Exaudi me dulcissime Deus.

III.

ACTUS SPEI ET CONFIDENTIÆ IN DEUM.

Nolite amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. Hebr. 10.

1. *Spes est Virtus menti nostræ à Deo infusa, qua certo beatitudinem, per merita Iesu Christi, Redemptoris nostri, simulque ex operibus nostris gratiâ Dei præventis exspectare debemus.*

Ego itaque Deus meus omnipotens, totus inclinatus, & postratus, te adoro & veneror: cui nihil impossibile, & difficile est, juxta verissimũ illud effatum, *Apud Deum non est impossibile omne verbum.* Et quia per eandem omnipotentiam tuam promisisti mihi cœlestem gloriã: ideoque etiam me vocasti, ut essem tui consors & similis, ô Bonitas infinita, per auxilium tuum, & bona opera, quæ cum gratia tua speciali statuo facere, *Spero*, & à te solo consequi desidero, vitam æternam.

2. O Vere omnipotens Deus, ecce ego apertissime cognosco, tantum bonum mihi promissum, me possidere non posse, nisi te mediante: teque desiderare, & velle illud mihi dare: ideo enim Filium tuum pro me in mortem dedisti.

3. Gratulor mihi, & exulto mi suavissime Iesu, bonitas infinita, quod per te solum possim beatus fieri: neque aliud nomen sub cœlo datum sit nobis, per quod salvi fiamus. Vnde nec placeret mihi beatitudo, nisi per te illam haberem, quandoquidẽ omnis spes mea, & fiducia in te posita est: eamque in te solo fixam ratamque volo, benignissime

ſime & dulciſſime Ieſu, ſummum & ultimum bonum cordis mei.

Et hinc tanto jubilo, tanta conſolatione afficior: tantamq; ſentio fiduciam, ut videar mihi jam tenere ac poſſidere bonũ, quod deſidero: quandoquidem ſcio, quod Filius tuus unigenitus, per quem tantum bonum mihi dare vis, ſit Redemptor meus, & in negotio tam arduo fidus advocatus.

4. Quare, Pater omnipotens, toto corde firmiſſime ſpero, poſſe me à te, cum ſis liberaliſſimus, cōſequi & obtinere omnia, quæcunque mihi ad ſalutem neceſſaria fuerint.

Ac primo quidem Veniam omnium meorum peccatorum, quantumvis multorum, & enormium: tum etiam vires ad ſuperandas omnes difficultates, in hac vita occurrentes. Ac tandem gratiam perveniendi, ad fruendum perpetuo feliciſſimo tuo aſpectu.

Et quanquam Cælum, terra, & omnes creaturæ contra me conjurarent, & ipſe jam in portis inferorum conſiſterem, nihilominus benevolentiſſime Pater, ſemper in te ſperare vellem, & confidere, dicendo cum Propheta, *In te, Domine, ſperavi; non confundar in æternum. In Domino ſperans non infirmabor. Amen.*

IV.
ACTVS AMORIS ERGA DEVM, & proximum.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo. Lucæ 10

1. *Amor Dei, tantæ eſt nobilitatis & excellentiæ, ut omnes Beati, & omnes res creatæ, quæque creari poſſunt, præſtantius nihil unquam poſſint agere, quam ut Deum diligant. Actus autem amoris eſt, bene velle rei amatæ, & gaudere de bono, quod habet; eique optare, quod non habet.*

EGo itaque deſiderans exercere hunc excellentiſſimum actum, amabiliſſime Deus, ac ſuaviſſime Domine, ſumme gaudeo, mihi complaceo, tibique congratulor, de tuis infinitis perfectionibus, & attributis: quod ſolus tu ſis qui es, & ſummum infinitum bonum: ſiſque Deus inſcrutabilis, & immenſus, qui comprehendi non poſſis, neque

que satis ab ulla creatura cognosci.

2. Gratulor tibi tantam tuam super nos, & super omnia, potestatem, gloriam, dominationem, imperium: & quod hæc habeas à teipso. Profecto, Domine, si per impossibile, aliquid ego possiderē, quo tu careres, illud omne tibi libentissime cederem, & tribuerem: imo si possem esse Deus, nollem, tātum ideo, ut tu solus esses nec parem haberes.

3. Opto quoque, & ex intimo cordis mei affectu desidero, ut omnes creaturæ, quæ sunt in cœlo, terra, & mari, & quidquid uspiam est; aut esse & reperiri potest; omne suum esse tibi acceptum referant, honorem tibi exhibeant, & obsequia: te laudent, magnificent, ament omnes, inducti sola tua infinita bonitate, & excellentia tuæ Majestatis: quia tu solus es omni amore dignissimus.

Sed & maximo gaudio me afficit, quod quidquid creaturæ præstare conantur tui amore, id omne tuæ dignitati, & magnitudini longe sit impar.

4. Et quia tu ex te ipso summe es amabilis, toto pectore desidero te amare, illa perfectione, qua te amarunt, amant, & in æternum amaturi sunt omnes Beati. Et hac eadem affectione cordis, offero tibi illum fervorem, floremque charitatis, qua tu teipsum amas, amasti, & in æternum amaturus es.

5. Superabundo gaudio, infinitas tibi gratias ago, quod tu ipsemet meum, & omnium creaturarum, officium suppleas, in amando teipso. Et hunc ipsum amorem tui ipsius, offero tibi, in gratiarum actionem, pro omni gloria, honore, beatitudine qua frueris: unà cum omni illa gloria, honore, laude, quam unanimi consensu omnes Beati Spiritus, & omnes justi hujus mundi tibi deferunt. Et in summa, tuum esse, tuam gloriam, & omne tuum bonum in teipso cupio, & propter teipsum.

6. Et hoc tibi de me certum esse velim, ô dulcis Amor meus, quod tam firma, tamque constanti voluntate statuerim te diligere, ut, etiamsi mihi nihil unquam, neque in hac, neque in altera vita, boni velles conferre; imo si in hac vita omnibus ærumnis afficeres, & in altera suppliciis addiceres æternis, nihilominus tamen amare te velim, & ex intimis medullis cordis mei tibi servire: ne ad momētum quidem (tua me gratia adjuvante) ab amore tuo desistens, aut quidquā re-

remittens. Quod ut clementissime confirmare, & acceptare digneris, humillime peto.

7. Quando vero, piissime Domine, præcipis mihi, ut amem etiam proximum meum, pro tam dulci præcepto tibi gratias ago: & ideo, quantum possum, impello voluntatem meam, ad ipsum amandum.

Cupio ipsum amare, precorque ipsi à te omne bonum, quo felicior, tibique gratior fiat: maxime N. N. à quibus rebellis mea voluntas nonnihil abhorret.

Rogo dimitte illis omnia sua peccata: & concede, ut arripiant remedia necessaria ad vitam æternam consequendam: quod si noveris expedire, ut ego caream aliquo dono tuo, quod ipsis attribuas: ecce Domine Deus meus, nihil detrecto. Magna me voluptate perfundit amor, quo illos prosequeris: & perfectio, qua illos exornas: pro qua gratias tibi maximas habeo.

8. Quod si, te permittente, continget me ab aliquo offendi, & vexari, nihilominus jam nunc te obsecro, priusquam illud eveniat, ut velis ipsi dare veniam & vitam æternã: & hoc, quia tu ipsum amas, egoque desidero tibi in omnibus conformari, ut nihil unquam velim ego, nisi quod vis tu ipse, Dominus & Deus meus. Amen.

V.

ACTVS ADORATIONIS.

AD SS. Trinitatem.

Dominum Deum tuum adorabis. Lucæ 4.

1. *Cultus latriæ, qui soli Deo debetur, est actus internus simul ac externus, quo rationalis creatura Deum colit, humiliando se, animo eum adorandi, & profitendi Deum. O Deus immensæ majestatis & magnitudinis, Pater, Fili, & Spiritus Sancte.*

Ecce ego omni illa qua possum, submissione, & humilitate, positus coram tua divina Majestate, Deus meus; agnosco me creaturam, & opus manuum tuarum, à te per omnia dependens: te universorum absolutum Dominum: dignissimum, qui pro tali ab omnibus habearis & honoreris, infima

ma cordiali ſubmiſſione humi proſtratus, & ex profunda abyſſo mei nihili te adoro, adoratione latriæ: & tantæ Majeſtati in infinitum me ſubmitto, omnemque reverentiam, & honorem, quem poſſum, exhibeo.

2. Contentus etiam ſum, imo contentiſſimus, me nihil eſſe, nihilq; poſſe, niſi à te proveniret; imo nollem eſſe, nec aliquid poſſe, niſi dependenter à te.

3 Ideoque invito, & invoco Sanctiſſimam Virginem, beatos ſpiritus, & totam Curiam cæleſtem; imo creaturas univerſas, ut mecum adorent, venerentur, & agnoſcant tantam Majeſtatem; & jam nunc, una cum illis te adoro, & agnoſco; imo iſto meo actu omnes alias adorationes, alios cultus, quibus hactenus affectus es, & quibus affici te conveniebat; omnes, inquam, eos cultus uno faſciculo comprehenſos, & colligatos, tibi offero, & dedico.

4. Tandem, ô Deus meus, conſecro tibi omnia, qui es abſolutus Dominus univerſorum: ſingulariter autem omnes meas cogitationes, verba, & opera tam interna, quam externa tibi offero, & devoveo; illud unum ſupplicans, ut in me perfectiſſime impleatur amabilis tua voluntas, qua me creaſti, & vocaſti ad tibi ſerviendum. Amen.

V I.
ACTVS LAVDIS ET Gratulationis.

Laudate Dominum omnes Gentes. Pſal. 116.

1. *Laus quæ Deo tribuitur, prout è Sacris literis diſcimus, conſiſtit in omni actu virtutis ſive corde, ſive ore, ſive opere & externo quopiam ſigno, ad manifeſtandam excellentiam divinæ Virtutis, fiat. Et Congratulatio eſt actus gaudii, quo afficimur de bono alterius, quod jam conſecutus eſt, ac poſſidet.*

EGo itaque ô Domine volo nunc aſpirante gratia tua, elicere hos actus, & cor meum excitare, dicẽdo affectu intimo animæ meæ: Laudabiliſſime Deus, & Dominus meus, cũ jubilo cordis mei pronuncio, proclamo, deprædico, totiq; mundo patefacio, quantum ſcio & poſſum, inæſtimabilem magnitudinem, excellentiam, & magnificentiam tuam,

tuam; quod sis Infinitus, & Immensus: Immutabilis, & Æternus: Potentissimus, Sapientissimus, Optimus, Sanctissimus, & infinitæ perfectionis, Creator cœli & terræ, primum Principium, & ultimus Finis omnium rerum: qui omnia summa providentia regis & gubernas. Horum omnium causa gaudeo, & gratulor tibi.

2. Et ideo nunc ego magno applausu, & toto pectore te laudo, exalto, magnifico, veneror: atque utinam hoc possim absque cessatione præstare, semper & in omni loco terrarum tantum, quantum te exaltant, magnificant, honorant, honorabunt, honorarunt, & honorare potuerunt simul omnes creaturæ, & omnes qui fuerunt, sunt, & futuri sunt.

3. Imo cupio simul reddere tibi omnes illas laudes, quas potuissent, possunt, poteruntve deferre Beata Virgo; sanctissima Humanitas Christi: & tantum, quantum possunt adferre innumeri Mundi, & infinitæ creaturæ, tam visibiles, quam invisibiles, quas omnipotens manus tua creare potest. Et tantas laudes, tãtos honores desidero tibi exhibere, quantos nosti exhiberi posse, & quantos mereris.

Quia vero me facultas istud præstandi deficit, opto saltem, tribuere tibi omnes illos honores, & laudes, quas tuo adjutus auxilio offerre possum, & quantis tu teipsum amoris viribus amas: quibus nunc istum, qualemcunq; meũ affectum laudis, velut exilem appendicem, adjungo.

4. Congratulor autem tibi, condelector, & lætor quod tu Deus meus, tam sis magnus, tamque laudabilis, ut neq; vires omnis creaturæ, vel in terra, vel in cœlo, sufficiant ad te digne laudandun, & magnificandum: sed interim gaudeo, te ipsum, laudabilissime Domine, id, in supplementum illarum omnium, abunde præstare.

GRA-

VII.
GRATIARVM ACTIO.

In omnibus gratias agite. 1 Theſſ. 5.

1. *Gratiarum actio, eſt manifeſta confeſſio accepti beneficii, tendens in benefactorem, in ſignum compenſationis.*

EGo nunc, liberaliſſime Deus meus, agnoſco te omnipotentiſſimum, miſericordiſſimum, à quo omne bonum procedit: & confiteor à te mihi proveniſſe innumera beneficia, & ſingulariſſima dona, ab inſtanti conceptionis meæ, uſque ad præſentem diem: qualia ſunt Creatio, Redemptio, Vocatio, donatio S. Spiritus, Conſervatio, & infinita alia ab iſtis profluentia, & in iiſdem contenta: licet eis fuerim indigniſſimus: maxime vero beneficio N. N. pro quo nunc, & pro omnibus aliis, tota contentione cordis mei, totiſque viribus, infinitas tibi gratias ago, ſicut infinitus eſt amor tuus, & bonitas tua, qua illa mihi largitus es.

2. Agnoſcens itaque me tibi obligatiſſimum, ô Bonitas infinita, & neſciens, neque valens referre tibi gratias, quantas deberem, & cuperem, invoco IESVM Chriſtum, Beatam Virginem, & omnes creaturas, tam viſibiles, quam inviſibiles, ad agendas tibi pro me gratias: & illas, quas ipſæ, quocunq; gratitudinis genere modoq; tibi reddiderunt, reddũt, & in æternum reddituræ ſunt, ego illas pro me nunc omnes tibi offero: & una cum illis, eodem affectu, recognitione, & gratiarũ actione, tibi gratias ago.

3. Neque hoc eò facio, quaſi mea ſint iſta bona, ſed quia tua ſunt. Ego enim promptus, & paratus ſum illis privari, quotiescunq; illa repetere tibi placuerit: & oro ut idipſum facias reipſa, quotieſcunq; ad majorem tuam gloriam proficere judicaveris.

4. Ago etiam gratias divinæ Majeſtati tuæ, quod ſis, qui es: & pro omnibus bonis, quæ poſſides. Præterea in gratiarum actionem, & gratitudinem pro omnibus donis, & beneficiis conceſſis, & concedendis mihi, & aliis omnibus creaturis, quæ ſunt, fuerunt, vel erunt; ſpecialiter pro his, quæ copioſiſſime largitus es hucuſque ſanctis Angelis, & hominibus, Beatiſſimæ Virgini, Sacroſanctæ Huma-

Humanitati Filii tui, Domini noſtri, eo, quo maximè delectaris, ritu, modoque offero tibi, Deus, teipſum: qui es complementũ, & perfectio omnium.

5. Neque his contentus, in ſignum gratitudinis, ex iſto momento meipſum tibi dedico, dono, trado: cum deſiderio & voluntate tibi fideliter ſerviendi, & cordialiter æternum te amandi: humillime rogans, ut hoc, quale quale munuſculum, undequaque tua Majeſtate indignum, etiam antea mille nominibus tuum, acceptare digneris. Amen.

VIII.

ACTVS OBLATIONIS.

Sacrificium Sanctificationis offeres Domino. Eccl. 7.

1 O Digniſſime Domine, Deus meus, Pater, Fili, & Spiritus ſancte, agnoſco me per omnia tuum: cùm quia me creaſti, tum quia me redemiſti: ut omittam innumera alia beneficia mihi præſtita: pro quibus ſi millies me tibi ſingulis horis impẽderem, nihilominus infinite tibi obſtrictus manerem, ac debitor. Quare ego jam talis, qualis ſum, libere, & maxima, qua poſſum, efficacia, me tibi conſecro, offero, & per omnia dono, in pleniſſimũ holocauſtum, animæ, & corporis mei: & omnium quæ habeo, vel unquam poſſum acquirere.

Hoc autem facere cupio, eo modo, quo tu deſideras, & quo maxime decet, ut me tibi offeram & conſecrem. Ac proinde libentiſſime, & liberaliſſime ſubmitto me ſanctiſſimis tuis præceptis, & nutibus in perpetuum.

Et quia ego jam totus tuus ſum, rogo ita me poſſideas, ut nunquã ipſe mihi amplius reſtituar, aut mei juris efficiar: ſed ut omne meũ velle, facere, dicere, nõ ſit aliud, quã quod voluntas tua ſanctiſſima, & rectiſſima vult me velle, facere, dicere: & meum non velle, non facere, non dicere, ſit itidem tuum non velle, tuum non facere, tuum non dicere: fiatque pure ſolum quando, quomodo, quantum tibi, digniſſime Domine, placet à me fieri, non aliter.

2. Præterea offero tibi omnes divitias, & bona ſpiritualia rerum omniũ, tum creatarum, tum earũ, quas habes in theſauris omnipotentiæ tuæ: ita ut ſi omnes meæ eſſent, libẽtiſſime vellem tibi illas cede-

cedere: vel ſaltem ad ſolum tuum honorem, & amorem expendere.

3. Offero tibi omnia bona ſpiritualia, cogitationes, verba, & opera bona, quæ fecerunt, faciunt, facturi ſunt omnes homines, qui fuerunt, ſunt, futurive ſunt unquã in hoc mundo: imo omnes iſtas cogitationes, verba, & opera bona, quæ poſſent habere infiniti homines, quotque creari poſſunt à tua omnipotentia: ita ut, ſi poſſem, ex amore tuo eadem facere vellem illa efficacia, qua tu ſcis maxima fieri poſſe: & illo modo, qui eſſet Majeſtati tuæ gratiſſimus.

4. Offero quoque tibi omnes pœnas, dolores, martyria, & omnia mala pœnoſa animæ & corporis, quæ paſſi ſunt, patiuntur, & paſſuri ſunt omnes homines, ſive in mundo, ſive in purgatorio, ſive in inferno, in ſatisfactionem juſtitiæ tuæ, & augmentum gloriæ tuæ; & omnia, quæ ſcis ab omnibus & ſingulis tolerari poſſe, non ſolum in hoc orbe, ſed etjam in centum millibus, & infinitis Mundis, Purgatoriis, & flammis infernalibus: ita ut ſi tibi placeret, cum gratia tua, omnia talia libenter propter amorem tuum, ſalutem meam, & proximi, vellem perpeti.

5. Præcipue tamen offero tibi precioſum ſanguinem, & infinita merita Domini mei IESV Chriſti; cum meritis Beatæ Virginis, & omnium Sanctorum, & una cum illis omnia ſupradicta: ſicuti etiam omnes meas cogitationes, verba, opera, ſtudia, occupationes, actus hodiernæ diei, & totius vitæ meæ.

Denique deſidero facere hanc oblationem, illo cordis affectu, quo tu noſti fieri poſſe flagrantiſſimo; & toties, quoties ſpiritum duco, ut totus in æternum ſim tuus, tibique addictus. Amen.

IX.

ACTVS RESIGNATIONIS ERGA DEVM.

Omnem ſolicitudinem veſtram projicientes in eum. 1 Pet. 5.

1. MI piiſſime Domine, omni affectu cordis mei abnegato per omnia, tibi me totum reſigno; & maximo quo tu ſcis fieri poſſe, deſiderio: & quantum per me fieri poteſt, deſidero perfectiſſime voluntatem meam in tuum divinum bene-

beneplacitum transfundere: in quo solo cupio mihi complacere, quiescere, & in nulla re alia.

Quare te rogo, velis de me, meisque rebus omnibus disponere, quo modo, & quantum tibi placet, & videtur conducere ad majorem tuam gloriam.

Sic igitur totus in te resignatus, offero me paratum ad acceptandum à potentissima tua manu, quidquid mihi acciderit in hac vita, sive illud prosperum, sive adversum fuerit.

2. Quare si vis me vivere vitam, gratanter accipio: si vis me mori, non recuso: si vis me sanum, accepto sanitatem: si infirmum, infirmitatẽ: si locupletem, divitias: si pauperem, volo paupertatem: si honorabilem, placet honor: si inhonoratum, non abhorreo ab ignominiis: vis ut habeam consolationem, & illam volo: si desolationem, non absterreor: si me vis esse in gratia apud homines, volo & ego: si vis me esse odio; pro inimicis orabo, & in persecutionibus te laudabo.

3. Et ideo nolo habere oculos, nisi ad te videndum: neque aures, nisi ad te audiendum: neque linguam, nisi ad loquendum de te: neque cor, nisi ad te amandum: neque memoriam, nisi ad recordationem tuæ dulcedinis: neque intellectum, nisi ad agnitionẽ tuæ Majestatis: neque manus, nisi ad tuũ famulatum: neque pedes, nisi ad tuum obsequium. neque corpus, nisi tibi ad victimam: neque vitam, nisi tibi in sacrificium.

4. In summa, ita sine omni exceptione tuus esse volo, ut, me ipso exspoliato, & omni mea proprietatè exuto, Sanctissimæ tuæ Voluntati (quandoquidem meam jam tibi. donavi, & irrevocabiliter dono nunc, & in perpetuum) omnes meas cogitationes, verba, & opera, tam interna, quam externa, & omne meum esse, & posse, quæ gratia tua dignatus es mihi largiri, permittam, resignem, transscribam.

Neque volo quidquam velle, aut non velle, nisi quomodo, quando, & quãtum tu vis: & non vis: ita ut tuum Beneplacitum sit meum summum, & ultimum desiderium, jucunditas, consolatio, omni tẽpore & in re qualibet. Quare piissime Domine, assiste mihi, tua sanctissima gratia (sine qua scio me nihil posse) ut omnia cedant in honorem & gloriam tuam, & perfectissime adimpleatur sanctissima tua voluntas, Amen.

X.

DELECTATIO DE DEO.

Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Psal. 36.

Verum gaudium est delectatio, ex illis rebus profecta, quæ Dei sunt, quia vera materia omnis gaudii est in Deo, & in excellentia ejus.

1. O Quantas ergo jucundissime Domine, causas habeo, jubilandi & exultandi! quandoquidem tu es Deus ille, qui est: nimirum infinitæ Potentiæ, Sapientiæ, Bonitatis, Pulchritudinis, Misericordiæ, Iustitiæ, Fidelitatis, & innumerabilium aliorum Attributorum, tanquam principium & finis omnis boni: cumque tantus ac talis esses, dignatus es eousque extollere naturam humanam, illamque tibi unire, ut vere dicatur, Deum esse hominem, & hominem esse Deum: Deum quidem naturâ, hominem vero dignatione & gratiâ. Quinimo, præterea promisisti mihi etiam æternam felicitatem, & Beatitudinem: idque innumerabilibus testimoniis ac signis, tam in antiquo, quam in novo testamento confirmasti. O dignatio! O Bonitas infinita Dei, ac Domini nostri!

2. Itaque avide, Domine mi, desidero, & volo in posterum, adjuvante gratia tua, omnem animi mei delectationem, esse in te, ac de te solo, deque rebus, quæ tuæ sunt, meque ad te pelliciunt: sicut de te bene dixit, qui dixit: *Deus meus, & omnia.* Tu solus es bonitas, Thesaurus, Paradisus creaturæ rationalis, in hoc, & in altero Mundo.

3. Contra vero fastidio, prorsusque aversor hunc Mundum, & omnia, quæ illius sint. Neque minus mihi molestum est ea videre, audire & cogitare, quam sordidissimam cloacam: cadaver putrescens, ac sterquilinium. Omnia enim, præ te, Domine, arbitror, ut stercora; abominor, ut rem contagiosam.

4. Et cupio tuæ solius dulcedinis gustu affici, tantumque tuis è rebus gaudium & voluptatem capere, omnes vero res mundanas & quæcunque cor meum à te avertunt, respuere, abhorrere, detestari. Ad hoc præstandum adjuva me, Domine, tua pietate,

pietate, ut serviendo tibi, cum gaudio, & perfectione, in hac vita, possim te cum Beatis videre, & frui æternum in altera. Amen.

X I.

ZELVS HONORIS DEI, ET SALVTIS ANIMARVM.

Zelus domus tuæ comedit me, & opprobria exprobrantium tibi, ceciderunt super me. Psal. 68.

1. ZElosissime Deus meus, qui gloriã tuam alteri non das, & omnes animas solus creasti; ideoque inter alia tua nomina, etiam *Dominus Zelotes*, & *Deus æmulator*, vocari voluisti; doleo, & summè crucior nomine omnium illorum hominũ, qui in suis actionibus, relinquentes verum & rectum finem, qui solus es tu, summum & unicum bonum; magis res temporales, & caducas, hujus Mundi, quærunt, & amãt, quam te: & continuo peccantes, tradunt se in potestatem crudelissimi sui hostis, Diaboli: id quod sine magno mœrore, & pœna, cogitare, & loqui non possum.

2. Quare, Deus meus, ego vilissimus peccator, nullius pretii apud te, offero pro gloria Nominis tui, ac pro salute totius mundi, merita omnium Electorum, qui fuerunt, sunt, & futuri sunt, usque ad finem Mundi. Et si ego solus, ob amorem & honorem tuum, sustinere possem omnes pœnas, omnia tormenta, quæ omnes servi tui passi sunt, modo per ejusmodi perpessionem efficere possem, ut nullus unquam te amplius offenderet, toto corde rogarem, ac supplicarem tibi pro hac gratia.

Quin potius, amore tui integre (si ita tibi placet) abdico me omnibus, si quæ forte extant apud te, meritis meis & bonis operibus: (si tamen unquam aliqua tibi vere grata præstiti) & offero illa tibi æterno Patri, unita cum meritis Filii tui, pro conversione totius Mundi; ut sic ab omnibus honoreris in terra, sicut in cœlo.

Et si possent omnia flagella, quæ aliis debentur, propter sua peccata, meo tergo infligi, ut ipsis parceretur, & meritum hujus mei supplicii, in bonum ipsorum cederet, etiam pro histe rogarem; & si ita expedit, jam humiliter te rogo: ut pro hoc, qualicun-

licunque meo obſequio, des omnibus gratiam perfectiſſime tibi ſerviendi; itaque te amandi, ut nullus amplius te offendat: ſed perpetuo omnes te laudent, ac benedicant nō minus, quam faciunt omnes Angeli, & Sancti in cælo.

3. Præterea tanti facio honorem, & gloriam tuam, ut eligam potius manere æternum in inferno, & pati omnia tormenta, quam ut tu, vel unico momento, priveris tuo honore: cum tibi omnes honores debeantur, mihi autem omnes pœnæ, anxietates, & dedecora: & ne defrauderis tuo debito honore: veniant obſecro, ſuper me omnia opprobria, anxietates, & miſeriæ.

Et ſi hoc non ſufficiat ad te honorandum, veniant ſuper me omnia mala animæ & corporis, abſque peccato: eaque talia, & tanta, qualia & quanta, tu ſcis poſſe inveniri, ſive in inferno, ſive in terreno hoc mundo, ſive in purgatorio: &, ſi qua fieri poſſunt, iis adhuc majora, gravioraque. Sed tu interim, ô Amor meus, ne obliviſcaris mei, ſed des mihi gratiam, & fortitudinē ad ſuſtinendum illa ſicuti ego libenter, pro amore, & honore tuo, paratus ſum illa acceptare.

XII.

ACTVS TIMORIS DEI.

Beati omnes, qui timent Dominum. Pſalm. 127.

Iuſtus timor eſt anxietas quædam cordis, quæ retrahit hominem ab illicito uſu membrorum, & ſenſuum exteriorum, internorumque affectuum: ne anima, vel omnino, vel ex parte, à Deo ſeparetur; aut quærat delectationem in aliqua creatura, atque ita refrigeſcat ardor ſpiritus.

1. EGo itaque, timende ac tremende Domine, nunc conſiderans infinitam Majeſtatem, & magnitudinem tuam, in cujus conſpectu tremunt omnes ſpiritus, cœleſtes, terreſtres & infernales, totus confuſus ob meam monſtroſam indignitatem, deſcendo in abyſſum nihili mei; magnopere timens, ne te offendam, & ſeparer à divina tua gratia: ſicuti aliis multis evenit, eo quod

in conspectu tuo recte nō ambularent.

2. Itaque dum cogito solum, quod possim te offendere peccatis venialibus, ac mortalibus, horreo; & totis artubus meis contremisco; maxime quod agnoscam me omnino debilem & imbecillē, & nihil posse, sine gratia tua singulari.

3. Agnosco tamen etjam Domine, hunc timorem esse mihi valde necessarium, & utilem; & ideo instanter illum à te peto; ipsumque ut in me augere, & animæ meæ imprimere velis, rogo, dicendo cum Psalmista: *Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis timui.*

PIE LECTOR.

Similes aliarum virtutum Actus quære infra Sect. IV, *ubi propriam sedem habent.*

VI.

Contemplatio piissima ATTRIBVTORVM DEI, *ad affectus & Actus virtuosos eliciendos relata:*

Ex BLASIO Palma *Clerico Regulari S. Pauli.*

PRÆFATIO.

Licet omnes excellentiæ, & perfectiones divinæ absolutæ, prout in Deo sunt, neq; inter sese, neq; à divina essentia, sint re ipsa distinctæ: sed sint summum, absolutissimum, & simplicissimum ens, nihilominus quia noster intellectus est nimis hebes ad illas, ut in se sunt, intelligendas, ideo utitur variis, & diversis conceptibus, atque distinctionibus, & conatur delibare aliquid illarum perfectionum: quas deinde solemus vocare Attributa divina, *quæ nos tanquā excellentias distinctas (licet unitissimas inter se) attribuimus Deo.*

Quarum cognitio, quamvis tam alta sit ac sublimis, ut major in mundo inveniri non possit: nihilominus tamen illis qui practice illam possident, erit excellentissima Regula ad acquirendas omnes Virtutes, & bona spiritualia: quia cognitio Dei, & imitatio virtutum ejus, est nostra perfectio: sicuti è contra ignoratio Dei, *est fons omnis peccati & miseriarum. Nosse enim te, consummata justitia est: & scire justitiam & virtutem tuam, radix est immortalitatis*, Sapient. cap. 15.

Quare ad normam & similitudinem actuum virtuosorū, jam

jam præmissorum, etiam paucos quosdam ex Attributis divinis colligere visum est, ut devotus Christianus prævia hac face possit pervenire ad dictam notitiam & perfectionem vitæ; cum spe tandem consequendi completam, & consummatam justitiam, quæ est fruitio ipsius Dei in vita æterna.

I.

ESSENTIA DEI.

Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum, & quem misisti, Iesum Christum. Ioan. 17.

1. DOmine mi, tu es simplicissima Essentia, & ideo in omni genere perfectionum absolute infinitus: nec quicquam tibi potest addi, vel deesse. Incomprehensibilis es respectu omnium locorum, omnium temporum, omnium voluntatum, & omnium intelligentiarū. Quia tu excedis omnia loca, comprehendis omnes differentias tēporū, transscendis omnes mentes, absorbes omnia corda hominū & Angelorū, quo fit ut tu solus teipsum digne cōprehendere, metiri, intelligere, & amare valeas.

2. Immensus es implendo, penetrando, eminendo super omnes res creatas & creandas: immobilis, indeterminatus, incircumscriptus: quia tua infinitate omnes terminos, & spatia imaginaria infinite transcendis. Et ideo natura, operatione, cogitatione, affectibus es immutabilis: quia non cadit in te umbra vicissitudinis, mutabilitatis, sed in eodem esse, & velle, semper es firmissimus.

3. Æternus es absque principio, & fine: amplecteris unico puncto, indivisibilis æternitatis, omnē durationem & differentiā temporum: neque obis aliud tempus, quam perfectissimum *Nunc* illud, quod tempori semper ex æquo respondet: tibi ipsi es adæquata & perfectissima mensura æternitatis.

4. Quia igitur, ut firmissime credo, tam grandis est, Domine mi, tua excellentia: nunc toto meo corde, summa cum humilitate & reverentia, te adoro & veneror, & una cum spiritibus Beatis & justis, te cōfiteor esse, qui es: & coram te humi prostratus reverenter me inclino, & profundissima humilitate submitto: & quia dignus es omni amore, te in æternum amabo, integro & sincero amore.

Et præterea pro gloria tua desidero, ut omnes creaturæ in æternum te ament, agnoscant, revereantur, honorent & laudent: ideoque offero tibi meam vitam, vires, facultates, & quidquid

habeo, vel poſſum habere.

5. Inſuper gaudeo & delector, quoties cogito, te Dominum eſſe tam magnum, infinitum, incomprehenſibilem, immẽſum, immutabilem, æternum, & in te inveniri omnes perfectiones prædictas.

6. Congratulor tibi intimo affectu cordis tuam tantam Majeſtatem, gloriam & beatitudinem, quã poſſides, & æternum poſſeſſurus es: ideo convoco omnes creaturas, ut mihi congratulentur, dicendo: *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in ſæcula, &c.*

7. Duplici ſuperabundo conſolatione, & jubilo, cum ſpero & conſidero iſtud ipſum tuum bonum, futurum aliquando meũ: quia illud mihi promiſiſti, promeruiſti, præparaſti, largitus es, per Chriſtum, Filium tuum Vnigenitum & Redemptorem meum: quo itidem tecum in æternum fruar, modo fidelis in amore tuo permaneam. *Atque tum ſatiabor, cum apparuerit gloria tua.*

II.
POTENTIA.

Apud Deum omnia poßibilia ſunt. Matth. 19.

1. O Deus meus omnipotens, tu es illa Potentia, quæ omnia, quæcunque vult, poteſt: & quæ nullam omnino infirmitatẽ admittit, neq; unquam fatigatur operãdo: omnia ex nihilo producit, eadem facilitate ad nihilum itidem omnia reductura, ſi velit: nec quidquam illi reſiſtere poteſt, ſed omnia ipſi obediunt.

O adoranda, tremenda, & religioſo ſilentio veneranda Omnipotentia! Tu Rex ſeculorum, per te ipſum omnia potes: à te inſtituta eſt, & dependet omnis potentia, omnis vis, fortitudo, induſtria & energia omnium rerum. Tu, inquam, omnia ex nihilo creaſti, & ſuſtentaculo tui influxus eadem conſervas, & Omnipotẽtiæ tuæ manu, quaſi ſuſpenſa tenes ne in nihilum ſuum unde prodiere, recidant. Tu Domine, per te ipſum potes dare, & agere non ſolum omne illud, quod omnes homines, una cum S S. Angelis animo concipere poſſunt, ſed etjam omne illud, quod infinita tua ſapientia cogitare poteſt: cum omnipotẽtia tua ſit æqualis ſapientiæ tuæ, & æqualiter ſe extendat, & diffundat: quia hæc ſola eſt regula, & menſura illius. Quam enim aliam habeat menſuram immenſa Potentia, niſi ipſam Immenſitatem?

2. Complaceo mihi, & gaudeo, Domine, de tanta tua Majestate & Potẽtia; ex cujus consideratione, rogo te, ut profundissimam reverentiam, & submisionem erga divinam tuam Majestatem animo meo imprimere velis. Placet etiam, ut disponas & statuas de me, & omnibus creaturis, secundum tuum beneplacitum: quia nemo potest tibi dicere, *cur sic facis*? omnia tua sunt, & opera manuum tuarum.

3. Fac, Domine, ut semper præ oculis habeã hanc certissimam veritatem, nempe, te mihi assidue præsentem esse: & manu tuæ omnipotentiæ mihi minitari fulmen æternæ damnationis, si mandatis tuis non obtemperem: & ita te nunquam offendam.

Da insuper fiduciam, & securitatem cordi meo erga te, ne ullum præter te timeam, & ne creatura ulla possit me separare ab amore tuo: nam quid sunt omnes aliæ creaturæ si tecum conferantur, quã nihil? vel quid mihi mali, sine tua permissione, possunt inferre? quod si tamen ab aliqua permittas me affligi, hoc ipsum, Domine mi, cedit in meam salutem, & mihi cooperatur ad acquirendam vitam æternam. Et ideo omnem meam fiduciam pono, & repositam volo in te, Potentissime Deus, ac Domine, Amen.

III.

SAPIENTIA.

A Deo profecta est sapientia. Eccl. 15.

1. O Sapientissime Deus, tu es illa sapientia, quæ comprehendit omne, quod potest excogitari: ignorantia in te nullum habet locum: omnes res scis, nec falli potes vel errare: quia perfectissime, & distinctissime omnia cognoscis: omnes res præsentes, præteritæ, futuræ, omnes possibiles, imaginabiles: omnia quæ sunt, & quæ non sunt, tibi, Deus meus, sunt præsentia, & in sancto tuo conspectu posita.

2. Tu es prototypon, & primarium signaculum omnium rerum: tu puritate, & subtilitate tua penetras omnia, intimeque omnibus inexistens, apte cuncta disponis. Et licet attingas, & penetres à fine usque ad finem, & à summo usque ad imum, omnibusque te penitissime insinues, nihilominus minime te cum ulla re cõfundis aut permisces; nec labe vel minima contaminaris, sed semper in tua pulchritudine, candore, & sinceritate permanes.

3. Tu es auctor, & ar-

tifex : tu exemplar, idea, mensura, & finis omnium rerum : neque solum architectus illarum, quæ sunt, & acceperunt suum esse, & speciem à te ipsis impressam, seu visibiles, seu invisibiles : sed etiam illarum, quæ non sunt, & per omnipotentiam tuam fieri possunt, utique in infinitum longe plures iis, quæ factæ sunt.

4. O Sapientia admirabilis! hæc totam simul ambit æternitatem, & intra se totam Immensitatē capit, totam ad se trahit Infinitatem, omnia in ipsa quoddam habent æternum esse, & æternam vitam : Denique caret principio & fine, & per omnia est immutabilis.

5. Placet mihi Domine, gaudeo, & congratulor tibi istam tuam profundissimam sapientiam, qua scrutator es cordium. Si ego vel parum hanc tuam sapientiam imminuere, vel obscurare possem, ne agnosceret malitiam meam, & scelera mea, non facerem : imo potius vellem ipse destrui & annihilari, quam ut vel unico puncto tua sapientia minueretur. O sapiētissime Domine, ex isto tuæ lucis inexhausto fonte radium aliquē diffunde, precor, in mentem meam, ut perfecte cognoscere possim pulchritudinem virtutis, & turpitudinem peccati: ut hoc fugiam, illam autem prosequar, & magis magisque diligam; id, quod ad gloriam, & honorem tuum cedat sempiternum. Amen.

IV.

BONITAS.

Bonus es tu, Domine, & in bonitate tua doce me justificationes tuas. Ps. 118.

1. DOmine & Creator omnis boni, tu bonus es, non hoc vel illo modo, non in hoc vel illo genere bonitatis: sed absolute, sine principio & fine: sine limitatione, sine modo, nisi eo, quo sine mensura præoccupas, & amplecteris omne bonum.

Tu es ipsa plenitudo & universitas boni, cui omnes res, à suprema substātia creata, usque ad materiam nudam ac primam, omne suum bonum acceptum referre debent.

Tu simplicissimâ essentiâ tuâ omnem excellentiam, omnem perfectionem, omnem beatitudinem, & omne bonū possides : nec Bonitas tua, & perfectio ullum habet limitem aut terminum : eo quod prima ac primaria sit, neque ab ullo dependeat.

2. A te

2. A te omnia dulcia trahunt suam dulcedinē, omnia pulchra suam pulchritudinem, omnia lucida suum splendorem: omnia, quæ vivunt, suam vitam: omnia, quæ sentiunt, suam sensationem: omnia, quæ moventur, suum vigorem: omnia intelligentia suam notitiam, omnia perfecta suam perfectionem: omnia demum qualicunque modo bona hauriunt suam bonitatē.

3. Tu magnus es sine quantitate, bonus sine qualitate, infinitus sine numero, formosus sine figura, æternus sine tempore, immensus sine loco, diffusus sine extensione, perfectus sine multiplicitate, altissimus sine situ.

4. Tu centrum Vniversi, ad quod naturali pondere res omnes feruntur, in quo omnia conquiescunt: à quo omnia sustētantur: in te sunt illecebræ omnis amoris, consummatio omnis desiderii, terminus omnis motionis, satietas omnis appetitus.

Quanta est hæc vis tuæ illius summæ Bonitatis, ad cujus parvi radii splendorem tanto impetu currit omnis creatura! dum unaquæque illarum appetit particulare suum bonum, & ad illud totis viribus connititur: quod bonum nihil aliud est, quam leve vestigium, & signum tuæ Bonitatis. Hoc omnem creaturam tam potenter trahit: hoc in mundo tantos motus excitat: Quidquid enim in rebus creatis se movet, agitat, operatur, boni intuitu movetur & agitur. Si lenis umbra boni tanto impetu trahit, quanto magis trahet ipsa veritas? illa, inquam, pulchritudo & bonitas infinita, clare visa, id est, tu ipse, Domine, dulcissimum & summum bonum?

5. Trahe mentem meā ad te, ô immensa pulchritudo, eamque ad te, super omnes res creatas, vinculo indissolubili, & ligamēto æterni amoris adstringe. Quid quæram & desiderabo extra te, qui es plenitudo omnis boni: fons, finis, suavitas, vis & medulla omnis boni? Valeant ergo aliæ res omnes: te semper cogitem, amem: ad te contendam: tibi uni adhæream: in te commorer: te laudem, benedicam, & omnibus viribus animæ meæ, & tota vita mea uni tibi serviam. Omnes res transitoriæ, vel viles, vel charæ mihi sint: quatenus tuæ bonitati congruunt: nulla alia ratione illas contemnam, vel æstimem. Perfice me, secundum altissimū tuum beneplacitum, in cogitatione & amore tuo;

commuta me totum in te ipsum, ut unus tecum spiritus efficiar; ut jam non mihi, sed tibi vivam. Amen.

V.

SANCTITAS.

Non est sanctus, ut est Dominus. 1 Reg. 2.

1. DOmine, Deus meus, Tu diceris sanctus multis modis. 1. quia tua Essentia est prima radix, & origo omnis sanctitatis, & puritatis. 2. quia est objectum, & mēsura omnis sanctitatis: uno verbo, tu es principiū efficiens, forma, exemplar, & finis omnis splendoris sanctitatis, qui in creaturis reperitur. Et per te ipsum sanctus es: per essentiam tuam: nimirum sanctitate fundamentali, objectiva & formali. Tam perfecta est sanctitas tua, ut nihil quidquam ei possit addi, vel demi: quia est sanctitas essentialis, & universalis.

2. Gaudeo & complaceo mihi de ista tua sanctitate, fonte essentiali omnis pulchritudinis & puritatis: à qua omnes creaturæ intellectuales sanctitatem, & puritatem suam accipiunt. Hanc sanctitatē proposuisti nobis imitandam: non vero Potestatem, non Sapientiam, non altitudinem Majestatis tuæ, cum dixisti: *Sancti estote, quoniam ego sanctus sum.* (Levit. 11.) Non postulas tamen à nobis tantam, quantam eminentia sanctitatis tuæ requirit: sed ejus saltem imaginem quandam; qualem scilicet cum gratia tua, infirmitas nostræ naturæ capere potest.

3. Hanc tuam sanctitatem, & puritatem veneror, honoro, amo, & admiror. Vtpote cui omnis reverentia, honor & amor debetur. Hæc præsentia sua sanctificavit, & sanctificat totum mundū: unde quocumque me verto, præsentem te conspicio, & ubique existentem te veneror, laudo, honoro, & benedico: tanquam in sacro templo gloriæ tuæ. Singulari tamen modo animam meam, quæ multo capacior & augustior est mundo corporeo, ad similitudinem Templi, cultui tuo sanctificasti, tibique in habitationē consecrasti, & ideo intra me, in penetralibus animę meę te habitantem aspicere valeo: hîc in sancto silētio tecum ipso conversari, hîc tecum delitiari possū: ibi te placare obsequiis: ibi te adorare: ibi à te istam sanctitatem & puritatem petere: idque jam, Domine mi, toto corde, & omnibus animi mei viribus cupio facere, & impetrare.

4. Cona-

4. Conabor etiam, Domine, & nunc propono, totis viribus fugere omnes impuros, & inordinatos affectus, & omnes maculas animæ, quibus templum tibi sanctum violari, & profanari posset: quia, Domine, sine dubio, sicut necessario plurimum diligis tuam sanctitatem, ita necessario magnopere odisti peccatum, & omnẽ immunditiam detestaris.

5. Denique tibi, tanquã auctori, fini, regulæ & exemplari omnis sanctitatis, à qua, ad quam & secundum quam sanctificantur omnes res in cœlo & in terra, sit gloria, benedictio, gratiarum actio, ab omnibus creaturis in cœlo & in terra. Amen.

VI.

BENIGNITAS.

Ipse Dominus *benignus est.* Luc. 6.

1. TV, mi Domine, Bonus diceris ratione perfectionis naturalis: ratione sanctitatis, & ratione beneficentiæ: quæ nominari potest Benignitas: & hæc nihil aliud est, quam quædam naturalis tua propensio, tua bona communicandi cum rebus inferioribus, & creatis, pro capacitate cujusque.

O quam vere benignum te demonstras, Domine, quia cum nullius indigeres, tibique ipsi sufficientissimus esses, nihilominus ex nihilo res omnes creasti, & ex suæ nullitatis abysso eduxisti, dando eis essentiam, formam, pulchritudinem, appetitum boni, fugam mali, vires, functiones, impetum, motum, situm, modum, ordinem, perfectionem, & terminum: prout cuique illarum commodum est, & amabile: & hoc non ob tuã aliquam commoditatem, vel utilitatem: sed ut ipsis bene esset, & pro sua quęque capacitate participarẽt de tuis bonis, gustarẽtque fructum tuæ benignitatis. Et ideo omnes res te laudant, tacitisque vocibus tuam benignitatem celebrant. *Cœli enarrant gloriam Dei, & opera manuũ ejus annunciat firmamentũ, &c.* Psal. 18.

2. Sed in genere nostro humano facile omnium excellentissime resplendet tua Benignitas. Tu ad imaginem, & similitudinem tuam nos creasti, & charactere vultus tui nos signasti: intellectum, memoriam, & voluntatem nobis dedisti, quibus divinæ gloriæ, & beatitudinis tuæ capaces efficimur: divinis insuper auxiliis & ornamentis nos instruxisti, ut mereremur, & consequeremur tam præstantia bona. Angelos etiam nobis custodes, & recto-

res aſsignaſti: tandem totum mundum creaſti, & plurimis bonis inſtructum pro habitatione & ſolatio nobis donaſti. Quid majus his beneficiis? quid iſta benignitate mirabilius fingi & excogitari poteſt? maxime cum hæc omnia feceris, ut hac ratione nos perduceres ad ſedes cæleſtes, participeſque nos tuæ beatitudinis faceres.

3. Ergo quantus ſum, & quantum poſſum, gratias tibi ago, & innumerabiles gratiarum actiones refero tibi, Domine, pro tã inſigni benignitate, & omnes creaturas invito ad te laudandũ, & benedicẽdum: *Benedicite omnia opera Domini Domino: laudate, & ſuperexaltate eũ in ſæcula. &c.*

4. Gaudeo Domine, quod tam benignus ſis, & des temetipſum; & quaſi abjicias ad res viles & infimas; quod infirma curare; abjecta erigere, humilia extollere gaudeas. Et ubi gravior neceſſitas, paupertas, miſeria inſtat, ibi liberalius opes tuas effundere, & opem propenſius adferre ſoleas: id quod proprium eſt veræ Benignitatis.

5. Doleo & pœnitet me, non imitatum fuiſſe iſtam tuã Benignitatem: quia fui ſævus, aſper, impius erga proximum meũ: nec bona fortunæ, vel animi, in auxilium proximi converti; ſed ſæpius contrarium feci. Ideo nunc toto corde humillime à te veniam peto, & propono, te adjuvante iſtud inhumanitatis vitium emendare, & eſſe benignus, ſuavis, & amabilis erga omnes, idque ſtudio imitandæ divinæ tuæ benignitatis.

Quia ab iſta tua benignitate proxime, & immediate provenit amor tuus, & diffunditur in omnes creaturas, quo vis bona tua cum illis eſſe communia. Quare obſecro, velis igne iſto accendere cor meum, ut fiam benignus, & charitate plenus. Amen.

VII.

PROVIDENTIA.

Ecce Domine, tu cognoviſti omnia noviſsima, & antiqua. Pſal. 138.

1. PRovidentia tua, Domine, gubernat omnia, à ſummo cœlo uſque ad infimas partes terræ: à ſupremo Spiritu uſque ad abjectiſſimum vermiculum. Hæc ab æterno omnes res cogitavit, concepit, diſtinxit, apteque diſpoſuit. Sine lege iſtius nihil prorſus oritur, nihil moritur, nihil operatur, movetur, quieſcit.

Hinc omnia, quæ carent ratione, tanta cum ratione operantur, & tam or-

ordinate tendunt ad ſuum finem: homine excepto, qui dotatus libero arbitrio, ipſomet abutens, longiſsime ſæpe recedit ab ordine divinæ, & particularis tuæ Providentiæ, proponendo ſibi alios fines, contrarios illis, quos illa ipſi conſtituit.

Neque ideo tamen ab univerſali tua Providentia ſe ſubducere poteſt: cum incidat in juſtas pœnas, peccato, & peccatoribus decretas: quo fit, ut etiam in improbis ordo divinæ tuæ Providentiæ mire reſplendeat.

2. Væ mihi, qui toties quæſivi ſubducere me à paterna tua Providentia, & vivere volui ſecundum imprudens meum judiciū: & ideo dum volui ſubterfugere divinæ tuæ Providentiæ, manum quæ me ducebat ad vitam, in mille pericula, errores, & peccata, impegi: ſimulque incurri juſtiſsimas pœnas, conſilio Providentiæ tuæ miſeris peccatoribus conſtitutas, ad gloriam infinitæ tuæ Iuſtitiæ: quam, dum ſtolide me proripiebam à Benignitate, & Miſericordia tua, vel invitus incurrebam: &, ô me miſerum! theſaurizabam mihi pœnas Iuſtitiæ: & dum ſubtrahere me volebam ſuavi jugo divinorū tuorum præceptorū, ſubmittebam me duriſsimæ ſervituti dæmoniorum: & dum ſpernebam æterna præmia, promerebar æterna ſupplicia.

O ſtultitia, ſanguineis lacrymis deploranda! pœnitet: ah toto corde me pœnitet: humillimeque à te veniam peto.

3. Obſecro te, Domine, per omnia mirabilia dulciſsimæ Providentiæ tuæ, aufer à me hanc ſtultitiam, & da gratiam, qua ſemper ante oculos geram tuam illam Providentiam: ut quidquid proſperi vel adverſi acciderit mihi, ab ipſa mihi provenire intelligam, idque de manu tua pro magno beneficio accipiam. Hæc mea ſit in adverſis prima conſolatio. Hæc in terroribus ingeneret mihi fiduciam, in periculis ſecuritatem, in arduis fortitudinem; in rebus adverſis patientiam, in perturbationibus tranquillitatē: animi in futurorū exſpectatione quietem. Hæc auferat à me omnem ſolicitudinem, ut à ſola benignitate Providentiæ tuæ ſecurus depēdeam. Hæc dirigat omnes res meas, illaſque gubernet uſque in finem, prout novit expedire ad gloriam tuam, & meam ſalutem. Quibuſcunque mediis uti voluerit, proſperis, an adverſis: honore an ignominia; infamia an bona fama; abundantia, an penu-

ria: infirmitate, an sanitate: vita, an morte: nihil recuso, nihil repudio: quidquid elegerit ipsa, id rectissimum & consultissimum judico, & ut gratissimum exosculor.

Hoc unicum enixum meum desiderium & votū est, voloque, ut semper sit, Facere, dicere, cogitare, mi Domine, sicuti tu judicas utilius esse ad gloriam tuam & meam salutem, ut in omni æternitate te contempler, admirer, amem, honorem, laudem, benedicam, in omnibus rebus, & super omnia. Amen.

VIII. MISERICORDIA.

Misericordia Domini plena est terra. Psal. 32.

1. Misericordissime Domine, tu illa immensa Misericordia es, quæ excedit infinite omnem miseriam, & malitiā nostram. Primum enim, tu eduxisti me ex nihili tenebris, & dedisti mihi vitam, & nobilem naturam, factam ad imaginem tuam, & cum ea maxima ornamenta, intelligentiā, judicium, rationem, memoriam, voluntatē, contulisti. Deinde ab humili statu naturæ elevasti me ad sublimem statum gratiæ, adoptando me in filium tuū. Præterea primis duobus statibus alium nobilissimum adjunxisti, nimirum statum gloriæ: nam multo perfectiora, & excellentiora sunt dona gloriæ, quam gratiæ. Ad hunc gradum immensa tua bonitas, & misericordia me destinavit.

Quare, ô anima mea, si obtinuisti secundum gradum, satage, ut evadas etjam ad hunc tertium: præsertim, quia habes tot præsidia & adminicula ad cōsequendam tantam felicitatem: ut sunt sanctissima Sacramenta, relicta, & acquisita nobis à Christo Iesu, Domino nostro: qui etiam, pro complemento & cumulo omnium beneficiorum sanctissimum Sacramentum pretiosi Corporis, & Sanguinis sui nobis reliquit.

2. Ah Domine, illumina cor meūm, ut possim cognoscere immensam misericordiam tuam, cognitamque magni faciam, & habeam semper ante oculos, uti ducem & regulam; donec miseræ hujus vitæ vinculis expediar, & anima mea obstricta tantæ benevolentiæ nexibus & tam exquisitis beneficiis, correspondeat, toto corde te amando, totam se dedicando, sanctoque tuo servitio & honori se mancipando.

O serviam tibi, Deus meus, tota vita mea: nihil aliud

aliud cogitem, quam facere, quod ſit ad gloriam tuam, & ad eandem tanquam ad ſcopum optatiſſimum omnes meæ actiones, vires, dotes tũ naturæ tũ gratiæ dirigantur. Aliud vires meæ tùm corporis, tũ animi non intendant, ſpectent, quærant, quam facere ſanctiſsimam voluntatem tuam. Et ô utinam aliqua ſaltem ex parte correſpondeam infinito tuo amori, quo me ſemper proſecutus fuiſti, ut tam magno benefactori non ſim omnino ingratus.

3. *Benedic anima mea Domino, & omnia, quæ intra me ſunt, nomini ſancto ejus.*

Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus.

Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: Qui ſanat omnes infirmitates tuas:

Qui redimit de interitu vitam tuam: Qui coronat te in miſericordia & miſerationibus.

Qui replet in bonis deſiderium tuum, & ſic renovabitur, ut aquila juventus tua.

Benedicite ſimiliter mecum Domino omnes Angeli, & Archangeli: & vos omnes Principatus, & Poteſtates, omnes Virtutes & Dominationes, omnes Throni, Cherubim & Seraphim: Benedicite, inquam, & laudate, & iterum ſine fine laudate cõmunem Dominum noſtrũ: quia fecit nobiſcum non ſecundum iniquitates noſtras, ſed ſecundum magnam & Paternam miſericordiam ſuam. Laudate illum Cœli, Terra, Mare, & omnia, quæ in eis ſunt: Laudent & ſuperexaltent eum in ſæcula. Detur ergo Deo gloria ab omni creatura; benedicat, & gratias agat Domino, omnis creatura in omni loco Dominationis ejus: & hoc fiat in ſæcula ſæculorum. Amen.

IX.

IVSTITIA.

Iuſtitia plena eſt dextera tua. Pſal. 47. *Quis novit poteſtatem iræ tuæ, aut præ timore tuo iram tuam dinumerare?* Pſal. 89.

1. NVllus, Domine, digne poteſt exprimere magnitudinem, & multitudinem ſuppliciorum, quæ peccatoribus præparaſti; & aſsignaſti olim perferenda, per omnipotentiam tuam. Sicut miſericordia tua eſt infinita, ita infinita eſt juſtitia tua; quæ infinitis modis non ſolum in futuro ſeculo, ſed etiam in iſto, quod proprium eſt miſericordiæ, contra peccatores manifeſtabitur: ut omnes diſcant te timere, & qui benignitate ſuaviſsimi

Patris non moventur, ſaltem ſeveritate juſtiſsimi judicis terreantur, qui nõ ſinet malum ullum impunitum, neque bonum ullum irremuneratum abire: quia apud te non eſt acceptio perſonarum, cum ſis juſtiſsimus judex.

2. Delectat me, Domine, placetque mihi hæc tua juſtitia, qua ſi vel tantillum poſſem te privare, ne poſſes punire peccata mea, non facerem: imo proteſtor, ſi malitia mea, duritia, & obſtinatione nollem converti ad pœnitentiam; atque adeo ſi induratus, impœnitens, deſperatus mori vellẽ (quod grande malum ô Deus meus, procul averte) Si tamen eo uſque deſiperẽ, ex hac hora proteſtor, & volo, ut juſtitia tua locum habeat, mittatque me ad æterna ſupplicia: ut quia voluntaria, & ſalutifera pœnitentia nolui glorificare miſericordiam tuam, ſaltem in tormentis glorificem juſtitiam tuam.

3. Sed, ô mi dulciſsime Domine, dum ago hanc vitam, poſſum per gratiam tuam provocare à tribunali Iuſtitiæ tuæ ad tribunal Miſericordiæ tuæ: & ideo hac hora, pro ſemper, magna fiducia, Domine, toto corde, tota anima, totis viribus miſericordiam tuam appello, teque obſecro per Ieſum Chriſtum Filium tuum, ut ignoſcas mihi peccata mea; ne horrẽdo Iuſtitiæ tuæ tribunali reus ſiſtar. Sancte promitto, me in poſterum, cum divino auxilio tuo, emendare velle vitam meam, & vivere, ut decet ſervum bonum: ut per veram pœnitentiã, ſuavius & dulcius tua miſericordia glorificetur. Amen.

X.

FINIS VLTIMVS,

Ego ſum α, & ω, principium, & finis, dicit Dominus Deus, Apoc. I.

I. QVemadmodũ tu, Domine mi, es prima, & ſuprema cauſa efficiens rerũ omnium, ita pariter es ultimus finis earundem: ac præcipue creaturæ rationalis. Vnde oportet me longe à creaturis animo recedere, nullamque in eis ſpem collocare; quia permultum me impediunt, quo minus ad felicem illum, & ultimum meum finem perveniam, propter quem tu me creaſti: qui es verum, unicum, & ſummum bonum meum.

2. Vnde nihil mihi magis curæ ac cordi eſſe debet, quam ut conjungar tibi viſione, amore, gaudio; in qua unione conſiſtit & meum ſummum bonum, & ſumma tui gloria.

ria. Quare omnes delectationes, & illecebras hujus vitæ, in comparatione hujus maximi boni non nisi ut meras sordes & stercora arbitror. Et ex hoc momento temporis dirigo omnes meas cogitationes, opera, & desideria ad hũc finem; neque fatigabor, aut desistam, donec ad eundem perveniam.

3. Verum quia ex me ipso non sum idoneus ad tam magnum bonum; ad te, ô misericordissime Deus, recurro; ut per immensam bonitatem, qua creasti mundum, & factus es homo, & propter homines sponte te morti subdidisti, perque alia infinita beneficia mihi præstita; & per æternum beneplacitum tuum, quo me gratis ad tam sublime fastigium gloriæ prædestinasti; noli occludere mihi fontem tam profusæ beneficentiæ: quamvis ego sim ingratissimus, & negligentissimus, dum tempus habeo operandi bonũ: sed hoc ipsum potius tuã benignitatem incitet, ut tanto magis me adjuves, ac protegas, quanto ego sum infirmior. Recordare, obsecro, finis ad quem ab æterno me destinasti, ne irritum sit in me sanctissimum consilium, ac desiderium tuum.

4. Illumina mentem meam lumine sancti Spiritus tui, quo directore, possim perfecte cognoscere vanitatem hujus mundi, & pericula, quæ in ipso latent, deprehendam. Ex altera vero parte intelligam quoque magnitudinem, excellentiam, suavitatem immensorũ bonorum, quæ mihi in te ipso præparasti: pro quibus toto corde tibi gratias ago, & omni vanitati lubens renuncio.

5. Fac, mi Domine, ut mens mea aliud non cogitet, nec quicquam intellectui meo firmiter imprimatur, quam hic Vltimus Finis: ut spretis per omnia omnibus caducis, & temporalibus, me protinus elevem ad amandas res æternas, & hunc felicem & ultimum meum finem desiderandum.

Nunquam deficiant mea bona desideria, nec cessent suspiria, vel gemitus pro illa felici Patria; neque ego unquam cessem pugnare contra meipsum, quemadmodum etiã nunc propono facere, donec perveniam ad stadii hujus metam, quando omnes Sancti requiescent in te summo Bono & ultimo Fine per visionem, & amorem, & ineffabilem consolationem: cum pervenerint ad consummationem suæ intentionis, ac impletionem desideri tam optati & expectati;

nimi-

nimirum ultimi finis, & summi Boni: pro quo tam heroice decertaverunt, usque ad gloriosissimam victoriam. Amen.

CONCLVSIO Amorosi Pacti cum Deo.

TAndem, dulcissime mi Domine, quia cognosco te esse unicum meum bonum, summam meam felicitatem, & beatitudinem, nullo pacto committere debeo ut separer à te: sed magis curandum mihi omni studio, ut tibi semper arctissime conjunctus permaneam. Quare desidero, & operam dabo, ne momẽtum ullum temporis prætereat, quo non confirmẽ ea, quæ hactenus annotavi, & constitui. Et ut hoc assequi possim, cupio nũc, qua possum reverentia & humilitate, cum tua divina majestate inire pactum, & perpetuo fœdere sancire, ut quemadmodum, quoad vixero, nunquam cessabo respirare: ita nunquam cessem in te Credere, te Amare, te Laudare, Gratias tibi agere, me Offerre; me tibi Resignare, in te Sperare, Gaudere; & abhorrere à mũdo, velut à peste: habere Zelum honoris tui, & salutis animarum: te Timere, me Humiliare, pœnitentiam agere, sancta Proponere, & Amare proximum meum. Castitatem, Paupertatem, Obedientiam colere, & petere à te, quæ supra petivi. Præterea te cognoscere, adorare, Teque Deum Infinitum, Immensum, Immutabilem, Æternum, Omnipotentem, Sapientem, Bonum, Sanctum, Benignum, Providum, Misericordem, Iustum, & Vltimum nostrum Finem, confiteri. Atque hanc prorsus esse nunc mentem meam summa cum animi demissione coram D. T. Majestate, & tota cælesti curia protestor, quod cupiam toto corde, tota illa virtute, puritate intentionis, & efficacia qua maxima possum, omnia ista observare, quæ supra notavi, & dixi. Idque toties quoties respiravero: & quoties ad aliquem hujusmodi actum tibi placentem ac gratum mentem convertero. Accipe Domine illum nunc: & pro illo, & pro omni tempore. Atque hoc animi mei desideriũ ratum confirmatumque sit, gratiosissimo beneplacito tuo in æternum. Amen.

CAP.

Cap. VII.

HYMNI RYTHMICI.
de Sanctiſſima TRINITATE.

PRofitentes Vnitatem
Veneremur Trinitatē
Pari reverentia.
Tres perſonas aſſerentes,
Perſonali differentes
A ſe differentia.
Hæ dicuntur relativè,
Cum ſint unū ſubſtantive;
Non tria principia.
Sive dicas tres, vel tria;
Simplex tamen eſt uſia,
Non triplex eſſentia.
Simplex eſſe, ſimplex poſ-
ſe :) (noſſe;
Simplex velle, ſimplex
Cuncta ſunt ſimplicia.
Non unius quam duarum,
Sive trium perſonarum
Minor efficacia. (mē,
Pater, Verbū, Sacrum Fla-
Deus unus; ſed hi tamen
Habent quædā propria.
Vna virtus, unum Numē;
Vnus ſplendor, unū lumē.
Cuncta ſunt hic paria.
Patri Natus eſt æqualis,
Nec hoc tollit perſonalis
Amborum diſtinctio.
Patri Compar, Filioque;
Spiritalis ab utroque
Procedit connexio.

Non humana ratione
Capi poſſunt hæ perſonæ;
Nec harum diſcretio.
Non hic ordo temporalis,
Non hic ſitus aut localis
Rerum circumſcriptio.
Nil in Deo præter Deum,
Nulla cauſſa præter eum,
Qui cauſſat cauſſalia.
Digne loqui de perſonis,
Vim tranſcendit rationis;
Superat ingenia.
Quid ſit gigni, quid pro-
ceſſus,
Neſcit homo, licet greſſus
Tentet per ſublimia.
Quiſquis credit non feſti-
net;
Et à via non declinet,
Abiens per devia.
Servet fidem, formet mo-
res,
Nec deflectat ad errores,
Credat quod Eccleſia.
Vt in una jam moramur,
Sic in una moriamur
Fidei conſtantia.
Trinæ ſit laus Vnitati,
Sit & ſimplæ Trinitati
Coæterna gloria. A-
men.

HYMNVS RYTHMICVS.
DE SANCTO SPIRITV.

QVi procedis ab utroq;
Genitore, Genitoque
SPIRITVS paraclite:

Redde linguas eloquētes,
Sed accende primū mētes
Charitatis fomite.

Tu

Tu procedens à duobus,
Coæqualis es ambobus:
In nullo disparitas.
Par majestas personarum;
Par potestas singularum;
Et communis Deitas.
Amor Patris, Filiique,
Par amborum, & utrique
Gloria consimilis.
Cœlos imples, terras foves
Mare domas, cũcta moves
Permanens immobilis.
Tu commutas Elementa,
Per te suam Sacramenta
Præstant efficaciam.
Tu malignã vim repellis;
Tu subvertis & refellis
Hostium nequitiam.
Te docente nil obscurum;
Te præsente nil impurũ;
Cuncta sunt splendẽtia.
Gloriatur mens jucunda;
Per te sana; per te munda
Gaudet conscientia.
Quando venis, corda lenis;
Quando subis, atræ nubis
Effugit obscuritas.
Sacer ignis pectus uris,
Non comburis, sed à curis
Eruis, dum visitas.
Mentes prius imperitas,
Et sopitas, & oblitas
Erudis & excitas.
Cor ad fidem facit pronũ,
Ori muto reddit sonum
Manans à te claritas.
O quam felix, quã festivâ
Dies, in qua primitiva
Conditur Ecclesia!
Vivæ sunt primitiæ,
Nascentis Ecclesiæ
Tria plebis millia. a
Panes legis primitivi b
Vna fiunt adoptivi
Fide duo Populi.
Nempe duos unum fecit,
Cum duobus se præfecit
Lapis caput anguli.
Tu perversos corde vitas,
Sed synceros mente ditas
Dono sapientiæ.
Veritatem notam facis;
Et ostendis viam pacis;
Semitas justitiæ.
Dat liquorem Helisæus c
Largũ fundit rorẽ Deus,
Vbi vasa vacua.
Vtres novi non vetusti d
Sunt capaces novi musti;
Tu fac corda congrua.
Nõ hoc musto vel liquore,
Non hoc sumus digni rore
Si discordes moribus.
In obscuris vel divisis
Sancta nequit paraclisis
Habitare cordibus.
Consolator alme veni:
Linguas rege, corda leni.
Nihil fellis vel veneni
Tui fert præsentia.
Nil jucundũ, nil amœnũ,
Nil salubre, nil serenum,
Nihil dulce, nihil plenum
Sine tua gratia.
Tu cæleste condimentum
Medicamen & unguentũ
Aquæ ditans elementum
Virtute mysterii.
Nova facti creatura,
Te laudamus mente pura;
Iræ prius ex natura,
Gratiæ nunc filii.
O qui dator es & donum,
Tu qui cõdis omne bonũ,
Mentis dona gaudium.
Tange corda, terge sordes,
Vinclo pacis, fac cõcordes,
Adsis ad præsidium.
Sicut

a *Act.* 2. b *Levit.* 23.
c 4 *Reg.* 4. d *Matth.* 9.

Sicut post ascensum Christi
Rudes linguis imbuisti
Variis Discipulos:
Sic nos vise; sic dignare
Dissidentes congregare
Vna fide populos.

Demum mortis ab hac valle,
Duc ad vitam recto calle
Lætos de victoria.
Vbi Patris, ubi tui,
Et æterni Verbi frui
Mereamur gloria. Amē.

FINIS SECT. I.

ELECTIS ET DILECTIS
TRIVMPHANTIS
ECCLESIÆ
CIVIBVS, DEI Domesticis.

Qui Reduces ab Exilio mundi, jam PATRIA fruimini.

Qui STVDIO VIRTVTIS strenuè decurso, jam BRAVIVM accepistis.

Qui REGNVM CÆLORVM violenti rapuistis,

Et jam lætamini, sicut victores capta præda.

Qui amicti stolis albis, AGNVM sequimini quocunque ierit.

TRANSIISTIS PER IGNEM & AQVAM;

Iam introducti estis in refrigerium.

FLENTES OLIM MISISTIS SEMINA VESTRA;

Nunc cum exultatione portatis manipulos vestros.

ESVRIISTIS & SITIVISTIS IVSTITIAM;

Nunc satiamini ab ubertate Domus Dei,

PAVPERES SPIRITV RELI-
QVISTIS OMNIA;
Iam grandi uſura centuplum accepiſtis;

FIDELES OLIM SERVI & OECO-
NOMI:
Nunc conſtituti ſuper omnia Bona Domi-
ni, in terra viventium,
OLIM PARVI IN OCVLIS VE-
STRIS; ET VILES SECVLO;
Nunc honorati nimis; & confortatus eſt
principatus veſter.
EMENSI ESTIS HOC TEMPE-
STVOSVM SECVLI MARE;
Iam portum felices tenetis.
De vobis SECVRI; de nobis SOL-
LICITI.
Ita ſperare jubet *Amoris nexus*, Qui in Chriſto
connectit
Militantis & Triumphantis Eccleſiæ cives.
TV O IESV REX, & CORONA
SANCTORVM ANNVE.
Beati qui habitant in DOMO tua Domine!
In ſecula ſeculorum laudabunt te.

SECTIO

SECTIO II.

De cultu & veneratione Sanctorum cum Christo regnantium in coelis.

PRO FERIA SECVNDA.

CAP. I.

Colloquium inter Christum & hominem, quo traditur modus & Praxis colendi Sanctos.

HOMO.

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit & deficit anima mea in atria tua. Dum enim contemplor felicitatem Electorum tuorum, qui nũc tecum epulantur in regno tuo, & inebriantur ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potantur; sitit etiam anima mea ad te Deum fortem vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei. Tædet animam meam vitæ meæ tot miseriis & doloribus plenæ. Quis dabit mihi pennas, sicut columbæ, & volabo, & requiescam? Melior enim est dies una in atriis tuis super millia. Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Cupio dissolvi & esse tecum, mi Christe Iesu. O Quam beati, qui habitant in domo tua Domine! in sæcula sæculorum laudabunt te.

CHRISTVS. Sustine adhuc modicum, mi homo; & ut securius istuc pervenias prius viam disce, qua ad gloriam pervenerunt Sancti & Amici mei, observa eorum vestigia, si vis ad eandem metã pervenire. Quorum præmia delectant te, vide ne labores & certamina recuses. Nemo coronabitur, nisi qui legitime certaverit. Nonne oportuit illos, imò & meipsum laborare & pati; & sic intrare in gloriam? Et ecce Electis meis quoq; inter istas carnis miserias vita in patientia, mors in desiderio fuit, sed verbis & exemplo meo probe didicerant, quod regnum cœlorum vim pateretur, & violenti raperent illud. Magna utique bona sunt, quæ præparavi diligentibus me, & mirum alicui videri poterit,

rit, si non nisi Amicis meis strenue laborantibus & bonum certamen certantibus illa donem?

Nec tu privaberis hisce bonis, si ambules, sicut illi, in innocentia, & adscẽliones disponas in corde tuo, in valle ista lacrymarum, in loco, quem posuit tibi primi parentis, & tuaipsius iniquitas. Sed noli timere, Ego tecum sum, protector tuus. ego ante te ibo, & gloriosos terræ humiliabo. Qui sanctis adfui, tibi non deero: & dabo tibi benedictionem, ut eas de virtute in virtutem, donec cum Electis meis videas Deum Deorum in Sion, & inebrieris ab ubertate domus meæ.

HOMO. Beatus homo, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum. Doce me, quæso, facere voluntatem tuam; particeps enim & ego esse cupio omnium timentium te, & custodientium mãdata tua.

CHRISTVS. Hæc est voluntas mea, sanctificatio tua; sanctus esto, quoniam ego sanctus sum, à quo omnes Sancti hauserunt, quidquid in ipsis sanctitatis fuit. Possem ego quidem me unum uti absolutum omnis virtutis & perfectionis exemplar tibi proponere; ego enim sum Via, Veritas, & Vita. Ego sum ostium, per me si quis intraverit, salvabitur. Sed perutile tibi fuerit, electos meos, fratres tuos, carnis infirmitate tui similes, qui tamen per gratiam meam mundum, carnem, Sathanamque strenue vicerunt, intueri; cum forte non videatur adeo mirum si in operibus meis inveniatur eximia & singularis perfectio; & rara omnis gratiæ ac virtutis excellentia; cum plenitudo divinitatis habitet in me corporaliter. Id verò non poteris non mirari, si Sanctos videas in fragili carne non secundũ carnem vixisse, sed perdidisse, salutari odio sui, animas suas in hoc mundo, ut in vitam æternam custodirent eas.

I. *Laudatio Sanctorum.*

Inprimis ergo frequenter audi, lege, meditare, & admirare Sanctorum gesta, lauda ipsorum virtutes, id est, Constantiam, Patientiam, Fortitudinẽ; extolle Castitatem, & Abstinentiã; prædica Obedientiam, Paupertatem, mundique contemptum: quot in eis virtutum insignia, tot potentiæ & bonitatis meæ miracula prædicas.

Si igitur vis honorare Amicos meos in gloria mecum regnantes, aut quẽlibet è Sanctis Patronum tibi magis dilectum colere;

colere; si gratum illis desideras obsequium præstare; lauda Deum, agens illi gratias, quod Sanctum N. ab æterno sibi elegit amicum: quod illum prædestinavit, vocavit, justificavit; & demum glorificavit; quod gratiam, & virtutes infudit, quod tot bene agendi occasiones obtulit, quod inter tot tẽtationes, insidias, laqueos & pericula præsentis vitæ protexit; quod perseverare dedit in finem; & nũc eum in cœlis tanta gloria & honore coronet. Denique quod eorum exemplo vos commoneat, & excitet, ut ad simile præmium, & bravium, fortiter pugnando contendatis.

Et hinc non est cur timeas, ne fortè per Sanctorum laudes quidquam derogetur laudi & gloriæ meæ. Quia non potes eorum laudare virtutes, quin me laudes, auctorem omnis virtutis & gratiæ; sine me enim nihil potuerunt facere; ego dedi velle & perficere. Omnis ergo Sãctorum laus ad me velut fontem redit, ego vitis, ipsi palmites erãt, nullum fructum à semetipsis ferre potuissent, nisi in vite mansissent. Vnde dum illis mercedem dono, non tam ipsorum opera bona, quam mea dona corono.

Verum hoc ipsi semper agnoverunt ingenuè; nihil se habere, quod non acceperint. & quamvis facerent omnia, fassi tamen sunt servos se inutiles esse; unde nec vanè gloriati sunt, sed nomini meo semper dabant gloriam. hoc tu adverte, & imitare; sic verè laudabis Sanctos, & Deum in Sanctis suis.

HOMO. Mihi autem nimis honorificati sunt Amici tui Deus, nimis confortatus est principatus eorum. Quis enim dignè valeat laudare Sanctos tuos? perstringit eorum majestas & gloria oculos meos, qui fulgent coram te, quasi splendor firmamenti, & quot cœlum stellis, tot virtutibus lucent. Verè mirabilis es Domine in Sanctis tuis. Laudo, & glorifico te pro immensa pietate tua, quia tam large prævenisti eos in benedictionibus dulcedinis, posuisti in capite eorum coronam de lapide pretioso, gloria & honore coronasti eos Domine.

II. *Invocatio Sanctorum.*

CHRISTVS. Ad Sanctorum quoque laudem, & gloriam spectat, ut invocentur in auxilium, & in necessitate vos protegant. Est quidem tantummodò ex me auxilium tuum; nec est in alio aliquo salus, quam in Nomine meo, sed hoc gratuito cõcessi Electis meis, ut, cum

mihi fideliter, & toto corde servierint, facilior & promptior sim ad opem & gratiam præstandam his, quorum caussam apud me Sancti, id est, intimi amici mei velut Intercessores & Patroni susceperint. Iungitur enim Ecclesia Triumphans Militanti in vinculo charitatis; & articulus de communione Sanctorum, quã vos indies in Symbolo profiteri soletis, admonet vos, quam utiliter Sanctos imploretis & honoretis, quos ego tantoperè honoravi. Quoties ego retraxi flagella mea de populo; quoties Regnis, Provinciis, Civitatibus peperci propter servos & electos meos, qui steterũt clamãtes ad me, ut averterent iram meam. Et si tantum valuit deprecatio Iustorum, cum degerent in carne tot miseriis & defectibus obnoxii, quid non poterit, cum extra omnem naturæ corruptionem positi, velut familiares & Aulici mei degunt mecum felices in regno meo? tantò utique ad commiserendum proniores, quò propiores facti sunt ipsi fonti misericordiæ: & quò verius agnoscunt vestras miserias. Neq; enim beata illa Patria charitatẽ eorũ abstulit, sed auxit. Sunt illi quidem jam in portu, at vos in mari fluctuantes & naufragantes vident: implorati autem à vobis, protinus recurrunt ad me, ut ego succurram, nec æquum est ut confundam faciem eorum, aut quidquam denegem eis.

HOMO. Dulcia sunt hæc eloquia tua Domine, ego enim indignus peccator, sed opis indigus, sæpè nescio quo fugiam, dũ peccatis multis sordidus non audeo comparere in conspectu tuo. Sed nunc veniam confidentius, sub umbra Dilectorum tuorũ, ut quod meis non possum, placentium tibi meritis, precibusque consequar. O utinam particeps ego sim omnium timentium te, & custodientium mandata tua.

III. *Imitatio Sanctorum.*

CHRISTVS. Verum scito, mi homo, quia frustra laudat & invocat Sanctos, qui imitari non curat. Sanctorum enim vita tibi cæterisque Fidelibus meis norma vivendi est. Ad eandem enim metam tenditis, & cur non eandem quoque viam tenetis? An fortè vitam petitis, & viâ pergitis, cujus novissima ducunt ad mortem? O quam multi sunt inter eos, qui gerunt nomen & insignia mea, quibus solemne est cum Divite illo vestiri purpura & bysso, epulari quotidie splendide

dè, omnem vitam in deliciis agere, & nihilominus Lazari mortem sortemque audacter sibi promittere? qui cum impio Balaam nequiter vivunt, & nihilominus stultissimo voto novissima optant Sanctorum similia. Quid dementius? Quomodò exigere audent, quod non meruerunt? quomodo metere volunt, quod non seminarunt? quid? an cum operariis meis, qui in vinea mea portarunt pōdus diei & æstum, mercedem petunt illi, qui stertendo, ludendo, edendo, ducunt in bonis dies suos? Serviunt mundo & carni, & à me mercedem repetunt? quid magis præposterum? mihi quidem dispensatio à Patre meo credita est, sed ut solis operariis mercedē tribuam. nam quæ seminaverit homo hæc & metet; qui seminat in carne sua, de carne metet & corruptionem; & qui seminat in spiritu, de spiritu metet vitam æternam.

Tu verò, ô homo, intuere fideles operarios meos, in quibus vera perfectio & religio refulsit. Illi servierunt mihi in fame & siti, in frigore & nuditate, in labore & fatigatione, in vigiliis & jejuniis; in orationibus & meditationibus sanctis; in persecutionibus & opprobriis multis. Quam frequentes, & ferventes erant illi in exercitiis piis; quia invictum ab oratione spiritum nunquam relaxabāt. Quam rigida abstinentia domabant corpora sua! quam sollicita custodia adversus omnem concupiscentiæ impetum sese munire studebant! hæc considera mi homo, & vide, quam modicum sit, & penè nihil, quod tu agis; quid est vita tua, si Illis fuerit cōparata, cum quibus coronari desideras?

Homo. Operuit confusio faciem meam, Domine Deus meus, quia tā dissimilis factus sum fratribus meis, & peregrinus filiis Matris meæ, Ecclesiæ. Heu quomodo apparebo in conspectu tuo, in concilio Iustorum, tanta caritate ardentium? Illi cum timore & tremore operabantur salutem suam. Alius verebatur omnia opera sua, sciens quod non parceres delinquenti. Alius castigabat corpus suū & in servitutem redigebat, ne cum aliis prædicaret, ipse reprobus fieret. Alius, etsi sanctus ab utero matris suæ, secessit in solitudinem, ut facilius servaret innocentiam. Nō vestiebatur mollibus, sed de pilis camelorum tegebat lumbos suos; & non nisi mel sylvestre cum locustis sumebat in cibum.

Alii in jejunio & oratione Deo serviebant omnibus diebus vitæ suæ. In lege Domini omnis eorum voluntas & voluptas erat, hoc illis præcipuum in omni vita, aut cum Deo, aut de Deo loqui. O quãtus Sanctorum fervor! O zelus serviendi Deo! O quam mirabilis fuisti in Sanctis tuis Domine!

CHRISTVS. Non immerito tu quidem, mi homo, miraris magnalia virtutis meæ, & Sanctorum gloriosa certamina prædicas; sed jam gloria eorum non sine confusione tua. Ecce enim Sancti homines erant similes tui, passibiles, mortales, fragiles, nec fortitudo lapidum fortitudo eorum: nec caro eorum ænea erat. Sed ex eodem luto formati, eadem infirmitate carnis circundati erant, sicut & tu. Senserunt & illi legem in membris suis repugnantem legi mentis suæ. Mundus illos quoque graviter persecutus est. Nec mitior illis Satanas, quam tibi, imò multò infensior fuit. Et tamen vide quam fortiter steterint in bello. Quomodò urgebat eos charitas mea! requiem non indulgebant corpori suo, & fugiebat somnus ab oculis eorum: cum timore & tremore operabantur salutem suam: soliciti ambulabant coram me, ut uni mihi placerent. Ita ibant de virtute in virtutem: crescebatq; eorum semita, quasi lux splendens usque ad perfectam diem. Ecce hi sunt qui venerunt ex magna tribulatione. Hi ludibria & verbera experti, insuper & vincula & carceres, lapidati sũt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt, circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, &c. & his omnibus æterna gloria digna illis visa est, ad quam per tot labores & certamina contẽderent, pro qua tibi subinde oratio paulò longior, brevis inedia, aut levis mortificatio dura nimis & molesta videtur.

Sed quære nunc ex Apostolo meo Paulo, an illum pigeat laborum, quos pro me pertulit, quod castigaverit carnem suam, & in servitutem redegerit, quod toties virgis, tot plagis cæsus sit; quod tot pericula, tot ærumnas terra, marique passus sit; quod plus omnibus laboraverit, quod angelum Sathanæ, id est, stimulum carnis, (me ita disponente ad salutem ejus) permolestum senserit? quin gloriabatur etiam tunc in infirmitatibus suis, & spe futuri leniebat molestiam præsentium malorũ: Sciebat enim non esse condi-

gnas passiones hujus temporis ad futuram gloriã. nam momentaneum & leve tribulationis hujus æternum gloriæ pondus operatur in vobis. Vnde nec fames, nec nuditas, nec mors, nec ulla creatura poterant illum separare à charitate mea, quin bonum certamen certaret, fidem servaret, cursum consummaret, & sic repositam sibi coronam justitiæ expectaret.

Quære etiam, si lubet, ex Martyre meo Laurentio, an illum pœniteat modico temporis spatio corpus subjecisse tormentis, & igni torrendum dedisse. Ecce jam mille & plures anni lapsi sunt, quod unius tantum diei & noctis laboribus cum inæstimabili gloriâ fruitur. & quot adhuc annorum millia, quot millium myriades supersunt, quibus eadẽ perfruetur? Similiter converte te ad omnes Sanctos, & videbis, quia nemo sine certamine coronatus est, nemo se non certasse vellet. seminarunt omnes in lacrymis, & ideò jam in exultatione metunt. laborarunt modicum, & invenerunt sibi multam requiem. transierunt per ignem & aquam, & sic educti sunt in refrigerium. Abstersi ego omnem lacrymam ab oculis eorum, & jam non erit amplius neque luctus, neque clamor, nec ullus dolor, quoniam priora transierunt. Si ergo illi sic glorificaverunt Deum in corpore suo, & calicem salutaris acceperunt, quid tu retribues Domino, pro omnibus quæ retribuit tibi? Eadem certè te insignivi imagine; eodem sanguine te redemi, & vocavi in eandem hæreditatem incorruptibilem, & æternã, conservatam in cœlis. Vt quid ergo non potes cum his sanctis bibere calicem meum? Et tamen cum illis vis esse consors regni mei, vis cum his coronari & dividere spolia, quibuscum pugnare non vis?

HOMO. Miser ego positus à longè anhelo & suspiro. Excitant me, fateor, Sanctorum prælia: delectant & præmia: Trahunt exempla ad imitandum. Velle quidem adjacet mihi, perficere autem non invenio: memorare quæso, Domine, quæ mea substantia: nonne ventus est vita mea? Quid potero miser ego, nisi tu operi manuum tuarum dexteram porrexeris? Tu es virtus & corona Sanctorum omnium. Te cooperante tam miranda gesserunt Amici tui. Tu quoque præveni me gratia tua, & adjuvando prosequere. Omnia possum in

te, qui me confortas. Deduc me Domine in semitam mandatorum tuorũ, quam ipsi Sancti tam alacriter cucurrerunt, quia tu dilatabas cor eorum, ut per illorum vestigia veniam ad te, & una cum Sanctis tuis laudem te, & adhæream tibi in omni æternitate.

CHRISTVS. Confide, mi homo: Ego Sanctis meis certamen forte dedi, ut vincerent, & discerent quoniam omnium fortior est patientia. Tecum vero nunc mitius agitur. Nec enim est cur putes ad hoc requiri tempus persecutionis. Piè vivere volenti, non facilè deerit persecutio. Tu saltem in parvis proba conflictibus, quã viriliter stare possis in majori certamine.

Ecce Apostoli mei reliquerunt omnia, & secuti sunt me; tu saltem affectum relinque, & si bona hujus vitæ affluant, noli cor apponere. Martyres sanguinem suum fundere, & mori pro nomine meo non dubitabant: tibi vero non dico, morere, pone vitam, vince Tyrannos, aut sanguinem pro me funde: sed mortifica mẽbra tua quæ sunt super terram. Carnis desideria reprime. Abnega temetipsum. Esto patiens, humilis, mansuetus. Ne reddas malum pro malo. Ori tuo pone custodiam, sepi aures tuas spinis. Averte oculos tuos, ne videant vanitatem. Reconciliare fratri tuo. Frange esurienti panem tuum. An hæc & similia gravia tibi erunt? Non potes ferre mortem? Fer saltem patienter contumeliam, aut levem injuriam. Nondum usque ad sanguinem restitisti, uti tot Martyrum meorum millia. Ecce ipsæ juvenculæ & tenellæ Virgines sexum & ætatem superant, & conculcato mundo, carne, ac dæmone, devictis quoque Tyrannis, illibata mente, ac corpore ad vexillum crucis evolant; & tu non poteris castigare corpus tuũ, & in servitutem redigere? Sed suaviter vivendo, & delicatè nutriendo servũ, id est, corpus tuum, speras tam molli, ac lata via, te rectà ire in cœlum. Age, non est hæc via Sanctorum. Surge qui dormis, & ego illuminabo te. Non est abbreviata manus mea. Ego qui Sanctis adfui, tibi non deero; si tu ipse non desis tibi. Itaque fervẽter Sanctos lauda, frequenter invoca; diligenter imitare. Ego, ut illorum, sic & ero merces tua magna nimis.

CAP. II.

DE CVLTV & VENERATIONE

Sanctorum Angelorum, & præcipuè ANGELI *Custodis, Admonitio.*

PRæcipuo devotionis cultu sanctos Angelos venerari par est. Id à nobis tum excellens naturæ Angelicæ dignitas; tum singularis eorum in nos amor & beneficia postulant. Sunt enim creaturæ nobilißimæ, spiritales substantiæ: Aulici Dei, & semper vident faciem Patris qui in cœlis est. Neque hoc tamē, *ait S. Bern.* ministerium evacuat pietatis: qui cœlos incolunt, terras non despiciunt. Omnes enim administratorii Spiritus sunt, missi in ministerium propter eos qui hæreditatem capiunt salutis. *Serm. 2 de S. Victor.*

Diligunt nempè concives suos, *inquit S. August.* per quos suæ ruinæ scissuras restaurari exspectant. ideoque magna cura & vigilantiæ studio adsunt nobis: omnibus horis & locis succurrentes, & providentes necessitatibus nostris. Ambulant enim nobiscum in omnibus viis nostris; intrant, & exeunt nobiscum, attentè considerantes, quam piè, quam honestè, in medio pravæ nationis conversemur.

Adjuvant laborantes, protegunt quiescentes, hortantur pugnantes, coronant vincentes. congaudent gaudentibus, & compatiūtur patiētibus. Quoties benè agimus gaudent Angeli, & tristantur Dæmones. Quoties à bono deviamus, Diabolum lætificamus, & Angelos suo gaudio defraudamus, &c. *S. August. in Soliloq. cap. 27.*

Singulari verò reverentia Angelos nostros Tutelares, quibus mandavit Deus de nobis, ut custodiant nos in omnibus viis nostris, colere & observare debemus; & sæpius in illis Dei laudare clementiam, qui tam fideli fortique præside unumquemque adversus maligni hostis insidias, & tam varia præsentis vitæ pericula communivit.

Cæterum gratißimus Angelis & nobis utilißimus cultus erit; Præsentiam illorum semper, & ubique revereri. Præclarè Bernardus: In quovis angulo, Angelo tuo reverentiam habe. Tune audeas illo præsente, quod me vidente non auderes? in Ps. *Qui habitat. Serm. 12.*

Porrò visum est sapientibus, nihil efficacius malis obsistere conatibus, quam si quis viri gravis intuitum, sola t-

Jam mente sibi proponeret. Sed *non pudet hominis Ethnici verbis Christianum compellare. hunc pudeat isto minus pium videri.* Accipe, *inquit*, utilem & salutarem clausulam, quam te affigere animo volo. Aliquis VIR BONVS, (*Talis utique Angelus custos*) nobis eligendus est, ac semper ante oculos habendus, ut sic tanquam illo spectante vivamus; & omnia tanquam illo vidente faciamus. Magna pars peccatorum tollitur, si peccaturis testis adsistat. Aliquem habeat animus, quem vereatur, cujus auctoritate etiam secretum suum sanctius faciat. O felicem illum, qui non actus tantum, sed & cogitatus emendat.

Itaque hujus moniti memor, Tutelaris tui ductum diligenter observa, & promptè sequere. Sæpius per diem; in periculis & tentationibus semper illum invoca, ut protegat te fideli custodia, omnes gressus tuos dirigat, actus prospere t, occasiones malas, & pericula submoveat: hostium fraudes & insidias avertat.

Ita piis viris in more positum fuisse legimus, qui ad omne negotium angelico se præsidio munire studebant, non proprios tantum custodes Angelos invocare soliti, sed eos quoque, quibuscum caussa salutis, pacis, aut divinæ gloriæ tractandum erat. Vnde & Angelos Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Locorum, & præsides solicitè implorabant. Exempla habes, (ut alios omittam) in S. Fran. Xaverio. Tursell. lib. 6. vit. c. 5. *in S. Aloysio*; Cepar. lib. 2. vit. c. 3. *in Petro Fabro.* Orland. Hist. Soc. l. 3. n. 29. *S. Franciscus quam fuerit devotus erga S. Michaëlem*: v. Bonav. in vit. c. 9. *Hos imitare; & deprehendes arcanum hoc esse, sed efficax ad res felicius agendas, ad multa pericula declinanda præsidium.*

LITANIÆ
DE SANCTIS ANGELIS
Ex Sacra Scriptura Collectæ.

KYRIE ELEISON. Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe audi nos.
Pater de cœlis DEVS, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus S. Deus, miserere nobis.
S. Trinitas unus Deus, miserere nobis.

S. Michael

S. Michaël princeps cœlestis exercitus, — *Dan.* 10.
Qui prælium magnum in cœlo cum Dracone commisisti, — *Apoc.* 12.
Qui Draconem cum Angelis apostatis de cœlo projecisti, — *ibid.*
Qui cum Diabolo disputans, de corpore Moysi altercatus es, — *Iud. Epist.* *Deut. ult.*
S. Gabriel, qui Danieli divinam visionem patefecisti, — *Dan.* 9.
Qui cum Azaria & sociis ejus in fornacem descendens, flammam ignis excussisti, — *Dan.* 3.
Qui Zachariæ Ioannis ortum & ministerium prænunciasti, — *Luc.* 1.
Qui missus à Deo ad Mariam in Nazareth, Incarnationis Verbi Dei nuncius extitisti, — *Luc.* 1.
S. Raphaël unus è septem spiritibus qui assistunt ante Dominum, — *Tob.* 12.
Qui Tobiam Iuniorem fidus viæ comes salvum duxisti, — *Tob.* 5.

Ora pro nobis. *Vel,*

Qui dæmonium à Sara depulisti, — *Tob.* 8.
Qui Tobiæ seniori visum restituisti, — *Tob.* 12.
S. Seraphine, qui ignito carbone os Isaiæ purgasti, — *Isa.* 6.
S. Cherubine, qui ad custodiendam viam ligni vitæ constitutus fuisti, — *Gen.* 3.
Qui super solium Dei excelsum & elevatum statis, — *Isa.* 6.
Qui jugiter Deo, Sanctus, Sanctus, Sanctus, concinitis, — *Isa.* 6.
Qui ab Abraham habitu peregrinorũ hospitio suscepti estis, — *Gen.* 18.
Qui Sodomitas cæcitate percussistis, — *Gen.* 19.
Qui Loth cum suis, de medio impiorum eduxistis, — *Gen.* 19.
Qui Abraham cognita ejus obedientia, ab immolatione unici Filii revocasti, — *Gen.* 22.
Qui per scalam Iacob ascendistis & descendistis, — *Gen.* 28.
Qui cum Iacob luctatus, cum in femore percussisti, — *Gen.* 32.
Qui Iacob de cunctis malis eruisti, — *Gen.* 48.

Orate pro nobis.

Qui Domos Israëlitarũ pertransiens, primogenita Ægyptiorũ percussisti, *Exod. 12.*

Qui Israëlitas ex Ægypto per mare rubrum, & desertum in terrã promissionis deduxisti, *Ex. 14. &c*

Qui Moysi legem Dei tradidistis, *Act. 7.*

Qui Balaam cum asina ad maledicendum Israëlitis pergenti restitisti, *Num. 22.*

Princeps exercitus Domini, qui in auxilium Iosue missus fuisti, *Ios. 5.*

Qui ob peccatum Davidis septuaginta millia virorum de populo pestilentia percussisti, *2 Reg. 24.*

Qui Danieli in lacum Leonum cibum procurasti, *Dan. 14.*

Qui una nocte in castris Assyriorum centum octoginta quinque hominum millia peremisti, *4 Reg. 19.*

Qui Heliodorum thesauros templi rapere volentẽ acriter castigastis, *2 Mach. 3*

Qui Ioseph trepidum ad conjugium Mariæ Virginis animasti, *Matth. 1.*

Qui Christi Nativitatem Pastoribus annunciasti, *Luc. 1.*

Qui nato Salvatore gloriam Deo, & pacem hominibus gratulando decantastis, *ibid.*

Qui Ioseph de fuga cum puero IESV & Matre ejus in Ægyptũ monuisti, *Mat. 2.*

Qui Christo in deserto, post depulsũ tentatorem, ministrastis, *Mat. 4.*

Qui Christum in agonia positum cõfortasti, *Luc. 22.*

Qui lapidem à sepulcro Christi revolvisti, *Mat. 28.*

Qui juxta sepulcrũ Christi in albis sedentes, Christum redivivum mulieribus prædicastis. *Ioan. 20.*

Qui Christo in cœlos ascendente ejus Discipulis apparuistis, *Act. 1.*

Qui Apostolos è carcere eductos palam in templo statuisti, *Act. 5.*

Qui Petrum è vinculis & manu Herodis mirabiliter liberasti, *Act. 12.*

Qui Herodem divinos honores usurpantem percussisti, *ibid.*

Ora pro nobis. *Vel,* Orate pro nobis.

Qui

Qui Lazarum in sinum Abrahæ deportastis, *Luc.* 16.
Qui hominum curam & custodiam à Deo mandatam accepistis, *Ps.* 90.
Qui semper faciem Patris, qui in cœlis est, videtis, *Mat.* 18.
Qui super uno peccatore pœnitentiã agente gaudetis, *Luc.* 15.
Administratorii spiritus qui capientibus hæreditatem salutis in ministerium missi estis, *Heb.* 1.
Ministri Dei, qui facitis voluntatem ejus, *Ps.* 102.

Ora pro nobis.

Qui Cornelio Centurioni per Petrum salutis monita procurasti, *Act.* 10.

Vel,

Qui orantium preces ad Deũ defertis, *Tob.* 14. & *Act.* 10.
Qui cum Christo in majestate sua ad judicium procedente venturi estis, *Mat.* 25.
Qui ad supremum tribunal totum mundum tuba citabitis, 1 *Thes.* 4.
Qui Electos in fine seculi congregaturi estis, *Mat.* 24.
Qui de Christi regno omnia scandala colligetis, *ibid.*
Qui malos de medio justorum separabitis. *Matt.* 13.
Omnes Sancti beatorum Spirituum Ordines.

Orate pro nobis.

A cunctis periculis per SS. Angelos tuos, Libera nos Domine.
Ab insidiis Diaboli per SS. Angelos tuos, Libera nos Domine.
A peste, fame, & bello per SS. Angelos, lib. nos Do.
A subitanea & improvisa morte per S S. Angelos, Libera nos Domine.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Per S S. Angelos tuos, Te rogamus audi nos.
Vt nobis parcas, Te rogamus audi nos.
Vt Ecclesiam tuam regere & conservare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt ·eipub. Christianæ pacem & unitatem largiri digneris, Te rogamus audi nos.
Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternã donare digneris. Te rogamus audi nos,
Agnus Dei, &c, Pater N.

Psalmus ex variis Psalmis.

LAudate Dominum de cœlis : laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli ejus : laudate eum omnes virtutes ejus.

Benedicite Dominum omnes Angeli ejus: potentes virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum ejus.

Benedicite Domino omnes virtutes ejus : ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.

Benedic anima mea Domino: & noli oblivisci omnes retributiones ejus.

Qui redimit de interitu vitam tuam : qui coronat te in misericordia & miserationibus.

Quoniam Angelis suis mandavit de te:ut custodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te : ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem & basiliscum ambulabis : & cōculcabis leonem & draconem.

Immittet Angelus Domini in circuitu timentiū eum : & eripiet eos. Gloria Patri.

℣. In conspectu Angelorū psallā tibi Deus meus.
℟. Adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo Domine.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

DEus, qui miro ordine Angelorum ministeria hominumque dispensas : concede propitius, ut à quibus tibi ministrantibus in cælo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniatur. Per Dominum nostrum.

Oratio ad S. Michaelem Archangelum.

O Sancte Michaël Archangele, cœlestis militiæ Princeps, qui semper stas in adjutorium populo Dei, & præliatus es cum magno Dracone, Serpente antiquo, eumque projecisti de cœlo; & Ecclesiam Dei fortiter propugnas, ut portæ inferi non possint prævalere adversus eam; Oro te ex intimo corde, ut & mihi adsis in hoc difficili & ancipiti prælio, quod mihi fragili & inermi creaturæ cū eodem hoste gerendū est.

Tu esto mecum, ô Princeps fortissime, ut superbo Draconi, quem tu virtute divinà gloriose vicisti, quemque Christus supremus Rex noster, in assumpta nostra natura prostravit, fortiter resistere, eique feliciter prævalere possim; & ita de hoste triumphans, unà tecū, & cum sanctis Angelis jugiter laudē Dei clementiā, qui quidem Angelis malis

post

post peccati ruinam, justo judicio negavit misericordiam; nobis tamen hominibus post lapsum, tam misericorditer resurgere dedit ad gratiam.

Oratio ad S. Angelum Custodem.

OBsecro te Angelice spiritus, Custos ac Tutor meus fidelis, ut me custodiæ ac protectioni tuæ ex divina bonitate commissum, in via pacis, prosperitatis & salutis, hodie semperque dirigas; atque ab omni spiritu malo, gravique tentatione defendas.

Nosti enim dulcissime Custos, quia conditus sum ad Dei ipsius nostri Creatoris imaginem; redemptus quoq; pretio tam magno, id est, Christi sanguine, de potestate Sathanæ: Tibi verò Dei providentia in curam & tutelã traditus. Et quorsum hæc omnia? nisi, ut non perderet hostis invidia, quem tanta circumdat Dei bonitas & clementia.

Adsiste tu ergo mihi fideli custodia, ne frustrentur in me tanta divinæ bonitatis insignia. Rogo te charissime Angele, per amorẽ clementissimi Dei, quo, cæteris Angelis reprobis de fastigio felicitatis suæ per superbiã corruentibus, tu unà cum bonis in gratia & gloria servatus es; Precor, inquam, ut & ego te favente & juvante sentiam efficax Dei auxilium, quo semper à lapsu & periculis, in gratia verò, bonisque operibus, & Dei creatoris mei cultu & amore constans permaneam; donec ad visionem ejus in cœlesti patria perveniam, eumque unà tecum & Sanctis omnibus laudem per omnia sæcula. Amen.

Alia brevis, ad S. Angelum Custodem.

O Angele Dei, qui custos es mei; me tibi commissum pietate superna, hac *die*, vel, *nocte*, *hora*, illumina, custodi, rege & guberna.

℣. Angelis suis Deus mandavit de te. ℟. Vt custodiant te in omnibus viis tuis.

OMnipotens æterne Deus, qui me licet indignum ad imaginem tuã creasti, & Angelum tuum sanctum ad mei custodiã deputasti, da mihi servo tuo, illius ductu & custodia malorum omnium tã animæ quam corporis pericula feliciter pertransire, & post hujus vitæ curriculum, cum illo ad æterna gaudia pervenire. Per Dominum.

CAP. III.

De Patronis è numero Sanctorum eligendis, & indies peculiari devotione colendis.

PAtronum è Sanctorum numero certum unum pluresve elige, dilige, & imitari stude. per horum manus, omnia tua opera Deo indies offer. Eorum patrocinio te mane & vesperi, & sæpius interdiu, præsertim in rebus arduis & adversis, in periculis & tentationibus commenda. Hos velut arbitros & testes actionum tuarum habe; sed & directores habere satage. Valet enim hic quoque monitum Philosophi, quod supra de Angelis allatum est.

Porrò cum festos eorum dies Ecclesia celebrat, tunc quoq; tu pie ac devote cliens Patronos tuos peculiari aliquo pietatis Exercitio honorare memento: videlicet pridiano jejunio; eleemosyna aliqua spirituali vel corporali; oratione solito diligentiore; carnis castigatione. &c. Sic honorati & conciliati S S. Patroni non deerunt suis clientibus, in necessitatibus & angustiis.

EXERCITIVM quotidianum,

Seu commendatio sui ad Deū, & sanctos Patronos.

PAter de cœlis Deus, Miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, Mis. nob.
Spiritus sancte Deus, Miserere nob.
Sancta Trinitas unus Deus, Mis. nob.
Sancta Maria, Ora pro n.
Sancte Michael Archangele, Ora pro nob.
Sancte Angele custos, Ora pro me, & tuere me.

Similiter recense, & invoca cæteros Patronos tuos. Deindè ora hoc, vel simili modo.

OBLATIO SVI

ad Deum.

O Dulcissime Domine Iesu Christe; in unione charitatis qua te æterno Patri tuo commendasti & obtulisti, pro salute nostra in cruce moriens, & ad exemplum Trium Magorum, Tibi recens nato tria mystica munera ardenti cordis affectu offerentium, & in virtute charitatis, qua unquam placuerunt, & servierunt tibi omnes Sancti & Electi tui, ego indignus peccator offero tibi Deo creatori meo tria munuscula, exigua illa quidem, attamen Vni Tibi summo jure debita; Offero, inquam, Intellectum, Voluntatē, & Memoriam meam:

Offero Corpus, Animam, & Statum vitæ, ad quem me vocare dignatus es.

Omnes Cogitationes, Locutiones, & Actiones meas,

meas, AD MAIOREM NOMINIS TVI GLORIAM, ad meam ſalutẽ, & proximorum ædificationem purè & plenè refero.

Rogo te clementiſſime Ieſu, ex intimo corde, per viſcera æternæ bonitatis tuæ, & per virtutem charitatis, qua clamans ad Patrem tuum, exauditus es pro reverentia tua, & per dulcedinẽ amoris quo tres Magos, & eorũ munera tã benevole & clementer ſuſcepiſti. Rogo te per omnem miſericordiam, & bonitatem, quam ab initio mundi in hanc uſque horam erga miſeros & peccatores oſtendiſti, ut & me reſpicias oculis miſericordiæ tuæ; & gratam habeas iſtam licet indignã oblationem meam; & ſic deinceps me regas efficaci gratia tua, ut ad tuam GLORIAM, meam, & Proximorum ſalutem, omnia quæ in me, aut circa me ſunt, dirigantur & diſponantur. Tibi enim placere, tibi adhærere deſiderat anima mea, nunc & in æternum.

OBLATIO SVI
ad beatam Virginem.

SAncta Maria, Mater Dei, & Virgo, ego licet indignus, qui ſerviam tibi, attamen de materni cordis tui clementia confiſus, eligo te hodie coram Angelo meo cuſtode, & tota cœleſti curia, in meã Matrem & peculiarẽ Dominam, Patronam, & Advocatã. Firmiterq; propono me deinceps Tibi & Filio tuo ſervire velle fideliter, & adhęrere perẽniter.

Obſecro te Mater ſacratiſſima, per amorem quo Filius tuus jam moriturus in cruce ſemetipſum Patri ſuo, Te vero Diſcipulo ſuo & hunc viciſſim tibi commendavit, ut me ſuſcipias in curam & tutelam tuam, & adſis mihi in omnibus periculis & anguſtiis totius vitę meę; ſed præcipuè adſiſtas in hora mortis meæ. Amen.

COMMENDATIO
ad SS. Patronos.

O Sancti Patroni mei, mihi ſingulariter electi & dilecti: Commendo me vobis ex toto corde per amorem Domini noſtri Ieſu Chriſti, & rogo vos per ſingularem illam & ineffabilem Dei omnipotentis bonitatẽ & miſericordiam; qua vos ab æterno ſibi elegit amicos, & gloriæ ac regni ſui prædeſtinavit hæredes.

Obſecro vos quoque per copioſam illam & efficacem Dei gratiam; qua vos in via, velut vaſa miſericordiæ præmuniit & præparavit ad gloriam.

Vos enim etſi in hac valle miſeriæ, & fragili carne conſtituti, attamen induti

induti virtute de cœlo adversus omnes hostes vestros stetistis immobiles: nec ullis Mundi insidiis, aut Carnis illecebris, aut Dæmonis artibus à charitate Christi Iesu potuistis separari; sed illi in finem & mortem usque constanter adhæsistis, ideoq; velut invicti pugiles, nunc cum Christo duce vestro regnatis & triumphatis in gloria.

Congaudeo, & congratulor ex animo gloriæ & felicitati vestræ, Deumq; laudo, qui vos ita dilexit, & evexit, ô sancti Patroni mei: sed interim suspirat & anhelat, ad Vos gemens ac tremens anima mea, inter tot hostes, & salutis discrimina, rogans vos per divinæ misericordiæ viscera, & suprema illa, quibus nunc in cœlis fruimini, gaudia; ut mei clientis vestri memores apud altissimum tanquam Patroni fideles, obtineatis mihi efficacem Dei gratiam, qua & ego sequar vestigia vestra, & fortiter hostibus meis, Mundo, Carni, ac Dæmoni resistam; nec ullis unquam ipsorum insidiis viribusque succumbam; sed Christo Salvatori meo in mortem usque exemplo vestro constanter adhæream, & sic vitam hanc mortalem instituam, ut nunc vobis in gratia, & tunc conjungar in gloria, & Deum unà vobiscum laudem per omnia sæcula. Amen.

COMMENDATIO & OBLATIO

ad SS. tres Magos & Reges, quorum sacra Corpora religiose asservat & colit Agrippina COLONIA.

O Sancti Magi, Reges inclyti, Gentium primitiæ, Patroni magnifici, Rogo vos per amorē Domini nostri Iesu Christi, quo vos Reges ita dilexit, & allexit Rex Regum, ut desertis sedibus vestris & spretis longinquæ viæ periculis & incommodis veniretis ad visitandum, & adorandum cœli terræque Regē in Bethlehē natum.

Rogo vos per virtutem gratiæ supernæ, qua vos misericorditer præventi recens natum mundo Salvatorem tam ardenter & studiosè quęsivistis; & inventum tā religiose & reverenter adorastis; & elusis Herodis impii Regis insidiis feliciter in regionem vestram rediistis.

Rogo vos per eximias illas virtutes, Fidem, Religionem, & Charitatem vestram, quæ tunc in vobis, non stella tantum, oculos, sed magis ipso Iustitiæ Sole recens orto, mentes vestras illuminante,

te, mirabiliter effulſerunt. Vos enim, quamvis parvulum infantem, ſine ullo apparatu regio, in humili tugurio, in vili præſepio, inter jumenta jacentem & vagientem videretis, attamen ut Dominum ſupremæ majeſtatis forti & indubia fide agnoviſtis, & ut Regem Cœli & Terræ myſticis veſtris muneribus magnificè honoraſtis, & ut Deum, ac Creatorem veſtrum intima devotione, in terram procidentes, humiliter adoraſtis.

Rogo, inquam, vos per has virtutes veſtras, & per amorem, & humanitatem, quâ vos, & munera veſtra ſuſcepit Salvator, dum parvulus natus eſt nobis; ut & me ſuſcipiatis in tutelam veſtrã, & obtineatis mihi Tria à Chriſto munera pretioſa, & mihi nimis utilia; Fidem vivam, Spem firmam, Charitatem fervidam.

Obtinete mihi quoque Tres virtutes ſummè neceſſarias, virtutem puræ Caſtitatis, ſinceræ Humilitatis, & veræ Pietatis; ut his velut donis, à Chriſto liberaliter ego prævẽtus, viciſſim tantò promptius, & gratius offeram illi quantulacunque bona & dona mea; id eſt, Thus devotæ Orationis; Myrrham Mortificationis; & Aurum Charitatis, ſeu bonæ operationis. Ad majorem ejus gloriam, qui eſt Rex ſæculorum immortalis. Amen.

ORATIONES
Ad Sanctos

Ex P. Caniſio, S. I.

Precatio de quovis beato Apoſtolo.

Benedictus ſis Domine, perennis fons bonorũ omnium, qui ſanctos Apoſtolos Filii tui primogenitos, ac primos Euangelii præcones, Eccleſiæq; Chriſtianæ columnas ac fundamenta præ Sanctis omnibus delegiſti, ut eorum ſalutaribus doctrinis & admirandis operibus fides Catholica apud Iudæos & Gentes, totoq; terrarum orbe plurimum illuſtraretur.

Tuam igitur majeſtatẽ humillimè rogo, ut ſicut ſuper Apoſtolicæ confeſſionis petram à te fundati, & per eoſdẽ religionis noſtræ principes ad fidei unitatem vocati, atque in una Eccleſiæ domo congregati manemus: ita non ſolum Apoſtolicam illorũ doctrinam & traditionem firmis gratiſque animis retineamus, verùm etiam ſanctam eorum converſationem irreprehenſibiliter vivendo ſectemur.

Et cum Chriſtiana profeſſione ardentẽ inprimis cha-

charitatem, jugemque patientiã conjungamus. Per Iesum Christum Dominũ nostrum.

Intercede pro nobis beate N. Christi Apostole, prædicator veritatis atq; Martyr, tuisque precibus obtine, ut Catholicæ fidei sinceritas, variis & peregrinis doctrinis exstinctis, in orbe reflorescat; & ego terminis Apostolicæ prædicationis atque traditionis innitens, ea quæ vocationi meæ congruunt, sollicitè præstem, nihil autẽ Christi amore & Ecclesiæ unitate in omni vita antiquius ducam. Per eundem Iesum Christum Dominũ nostrum. Amen.

Precatio de quolibet sancto Christi Martyre.

BEnedicam Dominum, tam gloriosum, potentem ac mirabilem in sancto suo N. qui tam præclarè in utraque, tum militante tum triumphante, fulget Ecclesia.

Pretiosa ejus in terris vita, pretiosior mors, pretiosissima ejusdem in cœlis gloria, qua Rex æternus coronavit militem suum pro fide atque justitia ad mortem usque certantem, quia fundatus erat supra firmam petram, & tanquam aurum in fornace probatum resplenduit.

O invictum Christi athletam, quem non hujus vitæ blandimenta, non hostium insidiæ, non suppliciorum vis aut tortorum immanitas; non vita neque mors, aut ulla creatura à charitate, quæ est in Christo Iesu, separare potuerunt. O Sancte N. ora pro nobis, ut adversa omnia, tum nosipsos, & mortem quoq; Dei amore vincamus, utque Christi calicem exemplo tuo intrepidè bibamus, qui tecum à communi Domino in cœlis coronari desideramus.

Precatio ad quemvis S. Confessorem.

DOmine Iesu Christe Rex gloriæ, & splendor Sanctorum, gratias ingentes agimus tibi, qui tot præclara lumina, & ardentes quasi faces in Ecclesia collocasti, ut qui in domo tua vivunt, & aliena luce indigent, Sanctorum tuorum vocibus, monitis, virtutibus, exẽplis & scriptis passim illuminentur.

Inter alios verò Confessores sanctum N. eximiè sublimasti, multis ut esset exemplo & patrocinio: cujus & precibus apud te cupimus adjuvari, ut cum tuis Confessoribus fidem Catholicam non solum corde & ore, sed etjam vita & opere perfectè confiteamur.

Vtque scientes & facientes Domini voluntatẽ, in domo tua, tanquam accensa

censa luminaria, undiquaque splendere, & nomen tuum semper glorificare possimus. Qui vivis & regnas, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Ad quamlibet sanctam Fœminam, præsertim Virginem.

LAudemus Deum nostrum, qui inter cætera potentiæ suæ miracula etiam in sexu fragili multa & miranda patravit; alias quidem aliis præcellentibus virtutum & gratiarum dotibus ornans; sed præcipue generosum & plusquam virilem animum teneris & infirmis vasculis, præsertim virginibus, inserens, ut tyranni minas, mortem & tormenta contemnerent, & ad agonem non aliter quam ad delicias & epulas pergerent.

Hæc Dei magnalia in te hodie præcipuè veneror O dilectissima Christi sponsa, N. & simul per tantam tibi à Christo concessam gratiam supplex precor, ut & mihi majorem gratiam Deo placendi, meamque vocationem complendi impetres: Et maximè quidem, ut in vera fide, charitate & patientia indies proficiam, mundi illecebras & carnis voluptates sanctæ continentiæ, & abstinentiæ studio vincam, nihilque Christi jugo suavius, & amore charius sentiam, quoad tecum beata immortalitate potitus, Deũ laudem in sæcula.

Precatio ad quemlibet Sanctum, cujuscumque ordinis.

GRatulor tibi ex animo sancte Dei N. quem Rex æternus gloria & honore cœlesti mirificè coronavit, & supremæ curiæ principibus in regno suo sublimiter aggregavit.

Et quoniam non est, cur de teipso solicitus esse velis aut debeas, nostri & fratrum curam, quæso, geras, & in charitate illa quæ non excidit, amanter procures quæ nobis ad bene beateq; vivendũ inprimis necessaria esse nosti.

Succurre intercessione tua in his tantis vitæ periculis, & inter hostes medios constitutis, ut à maculis expurgati, ad vos communemque patriam securè proficiscamur. Per Iesum Christum Dominum nostrum.

Precatio ad Sanctos omnes Ecclesiæ triumphantis, vetus ac generalis.

OMnes Sancti tui, quæsumus, Domine, nos ubique adjuvent, & intercessione sua lætificent, ut dum eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus. Et pacem tuam nostris concede temporibus, & ab Ecclesia tua cunctã repelle nequitiam. Iter, actus,

actus, & voluntates nostras, & omnium famulorum tuorum, in salutis tuæ prosperitate dispone. Benefactoribus nostris sẽpiterna bona retribue, & omnibus fidelibus defunctis requiem æternam cõcede. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum.

DE FESTIVITATIBVS

Sanctorum rite peragendis, utilis admonitio ex S. Bernardo.

TRia sunt, quæ in festivitatibus Sanctorum vigilanter considerare debemus; Auxilium *Sancti*; Exemplum *ejus*; Confusionem *nostram*. Auxilium *ejus, quia qui potens in terra, potentior est in cœlis, ante faciem Domini Dei sui. Si enim, dum hic viveret misertus est peccatoribus & oravit pro eis, nunc tantò amplius, quantò verius agnoscit miserias nostras, orat pro nobis Patrem, quia beata illa Patria charitatem ejus non imminuit, sed augmentavit. Neque enim, quia impaßibilis omninò, ideo & incompaßibilis factus est, sed nunc potius induit sibi viscera misericordiæ, cum ante fontem misericordiæ existit.*

Debemus etiam attendere Exemplum *ejus, quia quã diu in terris visus est, & cum hominibus conversatus est, non declinavit neq; ad dexteram, neque ad sinistram, sed viam regiam tenuit, donec veniret ad illum, qui dicit,* Ego sum Via, Veritas, & Vita. *Intuemini humilitatem operum ejus, auctoritatem verborum ejus, & tunc videbitis, quomodo tam verbo, quam exemplo luxerit inter homines, qualia nobis vestigia dereliquerit, ut ambulemus per ea, & non erremus in eis.*

Sed & diligentiori intuitu Confusionem *nostram inspiciamus; quia homo ille similis nobis fuit, paßibilis, ex eodem luto formatus, ex quo & nos. Quid ergò est, quod non solum difficile, sed & impoßibile credimus, ut faciamus opera quæ fecit, ut sequamur vestigia ejus? Confundamur fratres, & contremiscamus ad vocem istam, si fortè hæc confusio adducat nobis gloriam, si fortè gratiam generet nobis timor iste.*

Homines isti fuerunt, qui præcesserunt nos, qui tam mirabiliter processerunt per vias vitæ, ut vix eos homines fuisse credamus. Sic ergo in Sanctorum festivitatibus & gaudere & confundi debemus: gaudere, quia Patronos præmisimus: confundi, quia eos imitari non possumus. Serm. in vigil. SS. Petri & Pauli.

CAP. IV.

MODVS Recitandi Orationem Dominicam:

Vnà cum memoria & veneratione SANCTORVM.

Pater noster, qui es in cœlis.

O PATER Æterne, in cujus domo mansiones multæ ſunt, ubi locum Electis filiis tuis paravit Vnigenitus tuus; ad quem poſſidendum, jam plurimi ipſo duce feliciter pervenerunt, & nunc revelatâ facie videntTe ſuaviſſimum Patrem ſuum. Ecce nos exules FiliiEvę, de exilio ad Patriam, imò ad Te Patrem noſtrum, intimis votis, & ſuſpiriis anhelamus: idque tantò ardentius & confidentius, quia fratres noſtros olim carnis & naturæ conditione nobis ſimiles, illuc jam nos præceſſiſſe novimus; undè & nos tuâ gratiâ per eorum veſtigia, & patrocinia eò perventuros ſperamus. Nam qui tàm abundanter replet in bonis deſiderium eorum, num & nobis, utpotè filiis ſuis unam benedictionem non reſervaverit? Meritorum quidem & juſtitiæ noſtrę fiduciam non habemus; Sed quia copioſa Filii tui Redemptio non relinquit nos meritis inopes, hæc tibi pie Pater, inprimis obtendimus. O Pater, reſpice in faciem Chriſti tui, in quo tibi benè complacuit.

Et ecce ſupplices quoq; pro nobis ad thronũ gloriæ tuæ veniunt ipſi Electi tui, fratres noſtri (unũ enim eundemque Patrem habemus in Cœlis) jam quidem de ſalute ſua ſecuri, ſed de noſtra ſolliciti. Nam & nos ſibi cohæredes habere deſiderant; & orationibus meritiſq; ſuis nos ad portum felicitatis provehere ſatagunt.

Horum quoque intuitu nos ô clemens exaudi, qui propter Dilectos tuos, Abraham, Iſaac, Iacob, Davidem &c. non ſemel propitium & beneficum in alios te fore promiſiſti. Itaque ante omnia petimus, ut

1. *Sanctificetur nomen tuum.*

Adoramus te ſanctiſſime Deus, quia tibi ſoli debetur omnis honor & gloria; undè & honorem ac amorem ſancti nominis tui per nos ſemper & ubique diffundi ac promoveri rogamus. Omne quod agimus, dicimus, cogitamus, ad ſolius nominis tui gloriam dirigi volumus & optamus.

Ad hoc ſicut excitamur exemplo, utinam ſic & ad-

adjuvemur auxilio Sanctissimæ Virginis MARIÆ, quæ electa in Matrem Filii Dei, magnificabat non seipsam, sed Dominum, eò quod respexisset humilitatem ancillæ suæ; & fecisset illi magna, qui potens est, & Sanctū Nomen ejus.

Itidem nos monent SS. ANGELI, quorum unicum officium & studium est sanctificare & laudare nomen Domini. Vndè & indesinenter tibi canūt *Sanctus, Sanctus, Sanctus.* Nato autem Salvatore, mox gloriam Deo in excelsis concinunt; sed neque nunc desinunt laudare Deum; quin & nos ad Deum per sancta opera sanctificandum identidē monitis & instinctibus suis exstimulant. Sic ergo luceat lux nostra, sic opera pateant, ut qui vident, Deum indè glorificent.

2. *Adveniat regnum tuum.*

Adoramus te Domine, quia Rex es summæ majestatis & potentiæ; & per Filium fecisti nos hæredes Regni tui. Vnde & per preces, lacrymas, gemitus & suspiria S S. PATRIARCHARVM & PROPHETARVM rogamus, ut quemadmodum illi regnū novi & Æterni Regis; Messiæ, inquam, Filii tui Adventum in carne tot suspiriis, & ardentissimis Votis desiderârunt; ut nimirum veniret tandem Rex ille mansuetus, pacificus, Rex gloriæ, potens in prælio, desideratus tam diu cunctis Gentibus, sessurus in sede David Patris sui, & redempturus Israël (neque enim licebat illis ingredi in regnum Dei, nisi prius introiret Rex gloriæ, aditumque patefaceret): sic & nos, patefacto jam regni cœlestis introitu, desideremus ab incolatu hujus sæculi ad regnum majestatis tuæ citius perduci; ubi melior est dies una super millia, in tabernaculis peccatorū. O beati qui habitant in domo tuâ Domine! O regnum tuum, regnum omnium sæculorum! O quando perveniet in nos regnum Dei!

3. *Fiat voluntas tua sicut in cœlo, & in terrâ.*

Adoramus te, Pater suavissime, quia non vis, nec potes velle, nisi quod justum, sanctum, ac salutare est; undè & supplices oramus per merita & intercessionem S S. APOSTOLORVM & DISCIPVLORVM tuorum, ut sicut illi vocati à te, prōptissimè voluntati tuæ paruerunt, dum ad unius jussionis vocem, mox relictis omnibus, te sequuti sunt; & demum jussi ire

in mundum universum, ad prædicandum Euangelium, nullis difficultatibus aut remoris absterriti, susceperunt opus impositum: & hoc unum deinceps egerunt, ut homines docerent facere Voluntatem Dei, & servare mandata ejus, quorum observantia unica est homini ad salutem via; ita, inquam, fac, ut & nos studeamus cognoscere, quæ sit voluntas Dei bona, beneplacens, & perfecta; cognitam verò perficere seriò curemus; ne simus ex iis, qui scientes Dei voluntatem, nec facientes, plagis multis fiunt obnoxii. Da quod jubes Domine, & jube quod vis.

4. *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.*

Adoramus te, benignissime Pater, quia pascis nos à juventute nostrâ, & tã corpori, quam animæ paterno affectu necessaria provides. Vndè & precamur te per merita ac patrocinia SS. MARTYRVM tuorum, ut sicut illos in hoc sæculo inter tot pressuras, pœnas, & certamina, cibasti pane lachrymarum in mensura; sed & sæpè aluisti eos in fame; vel certè (quia non in solo pane terreno vivit homo) pane filiorum, id est, patientiæ, spei, verbi tui, & consolationis, pane vitæ & intellectus confirmasti cor eorũ, nunc verò vincentibus das edere de ligno vitæ, quod est in medio Paradisi tui. Sic & nobis in tot vitæ hujus angustiis & necessitatibus dare digneris escã corporis & animæ, in tempore opportuno; ne deficiamus in via, qua sustinemus & sequimur te. Vtinam assequamur, & satiemur cum ipsis nos quoque ab ubertate domus Dei.

5. *Et dimitte nobis debita nostra.*

Adoramus te, Pater misericordissime, quia multus es ad ignoscendum, & præstabilis super malitia. Vndè & supplices rogamus te per merita & intercessionẽ SS. CONFESSORVM tuorum, ut sicut illi viscera charitatis & misericordiæ erga proximos nunquam clausa gesserunt; quin omnes offẽsas & injurias libenter & ultrò dimiserunt inimicis suis; orârunt pro persequentibus se, & benefecerunt his, qui oderunt eos; sic & nos parati simus ad dimittendũ proximis propter te; ut tu vicissim facilior sis ad ignoscendum nobis, & propitius fias peccatis nostris; neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

6. Et

6. *Et ne nos inducas in tentationem.*

Adoramus te, Pater amantissime, qui neminem tentas, sed intentator malorum es. Vndè & humillimè supplicamus per merita & orationes SS. VIRGINVM, ut sicut illæ, licet ætate, sexu, ac viribus debiles, attamen virili animo per gratiam tuam omnes tentationes, id est, Mundi illecebras, Carnis spurcitias, Dæmonis insidias, fortiter & feliciter vicerunt, ita & nobis tua gratia & ipsarum intercessione detur, nullis unquam tentationibus cedere; sed amore tui, viriliter resistere omnibus, quæ nos possent separare abs te, cui soli adhærere nobis bonum est, nunc & in æternum. Interim nihilominus tu Domine proba & tenta nos utrum sincere diligamus te. Sed ne patere nos tẽtari supra id, quod possumus; sed fac cũ tentatione proventum & exitum: nã si gratiam tuã addas; & fidem nobis adaugeas, omnia poterimus in eo, qui nos confortat.

7. *Sed libera nos à malo.*

Adoramus te, Pater mitissime, quia solus es bonus, & summum hominis bonum. Vndè & rogamus per merita, preces, & patrocinia Omnium SANCTORVM, & Electorum tuorum, tecum jam in cœlo regnantium, ut sicut illos ex hac corruptione *carnis*, in qua fomes omnis *malitiæ* est, & ex hoc *mundo*, qui totus in *maligno* positus est; & à *Satana* qui incentor *malorum* est, liberasti, eoq; perduxisti, ubi liberati ab omni malo, jam felices fruuntur omni bono, quod Tu ipse es; sic & nos ab omnibus malis & miseriis erepti, Electis tuis tandem aggregemur, ubi pariter te sũmum & omne bonum obtinere, & una cum sanctis in æternum laudare possimus. Amen.

Subjunge in fine orationem Ecclesiæ, quâ claudit Precationem Dominicam: nam hoc loco apprimè congruit.

Libera nos, quæsumus Domine, ab omnibus malis præteritis, præsentibus, & futuris: & intercedẽte beata & gloriosa semper Virgine Dei genitrice Maria, cum beatis Apostolis tuis Petro & Paulo, atque Andrea, & omnibus Sanctis, da propitius pacẽ in diebus nostris: ut ope misericordiæ tuæ adjuti, & à peccato simus semper liberi, & ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum, &c.

CAP. V.

LITANIÆ SANCTORVM Rythmicæ, &

Varii Hymni Rythmici ad diversos SS. Eorum simul Elogia paucis complectentes.

SVmme PATER, sancte DEVS,
Sator mundi, factor meus,
Potens & propitius.
Salva, precor, creaturam,
Pro qua carnis hāc naturā
Tuus sumpsit Filius.
IESV nostram suscepisti
Carnem, Crucemq; subisti
Cœli missus culmine.
Quidquid carnis per reatū
Cor contraxit inquinatū,
Tuo lava sanguine.
Sācte SPIRITVS, benignè.
Charitatis urens igne
Renes & præcordia:
Mentes, precor, nostras munda,
Et superni nos fecunda
Roris abundantia.
DEVS Trinus in personis,
Individuus in donis,
Vnus in substantia.
Nostram fac infirmitatem
Per Spē, Fidē, Charitatē
Tua firmet gratia.
O MARIA fulges Polo;
Sed post Deū præes Solo;
Nec non Salo Domina.
En nos Tibi mancipamus;
Tu fac clemens quod rogamus,
Fortes ad certamina.
Alma DEI Creatoris,
Sed & Rei peccatoris
Mater clementissima,
O sis reis Advocata:
Hinc es Mater; & hinc nata
PROLES ex te maxima:
Virgo potens & præclara,
Super omnes Virgo rara;
Partu Virgo clarior,
Corde simus fac purgato,
Quò sit Tibi, quin & Nato
Cultus noster carior.
Michael Dux Angelorum,
Qui Draconem de Cælorū
Profligasti sedibus,
Ne superbi deprimamur,
Fac demissos, ut jungamur
Per te Cœli civibus.
Gabriel qui nunciasti,
Cum Mariam salutasti,
Grandia mysteria,
Fac ut toto redamemus
Corde Deū, & laudemus
Tanta pro clementia.
O *Raphael* qui Tobiæ
Ducem te præbebas viæ,
Cæco lucis copiam,
En errantem, fer tutelam,
En me cæcū, fer medelā;
Eia, fac ut videam.
Age *Custos* gloriose,
Serve Dei generosè,
Creatura nobilis,
Mei, precor, curam gere,
Dux fidelis, & tuere
Præsens in periculis.
Sancti *Seraphim* ardentes
Per amorem, nostras mētes
Inflammate fortiter.
Vt ardenter redamemus,
Et vobiscū collaudemus
Deum nunc & jugiter.
Sancti *Cherubim* lucentes,
Nostras illustrate mentes
Numinis notitia.

Dei nosse majestatem;
Sed & nostram vilitatem,
Per vos præstet gratia.
Commendate nos ô *Throni*
Christi plagis, passioni,
Sanguinisque pretio.
Donis Iesu sic fruamur,
Vt in throno tunc sista-
Iudici propitio. (mur
O vos *Dominationes*
Vestræ nos Orationes
Muniant Dominio.
Cedat Satan, Caro, Mūdus
His, queîs Christus Rex, spes, pondus,
Pars, sors, & possessio.
Precor vos ô *Principatus*,
Vt qui Princeps nobis natus,
Datus & in pretium;
Solus in nos dominetur,
(Mundi Princeps exturbetur)
Cordis servans atrium.
Potestates opem ferte;
En quot hostes nos apertè,
Quot occulte vulnerāt!
Christi sudor, & flagella,
Cruor, clavi, crux, mors, bella
Persequentûm conterāt.
O *Virtutes* vos cœlorum,
Mirā terris vi gestorum,
Et signorum præsides;
Per vos nostra sustētetur,
Nam se nixa collabetur
Fluida maceries.
Archangeli summo Deo
Assistentes, mihi reo
Ferte patrocinium.
Dum tentati suspiramus,
O si per vos sentiamus
Cœlitus auxilium.
Ave Cœtus *Angelorum*
Summo Regi Beatorum
Præsens ad obsequia.
Restauranda pro ruina
Malignorum, nos divina
Per vos servet gratia.
Patriarchæ & Prophetæ
Zelum nobis obtinete,
Vestra per præsidia:
Vt vobiscum regustemus,
Quæ nunc sola spe tenemus,
Bona cœli grandia.
Sancti *Reges*, qui jam nato
Regi Regum corde grato
Tria fertis munera.
Mentem *Thus* det elevatā;
Myrrha carnem castigatā,
Aurum formet opera.
O *Præcursor* Christi, magnus
Pastor à te dictus *Agnus*,
Mundi tollit crimina.
Hoc Pastore fac regamur,
Donec hîc peregrinamur,
Exules à Patria.
Ave *Ioseph* sponse digne
Matris Virginis benignæ,
Custosque castissime.
Lunæ splendor atq; Solis,
Amor Spōsæ nos & Prolis
Fac accendat intimè.
Petre Claviger Cœlorum,
Et Patrone peccatorum,
Christi clarus gratia
Fac nos verè pœnitentes,
Vt quod nostras fœdat mentes,
Lavet pœnitentia.
Paule Vas electionis,
Quantis te replevit donis
Mira Dei pietas!
Ora Christi per amorem,
Ne nos mortis in errorem
Mundi trahat vanitas.
Fac *Andrea* qui subisti,
Vt fidelis servus Christi,

Cru-

Crucem cupidissimè.
Nobis absit gloriari,
Nisi Cruce salutari,
In qua salus animæ.
O *Ioannes* Christi care,
Cui Mater sine pare
Datur in custodiam.
Mortis, precor, in agone
Te cum Matre mecū pone
Hostis contra furiam.
O *Iacobe* qui bibisti, (sti,
Velut consors Regni Chri-
Passionis calicem.
Fac ut expers mētis vanę,
Toto corde Christianæ
Sequar vitæ tramitem.
Cœtus vos *Apostolorum*,
Terræ Duces, & Cœlorū
Clara luminaria
Christum, precor, exorate;
Vt nos pari charitate
Trahat ad cœlestia.
Euge *Stephane* beate,
Martyr Christo cōsecrate;
Primus rubēs sanguine.
Fac amore nos ferventes,
Et adversis non cedentes,
Promptos hosti parcere.
Fortis pugil ô *Laurenti*,
Quem nil movit vis tor-
menti,
Nec Tyranni feritas.
Quæ te fecit sic invictum,
Et nos armet ad conflictū
Fortis, ut mors, charitas.
O *Vincenti* qui vicisti,
Et invictus jam cepisti
Præmia vincentium,
Des invictum robur mēti;
Soli Christus nā vincenti
Manna dat absconditū.
O cruore purpurata,
Et jam Christo sociata
Salve cohors *Martyrū*.
Quantam regno vim Cœ-
lorum
Intulistis, nec malorum
Vis effregit animum!
Nec nunc desunt perse-
quentes, (tes
Quin in nostras sævit mē-
Mūdus, Caro, Sathanas.
Nec tā dira sunt tormēta;
Quā nociva blandimenta
O nos servet charitas.
Sancte Pater *Augustine*,
Bonitatis qui divinæ
Clarus es indiciis.
Fac nos solvat peccatorū
Vinclis *Deus*, & malorum
Liberet suppliciis.
Salve Pater *Benedicte*,
Legislator, Dux invicte;
Potens patrocinio.
Vitæ nobis dux & mortis
Sis, ut bonæ tecum fortis
Perfruamur gaudio.
O *Bernarde*, sine felle
Tibi mens, sed omni melle
Dulcius eloquium.
Nostra quoque mens mi-
tescat,
Iesus illi fac dulcescat
Omne super gaudium.
Euge turba *Confessorum*
Fide viva, zelo morum
Christi flagrans munere
Ope vestra dum fovemur,
Et nos Christum profite-
mur
Ore, Corde & Opere.
Ave Virgo *Catharina*
Doctos vincens, & divina
Prævalens scientia.
Contra sophos infrunitos
Pia fac nos eruditos
Niti sapientia.
Virginum salvete chori,
Quibus datum mundo
mori,
Carnisque deliciis.

 Vester

Vester castas nobis mētes
Spōsus amans continētes
Vestris donet meritis.
Ave dulcis *Magdalena*,
Charitate Dei plena,
Peccatorum gloria.
Toto fac pœniteamus
Corde, tecum diligamus
Iesum super omnia.
Anna salve labe carens,
Sancta Dei *Matris* parens,
Magnis fulgens meritis.
Mater præsto sis cū Nata;
Sed & Proles nos beata
Vitæ donet præmiis.
Ave Cohors Electorum,
Angelorum & Sanctorum
Cœtus omnis inclite.
Vestra semper nos tutela
Christi ducat in sequela,
Et salutis tramite. (tes
Omnes *Sancti* triumphan-
Et in Cœlis jubilantes
Perenni lætitia,
Nostra Deo præsentate
Vota, simul nos servate
Stabiles in gratia.
Omnes *Sancti*, qui regnatis
Christo juncti, quem laudatis
Cūctis procul hostibus,
Per vos nostra mācipetur,
(Vt vobiscum coronetur)
Vita Dei laudibus.
O quos nunc Viator orat,
Quantūm *Deus* vos hono-
Quanta beat gloriâ! rat!
Honor Illi, lausque pura
Sit ab omni Creatura,
Qui dat unus omnia.

HYMNVS
RYTHMICVS
Ad SS. Angelos.

LAus erūpat ex affectu,
Dum psallentes in cōspectu
Cœli stamus Civium.
Vox jucunda, laus decora,
Quando voci concanora
Puritas est cordium.
Angelorum choros laudet,
Quisquis ad eorū gaudet
Provehi consortia.
O laus digna, qua Sanctorum
Recensetur Angelorum
Celebris victoria!
Draco victus profligatur,
Et adhærens effugatur
Inimica legio.
Exturbatus est turbator,
Præceps ruit occupator
De sublimi solio.
Sub tutela Michaëlis
Pax in terris, pax in cœlis?
Laus & jubilatio.
O quam potēs hic virtute
Pro communi stans salute
Triumphat in prælio!
Hinc incentor pravitatis
Throno pulsus claritatis
Hunc oberrat aëra.
Dolos struit, virus fūdit;
Angelorum sed retundit
Æmulum custodia.
Tres distinctæ Ierarchiæ
Trinitatis theoriæ,
Vacant & mysterio.
Sed nec desunt cōtēplātes,
In conspectu Throni stā-
Nostri ministerio. (tes,
O quam miræ charitatis
Est supernæ Civitatis
Trina distributio!
Quæ nos amat & tuetur,
Vt ex nobis restauretur
Ejus diminutio.
Sicut inter sunt mortales
Status plures; nec æquales
Gradus dantur gratiæ.
Sic contingit & Beatis,
Vt sit summæ Deitatis
Dispar

Dispar gradus gloriæ.
Sicut lunæ nunc & solis,
Et stellarum magnæ molis
Impar fulget claritas;
Sic in illa regione,
Iusta datur portione
Gloriæ disparitas.
Vetus homo novitati,
Se terrenus puritati
Conformet cælestium.
Coæqualis his futurus,
Etsi nondum planè purus,
Spe præsumat præmiũ.
Hos devotè veneremur
(Vt ab ipsis adjuvemur)
Alacres obsequio.
Deo jungat nos amore,
Angelorum cum fervore,
Æmula devotio.
De secretis reticentes
Interim cælestibus,
Erigamus sursũ mẽtes,
Supplices cum manibus.
Vt cælestis tueatur
Cohæredes Curia:
Et utrimque concinatur
Iugis Deo gloria. Amen.

HYMNVS RYTHMICVS

De Vita & Elogiis

S. Iohannis Baptistæ.

PRæcursorem summi Regis,
Et Præconem novæ legis
Ornat cœli gloria.
Sed & ortus gratiosa,
Necnon mortis pretiosa
Terris est memoria.
Pater senex novum Natũ
Dandum stupet; dum Legatum
Audit missum cælitus.
Nam ætatem & naturam
Spectans, ægrè rẽ futuram
Credere decrepitus.
Pater hærẽs hoc infirmat,
Quod attestans mox confirmat
Linguæ destitutio.
Dum nõ paret verbo Parens,
In sublato fit apparens
Sermone punitio.
Præcursore nondũ nato;
Nec dum partu reserato
Dona clarent cælica.
Nostro sole tũc exclusus,
Verioris est perfusus
Luce solis mystica.
Prius novit diem verum,
Quam nostrorũ sit dierum
Vsus beneficio.
Ille notus nondum natus,
Nondũ nascẽs est renatus
Messiæ commercio.
Alvo Deum Virgo claudit,
Clauso clausus hic applaudit
Ventris è custodia.
Linguæ gestus obsequuntur,
Dum pro lingua sic loquũtur
Infantum prodigia.
Mater parit; Pater credit:
Redeunte fide, redit
Linguæ beneficium.
Eia felix partus Matris,
Quo soluta lingua Patris
Celebrat mysterium.
Thori fructus Matri dantur,
Et jam Matris expiantur
Sterilis opprobria.
Ortu tanti Præcursoris
Multi timent, sed timoris
Comes est lætitia.
Se de mundo servans n ũdum,

 Mundè

Mundè vivit intra mundũ
In ætate tenera.
Sed è mundi mox convi-
ctu
Cedens, loco, veſte, victu
O quam præfert aſpera!
Lege vitæ ſub anguſta,
Mel ſylveſtre cũ locuſta,
Cibum non abhorruit.
Camelorum tectus pilis,
Per deſertũ, mundo vilis,
Cœlo magnus claruit.
Quem dum replet lux ſu-
perna,
Veræ lucis fit lucerna;
Veri *Solis* Lucifer.
Novus præco novæ legis;
Imò novus novi Regis
Pugnaturi ſignifer.
Singulari Prophetiâ
Prophetarum monarchiâ
Sublimatur omnium.
Hi venturum, Hic præſen-
tem,
Hi promiſſum, Hic viven-
tem
Monſtrat orbis Domi-
num.
Ardens vitâ, verbo lucens;
Et ad veram lucẽ ducens,
Multa docet millia.
O præclarus mos docendi,
Vbi formam dant vivendi
Doctoris veſtigia.
Non lux quidem fuit iſte,
Sed ut daret tibi, Chriſte,
Lucis teſtimonium.
Non lux erat, ſed lucerna;
Verum Chriſtus lux æter-
na;
Lucem creans omnium.
Dum baptizat Chriſtum
foris,
Chriſtus reddit dignioris
Aquæ beneficium.

En ut ambos curat Numẽ,
Iſti Flamen, illi flumen
Addidit præconium.
Qui baptizat, elevatur,
Baptizatus non lavatur,
In quo nulla macula.
Aquæ lavant, quin lavan-
tur, (tur,
Queîs lavandi vires dan-
Vi mundantis omnia.
Contẽplemur omnes iſtũ,
Quem putabat turba Chri-
ſtum,
Stupens ad prodigia.
Qui cervicem non erexit,
Sed indignum ſe deſpexit
Domini corrigiâ.
Atteſtante palam Chriſto,
Non ſurrexit major iſto
Natus de muliere.
Seſe Chriſtus ſic excepit,
Qui de carne carnem cepit
Sine carnis opere.
O columna veritatis,
Non arundo levitatis,
Nuſquam palpans cri-
mina! (res,
Scribas pungit & Docto-
Vocans legis tranſgreſſo-
res,
Viperæ genimina.
Arguebat & Herodem;
Vnde vinctus ab eodem,
Sed haud victus carcere.
Fert injuſtè juſtus pœnã,
Rem deteſtans, vah, ob-
ſcœnam
Regis & adulteræ.
Inde ſævit vis Tyranni,
Sed hinc crevit laus Ioan-
Tyranno ſuppliciũ. (ni,
Stultus ſervit ſapienti,
Quia juſtus in præſenti
Probatur per impium.
In natalis ſui cœna,

Capitali plecti pœna
Rex Ioannem jusserat.
Spiculator saltatrici,
Læna defert Genitrici
Caput, quod petierat.
Crux designat sublimari
Christum, sed hunc minorari
Capitis abscisio.
Mors est justi pretiosa,
Quam præcessit gloriosa
Vitæ conversatio. (ste,
Nos ad laudem tui, Chri-
Præcursoris & Baptistæ,
Reddimus encomia. (le
Tu nos ab hac mortis val-
Duc ad vitam recto calle,
Per ejus vestigia. *Amen.*

HYMNUS RYTHMICUS De S. PETRO Apostolo,

Vitam & elogia ejus breviter complectens.

Petri laudes exequamur;
Ad quas *Petræ* provocamur
Basis & memoriâ.
Laus Auctori cedat mũdi;
Primus Pastor in Secundi
Celebretur gloriâ.
Petrus Sancti fax Amoris,
Lux doctrinæ, dux fervoris,
Norma sapientiæ.
Sed exemplar & Timoris,
Factus lapsum pòst erroris,
Forma pœnitentiæ.
Hunc piscantem Piscatoris
Ad capturæ dignioris
Opus traxit gratia.
Nam qui jubet sic piscari,
Pisces vitæ vult servari,
Quos prehendunt retia.
Petrus Christi se vocantis,
Nulla tamen tunc patrantis
Signa vel prodigia:
Voci cedit, verbo credit,
Sequi jussus mox obedit,
Insequens vestigia.
Vanis præfert veritatem,
Linquit rete, linquit ratẽ,
Quin relinquit omnia.
O beate Bar-Iona
Cui Christus cœli bona
Spondet, & subsellia!
Pede calcat fluctus maris,
Sed nutantem salutaris
Regit illum dextera.
Fidem quatit si tempestas,
Tua, Christe, mox potestas
Fac tranquillet æquora.
Mota Christi quæstione,
Brevi claudit sub sermone
Fidem necessariam.
Hunc personam dicit unã;
Sed nec tacet opportunã
Naturæ distantiam.
Carni scire quod negatum,
Hoc cœlesti revelatum
Pandit magisterio.
Spiritalis hinc structurâ
Architecti surgens curâ,
Petri stat imperio.
Potestate nam miranda,
Ligas hîc, quæ sunt liganda;
Rata sunt quæ solveris.
Claves tibi Christus dedit,
Quibus Cœli porta cedit,
Et tremendas Inferis.
Transformantis se Messiæ,
Moysis, nec non Heliæ
Frueris colloquio.

Hîc manere si forsdatum,
Tali sorte te beatum,
Censes & consortio.
Sed quid erit majestatem,
Et perenni Deitatem
Contemplari gloria?
Iunctis ubi tot Beatis,
Dies una claritatis
Melior quam millia?
Petrus Christo salvatori
Fidus comes, optat mori
Pariter cum Domino.
Zelus calcar est Amoris,
Sed & casus sit Timoris
Iugis admonitio.
Christus casum mox futurum
Sciens pandit, ne securum
Sterneret præsumptio.
Sed prostratum Patientis,
Anxiumque Resurgentis
Restauravit visio.
Quod negando ter peccavit,
Simplex Amor expiavit;
Trinaque confessio.
Qui sequuti delinquentē,
Quis det sequi pœnitentē
Simili cordolio?
Christus carum Petro gregem
Commissurus, prius legem
Charitatis ponderat.
Amat *Petrus*, & amatur;
Sed rogatus tremens fatur:
Cautum casus fecerat.
Auro carens & argento
Coruscat miraculis:
A nervorum sub momēto
Claudum solvit vinculis.
Paralysi dissolutus
Æneas erigitur:
Petrum præsensDei virtus
Ad votum prosequitur.
Accersitus ad Tabitæ
Funus, prece fusâ, vitæ
Reparat officia.
Vmbrâ sanat hic languentes,
Morbos pellit non cedentes
Medici peritiâ.
Sacri gregis curam gerit,
Defraudantes gravi ferit
Conjuges supplicio.
Fraudes odit & fallaces:
Hinc tam gravis in mendaces
Dei sævit ultio.
Vinctum tenet hunc Herodes;
Sed frustratur; dū custodes
Adhibet præsidio.
Vinclis ruptis relaxatur,
Et securus spatiatur
Angeli subsidio.
Petrum Simon magus odit;
Magum Simō Petrus prodit,
Præsidentem mox explodit,
Satanæ negotio.
Dum volare Magus quærit,
Gravi ruens lapsu perit;
Sic divina justè ferit
Obstinatos ultio.
Nero fremit furibundus;
Malus luget impium;
Nero cujus Vrbs ac Mundus
Horruit imperium.
Inde Petro crux paratur
A ministris scelerum.
Crucifigi se testatur
Velle Christus iterum.
Crucem videns præparari,
Suo gaudet conformari,
Magistro discipulus.
Sed eodem situ lignum
Haud subire cēsens dignū,
Cælum spectat pedibus.

Ergo

Ergò Christum sequens, Cruce
Scandis Cœlum; quo te Duce
Nobis detur aditus.
Eja portas Gregi pande,
Memor istud Tibi grande
Munus datum cœlitus.
Pastoris nostri meritis,
Ac prece salutiferâ,
Nos à peccati debitis
Æterne *Pastor* libera.
Amen.

HYMNVS

In laudem S. LAVRENTII Martyris.

LAureato per agonem
Laudis gestit mẽs sermonem
Promere *Laurentio*.
O si puras ex amore
Corde laudes dem & ore
Martyrum delitio!
Accusatus non negavit,
Et ardores non expavit
Ardens Christi charitas.
Sic nec igne depravata,
Sed fornace comprobata
Fulget auri puritas.
Sicut chorda musicorum
Tensa sonum dat canorũ
Plectri ministerio;
Sic in cheli tormentorum
Melos Christi confessorum
Dedit hujus tensio.
Tortor vide, quali fide
Stat invictus inter ictus,
Minas & incendia.
Spes interna, vis superna
Consolantur, & hortantur
Virum de constantia.
Nam thesauros dum requiris,
Per tormenta non acquiris
Tibi; sed Laurentio.
Hos in Christo coacervat,
Cujus pugnam Christus servat
Triumphantis præmio.
Nescit Sancti nox obscurum,
Vt in pœnis quid impurum
Fide tractet dubia.
Neque cæcis lumen daret;
Si non ei radiaret
Numinis præsentia.
Fidei confessio
Lucet in Laurentio.
Non ponit sub modio,
Statuens in medio
Lumen coram omnibus.
Iuvat Dei famulum
Crucis suæ bajulum,
Assum quasi ferculum,
Fieri spectaculum
Angelis, Hominibus.
Non abhorret prunis volvi,
Qui de carne cupit solvi,
Et cum Christo vivere.
Neque timet occidentes
Corpus, sed non prævalentes
Animam perimere.
Sicut vasa figulorum
Probat fornax, & eorum
Solidat substantiam.
Sic & ignis hunc assatum,
Testem cœlis comprobatum
Reddit per constantiã.
Nam cum vetus corrumpatur,
Alter homo solidatur
Veteris exitio.
Vnde nimis confortatus

Est Athletæ principatus
In Dei servitio.
Hunc ardorem factum foris
Rorem putat vis amoris,
Et zelus justitiæ.
Ignis urens, non comburens
Vincit prunas, quas adunas
O minister impie!
Parum sapis vim sinapis,
Si non tangis, vel non frangis.
Sed & fragrat, quando flagrat
Thus injectum ignibus.
Sic arctatus, & affatus,
Sub ardore, sub labore,
Dat odorem pleniorem
Martyr de virtutibus.
O Laurenti laute nimis,
Rege victo Rex sublimis;
Christi potens gratiâ.
Regis Regum fortis miles,
Qui duxisti pœnas viles,
Certans pro justitia.
Qui tot mala devicisti,
Contemplãdo bona Christi;
Et æterna præmia.
Fac nos malis eluctantes,
Demum cœlo jubilantes
Tecum frui gloria,

HYMNVS COMMVNIS

In festo cujuscunque SANCTI.

LVx illuxit triũphalis,
In qua vitæ tẽporalis
Iam decurso stadio,
Stolâ primâ decoratur;
Et secundam præstolatur
Sanctus N. cum gaudio.
Hujus fidem, gesta, mores,
Et pro Christo tot labores
Dignè decet recoli.
Vt qui vitâ, verbis, signis,
Castus, pius, & insignis,
Factus est lux seculi.
Præsens illi vita vilis,
Ad superna mẽs sublimis;
Zelat pro justitia.
Blandimentis, aut tormẽtis
Non evertit statum mẽtis
Dolus aut sævitia.
Hic contẽpsit mundi flores;
Pompas, opes, & honores
Arbitrans ut stercora.
Mundi calcans hoc desertum,
Non cucurrit in incertũ,
Viâ pergens regiâ.
Non loricam, ensem, scutum;
Verum fide cor imbutum
In conflictum protulit.
Rarus sermo, durus victus,
Parcus somnus; his invictus
Armis hostem domuit.
O festiva dies ista,
Qua te felix Agonista
Coronavit Dominus!
Finis fuit in agone,
Sed honoris & coronæ
Nullus erit terminus.
Mole carnis liberaris,
Et à Christo decoraris
Regni diademate.
Nunc adeptus quod quærebas,
Clarè vides, quod videbas
Prius in ænigmate.
Luctus, labor, & certamen,

Trans-

Transierunt, sed solamen,
Requies & præmia;
Quæ nunc à te Iesu Christe,
Tuo dantur Agonistæ,
Finis erunt nescia.
Sors mutata jam doloris;
Vrbs æterni nam decoris
Nil admittit asperum.
Nunc illuxit, ô germane
Dei cultor, illud mane
Quod non habet vesperum.
Invenisti fidum ducem,
Qui te duxit ad hanc lucē
Dei Patris Vnicum.
Hunc dum sequi gestis purè,
Non aberras, sed securè
Iter carpis cælicum.
In hac valle lacrymarum,
Sicut cervus ad aquarum
Fontes, anhelaveras:
Nunc torrente voluptatis,
Domo fruens ubertatis,
Affatim te satias.
Adventanti gratulatur,
Cum concive gloriatur
Angelorum Curia.
Gaude felix N. & exulta,
Quia merces tua multa
Et immensa gloria.
Inter cœli Senatores
Iam locatus, fac exores
Christum mundi Iudicem:
Vt quam sontes, heu, timemus
Te, Patrono, declinemus
Iram Dei vindicem.
Culpas lava, carnē frena:
Fac exortes omni pœnâ,
Precum efficaciâ.
Vt in Christo vera Vite
Radicati, veræ vitæ
Capiamus præmia. Amen.

FINIS SECT. II.

ILLVSTRISSIMIS
GRATIÆ PRÆCONIBVS,
VIVIS POENITENTIÆ
SPECVLIS,
PECCATORVM PATRONIS:
DAVIDI REGI & PROPHETÆ,
Viro ſecundum cor Dei;
Sed tamen Homini; qui cecidit, ut caſu ſuo nos cautos redderet.
Cujus (ô magna DEI pietas !) unica vox, Sed ab imo profecta corde, meruit Indulgentiam.
APOSTOLICI quoq; COETVS VERTICI
PETRO BAR-IONÆ,
CÆLI CLAVIGERO, ECCLESIÆ BASI,
OVIUM PASTORI:
Sed qui & ipſe permiſſus eſt labi, ut lapſis diſceret compati.
Qui immemor ſui, & deſertor Domini, Sed mox reſipiſcens, flevit amarè.
Tam conſtans EIVS quem negavit, AMOR fuit; Tantum unus Chriſti reſpectus valuit.

TIBI quoque MARIÆ PECCATRICI
Quondam famosæ
Sed nunc AMICÆ, imo SPONSÆ formosæ:
Cui dimissa sunt peccata multa,
QVIA DILEXISTI MVLTVM.
O efficax OCVLORVM imber!
PEDES rigat SALVATORIS,
Et sordes abluit criminis.
NEC TV HIS SEIVNGENDVS ES
BEATE LATRO,
Cui CRVX Compendium, & Scala PARADISI fuit. O ter felix LATRO, qui
REGEM agnoscis,
Quem Crucis & ignominiæ consortem vides.
Memoriam tui commendas adituro
REGNVM,
Et ecce, mox eodem die voti compos, Regni, & Gloriæ consors factus es.
O POENITENTIVM EXEMPLA!
O PECCATORVM SOLATIA!
Qui sequuti sumus PECCANTES,
Sequamur POENITENTES;
Et sequemur æternum cum Christo REGNANTES.

SECTIO

SECTIO III.

De Pœnitentia ſeu converſione Peccatoris, & Exercitiis huc ſpectantibus.

PRO FERIA TERTIA.

CAP. I.

Colloquium Chriſti & Hominis de modo agendæ pœnitentiæ.

§. I. *Deploratio ſtatus & miſeriæ hominis peccatoris.*

HOMO.

INfelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? ut quid vivo diutius, ut quid etiam terram occupo; ego lignum aridum & infrugiferum; ego ſemper ingratus, & injurius in Deũ meum; dum non niſi peccata peccatis accumulo, & ſic theſaurizo mihi iram in die iræ, & juſti judicii Dei? Heu ſcio & nimis experior, quia non habitat in carne mea bonum; & corpus quod corrumpitur, aggravat animam. Facio igitur malum, & pecco quotidie; &, quod gravius eſt, rarò aut nunquam recogito, quam grave ſit, quod delinquo, nec ſtudeo condignis lacrymis & gemitibus placare mihi faciem Dei creatoris mei, quem toties ad iram provoco.

Heu quam multa habeo quæ defleam, cum nihil ſit, unde meritò rideam! Tenebræ cordis, & lubrica conſcientia, caſus in vitia, & gratiæ jactura, tot laquei & peccandi pericula, quid niſi flere & gemere movent? Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? Et plorabo die ac nocte, damna temporis præteriti, & pericula futuri; & mala animæ meæ, quæ multiplicata ſunt ſuper numerum. Ah Domine Deus meus quid unquam fiet de me, cum deficiam quotidie, & non deſinã offendere te? Quandò convaleſcam de infirmitate mea? Quandò reſurgam, qui dejectus ſum in limo profundi? putas adhuc ſpes eſſe poterit reſurgendi? putaſne mortuus homo rurſum vivet?

En de profundis clamo ad te Domine; O exaudi vocem meam: Non eſt mihi ſpes de me; Et utinam firmior ſit in te. Deſpe-

ſperatio enim mihi ingeritur valida, quia infirmitas mea indies creſcit ex culpa. Et ſi dixero, nunc incipiam; tempus eſt jam de ſomno ſurgere; tempus enim nunc acceptabile eſt, & dies ſalutis; ſtatim adeſt peccatum præ foribus quaſi jugum grave, & ſicut talentum plūbi deprimens collum meū; & erigitur adverſum me inimicus meus, & conſuetudo mali quaſi victū, & vinctum trahit me cōpedibus ſuis.

Vide Domine afflictionem meam, erue me à circumdantibus me, quia confortatus eſt timor eorum ſuper me. Periit enim conſilium à me, & fortitudo mea defecit. Confractum eſt brachium meū, & gladius meus ſalvare me non poterit. Tu ſolus es qui mihi ad refugium relictus es; ſed quem ego, heu, nimis ſæpè reliqui; unde & meritò timeo relinqui, imò jam vereor, ne projectus ſim à facie oculorum tuorum: Nam vultus tuus ſuper facientes mala, ut perdas de terra memoriam eorum. Domine ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te non eſt abſconditus.

§. 2. *Redargutio & confuſio Peccatoris.*

CHRISTVS. Audivi gemitus tuos, ô homo, & clamor cordis tui pervenit ad aures meas: nam juxta ſum his, qui tribulato ſunt corde, & humiles ſpiritu ſalvare paratus ſum. Verum & tu pauliſper audi juſtas querelas meas. Ego quidem calamum quaſſatum non contero, nec linum fumigans extinguo: meum enim non eſt perdere quenquā ex his quos dedit mihi Pater meus. Sed tu ipſe vide quam merito contra te exardeſceret ſicut ignis ira mea. Ego condidi te ad imaginem & ſimilitudinē meā, & ſanguine meo redemi te, prius mancipium Satanæ, ut ſervires mihi. Verumtamen tu ſervire me feciſti in peccatis tuis, præbuiſti mihi laborem in iniquitatibus tuis. Reduc in memoriam, & judicemur ſimul. Narra, ſi quid habes, ut juſtificeris.

Nonne ego ſum pater tuus, qui poſſedi te, & feci, & creavi te? Tu vero Patrem qui te genuit dereliquiſti, & oblitus es Dei creatoris tui. Si Pater ego ſum, ubi eſt honor meus? Et ſi Dominus ego ſum, ubi eſt timor meus? Ecce filium te mihi enutrivi & exaltavi, tu autem ſpreviſti me. Cur, qui in domo Patris tui poteras enutriri croceis, & veſtiri duplicibus, maluiſti abire in regionem longinquam, adhærere alienigenis, am-

plexari

plexari ſtercora, & nudus fame ac frigore tabeſcere? quid feci tibi, aut quid moleſtus fui, ut desereres me? Quare me dereliquiſti fõtem aquæ vivæ, & fodiſti tibi ciſternas diſſipatas, quæ continere non valent aquas?

Animam tuam mihi in cariſſimam ſponſam elegeram; tu autem maluiſti poſt alios amatores ire. Ego viam rectam & planam monſtrabã tibi; nam ſum ipſa via, veritas, & vita. Vt quid ergò laſſatus es in via iniquitatis, & ambulaſti vias difficiles, in quibus non niſi contritio & infelicitas, & viam pacis noluiſti cognoſcere?

Ego legem vitæ & diſciplinæ dederam tibi, ut ſervando mandata mea, oſtenderes quod diligeres me, & vitam haberes: Tu verò odiſti diſciplinam meam, & ſermones meos projeciſti retrorſum. O quoties vocavi ego, & renuiſti! quoties extendi manum meam, & non aſpexiſti; & ſpreviſti omne conſilium meum! Nonne jugum meum ſuave, & onus meum leve? ut tu potius ires emere tibi quinque juga boum, & abires poſt concupiſcentias cordis tui, quæ mergunt homines in interitum & perditionem? Fili hominis uſquequo gravi corde? ut quid diligis vanitatem & quæris mendacium?

HOMO. Vere ſcio quod ita ſit, & quod non juſtificetur homo compoſitus Deo. Si juſtificare me voluero, veritas condemnabit me; Si innocentẽ aſſeruero, pravum me comprobabis. Si voluero cõtendere tecum, non potero tibi unum reſpondere pro mille. Peccavi. Quid faciam tibi ô cuſtos hominum? Ecce iniquitatem meam ego cognoſco & factus ſum mihimetipſi gravis. Cur non tollis peccatum meum? nam ſicut onus grave gravatæ ſunt ſuper me iniquitates meæ. Fateor, iram merui, non indulgentiam. Vnde ſi ejicis me à facie tua, juſtè facis. Sed ſi miſerum & indignum vel inter mercenarios recipis, miſericorditer facis. O ſi ſuperexaltet miſericordia judiciũ, quia ipſa eſt ſuper omnia opera tua.

Ecce miſer ego, peregrinus & exul à cœleſti Ieruſalem deſcendens incidi in latrones, & exſpoliatus tunica immortalitatis, & multis plagis acceptis, ſemivivus relictus ſum; & jam putruerunt cicatrices meæ à facie inſipientiæ meæ, & non eſt ſanitas in carne mea. Si tu, me neglecto, præterieris, quis miſerebitur mei, aut quis alligabit vulnera mea?

mea? Si tu non infuderis vinum consolationis, & misericordiæ oleum; quis idoneam medicinam conficiet? si denique denariū, id est, salutis pretium tu non persolveris; quis ad hoc sufficiet?

§. 3. *Pœnitentiæ necessitas. & Excitatio Peccatoris.*

CHRISTVS. Animæquior esto, ô homo, & noli timere. Perditio tua ex te: tantummodo ex me auxilium tuum. Ego sum Samaritanus, Verus ille medicus, qui ad hoc in mundum veni ut mederer contritis corde. Ego qui languores tuos ipse portavi; imò qui vulneribus tuis ex sanguine meo remedium præparavi. Nolo enim mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat; ideoque veni quærere, & salvū facere quod perierat. Non veni vocare justos, sed peccatores. Neque enim opus est benè habentibus medico, sed male habentibus. Memēto vocis meæ, qua invitavi ad me omnes peccatores terræ, dicens: Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.

Veni ergo & tu, & revertere per aliam viam in regionem cœlestem, quam monstravi peccatoribus, ut ambularent in ea. Via autem hæc est, Pœnitentia. Si ergò vis vitam; Diverte à *malo* & fac *bonum*, memor esto unde excideris, & pœnitentiam agens prima opera fac. Redi prævaricator ad cor, & vide quia amarum est reliquisse Dominum Deum Creatorem tuum. Depone omnem malitiā; abjice opera tenebrarum; fac fructus dignos pœnitentiæ; abnega impietatē & secularia desideria. Atque deinceps sobriè, justè & piè vive in hoc seculo. Hæc est via, quæ ducit ad vitam, & alia non erit præter eam.

HOMO. O quam dulcia faucibus meis hæc eloquia tua Domine! super mel & favum ori meo. jam utique secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificaverunt animam meam. O fidelis sermo & omni acceptione dignus! quia Christus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum. Iam ergo memor esto verbi tui, in quo mihi spem dedisti: Recipe filium prodigum, & profugum à facie tua; & nunc revertētem ad dulcissimum Patrē suum, brachiis dilectionis amplectere. Ne projicias me à facie tua, & dimitte omne malum servo tuo, & ne deleas de libro viventium nomen meum.

§. 4. *In-*

§. 4. *Incitatio peccatoris ad maturandam pœnitentiam.*

CHRISTVS. Ego ſum, ego ipſe ſum, qui deleo iniquitates tuas, propter me; & peccatorum tuorum non recordabor. Ego qui juſtifico impium, dimittens ei omnia delicta, propter nomen meum: nam & miſereri potius eligo, quam iraſci, & parcere malo, quam punire. Quid ergò times? quid trepidas ad ſinum tantæ pietatis accedere? paratior ſum ad indulgendum, quã tu ad pœnitendum.

Sed vide, ne tardes cõverti ad Dominum, & ne differas de die in diem. Multa hic ſunt moræ & dilationis incõmoda. Nonne dum æger es, non differs curam valetudinis, ſed mox acceſſis medicum, & principiis obviandum cẽſes, ne fortè fruſtra paretur medicina, poſtquam morbus per longiorẽ moram invaluit.

Prudenter; ſed cur idẽ non facis, cum animus tuus æger eſt? tunc certè multò periculoſius laboras, quam ſi corpus tuum, & intima viſcera peſtis, aut veneni vis pervaſiſſet. Quid ergo ſtertis, quid moraris? ſurge, propera, & convertere ad Deum ſalvatorem tuum; ne quãdò ut leo rapiat animam tuam, & non ſit qui redimat, neque qui ſalvum faciat. Memento creatoris tui in diebus juventutis tuæ: & cave ne aſſueſcas cuicunque peccato. Nihil enim fortius hominem ligat, quam mala conſuetudo. Vt difficile eſt, naturam expellere, ſic malam conſuetudinem, quæ eſt quaſi altera natura. An verò mundo & carni florem, at fecem debes mihi, qui tibi dedi omnia; nec vilia, ſed optima. & tui cauſa fui in laboribus à juventute mea?

HOMO. Durus eſt multis hic ſermo Domine: nec poſſunt eum capere. Vnde iſtæ eorum voces. Venite & fruamur bonis, quæ ſunt, & utamur creatura tanquam in juventute celeriter. Non prætereat nos flos temporis. Coronemus nos roſis, antequam marceſcant. Nec deſunt inter illos, qui longitudinem dierum ſibi promittunt; & interim ducunt in bonis dies ſuos, quaſi in fine ſat tempeſtivũ ſit, recogitare annos præteritos in amaritudine animæ ſuæ; & tunc demum rogare te, ut delicta juventutis & ignorantias eorum nõ memineris. Quaſi juſtum hoc ſit, ut ubi abundavit delictũ, ſuperabũdet & gratia. Et hæc quidẽ dicunt inſipientes in corde ſuo; cujus rei vita & ipſa opera teſtimonium perhibent.

§. Pe-

§. 5. *Pœnitentia non differenda spe longioris vitæ.*

CHRISTVS. Scio, quia stultorũ infinitus est numerus; sed tu, noli æmulari in malignantibus; & si te lactaverint peccatores ne acquiescas eis. Ne ambules cum eis, prohibe pedem à semitis eorum. Nam cum irruerit repentina calamitas, & interitus quasi tempestas ingruerit: quando super eos venerit tribulatio & angustia, tũc invocabunt me, & nõ exaudiã; eòquod despexerint omne consilium meum; & increpationes meas neglexerint. Audi quisquis spe longioris vitæ differs meliorem: Stulte, quid si hac nocte, quid si hac hora, repetam à te animam tuam, quo putas, infelix ibit? ô quot millia hominum delusit ista spes, aut magis stulta præsumptio! at nunc in inferno positi sunt, mors depascit eos; & hoc maxime torquet illos, quia neglexerũt operari bona, dum tempus haberent. nimirum ob spem incertam, certum salutis remedium neglexerunt, nec tam voluerunt desere re, quã differre pœnitentiam. Sed dilatio ista perditio fuit: præcisa est enim velut à texente vita eorum, dum adhuc ordiri viderentur: mortui sunt, antequam se mori scirent; & qualis eorum in extremis pœnitentia fuerit, tu ipse collige. hoc scilicet, illos maximè tunc pœnituit, ac etiamnum, sed frustra pœnitet, quod pœnitentiam tempore opportuno neglexerint, & pœnas æternas paucis horis, quod facilè poterant, non redemerint.

Vtinam tu saperes damno alieno, & cautior fieres in re tã ardua. Promisi ego quidem veniam pœnitenti, sed vitam non promisi in crastinum differenti. Hodie ergo si vocem meam audieris, noli obdurare cor tuum; nescis enim quando veniam tibi: quid si ut fur in nocte, & hora, qua minimè putabis. vigila itaque, & omni hora paratus esto.

Ecce, quid est vita tua, nisi vapor ad modicum parens? quid corpus mille casibus, miseriis, & periculis obnoxium? quod ventus quandoque & levis febricula, aut casus aliquis subitus in momento prosternit, & huic tam fragili fulcro tu audes inniti & fidere?

Nonne stultam istam fiduciam satis arguunt tot obvia quotidie mortalitatis exempla; quæ, sine discrimine ætatis, sexus, conditionis, sed non sine certo providentiæ meæ consilio, frequenter ingeruntur oculis tuis, ut discas, quam inanes sint hominũ spes,

ſpes, quam fallaces cogitationes; & memineris, accidere tibi poſſe, quod cuiquam potuit. & felix, & ſapiens eſt, qui ex alieno malo emendat ſuum.

HOMO. Iuſtus es Domine, & rectum judicium tuum; ſed parce mihi, ſi loquar adDominum meũ, ego pulvis & cinis. Nunquid voluntatis tuæ eſt mors impii? nonne miſerationes tuæ ſuper omnia opera tua? & cum iratus fueris,miſericordię recordaberis? Nonne tu dixiſti; Nolo mortem peccatoris? & , impietas impii non nocebit ei,in quacunque tandem die converſus fuerit ab impietate ſua? An non ergò pœnitendi tempus erit, quouſque eſt vivendi?

§. 6. *Non differenda Pœnitẽtia intuitu divinæ miſericordiæ.*

CHRISTVS. Nimis inſipiens es, ô homo, quiſquis tibi blandiris ſpe miſericordiæ, immemor juſtitiæ meæ: ideone tu malus eris, quia ego bonus ſum?

An ideo miſericors & facilis ad veniam prædicor, ut tu pecces ſecurius, & liberius ad irã me provoces,& tandem,cum me pro libitu tuo ſaturaſti opprobriis, nihilominus miſericordiam meam tibi fidenter promittas? Fateor,magna eſt miſericordia mea erga peccatores, dum tempus eſt miſerendi: ſed tu,qui toties à me perinternas inſpirationes, toties per præcones verbi mei monitus es, at ſemper reſtitiſti ſpiritui meo, & inſtar aſpidis ſurdæ,& obturantis aures ſuas, non exaudiſti vocem meam, quomodò miſericordiam meam in fine ſperare audes, qui ſecundum duritiã & impœnitens cor tuum theſaurizas tibi iram in die iræ?

Eſt potius cur timeas, ne fortè ob contemptum miſericordiæ meæ ultrò toties oblatæ, tradaris in reprobum ſenſum, & deinceps totus abeas poſt deſideria cordis tui; & ita cum in profundum veneris, contemnas; adeoque tandem indignus miſericordia, ſoli juſtitiæ reſerveris. hac enim merito ultione percutitur peccator, ut moriens obliviſcatur ſui, qui vivus & ſanus oblitus eſt mei.

Ne ergò dicas, Miſeratio Domini magna eſt, multitudinis peccatorum meorum miſerebitur; ut enim miſericordia, ſic & ira ab illo citò proximant, & in peccatores reſpicit ira illius. Tu potius ambula dum lucem habes, ne tenebræ te fortè comprehendant, quodcunque poteſt manus tua, inſtanter operare. Neſcis,quid olim facies, aut poſſis, cum defecerit

fecerit virtus tua. Nunc adolescentior corrige viã tuam, in custodiendo sermones meos. Ecce nunc tempus acceptabile, nunc dies salutis, si hos negligis, nimis temerè aliud tibi spatium Pœnitentiæ polliceris. Sera Pœnitentia rarò vera: non tam enim deseruntur peccata, quam deserunt; quia peccandi vires deficiunt, & mirum valde est, quod rei tam incertæ & dubiæ audeas salutem tuam committere, qui alibi certissima quæque sollicitè perquiris. Nunc offero tibi gratiam meam, quæ repudiata olim forsan justè negabitur.

O si scires quam periculosum & noxium sit, in vacuum gratiam meã recipere, & vocantem me repellere, anhelares ad me, sicut cervus ad fontes aquarum: satageres, ut per bona opera certam vocationem tuam faceres: age nunc ergò, quod tunc actum voles, cum plus agere non poteris; & non egisse, cum poteras, vehementer dolebis; sed nec residuum amplius dolori remedium invenies. Quæ seminaverit homo, hæc & metet. hæc vita est tempus sementis, in morte tẽpus messis aderit; si seminaveris in carne tua corruptionem, de carne metes corruptionem. Tu itaque nunc semina in lacrymis, quod tunc in exultatione metas.

Intelligite hæc, qui obliviscimini Deum; intelligite, ne quando rapiat, & non sit qui eripiat.

Ecce ego dimisi nonaginta novem oves in deserto, & te unam errantem quæsivi: & jam velut pastor bonus paratus sum tollere te in humeros meos, ut reducam te gaudens in ovile meum. noli diutius defraudare me desiderio meo, & Angelos meos gaudio, quo gaudẽt super uno peccatore pœnitentiam agente.

HOMO. Verè erravi sicut ovis quæ periit; sed tu require servum tuum Domine, qui venisti quærere & salvũ facere quod perierat. Tibi soli peccavi & malum coram te feci; sed en occasionem illustrandæ gloriæ tuæ, si juxta promissiones tuas, misero & humili præstes misericordiam tuam; & vincas, cum judicaris, sinistra hominum judicia, qui de te non sentiunt in bonitate, sed in vindicandis hominum delictis rigidum valdè & immitem judicant. Ego vero conscius clementiæ, & bonitatis tuæ revertar ad te, ut filius prodigus ad Patrem misericordiarum. Ne projicias me à facie tua.

§. 7. *Examen*

§. 7. *Examen Conſcientiæ, prima diſpoſitio ad Contritionem & Confeſſionem.*

CHRISTVS. Revertere, fili mi, quid foris veſceris ſiliquis porcorum, cui apud me paſci licet delitiis filiorum? Revertere in toto corde tuo, & ego recipiã te in amplexus meos. Sed ecce modum: Recogita inprimis omnes annos & dies in peccatis actos in amaritudine animæ tuæ; & ſeriò teipſum examina; diligenter omnes conſciẽtiæ latebras excute. Si obiter tantum & perfunctoriè hoc egeris, multa te effugient: pravum enim & inſcrutabile eſt cor hominis, & quis cognoſcet illud? Nihil difficilius, quam NOSSE SEIPSVM: ſed nec quidquam utilius. Vanum autem eſt, ſcire omnia, ſi teipſum neſcias. Morbum ſuum noſſe, ſanitatis initium eſt.

HOMO. In multis offendimus omnes & tu quidem Domine probaſti me & cognoviſti me, & omnes greſſus meos dinumeraſti; quia omnia nuda & aperta ſunt oculis tuis, tu ſcis optimè, quid ſit in homine, & intelligis cogitationes meas de longè. Sed delicta quis noſtrûm intelligit? ab occultis meis mũda me Domine. vereor enim omnia opera mea, ſciens, quod non parcas delinquenti. multiplicatæ ſunt iniquitates meæ, ſuper capillos capitis mei; & non potui, ut viderem. Sed tu, ô lux vera, qui illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, illumina tenebras mentis meæ, ut videam, ubi declinaverim à mandatis tuis; & rurſus dirigar in viam rectam. Reſponde mihi, quantas habeo iniquitates & peccata.

§. 8. *Contritio, prima pars Pœnitentiæ.*

CHRISTVS. Facilè reſpondebit tibi conſcientia tua, niſi fortè cauteriatã aut obduratã habueris. interroga illam ſeriò, non ſilebit. Nonnè ſæpius non rogata angit & arguit, & ſecreto verbere flagellat peccati reum? Si quæ tamen poſt diligens examen non occurrunt memoriæ, illa meæ committe miſericordiæ; nec te ſcrupulis fatiga; volui enim ego hoc Pœnitentiæ ſacramentũ tibi potius eſſe ad ſolatium quam tormentum. Attamen amor ſui facit non rarò, ut declinet homo cor ſuum in verba malitiæ ad excuſandas excuſationes in peccatis. Tu verò in teipſum fungere partibus Rei, Accuſatoris, & Iudicis, omni affectu ſepoſito; cumque te nocentem deprehenderis, non parcas tibi; ſed ſeverius teipſum coargue, & dole

ex-

ex intimo corde, quod offenderis & contempſeris me Deum Creatorem & Salvatorem tuum, quem ſummo Amore, utpote ſuper omnia bonum, complecti debueras.

Cogita, quantopere ob rei viliſſimæ jacturã ſubinde doleas & plores: & non doles, cum feciſti detrimentum animæ tuæ, & amiſiſti me, ſummum bonum tuum? Dominum me fateris, ſed ubi eſt Timor meus? Patrem vocas me, & ubi eſt Amor meus? Quoties ego Tibi ſecretò locutus ad cor, dixi, imò dixit tibi propria conſcientia tua; Perverſa eſt via tua, non hac itur in cœlum; hæc eſt via lata, quæ ducit in perditionem, non hac iverunt, qui Deo placuerunt. Vſquequo tu diliges vanitatem & quæres mendacium? ſed tu projeciſti nihilominus ſermones meos retrorſum; & ecce adhuc ego ſto ad oſtium & pulſo, & vix admittor.

HOMO. Non intres in judicium cum ſervo tuo, quia non juſtificabitur in conſpectu tuo omnis vivens. Memento, quæſo Domine, quod ſicut lutũ feceris me, & in pulverem reduces me, & cum nihil oderis eorum, quæ feciſti, citò anticipent me miſericordiæ tuæ, quia pauper factus ſum nimis.

§. 9. *Modus excitandi in ſe Contritionem ſeu dolorem de peccatis.*

CHRISTVS. Memento ô homo, quæ fecerim tibi. quid enim habes quod non accepiſti? & vide, quia malum & amarum eſt, dereliquiſſe te Dominum Creatorem tuum, & tam ingratum & injurium eſſe ſummo benefactori tuo.

Ego CREAVI Te ad imaginem & ſimilitudinem meam, & ſignavi ſuper te lumen vultus mei, ut agnoſceres & laudares me Creatorem tuum, & conſtitui te ſuper opera manuum mearum. Sed tu, cum in honore eſſes, non intellexiſti; comparatus es jumentis inſipientibus, & factus es ſicut equus & mulus quibus non eſt intellectus.

Sed & ego hactenus tã paternè ac providè CONSERVAVI te, & fovi te, ſicut aquila provocãs ad volãdũ pullos ſuos, & ſuper eos volitans. ego vires & valetudinẽ, ego in tot periculis & adverſis ſalutem præſtiti, ego victui neceſſaria, & alia innumera beneficia tribui: tu verò quoties ipſis donis & beneficiis meis inſolentior factus, his in mei contumeliam abuſus es; dum incraſſatus, & impinguatus dereliquiſti Deum factorem tuum?

Et

Et si hæc parva videntur, recole multo majora. Cum perditus esses Sathanæ mancipium, & æternę mortis debitor, ego tui caussa de cœlo veni, & HOMO FACTVS sum, propter te servi formam accepi, cum essem Dominus omnium: tot labores & dolores sustinui, & REDEMI te pretio magno, nō corruptibilibus auro vel argento, aut gemmis pretiosis, sed sanguine meo, ut glorificares & portares me in corde, & corpore tuo. & quid ultra debui facere vineæ meæ, & non feci?

Sed quid retribuisti mihi, pro his omnibus, quæ retribui tibi? nonne mala pro bonis, & odium pro dilectione mea? expectavi, ut faceres uvas, & ecce labruscas. Vendidisti animam tuam sine pretio, cujus pretium est SANGVIS meus. Nam quid sunt isthæc omnia, ob quæ tam facilè & sæpè perdis animam tuam, & prodigis ac vilipendis sanguinē meū, quid, nisi fumus & umbra? quid aliud fœda carnis voluptas, quid inanissima mundi vanitas? aut turpis lucri cupiditas? hæc omnia Apostolus meus, cæterique amici mei arbitrati sunt velut stercora, ut me lucrifacerent. Tu verò tanti ea facis, ut sæpe me malis offendere, quam hominem, æterna bona & gaudia perdere, quam caduca; & mandata mea potius, quam mundi judicia contemnere.

Et quid prodest tibi, si universum mundum lucreris, animæ vero tuæ detrimentū patiaris? Hæccine reddis mihi homo stulte & insipiens?

HOMO. Quis stabit ad loquendum tibi, aut respondebit unum pro mille? agnosco, quia tu es Deus longanimis, & patiens, & multæ misericordiæ, qui misereris omniū, & dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam. ô quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? quia non custodivi legem tuā, & in vanum accepi animā meam, pro qua tu dilectā animam tuam dedisti in mortem. Quid dicam tibi, ô immensa bonitas? peccavi, sed parce mihi, & noli me condemnare, qui pro me damnari voluisti.

CHRISTVS. Ego dilexi te in charitate perpetua, & te vicissim ad amorem mei tam suaviter, & tantis præmiis invitavi: tu vero cucurristi velut adultera post amatores multos; & ut esses amicus mundi, mihi inimicus fieri non horruisti. Dereliquisti me, fontem aquæ vivæ, & fodisti tibi cisternas dissipatas, quæ continere non

valent aquas, cum posses haurire aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Maluisti, inquam, hostem sequi, qui obsequium sibi præstitum, & brevis voluptatis usuram æternis suppliciis pensat, quã me, qui sequentes me gloria & honore corono.

§. 10. *Dolor de peccatis cum spe veniæ.*

HOMO. Peccavi Domine, & malum coram te feci. Sed absit ut dicam cũ impio; Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear. Quin scio, quia multus es ad ignoscendũ; & licet peccata mea multiplicata sint valde, tamen & misericordiæ tuæ non est numerus. Desperarem utique, si nescirem misericordias Domini. Et tentator quidem non dormit; sed huic oppono, mi Iesu, memoriam abundantiæ suavitatis tuæ, quam exhibuisti Davidi graviter peccanti: Adulteræ, Proditori, Mariæ peccatrici, Petro neganti, Chananeæ clamanti, Latroni seditioso pendenti, ipsis etiam Crucifixoribus tuis. Sperent ergo in te, qui noverunt nomen tuum, quoniam nõ derelinquis quærentes te Domine, imo qui etiam non quærentes invitas.

Erravi, sicut ovis quæ periit. Doleo ex intimo corde, ob amorem tui, Et utinam nunquam offendissem te, utinam deinceps non offenderem in æternum. O quis mihi tribuat, ut sim juxta menses pristinos, & secundum dies, in quibus fruebar adhuc paternâ dulcedine vultus tui! veruntamen nunc etiam respice in me, & miserere mei, quia unicus & pauper sum ego; suscipe servum tuum in bonum, quo enim ultra fugiam à facie tua? Nusquam mihi benè fuit sine te, postquam fui profugus à te. Ne projicias me à facie tua, nec simul tradas me cum peccatoribus. Sacrificium tibi spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum non despicias. Qui scrutaris cor & renes, tu nosti desideriũ cordis mei, & gemitus meus à te non est absconditus.

CHRISTVS. Nunquid oblivisci potest mater infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego nõ obliviscar tui: ego enim dedi animam meam pro te, & lavi te in sanguine meo: si fuerint peccata tua ut coccinum, quasi nix dealbabuntur, & si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana alba erunt.

HOMO. O quàm bonus & suavis est Domine spiritus tuus in omnibus! Benedic anima mea Domino,

&noli oblivisci omnes retributiones ejus : qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas, qui redimit de interitu vitam tuam, qui coronat te in misericordia & miserationibus, qui replet in bonis desiderium tuum, renovabitur ut aquilæ juventus tua. Gratias tibi ago Domine ex intimis medullis animæ meæ, quia vitam & misericordiam hucusque dedisti mihi, nec in ipsis peccatis, ut quidē poteras, perdidisti, ut nimirum bonitas tua ad pœnitentiam me adduceret.

§. II. *Altera pœnitentiæ pars*, Confessio.

CHRISTVS. Sed, ut plenius restituaris gratię meę postquam confessus es adversus te injustitiam tuam mihi, vade & ostende te quoque Sacerdoti, cui potestatem dedi ligandi atq; solvendi. Qui enim abscondit scelera sua, non dirigetur ; qui autem confessus fuerit & reliquerit, misericordiam consequetur. Fili, pro anima non confundaris dicere verum. Est enim confusio adducens peccatum ; & est cōfusio adducens gloriam. Aperi itaque vicario meo integrè, & sincerè conscientiam tuam, & ille tibi cœlum aperiet ; ad hoc enim traditæ sunt illi claves regni cœlorum.

Quid erubescis coram homine, tui simili & peccatore dicere, quod non erubuisti coram me facere? ubicunque enim es, semper apertus es oculis meis, qui contemplantur in omni loco bonos & malos. Facessat ergò hic pudor : tunc solùm utilis, cum vis peccare ; noxius, cum vis pœnitere. Quid enim est celare peccata, nisi vulnera tegere, & necessariam medici manum nolle admittere, donec computrescant à facie insipientiæ tuæ. Siccine pluris tibi est honor tuus, quam salus tua ? & propalari times apud unum hominem tui similem, postea coram toto mundo accusandus & damnandus ?

Quid facies miser in die illa tremenda, quando revelabo abscondita tenebrarum & manifestabo consilia cordium ? & nihil occultum erit, quod non sciatur ? & quod in tenebris dictum gestumq; est, in lumine coram toto orbe patebit ? nō ergò pudeat dicere, quod non puduit facere.

O quam multis sacramenta mea, vasa gratiæ & salutis, intempestivi pudoris vitio fiunt lapis offensionis, & petra scandali ! Sed tu vince hunc præposterum pudorem, & humilia te coram Sacerdote, quē vice mea dele-

gavi tibi, uti medicum & consiliarium. Dic iniquitates tuas, ut justificeris.

HOMO. Dixi, Confitebor adversum me injustitiam meam Domino, quin & Homini, quem loco tui veneror. tu Domine remitte impietatem peccati mei. Homo sum, & scio, quia non habitat in carne mea bonum; & si dixero, quia peccatum nō habeo, mendax sum; & me ipsum seduco. Errare, labi, ignorare, decipi, hoc meũ est; cur negem aut dissimulem? cur innocentior aut sanctior apud hominẽ videri velim; quam tu me esse nosti: qui vides intima quæq; cordis mei? aperiam potius illi candide omnia vulnera mea; ut ità facilius curer ab illo; quem uti destinatum à te mihi medicum agnosco.

§. 12. *Fuga occasionum & recidivæ.*

CHRISTUS. Fili peccasti, ne adjicias iterum. Sed & de pristinis deprecare, ut tibi dimittantur. Rediẽs ergo à Confessione, jã velut totus in Iordane, id est balneo sanguinis mei, mũdatus es à lepra peccatorum tuorum: vide ergo ne revertaris velut sus ad volutabrum, aut instar canis ad vomitum: ecce jam sanus factus noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat. Facilis relapsus, argumentum est pœnitentiæ minus seriæ.

Propone ergò firmiter, omnia prius pati, quam me rursus offendere. ad hoc verò plurimum tibi proderit, nosse in quod vitium feraris proclivius. item quibus peccandi occasionibus labi soleas frequentius, ut hic te potissimum munias, ubi te infirmiorẽ, & magis periculo obnoxium deprehenderis.

Diligenter verò, & non obiter ipsam scrutare radicem, à qua unâ ferè pullulant omnes illæ spinæ, tribuli, & noxia germina animæ tuæ. Illã ergo si excideris, aut saltem represseris, multum profecisti.

Verùm hæc res seriò à paucis agitur, hinc hærent semper in eodem luto. accusant conscientiam, non sanant. Deponunt peccata sua, & proponunt meliora; sed mox redeunt ad vomitum. Nunc deflent commissa, & paulò post rursus deflenda committunt: atque hunc ludum omni ferè vita mecum ludunt, donec mors inexspectata eos rapiat, & demergat in profundum; & puteus inferni super eos urgeat os suum.

Cave, ô homo, ne imiteris eos qui sic abutuntur patientiâ ac longanimitate mea: & toties gratiam meam in vacuũ recipiunt; rursum crucifigentes sibi-

met-

metipsis Filium Dei, & ostentui habentes. Dico tibi, difficile est eos rursus renovari ad pœnitentiam. Terra enim sæpe venientem super se bibens imbrem, & generans herbam opportunam illis, à quibus colitur, accipit benedictionem à Deo. Proferẽs autem spinas, ac tribulos, reproba est; & maledicto proxima; cujus consummatio est in combustionem. Nonne etiam homo hominem, à quo sæpius offenditur, tandem prorsus excludit à gratia & amicitia sua?

HOMO. Heu Domine, lætatus sum paulo ante in his quæ dicta sunt mihi à te ad consolandum me. Sed nunc rursus verba profers terrore & amaritudine plena. Quid dicam, Domine mi? Confundor & erubesco levare faciem meam ad te, quoniam iniquitates meæ multiplicatę sunt super caput meum. Nam & ego vilis factus sum nimis, toties iterans vias meas, & canis abominabilis oculis tuis, toties reversus ad vomitũ. Quo ibo à spiritu tuo, & quo à facie tua fugiam?

CHRISTVS. Quo, mi homo, nisi ad ejus misericordiam, cujus potentiam peccando contẽpsisti. Nemo vestrum rectè fugit à me, nisi ad me: à mea severitate ad meam bonitatem. Quis enim locus te excipiet fugientem, ubi me non invenias præsentem? Ista autem ingerẽs tibi, si contristavi te ad pœnitentiam; benè quidem. Quæ enim secundũ Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Hoc unum moneo te, ut aliorum periculo & damno sapias, qui ore quidem confitentur peccata sua; cor autem eorum non est rectũ cum Deo; quin semper eadem repetunt, & sic tãdem pereunt.

Quam facile esset multis effugere peccata, serio si vellent pericula fugere? Nimis proni ad mala sunt sensus hominis ab adolescentia sua; & tu inter ipsas occasiones, seu incentiva peccandi illęsus transibis? Nunquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant? aut ambulare super prunas, ut nõ comburantur plantæ ejus? ecce David, Salomon, Petrus, aliique plures sapientiâ & sanctimoniâ celebres erant; his tamen occasio in ruinam fuit, unde & tibi in exemplum humanæ fragilitatis, & cautelæ proponuntur. Illi enim tam facilè lapsi docent te quoque labi posse; & tu audeas tibi fidere, & in mediis periculis securitatem promittere?

beatus homo, qui ſemper eſt pavidus.

§. 13. *Bonum propoſitum.*

HOMO. Iuravi & ſtatui cuſtodire judicia juſtitiæ tuæ. Sed quid ego poſſum facere ſine te? fruſtra ego propono, niſi tu gratiam apponas, & operi manuum tuarum porrigas dexteram. Volo ego quidem ſervire tibi, ſed ſine te non valeo: tu ergo, qui dediſti velle, da perficere. Confirma hoc Domine, quod operatus es in me, nec projicias me à facie tua, & Spiritum ſanctum tuum ne auferas à me. Confige Timore tuo carnes meas, & Amore tui vulnera cor meum, ut his velut duobus pedibus ambulem jugiter in ſemita mandatorum tuorum.

§. 14. *Tertia Pœnitentiæ pars,* Satisfactio.

CHRISTVS. Ambula coram me, & ego ero tecũ, in omnibus viis tuis, & dirigam greſſus tuos. Sed, an neſcis, peccatori, quantũ ſe glorificavit, & in delitiis fuit, tantum illi deberi tormentum? nonnè æquum eſt, ut pro menſura delicti, ſit & plagarum modus? tu, ſi ſapis, præverte ſententiam Iudicis; & in temetipſum, animadverte: ne forte tandẽ mittaris in carcerem, non exiturus inde, donec reddas noviſſimum quadrantem. Facilius eſt, modo divinæ juſtitiæ ſatisfacere, dum adhuc tempus eſt miſericordiæ & dies ſalutis: facilius hic ſolvere delicta, quam reſervare in illud tempus, cum ego juſtitias judicabo.

Itaque convertere ad me in toto corde tuo, in *jejunio*, & fletu, & planctu. Voluptates quidem & carnis delitias ſequendo ſæpius offendiſti me; nõne æquum eſt, ut caſtiges corpus tuum, & in ſervitutem redigas, ut ſicut caro læta te traxit ad culpã, ſic afflicta reducat ad veniam?

Sed & *Oratio* humilium & manſuetorum mihi ſẽper placuit, meq; permovit ut propitius fierẽ peccatis eorum. Eandem ergo & tu ſerio adhibebis, ut ego tanquã verus Pontifex & advocatus ad dexteram Patris interpellem pro te, & pretium ſanguinis mei, & merita Paſſionis meæ, quibus ſatisfeci pro peccatis totius mundi, offeram æterno Patri meo.

Eleemoſynis quoque redime peccata tua, nihil æquè me flectit ad miſericordiam, quam ſi videam vos egenis & afflictis fraternæ charitatis affectu miſereri. Si vero iis miſericordiæ viſcera clauſeris, & eorum clamorem audire neglexeris, vide ne ipſe aliquando clames, & non ex-

exaudiaris. Vis ergo satisfacere pro peccatis tuis? Eccè, bona est Oratio cũ Iejunio, & Eleemosyna.

Porro Satisfactio omnium optima, mihi gratissima, tibique utilissima est, adversus ipsa vitia, & vitiorum radices omnẽ pœnitentiæ vim dirigere. Itaque ad illa virtutum exercitia serio, ac potissimũ te converte, quæ ipsos vitiosos animi tui affectus magis oppugnent; quæque magis molesta sint carni, qua parte pronior est ad peccandum. nam quorsum pedi malagma admoves, dum saucium caput remedium poscit? Sua cuique morbo, sic & vitio remedia sunt. Pœnitentiam certam non facit, nisi odium peccati, quando sic pœnites, ut tibi amarum sapiat in animo, quod anteà dulce fuit in corpore, tunc verè pœnites, & me tibi concilias.

Sed dura tibi fortè videntur, quæ moneo; at duriora sunt ista à quibus te per hæc monita præservari cupio. Attamen, dic mihi, nonnè tu hactenus duriora pro mundo, & carne tua passus es? quod illis placuit, quod Sathan suggessit, fecisti promptè & alacriter; quod ego præcepi, consului, rogavi, per amorem & sanguinem meum, ut mortificationem meam circũferres in corpore tuo, respuisti. An fallor?

Ecce ego arguam te, & statuam contra faciẽ tuã. Nõnè si spes aliqua lucri, honoris aut præeminentiæ affulsisset tibi, mox omnem movisses lapidem, longissima itinera, terra marique suscepisses? Si morbo correptus fuisses, omnem potius substantiã erogasses in medicos, ferrum & ignes passus esses, quam vitæ periculum subisses. Si ab alio injuriâ, damno aut contumeliâ læsus fuisses; quid non fecisses pro commodo, fama & honore tuendo? At vero, ut mihi placeres, quã exiguum est, quod egisti? Vere, si laborasses modicum, invenisses multam tibi requiem; & si decimam partem eorum, quæ fecisti pro sæculo, fecisses pro cælo; salvus utique & beatus viveres. nam jugum meum suave, & onus meum leve.

Verùm credere istud vix poteras; quid mirum? nõ gustabas, quam suavis sit Dominus, nec sapiebas ea, quæ sursum sunt; utpote inescatus his, quæ sunt super terram. Sed quem fructum habes ex illis, in quibus nunc erubescis, quorum finis mors est? Liberatus autem à peccato, servus factus es justitiæ; sicut ergo exhibuisti membra tua servire immundi-

tiæ, & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc ea exhibe servire justitiæ in sanctificationem, & tunc cognosces, quam suavis & bonus sim ego, his qui recto sunt corde.

HOMO. Verè Domine, ubi converto me ad omnia, in quibus hactenus frustra sudavi, nihil video in omnibus, nisi vanitatē & afflictionem animi; & nihil permanere sub sole. Tu autem Domine in æternum permanes. Quid ergo? Tibi, ô Domine, adhærere deinceps mihi bonum est, & ponere in Te VNO spem meam. & quid me separabit à Charitate tua? utinam hoc nec vita, nec mors, nec ulla creatura valeat. Sed quomodo veniam ad te, & uniar tibi, nisi traxeris me in funiculis charitatis tuæ? Trahe me, quæso, ut curram ad te, velut cervus ad fontes aquarum. Adjuva me propter gloriam nominis tui, quia Tu es Deus Salvator meus.

Prolixius excurrit hoc colloquium quam ab initio destinaveram. Sed quid refert? paulò accuratius ea materia tractari debuit, cujus usus quotidianus est, maximeque necessarius. nam quotidie peccamus. Et hæc diligentius expendisse fortasse proderit, ut non tam sæpè, aut certe, non fœdè peccemus.

LITANIÆ
POENITENTIVM.

Ex Sacra Scriptura Collectæ,

Quarum usu excitatur Peccatoris animus ad spem indulgentiæ, & studium Pœnitentiæ.

KYRIE ELEISON. Christe eleison. Kyrie eleison.
Christe audi nos. Christe exaudi nos.
Pater de cœlis DEVS, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus S. Deus, miserere nobis.
S. Trinitas unus Deus, miserere nobis.

PARS I.

Deus qui non vis mortem peccatoris, sed magis ut convertatur & vivat, } Miserere nobis. *Ezech. 33.*
Qui Angelis peccantibus non pepercisti, sed in tartarum cruciandos detrusisti, } Miserere nobis. *2 Pet. 2.*

Qui

Qui Adam post lapsum ad agnitionē culpæ & resipiscentiam vocasti,	*Gen.* 3.
Qui impium Cain de venia desperantem à facie tua projecisti,	*Gen.* 4.
Qui Noe diluvio & impiorum exitio per Arcam clementer eripuisti,	*Gen.* 7.
Qui Loth de medio peccatorum eduxisti,	*Gen.* 19.
Qui Pharaonem fictè pœnitentem & induratum, tandem horribiliter punivisti,	*Exod.* 14.
Qui populum Israël de tribulatione ad te clamantem, è dura Pharaonis servitute liberasti,	*ibid.*
Qui Moysi quadraginta diebus jejunanti legem in monte dedisti,	*Exod.* 34.
Qui precibus Moysis, populi prævaricantis peccata dimisisti,	*Exod.* 32.
Qui Ionam ex ventre ceti ad te clamantem salvasti,	*Ion.* 2.
Qui Ninivitas in jejunio, sacco, & cilicio pœnitentibus pepercisti.	*Ioan.* 3.

I I.

Miserere nobis.

Qui Davidem per Nathan ad agnitionem culpæ venire fecisti,	2 *Reg.* 12.
Qui Davidis confitentis, & in cilicio pœnitentis peccatum transtulisti,	2 *Reg.* 12.
Qui eidem ob peccatum numerati populi, trium plagarum optionem detulisti,	2. *Reg.* 24.
Qui Achab humiliato & pœnitenti pepercisti,	3 *Reg.* 21.
Qui Iudith in cilicio & cinere pro salute populi deprecantē exaudisti,	*Iudith.* 9.
Qui Ezechiam cum populo in sacco, cinere, & jejunio te invocantem ab exercitu Assyriorum liberasti,	4 *Reg.* 19.
Qui Manassem pœnitentem exaudisti & in regnum suum restituisti,	2 *Par.* 33.
Qui Esther jejunantem in oculis Regis Assueri gratiam invenire fecisti,	*Esth.* 14.
Qui Mardochæum in sacco & cinere te invocantem à patibulo liberasti,	*ibid.* 16.
Qui Machabæis jejunantibus, & in	

facco & cinere te invocantibus auxilio fuisti, *1 Mach. 3.*

Qui Sacerdotes pro populo plorare, orare & sacrificare jussisti, *Ioël. 2, & alibi.*

III.

Qui venisti in hunc mundum peccatores salvos facere, *1. Tim. 1.*

Qui redempturus mundum Ioannem pœnitentiæ præconem præmisisti, *Matt. 3.*

Qui eundem victus, & vestitus asperitate mirabilem, speculum pœnitētiæ dedisti, *ibid.*

Qui quadraginta diebus & totidem noctibus jejunasti, *Matt. 4.*

Qui dives in misericordia, propter nimiam charitatem qua dilexisti nos, cum essemus mortui peccatis, convivificasti nos in Christo, *Eph. 2.*

Qui Matthæum in telonio sedentem tua gratia prævenisti, *Matt. 9.*

Qui Publicanum cum dolore & humilitate pectus percutientē, justificationis gratia donatū testatus es, *Luc. 18.*

Qui Paralyticum, dimissis primum peccatis, à morbo liberasti, *Luc. 5.*

Qui Filii prodigi ad Patrem revertentis exemplo, peccatoribus spem veniæ & indulgentiæ præbuisti, *Luc. 15.*

Qui Mulieri Samaritanæ fontē aquæ vivæ patefecisti, *Ioan. 4.*

Qui Zacchæi pœnitentis, & aliena restituentis domui salutem attulisti, *Luc. 19.*

Qui Chananæam in oratione perseverantem benigne exaudisti, *Matt. 15.*

Qui mulierem in adulterio deprehensam clementer absolvisti, *Ioan. 8.*

Qui publicanos & peccatores recepisti, & cum eis manducasti, *Luc. 5, & 15.*

Qui Mariæ Magdalenæ multum diligenti peccata multa dimisisti, *Luc. 7.*

Qui Petrum ter negantem benignè respiciens ad agnitionem criminis & lacrymas pœnitentiæ permovisti, *Luc. 22.*

Qui latroni pœnitenti, pendens in cruce, Paradisum promisisti, *Luc. 23.*

} Miserere nobis.

Qui

Qui peccatum non fecisti, & peccata nostra in corpore tuo super lignum pertulisti, — *1 Pet. 2.*
Qui attritus es propter scelera nostra, — *Isa. 53.*

IV.

Qui diligis omnia, quæ sunt, & nihil odisti eorum quæ fecisti, — *Sap. 11.*
Qui quasi aurum in fornace probas Electos tuos, — *Sap. 3.*
Qui das locum & tempus pœnitentiæ in peccatis, — *Sap. 12.*
Qui flagellas omnem filium quem recipis & diligis, — *Heb. 12.*
Qui quos amas, arguis, & castigas, — *Apoc. 3.*
Qui non vis aliquos perire, sed omnes ad pœnitentiam reverti, — *2 Pet. 3.*
Qui venisti quærere & salvum facere quod perierat, — *Luc. 19.*
Qui misereris omnium, & dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam, — *Sap. 11.*
Qui factus es propitiatio pro peccatis nostris, — *1 Ioan. 2.*
Qui peccatorum in jejunio, fletu, & planctu se ad te convertētium misereris, — *Ioël. 2.*
Qui misericordiam vis & non sacrificium, — *Luc. 5.*
Qui non venisti vocare justos, sed peccatores ad pœnitentiam, — *ibid.*
Qui benignitate tua nos ad pœnitentiam adducis, — *Rom. 2.*
Qui Paulum persequentem ac devastantem Ecclesias mirabiliter vocasti, — *Act. 9.*
Qui eundem triduo jejunantē & orantem illuminasti, — *ibid.*
Qui post pœnitentiam, omnium peccatorum nostrorum non recordaris amplius, — *Ezech. 18.*
Deus benigne, misericors, patiens, & multæ misericordiæ, & præstabilis super malitia. — *Ioël. 2.*

} Miserere nobis.

V.

Propitius esto, Parce nobis Domine.
Ab omni malo, Libera nos Domine.
Ab omni peccato, Libera nos Domine.
A subitanea mala morte, Libera nos Domine.
Per Baptismum & sanctum jejunium tuum, l. n. D.
Per labores & dolores tuos, Libera nos Domine.
Per sanguinem tuum, quem in remissionem peccatorum nostrorum effudisti, Libera nos Domine.
In die tribulationis, & angustiæ, & tremendi judicii tui, Libera nos Domine.

VI.

Peccatores, Te rogamus audi nos.

Te rogamus audi nos.

Vt ad veram pœnitentiam nos perducere digneris,
Vt nos ipsos dijudicare, & judicium tuum evadere possimus, *1 Cor. 11.*
Vt dignos pœnitentiæ fructus tempestive faciamus, *Matt. 3.*
Vt sicut exhibuimus membra nostra servire immunditiæ & iniquitati, sic ea nunc exhibeamus servire justitiæ ad sanctificationem, *Rom. 13.*
Vt non demus ultra locum Diabolo, nec Sol unquam occidat super iracundiam nostram, *Eph. 4.*
Vt abnegantes impietatem & secularia desideria, sobriè, justè, & piè vivamus, *Tit. 2.*
Vt castigemus corpora nostra & in servitutem redigamus, *1 Cor. 9.*
Vt non regnet peccatum in mortali nostro corpore, *Rom. 6.*
Vt non exhibeamus membra nostra arma iniquitatis, *ibid.*
Vt non diligamus mundum, neque ea quæ in mundo sunt, *1 Io. 2.*

VII.

Vt non conformemur huic seculo, sed reformemur in novitate sensus nostri, *Rom. 12.*
Vt non plus sapiamus, quam oportet, sed sapiamus ad sobrietatem, *Rom. 12.*
Vt non inebriemur vino in quo est luxuria, *Eph. 4.*

Vt

Vt tanquam vera Christi membra carnem nostram crucifigamus cum vitiis & concupiscentiis,	Te rogamus audi nos.	Gal. 5.
Vt omnis sermo malus ex ore nostro non procedat, sed si quis bonus ad ædificationem fidei,		Eph. 4.
Vt omnis amaritudo, ira & indignatio tollatur à nobis,		ibid.
Vt nō efficiamur inanis gloriæ cupidi,		ibid.
Vt deponamus veterem hominem cū actibus suis, & novum induamus in justitia & sanctitate veritatis,		Eph. 4.
Vt non secundum carnem vivamus, sed spiritu facta carnis mortificemus,		Rom. 8.
Vt divitias bonitatis, patientiæ, & longanimitatis tuæ nunquam contemnamus,		Rom. 2.
Vt adeuntes ad thronum gratiæ cum fiducia, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno,		Heb. 4.
Vt induti armaturam Dei possimus stare adversus insidias Diaboli,		Eph. 6.
Vt cum metu & tremore, salutem nostram operemur,		Philip. 2.
Vt omnia detrimentum arbitremur propter Christum,		Phil. 3.
Vt peccatis mortui, justitiæ vivamus,		1 Pet. 2.
Vt per multas tribulationes hujus seculi, nos in regnum Dei introire concedas,		Act. 14.
Vt nos hic urere & purgare & in æternum parcere digneris,		
Vt nos exaudire digneris,		
Fili Dei,		

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. Exaudi nos Domine.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Miserere nobis.
Christe audi nos. Christe exaudi nos.
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tẽtationem. ℟. Sed libera nos à malo.

℣. Domine non secundũ peccata nostra facias nobis. ℟. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

℣. Domine ne memineris iniquitatum nostrarũ antiquarum. ℟. Cito anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis.

℣. Adjuva nos Deus salutaris noster. ℟. Et propter gloriam nominis tui Domine, libera nos, & propitius esto peccatis nostris propter nomen tuũ.

℣. Ab occultis meis munda me Domine. ℟. Et ab alienis parce servo tuo.

℣. Ne memineris Domine delicta nostra, vel parentum nostrorum. ℟. Neq; vindictam sumas de peccatis nostris.

℣. Ne tradas Domine bestiis animas confitentium tibi. ℟. Et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.

℣. Domine averte faciem tuã à peccatis meis. ℟. Et omnes iniquitates meas dele.

℣. Redde mihi lætitiam salutaris tui. ℟. Et spiritu principali confirma me.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

DEus qui nullum respuis, sed quantumvis peccantibus per pœnitentiam piâ miseratione placaris: respice propitius ad preces humilitatis nostræ, ut tua valeamus implere præcepta.

DEus qui justificas impiũ, & non vis mortẽ peccatoris: majestatem tuam suppliciter deprecamur, ut nos famulos tuos de tua misericordiâ confidentes cœlesti protegas benignus auxilio, & assidua protectione conserves, ut tibi jugiter famulemur, & nullis tentationibus à Te separemur.

DEus qui non mortem sed pœnitentiam desideras peccatorum, fragilitatem conditionis humanæ benignissimè respice, & conatus nostros pietate tua prosequere, ut per immensam misericordiã tuã peccatorũ nostrorum veniam, in tuo servitio constantiam, & tandem præmia perseverantibus promissa feliciter consequamur. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c.

CAP. III.

VARIÆ ORATIONES Pœnitentium.

Orationes adversùs septem Vitia Capitalia; quæ singulæ singulis Psalmis Pœnitentialibus subjungi possunt.

I. *Adversus* SVPERBIAM.

DOmine Iesu Christe, mitis & humilis corde, qui à teipso nos Humilitatis documentum sumere, verbo & exemplo jussisti; nam cum in forma Dei esses æqualis Æterno Patri, formam servi accipiens, humiliasti temetipsum; factus obediēs usque ad mortem, mortē autem Crucis;

Tolle à nobis omnem superbiam, mentisque tumorem; ut nulla in re gloriantes, præterquam in Te, neminemque despicientes, submissè de nobis sentiamus: Teque solum humili corde laudemus. Et si quid boni habere videmur; non à nobis, sed à Te descendere, perenni omnium bonorum fonte, agnoscentes, non nobis, sed nomini tuo gloriam perpetuo demus. Amen.

II. *Adversus* AVARITIAM.

LIberalissime Deus, qui bonorum nostrorum non eges; & bona tua nobis tam abundè largiris; sed & de bonis ad usum vitæ concessis, nos liberales erga proximos inopes esse jubes; ideoque eleemosynas & charitatis opera nobis assiduè commendas; Inclina cor nostrum in testimonia tua, & non in Avaritiam; Da nobis tēporalia pro nomine tuo libenter tribuere, & liberaliter communicare.

Cupiditatem verò, quæ omnium malorum radix est, à cordibus nostris evelle: Vt aliena non appetentes, propria autem, non ex tristitia, aut necessitate, sed plena manu pioque animo largientes, sicut hilares datores à te diligi, paratumque à constitutione mundi regnum percipere valeamus. Amen.

III. *Adversus* GVLAM.

DOmine Iesu, Abstinētiæ speculum, qui ut salutarem abstinentiā nobis verbo & exemplo cōmendares, carnis nostræ mortalitate assūpta, quadraginta diebus & totidē noctibus jejunasti: & non in solo pane, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei, hominem vivere docuisti: Da faucibus nostris mellifluum eloquiorum tuorum gustum, quæ sunt dulciora super mel & favum: Vt ciborum lautitiem, & omnia Gulæ irritamenta

tamenta reſpuentes ſobrie & piè vivamus in hoc ſeculo: & ſimplici victu, eoque moderato contenti dona tua cum gratiarum actione ſumamus; nec Deo ventri, ſed tibi Deo viventi, & nos tam beneficè paſcenti ſerviamus. Amen.

IV. *Adverſus* LVXVRIAM.

Domine Ieſu Chriſte, caſtarũ mentium cuſtos, & pudicitiæ amator, qui ut munditiam tibi maximè placere oſtenderes, ex puriſſimæ Virginis Matris utero carnem humanam aſſumere dignatus es; Reſpice propitius fragilitatẽ noſtrã. Cor mundum in nobis crea; & ſpiritum rectum innova in viſceribus noſtris. Et da nobis carnis concupiſcentiam continentiæ freno cohibere; omnia libidinis incentiva vincere, & carnem ipſam timore tuo cõfigere: ut hoc domeſtico hoſte devicto, tibi caſto corpore ſerviamus, & mũdo corde placeamus. Amẽ.

V. *Adverſus* INVIDIAM.

IEſu amantiſſime, charitatis exemplar, qui amore Dei & proximi, univerſa legis præcepta cõcludis: Da nobis te Deũ & Redemptorem, ex toto corde, ex tota anima, menteque tota diligere; quando tu tantopere nos prior dilexiſti, ut animã tuam pro nobis dederis.

Deinde ut proximos noſtros ex intimis amemus viſceribus, effice: illumque ſolum odio habeamus, cujus invidiâ mors introivit in orbem terrarum: ut de proximorum proſperitate gaudentes, eorumque adverſitati cõdolentes, de nullius infelicitate lætemur. Sed omnibus Invidiæ ſtimulis repulſis, ad te, qui vera charitas es, perveniamus. Amen.

VI. *Adverſus* IRAM.

Mitiſſime Ieſu, qui ut Agnus manſuetus, qui portatur ad victimam, & ſicut ovis ad occiſionem ductus, non aperuiſti os tuum, ſed tractus, illuſus, conſputus, percuſſus, & denique Cruci affixus, non modò malum pro malo non reddidiſti; ſed inſuper pro tranſgreſſoribus Deum Patrem oraſti: Inſere quæſo cordibus noſtris manſuetudinis & patientiæ virtutem; ut Iræ furorem comprimentes, manſueto corde malum in bono vincamus, & inimicos noſtros diligamus: quo beneficentiâ noſtrâ, tanquam ardentibus prunis incenſi ad mutuum inflammentur amorem, atq; ita unanimes uno ore, ac fraternâ charitate honorificemus te Patrem noſtrũ

in terris, & tandem assequamur in cœlis. Amen.

VII. *Adversus* ACEDIAM.

DOmine Iesu, qui nullum fugiens laborem, nostri causâ fatigatus ex itinere, sæpius esuristi, sitisti, variaque pertulisti incommoda: sed & in oratione frequens pernoctasti: Expelle à corde & corpore nostro omnẽ desidiam & torporem; ut ad tibi serviendum in vigiliis, jejuniis, & orationibus prompti simus & alacres; ac nos totos ad tuam gloriam, & proximorum salutem exponamus: ut non dormitet anima nostra præ tędio, sed viam mandatorum tuorũ alacriter curramus, ubi dilataveris cor nostrum, per amorem tui & proximi. Ne fortè tepiditas nostra aliquandò nauseam tibi moveat, & incipias nos evomere ex ore tuo.

Accende igitur in nobis, ignem tuæ charitatis, nostramque imbecillitatem perfice, ut in te, & à te corroborati, per bona opera vocationem nostram certam facere satagamus; & quodcunq; potest manus nostra, instanter operetur; ut tibi soli placeamus; & tu sis tandem merces nostra magna nimis. Amen.

Tres breves & nervosæ Orationes pro remißione peccatorum & emendatione vitæ. Ex precibus Germ. P. Canisii.

ORATIO I.

O Dulcissime Domine Iesu Christe, ego indignus peccator admoneo Te omnium sanctarũ cogitationum, quas unquam ab æterno hucusque habuisti, & illius maximè, qua tu, ô Verbum Æternum Homo FIERI cogitasti. Admoneo Te quoque omnium piarum cogitationum, quas unquam pro tui nominis honore sancti in cœlis, piique homines in terris habuerunt, aut deinceps habebunt.

O clementissime Domine, precor ex intimo corde, ut tu vicissim ignoscas mihi omnes vanas, turpes, & malas cogitationes, quas hucusque contra aut præter tuam voluntatem habui, aut ut alii haberent, quomodocunq; caussa fui. *Pater noster. Ave Maria.*

ORATIO II.

O Piissime Domine Iesu Christe, ego miser peccator admoneo te omnium bonorum & salutarium verborum, quæ unquam locutus es super terram, vel quæ ab aliis in nomine tuo unquam prolata sunt, aut deinceps proferenda.

Rogo

Rogo te humiliter ô bone Iesu, dimitte mihi omnia verba quæ hucusq; contra divinam voluntatem tuam locutus sum, aut ut alii loquerentur auctor fui. *Pater noster. Ave Maria.*

ORATIO III.

O Suavissime Iesu Christe, ego peccator indignus, sed pretioso sanguine tuo redemptus admoneo te omnium bonorum operum, quæ salutis nostræ caussa operatus es in medio terræ, vel quæ unquam ab aliis in nomine tuo facta sunt, aut posthac facienda.

Obsecro te piissime Domine, ignosce mihi, quidquid unquam male agendo contra legem tuam, & nominis tui gloriam ignoranter, vel scienter commisi, vel ut ab aliis committeretur caussa fui.

Porrò ô benignissime Domine, omnes cogitationes meas, omnia verba, omnia opera, dirige & ordina secundum tuum divinum beneplacitum, ad laudem nominis tui; eaq; juxta perfectissimum exemplar sanctissimæ conversationis & vitæ tuæ conforma. Tuus sum, & ero, ô Domine, vivens & moriens. in manus tuas, me & omnia mea commendo, *Pater noster. Ave Maria.*

ORATIO

Pœnitentis, ex Eodem.

O Iesu Christe, Salvator mundi, qui omnes peccatores clementer invitas, & quidquid ad te venerit, non ejicis foras, sed benignè suscipis, foves ac reficis, admoneo te illius immensæ charitatis, qua te pro nobis sponte in cruce obtulisti, & largissima pretiosi Sanguinis tui effusione tam abundanter exsolvisti pretium salutis nostræ, & expiasti peccata mundi.

Per sacratissimam & efficacissimam pœnitentiā tuæ sanctissimæ vitæ, & mortis innoxiæ rogo te supplex, ut ignoscas mihi omnia peccata mea, quemadmodum promptè Latroni in cruce pendens ignovisti, eique Paradisum promisisti.

Projicio nunc omnia peccata mea in profunda & dolorosa vulnera tua. Quidquid mihi deest de sufficientia contritionis & pœnitentiæ, hoc tu clementer supplere digneris ex divitiis satisfactionum & meritorum tuorum, & omnium dolorum, pœnarum ac laborum, quos in tuo sanctissimo corpore libens assumpsisti, & usq; ad acerbissimam mortem pro nobis sustinere voluisti.

Et quemadmodum tu fons omnis clementiæ, ex

mera

mera charitate, & intimo cordis ſuſpirio pro inimicis tuis oraſti, imò ſanguinem quoq; tuum pro tuis tortoribus fudiſti; ita me indignum fac quoque participem tuæ ſanctiſſimæ vitæ & paſſionis; ne pereat in me fructus ejus, ſed omnib. liberatus peccatis, & dignis eorum ſuppliciis, me totum omnino ad te, & tui cultum & amorem convertam.

Concede mihi ô ſummè clemens Salvator, ut te peccatis meis nunquã amplius crucifigam, ſed virtute & merito crucis tuæ de præteritis peccatis meis ſincerè doleam, præſentes tentationes fortiter ſuperem, deinceps viam crucis & pœnitentiæ teneam, & in bonis operibus in finem uſque perſeverem; Tibi enim vivere, & in te mori cupio.

Commendo tibi corpus & animam, & omnia mea; amicos quoque & benefactores meos, vivos & defunctos. O Ieſu fili David miſerere nobis, & fac nos omnes ſeriò declinare peccata, & tua implere mandata, ad majorem tuam gloriam, & noſtram ſalutem. Amen.

ORATIO
Elegantiſsima S. Bernardi *pro remiſsione peccatorum.*

IN unione doloris tui, quo cauſſam doloris mei aſſumpſiſti, & emendationem pro peccatis meis ſuſcepiſti, Domine IeſuChriſte; cum univerſitate dolentium, & verè pœnitẽtium, & te in veritate quærentium, confiteor tibi omnia peccata mea, mala commiſſa, & bona omiſſa, vel non purè, aut negligenter facta, ſicut tu ea noſti in numero, pondere, & menſura, & dies perditos vitæ meæ, in quibus te offendi, & laudem tuam minui, & à te ſummo bono cecidi, & proximũ ſimul in caſum traxi.

Suſcipe ergò Domine de mea miſera vita reſiduum annorum meorum. Pro his verò quos vivendo perdidi, quia perditè vixi, cor contritum & humiliatum Deus non deſpicias. Dies mei declinaverunt & perierunt ſine fructu; impoſſibile eſt enim ut revocem eos, ſed placeat tibi, ut recogitem eos in amaritudine animæ meæ.

Domine abyſſus profũdiſſimæ miſeriæ meæ abyſſum invocat altiſſimæ miſericordiæ tuæ. Ne cõtineas in ira miſerationes tuas, & fontem inexhauſtæ miſericordiæ tuæ circa me exiccari non permittas propter peccata mea; qui miſereris omnium, & nihil odiſti eorũ quæ feciſti, diſſimulans peccata hominum propter pœnitentiam.

Tuum

Tuum est Domine remittere peccata. miserere mei, quia jam tempus est gratiæ & miserationis. Et dum tempus est emendationis, da mereri gloriam benedictionis, ne in die consummationis me feriat verbum maledictionis.

Fac me quæso Domine assueta mala relinquere, & tibi placita opera agere; & studium quod hucusque in peccatis exercui te adjuvãte deinceps in tua voluntate exerceam, ut ubi abundavit delictum, tua gratia reabundet.

Et rogo te per temetipsum, & per amorem piissimæ Matris tuæ gloriosæ Virginis Mariæ, & per intercessionem omnium Sãctorum, atque Electorum tuorum, ut ignoscas omnibus peccatis, negligentiis, & ignorantiis meis; & ne perdas me cum iniquitatibus meis, neque in finem iratus reserves mala mea.

Recordare Domine Iesu, quia tuum non est perdere ex eo, quod Pater tuus dedit tibi; sed tuum est propriũ misereri semper & parcere; neminem perdere, sed salvare; quia Pater tuus misit te in mũdum, non ut judices mundum, sed ut vitam habeamus per te; ut sis pro nobis, non contra nos. Quod enim debuimus, tu solvisti: quod peccavimus, tu luisti: quod neglecimus, tu supplesti.

Proficiat ergo Domine nunc & in extremis meis plenaria, imo superflua satisfactio tua: amara mors tua, & pretium fusi sanguinis tui, renovatio satisfactionis tuæ, venerabile mysterium Corporis & Sanguinis tui, quod tibi quotidie offertur in Ecclesia pro salute fidelium; in quo es tu ipse Sacerdos & sacrificium: ille qui offert, pariter, & cui offertur, & hoc ipsum quod offertur, ad promerendum in præsenti gratiam, quam non mereor: ad obtinendum in futuro requiem & gloriam, quam tua amarissima mors impetravit.

Imperfectum meũ Domine viderunt oculi tui, sed tu pie, misericors & præstabilis super malitia, ne imputes mihi ad æternum supplicium, qui omnia ad summum & perfectum bonum optimè & perfectissimè & sapientissimè præordinasti. & ne permittas me deleri de libro vitæ: sed offer mihi portionem, quæ me contingit, in subsidium, tuæ videlicet pretiosæ Passionis, pro qua hominem voluisti habere tibi cohæredem in terra viventium.

Te igitur Domine moveat & inclinet ad misericordiam humanæ fragilitatis consideratio, quia

nosti, quæ sit hominis substantia, & quod non vanè constitueris hominem super terram. & conserva me opus tuæ pietatis, ne in cassum circa ipsum laboraveris, & ne infructuosa sit in me immaculati cruoris tui effusio.

Tu qui es purificationē faciens peccatorum, præsta, ut emundatus à peccatorum sordibus, & illuminatus acie mentis cognoscam te; atque agnoscens in directione cordis mei jugiter ad te tendam & aspirem, ut felici tandē exitu ad te merear pervenire Iesu Christe, qui cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

CAP. IV.

ORATIO Dominica,

Variè ad usum Pœnitentiū accommodata.

MODUS

Recitandi Orationem Dominicam cum reflexione mentis ad Parabolam Filii Prodigi; eliciendo affectus cōpunctionis; per sequentia vel similia suspiria.

Ex P. Christ. Mayer in Indust.

Pater noster.

O Pater amantissime, qui majori affectu & cura solicitus es pro filiis tuis licet indignis, quam ullus pater, imo quam mater ulla pro filio uteri sui; Heu quo deveni miser ego culpa mea, & spōte à tali Patre discedens; gratiamque ejus & bona mihi tam liberaliter concessa dissipans! Eheu fovebar olim velut in sinu dulcissimi Patris mei; nutriebar in domo ejus, mēsæ particeps eram; utpote filius, & nihil mihi deerat. Nunc versor in regione longinqua, inter alienos, & ignotos peregrinus, exul, famelicus & nudus.

1. *Sanctificetur nomen tuum.*

Quot nominibus debui, quot modis potui, sanctificare, redamare, & glorificare te Patrem infinitæ majestatis, potentiæ, sapientiæ, bonitatis; tot beneficiis præventus, tot subsidiis munitus! Doleo, quod non fecerim! en ex hoc momento totis præcordiis meis quàm intensissimè desidero id facere in æternum.

2. *Adveniat regnum tuum.*

O quàm stultè duram Mundi, Carnis, Diaboli tyrannidem elegi præ dulci jugo tuo! lassatus jam in via iniquitatis & perditionis, quàm avidè rursus aspiro

aſpiro ad paternum regnũ, ad regnum gratiæ, & gloriæ tuæ, ubi pax, & gaudium in ſpiritu ſancto!

3. *Fiat voluntas tua.*

O quot malorum mihi cauſſa extitit mea propria, perverſa voluntas, quâ contra ſanctiſſimam tuam voluntatem ſic abuſus ſũ, ad reatum pœnæ contrahendum, quâ uti debebã ad augmentum gratiæ & gloriæ promerendum! non mea, ſed tua ſanctiſſima voluntas deinceps ſemper, & in omnibus, de me, & à me fiat, ſicut fit à Beatis in cœlo.

4. *Panem noſtrum.*

O Pater liberaliſſime ſatians Electos tuos ab ubertate domus tuæ: à quibus ego nimis ſtultè ſegregavi me. quanti mercenarii in domo Patris mei abundant panibus, & ego hîc fame pereo! Heu nutriebar olim croceis, & pane filiorum; nunc vix ſiliquis porcorum inanem ventrẽ impleo. O utinam liceat mihi, ſi non ut filio, ſaltẽ ut mercenario rurſus veſci pane gratiæ tuæ.

5. *Et dimitte nobis.*

En proſtratus coram te clamo: Pater, peccavi in cœlum, & coram te, jam non ſum dignus vocari filius tuus, fac me ſicut unũ de mercenariis tuis. Doleo, quod unquam offenderim te: ignoſce, ſicut & ego ignoſco omnibus propter te.

6. *Et ne nos.*

Recepiſti me nunc quidem Pater in gratiam cum oſculo pacis, conſtringis me brachiis charitatis; ſed noſti infirmitatẽ meam; obſecro, ne permittas me in æternum amplius ſeparari à te, & abire vagum in deſideria cordis mei.

7. *Sed libera nos.*

Præſerva, & libera me ab omnibus malis, hujus & futuræ vitæ, quatenus obſunt gloriæ tuæ & ſaluti meæ promovendæ, ut abſque impedimento tibi perfectè ſerviam in terris, & beatè te fruar in cœlis, ubi excluſo omni malo, tu eris omnia in omnibus & ſummum bonum diligentibus te in æternum, Amen.

ORATIO DOMINICA

Adverſus ſeptem vitia Capitalia.

ORatio Dominica *piorum ſenſuum fœcundiſſima eſt, & quaſi Panoplia, ſeu mavis Panarion, adverſus peſtes & morbos animæ, qui omnes ex infauſta ſeptem vitiorum Capitalium radice pullulant. Contra hæc non incongruè adhibetur* ORATIO DOMINICA.

Vnde ſeptuplex iſthæc malignitas ſub figura Beſtiæ ſeptem capita habentis in Ap. *deſcribitur, quæ cum abominabilis*

nabilis nimium, & homini infensa sit, nunquam cessat uno vel altero capitum nos impetere; & malitiæ suæ virus in nos diffundere, ita ut cum unum eliditur alterum se erigat; quo debilitato, aliud cōvalescat; ac sic sibi invicem succedant.

Immò non rarò simul velut agmine facto nos impugnant, prout homo salutis suæ non incurius subinde expertus novit.

Quare Salvator, qui hujusmodi luctam nobis ad exercitium virtutis & meriti cumulum reliquit, opportunum nobis remedium ad manum dedit in Oratione sua, quam septem petitionibus, quasi totidem telis instructam nobis tradidit, quibus singulis singula Bestiæ illius capita configamus. Itaque dicendo,

Pater noster qui es in cœlis,

LEva oculos tuos ad Deum, Patrem tuum, qui in cœlis habitat, & alta à longe cognoscit; imò prope est omnibus invocantibus se, & his qui tribulato sunt corde. Cogita ergo, quis & quantus in Cœlis sit adjutor tuus, quam potens & bonus; nempè Deus, & ipse Pater tuus. Ne ergo time in hoc conflictu; confidens de paterno Dei in te affectu, cum Propheta; Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? Et inprimis quidem dicens,

1. *Sanctificetur nomen tuum,*

Contra primum Bestiæ caput, id est, SVPERBIAM telum dirige;

Cum enim superbia quę initium est omnis peccati, instigat nos ad elationem animi, vel studium proprii honoris, laudis, & excellentiæ; sapienter hanc pestem profligamus, si illi omnem laudem & gloriā deferamus, qui solus ex se verè sanctus & magnus est: ideoque meritò laudandus, ac glorificandus. Dicamus ergò, O *Pater noster* cœlestis, *sanctificetur nomen tuum*, non nostrum, *tuum*, inquam, *nomen* sanctum agnoscâtur, glorificetur, & laudetur ab omnibus, & per omnia.

Hoc enim verè dignum & justum est; cum è contra nihil indignius sit, quā ut se extollat, vel honorē & laudem appetat homo peccator, pulvis & cinis, putredo, & vermis, usurpando sibi, quod Dei solius est; cum dicat Apostolus, *Soli Deo honor & gloria.* Et Propheta humanam gloriam prorsus abhorreat, dicens, *Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.*

Ergo simili affectu dicamus & nos, *Sanctificetur nomē tuum.* Quia si nos ipsi gloriam nostram non quęrimus, erit qui quærat: si Deum

Deum ſolum in omnibus & per omnia honoremus, ille honorantes ſe honorabit, contemnentes autē ſe reddet inglorios & ignobiles. Qui gloriā Deo debitam uſurpant ſibi, cōfuſio operiet eos.

2 Diſcuſſo & eliſo ſuperbiæ capite, plerumque diabolus ad *Avaritiæ* tentamenta ſeſe convertit, poſt bonum honeſtum, utile proponens ac ſuadens. Itaque inflammat animas deſiderio bonorum hujus ſeculi, & hoc unicè laborat, ut homo his acquirēdis & conſervandis tempus & ætatem omnem impendat, in illis ſpem ponat, & à multis divitiis felicitatem ſuam æſtimet.

Nos è contra penſantes, quam ſint hæc vana, caduca, inſufficientia ad ſatiādum cor humanum; promiſſa tamen à Deo ad neceſſitatē, etiam non ſollicitis nobis, ſi primū quæramus regnum Dei & juſtitiam ejus; conſultius ſanè terrenis deſpectis, erigimus oculos mentis ad illud cæleſte regnum; ad illam hæreditatē immarceſſibilem, incorruptam, & incontaminatam in Cœlis, quam ſoli merentur accipere, qui divitiis cor non apponunt; qui Regnū mundi & omnem ornatū ſæculi contemnunt; & ad cœleſtis regni opes continuo ſuſpirant; orantes ex animo,

Adveniat regnum tuum,

Regnum omnium ſæculorum, ubi replebimur in bonis domus tuæ; & ſatiabimur, cum apparuerit gloria tua: credimus enim videre bona Domini in terra viventium. O quæ & quanta illa! nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præparavit Deus diligentibus ſe.

Interim quoque *regnum tuū* juſtitiæ & gratiæ nobis *adveniat*; quod nos licet pauperes rebus, bonis tamē operibus & meritis divites faciat. Nam pauperē quidē vitam gerimus, ſed habebimus multa bona, ſi timuerimus Deum. Verè enim divitiæ non ſunt terrenæ opes, ſed virtutes, & gratiæ dotes.

3. Sed cavendum, ne expetentibus regnum Dei, languor & torpor obrepat: nec enim *omnis qui dicit, Domine, Domine, intrabit in regnum cœlorum: ſed qui fecerit voluntatem Patris qui in cœlis eſt.*

Itaq; poſt devictam Avaritiam, proximum contra *Acediam* certamen erit. Eam hoc telo pete,

Fiat voluntas tua ſicut in cœlo, & in terrâ.

Hoc eſt, utinam ſicut Cœlites ita & nos terræ inco-

incolæ eam faciamus. In cœlo summa exultatione laudatur Deus. In cœlo ad obsequium ejus mira prõptitudine Angeli assistunt. Vtinam hoc simili devotione, alacritate, & promptitudine à nobis fieri posset in terra. Id saltem ex animo velle, multum est coram Deo; qui bonæ voluntatis inspector est.

4. Quia verò carnis infirmitas cogit nos corporis vires cibo potuque reficere, & huic operi se voluptas admiscet, hac occasione *Gulæ* vitio diabolus nos illaqueare; & ad excessum in qualitate, aut quantitate cibi, inducere nititur. Quo contra sedulò rogandus nobis est Deus, qui nos creavit natura fragiles, & huic indigentiæ, restaurandi quotidie per cibum vires, obnoxios; dicendo;

Panem nostrum quotidianũ da nobis hodie.

O clemens Deus necessaria victus nobis largiri dignare; & sic nos regere, quatenus caussam necessitatis non vertamus in negotium voluptatis; nec ad vitæ luxum, sed ad naturæ sustentationẽ, usum earum rerum, quas nobis benigna tua manus largita est, referamus; carnis impetum, lege Dei & rectæ rationis coërcentes. Dignare etiam nobis dare panem cælestis sapientiæ, ut gustantes, quam suavis sit Dominus, Gulæ illecebras respuamus; præ cujus etiam saporis dulcedine omnes corporis delitias, tanquam porcorum siliquas fastidiamus.

5. Sed dum Gula refrenatur, plerumque Diabolica malignitas; *Ira & Impatientiæ* occasiones machinatur, ut rancoris vitio superati, abstinentiæ fructu spoliemur; Et Deo reddamur invisi, inter ipsa etiam jejunia; sicut & illi apud Isaiam, *qui ad lites & contentiones jejunabant.*

Contra hoc virulentum Bestiæ caput valida manu intorquet telum, qui orat ex animo,

Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

Remissionem enim peccatorum indies à Deo petere necesse habemus; nam in multis offendimus omnes. Si verò Deus iniquitates observaverit, quis sustinebit? Porrò non aliter eam consequemur, quam si in nos peccantibus non irascamur, sed ex corde dimittamus; tunc quidem libera fronte ac securè dicturi; Dimitte nobis, sicut & nos dimittimus;

Cujus quidem clausulæ appositio meritò nobis timorem,

morem & sollicitudinem incutit. Quid enim si non dimittas debitoribus tuis? quid si minus plenè & sincere? quid si etiam dolosè & specietenus ignoscas; & interim iram animo foveas, & vindictam mediteris: certè contra te, non pro te Deum invocas, non Patrem habiturus, sed judicem: audiesque, Ex ore tuo te judico, serve nequam, vis dimitti tibi, sicut tu dimittis, &c.

Nos ergo cautiores facti faciamus quod monet Dominus: *Cum stabitis ad orandum dimittite, si quid habetis adversus aliquem*, Alioquin, si homo homini reservat iram, quomodo à Deo quæret medelam?

6. Quod si lenes animo, & ad omnem injuriã placabiles esse didicerimus, curandum restat, nè hæc lenitas in mollitiem quandam & remissionem animi degeneret, & sic in *Luxuriam* carnis diabolus nos sensim inducat.

Videntes itaq; hoc tam detestabile malum *Luxuriæ* longè lateque per humanum genus dominari; ita ut non minus hodie, quã olim omnis caro corruperit viam suam, vehementer habemus ab hoc pestifero Bestiæ capite timere, cum sapiens dicat: *Multos vulneratos dejecit, & fortißimi quique interfecti sunt ab ea*, ideò Deum supplices Adjutorem imploremus. nec enim continẽtes esse poterimus, nisi Deus dederit. Oremus ergo,

Et ne nos inducas in tentationem.

Hoc est, ne nos ad resistendum fragiles induci permittas, quia si viribus nostris relinquimur, absq; dubio inducimur & superamur: ea est nostra in malum pronitas.

7. Sed quamvis in cõgressibus premissis improbus inimicus frustrari sese senserit, nihilominus nõ desistit; illo tandem sibi propriissimo vitio, *Invidiæ* scilicet veneno, (*nam invidiã diaboli mors introivit in orbem terrarum*) animam perimere studens, ut proximi prosperitas in nostram cedat crucem & torturam.

Vnde fit, ut non rectis oculis aspiciamus proximum nostrum, dolentes de rebus ejus prosperis, & de adversis gaudentes. A quo pessimo & diabolico vitio petimus in fine liberari, dicendo,

Sed libera nos à malo.

Invidiæ scilicet, quod perfectè malos efficit: quia veneno, quo ille extremè Malus plenus est, inficit & incendit. Quid autem pejus, quam bonum alterius in suum vertere malum, qui congaudentes

alieno bono, illud quasi suum reddere poterant, & sic ipsusmet ex eo fieri melior, felicior, ac summo Bono vicinior, digniorque.

ORATIO DOMINICA

Ad Deum Patrem recitanda;

Ut per virtutes & merita Filii ejus, nostra vitia & defectus expientur.

Pater noster.

O Sanctissime Pater; per immensam illam charitatem, qua dedisti nobis, ut filii Dei nominemur & simus, rogo Te ex imo corde, ut clementer ignoscas mihi, quod Te amantissimum Patrem meum hactenus debito honore & filiali amore prosequi neglexerim; sed te peccatis meis frequenter & graviter offenderim; teque ex corde meo, in quo velut in cœlo & solio tuo, propriam sedem habere debueras, peccatis meis sæpius turpiter ejecerim.

O clementissime Pater, respice in faciem Christi Filii tui; & miserere mei. Rogo in unione illius infinitæ charitatis, qua ab æterno Filium tibi coæqualem genuisti; & tempore præordinato hominem fieri pro nobis voluisti: Rogo in virtute abundantissimæ satisfactionis, quam idem dilectissimus Filius tuus, & innocens frater noster Iesus Christus, tibi pro me præstitit, ut ardentissimam charitatem divini cordis illius, una cum dignissima laude & honore, quem in summa humilitate tibi exhibuit, benignè suscipias, in compensationem omnium peccatorum & defectuum meorum.

1. *Sanctificetur nomen tuum.*

O dulcissime Pater, obsecro Te, ex omni affectu cordis mei, parce mihi, quod sanctissimum nomen tuum, non eo, quo par erat religionis cultu, honorare, & reverentia sanctificaverim: imò etiam sæpe contumelia affecerim; Christianum quoque nomen, quod gratiâ tuâ gero, moribus indignis tam fœdè sæpius deformaverim.

O summe Pater, obsecro Te, ut in expiationem omnis culpæ meæ digneris accipere absolutissimam vitæ sanctimoniam charissimi Filii tui, in qua ipse benedictum Nomen tuum glorificare, & tot signis, miraculis, sermonibus, & operibus, triginta tribus & amplius annis, quibus vixit in terris, laudare ac sanctificare nunquam intermisit.

2. *Adveniat regnum tuum.*

O Pater miſericordiarū, rogo Te, ignoſce mihi clementiſſimè, quod Te cœli terræque Regem, & regnū tuum æternum, in quo ſolo eſt vera pax, requies & gaudium, nunquam eo quo decuit ardore, & zelo quæſiverim. Rogo dulciſſimā clementiam tuam, ut ſanctiſſimos labores gratiſſimi Filii tui, quibus me & omnes homines ſibi in regno tuo cohæredes fecit, ſuſcipere digneris, pro omnibus negligentiis & defectibus meis, quos ego infelix admiſi, dum, quæ ſurſum ſunt, tam negligenter quæſivi & ſapui; tam vero ardenter, quæ ſuper terram.

3. *Fiat voluntas tua.*

O miſericordiſſime Pater, ignoſce mihi quæſo pro infinita bonitate tua, quod divinam, & altiſſimam voluntatem tuam, meæ, ut debui, non ſemper prætulerim: toties velle meum, quod ſemel tibi devoveram, denuo per peccatum uſurpaverim: & piiſſimam voluntatē tuam circa me factam minus promptè, reverenter, & libenter amplexus ſim.

Obſecro Te, ô æterne Pater, ut promptiſſimam reſignationē cordis amantiſſimi Filii tui, & perfectiſſimam ejus obedientiam, qua tibi factus eſt obediens uſque ad mortem crucis, ſuſcipere digneris in emendationem omnis meæ inobedientiæ, & prævaricationis mandatorum tuorum.

4. *Panem noſtrum.*

O largiſſime Pater, qui aperis beneficam manum tuam, & imples omne animal benedictione, adeoque & me licet indignum paſcis à juventute mea, tot corpori meo, tot animæ bona tam liberaliter providens; Precor ex totis cordis viſceribus, Parce mihi, quod dona & beneficia tua, tum ad corpus, tum ad animum nutriendum ſpectantia, tam ingratus accepi, toties iis ipſis ad tui injuriam, & meam damnationem abuſus ſum; dum vel iis nimium cor apponerem; vel iis inordinatè fruerer, vel pro illis debitas tibi gratias non perſolverem.

Obſecro Te, mi Pater, per amorem Filii tui unigeniti, ut ipſius jejunia, famē, ſitim, & mirabilem abſtinentiam, omneſque gratiarum actiones, quas ipſe cibum ſumpturus offerre ſolitus eſt, accipere digneris in compenſationem omnis meæ incuriæ & ingratitudinis, quam unquā in donis & beneficiis tuis percipiendis admiſi.

5. Et dimitte nobis.

O Pater immensæ bonitatis, si debita & iniquitates nostras observaveris, quis sustinebit? adeò in multis offendimus omnes. Itaq; rogo te, per æternũ amorem tuum, ut clementer ignoscas mihi, quidquid unquam, aut uspiam quomodocunque deliqui; aut si fortè peccantibus in me non plane juxta præceptum tuum dimisi; vel inimicos meos non ex corde dilexi.

O justissime Deus, rogo Majestatem tuam, ut in satisfactionem suscipias infinitum pretium Sanguinis, & affectuosissimam orationem dilectissimi Filii tui, qua pendens in Cruce, inimicis suis à te ignosci postulavit.

6. Et ne nos inducas, &c.

O benignissime Pater, ignosce mihi, per inæstimabilem charitatem tuã, quod concupiscentiis, & pravis desideriis hactenus, non satis diligenter & serio resistere conatus sim; sed magis Mundo, Carni, ac Dæmoni mala suggerẽtibus consenserim. Vnde merito variis malis factus sum obnoxius. Precor, ô Domine, si divinæ providentiæ tuæ consilio vis, me subinde tentationes sentire; nunquam tamen permittas consentire. Digneris quæso ô potentissime Deus, gloriosam victoriam Christi filii tui, quã Mundum, Sathanam, Carnemque subegit, una cum sanctissima conversatione ejus, omnibusque laboribus, & doloribus illius suscipere, in supplementũ omnis negligentię & fragilitatis meæ; adeoque me liberes ab omni Malo, & perducas ad omne Bonũ; quod utique alibi non est, nec aliud, nisi tu SOLVS & VNVS, ô Deus meus & OMNIA. Amen.

CAP. V.

Instructiones & Exercitia Pro Confessione sacramentali.

Brevis instructio Confessionis utiliter instituendæ.

INter ascetica seu pia vitæ exercitia nullum frequentius Confeßione: sed cujus in multis exiguus aut nullus est fructus, quia non tam veræ pietatis & melioris vitæ studio quam pro consuetudine obiter & perfunctoriè peragitur.

I. Itaque cogita, *quòd pia sacramenti pœnitentiæ frequentatio sit medium facillimũ brevi magnos faciendi progressus in via perfectionis. Nam 1. Per eam peccata & peccãdi affectus, exuuntur: 2. Virtutis & profectus spiritualis studium excitatur. 3. Gratia & Dei charitas augetur. 4. Cõscientia puritas, tranquil-*

litas & securitas acquiritur; horror mortis minuitur, &c.

II. *Excita, seu renova fervens Desiderium, firmumque propositum debita cum dispositione, cura, ac devotione hoc sacramentũ Pœnitentiæ obeundi; idque intuendo*

1. Finem *hujus sacram. adeo pretiosum; qui est Venia peccatorum, curatio languorũ animæ, Renovatio fervoris, Augmentum meritorum gratiæ, gloriæ, &c.*

2. Modum *adeo facilẽ & efficacem merita Christi sibi applicandi, tantosq; divinæ gratiæ thesauros participandi, per crebrum, serium, affectuosum hujus sacramenti usum.*

3. Incitamenta huc utilia, *qualia sunt, Dei voluntas, qui unice desiderat sanctificationem nostram; Divinorum beneficiorum multitudo, Peccatorũ gravitas, Vitæ brevitas, Temporis gratiæ incertitudo, Districti judicii metus, Æternitatis horror, Pœnarum alterius vitæ acerbitas, &c.*

III. *Pete efficacem Dei gratiam, qua agnoscas, detesteris, aperias, & emendes peccata tua, per infinitam Dei misericordiam, quæ tam benigne te ad pœnitentiam exspectat & excitat, &c.*

IV. *Revoca in memoriam peccata tua, certa quadam methodo, qua juvari solet memoria. Vide ubi in Deum, in Teipsum, in Proximum peccaveris; cogitatione, verbo, opere. Eaque collige* Breviter, *omissis generalibus, & impertinentibus, seu non necessariis, & quæ sub conditione à plerisque narrari solent, & quæ ad excusationem sui magis, quam accusationem spectant.* Integrè, *explicando omnium peccatorum, quæ conscientiam gravant, species, numerum certum, aut verisimilem, & circumstantias necessarias, mutantes speciem, &c.* Clarè, *certis, simplicibus & perspicuis verbis singula exprimendo. certa à dubiis, materiam gravem à levi, actum deliberatum à subreptione, seu advertentiam ab inadvertentia; consensum plenum à semipleno, &c. secernendo.*

V. *Potissimum circa veram cordis* Contritionẽ *labora; Vt de his omnibusque peccatis totius vitæ doleas ex solo & puro Dei amore, &c.*

2. *Vt firmum & constans* propositum *concipias, hac omnia, præsertim magis voluntaria, & in quæ sæpius impingis, serio emendandi,* occasiones *eorum & pericula cavendi: Deo deinceps perfectius serviendi, & placendi. Et hæc omnia cum filiali fiducia paternæ Dei misericordiæ; &c. Porrò utilissimum erit, si assuescas frequentare hunc Actum contritionis; præsertim ante orationem, in periculo lapsus, post lapsum: in tentatione, ante somnum, idque vel unico suspirio.* O Iesu amo Te, & doleo ex corde, quia offendi Te.

REME-

REMEDIA
Quædam cõmuniora defectus & vitia emendandi.

I. *Concipe, & sæpius renova serium & fervens propositum cavẽdi omnia peccata, maximè ea in quæ pronior es.*

II. *Mane protestare coram Deo contra molestiores tentationes, & procliviores lapsus, detestando eos; ac contra voluntatem tuam esse ac semper fore, firmiter decernendo.*

III. *Præmeditatione practica ante quodvis opus majoris momenti utere, cum renovatione Intentionis, & Propositi, emendandi consuetos defectus, & petitione gratiæ, idque fiat saltem per brevia suspiria.*

IV. *Attende scopum seu finem cujusvis operis, & cave sollicitè, ne aberres, vel impingas in defectus tibi familiares. Serio age, quod agis.*

V. *Exercitium præsentiæ Dei in omnibus adhibe, crebra & affectuosa ad Deum suspiria ejaculans.*

VI. *Intuere Christum uti vivum speculum & exemplar omnis perfectionis, & imitari nitere, excitans teipsum, eo ipso quod geris, nomine* Christiani.

VII. *In tentationibus recurre statim filiali affectu & fiducia ad Iesum ejusque dulcissimum cor, & sacra vulnera. Itẽ ad sinũ dulcissimæ Matris Virg. Mariæ. sic facile evanescet omnis tentatio. Renova quoq; protestationem mane factã contra ejusmodi suggestiones & tentationes. Heroicè te resigna. Tempestivè te manifesta Patri spirituali, pete consilium, & sequere.*

VIII. *Renova zelum extirpandi radices has N. vel illas N. peccatorum, per examen particulare; per exercitium mortificationis, &c.*

Oratio præparatoria ante Confessionem Sacramentalem.

Conditor cœli & terræ, Rex Regum, & Dominus Dominantium; qui me de nihilo fecisti ad imaginem & similitudinẽ tuam, & me proprio tuo Sanguine redemisti; quẽ ego peccator non sum dignus nominare, nec invocare, nec corde cogitare.

Te suppliciter deprecor, & humiliter exoro, ut clementer respicias me servũ tuum nequam. Et miserere mei, qui misertus fuisti mulieris Chananææ, & Mariæ Magdalenæ: qui pepercisti publicano, & latroni in cruce pendenti.

Tibi confiteor, Pater piissime, peccata mea; quæ si volo abscondere, non possum, tibi Domine: parce mihi Christe, quem ego nuper multum offendi cogitando, loquendo, operando, & in omnibus modis, in quibus ego fragilis homo & peccator peccare potui, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.

Ideò, Domine, precor tuam clementiam, qui de cœlo pro mea salute de-

scendisti: qui David à peccati lapsu erexisti, parce mihi Domine; parce mihi Christe, qui Petro te negãti pepercisti. Tu es Creator meus, & Redemptor meus; Dominus meus, & Salvator meus; Rex meus, & Deus meus.

Tu es spes mea, & fiducia mea; gubernatio mea, & auxiliatio mea; consolatio mea, & fortitudo mea; defensio mea, & liberatio mea; vita mea, salus mea, & resurrectio mea; lumen meum, & desiderium meum; adjutorium meum, & patrocinium meum.

Te deprecor & rogo, adjuva me, & salvus ero; guberna me, & defende me; conforta me, & consolare me; confirma me, & lætifica me; illumina me, & visita me. Suscita me mortuum, quia factura & opus tuum sum.

Domine, ne despicias me, quia famulus & servus tuus sum, quamvis malus, quamvis indignus & peccator: sed qualiscumque sim, sive bonus, sive malus, semper tuus sum. Ad quem ergo fugiam, nisi ad te vadam? Si tu me ejicis, quis me recipiet? si tu me despicis, quis me aspiciet?

Recognosce me ergo indignum ad te refugientẽ, quamvis sim vilis & immundus: quia si vilis & immundus sum, potes me mundare: si cæcus sum, potes me illuminare: si infirmus sum, potes me sanare: si mortuus & sepultus sum, potes me resuscitare: quia major est misericordia tua, quam iniquitas mea: major est pietas tua, quam impietas mea: plus potes dimittere, quam ego committere; & plus parcere, quam ego peccator peccare.

Non ergo despicias, Domine, neq; attendas multitudinem iniquitatũ mearum: sed secundum multitudinem miserationum tuarum miserere mei, & propitius esto mihi maximo peccatori.

Dic animæ meæ: Salus tua ego sum; qui dixisti, Nolo mortem peccatoris, sed magis ut convertatur & vivat. Converte me Domine ad te, & noli irasci contra me.

Deprecor te clementissime Pater, propter misericordiam tuam supplico & exoro, ut perducas me ad bonum finem, & ad veram pœnitentiam, puram confessionem, & dignam satisfactionẽ omniũ peccatorum meorũ, Amẽ.

Oratio ante confeßionem sacramentalem.

DOmine Deus, qui illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, illumina quæso splendore gratiæ tuæ cor meum,

meum, ut ſufficienter cognoſcam defectus & peccata mea, eaque cum vero cordis dolore & contritione confitear, ſicut oportet coram te, & ſacerdote miniſtro tuo, ac plenè pro iiſdem ſatisfaciam, eaque emendem, ad laudem & gloriam tuam, & benedictæ Matris tuæ, ac Sanctorum omnium, ac ſalutem animæ meæ, Amen.

Oratio poſt confeſſionem.

GRatias tibi ago pientiſſime Ieſu, quod me indignum peccatorem ad pœnitentiã patienter exſpectaveris, veniam & indulgentiam peccatorũ mihi clementer conceſſeris. Suſcipe obſecro hanc humilem confeſſionem meã quam feci, & quicquid mihi nunc defuit ad plenam & ſynceram enumerationem peccatorum meorũ, & convenientem pro iiſdem dolorem, tu ex fonte miſericordiæ tuæ, ac theſauro paſſionis tuæ benignè ſupplere digneris, meque perfectè abſolutum habere in cœlis: & præſta auxilium gratiæ tuæ, ut deinceps peccata devitem, ac fidelius tibi ſerviam, intercedenteglorioſâ virgine genitrice tua Maria, & omnibus ſanctis, qui tibi placuerunt ab initio mundi: juravi enim & ſtatui deinceps cuſtodire judicia juſtitiæ tuæ, te adjuvante, qui vivis & regnas Deus in ſæcula ſæculorum, Amen.

Alia Oratio ante confeſſionem Sacramentalem.

SVſcipe confeſſionem meam, piiſſime ac clementiſſime Domine Ieſu Chriſte, unica ſpes ſalutis animæ meæ; & da mihi, obſecro, contritionẽ cordis, & lacrymas oculis meis, ut defleam diebus ac noctibus omnes negligentias meas cum humilitate & puritate cordis.

Appropinquet oratio mea in conſpectu tuo Domine. Si iratus fueris cõtra me, quem adjutorem quæram? quis miſerebitur iniquitatibus meis? Memento mei Domine, qui Chananæam & Publicanũ vocaſti ad pœnitentiam, & Petrum lacrymantem ſuſcepiſti. Domine Deus meus, ſuſcipe preces meas.

Salvator mundi, Ieſu bone, qui te crucis morti dediſti, ut peccatores ſalvos faceres, reſpice me miſerum peccatorem invocantem nomen tuum: & noli ſic attendere malum meum, ut obliviſcaris bonum tuum: & ſi cõmiſi unde me damnare potes, tu non amiſiſti unde ſalvare ſoles.

Parce ergo mihi, qui es Salvator meus, & miſerere peccatrici animæ meæ: ſolve vincula ejus, ſana vulnera. Domine Ieſu, te deſidero, te quæro, te vo-

lo: ostende mihi faciem tuam, & salvus ero.

Emitte igitur, piissime Domine, meritis purissimæ & immaculatæ semper Virginis Genitricis tuæ Mariæ & Sanctorum tuorum, lucem tuam, & veritatem tuam in animam meam, quæ omnes defectus meos in veritate mihi ostendat, quos confiteri me oportet, atque juvet & doceat ipsos plenè & contrito corde explicare. Qui vivis & regnas cum Deo Patre.

Oratio post Confessionem.

Sit tibi Domine, obsecro, meritis beatæ semper Virginis Genetricis tuę Mariæ, & omnium Sanctorum, grata & accepta ista cõfessio mea, & quidquid mihi defuit, nunc & alias de sufficientia contritionis, de puritate & integritate confessionis, suppleat pietas & misericordia tua: secundum illam digneris me habere plenius & perfectius absolutum in cœlo. Qui vivis & regnas.

ACTVS CONTRITIONIS

Ad remissionem peccatorum obtinendam efficax; in formam orationis redactus.

Porrò circa eum observãda sequentia.

1. *Actus fidei.* 2. *Dolor de peccatis.* 3. *Amor Dei super omnia.* 4. *Propositum de futuro.* 5. *Oblatio sui per Christum.* 6. *Spes veniæ per Christum.* 7. *Petitio gratiæ & auxilii Dei.*

Domine Iesu Christe, verus Deus & homo, Creator ac Redemptor meus,

2. Pœnitet me ex toto corde, quod offenderim te Dominum & Deum meũ,

3. Quem amo super omnia.

4. Et propono firmiter amplius non peccare, omnesque peccandi occasiones devitare, confiteri & implere pœnitentiam, quę mihi fuerit injuncta.

5. Et in satisfactionem peccatorum meorum offero tibi sacratissimam vitã, Passionem, ac mortem tuam, totumque pretium sanguinis tui pro nobis effusi. merita quoq; B. Mariæ semper Virginis, & omnium Sanctorum, atque omnia opera mea, & totã vitam meam.

6. Et confido in bonitate & misericordia tua infinita, quod per merita pretiosi Sãguinis tui, mihi remissurus sis omnia delicta mea,

7. Et gratiam uberem largiturus, qua vitam sanctè instituere, tibiq; perfectè usque in finem servire valeam. Qui cum Patre sanctoque Spiritu vivis ac

regnas Deus in ſæcula benedictus, Amen.

Admonitio de Actu Contritionis.

CONTRITIO *adeò res eſt pretioſa & efficax, ut momento vel mille, graviſſima etiam, peccata extinguat, hominem Deo reconciliet; ac beatam æternitatē peccato deperditam recuperet, ſi quem (ſublata Confeſſionis occaſione) ſic mori contingat.* Cor contritum & humiliatum Deus non deſpiciet. *Contritio verò maximè nititur amore Dei ſuper omnia, continetque tres actus.*

PRIMVS, *eſt Dolor ob offenſum Deum, qui digniſſimus eſt, ut ab omnibus, ſuper omnia ametur, & colatur.*

Amici bonum, quod quovis letali peccato perditur, infinitum eſt, majus omnibus bonis: hinc & malum, quod quovis letali peccato incurritur, infinitum eſt, majus malis omnibus, proinde tanti boni jactura, & mali tanti perpeſſio, majorem meritò dolorem incutiat, quam ſi bona cuncta vitæ præſentis, valetudo, fama, vita, cætera omnia ſint perdita. Interire millies, jocus eſt, ſi æternis inferorum ignibus conferatur, quibus nos peccatum vel unicum obſtringit.

SECVNDVS, *eſt propoſitum, non amplius delinquendi, atque ſi quid iniquè ſit acquiſitum, reſtituendi.*

Ex hoc firmo animi decreto, ita paratum ſe quis offert ad omnes Dei leges ſervandas, ut dicat: Dixi, Domine, cuſtodire legem tuam: quicquid præcepiſti, ô mi Deus, faciam quam poſſū integerrimè.

TERTIVS, *eſt Spes veniæ, & Petitio gratiæ ad ſeriam vitæ emendationem.*

Accuſare ſe & ſe non emendare, eſt Deum tentare: nec quicquam valet, à malis veniam poſcere, & mala de novo iterare. Sanguis autem & mors Domini Ieſu hanc nobis fiduciam ingerit, ut hæc ſperemus, petamus tanta, ſeriam ſcilicet emendationem vitæ, poſt tam graves ac multiplices offenſas.

Accuſatio ſui,

Et propoſitum emendandæ vitæ, ubi quis in culpam, quā ſciverat ſibi maximè cavendam, relapſus eſt.

O Mi amātiſſime Deus, ego ingratus, ego perditus homo ad te redeo, poſtquam ſatis à te per illicita ſum evagatus: nunc te amicum quæro, quem ipſe mihi hoſtem feci. Iterum deliqui, & poſt tot jam caſus, iterum cecidi. Ah! Domine, in culpam illam quam ſciebam tibi plurimum diſplicere, mihi maximè nocere, in hanc ipſam iterū relapſus ſum. Quantum mihi hæc cavenda eſſet, præſciebam, & tamen non cavebam. Ita Majeſtatem tuam ô Deus offendi, gratiam tuā

perdidi, cœlum amisi, meipsum damnavi, & quam ob caussam? ob rem nihili, & meram vanitatem: quid enim aliud est voluptas illa, quid commodum illud, &c. quæ captabam?

Scio, Domine, tu mihi super omnia es amandus: agnosco, mi Deus, quod lex tua & tuus honor, cariora mihi esse debeant rebus creatis omnibus, & tamen tam perditè meipsum amo, ut meum honorem, lucellum meum, meamque libidinem, tibi, tuæ legi, tuoque honori prætulerim jã sæpissimè.

Ah! quam adhuc carnalis sum! & licet ego negẽ, opera mea loquũtur. Mũdus non tantum mihi nõdum crucifixus est, sed totus in me vivit & spirat, plenus sum pravis motibus, fœdis cõcupiscentiis, desideriis, & infinitis miseriis; & tamen non humilior; quin æstimari & præferri gaudeo.

Vita mea merus est Euripus, merissima inconstãtia, & mutabilitas: sensus mei exteriores, quoquò volunt, liberrimè expatiãtur: quam variæ, & quam fœdæ imagines animum meum sæpius incursant! Quam ego, ô mi Deus, dura & immobilis cautes sũ, cum de pœnitentia agitur! ad loquendum quã promptus & incautus! surdus ad monita salutis; ad fabulas & nugas avidus; quæ cœlum & Deum concernunt, nimis peregrina mihi sunt & fastidiosa; quæ ad terrena lucra, & corporis commoda spectant; facillimè apprehendo.

Cum orandum est, totus nauseo; cum epulandum, totus inhio. ad cultum divinũ testudo sum, ad lusum & jocos aquila velocior. ad honesta repo, ad vetita volo. ad invidiã & suspiciones pronissimus sum, ad excusationẽ alienæ imperfectionis perdifficilis. mihi mollis & lenis sum, aliis durus & rigidus. Vix tangor, & en irascor, & ferio; certè lingua, cũ manu non possum. Nemo me lædit, in quem non ultionem mediter & vindictam.

Concupiscentiæ ignes, ô Deus, tu nosti, quam mihi sint vicini: hic ego quidẽ dissimulo & tego, tibi tamen, ô mundi oculi, aperta sunt omnia: nullũ cordis secretum est, quod tibi celari possit. O quoties, & quanta facturum me propono & spondeo: mox omnia in ridiculam, imò in flagitiosam oblivionem evanescunt.

Iure igitur doleo, me dolenda toties committere: imò vel hoc ipsum doleo, me non magis dolere, nec satis, ut par est, propriã sentire miseriam.

Et quamvis hactenus ad omnem

omnem pietatem lentissimus fuerim, & heu nimis alacer & festinus ad vitia, tamen talis deinceps esse nolo. Ego non ero ego. Non ero qui fui. *Dixi, nunc cœpi*, iter ad cœlum nemo bene perficit, nisi qui quotidie incipit.

Igitur firmissimè statuo, ope tua, Domine, cõfisus, priores culpas illas, & omnem peccandi occasionem quam diligentissimè cavere. ô sit hæc mutatio dexteræ Excelsi.

Dominus meus, & Deus meus, ô cor mundum & castum in me crea: innova, oro, in me spiritum rectum, ut tandem aliquãdo vitam seriò emendem, ex animo te amem, & ad finem vitę sic perseverem.

FORMVLA

Excitandi affectus pios Gratitudinis, contritionis, &c. tum ante, tum post Confessionem.

Ex P. Christ. Mayer. in Indust.

O Iesu Deus cordis mei, infinitè misericors, & longanimis, infinitè suavis, & amabilis, quomodo cum Patre & S. Spiritu multiplicas super me, inter cæteros Electos tuos inæstimabiles divitias misericordiæ, lõganimitatis, bonitatis, & caritatis tuæ, hucusque toties me tam ingratum cum Petro respiciendo; toties me indignũ cum Magdalena longè à te aberrantem in viam salutis revocando; toties tã immundum in sanguine tuo dealbando; toties tam prodigum filium, in osculum pacis recipiendo; toties tam infidelẽ sponsam in intimam familiaritatem invitando.

Verè miserator & misericors es Domine, patiẽs, & multum misericors. Verè suavis es universis, & miserationes tuæ super omnia opera tua. Confiteãtur tibi omnia opera tua; maximè opera misericordiæ & pietatis. & Sãcti tui miserationes tuas experti, benedicant tibi, misericordias tuas æternum cantantes.

Agnosco, veneror, amplectorque viscera misericordię tuę tantæ erga me, Electosque omnes, comprehensores, & viatores, atque illorum, omniumq; possibilium creaturarum possibili affectu gratias ago, agamq; æternum pro ineffabili illo æternę dilectionis excessu, quo me inter illos à tot peccatis, in quæ incidissem, clementer præservasti; in tot quotidie toties labentem tam longanimiter tolerasti; tã misericorditer ad pœnitentiam lapsum exstimulasti; tam benignè pœnitentem in gratiam recepisti:

ſti : inſuper mihi tam liberaliter efficacem voluntatem reſipiſcendi, copioſam gratiam ſanctius deinceps vivendi, & firmam ſpem perſeverandi, gloriamque conſequendi communicare hucuſq; dignatus es.

Pro his aliiſque innumeris bonitatis tuæ beneficiis, utinam tota vita laudaſſem te, & gratias egiſſem ! Vtinam te infinito honore & amore digniſſimum ſemper amaſſem & glorificaſſem ! Vtinã nunquam offendiſſem, nec offenderem poſthac in æternum !

Sed eheu, quam parum agnovi, amavi, glorificavi te, ô Bonitas infinita ; quid retribui tibi pro omnibus quæ retribuiſti mihi, præter innumeras offenſiones, ingratitudines, negligentias? Doleo de his & de omnibus, & ſingulis totius vitæ peccatis, ex animo, non propter ſupplicii metum; aut gloriæ detrimentum: ſed purè propter te Deum meum infinite amabilem, quia tibi quem diligo diligamque æternum, ſuper omnia, diſplicent.

Ardenter deſidero, firmiterque propono, emendare omnia peccata mea, maxime hæc N. cum gratia tua per hæc media, & novo fervore me totum tuo impendere ſervitio, &c.

Per eandem benignitatem & charitatem tuam infinitam, qua cum Patre & Spiritu Sancto, ô Bone Ieſu, me ingratum peccatorem, & pœnitentes omnes toties oculis miſericordiæ tuæ tam benigne reſpexiſti, longanimiter toleraſti, in ſanguine tuo dealbaſti & nunc reſpicere, tolerare, & dealbare non deſinis, memento & miſerere totius Eccleſiæ tuæ ſanctæ ejuſque capitum & membrorum, &c.

O Regina Sanctorum omnium, Mater Dei & virgo, S. Angele cuſtos, Sancti Patroni mei N. omneſque Electi benedicite, laudate, & ſuperexaltate Dominũ mecum, & pro me, pro hoc aliiſque beneficiis mihi, & vobis, omnibuſque collatis, & conferendis in æternum: gratiamque impetrate, illum nunc perfectè glorificãdi in via, olim beate vobiſcum in patria; æternum illi cum Cherubim & Seraphim accinentes: Sanctus, Sanctus, Sãctus, Dominus Deus Sabaoth. Benedictio & claritas, &c.

Alia Formula pulcherrima excitandi affectus poſt Confeſſionem,

Ex eodem : ibid.

1. O Ieſu infinite amabilis, unde mihi tam vili terræ vermicu-

lo

lo, tam immundo peccatori, tam ingrato servo, tam prodigo filio, tam infideli sponsæ tanta miseratio tantæ benignitatis; tanta dignatio tantæ majestatis, tanta dilectio tantæ charitatis, ut me toties à te longe aberrantem oculis misericordiæ tuæ respicere, erroneum reducere, cæcum illuminare, lapsum erigere, & ad pacis osculũ invitare digneris? Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth.

Agnoscaris, ameris, & glorificeris infinitè, infinities ab omnibus, in omnibus, super omnia, gratis, propter te, in æternum, & ultra.

Quomodo multiplicas super me huc usque misericordiam, charitatem, & bonitatem tuam! Agnosco, veneror, amplector: omniumque creaturarum possibilium possibili affectu gratias ago, agamque in æternum.

Quam parum & imperfectè te infinito honore, amore, obsequio dignissimum redamavi, glorificavi, insuper quoties sic N. offendi! Agnosco, detestor ingratitudinem meam tantam erga te, atque ex animo doleo propter te. Ignosce, supple per te. Ex momento hoc te tuumque sanctissimum beneplacitũ brachiis dilectionis, & omni possibili pietatis affectu (licet me velles annihilare, aut reprobare, quod infinita bonitas tua non permittet) arctissimè constringo, constringamque in æternum.

Da ut sciã, velim, possim id perfectè præstare, sicut scis & vis; & omnes mecum, per lacrymas, sudorem, & sanguinem tuum.

Iesu Deus cordis mei, da gratiã omnia peccata, maximè hoc N. emendandi; in hac N. virtute proficiendi, hoc N. opus reformandi; in sancta vocatione perseverandi. Fac, ut in te vivam, in te moriar, in te perennem: sim obsecro totus tuus, & tu meus, ô Iesu, in æternum, per merita tua, Beatæ Virginis & omnium SS.

Hic Pœnitentiam injunctam persolve.

II. SImilem gratiam, indulgentiã, misericordiam omnibus, pro quibus mori dignatus es, & pro quibus maximè orare teneor, & soleo, præsta ô Bone Iesu, per infinitam charitatem tuam, per lachrymas, sudorem, & sanguinem tuum, per merita Beatę Virginis Matris tuę, & omnium Sanctorum.

Defunctis réquiem concedendo, ut à peccatis expiati, & in refrigerium educti, pro me ingrato peccatore, te perfectissimè ament,

ment, laudent, & glorificent:

Iustos in gratia constitutos conservando, promovendo, adjuvando, ut in sanctitate, & justitia tibi servientes omnibus diebus vitæ suæ eant, de virtute in virtutem, donec beatè videaris ab eis in cœlesti Sion:

Peccatores omnes oculis misericordiæ tuæ benigne respiciendo, ad agnitionem, timorem, & amorem tui misericorditer cõvertendo, ut & ipsi dealbati in sanguine tuo misericordias tuas nunc in terris, olim in Cœlis, cum Beatis omnibus decantent in æternum.

D. DOMINICI CARTHVSIANI

Exhortatio ad Pœnitentiam.

HOmo Dei creatura,
Cur in carne moritura
Est tam parva tibi cura
Pro æterna gloria?

Illa quanta sit si scires,
Præter eam nil sitires;
Nec mundana sic ambires,
Vana, transitoria.

Et si pœnas infernales
Agnovisses, quæ, & quales;
Tuos utique carnales
Appetitus frangeres:

Et innumera peccata,
Dicta, facta, cogitata,
Mente tota consternata
Merito deplangeres.

Tot sunt gaudia sanctorum,
Tot tormenta reproborum,
Quòd immanitas amborũ
Nullo sensu capitur:

Donec anima post mortem,
Aut bonorum sumat sortem,
Aut malorum ad cohortẽ
Improvise rapitur.

Quando caro sepelitur,
Heu de spiritu nil scitur;
Vtrùm gaudet an punitur,
Non fit magna mentio.

Luctus quidem simulatur;
Sed substantia vastatur,
In propinquis generatur
Zelus & contentio.

Mors est bonis, mors est malis,
Sed sors nimis inæqualis
Subinfertur, æternalis
Vitæ vel interitus.

Exequiæ si celebrãtur,
Si vel noti convivantur,
Ni defuncto suffragantur,
Si tunc est immeritus.

Nullum tempus pœnitendi,
Mora nulla revertendi,
Nec tunc locus fugiendi
Miseris supererit.

Si vis sursum, detrahêris,
De abyssis extrahêris,
Iudici ut præsentêris;
Nihil tibi proderit,

Iesum si non dilexisti,
Nec Mariæ servivisti,
Nec patronum quæsivisti
Tibi in subsidium:

Quis

Quis orabit pro delicto ?
Quis ſpondebit pro convi-
cto ?
Quis judicio tam ſtricto
Fiet in præſidium ?
Pacis Angeli aſtabunt,
Sicut ſcriptum eſt plora-
bunt :
Iuſtam tamen approba-
bunt
Iudicis ſententiam.
Et quod ſonat magis
dure,
Omnes Dei creaturæ
Aggravabunt juſto jure
Ream conſcientiam.
Sed hæc factis ex ſcele-
ſtis
Ipſa ſui fiet teſtis,
Nullam judicis in geſtis
Intuens injuriam.
Tunc horribiles torto-
res
Tot incutient terrores,
Vt jam ſentiens dolores
Vertatur in furiam.
Tunc à bonis repro-
bata,
In ſeipſa deſperata,
Anima ſic deſolata
In profundum mergitur.
Vbi chaos obfirmatur,
Numquam ut egrediatur,
Sicut Abraham teſtatur,
Huc illuc non pergitur.
O quæ lingua vel nar-
rare,
Vel quis ſenſus cogitare,
Quis vel audet numerare
Mala multiplicia,
Quæ damnandis ſunt pa-
rata,
Et diverſis deputata,
Prout ſingula peccata
Exigunt & vitia ?
Ignis, frigus procella-
rum,
Sulphur, fœtor tenebra-
rum,
Ingens luctus animarum,
Pars earum calicis.
Sempiterna mors, dra-
cones,
Fames, dæmones, bufo-
nes,
Amariſſimos agones
Superaddunt miſeris.
Tot ſunt loca tenebroſa,
Tot tormẽta monſtruoſa,
Quod hæc terra ſpatioſa,
Atque viſibilia
Quaſi parum ſint mi-
randa,
Nec ad illa comparanda:
Iſta quippe enarranda,
Hæc indicibilia.
Sic lætitia Sanctorum,
Iucunditas Angelorum,
Dei gloria Deorum
Eſt inenarrabilis.
Eris clare Deum vi-
dens,
Amans, tenens, fruens, ri-
dens,
Potens, ſciens, placens, lu-
dens,
Fulgens, liber, agilis.
Vbi Conditoris tui
Vultu ſemper poſſis frui:
Felix prorſus, illa cui
Viſio conceditur.
A qua numquam ſepa-
ratur,
Sed perpetuò lætatur:
Mali nihil formidatur,
Nec quis ibi læditur.
Illic Angelorum chori,
Sancti facie decori,
Vivere & nunquam mori,
Mortis nec memoria.

In

In æternũ ſed gaudere,
Summo bono inhærere,
Cuncta bona poſſidere
In æterna gloria.
Numquam auris hîc audivit,
Nec videre quiſquam ſcivit;
Solum qui in cœlis vivit,
Scit experientia;
Quid à malis liberati,
Et in gloria locati,
Ipſi poſſident beati
In Chriſti præſentia.
Sed his paucis propalatis,
Partim tactis & narratis,
Quæ tum ſanctis tum damnatis
Præparata legimus:
Iam prudentius agamus,
Sanctam vitam eligamus,
In hoc mundo defleamus
Mala quæ peregimus.
Non vivamus ut jumẽta,
Ne poſt mortem ad tormenta
Veniamus & lamenta
Intolerabilia.
Modò veniam precemur,
Mortem Chriſti meditemur;
Ad ſuperna præparemur
Deſiderabilia.
Ecce mundus evaneſcit:
Decor ejus jam marceſcit:
Et quotidie vileſcit
Fallax ejus gloria.
Quæ demergit ad inferna.
Ergo gloria ſuperna,
Vita nobis ſempiterna,
Iugis ſit memoria.
Vt defuncti ſublevemur,
Cum cæleſtibus lætemur,
Et in Deo gloriemur,
Summe delectabili,
Qui ſolus glorificandus
Eſt, amandus & optandus
Laudeque magnificandus,
Eſt interminabili. Amen.

S. AVGVSTINVS.

Videte qualis debeat eſſe pœnitentia: quia multi aſſiduè ſe dicunt eſſe peccatores, & tamen adhuc illos delectat peccare. Profeſſio eſt, non emendatio. Accuſatur anima, non ſanatur: Pronunciatur offenſa, non tollitur. Pœnitentiam certam non facit, niſi odium peccati, & amor Dei. Quando ſic pœnites, ut tibi amarum ſapiat in animo, quod antea dulce fuit in vita; & quod te prius oblectabat in corpore; ipſum te cruciat in mente, jam tunc bene ingemiſcis ad Deum, & dicis: Tibi ſoli peccavi, & malum coram te feci. Serm. 7 de temp.

S. GREGORIVS.

Pœnitentiam agere, eſt & perpetrata mala plangere, & plangenda non perpetrare. Nam qui ſic alia deplorat, ut tamen alia committat, adhuc pœnitentiam agere, aut diſſimulat, aut ignorat. Hom. 34 in Euang.

S. AMBROSIVS.

Quid in crastinum differs? Potes & hodiernum diem lucrari. Cavendum est enim, ne & illum non teneas; & hunc amittas. Non exiguum detrimentum est vel horæ unius: & una hora totius vitæ portio est. Epist. 82.

S. AVGVSTINVS.

Percutitur hac animadversione peccator, ut moriens obliviscatur sui, qui dũ viveret oblitus est Dei. S. August. Serm. 10 de omnibus SS. *Vide eundem* libr. 50 Homil. 41.

IDEM.

Deus conversioni tuæ indulgentiam promisit, sed dilationi tuæ diem crastinam non promisit. in Psal. 144.

FINIS SECT. III.

VIR-

Domine ſalva nos, perimus

DEO OPT. MAX.
MAGNI MARIS Hujus
ARCHITHALASSO:
Cui VENTI & MARE obediunt.
Sub Cujus Imperio
AD ÆTERNITATIS PORTVM
Per vastum hoc Mundi PELAGVS,
Varias inter PROCELLAS,
In magna ECCLESIÆ NAVI,
Christiana NAVIGAT Gens Mortalium;
Feliciterque provehitur;
Auxiliante inprimis
FIDEI CYNOSVRA,
SPEI ANCHORA;
CHARITATIS REMIGIO.
CLAVVS PRVDENTIÆ cursum dirigit:
MALVS IVSTITIÆ recta Navem servat:
RVDENTES FORTITVDINIS eandem firmant:
BOLIS TEMPERANTIÆ pericula præcavet:
RATIO sedens in SPECVLA,
Hostes, Sidera, Tempestates, observat,
Scopulos & syrtes declinat
HVMILITAS.
PAVPERTAS fugit PIRATAS:
CASTITAS vitat SIRENES:
OBEDIENTIA clamat CELEVSMA.

Sed

Sed & interim Antlia Pœnitentiæ Sentinam exhaurit.

Denique Oratio, Ieiunium, Eleemosyna
Cæteræque Virtutes Vela sua pandunt.
Sed quid hæc prosunt, aut possunt omnia?
Si non secundus aspirat Ventus;
Tuæ, inquam, ô supremum Numen & Flamen,
GRATIÆ FAVONIUS?
Sine quo possumus nihil;
Ex quo est omnis nostra sufficientia.
Et ecce, Motus Magnus in Mari factus
Graviter quassat Navem.
DOMINE, SALVA NOS, PERIMUS.
Mirabiles Elationes Maris;
At mirabilior in altis Dominus.
O magne mundi Rector,
Quandò imperabis Ventis & Mari;
Ut fiat tranquillitas magna?
Quando dabis Halcyonia?
Et lætum canentes Allelvia, dicere,
Transivimus per ignem & Aquam,
Et eduxisti nos in Refrigerium?

SECTIO

SECTIO IV.

Varia Exercitia ad ſtudium Virtutum, & Chriſtianæ perfectionis utilia complectens.

ORATIO PRÆPARATORIA,

Ad omnem piam lectionem.

BEatus homo quem tu erudieris, Domine, & de lege tua docueris eum: ita Domine: Beatus omninò, quia errare nequit Te Duce; nam VIA es: nec falli Te Doctore, quia VERITAS es: nec perire, Te Protectore, nam VITA es. Itaque Bonitatem, & diſciplinam, & ſcientiam doce me. Nam multa quidem paſſim audio virtutis ac pietatis documenta; multa de gratiæ tuæ obtinendæ mediis; monitis ac mandatis tuis piè ac diligẽter à Servis tuis conſcripta lego; ſed quomodo intelligam, niſi tu illumines intellectum? & quomodo perficiam, niſi & tu inflammes affectum? Velle quidem adjacet mihi, perficere autem non invenio. Nihil utique poſſum ſine Te; at in Te omnia, à quo eſt omnis noſtra ſufficientia.

Itaque dum ego lego, quæ piè conſcripta ſunt in libris; Tu eadem ſcribe quæſo digito tuo in tabulis cordis mei; Nam pulchrè dicta mulcent quidem aures; ſed ſine te non movent animos. Fruſtra, inquam, loquitur mihi homo ſimilis mei, quantumvis piè, doctè, diſertè loquatur: niſi tu Domine mihi loquaris intus ad cor. Eja ergo loquere Domine, quia audit ſervus tuus: Sin minus, fac ut audiat, qui facis ſurdos audire, & mutos loqui.

Sed inſuper fac, ut ardeat cor meum in me, dum loqueris mihi. Doce me facere voluntatem tuam, ne ad gravius judicium mihi ſit, ſciviſſe quid velis, & non feciſſe. Servus enim ſciens voluntatem Domini, & non faciens, plagis vapulabit multis. At ſervus tuus ſum ego: Da ergo mihi intellectum, ut diſcam mandata tua: adde gratiam, ut cuſtodiam illa in toto corde meo. Nam tibi uni deinceps parere, & placere, æternumque adhærere deſiderat anima mea, O DEUS cordis mei; & pars mea DEUS in æternum.

CAP.

CAP. I.

DE DOCTRINA PIE VIVENDI colloquio inter Christum & Hominem tradita.

§. I. *Aſpiratio ad viam ſalutis.*

HOMO. O Sapientia Æterna, Domine Deus meus, quam admirabile eſt nomen tuum in univerſa terra! Tu quidem omnia hæc creaſti ex nihilo potenti dextera tua; & ex immenſa bonitate tua formaſti me, cum nõ eſſem, ad imaginem tuam; cùm verò perditus eſſem, redemiſti me in ſanguine tuo; & pretioſam animã tuam in mortem dediſti, ut ego vitam haberem.

Signaſti quoque ſuper me lumen vultus tui, ut agnoſcerem te ſummum Bonum meum. Vnde & ad te, ô Deus meus, deſiderat anima mea, quemadmodum cervus ad fontes aquarum. O quando & quomodo apparebo ante faciem Dei? Nec enim in hac terra deſerta, invia; & inaquoſa; in hoc loco horroris & vaſtę ſolitudinis, viam ſatis certam & ſecuram reperio.

Tu itaque lux vera, quę illuminas omnem hominẽ venientem in hunc mundum, illuminare mihi qui in tenebris, & umbra mortis ſedeo, ad dirigendos pedes meos in viam pacis & ſalutis: Illumina tenebras meas: Dic quid faciendo vitam æternã poſſidebo? Tu qui viam Dei in veritate doces, oſtende mihi viam, in qua ambulem, ut perveniam ad te, ô Salus, ô Vita mea.

CHRISTVS, Meritò de via quæris, quæ ducit ad vitam. Eſt enim via quæ videtur homini bona, ſed noviſſima ejus ducunt ad mortem. Arcta verò & anguſta eſt via, quæ ad vitam ducit; & pauci inveniunt eam: At ſpatioſa via, quæ ad perditionem tendit: & heu quam multi vadunt per eam! Nimirũ his curæ non eſt, in bivio, imò inter tot ambages & diverticula quærere de via recta, & gnarum viæ ducem requirere.

Hinc in circuitu impii ambulant, & non invenientes viam pacis & veritatis, miſerè pereunt. Indicabo ergo tibi, ô homo, quid ſit bonum, & quid ego Dominus requiram à te: utique facere judiciũ & juſtitiã: & diligere miſericordiam; & ſollicitè ambulare cum Deo tuo.

HOMO

HOMO, Scio, Domine, quia non est hominis via ejus; nec viri est, ut ambulet, & dirigat gressus suos. Nescit omnino finē suum; ignorat introitum & exitū suum homo peregrinus & advena super terram. Sine te sumus sicut oves errantes, non habentes Pastorem. O Pastor bone, require servum tuū. Dirige me in veritate tua, & doce me, quia tu es Deus Salvator meus. Et vide, si via iniquitatis in me est, & deduc me in via æterna.

§. 2. *Via vitæ* CHRISTVS; *per Observationem mandatorum ejus.*

CHRISTVS. Vis viam scire? Ecce, Ego sum Via, Veritas & Vita. *Via* in exemplo; *Veritas* in promisso, *Vita* in præmio. Qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ. Ego exemplū dedi vobis, ut sequamini vestigia mea; ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis. Inspice ergò vitam meam, & fac secūdum exemplar, quod tibi in monte monstratum est: Nempè, disce à me, quia mitis sum & humilis corde; non enim veni, ut facerem voluntatem meam, sed ejus qui misit me: imo factus sum obediens Deo Patri usque ad mortem, mortem autem Crucis.

Vade ergo & tu, ô homo, & fac similiter: Esto humilis & obediens: &, si vis ad vitam ingredi, serva mandata. Primum autem & maximum mandatum est: Diliges Dominum Deum ex toto corde tuo, &c. & Proximum tuum sicut teipsum. Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est qui diligit me. Nam probatio dilectionis exhibitio est operis.

HOMO. Eja Creator mi, operi manuum tuarū porrige dexteram, ut non declinem à mandatis tuis. Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas: Nam à lege Domini volūtas mea. Sed, heu, infelix ego homo, condelector quidem legi secundum interiorem hominem, sed sentio aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, ut non quod volo bonum, hoc faciam, sed quod nolo malum; adeo proni sunt ad malum sensus hominis ab adolescentia sua; & corpus quod corrumpitur, aggravat animam: Et quomodo diligam te, quemadmodum diligi vis, & debes? cum modus diligendi te sit, diligere sine modo; quia tu excedis omnem modum.

CHRISTVS. Mandata mea gravia non sunt; multò minus impossibilia, Iugum enim meum suave,

& onus meum leve. Si mihi non credis, convincent te tot millia fidelium meorum, qui toto corde adhæserunt mihi. Imo pueri quoque, & tenellæ virgines sexu & ætate fragiles, confundent te. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos sors illorum est. Carnem cum desideriis suis amore mei crucifixerunt; mundum, & omnes ejus illecebras calcarunt; minas quoque & omnia tormentorum genera fortiter spreverunt; Satanam viriliter vicerũt, & sic jugum meum amplectentes cum gaudio, in toto corde sequuti sũt me Redemptorẽ suũ. Et tu nõ poteris quod illi, & illæ?

HOMO. Hi sunt, qui ut nubes volant, ego autem debilis & claudus humi repo. nimis confortata est virtus eorum, & non potero ad eam pertingere.

CHRISTVS. Contẽplare ergò, ô homo, (humanum dico propter infirmitatem carnis tuæ) eos qui sapientes sunt, ut faciant mala: & lætantur cum malefécerint: sed & vitulos Ephraim doctos diligere trituram, filios, inquam, hujus sæculi: Ecce quam impigrè currunt, & sudant, quomodo discruciant sese, ut modica & mox peritura terræ bona comparent sibi! Cur, & unde fortiores illi sunt filiis lucis in generatione sua? Cur, cum illi sic exhibent membra sua servire iniquitati ad iniquitatem, tu non possis ea exhibere ad serviendũ justitiæ in sanctificationẽ? Experire saltem, & vel modicum labora, & invenies tibi multam requiem. Videbis quantò facilius sit cœlum lucrari, quam terram; mihi quam mundo placere & servire. Agnosces quoque miseriam eorum qui ambulant vias tã difficiles, quia labor & contritio, & infelicitas in viis eorum, qui viam pacis non cognoverunt: At viæ meæ, viæ pulchræ ac faciles. Vt quid ergo diligitis vanitatem & quæritis mendacium? quid lassamini in via iniquitatis? Vsquequo gravi corde, ô mẽdaces filii hominũ instateris? Quid proderit vobis totũ mundũ lucrari, & animæ detrimentum facere?

HOMO. Quo ibo à te, Domine? verba vitæ æternæ habes. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. Beatus homo quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum. Vias tuas demonstra mihi & semitas tuas edoce me. Deduc me in semitã mandatorum tuorum, quia ipsam volui; viam autem iniquitatis amove à me.

CHRISTVS. Audi verba mea, quia spiritus & vita sunt

ſunt. Ego docens te utilia. Beatus homo, qui audit me, & cuſtodit ſermones meos. At vani ſunt omnes homines, in quibus non ſubeſt ſcientia Dei. Ecce paucis & facilibus monitis inſtruam te in via hac qua gradieris. Ducam te per ſemitas æquitatis; quas cũ ingreſſus fueris, non arctabuntur greſſus tui, & currens non habebis offendiculum. Tu autẽ diligenter auſculta ſermones meos, & repone eos in corde tuo. Si enim volueris ſervare mandata mea, conſervabunt te.

HOMO. Loquere Domine, quia audit ſervus tuus. Sed & da mihi intellectum, ut diſcam mandata tua, & cuſtodiam illa in toto corde meo. Doce me facere voluntatem tuã, quia Deus meus es tu. Ne ſervus ſciens voluntatem Domini, & non faciens, plagis multis vapulare dignus ſit.

§. 3. *Conſideratio* FINIS *creationis noſtræ.*

CHRISTVS. Ante omnia FINEM creationis tuæ ſæpè & seriò tecum conſidera. Noſti enim, quia ſine cognitione Finis legitime ordinari media non poſſunt. Cogita ergò quorſum creatus ſis HOMO: & factus ad imaginem & ſimilitudinẽ meã: Cur tam nobile donum Rationis præ cæteris animantibus acceperis: Cur in hunc mundum quaſi in ampliſſimum theatrum introductus ſis. Denique cur tot laboribus totius vitæ meæ, & ſanguine meo pretioſo redemptus; tot inſuper Sacramentis, & cæleſtis gratiæ præſidiis inſtuctus ſis.

Nunquid enim vanè conſtitui omnes filios hominum? Et quorſum tot illis corporis animique dona contuli? an ut ſtudeant cumulandis divitiis? ut famam nominis & gloriam quærant? magnificè & amplè ædificẽt, quaſi hîc æternum victuri; ut conjungant domum ad domum, & agrum agro copulent; ut circa villas, & juga boum occupentur; ut induantur purpura & byſſo, & epulentur quotidie ſplendidè; ut voluptati, otio, ludis, & jocis vacent; ut comedant & bibant, & ducant in bonis dies ſuos, rati hanc eſſe partem ſuam? Vah impia, & nimis impar liberalitati meæ cogitatio. Nã multò quidẽ altiore fine ego hominem condidi, & redemi.

HOMO. Lauda ô anima mea Dominum: laudabo te Domine in omni vita mea. Quid enim eſt homo quod memor es ejus? Aut quid appoſuiſti erga eum cor tuum, tu qui nullam habes indigentiam? An forte bonorum noſtrorum egebas, ut con deres nos? At quid habe

mus, quod non accepimus? Tuus eſt orbis terræ, & omnis plenitudo ejus. Solum, ut divitias bonitatis & gloriæ tuæ in nobis oſtenderes, feciſti nos. Cum enim natura tua ſit ſumma bonitas, nihil magis deſiderat ipſa, quam ut ſe cōmunicare ac diffundere poſſit. Quis poterit, ô Domine, enarrare mirabilia Potentiæ, Sapientiæ, & Bonitatis tuæ? Quid retribuā Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi non meminero Creatoris mei.

CHRISTVS. O ſi ſaperes, & intelligeres, & finem tuum, ac beneficium Creationis tuæ, ut par eſt, æſtimare noſſes! Audi ergò, & intellige. Ego quippe intellectum tibi dedi, & firmavi ſuper te oculos meos, ut non ſis ſicut equus, & mulus, quibus non eſt intellectus, ad cognoſcendum Deum Creatorem ſuum: *Intellectum*, inquam, dedi, ut agnoſceres me Deum ac Dominum tuum: *Voluntatem*, ut me diligeres, & cœleſtia ſolum appeteres: *Memoriam*, ut mei & beneficiorum meorum ſemper memineris: *Linguam*, ut me prædicares: omnes denique *Senſus* & vires tum corporis, tum animæ, ut hæc omnia ad Nominis mei Gloriam cōverteres: Et, cum fideliter hoc munere perfunctus fueris, tunc demum Ego ipſe ero merces tua. Ego ſummum BONVM tuum, quo adepto plane ſatiabitur deſiderium tuum. Nā animam ſummi boni capacē, quidquid ſummo minus eſt, implere non poterit.

Ecce mi homo, hic eſt Finis tuus, ad quem conditus es. Ideò poſitus es velut peregrinus, & incola in hoc mundo, non habēs hîc manentē civitatem, ſed ut futuram inquiras. Ideo conſtitutus in hoc ſtadio, ut ſtrenuè currēdo & certando tandem accipias bravium, & coronā juſtitiæ.

At ô cæci & infelices, qui non ſapiunt, nec intelligunt hæc, adeoque nihil minus curant, quam id, cujus gratiâ conditi ſunt: &, quaſi in vanum acceperint animas ſuas, ita circa præſētia tantū ſolliciti ſunt: & toti in his occupantur, quæ inquirunt gētes, quæ ignorant Deum: imo quæ pecudes, quibus non eſt intellectus ad altiorem finē cognoſcendum, appetūt. Vnde quaſi jumenta computreſcūt in ſtercore ſuo: ita vivunt, corrupti & abominabiles facti in ſtudiis ſuis, quaſi non ſit Deus; & non ſit ſcientia in excelſo: vel quaſi unus ſit interitus hominis & jumēti, & æqua utriuſ-

utriusque conditio. Adeò rarò vel nunquam cœlum & cœli præmia cogitant:

HOMO. Vere Domine signatum est super nos lumen vultus tui; quia unà cum lumine Rationis, seu dono intellectus impressa sunt animis nostris, benevolentiæ, amoris ac gratiæ tuæ vestigia; & hinc quoq; dedisti lætitiam in corde meo, nascentem ex consideratione doni tam excellentis; & bonorum quæ præparasti diligentibus te, eoque dono bene utentibus. Tu enim es pars hæreditatis meæ, & calicis mei; tu es, qui restitues hæreditatem meam mihi. Quid enim mihi est in cœlo; & à te quid volui super terram; ô Deus cordis mei, & pars mea DEVS in æternum?

§. 4. *Recta & pura Intentio.*

CHRISTVS. Cognito ergò fine Creationis tuæ, qui est GLORIA mea, vide, ut in omnibus actionibus tuis huc tendas, & velut in scopum collimes; id est, ut omnia opera tua referas AD MAIOREM GLORIAM NOMINIS MEI. Praxis enim puræ & Rectæ INTENTIONIS, est quasi compendium omnis pietatis, & perfectionis. Si oculus tuus simplex & rectus fuerit, totum corpus tuū lucidum erit. Sive itaque manducas, sive bibis, sive aliud quid agis, omnia ad gloriam nominis mei facere memento.

Ecce labor modicus. Sed cujus immēsus est fructus: sementis exigua, sed quæ messem mire copiosam profert. Ars facilis, sed quæ aurum ex plumbo, & quovis vili metallo conficit: id est, Dei Amorem & gratiam ex quolibet opere, vili alias & inutili, elicit & auget.

Nam beneficio Rectæ Intentionis opera tua de se indigna, indifferentia, ac mere naturalia virtutis & meriti rationē induunt, divinam lucrantur gratiam: nihil etiam perdunt commodi temporalis, sed & tibi ipsi magis jucunda & facilia, & mihi longe gratiora fiunt.

O quam multi fraudantur fructu laborum suorū, vitio corruptæ intētionis! qui tamen fere blandiuntur sibi, tanquam gens, quæ justitiam fecerit, & placent sibi in multitudine operum suorum, quæ tamen exiguo gloriæ meę, aut veræ pietatis affectu faciunt: sed tantum, ut videantur ab hominibus; aut propter retributionem hujus potius quam futurę vitæ. Verum erit, cum accepero tempus, ego justitias judicabo: nempe in die magna, cum scrutabor Ierusalem in lucernis; tunc

ego illuminabo abſcondita tenebrarum, & manifeſtabo conſilia cordium.

O quam multa quæ nũc arrident, tunc amareſcent! quam multa quæ nunc ſplendent, tunc ſordebunt! Quid enim coram me Iudice, qui redditurus ſum unicuique juxta opera ſua, & in primis juxta operum intentionem, quid, inquã, laude ac mercede dignum multi veſtrûm proferent? Amen dico tibi, jam ante receperunt mercedem ſuã; id conſecuti ſunt, quod quæſierant, id eſt, mundi gloriam, nominis famam, commoda carnis, opes, favores, dignitates: & quid ſupereſt, quod ego remunererer? Qui enim commodi, aut honoris ſui potius, quam gloriæ meæ, & mihi placendi deſiderio, ad opera etiam pia ducuntur, non mihi, ſed ſibi ipſi; mundo, & carni ſerviunt: & quomodò mercedem à me exigere audeant.

Vide vanitatem hominum ſtulto & inani labore ſe conſumentiũ. Seminãt multum, & inferunt parũ; comedunt & non ſatiantur; bibunt & non inebriantur; & qui colligunt mercedes, mittunt eas in ſacculum pertuſum. Tu verò mi homo, cautior eſto, & vide, ne & tu agendo multa nihil agas, & omnem laboris tui fructum perdas, ut quid appendis aurum tuum, & non in panibus; & argentum tuum non in ſaturitate? Vſquequo claudicas in duas partes? Si ego ſum Dominus Deus tuus, in toto corde tuo ſequere me. Si quid aliud mavis, vel amas ſupra me, quid titulo & nomine meo gloriaris? Quid uſurpas inſignia mea? Si ſervire delectat, mihi ſervire regnare eſt: ſi gloriam quæris, magna gloria eſt ſequi Dominum: Ego ſequentes me glorificabo, qui autem contemnunt me, erunt ignobiles. Si mercedem optas, à me uno poſtula; & unde potes majorem exſpectare? Nec enim oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis adſcendit, quæ præparavi diligentibus me. O ſi in hãc remunerationem ſæpius reſpiceres: nullus certè labor gravis tibi videri poſſet. Nam ſpes mercedis ſolatium eſt laboris: Et ecce EGO ERO MERCES TVA MAGNA NIMIS.

HOMO. Dignus es Domine accipere laudem, & gloriam, & honorem ab omni creatura: & cur nõ à me quoque, qui creatus ſum ad imaginem tuam, & emptus à te pretio tam magno, ut glorificem te Deum meum in corde & corpore meo? Quis plantat

tat arborem, aut vineam, & de fructu ejus nō edit? Tu verò Domine plasmasti me, & plantasti in terra hac. Tu vineam hanc, Animam meam, de Ægypto transtulisti; in hoc statu. N. vocatione. N. officio. N. me collocans. Absit à me, ut cum exspectaveris uvas ex me, non proferam nisi labruscas.

Vtinam sit anima mea sicut hortus irriguus, bonis fructibus, id est, solidis virtutibus fœcundus. Absint inanes flores, tantum placentes oculis, id est, falsæ virtutes & opera non nisi in speciem bona, quæ tanquam fœnum velociter arescent. Eradicetur omnis plantatio spuria, quam non plantavit Pater veritatis, sed vanitatis & superbiæ.

Vtinam sim, inquam, sicut lignū quod plantatū secus decursus aquarum, fructum tibi reddat in tēpore suo; ne veniens, & non inveniens fructū veræ pietatis in eo, maledicas arbori infructuosæ, & jubeas eam exscindi, & in ignem projici.

Ad te itaque suspirat anima mea; ad te respiciūt oculi mei, qui habitas in cœlis: Absit ut statuam oculos meos declinare in terram; & laborare malim pro vili stercore, quam pro honore & amore tui, & præmio vitæ cœlestis. Non libet inanem gloriā venari, cui æterna promittitur. Apostolus quidem tuus omnia arbitratur ut stercora, ut te lucrifaciat. Et verè: quid enim habemus ex iis, ubi transierint, nisi quod erubescimus? O quam optabimus aliquando magis seriò laborasse pro te, & non in vanum! Ecce Domine, tibi cor meum offero, fœdere sempiterno, & tibi dico omnia opera mea. SANCTIFICETVR NOMEN TVVM in me, & sit benedictum in sæcula.

CHRISTVS. Cave igitur, aliud bonum quæras: Bonum tuum quære, ô Homo. Est enim bonum aliud alteri, sed tu quære bonū tuum. Nemo bonus nisi summus DEVS. Quid ergo tibi deest, cui adest summum Bonum? Sunt & inferiora bona, quæ aliis & aliis bona sūt. Pecori quid bonum est, nisi implere ventrem, carere indigentia, dormire, vivere, sanū esse, generare? Tale tu bonum quæris, cohæres Filii Dei? quid gaudes, quia socius es pecorum? Erige spem tuam ad Bonum bonorum omnium. *Ita* S. Aug. *in Psal.* 101.

HOMO. Mihi adhærere summo Bono, tibi, inquā, Deo meo bonum est, & ponere in te spem meam: voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor Nomini tuo

Domine, quoniam bonum est. Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram?

CHRISTVS. Interim bonis inferioribus, id est, cæteris creaturis meis non prorsus interdico tibi: neque enim frustra feci eas. Scito tamen his omnibus non aliter utendum, neque amanda ea, aut quærenda, nisi in quantum tibi auxilia esse possunt, seu media ad finem tuum consequẽdum. Felix qui ex omni re creata elicit amorem Creatoris; & qui ex creaturis sibi facit scalam in cœlum, quæ alias fiunt in muscipulam pedibus insipientum.

HOMO. Considero hęc omnia à te Domine condita propter me, omnia pulchra & bona valdè: sed quantò tu' pulchrior, melior, & amabilior, conditor eorum? Si ita amatur stilla & gutta boni, quantò magis amandus ipse fons, & immensus Bonitatis Oceanus? Vtinam te super omnia diligat anima mea, & nihil aliud, nisi propter te.

§. 5. *Studium mortificationis suiipsius, seu custodia cordis & sensuum.*

CHRISTVS. Bonũ quidem desiderium tuũ: sed frustra aspiras ad amorem mei, nisi te ipsum oderis. Nam malè conveniunt amor carnis & amor Creatoris: Itaque qui amat animam suam, perdet eam; qui vero odit animã suam in hoc mundo, in vitam æternam custodiet eam. Vnde si secundum carnem vixeris, morieris; si verò spiritu facta carnis mortificaveris, vives. Sine hoc salutari odio tui non potes meus esse discipulus. Mortifica igitur desideria tua, sensus tuos, & mẽbra tua super terram, ut non, quæcunq; volueris, facias.

Inprimis omni custodiâ custodi cor tuum, quia ex ipso vita procedit. Thesaurum valdè pretiosum ego commisi tibi: sed tu illum vase fictili, cui plura quam ulli vitreo pericula imminent, id est, arca cordis tui, inclusum circumfers, multis utique insidiatoribus & hostibus obnoxium: quem tamen tu ipse sæpè prodis, dum sensus malè custodis, & prostituis.

O quam pauci seriò custodiunt vias suas, ut non delinquant in lingua sua! unius verò linguæ damna & delicta nulla lingua recẽsere sufficit. Si quis autẽ se religiosũ existimat, non refrenans linguam suam, hujus vana est religio. Nonnè tu ipse toties expertus nosti, sensum aliquem amoris mei, ac gustum devotionis multo tandem labore colligi, sed

&

& eundem tam facilè paucis verbis inanibus & otiosis dissipari? Vide quantum momenti ad profectum pietatis, unius linguæ disciplina conferat. Sed hoc pauci cogitant, quamvis experientia didicerint, in multiloquio non deesse peccatum, & quantumvis dixerim ego Æterna Veritas, de omni verbo otioso reddendam esse in extremo judicio rationem.

Sed & aliorum sensuũ diligens custodia plurimũ facit ad hoc, ut homo in amore mei proficiat, & perseveret usque in finem. O quam multorum animas oculi deprædati sunt! Eva, Dina, David, pluresque alii tibi exemplo sint; nam felix & sapiens est, qui ex alieno malo cavet suum. Averte ergò oculos tuos ne videant vanitatẽ. Quin potius instar Iobi pange fœdus cum oculis tuis, ne per illos cæcum amorem, aut noxium aliquem affectum haurias. Facilius erit tibi eum non admittere, quam admissũ ejicere.

Sepi aures tuas spinis, ne pateant bestiis vastantibus cor, velut detractoribus, maledicis, turpiloquis. Quando sederis ut comedas, statue cultrum in gutture tuo, id est, gulam refrena, nec effundas te super omnem escam, & vide ne sumens cibum voluptati naturæ servias potius quam necessitati Quin partem aliquam cibi gulæ subtrahe, & mihi in membris meis offer.

Cogita, quas ego delicias tui causâ dereliquerim, quas amaritudines adsumpserim; ideoque & tu ipse denega tibi multa, quæ carni placent, sed spiritui nocent: & ut ab illicitis te facilius cohibeas, etiam in licitis subinde appetitum restringe, sciens quia ego gaudia longè majora præparavi his, qui isthæc vana amore mei contempserint.

HOMO. Operuit confusio faciem meam Domine, cum video te in laboribus à juventute tua, ubique sectari dura & aspera; nos verò nomine Christianos, tam degeneres esse ab exemplo tuo. Quid enim aliud nos tota vita docuisti, qui proposito tibi gaudio, sustinuisti crucem, confusione contempta, quam voluptates spernere, abnegare nosmetipsos, ferre crucem, & sequi te. Tu utique noveras reprobare malum, & eligere bonum: Elegisti autem, quod durius & carni molestius erat: id ergo melius, id utilius, id magis eligendum.

Sed quam pauci in hoc sequuntur te! Omnes quæ sua, id est, carni suavia sunt, quærunt, nec pudet

nos sub spinoso capite membra esse delicata. Discipuli & servi tui sumus, & haberi volumus. Sed heu quantò promptius mundum & principem ejus audimus! quàm studiose carnis desideria perficimus! Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus.

CHRISTVS. Tu verò deinceps sequere vestigia mea, & mortificationem crucis meæ jugiter porta in corpore tuo. Castiga corpus tuum, & in servitutem redige. Ecce electi mei, viri virtutũ, quomodo oderunt animas suas in hoc mundo, ut in vitam æternam custodirent eas: at hoc erat verè eas amare. O si agnosceres & tu, quia mundus transit, & concupiscentia ejus: fugit & vita tua velut umbra, & quasi vapor ad modicũ parens. Quid vero tandem optabis fecisse? quid demũ supererit tibi de cunctis gaudiis tuis nisi crux, tribulatio, & afflictio animi? O quàm se tunc deceptos plangent, quando extrema gaudii luctus occupabit, qui nunc exultant in rebus pessimis, & sub sentibus esse delicias computant! Nam in fine hominis denudatio operum illius; & malitia horæ extremæ oblivionem faciet luxuriæ magnę. O si amaritudines, quibus terminantur istorum voluptates & gaudia, degustares, clamares utiq; Mors in olla; Mors in deliciis carnis; nec liberet edere ex eo, quod gustatũ adfert mortem: neque bibere velles de calice hoc, cujus vinum nunc quidem ingreditur blãdè, sed postea mordebit ut coluber, & ut regulus venena diffũdet: cũ fæces calicis mei bibent omnes peccatores terræ: nam tandem ignis & sulphur, & spiritus procellarum pars calicis eorum.

Et quidem si medicus præciperet tibi infirmo ut certis abstineres eduliis, quantumvis gustui gratissimis; pareres utiq; amore vitæ & valetudinis: quãto magis mihi, caussa animæ tuæ & salutis æternæ? usquequo ergo velut parvulus diliges infantiam, &, ut stultus, quæ tibi sunt noxia, cupies?

HOMO. Benedictus sis in æternum Domine, quia sic mones me, ut & ego non extendam ad calicem Babylonis manus meas. Quin renuit deinceps delectari anima mea. Memor autem ero tui, O IESV, & deliciæ mihi non deerunt: nam delectationes in dextera tua, & deliciæ tuæ, esse cum filiis hominum.

Teneant ergo alii tympanum & cytharam, vescantur pinguibus, vestian-

tur

tur mollibus, lasciviant in stratis suis; ubique relinquant signa lætitiæ suæ, ego vero delectabor in Domino: Hæc mihi sola & maxima voluptas erit, propter te aliam nolle voluptatem; ut gustare possim, quam suavis sis Domine DEVS meus: quod intelligere non facies, nisi ablactatos à lacte, avulsos ab uberibus terrenæ voluptatis: nec dabis manna de cœlo, nisi cibis Ægypti consumptis: adeo non licet summis pariter delectari & infimis.

Interim sentio (cur dissimulem coram te, qui nosti intima mea?) sentio quanta sit vis voluptatis; per quam etiam Cedros Libani eversas esse, & stellas quasi de cælo cecidisse video: & quid infirmus ego de me præsumere potero?

§. 6. *Diffidentia sui, & assidua Orationis cura.*

CHRISTVS. Hoc est sapientiæ & salutis initium, agnoscere quam sitis infirmi, & quod non sitis sufficientes aliquid ex vobis, tanquam ex vobis cogitare, nedum agere: sed quod omnis sufficientia vestra ex me sit.

Sine me nihil potestis facere: sicut palmes non potest ferre fructum à semetipso, nisi manserit in vite, sic nec vos, nisi in me manseritis. Nisi manu artificis moveatur malleus, digitis scribæ calamus, quid efficient utraque?

HOMO. Verè nisi tu Domine ædificaveris domum, in vanum laborant omnes, qui ædificant eam. Frustra nitimur nos ædificare turrim, qui sumptus ex nobis non habemus ad perficiendum. Tu autem omnia operaris in omnibus, quæ salutis sunt. Sine te nihil, omnia possum in te, qui me confortas.

CHRISTVS. Merito itaque deferuntur à me filii superbiæ, qui confidunt in virtute sua, & in multitudine divitiarum suarum gloriantur, ut relicti sibimetipsis, videant, quam nihil sint & possint, sine me; & quod ego sim solus, qui do velle, posse, perficere.

HOMO. In te Domine vivimus, movemur, & sumus. Fortitudo mea & laus mea tu es, bone IESV: tu solus factus es mihi in salutem. Vnde non in arcu meo sperabo, nec gladius meus salvabit me. Nō manus nostra excelsa; sed dextera Domini faciet virtutem, &c.

CHRISTVS. Nihil ergo solicitus sis, sed in omni oratione petitiones tuæ innotescant apud DEVM. Innitere non super baculū arundineum; sed super Dilectum tuum, omnem curam in eum projice; &

videbis mutationem dexteræ Excelſi, qui facit mirabilia magna ſolus. Vidiſti ſubinde aliquos parũ profeciſſe? aut etiã omninò defeciſſe fiduciâ ſui, & orationis incuriâ factum ſcito. Hinc eſt, quod hortatus ſum ego ſæpè vos; itemque Apoſtolus meus, oportere ſemper, & ſine intermiſſione orare, & nõ deficere. Et quamvis hoc multis difficile videatur, attamen quam ſit facile, noruntii, qui inter ipſa etiam negotia, ſtudia, colloquia, nullo negotio mentem ſuam elevare ſolent in Deum. Vel ſemel enim oculos in cœlum attollere cum intimo cordis affectu, ardens oratio eſt, & tenerrimè cor meum afficit. Affectus enim fons ſit oportet ejuſmodi orationum, quales ſunt, Dolor de peccatis, Deteſtatio vanitatis hujus ſæculi, tædium præſentis vitæ, deſiderium futuræ, Gratiarum actio pro infinitis meis beneficiis, Admiratio mirabiliũ Dei, Fiducia in Deum, Zelus divini honoris, ſed cumprimis ardens mei AMOR, quo deſiderat anima conjungi dilecto ſuo.

Affectuum autem hujuſmodi ignis, maxime exardeſcit in meditatione: qui proinde ſemper jaculatoriis fovendus eſt. Et illarum quidem materiam tum virtutes magis neceſſariæ; tum omnia quæ ſenſibus occurrunt, ſuggerere poſſunt. Vnde ajebat Vir ille ſecundũ cor meũ, *Delectaſti me Domine in factura tua, & in operibus manuum tuarum exultabo.*

Ita vero uti creaturis, non eſt omnium: ſed eorum, qui exercitatos habent ſenſus, ad diſcretionẽ boni & mali. Nam vir inſipiens non cognoſcet, & ſtultus non intelliget hæc. Alioquin eundem Prophetam meum præeũtem ſequere, & crebro per breves, ſed ignitas formulas ad me ſuſpirantem imitare. Tales ſunt, ut paucas è multis ſuggeram:

Quam magnifica ſunt opera tua Domine? Omnia in ſapientia feciſti; impleta eſt terra poſſeſſione tua.

Vtinam dirigantur viæ meæ, ad cuſtodiendas juſtificationes tuas!

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus eſt! Cor mundum crea in me Deus, &c.

Quemadmodum deſiderat cervus ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad te Deus. Sitivit anima mea, &c.

Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, nequando dicat inimicus meus, prævalui adverſus eum.

Diligam te Domine fortitudo mea, Dominus firmamentum

mamentum meum, & refugium meum, & liberator meus.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit; in loco pascuæ ibi me collocavit.

Sit nomen Domini benedictum ex hoc, &c.

Vnam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitę meę, &c.

§. 7. *Exercitium Præsentiæ Dei.*

CHRISTVS. Hoc modo fiet etiam, quod ad profectum pietatis non minus utile tibi futurum est; ut nimirum memoriam præsentiæ meæ jugiter geras in corde tuo; & sic agas omnia, ut qui verseris ubiq; in oculis meis:

Ambula itaque coram me, & esto perfectus. Vis autem male agere? quære tibi locum, ubi ego te non videam; & age securè quod vis. An nescis, quia cœlum & terram ego impleo, & quod omnia nuda & aperta sunt oculis meis? nam oculi mei lucidiores super solem, in omni loco contemplantur bonos & malos? Quid est, quod multi, quasi equus & mulus sine freno præcipites feruntur in omnē nequitiam; & quare sine timore filii hominum perpetrant mala? nimirum, quia me sibi præsentem non credunt, & non proponunt Deum ante conspectum suum. Tu vero in omnibus viis tuis cogita Dominum; me, inquam, & ego dirigam gressus tuos. Vide quanti sit conspectus alicujus viri boni & gravis, ad continendum hominem in officio & modestia. En quam solicitè & accuratè coram eo agis omnia, quam etiam cautè provides, ne eo pręsente quidquam mali vel indecori committas. Et tu audebis me præsente, quod homine spectante non auderes? An fortè plus hominis oculos reverearis, quam Dei, Domini, Iudicis tui, qui potestatem habet & corpus, & animā tuam mittere in ignem æternum?

HOMO. Quò ibo à spiritu tuo, & quo à facie tua fugiam, qui intime præsens es mihi, & scrutaris cor & renes meos? Sed, heu, cur non ita vivo, uti oportebat hęc credentem! Heu stupiditas cordis nostri! Sic agimus, ita vivimus, loquimur, &c. Quasi circa cardines cœli perambules, & nostra non consideres. Hominem mei similem, vermis vermem timeo, & Deum meum, Regem universi, Iudicem omnium Regum terræ nō formido! Miserere mei IESV Fili David. Et quid volo, nisi ut videam? Videam,

deam, inquam, te circa me, imo intra me? non longè enim es ab unoquoque nostrum. Absit ut deinceps non sit Deus in conspectu meo semper; tu sis mihi à dextris ne commovear. O quanta mihi indicta est necessitas bene sanctéq; vivendi, qui semper & ubique versor in conspectu Iudicis cuncta cernentis!

§. 8. *Ordo Vitæ seu Actionũ & cura temporis.*

CHRISTVS. Cura proinde, ut honeste & secundum ordinem omnia tua fiant. Nam qui scit, se magnum habere spectatorem, imo censorem actionum, serio cavet, ne confuse & inordinate agẽdo oculos ejus offendat. Quid tu facies, me omnia tua coram spectante? In primis ergo certo ordine actiones tuas distribue, quin & singulas diei horas describe tibi, quo ad licet. Vide quid singulis agendum; & hoc unum age, quod agis, tempore præscripto.

Miraris hujusmodi monitum, quasi nimis scrupulosum & minutum? Sed scito, quia quæ à Deo sũt, ordinata sunt. An nescis quantus ego sim amator ordinis, qui in certo ordine, pondere, ac mensura creavi omnia? At vero hostis meus Satan osor est ordinis, auctor confusionis; nempe illuc spectans, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Vnde ejus solius fraus est, cum pio vacas operi, alia tibi agenda & curanda suggerere; ut te ab illo distrahat. Tu vero, ut eũ eludas, in unum id incumbe, quod agis; aliorum curam abjice; aut tantisper sepone. Omnia fac in tempore suo. Vt negotia sunt, ita te illis accommoda. Graviora & magis necessaria, uti sunt, quæ gloriam meam, & salutem tuam concernunt, meliorem utique & justam temporis portionem meritò requirunt. Cave præposteram multorum agendi rationem, quibus maxima de minimis cura est, & de maximis minima. Qui tempus deterius reservant mihi, postquam meliorẽ temporis partem negotia sæculi & curæ corporis absumpserint. O iniqui rerum æstimatores! Hinc confusio tenet eos: inde turbantur & moventur sicut ebrii, & omnis sapiẽtia eorum devoratur.

Tu vero non sic, sed piè & prudenter dispone actiones tuas, & primum quære Regnum Dei, & Iustitiam ejus: sic magna tranquillitate animi perfrueris. Ordo enim est causa pacis: facit nosse quid, & quando agendum

sit;

fit: cogitationum volubilitatem corrigit: opus quodcunque fusceptum urget ac perficit, otium excludit; dum ipſe recurſus temporis te monet officii, & unaquæque hora opus ſuum exigit.

HOMO. Iuſta ſunt quæ hortaris, Domine, & grata mihi, ſed quî poſſunt hæc fieri? Tu ſcis Domine, quantum temporis nobis etiam ſæpe invitis eripiant occupationes, negotia, amicorum viſitationes, & colloquia, aliæque neceſſitates hujus vitæ. Quin vides, ô IESV, vides, uti corpus hoc quod corrumpitur, aggravet animam, & terrena inhabitatio deprimat ſenſum cæleſtia cogitantem.

CHRISTVS. Hoc eſt quod vehementer diſplicet mihi, tam raros eſſe, qui pretium temporis agnoſcant, quod ego hominibus indulgeo ad agendam pœnitentiam, ad augendam gratiam meam & gloriam in cœlis acquirendam. Ecce præterit tempus acceptabile, ſed nunquam revocabile, & nemo recogitat corde: tranſeunt dies ſalutis, & nemo ſibi occaſiones bene agendi non redituras periſſe cauſſatur.

Tu vero devita, quantũ potes, fures temporis, (amicos, ſermones, & occupationes parum utiles) & quoniam dies mali ſunt, redime tempus, potioribus amicis, Mihi & Animæ tuæ, tribuendum. An grave & moleſtum eſt, quod poſtulo? Vide quantum temporis corpori, cibo, ſomno, recreationi, colloquiis, conviviis, &c. detur: & tu tantillum non dabis Deo, Animæ, Æternitati? O quam ſunt homines prodigi temporis, cum ſerviendum eſt vanitati! quã parci, cum pietati vacandũ eſt, cui merito omne tempus debebatur!

Porro & hoc moneo, fili, ne in multis ſint actus tui. diſtractus in varia, nõ ſufficies ad ſingula. Qui minoratur actu, ſapientiã inveniet. Coanguſtatum enim eſt ſtratum cordis tui, & pallium breve utrũque operire non poteſt. Sapientum quoque ſæculi nonnemo agnovit, quod ad bonam mentem nemo perveniat occupatus. Et quomodo tu tot obrutus negotiis ad veram pietatẽ pervenies? Vides negotioſos homines? O ſi inſpicere poſſes ipſorum cõſcientias; videres quam miſere lacerentur quaſi inter ſpinas, & vepres: & quomodo inter tot curas & negotia paulatim extinguatur ſpiritus, affectus exareſcat, & omnis rerum ſacrarum guſtus ſenſim ſine ſenſu depereat. Sic nempe itur in duritiam cordis; ab illa in averſionem;

nem; deniq; in contemptū & interitum. quid mirum? alieni comederunt robur eorum, & ipsi nescierunt.

Si sapere vis malo alieno, (quod vere sapientis est) vaca & vide, quia ego sum Deus, dignus à te coli super omnia. quorsū tibi, si me neglecto turberis erga plurima, & cum damno animæ totum mundum lucreris? Sed esto, vocatus es ad laborem, non potes te prorsus eximere negotiis: & ego nolo te deesse negotiis vocationis tuæ; saltem utilibus, honestis, necessariis tantum occupari stude: sic sane te magis tempori, quam tempus tibi deesse comperies. Vel saltem frequentius convertatur anima tua in requiem suam, & vide, cui potissimum sis obnoxius debitor; Domino utique, qui super omnes benefecit tibi.

Quotidie ergo semel ad minus ascende cum Moyse in montem, ut colloquaris mecum. Secede tātisper à turba, & intra in cubiculum tuum, & velut ex tempestate in portum quietis te recipe; & clauso ostio, in abscondito loquere mihi: & ego illic, utpote in solitudine, tibi loquar ad cor, quæ ad pacem tibi. Ecce, & pia illa Heroina Iudith in superiore parte domus suæ habebat Oratorium, quod indies cum ancillis orandi gratia ingredi solita fuit. Putas hoc obfuisse consiliis & negotiis ejus? imò nemo virorū, tā prudens aut felix fuit, nemo Principū populi tantam opem & salutē universæ illi Regioni attulit.

Si autem vis in hoc quotidiano secessu utile exercitium; facile occurret, ubi familiarior mihi esse cœperis, & rarior inter homines. Ecce; Ora, Lege. Cum oras, mihi loqueris: cum pia legis, ego loquor tibi: & quid dignius, quid utilius, aut jucundius homini?

HOMO. O quam modicum est Domine quod postulas à nobis! Verè omne tempus vitæ nostræ soli debebatur tibi. Nullum enim temporis momentū est, quo non fruamur beneficiis tuis; nullum quoque esse debebat, quod vacaret à laude & memoria tui. Vtinam faciam quæ docuisti me, ut ordinatione tua totus mihi decurrat dies. Vtinam sic intendam aliis, ut nunquā obliviscar tui, & amorē gloriæ tuæ, & supernę Ierusalem ponā in principio lætitiæ meæ.

§. 9. *Via Dux, seu Magister spiritualis.*

CHRISTVS. Sed & cave, ne sis sapiens apud temetipsum, sic enim facile corrues. Væ autē soli, quia cum ceciderit, non habet sub-

ſublevantem ſe. Tracta cum ſapientibus cauſſam tuam. Nemo tam ſapiens, ut conſilio ſapiẽtioris ſubinde non egeat. Audiens ſapiens ſapientior erit: qui vero odit increpationes, inſipiens eſt.

O quam multos fallit amor ſui; quam multi in cauſſa propria cæcutiunt, qui in alienis nimium oculati ſunt! Ecce David, quis illo ſanctior, aut mihi carior? attamen poſtea lapſus eſt, & peccavit peccatum grande, nec agnovit, (qui alioquin ſatis gravi raptorem ovis ſentẽtia ferire noverat) donec aperte, per ſervum meum Nathã corriperetur. Moyſes quoque ſervus meus, quamvis facie ad faciem ei loquerer, is nihilominus ſoceri ſui Iethro hominis ethnici conſilium libenter, nec minus utiliter audivit; ita Paulus Ananiam, Eunuchus Reginæ Candacis Philippum, Cornelius Cẽturio Petrum humiliter audierunt.

Habe ergo & tu fidelem aliquem viæ ducem, qui non ignoret aſtutias Satanæ: quem conſulas in dubiis; cui reveles ſecreta cordis tui; quem ſecurè ſequaris. Sed ſi vera & dura, potius quam blanda & mollia prophetat tibi, ne oderis eum. Meliora ſunt vulnera diligentis, quam fraudulenta oſcula blandientis. Cave imiteris eos qui diligunt iniquitatem, & oderunt animas ſuas, adeoque prurientes auribus, quærunt ſibi magiſtros molles, & à veritate auditum avertunt: Cave, inquam, ne credas his, qui loquuntur tibi non niſi placentia; qui dicunt pax, & non eſt pax. Nonne medicus ægrum perdit, cui parcit? Sic qui te beatum dicunt, ipſi te decipiunt.

Vide ergo cui animam fidas. Si profecturus eſſes ignota viâ, & mediis noctis tenebris, an ignarum viæ ducem velles? Si periculoſo morbo laborares, an rudem & imperitũ cuperes medicum? an mollẽ, qui parcendo tibi, perderet te? Imo equi & jumenti ſui curam nemo committit, niſi experto & fideli: & cui animam cõmittas, parum referre putas? Illi denique ſecurius committes animam tuam, qui novit curare ſuam. Si cæcus cæco ducatum præſtet, nonne ambo in foveam cadunt? Et qui ſibi nequam, cui bonus erit?

HOMO. Falli & errare humanum eſt. Fateor Domine. Vtinam provideas mihi ducem habentem Zelum Dei, ſecundum ſcientiam, qui idoneus ſit inſtruere me in ſpiritu lenitatis & manſuetudinis: qui non quæ ſua ſunt, quærat, ſed quæ IESV Chriſti; qui,

inquam,

inquam, amore tui, & proximi, non parcat mihi, ut utrique tu parcas, Domine. Corripiat me plane justus in misericordia, & increpet me; oleum autem assentatoris non impinguet caput meum: & in illo quidem, non tam hominem, quam te in illo loquentem audiam. Nam veritas undecunque est, à te est, qui es prima veritas.

§. 10. *Examen Conscientiæ quotidianum.*

CHRISTVS. Restat unū, quod nisi quotidie & serio curæ tibi fuerit, frustra videberis in cæteris laborare. Est autem quotidianum EXAMEN Conscientiæ; quod quidem tanti momenti est, ut sine eo vita pia & spiritualis diu subsistere, aut solidus in virtute progressus sperari nequeat. Nam cum initium salutis sit notitia peccati, quomodo ille de emendatione vitæ, cordis compunctione, aut pietatis profectu seriò cogitabit, qui ne quidem curat nosse defectus suos? Quomodo de venia & remissione peccatorum à me obtinēda solicitus erit, qui nescit ubi offenderit? quomodo sanari quæret, qui morbū suum non agnoscit? Quin magis blanditur sibi uti sanus per omnia, & complacet sibi, quasi homo frugi, & qui non sit operatus malum; & dicit, quia dives sum, & nullius egeo: & nescit, quia ipse est miser, & miserabilis, & pauper, & cæcus, & nudus.

O Homo, si intus videres te, displiceres tibi, & placeres mihi, sed quia ignoras te, places tibi, & displices mihi. Quam multi multa sciunt, & seipsos nesciunt! cum tamen vanum sit omne, quod ad æternitatem non prodest. Quam multi circa alios & aliena occupantur, & seipsos negligunt! Tu, mi homo, si sapis, quidquid sit de aliis, inprimis pone cor tuum super vias tuas, & miserere animæ tuæ, qua nihil tibi carius aut pretiosius in vita tua; cujus si detrimentum patiaris, & totum mundum lucreris, quid proderit tibi?

HOMO. Eheu Domine in multis offendimus omnes. Sed delicta quis intelligit? Omnino, si diximus quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est. Heu quæ ista stupiditas cordis nostri, ut nō scrutemur vias nostras, an etiam cor nostrum reprehendat nos; sed cauteriatas conscientias habentes dissimulamus peccata nostra, quasi gens quæ justitiam fecerit; & de pro-

gressu in via Domini tam parum curamus?

CHRISTVS. Si vos ipsos dijudicaretis, non utique judicaremini. Sed quia proprium scrutinium subterfugitis, nonne majus judicium sumitis? Proinde hortor ego vos, si quæ forte per diem dicitis in cordibus vestris: si quæ mala decernitis & agitatis in animo, (nam ex corde exeunt omnia crimina) de his in cubilibus vestris, cū soli estis, extra turbam & strepitus, & jam ad quietem membra componitis, compungimini, dolete, & resipiscite.

O quam male consulūt sibi, qui totum diem inter occupationes, negotia, curas, & strepitus extrahunt; demum lassi & somnolēti ad quietem properant; ut vel tantillum orationi, & examini vacare tædeat! Quid dicam de his, qui cōsurgunt mane ad sectandam ebrietatem! & potādum usque ad vesperam, donec vino æstuent; qui diem inter cœnam, pocula, lusus, jocos, & fabulas claudunt; sicque demum, instar temulēti Holophernis, aut bestiæ, somno & vino sepulti, jacent in stratis suis? O stulti! quid si hac ipsa nocte mors petat jugulum vestrum; miseræ animæ quo ibunt? Nonne ubi ceciderit lignum, ibi erit? Quid si somnum illum longus & perpetuus somnus excipiat, quid tunc viri isti divitiarum invenient in manibus suis? Quid si infelices adhuc vino madidi sistantur judici? O quam horrendum erit incidere tales in manus Dei viventis! Intelligite hæc qui obliviscimini Deum, ne quando rapiat, & non sit qui eripiat.

HOMO. Illumina Domine oculos meos, ne unquam obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum. Agnosco enim non hominis, sed pecudis vitam esse, sic claudere diem, sic ordiri, immemorem Dei; sine quo nec ad momentū vivere, nec moveri, nec esse possumus. Da mihi, ne unquā ascendam in lectum strati mei, neque dem somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem; quin prius recogitem tibi transactum diem in amaritudine animæ meæ; & sic corde cōtrito & humiliato, quod non despicis, reconciliatus tibi, in pace in idipsum dormiam & requiescam.

CHRISTVS. Sic fac, mi homo, & vives. Seriò, inquam, ac severe te ipsum quotidie, vesperi potissimum examina; dicta, facta, cogitata totius diei quasi ad tribunal revoca; quid commissione, quid omissione peccaveris, recognosce.

cognosce. Quomodo monita salutis, à me tibi hactenus tradita, in praxin & usum redigere studueris expende, & ubicunque te deliquisse deprehendis, teipsum coargue, dole ex animo: pœnam in teipsum statue: in sequentem diẽ meliora propone: gratiam meam ad hoc postula: sed inprimis gratias pro acceptis eo die beneficiis age. Denique corpus & animã mihi commenda. Sic securius dormies.

Aliàs certe audacia magna est; imo periculosa temeritas, conscientiâ onustâ peccatis; me offenso, & non reconciliato; somnum capere. Adde, quod nisi quotidie, & quidem non perfunctoriè, sed diligenter hoc Examen institueris, in eodem semper hærebis luto: eadem post menses, imo plures annos in te vivent vitia, & vires etiam acquirent: adeoque invalescent, ut postea ea expugnare non sufficias; quia rastro disciplinæ & quotidiani Examinis, spinas & tribulos, quos hæc terra maledicto obnoxia, id est, corrupta natura, identidem germinat tibi, exstirpare neglexisti.

HOMO. Benedicam te Domine in omni tempore; semper laus tua in ore meo. Benedictus es Domine, qui docuisti me à juventute mea; & utinam usque in senectam & seniũ ne derelinquas me. Vtinã dirigantur viæ meæ, ad custodiendos omnes hos, quos nunc audivi, sermones tuos. Ne servus sciẽs voluntatem Domini sui, & non faciens, pluribus plagis vapulare dignus sit.

CAP. II.

EXERCITIA Varia in Orationem Dominicam.

GRADVS Ad Perfectionem, juxta seriem Orationis Dominicæ.

I. Dei Amor, Præsentia, & Reverentia.

Pater noster qui es in cœlis,

IN Cœlis habitas, veluti in throno gloriæ tuæ; Sed alta à longè cognoscis, & nostra intime consideras. Nam oculi tui lucidiores sole. Vnde è solio majestatis tuæ contemplaris in omni loco bonos & malos: dilectos vero filios tuos peculiari favore ac benevolentia respicis. Da mihi obsecro, quod jubes, ut amem te, & ambulem coram te; timeam quoque te, non ut reus Iudicem, sed ut filius Patrem; & studeam esse perfectus, sicut tu Pater meus cœlestis perfectus es.

II. Intentio Pura, seu Zelus Divinæ Gloriæ.

Sanctificetur Nomen tuum.

ID unicè, & ante omnia desidero, ô bone IESV, ut in Nomine tuo flectatur omne genu; ut à me & ab omnibus recta & pura intentione omnia fiant ad majorem gloriam Nominis tui: ut ab omnibus cognoscaris & colaris, ô sanctissime Redemptor mũdi: Vtinam sic quoque luceat lux nostra coram hominibus, ut videntes conversationem nostram bonam, glorificent te Patrem nostrum in cœlis.

III. Amor & desideriũ Rerum cœlestium.

Adveniat regnum tuum.

SVmus enim advenæ & peregrini super terram; Ad hoc vero nati, & quod majus est, sic formati ad imaginem tuam; imo redempti per sanguinẽ tuũ, ut simus consortes regni tui, (non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus) ut quæ sursum sunt quærentes & sapientes, non quæ super terram, conversationem nostram habeamus in cælis. O si primum quæreremus Regnũ Dei, & justitiam ejus; de cæteris enim tu nos, Domine, facis securos. Quid ergo erit in mundo (qui totus in maligno positus est,) quod mihi sic arrideat, ut immemor fiam Regni tui, ubi in bonis replebitur desiderium nostrum? Quid erit, quod me separet à te? Valeant omnia regna Mũdi, & omnis gloria eorum. Melior est mihi dies una in Regno tuo, super millia: imo cætera regna vana, brevia, caduca sunt: Solius Regni tui non erit finis.

IV. Resignatio & Cõformitas cum voluntate divina.

Fiat voluntas tua, sicut in cœlo, & in terrâ.

Fiat omni modo per me, in me, & de me, quo ad corpus, & animam, & omnia mea. Omnes Angeli, omnia Elementa, mare & venti, & omnes creaturæ obediunt voci tuæ: quanto magis ego vermis terræ, servus tuus faciam voluntatem tuam? Tua voluntas utinam sit summa & sola mea voluptas: sed & vera mea felicitas, velle quod vult Deus. Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram, ô DEVS cordis mei, & pars mea DEVS in æternum?

V. MO-

V. Moderatio circa uſum Creaturarum.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

Non petimus quod voluptati ſerviat, ſed quod neceſſitati ſufficiat. O Domine, oculi omnium ſperant in te, & tu das illis eſcam in tempore opportuno, Tu aperis manum tuam, & imples omne animal benedictione. Ecce projicio & ego in te omnẽ curam meam, quoniam tibi eſt cura de nobis. Tribue tantum victui meo neceſſaria; & fac, ut habẽs victum, & quibus tegar, his contentus ſim; gratus in omnibus erga te datorẽ omnium. Abſit à me, ut abundantiam donorũ tuorum luxus, ſaturitas, & otium comitetur. Heu quã multi à fructu frumenti, vini & olei multiplicati, impinguati & incraſſati derelinquunt te Deum factorem ſuũ! Mihi ſit magnus quæſtus erit, pietas cum ſufficientia.

VI. Dilectio Proximi etiam Inimici.

Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris.

O quam ſuavis eſt, Domine, ſpiritus tuus! Sic ne nos doces orare? quaſi modus gratiæ & indulgẽtiæ tuæ pendeat ex moribus noſtris, & affectu noſtro in proximum. O nova & mira orãndi forma! & ſimul pietatis tuæ teſſera! Ecce quales ſumus in proximos, talis tu eris in nos. Ergone difficilis ero ad condonandum proximo, ut te quoque talem experiar Quin potius ero tardus ad iram; & Sol nõ occidet ſuper iracundiam meam. Abſit à me, ut ſim implacabilis, vindictæ cupidus, & memor injuriæ adverſus proximum meũ, ne & tu memineris iniquitatum mearum antiquarũ, & in ira tua corripias me. Quid ni denarium unum libens dimittam proximo, ut tu innumera talenta dimittas mihi?

VII. Fortitudo in tentationibus.

Et ne nos inducas in tentationem.

Quid enim eſt vita hominis ſuper terram, niſi tẽtatio? Sed ne ſinas me tentari ſupra id quod poſſum. Nihil autem poſſum ſine te; at omnia in te, ſi confortet me gratia tua. Da ut tentationes *Carnis* mortificatione, & occaſionum fugâ præveniam. *Leoni* illi rugienti, qui circuit quærens quem devoret,

ret, resistam fortis in Fide. *Mundi* judicia contemnam: momētanea æternis minimè præferam. Fac ut omnis tentatio mihi sit ad disciplinam; nulla ad ruinam.

VIII. Confessio Divinæ Providentiæ.

Sed libera nos à malo.

Nam ecce, dū sic ad apicē virtutis enitimur, multa nos hic undique perturbāt mala: sed in quibus omnibus dominatur divina tua Providentia. Testatur id Propheta tuus dicens. *Non est malum in civitate, quod Dominus non fecerit*; malū nēpe pœnæ, quale scilicet est, bellum, fames, morbus, egestas, &c. Hæc ne in malum culpæ vergant, id obnixè rogamus: hoc enim foret maximum omnium malorum: Cæteroquin mala non erunt, si non separēt nos à te summo bono. Id tuæ potentiæ, bonitatis, & sapientiæ est, ô Domine, sic mala ista dirigere, ut diligentibus Te omnia cooperentur in bonum. Tam enim potens es, ut nullum permitteres malum, si non posses inde elicere majus bonum.

ORATIO Dominica,

Ad tres virtutes Theologicas, & quatuor Cardinales accommodata.

Seu, quomodo septem illæ virtutes sub totidem petitionibus Orationis Dominicæ petendæ & exercendæ.

Pater noster, qui es in cælis.

O Pater æterne, qui filiis tuis hæreditatem in cælis, & bona invisibilia præparasti, sed filios non degeneres, & mores in eis tali Patre, id est, teipso dignos requiris: da ut perfecti esse studeamus, sicut tu Pater noster perfectus es. Non enim sumus sufficientes ex nobis; sed omnis sufficientia nostra ex te est. Itaque in nōmine, imò & verbis Dilectissimi Filii tui virtutes & dona petimus, sine quibus tibi placere, & regnū tuum obtinere non possumus.

I. FIDES.

Sanctificetur nomen tuum.

Vbi vera & viva fide DEVS colitur, ibi Nomen ejus optimè sanctificatur. Credo Domine, quia omnipotens es, summè sapiens, & super omnia bonus; verax quoque & fidelis in promissis, imo ipsa veritas. Domine adauge

ge fidem meam; Adjuva incredulitatem meam, ut te in vera fide & veritate sanctificem.

Mirabilia quidem opera & judicia tua Domine; sed vera & justificata in semetipsa. Admirabile est nomen tuum in universa terra; sed non est apud te impossibile omne verbum. Testimonia tua credibilia mihi facta sunt nimis, ideoque domum tuam (Ecclesiam) decet sanctitudo. Nam quid indignius, quã talia credere; & talibus moribus vivere, ut quod ore confitemur, id est, nosse te, factis videamur negare? Absit hoc à me, sed vivax potius fides vigeat in me; ut moribus fidei congruentibus sanctificem nomen tuum gloriosum in sæcula. Nam quid proderit nomen Christianũ, sine moribus Christianis?

II. SPES.

Adveniat regnum tuum.

Quod paratum nobis est ab origine mundi. Ex infinito enim amore fecisti nos hæredes regni tui, cohæredes autem Christi. Spero itaque videre bona Domini in terra viventiũ. Quid enim ô Bonitas immensa? Tot modis vocas me, & repellere me poteris? sic invitas & trahis me, & deficere sines in via? In te Domine speravi, non confundar in æternum. Hæc spes reposita est in sinu meo. Hæc in omni angustia confirmat cor meum, ut nõ deficiam in tribulationibus meis. Credo enim quod Redemptor meus vivit, & adimplebit me lætitia cum vultu suo, cum introducet me in Regnum suum. O Spes quæ non confundit! Spes tantæ remunerationis ô quantũ est solatiũ laboris!

III. CHARITAS.

Fiat voluntas tua.

Amore tui, ô dulcissime Pater, inflamma cor meum, sic utique facere voluntatem tuam, & parere mandatis tuis grave non erit. Amanti enim nihil difficile, nedum impossibile, quia fortis est ut mors, dilectio. Hæc utinam repleat & regat cor meum. Hinc enim nascetur & nutrietur inter te & me morum similitudo, & voluntatum unio, ut sit mihi unum velle tecum, & idem nolle; nec sit ulla deinceps voluntatis meæ erga tuam rebellio: Sed in lege tua sit omnis voluntas mea. Quodnam autem luculentius veri amoris & amicitiæ indiciũ esse possit? Nonne qui habet mandata tua & servat ea, ille est qui diligit te? Certe probatio dilectionis exhibitio est operis.

IV. TEMPERANTIA.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

Vt corpus cibo, sic animus Temperantia pascitur: imò sobrius & moderatus victus & corpori & animæ utilis est. Itaque da mihi, ut usum rerum delectabilium & ad vitam hanc pertinentium rectæ rationis freno gubernem: ne fortè crapulâ & cura ventris gravetur cor meũ: & sic corpus quod corrũpitur, voluptatibus immersum deprimat animum cœlestia cogitantem. Meritò autem quotidianum hoc pabulum postulo, quia voluptatis esca, sub omnibus pænè creaturis, quibus utimur quotidie, latet, & nobis insidiatur ubique.

V. IVSTITIA.

Et dimitte nobis debita nostra.

Iustitiæ est reddere unicuique quod suum est. Quid autem proximo debemus, nisi, ut invicem diligamus? ut alter alterius onera portemus; & sic adimpleamus legem tuam? denique ut proximo faciamus, quod nobis fieri vellemus? Iustum quoque est, ut qui decem millium talentorum, id est, longè gravioris debiti condonationem à te petimus; centum denariorum, id est, debiti minimi remissionẽ proximo non negemus. Hujus ergo justitiæ zelum & amorem da mihi Domine, ne ea neglecta incidam in manus justitiæ tuæ. Nam si homo homini sibi simili reservat iram, quomodo poterit à te sperare misericordiã? Nonne justum est, ut quã mensura mensus est, remetiatur ei?

VI. FORTITVDO.

Et ne nos inducas in tentationem.

Multis tentationibus obnoxia est vita hominis, imò tota ipsa tentatio est. Itaq; virtute Fortitudinis corrobora cor meum, ut nec seducar prosperis, nec adversis superer, & separer à te. Vides enim quæ sit fortitudo mea, ut resistere possim. QuinFortitudo & salus mea tu es Domine. Miserere ergo mei, quoniam infirmus sum. Sed & fortes quæsierunt animam meam. O utinam fortior illis, tu, inquam, fortis & potens in prælio supervenias: sic utique nõ timebit cor meum, quoniam tu mecum es! Si Deus pro nobis quis contra nos? Non enim patieris tentari nos supra id quod possu-

mus, ſed facies cum tentatione proventum.

VII. PRVDENTIA.

Sed libera nos à malo. Amen.

Facilè effugiet omne malum, quem Prudentia rexerit, quæ eſt recta ratio agibilium. Da ergo, mihi Domine virtutem hanc, ut quidquid ago, prudenter agam, & finem in omnibus reſpiciam. Nã ubi Prudentia præeſt, mala etiam cooperantur in bonum: at ubi deeſt, ipſæ quoque virtutes in vitium abeunt; ipſa bona evadũt mala. Fac ergo ne inſtar cæci temerè currentis, impingam, & corruam in malum, ſed palpebræ præcedant greſſus meos. Da mihi ſimplicitatem columbæ, ſed inprimis prudentiã ſerpentis; ut ſicut is malum capitis avertit objectu corporis: ſic ego, corpus & membra potius exponã tormentis, quam detrimẽtum animæ patiar, quod extremum eſt omnium malorum.

MODVS Recitandi Orationem Dominicam ad excitandos pios affectus, meditatione interpoſita.

Ex P. Chriſt. Mayer.

Pater noſter.

DOmine cœli & terræ, infinitæ cum unigenito Filio tuo & Spiritu ſancto majeſtatis, potentiæ, ſapientiæ, bonitatis, ac proinde infinitè honorabilis, & amabilis, fons omnis boni, à quo certa cum fiducia ſperanda omnia bona naturæ, gratiæ, gloriæ.

1. *Sanctificetur nomen tuum.*

Sanctificeris, ameris, glorificeris à me, & omnibus, in omnibus perfectionibus tuis, potentia, ſapientia, bonitate, miſericordia, juſtitia, in omnibus judiciis & decretis tuis, circa me, omnes, & omnia; in omnibus operibus naturæ, gratiæ, gloriæ; in omnibus permiſſionibus, in omnibus beneficiis tuis, omni poſſibili modo; gratis propter te, infinitè ſuper omnia, nunc, ſemper, æternum, & ultrà. Vtinam ſic ſemper à me, & ab omnibus glorificatus fuiſſes, & deinceps ſẽper ſic glorificeris & ſanctificeris!

2. *Adveniat regnum tuum.*

Vtinam in me, & omnibus perfectè regnes, nũc per gratiam, tandem per gloriam. Vtinam anima mea ante omnia quærat regnum Dei; quæ ſurſum ſunt, ſapiat, & deſideret; non quæ ſuper terram.

Vtinam

Vtinam pertæsa præsentis exilii, ubi peccatum regnat, ubi ambitio, superbia &c. dominatur; ad illam beatam vitam, & regni æterni possessionem indesinenter aspiret. Vtinam id semper factum fuisset, & ex momento hoc fieret perfectè, ut tecum, & cũ omnibus SS. tandem regnemus in omnem æternitatem!

3. *Fiat voluntas tua.*

Fiat à me, & ab omnibus viatoribus tua sanctissima voluntas in perfecta præceptorum, & consiliorum, omnisque beneplaciti tui executione, purè propter te, tam exactè, alacriter & constanter, omnibus diebus & momentis vitæ nostræ in terra, sicut fit à Beatis seu Comprehensoribus æternum in cœlo; cum insatiabili desiderio tibi gratificandi pro beneplacito tuo. Vtinã id semper à nobis omnibus, intellectu, affectu, effectu factum fuisset, & deinceps fiat, sicut vis, cum omni possibili perfectione!

4. *Panem nostrum quotidianum.*

Omnia subsidia corpori & animæ necessaria ad gratiam, perseverantiam, & gloriam consequendam nobis misericorditer largiri dignare, sicut tibi placet; ad maximam tuam gloriam, hodie & omnibus diebus vitæ nostræ, per tuam infinitam bonitatem.

5. *Et dimitte nobis.*

Condona nobis ex immẽso thesauro misericordiæ tuæ omnia peccata nostra, corde, ore, opere, omissione perpetrata; omnem ingratitudinem nostram, pro tot beneficiis tuis; omnes injurias tibi, proximisque nostris, illatas: sicut & nos, ex toto corde, plenissimè remittimus omnibus omnes offẽsas, (ut reconciliati fratribus, facilius inveniamus vicissim & nos gratiam in oculis tuis) idque ex puro amore tui infinitè amabilis, indefesso, assiduoque conatu usque ad extremũ vitæ spiritum.

7. *Et ne nos inducas.*

Ne permittas nos ullis unquam mundi, carnis, diaboli tentationibus succumbere, sed gloriosè de omnibus in virtute tua triumphare, nunc, semper, in hora mortis, ad majorem tuæ infinitæ potentiæ, sapientiæ & bonitatis gloriam luculentius manifestandam.

7. *Sed libera nos.*

Præserva & libera nos clementer ab omnibus

malis corporis, & animæ, præsentibus & futuris; quatenus nos à perfectione, perseverantia, & salute consequenda, gloriaque tua promovenda impedire, aut retardare possunt. ut sine impedimento, perfectius te amare, & glorificare possimus in tẽpore, beatius olim in æternitate, idque non tam ob nostrum emolumentum, quam ob gloriæ tuæ incrementum.

Amen.

Fiat, quod peto, sicut vis, quando vis, quomodo vis, per viscera misericordiæ tuæ, per merita filii tui, B. V. Matris ejus, & omnium Sanctorum. Atque utinam hæc omnia pia desideria renovarentur à me & omnibus, si fieri posset, gratuito amore tui, intensissime, sicut est placitum ante te, omnibus momentis temporis gratię!

CAP. III.

LITANIÆ CHRISTIANARUM VIRTUTUM,

Ex Sacra Scriptura Collectæ.

KYRIE ELEISON. Christe eleison. Kyrie eleison.
Christe audi nos. Christe exaudi nos.
Pater de cœlis DEUS, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus S. Deus, miserere nobis.
S. Trinitas unus Deus, miserere nobis.

Qui primos Parentes in originali justitia & innocentia creasti,	Miserere nobis.	*Gen.* 2.
Qui Abel singulari religionis affectu munera sua offerentem respexisti,		*Gen.* 4.
Qui Noë inter perversos, justum inventum, à diluvio per arcam servasti,		*Gen.* 7.
Qui Loth & Abraham singulari hospitalitatis laude illustres fecisti,		*Gen.* 18. *&* 19.
Qui Abraham mirabili obedientia, & fide decorasti,		*Gen.* 22.
Qui Isaac & semini ejus benedictionẽ omnium gentium promisisti,		*Gen.* 26.

Qui

Qui Iacob mira in adversis patientia & fiducia roborasti, *Gen. 29. &c.*

Qui Ioseph singulari pudicitiæ, & castitatis amore donasti, *Gen. 39.*

Qui Moysen populi tui Ducem, & virum mitissimum, in omni domo tua fidelissimum prædicasti. *Num. 12.*

Qui Eidem eximiam erga proximos charitatem, & fraternæ salutis zelũ inspirasti, *Exod. 32.*

Qui Filiis Levi magnum vindicandi honoris tui zelum indidisti, *Exod. 32.*

Qui Samuelem Prophetam justitiæ amantem, & ab omni munerum corruptela alienum populo tuo judicem dedisti, *1 Reg 7. & 12.*

Qui David regem, virum secundum cor tuum, justitiæ, mansuetudinis, ac pietatis laude sublimasti, *1 Reg. 13.*

Qui Salomonem sapientia mirabili, pace, & gloria super omnes terræ Reges exornasti, *3 Reg. 4.*

Qui Tobiam insigni patientia, & erga proximos misericordia decorasti, *Tob. 2.*

Qui Iudith singularis castimoniæ & pietatis viduã, orationis fiducia, & magnanimitatis gloria nobilitasti, *Iudith 8.*

Qui Esther & Mardochæi fidelitate populum tuũ ab excidio liberasti, *Esth. 8.*

Qui Iob mira & rara patientia nobis omnibus in speculum & exemplar patientiæ dedisti, *Iob. 1. &c.*

Qui Eliam prophetam singulari zelo, & libertate spiritus, adversus Pseudoprophetas & impios armasti, *3 Reg. 18.*

Qui Iosiæ Regi pium legis & religionis zelum infudisti, *2 Par. 34.*

Qui Danielem prophetam singulari abstinentia, sobrietate & sapientiâ decorasti, *Dan. 1.*

Qui tres Pueros ob confessionem tui in fornacem ignis ardentis, intrepidos intrare, & illæsos exire fecisti, *Dan. 3.*

Qui Matathiam, & Iudam Machabæum, singulari zelo & amore le-

Miserere nobis.

 gis

gis, ac patriæ religionis in hostes armasti, *1 Mac. 2. & 3.*

Qui septem Machabæos unà cum Matre invictos inter supplicia fecisti, *2 Mac. 7.*

Qui sacratissimam Virginem MARIAM ab omni peccato immunem in purissimam Sponsam & Matrem elegisti, *Luc. 1.*

Qui eandem singulari Castitatis, Humilitatis, Obedientiæ, & Virtutum omnium privilegio præ cæteris electis omnibus exornasti, *ibid.*

Qui senem Simeonem justum & timoratum, magno desiderio exspectantem redemptionem Israel, adventu tuo mirè recreasti, *Luc. 2.*

Qui Annam filiam Phanuelis, assiduo tibi in jejuniis & orationibus in templo servientem, tui conspectu recreasti, *Luc. 2.*

Qui tres Magos Reges magno zelo ad requirendum & adorandum cæli terræque Regem recens natum excitasti, *Matt. 2.*

Qui eosdem Magos illustri Fide, ad agnoscendum in parvulo Infante Deum & Hominem, stella duce illuminasti, *ibid.*

Qui Ioannem Baptistam mira vitæ austeritate & abstinentia, Præcursorem, & pœnitentiæ Præconem misisti, *Matt. 3.*

Qui eundem zelo & amore veritatis ad arguendum impii Regis crimen intrepidum fecisti, *Marc. 6.*

Qui Discipulos & Apostolos, rudes, pauperes, & simplices elegisti, sed per eos, totum mundum Euangelio subjecisti, *Matt. 4.*

Qui Ioãnẽ castitatis dono insignẽ, singulari amoris privilegio dignatus es. *Ioan. 13.*

Qui Cananææ supplicantis fidem & orandi perseverantiam commendasti, *Matt. 15.*

Qui Centurionis & Reguli fidem mi-

Miserere nobis.

raculo

raculo & ſanitatis beneficio approbaſti, — *Matth.* 8. *& Ioan.* 4.
Qui Publicani humilitatem ſingulari præconio extuliſti, — *Luc.* 18.
Qui in turbis triduo te ſuſtinentibus verbi divini audiendi zelum miraculo comprobaſti, — *Mar.* 8.
Qui in die Pentecoſtes Apoſtolorum tuorum corda igne S. Spiritus in tui amore confirmaſti, — *Act.* 2.
} Miſerere nobis.

Propitius eſto. Parce nobis Domine.
Propitius eſto. Libera nos Domine.

Vt abnegantes impietatem & ſecularia deſideria, ſobriè, & juſtè, & piè vivamus in hoc ſeculo, — *Tit.* 2.
Vt operemur bonum, dum tempus habemus, — *Gal.* 6.
Vt dignè ambulemus vocatione qua vocati ſumus, — *Eph.* 4.
Vt ſupportemus invicem in charitate, ſoliciti ſervare unitatem Spiritus in vinculo pacis, — *ibid.*
Vt ſimus factores verbi, & non auditores tantum, — *Iac.* 1.
Vt habentes alimenta & quibus tegamur, his contenti ſimus. — 1 *Tim.* 6.
Vt nemini quidquam debeamus, niſi ut invicem diligamus, — *Rom.* 13.
Vt provideamus bona, non tantum coram Deo, ſed etiam coram omnibus hominibus, — *Rom.* 12.
Vt corpora noſtra hoſtiam viventē, ſanctam, Deo placentem, rationabile obſequium noſtrum exhibeamus, — *Rom.* 12.
Vt nulli malum pro malo reddamus, — *ibid.*
Vt per bona opera certam vocationem noſtram facere ſatagamus, — 2 *Pet.* 1.
Vt bonum facientes non deficiamus, — *Gal.* 6.
Vt ſemper in Domino gaudeamus, — *Phil.* 4.
Vt non quæ noſtra, ſed quæ IESV Chriſti ſunt, ante omnia quæramus, — *Phil.* 2.
Vt qui ore confitemur Deum, factis non negemus, — *Tit.* 1.
} Te rogamus audi nos.

Te rogamus audi nos.

Vt omne quodcunque facimus in verbo, aut in opere, omnia in gloriam Dei faciamus, *Col.* 3. & *1 Cor.* 10.
Vt errantes in spiritu lenitatis & mãsuetudinis instruamus. *Gal.* 6.
Vt omnia nostra in charitate fiant, *1 Cor.* 16.
Vt alter alterius onera portemus, & sic adimpleamus legem Christi, *Gal.* 6.
Vt gratiam Dei in vacuum non recipiamus, *2 Cor.* 6.
Vt Sanctorum intuentes conversationem, eorum fidem & patientiam imitemur, *Heb.* 13.
Vt militantes Deo non implicemus nos negotiis secularibus, *2 Tim.* 2.
Vt in omnibus sumamus scutum fidei, in quo tela nequissimi ignea extinguere possimus, *Eph.* 6.
Vt sic curramus in hoc vitæ stadio, ut tandem bravium accipiamus. *1 Cor.* 9.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Adauge nobis FIDEM.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Infunde nobis SPEM.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Accende in nobis CHARITATEM.
Christe audi nos Christe exaudi nos.
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster.

Oremus.

DEus qui diligentibus te facis cuncta prodesse: da cordibus nostris inviolabilem tui amoris affectum, ut desideria de tua inspiratione concepta, nulla possint tentatione mutari.

DEus qui superbis resistis, & gratiam præstas humilibus, concede nobis verę humilitatis virtutem, cujus in se formam fidelibus Vnigenitus tuus exhibuit; ut nunquam indignationem tuam provocemus elati, sed potius gratiæ tuæ capiamus dona subjecti.

VRe igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum, Domine: ut tibi casto corpore serviamus, & mundo corde placeamus.

DEus, qui Vnigeniti tui patientia antiqui hostis contrivisti superbiam, da nobis, quæsumus, quæ idem piè pro nobis pertu-
lit,

lit, dignè recolere, sicque exemplo ejus, nobis adversantia æquanimiter tolerare.

DEus, qui justificas impium, & non vis mortem peccatoris: majestatẽ tuam suppliciter deprecamur: ut nos famulos tuos de tua misericordia confidentes cælesti protegas benignus auxilio, & assidua protectione conserves, ut in stadio virtutum indefessè currentes accipiamus braviũ, & nullis tentationibus unquam à te separemur. Per Dñm nostrum.

CAP. IV.

EXERCITIA Piissima, seu Praxes & Actus Variarum VIRTVTVM,

Ex Ludov. Palma Clerico Regul.

Alia ejusdem mirè pia & utilia exercitia habes supra Sect. 1.

I. Actus Compunctionis & odii contra peccata.

Declina à malo & fac bonum: inquire pacem & persequere eam. Psal. 36.

I. *COntritio est, qua quis ex animo super omnia detestatur commissa peccata, ob Deum offensum; cum firmo proposito confitendi, & non amplius peccandi; adjuncta spe veniæ.*

O Deus meus, & Misericordia mea, ego verè contritus, flecto genua cordis mei, summoque cũ dolore animi humiliter me accuso, & coram divina Majestate tua meam culpam agnosco, confitendo omnia peccata mea, & omnes abominationes cõmissas toto tempore vitæ meæ; in superbia, avaritia, luxuria, invidia, gula, ira, acedia; & in vitiis omnibus, quæ ab istis promanant: quia, proh dolor! nimis inclinatus, & effusus in omnia fui. Cujus me summopere pœnitet, ac doleo peccasse, non amore præmii justis promissi, quo dignus non sum, neque timore suppliciorũ peccatoribus infligendorũ, quibus undequaque sum dignissimus: sed ideo tantùm, quia offendi te, ô Deus meus, qui ex te ipso summe bonus es, & super omnia colendus; imo ipsa charitas, ipsa Bonitas, ipsa Majestas.

II. Et propter magnum amorem, quem tibi debeo, quemque erga te gero, Domine, odi, detestor, abominor peccatum, amorem proprium, inordinatum amorem creaturarum, & omne illud, quod me potest impedire, quo minus tibi per sanctum tui amorem conjungar & uniar.

Quidquid peccavi cogitatione, verbo & opere,

 sive

five ex fragilitate, five ex ignorantia, five ex malitia, contra te, Deum meum, contra proximum, & meipsum, quocumque modo: toto cordis affectu, quo possum, dico meam culpã, meam maximam culpam: pœnitet me peccasse, ac doleo, quod hac hora nõ sentiam tantum odium peccati, neque habeam tã serium dolorem, nec tantam curã deflendi præterita; neque tam firmum propositum cavendi futura peccata, quantum vellẽ & deberem habere, ut meis tantis abominationibus respondeat.

III. Ideò te precor, Deus meus, accepta illud odium infinitum, quo tu peccatum detestaris, in supplementum ejus, quod ego habere deberem: & in vicem doloris, quo careo, offero tibi, Misericordissime Pater, dolores Iesu Christi, Filii tui, & Redemptoris mei, simulque sacrificium immaculatæ vitæ ejus: & sanctum fervorem ac zelum, qui illũ traxit ad ignominiosissimam, & acerbissimã Mortem, ut peccatum destrueret.

IV. Ah IESV, mi clementissime, ad pedes misericordiarũ tuarum me prosterno, obsecrãs te per charitatem illã, quæ de cœlo te traxit in uterum Virginis, ut mihi applices merita amarissimæ tuæ passionis, & pretiosissimi sanguinis, quem pro peccatoribus, quorũ ego maximus sum, effudisti: & ita suppleas omnes meos defectus, & ignoscas mihi omnia vitia, peccata, negligentias, & ingratitudines.

Largire, quæso, ut omnia ista in posterum longè à me fiant: & quamvis ego natura non possim esse impeccabilis, saltem, ô Bonitas infinita, fac mihi hanc gratiam, ne unquam mortaliter peccem. Sanè hoc est, quod etiam tu ipse vis, desideras, petis, & mandas: da quod jubes, & jube, quod vis.

Deinde fac, Domine, ut loco supradictorum vitiorum, in me imprimantur omnis generis sanctæ virtutes; quod totum cedat tibi in gloriam, gratiarum actionem, nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

ACTVS BONI PROPOSITI.

Iuravi, & statui custodire judicia justitiæ tuæ. Psalm. 118.

I. O Potentissime Deus, quia illuminante gratia tua cognosco, quantopere sim obligatus ad bene operandum, & prosequendam virtutem: ad declinandũ à malo, & fugiendum peccatum:

catum : ideo nunc omnino mihi diffisus, totusque cõfisus & innixus sanctæ tuę gratiæ, propono, & tota virtute liberi mei arbitrii, plenissimo, deliberatissimoque consensu statuo, nunquam amplius peccare: & potius millies singulis horis profundere vitam, quam unquam graviter te, Deus meus, offendere: aut tentare quidquam, facere, dicere, aut cogitare, quod sit contra tuum beneplacitum : sed ut basiliscum fugere omnem occasionem peccandi, & quidquid tibi displicet : quandoquidem ego volo, quæcunque tu vis, ac detestor, quæcunque tu detestaris.

Et si fortè, quod absit, contingeret, me committere, vel omittere quidpiam, contra tuum beneplacitũ, id omne jam nunc protestor, non fore meæ volũtatis & mentis, sed malignæ suggestionis, & subiti motus, huic meo decreto contrarii. Tu, Domine, fac, ut in eodem firmus persistam, & ut nullas tales obreptiones admittens, omnium desideriorum & motuum meorum, gratia tua juvante, plenus sim dominus.

Quapropter liberè nunc renuncio omni consensui, tuæ voluntati contrario, & absolutè me abdico libertate arbitrii, quoties ad malum alliciar, & in periculo versabor te offendendi, & in omni eo, quod tendit ad malum.

II. Præterea propono etiam in posterum perfectissime omnia tua divina præcepta servare, & quæ tibi in Baptismo aut aliis votis promisi: conabor etiam quantum per gratiam tuam potero, imitari sanctissimam vitam tuam, & comparare habitum omnium earum virtutum, quæ tibi magis placent: & facere per omnia tuam rectissimam voluntatem, & in omnibus reprimere meã, in mala propensam; subjiciẽdo illam tui amore omnibus meis superioribus, æqualibus, & inferioribus; tandemque ingredi viam perfectionis, per illa media, quæ tu Magister meus, in sancto Euangelio tuo, verbis, & exemplis monstrasti.

III. Adjuva me igitur, Domine; quia sine tuo singulari auxilio non valeo exequi, & implere bona ista mea proposita: da mihi vivam fidem, fortem & constantem animum : ut sicut tu peccare non potes per naturam, ita ego non possim per gratiam tuam.

IV. Denique rogo te, ut declarationem hanc meæ voluntatis acceptare, & approbare digneris tuo judicio; ut omnia sint, & fiant ad gloriam & hono-

rem tuum, salutem animæ meæ, & proximi mei, & secundum sanctissimã tuã voluntatem: cui, cum toto meo esse, quod mihi largitus es, me dedo, & consecro, Amen.

III.

ACTVS HVMILItatis, & cognitionis sui.

Qui se humiliat, exaltabitur. Lucæ 14. 18.

I. *HVmilitas est Virtus, quæ reprimit appetitum, ne se immoderatè in altũ extollat.*

Et quomodo ego, vilissimus vermiculus terræ, cum video te, Deus meus, amore mei humiliatum ad patiendam ignominiosissimam mortem; quomodo, inquam, ego me audebo extollere, & non potius infra terram abscondam! cum & me agnoscam tam superbum, & ingratum, ut non credam inveniri aliquam creaturam, quæ si à te habuisset tantam gratiam & tot beneficia, quot ego, non multo majore fervore & spiritu tibi servivisset, quam ego. Imo quia hanc veritatẽ ex corde, & sicuti est, in reipsa, non satis agnosco, fateor me superbissimum, & in veritate aliis omnibus viliorem: adeoque propter meam vanitatem & stultam superbiam; tibi, Deo meo, merito invisam & execrabilem.

II. Heu me: sic excæcavit me superbia mea, ut meipsum non agnoscam, & non videam, Domine, quod quanto plura dona à te accipio, tanto gravior sit ingratitudo mea, & majora peccata mea; tantoque strictior à me tibi reddenda sit ratio. Ideo profectò ego sum vilior peccator omnibus aliis; & credo, neminem tam longè unquam à te recessisse, quam ego recessi per mea flagitia; imo credo, maximos quosque peccatores si habuissent talia auxilia, qualia ego, majore festinatione ad te redituros, ac fortè semper, & majore sinceritate cordis, & affectu, te amaturos, & honoraturos fuisse: sanè magis dolerent de suis peccatis, ac fidelius tibi servirent, quam ego.

III. Obstupesco, Domine, quomodo sustineas conspectum meum, cum sim creatura tibi tam ingrata. Et ideo prorsus indignum me reputo, ut tibi serviam, tuque exaudias orationes meas; indignum omni gratia, & cælestibus inspirationibus; imo indignissimum, quia tam parum ad lucem tuam respicio: ideoque pridem fui promeritus, ut à te projiciar, & relinquar in tenebris & erroribus: indignus

gnus etiam, cum sim tibi tam inobediens & refractarius, qui habitem inter tuos fideles; & in domo servorum tuorum: à quibus, si pro meritis me tractare vellent, nihil aliud audire me oporteret, quã contumelias & convitia. Quin etiam procul amandari me conveniret à consortio omnium hominum, ne fortè putredo meorum abominabilium ulcerum, & vitiorum, quenquam illorum inficiat.

IV. Vellem etiam omnibus notam esse meam extremam vilitatem & miseriam, ut omnes justa me abominatione detestarentur, ac zelo gloriæ tuæ pro meritis exciperent.

V. Admiror, Domine, tuam erga me pietatem inæstimabilem, qua me tolerasti hucusque, neque ut summa erga te ingratitudine promerebar, in profundissimum inferni puteum deturbasti. Imo agnosco me solum propter meam ingratitudinem, inter omnes alias creaturas indignum divina tua cura, providentia & amore, quibus omnes alias creaturas prosequeris: & horresco intuens me ipsum, tanquã rem ultra, quam dici potest, sordidam, odiosam, & abominabilem: petoq; à te, ô lux æterna, ut semper magis me ipsum agnoscam, ne unquam super alios amplius perversè me extollam.

Ah Domine, ex infima abysso miseriæ meæ clamo, & invoco abyssum Misericordiæ & pietatis tuæ; dona mihi hanc gratiam. Amen.

IV.

ACTUS PETITIONIS ad Deum.

Quodcunque petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Ioann. 15.

I. Benevolentissime Deus, & Dominus meus, quamvis ego sim tuus creatione, conservatione, Redemptione, Iustificatione, speciali vocatione, & naturali conditione: magis tamen peculiarissima electione liberi mei arbitrii cupio esse, & sum tuus: ideo nullius alterius januam, pro gratia aliqua, præter tuam, qui es fons & origo omnis boni, mihi licet pulsare.

II. Neque aliud desiderare, petere, aut velle à te debeo, nisi illud unum, quod tibi magis placet, & majorem tuam gloriam concernit: & si quando meam voluntatẽ alterius cujusquam rei desiderio moveri continget, illam jã nunc abominor, detestor, & fieri nolo: precorque divinam Majestatem tuã, ne unquã in similibus me exaudias. Imo propterea

primò & principaliter peto,& ſumma qua poſſum, contentione te rogo, ut perfectiſſima tua voluntas in me ſemper fiat: mea verò nullius ſit efficaciæ: adeo ut nihil prorſus in me inveniatur, quod non ſit tuum.

Quia tamen voluntas mea prorſus otiari non poteſt, opto, ut quocunque feratur, non ſola feratur, Domine, ſed ſemper conjuncta cum tua, quæ ſola eſt ſancta & recta. Ita cũ gratia tua deſidero, ita apud me ſtatuo, ita coram curia tua cœleſti proteſtor.

III. Quare, ô Domine, quoties aliquid à te peto, nihil intendo petere, niſi per IESVM Chriſtum, Filium tuum; ſanctiſſimis ipſius, & meis qualibuſcunque deſideriis pariter conjunctis. Itaque benigne Pater, ſi non mea, ſaltem gratioſa deſideria Filii tui merentur admitti. Sic exhibes Iuſtitiam ipſi, mihi miſericordiam; tibi vero ipſi concilias honorem & gloriam. Voluntas dulciſſimi Filii tui, Deus meus, vult, deſiderat, mãdat, ut ego ſim mitis & humilis corde, patiens, benignus, charitate repletus; cupit ut vivam tibi, mihi moriar. Da, benevole Pater, Filio tuo, ut impleatur hoc, tam pium ſanctũque deſiderium ejus; ſic enim ſatisfiet etiam tuo: & ipſius honor & totius SS. Trinitatis laus & gloria augebitur.

IV. Domine, quia nihil ego boni ex meipſo præſtare queo, concede mihi hanc gratiam, ut ego te ſinam facere, quæcunq; volueris; & ut meum facere, ſit acquieſcere tibi, ut agas in me id unum, quod maxime tibi placuerit.

Et ut in me nihil ſit, quod tibi diſpliceat, exorna me ſanctis virtutibus, dando mihi augmentum Fidei, Spei, & Charitatis: humilitatem ſpiritus, puritatem cordis, & omnes illas Virtutes, dona, gratias, quas ſcis mihi eſſe neceſſarias; & quidquid de gratia tua in mea ſive anima, ſive corpore deſideras inveniri: quo melius tibi poſſim placere, dignius & fidelius ſervire, & te perfectius amare.

Rogo inſuper, ut mihi des gratiam perveniendi ad eum gradum perfectionis, quem ab æterno deſideras me conſequi: des etiam auxilia, media ac diſpoſitiones neceſſarias ad obtinendum eundem.

V. Præterea, tota contẽtione pectoris mei, peto à te, veram contritionem de peccatis meis; & plenam remiſſionem illorum: & ut in poſterum des, me millies potius velle corpore

pore mori, quam ut vel semel moriar anima.

VI. Ita pius es, dulcissime Domine: ita ad rogandum ipse me excitas Misericordiâ tuâ, ut ego terra & cinis petere audeam, non solum id quod habes, sed illud etiam, quod es ipsemet: peto, inquam, infimus tuus cliens, ea qua possum demissione animi, te solo, & unico perfrui; in te solo respirare, & quiescere, & non in aliquo tuo dono quantumvis excellente, nobili, pretioso, divino.

VII. Peto purissimam illuminationẽ intellectus, ad tria præcipuè cognoscẽda. Primum ad cognoscendum perfectissimè beneplacitum tuum, & faciendam integrè sanctissimam voluntatem tuam. Deinde ad cognoscendam propriam meam vilitatem, ingratitudinem, & ad omne bonum indignitatem. Denique ad habendam perfectam notitiam omnium virtutum moralium, illasque consequendas, quo in me, Deus meus, amor tuus nudus, purus, ac sincerus magis magisque proficiat.

VIII. Tandem rogo te, placeat tibi acceptare meas orationes, nõ ut à me procedentes, sed velut à te inspiratas: & illas conjũgere cum orationibus Filii tui, IESV Christi, sanctissimæ Matris suæ, SS. Angelorum, Apostolorum, Martyrum, Doctorum, Virginum, Confessorum, & utriusque Ecclesiæ, triumphantis ac militantis: ad obtinendas supradictas gratias & dotes spirituales, & corporales: tam mihi quam proximo: neque attendas, Domine, personam meam, sed illorum, quorum offero tibi merita, precesque, per IESVM Christum, Filium tuum: à quo derivatur, & provenit omne opus meritorium, & omnis bona voluntas. Quod totum cedat ad sempiternam gloriam, & honorem amabilissimæ, adorandæ, gloriosissimæque Trinitatis, Amen.

V.

ACTVS RENVNCIANDI voluptatibus, pro conservanda Castitate.

Erunt sicut Angeli in cœlo, qui neque nubent, neque nubentur. Matth. 22.

I. PVrissime Domine, & meritissime possessor cordium humanorum, tibi libentissimè do omnimodam possessionẽ, & directum dominium meorum omnium, renunciando omni affectui terreno, & sensuali delectationi: ita ut si ego possem frui omnibus voluptatibus, & deliciis sensus & carnis,

carnis, quæ ab omnibus hominibus delibari ac percipi solent, quæque desiderantur; & si possem illis etiam sine peccato perfrui, nihilominus tamen liberalissima mente illis renunciarem, & promptissimè illas refugerem: sicuti nunc renuncio & refugio, quo tibi magis placeam, tibi purius vivam, meque tibi conformem.

II. Præterea non solũ repudio quascunque delectationes carnis, sed etiam sensualitatis: ut sunt oculorum, ne aspiciant illa objecta, quæ oculis hominũ videntur pulchra, delectabilia, & curiosa, aut etiã quamcunq; rem creatam, quæ ipsos afficiat.

Sic etiam renuo omnem aliam delectationem, quã à quacunque re creata possent accipere sensus mei; id quod toto corde desidero in me impleri, tantum ut magis oblecter in te, tibique gratior fiam. Quia cum laqueos omnium illecebrarum abrupero, & meum cor ab omni gustu, & oblectatione terrena purgavero, tunc demum facilius illud se tibi conformabit, & uniet cum tuo corde, mi dulcissime Iesu. Et sic potero felici tui conspectu potiri, quemadmodum dixisti: *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Extingue igitur in me, Domine, & extirpa radicitus, funditusque omnem cupidinem carnis, & sensuum.

III. Imo ut magis tibi placeam, serviam, & te purius amem, non solum repudio omnes supradictos gustus, voluptates, & delicias: sed etiam statuo ne illis quidem inhiare, quæ sunt spiritus, nisi quà prosunt ad excitandum in me fastidium sensualium, eoque perducunt, ut mea tota oblectatio, gustus, & consolatio in te solo sit, & in beneplacito sanctissimæ voluntatis tuæ. Amen.

VI.

ACTVS RENVNciandi bonis temporalibus, amore paupertatis.

Qui non renunciat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Luc. 14.

I. REx Regũ, & Dominus Dominantium, Deus meus, superabundo consolatione, & cor meum exultat gaudio, quando cogito, te absolutum esse universorum, & inter universa mei quoque, postremi & minimi Dominum. Vnde ab alio, quàm à te, possideri nolo; nec aliud ego possidere aut habere volo pro meo bono, & thesauro, quam te: ita ut si mihi offerretur possessio, & Dominium totius mundi, cum omni sua opulentia, splendore, po-

potentia, ego promptissimè ipsi renunciarem, sicut in præsens illi sponte, libereque renuncio: neque illi solum, sed etiam omnibus aliis rebus, quæ ab humano corde in hac vita desiderari possunt: atque hoc tui solius amore.

II. Et ne, cum omnibus renunciâro, meum animū detineant aliqua de singulis, profiteor Domine, quod si me nunc exui velis amictu, quo tegor, & omnibus commoditatibus meis privari, æquo id animo ferrem; ut magis me tibi, qui nudus pro me in Cruce pependisti, conformem, & magis in meâ nuditate tibi placeam, Domine Iesu.

Si exturbarer & excluderer domo, quam inhabito, tibique Domine magis placeret me habitare cum feris in sylvis, aut in quocunque alio loco vili morari, forem contentus.

III. Si quando privabor melioribus cibis & fructibus terræ, & ad sustentationem vitæ non nisi panem durum, ac cibariū cum aqua habuero, contētus ero, & pro eo gratias agam: quandoquidem & illo sum indignus, propter multiplicia peccata mea. Ah Domine, inprime cordi meo hanc veritatem: adjuva & ne permittas me istis vanis bonis mundi, aut quacunque re creata, exquisita, pretiosa, vel tenuissimè affici: sed totum meum bonum, thesaurus, & divitiæ meæ in te sint, & cor meum in te solo conquiescat, Amen.

VII.

ACTVS RENVNciandi propriæ voluntati, ex virtute obedientiæ.

Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Luc. 9.

I. REctor & primus motor universi, cui omnia obediunt, Deus infinitæ Majestatis, desiderio ardet cor meum, quoties mecum ipse cogito (cogito autem sæpissimè) quomodo possim tibi placere, & me per omnia beneplacito tuo conformare. Et propterea nunc ultro & liberè, me totum tibi offero, & mancipo: peculiariter autem propriā meam voluntatem, cujus liberam possessionem tibi trado, & resigno: quandoquidem aliud, præter hanc, in mea potestate non habeo. Hanc ergo per omnia, & in omnibus, cum plenissimo usu & exercitio sanctæ obedientiæ, sanctissimæ tuæ volūtati subjicio: renunciando planè firmâ resolutione, quantum possum, voluntati & libero meo arbitrio.

II. Tuaque gratia fretus, propono, ſemper tibi obedire, in omni re, non facili magis, quam difficili; amplectendo de novo, & acceptando libentiſſimè omnia ſancta tua præcepta, & quantum ratio vocationis & officii mei patitur, etiam conſilia: deſiderans, ut illa ſint perpetua regula, ac lucerna pedibus meis, & lumen ſemitis meis: dulcia ſint faucibus meis eloquia tua; adimpletio eorum ſuper mel & favum. Voluntas tua ſit corona capitis mei: & tanquã torques in collo meo, facere quæ tu, Deus meus, mandare nobis, & ſuadere dignaris. Nolo proinde meam voluntatem, vel in minimo unquam tibi eſſe rebellem, ſed ſemper ad unguem tuæ conformem: ita ut ſola contraria cogitatio, & motio, ſit mihi dolori, ac tormento.

III. Subjicio etiam hanc meam voluntatem, tui amore, omnibus meis ſuperioribus, in omnibus illis rebus, quæ ſunt conſentaneæ divinæ tuæ legi, aut ei non expreſſe contrariæ. Quantumvis autem ardua, moleſtaque mandaverint; nihilominus propono, cum tuo auxilio, promptè illa exequi.

IV. Ah Domine, tolle, tolle tandem penitus à me propriam meam voluntatem; nec ſit amplius indicium, neque veſtigiũ meæ voluntatis in me: ſed omnia mea tua ſint: exure, & redige illam ardore & igne tui amoris in favillã; ut ablato & conſumpto malo, totus ego tandem purus & tibi gratus evadã, Amen.

VIII.

ASPIRATIO
Mentis in Deum.

Os meum aperui, & attraxi ſpiritum, Pſal. 118.

I. O Deus meus, propter immenſum illum amorem, quo me proſequeris, utinam ego ſic redamem te, ſicut mereris & debes amari.

II. O Domine mi, Deus amoris, Bonitas infinita, utinam, ſicut ego in te, & per te ſolum vivo, ſum, & moveor, ita etiam meum vivere, moveri, & eſſe totum cedat in honorem, & gloriam tuam.

III. O Pater miſericordiarum, utinam talem me facias, qualem Filius tuus meretur, & Spiritus ſanctus me eſſe deſiderat.

IV Amare te volo, Domine, quia ſumme bonus es: mei vero ipſius curam habere non alia de cauſa, quam quia tuus ſum; & conſervatio mei ad honorem tuum pertinet. Et ideo proteſtor, totam curam, quam habiturus ſum de me, non futurã quaſi de

re mea, ſed quaſi de tua, id eſt, non mei ſed tui cauſſa me amabo.

v, Gratum hoc tibi ſit, Deus meus: & acceptum habe, Domine, ob amorẽ dilectiſſimi Filii tui, Ieſu Chriſti Redemptoris mei, in quo tibi benè complacuit.

IX.

ACTVS ELICIENDI, cum audimus, vel videmus aliquod bonum proximi.

Particeps ego ſum omnium timentium te, & cuſtodientium mandata tua, Pſal. 118.

I. DOmine Deus meus, cum audio, & video proximum meum, & particulariter N. tibi ſervire, & boni aliquid facere vel moliri; gaudeo, & multum in hoc mihi complaceo. Et bonum ipſius quaſi meum reputo: & tanquam meum, illud tibi offero, dedico, cum omnibus illis bonis quas omnes Sancti peregerunt olim & peragunt adhuc in univerſo mundo, ad æternã gloriam tuam, perinde ac ſi ipſemet ea feciſſem, & facerem.

II. Ago tibi gratias, Domine, pro bonis inſpirationibus & auxiliis, quæ tam huic perſonæ, quam omnibus aliis meis proximis tribuiſti, & tribuis ad bene operandum, loquendum, & cogitandum: neque aliter de hoc tibi gratias ago, quam ſi tale beneficium proprie fuiſſet exhibitum animæ meæ.

III. Quinetiam inſinuo, & immitto me in propriũ cor ipſius, & omnium famulorum, & famularum tuarum, ut ſimul cum eis ex corde perficiam omne illud, quod ipſi in cultu & obſequio tui faciunt, & deſiderant facere. Tu enim ſcis, Domine, quod ego idem omnino vellem præſtare, ſi tu à me idem fieri velles, & ad idem agendum gratiam, vires, occaſionem, & facultatem dares. Nulla profecto me difficultate, nullo timore ab illo præſtando me abſterreri ſinerem.

IV. Adauge vero, Domine, enixè rogo, in illo, bonum, gratiam, & merita, cum omni virtute, quantum ipſe, te inſpirante, deſiderat, aut te ſciente, indiget: ut à quo tibi grata præſtantur obſequia, multo etiam gratiora, & perfectiori modo deferantur.

V. Denique largire, quæſo, Domine mi, ut quiſquis viderit tale bonum, exemplo inflammatus, paria meditetur, & agere ſtudeat, ſecundum diſpoſitionem tuæ voluntatis, ad majus tuum obſequium, & gloriam, Amen.

X. AC-

X.

ACTVS ELICIENDI, cum audimus & videmus aliquod malũ proximi.

In quo judicio judicaveritis, judicabimini, & in qua mẽsura mensi fueritis, remetietur vobis. Matth. 7.

I. MI perfectissime Domine, cũ audio, & video aliquod malum, maximè spirituale, proximi mei, summoperè compatior humanæ fragilitati, quamvis omnibus communi: & præcipuè compatior defectui hujus N. Attamen non credo, tantum esse malum illud, quantum mihi videtur, vel esse dicitur: imò fortè nullum est: neque tale videtur lucidissimo oculo tuo, quale nostro fallaci. Si tamen, Domine scrutator cordium nostrorum, est culpa aliqua, magnopere doleo de lapsu fratris mei: multo magis autem de tua offensa.

II. Ego in vicem hujus defectus, & in compensationem tuæ offensæ, offero tibi pretiosum sanguinem Iesu Christi, Filii tui, tantopere humiliati & attriti propter scelera nostra: illius charitatẽ, mansuetudinem, ac longanimitatem inter continuos nostros defectus tibi repræsento.

III. Sed heu! & ego id ipsum perpetravi: vel in alio simili te non minus offendi, proh dolor! & gravius etiam te offenderem, nisi tua me gratia præservaret. Vnde etiam toto corde gratias ago tibi pro auxilio, sine ullis meritis meis mihi præstito.

IV. Optime scio, Domine, te ex quovis malo elicere posse majus bonum: alias malum non permitteres. Cedat ergo ad majorem tuam gloriam defectus iste; ad majorem verò humilitatem & cognitionem sui ipsius, qui peccavit.

V. Oro denique, occlude omnium oculos, ne indè sumant audaciam patrandi similia: liga linguas morsu conscientiæ, ne de re illa malè loquantur, neve ex minore delicto, quod per humanam infirmitatẽ admissum est, per defectũ charitatis, & improbitatẽ humanam plura alia nascantur.

XI.

ACTVS CHARITATIS, eliciendæ ex quacũque re creata bona malaque.

Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. Roman. 8.

I. BEnignissime Domine, magnam capio voluptatem, non solũ ex omni illo amore, quo

te

te prosequũtur omnes sancti, & justi, qui sunt in hac vita: sed multo magis illo, quo te longe sincerius complectuntur, tum illi, qui corpore liberati, adhuc in aditu Regni cœlestis commorantes, avidissimè faciem tuam expectant: tum illi, qui in penetralia felicitatis admissi, clarissimo tui conspectu fruuntur, homines & Angeli: ac præcipuè inter illos SS. Humanitas I. C. Redemptoris nostri, & Beatiss. Virgo Maria.

II. O si ego possem te amare omnibus illis affectibus, quibus illi omnes te amant! quam id libenter & hilariter præstarem! Sed quia non possum, gaudeo saltem, ipsos, qui melius possunt, id facere: optoque ut semper magis magisque id faciant, & in amore eodem perseverent in æternum, secundum beneplacitum tuum.

III. Ex altera parte, Domine, vehementer displicet mihi: ac doleo, plurimos alios è servis tuis negligentius te amare: plerosque etiam, pro amore, tibi referre injurias. Obsecro, Domine, pro infinita Bonitate tua, ignosce illis, & largire gratiam tuam, qua se emendent, & te vel jam incipiant amare super omnia, & in omnibus exequi tuam sanctissimam voluntatem.

IV. Sed quid dicam de illis, qui à te ad imaginem, & similitudinẽ tuam formati, & innumerabilibus beneficiis donati, cum te, quem super omnia amare deberent, ne agnoscunt quidem, infideles & improbi? Quantum hoc, amabilissime Domine, dolorem mihi creare debet, quas excutere lacrymas? Vtinam omnium illorum corda, & voluntatem in potestate mea haberem, ut possem illos tuo amore inflammare? Ecce, Domine, saltem cogitatione mea purgatos, ab omnibus peccatis quales, ego esse desidero, & tu facere potes, omnes illos puros, & sanctos tibi offero, ad honorem & gloriam tuam.

O quanta mihi felicitas eveniret, si possẽ ego supplere defectum ipsorum, prosequendo te actibus illis amoris, quibus ipsi te prosequi deberent! & non solum ipsorum defectum, sed etiam pravorum Angelorum, & hominum damnatorum, qui pro amore & laudibus, execrabili contra te odio iraque flagrant, longe pejus, quam flammis inferni. Sed quia ne pro mea quidem parte, satis amare, ac laudare te sufficio, omnem & meum, & aliorum defectum, desiderio saltẽ, quo possum, & quantum possum, suppleo.

V. Interea

V. Interea magnum mihi solatium est, quod sciã tuam divinam Majestatẽ, infinito suæ voluntatis affectu satisfacere pro omnibus, & omnes amandi partes explere: cum infinito amore amas te ipsum. Quare summopere gaudeo, & hunc amorem nunc tibi humiliter exhibeo, & pro me offero, in supplementum etiam omnium illorum, qui omittunt hoc facere, ô Deus, amor meus, summum, & unicum bonũ meum!

ORATIO

Divi Thomæ Aquinatis, ad multas magnasque virtutes impetrandas aptissima.

Concede mihi, quæso, omnipotens & misericors Deus, quæ tibi placita sunt, ardenter concupiscere, prudenter investigare, veraciter agnoscere, & perfectè adimplere.

Ad laudem & gloriam nominis tui ordina statum meum: & quod à me requiris ut faciam, tribue ut sciam, possim, & velim: & da exequi ut oportet, & expedit saluti animæ meæ.

Via mihi, quæso, ad te sit tuta, recta & consummata, non deficiens inter prospera & adversa, ut in illis non extollar, & in istis non deprimar. In prosperis gratias tibi referam & in adversis servem patientiam. De nullo gaudeam vel doleã, nisi quod promoveat ad te, vel quod abducat à te. Nulli placere appetam, vel displicere timeam, nisi tibi.

Omnia in charitate da facere, & quod ad cultum tuum non pertinet, quasi mortuum reputare. Actiones meas da peragere non ex consuetudine, sed ad te referre cum devotione.

Vilescant mihi omnia transitoria propter te, & chara mihi sint omnia tua, & tu Deus meus plus quã omnia. Delectet me omnis labor qui est pro te, & tædiosa sit mihi omnis quies quæ non est in te.

Frequenter & ferventer da mihi dulcissime Domine, cor meum ad te dirigere, & defectionem meã cum emendationis proposito dolendo pensare.

Fac me Deus meus humilem sine fictione, hilarem sine dissolutione, tristem sine dejectione, maturum sine gravitate, agilem sine levitate, veracem sine duplicitate, timentem sine desperatione, in te sperantem sine præsumptione, castum sine corruptione, proximum corripere sine indignatione, ipsumque ædificare verbo & exemplo sine elatione, obedientem sine contradictione, patientem sine murmuratione.

Da mihi, dulcissime Iesu, cor

cor pervigil, quod nulla à te abducat curioſa cogitatio: da immobile, quod nulla deorſum trahat indigna affectio: da invictũ, quod nulla fatiget tribulatio: da liberum, quod nulla ſibi vendicet violenta delectatio: & da rectum, quod nulla ſeorſum obliquet ſiniſtra intentio.

Largire mihi, dulciſſime Deus meus, intellectũ te cognoſcentem, diligentiam te quærentem, ſapiẽtiam te invenientem, converſationem tibi placentẽ, perſeverantiam te dulciter & fiducialiter exſpectantem, fiduciam te feliciter amplectentem: Da tuis pœnis configi per pœnitẽtiam, tuis beneficiis in via uti per gratiam & tandem tuis gaudiis in patria frui per gloriam. Qui cum Patre & Spiritu ſancto vivis & regnas, &c.

CAP. V.

ALIA EXERCITIA Præcipuarum virtutum.

Ex Via vitæ æternæ.

I. Exercitium.

Vivæ Fidei.

CRedo tibi, ô veritas, & bonitas, & hic, & ubique mihi præſentiſſime, & hæc, N. & quæcumque ſcripta, facta, & à te dicta ſunt, ad meam eſſe inſtructionem, & certiſſima eſſe profiteor coram curia tua, neque eſſe quod excuſem, niſi credam illa, & opere id oſtendam per gratiam tuam.

Tu potentiſſimus, & ſapientiſſimus, & optimus, & ego non credam tibi? & hæc teſtimonia voluntatis tuæ non amplectar? verè credibilia mihi, & amabilia facta ſunt nimis. Sive rationem & Sapientes, ſive rerum naturam inſpiciam, & audiam. Vtinam te audiviſſem ſemper, ô omne bonum, & nunquam te offendiſſem. Vtinam vita mea te honoraſſem, & ex patientia meâ oſtendiſſem fidem meam.

Verum ex nunc in æternum credam, & diligam te opere, & veritate. Fac de me quod tibi viſum in æternum, & ego gratiâ tuâ quam ſcivero voluntatem tuam faciam ex intimo tui amore, & quæcunque revelaſti pro ſalute mea amplectar, & omnes voluntates tuas ô vita mea, & omne bonum, Amen.

II. Exercitium.

Spei.

Tu ſcis Deus meus, tu ſcis quod non ſimus ſufficientes aliquid facere ex nobis, uti nec hoc N. tanquam ex nobis. Itaq; ego pulvis & cinis ad te confugio,

fugio, uti per te, & per patientiam & consolationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non confundar. Tunc enim, ô bonitas sic N. me vocas, & repellere me poteris? sic invitas & trahis ad sequendum te, & deficere sines in viâ?

In te, Domine sperans, scio, non confundar in æternum, etsi inveniam in membris meis legem repugnantem legi mentis meæ, neque dignus sim gratia tua; sed qui dedisti mihi Corpus & Sanguinem tuũ in pretium, & te hodie paratus es dare in pignus salutis, & qui tot beneficiis N. prævenisti me, & petere toties jussisti, & dare promisisti, ô bonitas, ô veritas, dabis utique mihi quod petam, ut toto corde sperem in te, & quamvis occideris me, ô spes, & vita mea, in te sperabo; etsi consurgerent in me castra mundi hujus, & totius vanitatis, tamen portio mihi erit custodire legem tuam & te sequi; quo enim ibimus à te bone Iesu? nonne vita mea es, & verba vitæ æternæ habes?

III. Exercitium

Charitatis.

O charitas Deus meus, da mihi intellectum & discam mandata tua, sive per epistolam, sive per creaturam loquaris ad cor meum; quidquid enim ad salutem disco, tu præsentissimus mihi me intimo amore doces, ô salus mea, & medicina animæ meæ. Et quanto id amore doces me, qui nihilum sum apud te! tune bonorum meorum eges, ut tu spontaneo amore, tot me bonis, & charitate tua prævenias?

Sic enim, Pater æterne, dilexisti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares. Sic tu benignissime Iesu fili Dei, ut pro me in mortem vitam dederis tuam: & gravia mihi esse queant mandata & consilia tua? diligam ergo te Deus fortitudo mea, ô quã tibi adhærere mihi bonum est!

Quid ergo me separare poterit à charitate tua? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aquæ multæ spero non poterunt extinguere charitatem, id est, ignem quem venisti mittere in terram, & vis vehementer accendi. Amen.

IV. Exercitium

Pro charitate Proximi.

O charitas Deus meus, Credo tibi & spero in te, & diligo te toto corde, & proximum propter te. Etenim in hoc cognoscent omnes

mnes, quod discipuli tui sumus, si dilectionem habuerimus ad invicem.

Hoc inquiebas esse mandatum simile maximo. Qui enim diligit proximum, vere legem implevit, & qui non diligit, manet in morte. Si ergo ante omnia mutuam in nobismetipsis continuā charitatem habere debemus, ex hoc in æternum super omnia hanc servare volo, & discipulus tuus esse, neminem judicare, neminem verbo aut opere contristare, sed solari, juvare, ultro honore omnes prævenire, omnes in te diligere, omnibus etiam minimis facere quod tibi facerem, ô amantissime Iesu.

Mandatum enim, dixisti, novum do vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Cum igitur dignatus sis animam ponere pro nobis & me: & ego debeo & cupio gratia tua, pro fratribus non pecuniā, non commoditatem solū ponere, sed & animam meam.

Da autem mihi, ô Iesu, non diligere verbo, neque lingua, sed opere & veritate, ut quæcunq; volo ut faciant mihi homines, id faciam illis seu tibi potius, qua enim mensus mensura fuero, remetieris mihi, & teipsum dabis mihi, qui es spes mea, salus mea, & refugium meum.

V. Exercitium,

Gaudii spiritualis.

Quod mihi in hac solitudine gaudium, Deus meus, nisi tu omne bonū? sed eheu! longè & à me, & propè, & intra me, video que te per speculum in ænigmate. Quantum ergo & quale gaudium mihi esse potest, qui in his tenebris sedeo, & lumen tuū, ô SOL justitiæ, non video? Gaudens tamen gaudebo in Domino, & exultabo in Deo Iesu meo, qui post tenebras spero lucem.

Vtinam cor meum & caro exultent in te Deum vivum. Vbique enim etiā in hac lacrymarum valle materia gaudii mihi est. Servit enim mihi omnis creatura, & cæli enarrant gloriam tuam, & annunciant mihi amorem tuum.

Muros video cœlestis Ierusalem positos in oculis meis, ne tui, ne patriæ obliviscar. Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui. Delectasti me Domine, in factura tua, & in operibus manuū tuarum exultabo.

Et cum scriptum legam: Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui: nonne dabis eas mihi, quæ sunt: Gaudere in te Domino meo semper, & exultare in te, in gloria tua, quodque tibi flectatur

omne genu? utinam ſic gaudeam, ut vitæ hujus gaudia repellam conſtanter, & te fruar, ac tædia feram fortiter, & quidquid tibi viſum fuerit, tuus enim ſum: & quemadmodum deſiderat cervus ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad te Deus.

VI. Exercitium,

Pro Fiducia in periculis.

Protector noſter, aſpice Deus, & eſto firmamentū & refugium meum: etenim credo tibi, Domine, & in te ſpero, & toto corde te diligo. Deus meus ne elōgeris à me, Deus meus, in auxilium meum reſpice, & me emptum ſanguine tuo ſtantem in lubrico, undique laqueis & foveis animæ meæ cinctum trahe in funiculis charitatis tuæ.

O quis dabit mihi pennas, ſicut columbæ, ut volem & non deficiam? ut ſequar ſic te Paſtorem meum gratia tua, & adhæream tibi toto corde meo!

Tibi, ô Ieſu, derelictus eſt hic pauper; orphano mihi, quæſo ô Pater miſericordiarum, ſine quo nihil poſſum, eſto Tutor & Adjutor: Tu enim es Deus meus, ſpes mea unica, protector meus, cornu ſalutis meæ, & ſuſceptor meus. Amen.

VII. Exercitium,

Gratitudinis erga Deum.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo, narrabo omnia mirabilia tua. Mirabilis enim facta eſt ſcientia tua ex me ſuper miſericordiâ, & veritate tuâ erga me. Vnde enim hoc mihi, ut recorderis mei, & tot me prævenias benedictionibus dulcedinis, & amantiſſimæ charitatis tuæ?

Adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi non meminero tui in principio lætitiæ meæ. Tu enim potentiſſimus, & ego vapor, & nihil; tu ſapientiſſimus, & lumen; & ego tenebræ, & ignorantia; tu bonitas ipſa; & juſtitiæ meæ, ſicut pannus menſtruatæ; & tamen hæc mihi præſtas, & aperis manum tuam mihi, & imples me omni benedictione.

Ideo eructavit cor meū verbum bonum, & dico tibi opera mea, & totum me, ut facias de me volē tem in bonis & malis in tempore, & in æternitate trado me tibi, qui tradiſti temetipſum pro me. Reddo me tibi, ut vivas in me, & tibi moriar, & diligam te toto corde meo. Amen.

VIII. liud

VIII. Aliud exercitium,

Gratitudinis pro innumeris Dei beneficiis.

Quid retribuam tibi, Deus meus, pro omnibus quæ retribuiſti mihi, cor, corpus, & animam meam? Credo enim tibi, & in te ſpero, & verè toto corde te diligo.

Ecce vota mea tibi Domino meo reddam coram omni populo tuo, & deſideria hæc, qui dediſti incipere N. dabis ſpero perficere.

Spondent hoc beneficia plura, corpus & ſanguis tuus pignora mihi ſunt, ſed ſuper omnia Charitas tua, quod non me deſeres, neque derelinques. Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes.

Repleatur os meum laude tuâ, ut cantem gloriam tuam, tota die magnitudinem tuam. Benedicam te Domine in omni tempore, non labiis tantum, ſed & factis. Vtinam ſic luceat lux mea corã hominibus, ut videant opera mea bona, & glorificent te qui in cœlis es. Amen.

IX. Exercitium,

Pro Affectu Reſignationis.

O Chriſte Ieſu, refugiũ meum, Domine mi, credo, & in te ſpero, & te toto corde diligo. cum vero in te vivamus, moveamur, & ſimus, ex hoc momento in æternum tibi vivam, & movebor, & ero.

Quid enim mihi eſt in cœlo, & à te quid volui ſuper terram? ſi quid eſt, toto corde abnego, ut amẽ te tota anima mea. Et vero quid ve le miſeri extra te poſſumus, in te uno omnia habentes?

Ecce appoſuiſti mihi in hoc N. aquam & ignem, mortem & vitam, triſtia & læta, ſperanda & timenda; quid optabo aut timebo? ad quæ extendã manum meam? ego neſcio introitum & exitum meũ, ô Ieſu, neſcio, tu ſcis, fac de me quod placet tibi, tuus ſum ego toto corde.

In manibus tuis ſortes meæ: ſive in morte, ſive in vita. ad te levabo oculos meos & extollam manus meas in ſancta, benedicam te Domine in æternum, in æternum.

O unica ſpes Chriſte Ieſu, Deus meus, fiat voluntas tua, ſicut in cœlo & in terra, fiat, fiat, non quod ego volo, ſed quod tu. Ecce ut jumentum factus ſum apud te, & ego ſemper tecum, ideò omnem ſolicitudinem meam, ſive de publicis ſive privatis agatur, in te projicio, ex nunc in æternum; quoniam ſcio, tibi de illis & iſtis, ter maxime Deus, eſt

cura, etiam de me; etſi noveris me, & nihilum meum. Cuſtodi me obſecro propter te, ut pupillam oculi, & ſub umbra alarum tuarum protege me.

Etſi non eſt malum in civitate, quod non feceris, amantiſſime Domine mi, quid quærar? fiat, fiat voluntas tua; & ſi non eſt bonum niſi à te, ad quem reſpiciam niſi ad te? & præſtolabor cum ſilentio ſalutare tuum Deus meus, & diligam te toto corde meo. Amen.

X. Exercitium,

Pro affectu Humilitatis.

Diſcere me jubes à te, Magiſter bone, ut mitis ſim & humilis corde. Et unde obſecro, qui nihil ſum & vapor, ignorans odio an amore dignus ſim, ipſe me ſeduco? Si nihil ſum, ſi nihil habeo quod non accepi, & tua ſunt omnia, cui me præponam? Omne datum optimum, & omne donum perfectum deſurſum eſt, deſcendens à Patre luminum. Et Deo gratias, Deo gratias, Deo gratias, video quis ſim, ubi ſim, & qualis; ubi, eheu, eſſe hodie poſſim, quid faciam & facere hodie poſſim? mala ſcilicet omnia ex me, & bona aliqua per te; non enim ſumus ſufficientes facere aliquid ex nobis, tanquam ex nobis, ſed ſufficientia noſtra ex te eſt, & omnia opera noſtra operatus es in nobis.

Nunquid ergo gloriabitur ſecuris contra eum, qui ſecat in ea, & coram te, ter maxime Deus, qui exaltas humiles & deſpicis ſuperbos, etiam Angelos, mente cordis ſui, & humilias omnem ſuperbū. Cupio igitur gratia tua recumbere tecum in noviſſimo, de nullo queri; omnia enim in vero judicio feciſti, nullum æmulari; ex te enim & in te & per te ſunt omnia, Deus cordis mei & omnia.

XI. Exercitium,

Pro Contemptu Rerum terrenarum.

O ſapientia Æterna, ô Veritas, ô Magiſter bone, qui eructaſti nobis abſcondita à conſtitutione mundi, da mihi, ut idem ſapiam tecum, idem loquar. Beatos eos appellem, nempe pauperes, mites, patientes, pacificos, quos tu appellaſti, & ſunt in æternum apud te, tot Sancti & Electi tui.

Da ut de mundo, & concupiſcentia ejus ſentiam quod tu Deus meus: nonne enim tranſit inſtar navis, floris, volucris, fluminis, fumi & vaporis quidquid eſt? quid enim qui ab orbe condito hoc in loco, urbe, regione, vel etiam à ſæculo fuerunt, ubi

ubi nunc ſunt? ubi ergo & illi brevi erunt, qui nunc ſunt? tranſierunt illi, & non eſt invenire veſtigium eorum, tranſibunt & hi.

Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Scio, ſcio, & tu ſola veritas, ſola bonitas, quam diligo ſuper omnia, pro qua deſero omnia. Quid enim prodeſt mihi & ulli homini, ſi univerſum mundum lucretur, & animæ ſuæ detrimentum patiatur? quid prodeſt?

Verè enim non ſatiatur oculus viſu, nec auris auditu impletur, neque anima his terrenis omnibus; res enim omnes extra nos ſola cognitione fere in nobis ſunt, imò æquè anima in opinione ſola, atque reipſa quieſcit, neque in ullo omnino quieſcere poteſt cor meum, niſi requieſcat in te.

Cur ergo in vanum curro, & aërem verbero? cur ullius hominis diem quæro, aut judicium revereor? Mihi pro minimo eſt ab ullo judicari, aut ab humano die.

Quid vero mihi opus eſt cætera quærere, quibus expleri non poſſum? & quæ, ſi primum quæſivero te, ultro adjicies mihi? Eant igitur qui confidunt in nihilo, & loquuntur vanitates, conceperunt laborem, & pepererunt iniquitatē; ova aſpidum ruperunt, & telas araneæ texuerunt, & cum dictum ſit à te, Niſi quis renunciaverit omnibus, quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus, abnego omnia & adhæreo tibi, Deus meus, omne bonum. Amen.

XII. Exercitium,

Pro Paupertate.

O Rex regum & Dominus dominantium, qui mihi hic ades & ubique me conſervas, veréne dixiſti: Beati pauperes ſpiritu, ô veritas, & ego beatus eſſe nolim, & habere regnum tuum, & ſimilis eſſe tibi Regi meo, Deo meo, & ſedere aliquando, & tecum judicare? verè elegiſti pauperes in hoc mundo, & deſiderium pauperum ſoles exaudire.

Elige ergo me, & exaudi me, quia ecce toto corde & ſincero abnego omnia propter te, parva & magna, ſaltem affectu, ut dicere aliquando poſſim: Ecce nos reliquimus omnia, & ſecuti ſumus te, quid ergo erit nobis? quid? certè theſaurus maximus in cœlo. Et quis ille? Tu ipſe amantiſſime Ieſu. tu enim theſaurus meus, in quo cor meum & omne deſiderium meum.

Nudus egreſſus ſum de utero matris meæ, & nudus revertar illuc; & ego nudus, nudum te Ieſum ſequi

ſequi cupio, & perfectus eſſe, & vendere omnia, ut inveniam in te hic & in æternum centuplum & omnia. Amen.

XIII. Exercitium,

Pro Obedientia.

Humiliaſti temetipſum Domine Deus meus, & Rex meus, factus obediens uſque ad mortem, mortem autem crucis, ut diſcerem à te, ut ſim mitis & humilis corde; & ego non ſequar te ſic invitantem me? non audiam te dicentem; Qui vos audit, me audit, qui vos ſpernit, me ſpernit?

Sequar per gratiam tuã: melior certe eſt obedientia quam victimæ, & auſcultare magis, quam offerre adipem arietum; quaſi enim peccatum ariolandi eſt repugnare, & quaſi ſcelus idololatriæ, nolle acquieſcere. Itaque per gratiam tuam ſubjectus ero omni creaturæ propter te, maxime ſuperioribus meis ſive bonis, ſive dyſcolis; & voluntarie ſacrificabo tibi, qui oblatus es propter peccata mea, & attritus propter ſcelera mea, ut nec in ullo opere inveniatur voluntas mea.

Neque inquiram, velut nec Abraham, quare præceperis mihi, tu enim ſapientia æterna es, & ego puer neſciens introitum & exitum meum. Tu bonitas infinita es, & de me quaſi ſolus eſſem, ſolicitus eſſe digharis; & ſcio, vir obediens loquetur victorias.

Quid igitur eſt Domine Ieſu, Redemptor mi, quid vis me facere? paratum cor meum, paratum cor meum: da quod jubes, & jube quod vis ſervo tuo, filio ancillæ tuæ. Veni enim facere voluntatem tuam, Deus meus, volui, & volo legem tuam in medio cordis mei. Amen.

XIV. Exercitium,

Pro Caſtitate.

O fili Virginis Ieſu Chriſte, dilectiſſime animæ meæ, cujus oculi contemplantur me omni loco, beati ſanè ſunt mundi corde, verè beati, quoniam ipſi te videbunt; hoc eſt unicum votum meum, & omne deſiderium meum.

Audivi dicentem Eccleſiaſten tuum: Qui diligit cordis munditiam, propter gratiam labiorum ſuorum, habebit amicum regem: ideò ego eam diligo, ut tu mihi, amantiſſime Domine mi, amicus ſis, qui dediſti mihi gratiam, ut caperem verbum, quod non omnes capiunt, ut non nuberem, ſed eſſem, ſicut Angelus Dei, ſollicitus tantum de iis quæ Domini mei ſunt, ut anima mea tota pulchra, & ſine macula, & ruga audire aliquando mereatur: Veni, veni

veni de Libano ſoror mea ſponſa, veni, coronaberis.

Sed quia ſcio quoniam aliter non poſſum eſſe cõtinens, niſi tu Deus des mihi, rogo te per viſcera miſericordiæ tuæ, cuſtodias animam meam, quoniam ego ſanctus ſum, ut vitem occaſiones eas, & converſationem N. & diligentiſſime ſenſus cuſtodiam, ut ignem illum evadam qui ad internecionem devorat, urat vero me ignis amoris tui, quem voluiſti vehementer accendi. Amen.

XV. Exercitium,

Pro Patientia.

Audio te patientiſſime Ieſu, & video te velut præſentiſſimum, virũ dolorum, & ſcientem infirmitatem, audio dicentem verbo & exemplo, ut in patientia poſſideam animã meam: qui vult venire poſt me, tollat crucem ſuam, & ſequatur me.

Itaque cupio tollere crucem & ſequi te. ſcio enim quod non ſines me tentari ſupra id quod poſſum. Tu noſti vires, onus jumenti tui, quale ego factus ſum apud te. Et ſcio, bona & mala, paupertas & honeſtas à te Deo meo ſunt; neque eſt malum in civitate, quod non fecerit Dominus. Et ſi bona de manu tua accepimus, mala quare non ſuſtineamus?

Iram tuam Domine portabo, quoniam peccavi tibi; omne gaudium exiſtimabo, uti me hortatur Apoſtolus, cum in varias tentationes incidero, & recogitabo te, amantiſſime Ieſu, qui talem ſuſtinuiſti adverſus temetipſum pro me contradictionem, ut patientia mea multò precioſior auro inveniatur in laudem & gloriam nominis tui, qui tot ac tanta pro me paſſus es, ut intrares in gloriam tuam. Et ſpero momentaneum hoc N. & leve tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operabitur in nobis. Amen.

XVI. Exercitium,

Pro Abſtinentia.

O æterna Sapientia, fierine poteſt, ut non tinniant adhuc ambæ aures noſtræ præcepto illo tuo primo dato homini, primo & ſancto: In quocunque die comederis, morte morieris, & adhuc Evæ noſtræ libet auſcultare, & hoſti huic viliſſimo ſuccũbere, & ventri ut Deo parere? & edere, & nunquã ſatiari ſiliquis porcorum? juſtus comedit & replet animam ſuam, venter autem impiorum inſatiabilis.

Nonne omnis qui in agone contendit, ab omnibus ſe abſtinet, & illi quidem,

dem, ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem ut incorruptam?

Nolo igitur amore tui, qui pro me eſuriiſti quadraginta dies, & ſitiſti, felle & aceto in cruce potatus es, nolo propter viliſſimam eſcam, momentaneam voluptatem, deſtruere opus tuum Deus meus; ſed libens, ſi placuerit, ſequar te Domine cum Nazaræis, vinum & ſiceram non bibam, in quo eſt luxuria, ſed deſidero cum Daniele & Eliâ, Ioanne, & omnibus ſanctis tuis ſobrie, & juſte, & pie tibi vivere, & expectare beatam ſpem, & adventum gloriæ tuæ ô Deus, ô ſatietas, ô verè omne bonum meum. Amen.

XVII. Exercitium,

Pro fervore Spiritus renovando.

Domine Ieſu, Rex meus & Deus meus, tu pro me in laboribus es à juventute tua: omnes Electi tui portant pondus diei & æſtum; ſol, ſydera, Elementa; & omnes creaturæ tuæ ſerviunt mihi; ut ego ſerviam tibi. Filii hujus ſæculi quid non faciunt pro viliſſimis bonis? pro fumo honoris, umbra voluptatis, quomodo ſudant, & ſeſe diſcruciant! Et ego ſervus tuus emptus pretio tam magno, conductus mercede tam grandi, adhuc ſtabo toto die otioſus? Quin ſuave jugum tuum, & onus leve gaudens ſuſcipiam. portabo & glorificabo te in corpore meo: & per gratiam tuam, quodcunque pôteſt facere manus mea, inſtanter operabor pro te, qui ſic operaris omnia in omnibus pro me; & ſic operatus es ſalutem meam in medio terræ. Nam qui parcè ſeminat, parcè & metet: Bonum autem facientes, ſi non deficiamus; ô quam copioſè, tempore ſuo metemus, portantes manipulos noſtros cum exultatione! Tunc ſatiabimur ab ubertate domus tuæ; & comedemus panem in regno tuo in æternum, ſi hoc brevi vitæ momento in ſudore vultus noſtri veſcamur pane, & regno tuo vim faciamus?

Quid ergo egeſtatem operatur mihi manus remiſſa, cum manus fortium ſibi paret divitias? Audio dicentem, Qui congregat in meſſe, filius ſapiens eſt; qui autem ſtertit æſtate, filius confuſionis. Ecce nunc tempus acceptabile, & tempus meſſis, vita præſens: nunc dies ſalutis, in quibus multos meritorum & gratiæ tuæ manipulos colligere licet: veniet hyems, in qua nemo operari poterit. Mors enim non tardat: & tempus irrevocabile volat. Da mihi,

ut horum memor, satagam per bona opera certam facere vocationem, ne si fortè tepidus esse cœpero, incipias & tu evomere me ex ore tuo.

XVIII. Exercitium,

Pro mortificatione curiositatis.

Domine Iesu Christe, in quo omnes thesauri scientiæ & sapientiæ absconditi sunt; utinam noverim te, noverim me; utinam noverim voluntatẽ tuam. Illa enim sola scientia sufficit mihi, quâ in æternum sapiens & salvus esse possum; & cognoscere te, videre te, ac possidere in te omnia; eò plura ac perfectius, quo minus me hîc vana curiositas in diversa distraxerit. Vnum enim est necessarium, & hæc est vita æterna, ut unum te cognoscamus.

Hæccine vera sunt? hæccine viva fide credo? & quasi crederem, sic vivo, cogito, loquor, & operor coram te? & in te spero, ô spes unica; & te amo, ô infinita bonitas hic mihi præsentissima?

Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam, spero in te solo, & scio, non confundar: vanitas enim vanitatum, & omnia vanitas: & sicut amore tui super omnia doleo, quod offenderim te, ita toto corde amo te super omnia. Et quid ultra me separare poterit à te, ô Iesu, ô vita, ô amabilissima charitas! ô Deus cordis mei & omnia! Quid nunc, anima mea, quæram altiora & fortiora me scrutari? Cur oculos convertam ad vanitatem, & non ad te ô Iesu, in quo solo est salus nostra? Sed, eheu! per negligentiam terra nostri cordis inculta spinas & tribulos germinat; & quia in seipsâ non invenit requiem, foris cogitur evagari anima nostra; & dum à sui circumspectione torpescit; incuria sui, curiosam in alia facit. Et verò omnis sapientia, scientia, experientia, vana est, quæ ad æternitatem non prodest. Quid ergo est nisi afflictio Animæ, quæ satiari non potest, neque in ullâ creaturâ quiescere, sed in te solo, in quo sunt omnia? O felix anima, cui tu unus es omnia, & quæ in te videt omnia, & à te accipit, & ad te dirigit omnia, ô Deus cordis mei, & omnia.

XIX. Exercitium,

Pro pace & tranquillitate animi,

Crebrò homini pio usurpandũ.

Nam Pax Dei exsuperat omnem sensum.

Agnosco, Domine Iesu, mihi præsentissime, quòd in pace factus sit locus tuus.

tuus. Tu vero solus, pax nostra, & centrum, & requies, & omne bonum mihi es. Quid ergo opto, aut spero jam præter te? Quid metuo, aut doleo extra te? Tu amor meus; tu timor meus.

Domine mi, mane obsecro mecum, & in te sine quiescat anima mea; & delectetur in te: Quid enim est, quod paci illi, quæ in te est, comparari valeat, cum exsuperet omnem sensum; & plus quam juge convivium sit secura & quieta mens, quam inhabitas?

Absit ergo, Domine mi, ut ista N. res me turbet; hanc petam; de illa doleam extra te. Nulla enim adferre mihi ullum bonum potest, si pace tuâ caream. Et quid mihi deesse potest, si te omne bonum habeam? Cur præ sordibus & spinis his N. te ô summum hominis bonum, perdam; pacem, inquam, animæ meæ? Habeant sibi, quæ volunt, filii hujus sæculi; Ego autem in te gaudebo, & exultabo in Deo Iesu meo; Tu verò dispulsâ nube vanitatis hujus, & ostensa luce voluntatis tuæ facies, (ita spero & humillimè rogo) ut pax, & serenitas tua repleat & exhilaret cor meum. Nunquid, etsi haberem omnia, sine te, nihil essem, & nihil haberem inter omnia; sed & renuntiare omnibus deberem, si vellem tuus esse discipulus? Quorsum ergo haberē illa, si te unà cum illis habere non possem? Si bonum meum unicum tollerent, aut minuerent, id est, pacem animæ meæ? Et quidem ideo petuntur, & quæruntur ista, ut quiescat in iis cor nostrum; sed quis unquam hoc assequutus est? imo inquietum semper est cor, donec in te solo requiescat. Nam capax summi boni, quidquid te minus est, illo repleri aut satiari non potest.

Ita scio, ita credo, ita mihi denunciant secula præterita, & omnis creatura.

Cur verò non respuo illud bonum? cur illud malum non admitto, quod dum longè est, & extra muros est, velut hostis adspectu solo, & affectu turbat animam meam? Absit Domine, averte hoc à servo tuo; cujus certe pax & omne bonum est conquiescere in voluntate tuâ. Tu nosti quid expediat publicè & privatim gloriæ nominis tui, & meæ saluti: Ego verò, cum id ignorem; quid spero, vel metuo; quid doleo, vel gaudeo, nisi de voluntate tua?

Et verò, quidquid eveniat, nihil scio, fiet, nec

capillus

capillus de capite peribit, non folium arboris, non arena movebitur, absque providentiâ tuâ: Vnde nec mirari debeo, nec de ullo unquam eventu conqueri: facta enim est, & fiet voluntas tua; quin & mea; quia toties eam resignavi, uti & jam resigno tibi, cujus ego totus sum, & omnia: Vnde humillimè rogo, ut nunqam, ô Sapientia æterna, quidquã secundum meam insipientẽ voluntatem facias; aut fieri permittas. Fiat mihi potius in omnibus secundum verbum & beneplacitum tuum. Sola tua voluntas secundissimus ventus, quo aspirante inter tot fluctus vitæ præsentis, ad portum salutis, & beatæ æternitatis securè pervenire liceat. Amen.

XX. Exercitium,

De recto usu bonorum:

Vtilißimum Divitibus in hoc sæculo; ut VÆ divitum, *iis vertatur in beatitudinem* Pauperum.

Legite ô divites, & intelligite.

O benignissime Deus, cujus est orbis terræ, & plenitudo ejus; qui bonorum nostrorum non eges, sed bona tua nobis tam largè communicas: prout & ego de liberali manu tua isthæc bona me recepisse fateor;

Sed veréne bona sunt? O bone Iesu, tu æterna Veritas dic mihi obsecro; quia pungit & angit me sermo tuus. *Væ*, inquis, *vobis divitibus, qui hic habetis consolationem vestram*, & divitem illum testaris recepisse bona in vita sua, sed demum sepultum in inferno.

Siccine nos gloriamur in bonis istis, & beatos dicimus, quibus hæc sunt; cum tu æterna veritas iis *væ* commineris? imò addis, *Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum cœlorum*; & rursum: *Facilius est camelum transire per foramen acus, quam divitem intrare in regnum cœlorum.*

Hæccine vera sunt? immo verissima; utpote verba æternæ veritatis. Quomodo ergo nos illa vocamus bona, & tot ea curis ac laboribus paramus? An quod facient possidentes bonos, & tibi summo bono gratiores? Verùm audio te non divites, sed pauperes elegisse in hoc mundo. Item, *Si dives fueris non eris immunis à delicto*; & iterum, *Omnes qui volunt divites fieri in hoc sæculo, incidunt in tentationes & laqueos diaboli; & desideria multa inutilia & nociva, quæ mergunt homines in perditionem.*

Sed forte auxilio sunt ad commodius serviendu tibi? Verùm audio, *Non pote-*

Potestis Deo servire & Mammonæ; & iterum, *Qui amat aurum non justificabitur. Nihil enim est iniquius quam amare pecuniam*; & , *Beatus vir qui post aurum non abiit , nec speravit in pecuniæ thesauris*; *Beatos* quoque pronuncias *pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cœlorum.*

O vox Domini confringentis cedros! & revelantis condensa! An huic credo Deus meus ? verène credo tibi ô æterna Veritas? væ mihi misero, quem fluxa bona ad breve momentum concessa in tale discrimen adducunt , ut per ea separari possim à te summo bono, & mergi in perditionem ac extremum malorum.

Quid faciam tibi, ô custos hominum ; quare posuisti me in loco & statu tam lubrico? Quid faciam, ut per bona temporalia non amittam æterna ? Iubes, ut divitiis, si affluunt, cor non apponam, ut non superbè sapiam; ut honorem te de substantiâ meâ, imo tuâ ; nihil enim intuli in hunc mundum , sed nec auferre quidquam potero. Dispensator quidem tuus sum ; sed eheu ! ubi veneris positurus rationē cum servis tuis, quomodo fidelis inveniar ?

Angustiæ mihi sunt undique. Sed ecce, scio quid faciam. Potius quam peream æternum, abjiciam omnia propter te ; & tu restitues mihi longè meliora. Arcta est via & angusta porta, potius quam excludat à te , libentissimè ponam, aut potius apud te deponam omnia. Scio enim, quia tu potens es depositum meum servare , qui teipsum servas mihi, ô Deus meus & omnia.

Dixisti, ô æterna Veritas , non solum religiosis & monachis; sed omni Christiano, *Nisi quis renunciaverit* (saltem affectu) *omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus.*

Renuncio itaque omnibus, & humillimè rogo te per viscera misericordiæ tuæ , ut possim esse discipulus tuus : ô Domine salus & vita nostra , tu non delectaris in perditione & morte cujusquam ; Aufer ergo à me concupiscentiam oculorum , & suscipe hoc desiderium meum , quo jam secundum affectum animi mei omnibus renuntio , reipsa etiam paratus facere potius, quam te offendere ; & pauper esse potius cum Lazaro, quam cum Epulone dives.

Itaque cor meum, & omnia mea, id est, quæ tua sunt , tibi lubens offero. Dispone de iis , prout tibi placet : Si enim tua sunt , uti verè sunt, iniquus sim, si jus tuum usurpem mihi.

Esto igitur, tollat ea vel vis hominum , vel clades bel-

bellorum, vel malitia Satanæ, vel injuria tempestatum; vel alius quicumq; casus: Ego in te unum respiciam: patienter & humiliter dicam cum Iobo, *Dominus dedit, Dominus abstulit; sit nomen Domini benedictum.*

Si petat à me pauper, aut potius tu ipse per pauperem subsidium; reddam libens, nam tuum repetis; & tamen, quæ charitas tua est, centuplum promittis. An fortè diffidam tibi, & potero unquam à me ullum tristem ac vacuum dimittere? Nequaquam; ita coram te, & cœlesti curiâ tuâ propono.

Quidquid præterea cognovero ex ratione, aut prudentum consilio, aut tuâ inspiratione, fore ad majorem tuam gloriam, (non meam) id paratus sum facere. Deserenda semel in morte, jam potius affectu, tui caussâ desero; perdenda, jam volens perdo; ut serventur tibi, adeoque mihi apud te. Iam abrenuntio omnibus, ut sim tuus discipulus.

Si mundus hæc non intelligit; cujus est hîc thesaurizare; domum ad domum conjungere; familias augere, splendide vivere; ambulare in magnis; grande nomen quærere: utinam saltem ego inter discipulos tuos; & dispensatores fideles per gratiam tuam esse desiderem; tanquam redditurus brevi rationem villicationis meæ; & responsurus tibi, quærenti, cur non dederim ad usuram talenta tua; neque enim fallere te possum; Scio quid à servo meo exigerem; scio quid à me tu postules. Absit verò ut sim servus sciens voluntatem Domini, & non faciens.

Ergo me, & omnia mea ex toto corde reddo tibi. Ecce jam affectu pauper sum: Ecce reliqui omnia, & sequor te. Quid ergo erit mihi? Tu Deus meus, & omne bonum: Tu merces mea magna nimis. Tu pars & hæreditas mea; & quid ni sufficiat mihi? Quin etiam nunc das mihi teipsum; id est, corpus & sanguinem tuum. insuper cẽtuplum, & vitam æternam promittis. Credo tibi, quia Veritas es; omnis autem homo mendax. Credo tibi, quia summa bonitas es; & beneficiis vinci non potes; Etenim quæ verè tua sunt, ea reddimus tibi, ô Deus cordis mei, suscipe ea, sicut sincero corde offero: Tu verò, quando placebit tibi, me à bonis seculi pauperem, sed tuis donis divitem suscipias in æterna tabernacula tua. Amen.

CAP. VI.

Exercitia matutina & veſpertina cōplectens.

EXERCITIVM Matutinum.

VT recte pieq; diem tranſigas, plurimum refert bene cœpiſſe. Itaque mane evigilans, protinus diei auſpicio DEI *memoriam junge, & cave, ne Actionum & Cogitationum primitias alius habeat præter Deum. Male & infeliciter tibi nullus ibit dies, quem Deo auſpice cœperis. A fonte enim omnis boni, quid niſi bonum?*

Quinque puncta exercitii matutini.

1. *Sis gratus.* 2. *Cor offer.* 3. *Opus diſpone futurum.* 4. *Vita peccatum.* 5. *Subſidiumque pete.*

I. GRATIARVM ACTIO.

O Æterne Deus, laudo te, & gratias ex intimis cordis mei viſceribus ago tibi, quia me *Creaſti* ad imaginem tuam; & pretioſo Filii tui ſanguine *Redemiſti* me: Sed & præter alia innumera beneficia, hucuſque tam clementer *Conſervaſti* me; & hac nocte à periculis maliſque me cuſtodiens, ad hujus diei initium incolumem perduxiſti. Quid retribuam tibi Domine, pro his & aliis omnibus, quæ dediſti mihi?

II. OBLATIO ſui ipſius.

Ecce Domine totum libens offero tibi, à quo profluxit omne quod habeo; Corpus, Animam, utriuſque vires, & omnes hujus diei Cogitationes, Verba, & Opera AD MAIOREM NOMINIS TVI GLORIAM purè & planè refero; ut in his omnibus laudetur & glorificetur nomen tuum benedictum in ſæcula: Idque in unione omnium operum, quæ Salvator noſter in terris in perfectiſſima charitate pro ſalute noſtra geſſit: ut ex abundantia meritorum unigeniti Filii tui, in quo tibi benè complacuit, mea juvetur infirmitas, & defectus ſuppleatur.

III. DISPOSITIO Actionum.

Sed quid me vis facere, ut placeam tibi? Scio Domine, quia rigidam totius vitæ & temporis rationem reddemus tibi, quando venies poſiturus rationem cum ſervis tuis. Et hinc merito vereor omnia opera mea, ſciens quia non parces delinquenti; neſciens autem, quâ horâ venturus ſis, & citaturus me, ut reddam rationem villicationis meæ: & quid, ſi hodie? Itaque cum in hoc ſtatu, N. officio, N. gratia tua vivam, ſtudiis & ope-

ribus

ribus vocationi meæ congruentibus, velut N. & N. diligentius incumbam; omnia honeste, & secundum ordinem facere conabor.

Et quia jubes primum quærere regnum Dei; negotiis & curis externis parcius me tradam, ne tempus desit negotiorum omnium maximo, seu curæ salutis & æternitatis. Agnosco enim quia vanum est, curare & lucrari omnia, & te solum, summum bonum perdere. Quin potius præ omnibus, & in omnibus te quæret anima mea, ô Deus meus & omnia.

IV. FVGA PECCATI.

Vtinam, ô Domine, dirigantur hodie viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas! Et certe non libet ambulare vias peccatorum, vias difficiles, in quibus nil nisi contritio & infelicitas; nam etsi initio videantur bonæ, tamen illarum novissima ducunt ad mortem. Iuravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ. Dixi, Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea. Avertam oculos meos, ne videant vanitatem: & utinam omni custodia servem cor meum. Scio, has N. & illas N. occasiones sæpius mihi fuisse damnosas; Et quomodo eidem me rursus hodie periculo cōmittam? Non faciam ô Domine, amore tui, cui uni placere, servire, & adhærere desiderat anima mea.

V. PETITIO GRATIÆ Divinæ.

Verum ô Domine, quid prodest hæc velle, nisi tu des posse & perficere? Frustra proponit homo, nisi quem gratia tua disponit. Tu nosti fragilitatem meam, quia inops & miser ego sum, nec quidquam sine te facere possum, imò ne cogitare quidem: sed ex te uno est omnis sufficientia mea. Exurge itaque in adjutorium mihi, & efficaci tua gratia vires adde, ut quod volo bonum, feliciter perficere possim.

Tu quoque, ô sanctissima Dei Mater, Virgo, & Patrona mea singularis, curam clientis tui suscipe, & monstra te esse matrem. Tuque ô Angele custos, qui jussu bonitatis divinæ mei curam suscepisti. Et vos ô SS. Patroni mei N. N. mihi præcipue dilecti, hodie clienti vestro fideliter adsistite, & in viam salutis dirigite. Vestris, quæso, precibus & meritis apud Deum agite, ut ejus gratię ductu sic vivam hodie, ut vobiscum vivam, gaudeam, Deumque laudem in æternitate. Amen.

EXER-

EXERCITIVM

Ingentis meriti & efficaciȩ seu actus Heroicus & Pactum cum Deo ineundum.

EX PHILIPPO Rovenio *Archiep. Philip. Vicar. Holland. in Instit. Christ. piet.* Et P. Mart. à Matre DEI, *Carm. Excalc. in Gymnas. Phil. Christ. Quos de vi & præstantia hujusmodi Exerc. plenius consule.*

HOmo pius *Deum indesinenter laudare, & modico labore plurimum mereri cupiens hujusmodi* Pactum *cum* DEO *inire potest; Nempe, quod ad certa quædam signa v. g. sonitum campanæ, aspectum Cœli, tunsionem pectoris, &c. (nam signa pro placito assumi & multiplicari possunt) velit & gratum habeat quodvis opus bonum, &* DEO *gratum, quod unquam factum est, seu hodie fit, aut unquam deinceps futurum est, aut fieri posset. Item, toties se ipsum velle* DEO *offerre; dolere de peccatis; renovare proposita, vota; Deum adorare, laudare, &c.*

Vim & valorem hujusmodi Actus *à contrario colligere licet. Si quis statueret secum, quoties audit campanam, cœlum respicit, &c. toties se velle ratum & gratum habere, quicquid unquam mali actum vel agendum est, optaretque se ejus esse participem, quanta is se culpa obstringeret! Hoc itaque si in malo tam efficax est, quidni idem bono applicatum immensa virtutis & meriti erit? Sed en* Formulam hujusmodi Pacti.

O benignissime Pater misericordiarum, Deus, Dominus, ac Creator meus: ex quo, per quem, & in quo sunt omnia. in te enim vivimus, movemur & sumus; proindeque supremi jure Dominii omnia serviunt tibi: Hinc & tuus sum ego; uti nunc meipsum trado tibi in servum perpetuum fœdere sempiterno; ut omnia vitæ meæ momenta, & omnia quæ intra me, & circa me sunt, benedicant Nomini tuo. Sed quia præsentis vitæ necessitates minus sinunt mentem indesinenter intendere laudibus tuis, hinc tale PACTVM tecum, mi Domine, inire cupio.

Quoties cœlum suspexero; vel pectus percussero, vel piam imaginẽ adspexero. Quoties horologium; aut signum Missæ, vel Elevationis sacratissimæ Hostiæ percepero; Rosarium vel librum in manus accepero. Quoties carnem, mundum, vel Dæmonem, me in quacunque materia fidei, spei, charitatis, castitatis, patientiæ, humilitatis, &c. tentantem sensero; &c. Nunc

pro tunc declaro, toties me facere & exercere velle omni meliori, quo fieri poteſt, modo & forma, Actus hoſce ſequentes: etſi fortè pro tunc ad hoc mente minus adverterem.

Toties, inquam, gaudeo & gratulor tibi ex animo, ob infinitas perfectiones tuas, quod ſis QVIES, id eſt, DEVS ſummè potens, ſapiens, bonus, miſericors, juſtus, &c. Summū Creaturæ rationalis bonum. Quod nullius egeas, utpote teipſo ſat beatus, & ſufficiens tibi; noſtra autem omnis ſufficientia ex te ſit.

Gaudeo etiam, Domine, propter opera bona, quæ unquam facta ſunt, hodie fiunt, fientque deinceps, propter amorem tui: aliaque omnia, quæ fieri poſſent ab iis quos creaſti & creare potuiſſes; idque ea qua poſſibile eſt, perfectione.

Gaudeo ob ea quæ Dominus noſter Ieſus Chriſtus, Virgo Maria, SS. Angeli, Patriarchæ, Prophetæ, Apoſtoli, Martyres, Confeſſores, Virgines, omneſque SS. & fideles omnes egerunt ad gloriam tuam; nec non ob amorem quo te æternū proſequentur, & laudes, quas tibi in perpetuum dicent.

Offero tibi omnia Sancta Miſſæ Sacrificia quæ vel hactenus in Eccleſia peracta, vel deinceps uſq; ad conſummationem ſeculi peragenda ſunt; idque animo *Adorandi* & laudandi te uti DEVM ſupremæ majeſtatis, potentiæ, ſapientiæ, bonitatis, &c. Itē *Gratias* tibi agendi; nec non *Placandi* te, & bona gratiæ & gloriæ *Impetrandi* à te.

Doleo de peccatis meis omnibus & ſingulis ex animo, propter amorem tui. *Spero* de infinita miſericordia tua veniam. *Propono* cum gratia tua, non amplius offendere te.

Doleo quoque ob tot peccata à mundi initio, hucuſque à quocunque homine commiſſa, iiſque te tam graviter offenſum. Opto ex animo, ut compenſari aliquatenus meo ſanguine poſſent. Vtinam vice cujuſque peccati ſingulis Æternitatis momentis mille tibi obſequia à SS. Angelis, & omnibus Beatis deferantur.

Dimitto ex animo, amore tui, omnibus qui me offenderunt, vel quomodocunque læſerunt: & opto illis pro ſingulis offenſis, à te peculiarem aliquā gratiam, ſeu beneficium. Et utinam nunquam ipſi tuam offenſam incurrant.

In manus tuas committo me, & omnia mea; præſertim finē vitæ meæ, ut diſponas de me, uti re maximè tua, in tempore

&

& æternitate, quod tibi placuerit, & visum fuerit fore ad majorem Gloriam tuam.

Postremò offero tibi, quidquid possum melius, & meliori modo; præcipuè verò VITAM, Passionem, & Sanguinem D. N. I. Christi in gratiarum actionem pro beneficiis omnibus Corporis & animæ, quæ à te hactenus accepi, & deinceps accipiam, præsertim pro charitate, qua ab æterno dilexisti me. Et pro dono perseverantiæ obtinendo; ut tibi inseparabiliter adhæream.

Hunc ipsum Actum, quo ad singula membra, aliaque his implicite inclusa, toties ratum esse volo, quoties aliquod è signis præstitutis, vel præstituendis edidero: imò tot vicibus, quot creaturæ productæ sunt à te, aut produci possunt: quoties spiritum duxero. Denique quoties possibile, vel imaginabile est, id ipsum iterari, ac multiplicari. Atq; hoc purè ob amorem tui, omnesq; bonos ac sanctos fines, qui ab ullo haberi possent.

DOMINE, quod dixi, dictum, factum, gratum, ratumque volo; affectu, effectu, fructuque, quo ad licet, maximo.

Hunc actum hac forma prolixiore, semel in die præsertim mane, vel ante, seu post Sacrum, exercere sufficit. Sed sæpissime ad signa constituta repetatur; quod haud erit difficile; cum sola & unica mentis directione, seu reflexione fieri possit. Item dicendo, O IESV. *vel,* O DEVS meus & OMNIA.

ORATIO VTILISSIMA,

Qua mane quivis Actiones suas, & omnia DEO commendet, ac Christi Meritis uniat.

Ex precibus German. P. Petri Canisii Soc. I.

LAudo te ex toto corde meo, & gratias ago tibi, Domine Deus meus, quòd, cum nihil essem, creaveris me ad imaginem tuam; ita nimirum ut æterni & summi Boni, id est, tui ipsius capax essem. Et cùm jam perditus essẽ, utpote filius iræ, & reus æternæ maledictionis; tu nihilominus ex vi immensi amoris tui, per tuam sanctissimam vitam & passionem, mortem, & pretiosum sanguinem tuum redemisti me.

Denique cum indignus essem omni gratia, & beneficio; imo plenus immunditia, & dignus supplicio; tam benigne mihi Spiritum Sanctum, unâ cum donis suis largitus es. Et super hæc omnia, æterna mihi in cœlis bona & gaudia præparasti.

Vnde

Vnde, ſicut omne bonũ de tua ſolius manu recipio: ita hoc quidquid eſt, & meipſum totum ad laudem & gloriam ſupremæ Majeſtatis tuæ viciſſim lubens in perpetuum offero.

Obſecro quoq; per immenſam bonitatem tuam, ô benigniſſime Salvator Ieſu Chriſte; ut hoc die me ab omni peccato cuſtodias, ne perdam gratiam tuam, ſed cor meum, & omnem intentionẽ meam, intellectum, & voluntatem, omnes corporis & animi vires ad tui ſolius cultum & honorem convertam; ut cogitationes, verba & opera mea tibi per omnia placeant.

Sed quia ob ſummam imperfectionem meam, nõ ſum ſufficiens, quidquam agere, imo ne cogitare quidem, ex me ipſo, quod coram oculis divinæ Majeſtatis tuæ gratum, mihi utile, aut meritorium eſſe poſſit; Ex te autem eſt omnis ſufficientia noſtra; hinc te ſupplex & humillimè rogo, ut defectui & inopiæ meæ ex infinita abundãtia charitatis tuæ, & inexhauſto meritorum tuorum theſauro ſuccurrere digneris.

Et ſic demum offero & commendo tibi Domine Ieſu Chriſte indigniſſima & ex ſe viliſſima opera mea; ut tu unias ea digniſſimis, & ſanctiſſimis operibus totius vitæ tuæ, in ardentiſſima & perfectiſſima charitate factis, qua tu omnia ad ſalutem noſtram operatus es, in medio terræ; pro beneplacito & gloria æterni Patris tui.

Denique quidquid hodie me agere vel pati neceſſe fuerit, hoc, precor, non tantum clementer ſuſcipe; ſed etiam per tuam ſanctiſſimam Incarnationem, Vitam, Paſſionem, ac Mortem, meritorium mihi ac ſalutiferum effice; ut per hoc animæ meæ ſalus magis magiſque juvetur, & omnis vita mea, tuæ ſanctiſſimæ vitæ ac paſſionis exemplo perfectius conformetur: utque hoc pacto ad juvandam proximi mei ſalutem, ad pacem & charitatem cum eo ſervandam magis fiam idoneus. Ante omnia verò, ut divinæ Majeſtatis tuæ voluntatem, obſequium, & amorem toto corde promovere ac perficere valeam. Amen.

BEN-

Mane & veſperi uſurpanda:

Ex Eodem.

PAx Domini noſtri IESV Chriſti; & virtus ſacratiſſimæ Paſſionis ejus. Signum S. Crucis, & Titulus triumphalis IESVS NAZARENVS REX IVDÆORVM. Inte-

gritas

gritas quoque Beatissimæ Virginis Mariæ; Custodia SS. Angelorum, præsertim Tutelaris mei; Et suffragia omnium Electorum Dei, sint inter me, & omnes inimicos meos visibiles & invisibiles, nunc & in hora mortis meæ: Amen. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

EXERCITIVM Vespertinum.

Vesperi, dum cubitum te conferes, cave ne Dei sis immemor, cujus favore hucusque diem & vitam perduxisti; forsan non perducturus usque mane, nisi Deum tibi hoc vespere concilies. Mortis sanè memoriã ipse quodammodo lectus ingerit, in quem velut in sepulcrum nuda membra reponis; & quid est somnus ipse, nisi frater & imago mortis? Nimium temerarius est, qui offenso, & non reconciliato Deo, audet se nocti & somno credere. Quin sic potius ad nocturnam te quietem compara, ac si quis auri insusurret: Hac nocte repetent à te animam tuam. *Ideoque memento orandum cum Propheta:* Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in mortem, ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum.

Quinque puncta exercitii Vespertini.

1. Solve Deo grates. 2. Pete lumen. 3. Discute mentem. 4. Delicti veniam posce. 5. Recide malum.

I. GRATIARVM ACTIO.

O Infinita Bonitas, gratias ex intimo corde ago tibi, pro omnibus beneficiis tuis, quæ mihi indigno hodie, & tota vita mea tam liberaliter contulisti. Sit tibi laus & gloria, à me, & ab Electis tuis, in cœlo & in terra; & ab omni creatura tua, in sæculorum sæcula.

II. PETITIO LVMINIS.

O Sapientia Æterna, in multis eheu, offendimus omnes; sed delicta quis intelligit? Tu ô lux vera illumina tenebras meas, ut videam, & sciam quid desit mihi. Tu nosti omnia abscondita cordis; & omnes gressus meos consideras. Da ergo ut quicquid hodie contra te, cogitando, loquendo, vel operando deliqui, id plenè recogitem tibi in amaritudine animæ meæ.

III. DISCVSSIO CONSCIENTIÆ.

O Scrutator cordium & renum Deus; infelix ego peccavi hodie in Cœlum

& coram te : Et quomodo poſſum celare te ,qui prævidiſti omnes vias meas;& intellexiſti cogitationes meas de longe ? Quid faciam tibi , ô cuſtos hominum ? Heu mi Domine ; Peccavi , & delicta mea à te non ſunt abſcondita. Sed & ſi meipſum dijudico,en reprehendit me cor meum , in his maximè.

Hic examina conſcientiam tuam. eoque totius diei decurſum repete. ubi fueris, quibuſcum egeris , quid cogitaveris , dixeris, feceris, expende. Sed memento pro ratione ſtatus , officii , ſeu vocationis tuæ examen inſtituere : ſic facile, quid commißione , quid omißione peccaveris , agnoſces. Item , quid in exercitio Virtutis N. tibi magis neceſſariæ , quid in exterminatione vitii N. tibi magis infeſti profeceris , ſerio diſpice, &c.

IV. PETITIO VENIÆ.

O Pater miſericordiarum , qui non lætaris in perditione peccatorum,reſpice me ſecundùm multitudinem miſerationũ tuarum. Ego omnes offenſas hujus diei , & totius vitæ meæ depono in abyſſum æternæ charitatis tuæ,qua dilexiſti nos. Doleo ex intimo corde meo, me tam ingratum fuiſſe tot beneficiis tuis,& toties teDeum & ſummum bonũ meum offendiſſe.Precor per mortem & amorem filii tui Ieſu Chriſti,parce miſero; & dimitte mihi clementiſſime , quidquid hodie , vel unquam in Te , proximum , & meipſum peccavi.

V. PROPOSITVM EMENDATIONIS.

O potentiſſime Deus , ſine cujus numine nihil eſt in homine, coram te,& omni curia cœleſti propono firmiter , exactius regulam voluntatis tuæ ſequi ; mores corrigere, vocationi meę propius attendere : peccata ſimul ac pericula fugere,&c.

Verum hæc ego quidem volo ; ſed ſine te non valeo. Tu ergo qui das velle ; adde poſſe ac perficere. Da quod jubes ; & jube quod vis ; ut ſobriè,juſtè , & piè vivam in hoc ſeculo : & æternum te laudem cum Sanctis tuis in futuro.

Suſcipe hoc deſiderium meum Domine , ſicut incenſum in conſpectu tuo, ſacrificium hoc veſpertinum & ſerotinum deprecationis meæ ne deſpicias pro infinita miſericordia tua.

Vos verò ; ô ſancti Patroni mei, inprimis Virgo Mater , & tu Angele Cuſtos , & tu N. omneſque cœlites , qui indefeſſe lau-

datis

datis Deum, etiam dum ego tantiſper quieſco & ſileo, Vos mei curam agite, & Deo me commendate, ut protegar ab inſidiis hoſtium meorum, qui nobis dormientibus ſemper vigilant, parati ad nocendum. Sit Deus protector noſter, & nulla nobis adverſitas nocere poterit.

Domine Deus auge in nobis Fidem, Spem & Charitatem. Radicitus extirpa omne peccatum, & vitium, diſcordiam, infidelitatem, errores, opiniones. Increpa errantes, cōverte incredulos. Schiſmaticos in Eccleſiæ unitatem recollige, lumen gratiæ tuæ illis oſtende. Eccleſiæ tuæ Paſtores & Præpoſitos, cæteroſque Primores, Imperatorem, Reges, Duces, Epiſcopos, & omnem Poteſtatem ab omnibus adverſitatibus corporum animarumque cuſtodi.

Peccatores ad veram pœnitentiam converte. Iuſtos in bono conſerva. Cogitationes eorum, verba & opera confirma. Miſerere omnium Domine: & in tua ſervitute deditos tibi corrobora. Enutri operarios: erige mœſtitia preſſos, infirmos cura, egentibus neceſſaria adminiſtra, peregrinantibus optatum largire in Patriam reditum. In periculis maris conſtitutis portum ſalutis tribue. Prægnantes lætifica, Captivos ſolve.

Dimitte omnibus qui mecum peccaverunt, vel quos ad peccandum impuli. Affectis per me injuria, ſcandalizatis vel circumventis, redde centuplum. Sanguine vel familiaritate mihi conjunctorum, Parentum, Fratrum, Sororum, quorum utor opera vel ope, qui pro me orant, qui orationi meæ ſe commendarunt, omnium de me bene ſentientium iter in via ſalutis dirige. Exaudi illos in quacunque tribulatione ad te clamaverint. Inimicis noſtris & nobis Charitatem largire perpetuam. Sit in omnibus patientia, benignitas, miſericordia. Procul ſit invidia, ira, & amarulentia.

Sed & piiſſime Pater miſerere omnium animarum in Chriſto dormientium. In primis parentum meorum, cæterorumque, cum quibus familiariter ſum converſatus, vel quorum hæreditates nunc poſſideo, omniumque, qui in tua fide requieſcunt. Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis. Amen.

PATER æterne, per vitam & mortem dilectiſſimi Filii tui; perque viſcera miſericordiæ tuæ rogo te, concede mihi, ut in

bon-

bono perseverem, & moriar in gratia tua.

BONE IESV per charitatem æterni Patris, & ultima in cruce verba, quibus Patri spiritum commendasti, Te rogo, suscipe spiritum meum in fine vitę meæ.

SPIRITVS sancte Deus miserere mei, & sancta inspiratione tua me semper, & potissimũ in hora mortis meæ corrobora.

Sanctissima Trinitas, unus Deus miserere mei, nunc & in hora mortis meæ. Amen.

ASPIRATIO Horaria.

O Deus infinitæ misericordiæ: Doleo *ex amore tui, quod unquam offenderim Te.* Amo *te ex toto corde meo.* Adoro *&* laudo *te per ardorẽ charitatis & infinita merita dilectißimi* Filii tui, *Vna cum amore* Spiritus Sancti *cum desiderio & fervore* B. Virg. MARIÆ *& omnium* Electorum *tuorum,* Petoque *ut des mihi continuum tui amoris augmentum, omnes meas actiones præveniendo & dirigendo ad Gloriam tuam.*

FINIS SECT. IV.

AMORI

AMORI & DELICIO GENERIS HVMANI,
IESV CHRISTO,
Cujus deliciæ ſunt eſſe
Cum Filiis Hominum.
LIGNO VITÆ,
in medio PARADISI plantato;
Cujus fructus immortalitatem præſtat
edentibus.
AGNO PASCHALI,
IMMACVLATO, EVCHARISTICO;
Qui in perpetuam Exitus ab Ægypto
comedendus eſt memoriam.
MANNÆ de COELO VERO,
Quod omnem Saporis in ſe ſuavitatem
continet.
PANI ANGELORVM,
Sed & CIBO VIATORVM,
Quem manducandum, peregrinantibus in
hoc deſerto, quaſi prodigus ſui
DEVS dedit MORTALIBVS.
VITI VERÆ,
Quæ cœleſti ſucco Palmites in ſe manentes
fœcundat ac vegetat:
Quin & Vinum profert germinans Virgines;
Ac lætificans cor hominis.

PELICANO MYSTICO,
Qui pectoris sui cruore pullos nutrit suos.
SAMARITANO SOSPITALI,
Qui VINVM charitatis, & OLEVM Misericordiæ nostris infundit vulneribus.
SACERDOTI IN ÆTERNVM
SECVNDVM ORDINEM MELCHISEDECH;
Qui Panem & Vinum, imò se ipsum obtulit.
PONTIFICI SVMMO,
SANCTO, INNOCENTI, IMPOLLVTO,
SEGREGATO à PECCATORIBVS.
Qui necesse non habet pro suis, uti alienis peccatis offerre victimas.
PASTORI BONO
Qui in loco pinguis PASCVÆ
OVES suas posuit;
Immò CARNE & SANGVINE suo pascit.
Et quid majus dare potuit,
Qui nobis SEIPSVM dedit;
NASCENS in Socium;
CONVESCENS in Edulium;
MORIENS in Pretium; &
REGNANS daturus est in Præmium?

SECTIO

SECTIO V.

De modo piè Communicandi, celebrandi & Audiendi Missam, unà cum Orationibus & variis Exercitiis, ad usum tam Sacerdotum, quàm Laicorum accommodatis.

PRO FERIA QVINTA.

CAPVT I.

Colloquium seu Meditatio de sacra Communione rectè & utiliter instituenda omni statui serviens.

§. 1. *Excitatio, seu Invitatio ad sacram Communionem.*

CHRISTVS.

VENITE ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Ego enim sum pastor bonus, qui posui animam meam pro ovibus meis, & pasco eas pabulo vitæ longe dulcissimo, id est, ipso Corpore & Sanguine meo. Feci enim grande convivium, ut ostenderem divitias & potentiam Regni mei. Venite ergo & comedite panem meum, & bibite vinum, quod miscui vobis: delitiæ enim meæ sunt esse cum filiis hominum. Consortes gratiæ & gloriæ meæ, id est, omnium bonorum meorum, vos reddere cupio, omni jure & more veræ ac fidelis amicitiæ. Et ideò de cœlo veni in hunc mundum, & *Homo Factus* sum; tot labores, cruciatus, & mortem ipsam sustinui, & desiderio magno desideravi hoc pascha manducare cū Discipulis meis.

Vt verò perpetuum memoriale tanti amoris mei, & pignus futuræ gloriæ relinquerem vobis, meipsum dedi. Ecce, totum me dedi vobis: nascens in socium, convescens in edulium, moriens in pretium, & tandem regnans in præmium. Et quid potui majus, aut excellentius dare? aut quid potui amplius facere, quod non feci?

HOMO. Verè tu Domine suavis, & mitis, & multum misericors. O quam admirabile est nomen tuum in universa terra! Sed quid est homo,

quod memor es ejus? aut filius hominis, quia visitas, & ita magnificas eum? Nonne pulvis, & cinis, & universa vanitas, omnis homo vivens? & dignum ducis, super hujuscemodi aperire oculos tuos? ingredi ad eum, & mansionem apud eum facere? Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi? Tu Domine dives es in omnes, & potens super omnia, & tua sunt omnia: ego verò egenus & pauper sum; sed & tu bonorum meorũ non eges. Et quid, si dem tibi omnem substantiam meam, imò si meipsum dedero, quid dignum poterit esse tantis beneficiis tuis?

CHRISTVS. Immola Deo sacrificium laudis, & redde Altissimo vota tua. Pergratum æterno Patri, & mihi placens sacrificiũ est, oblatio seu perceptio Corporis, & Sanguinis mei. Hoc ergo frequenter, sed & reverenter fac in mei commemorationẽ: Ad hoc enim hæc sacra mysteria, in Ecclesia mea exstare volui, ut amorem meum, & beneficium redemptionis tuæ, perenni memoria recoleres. Scio, te aliud mihi non posse rependere: sed an gratum animum, & tanti beneficii memoriam reddere nõ potes? potes utique; nec convenientius, quàm in hujus mysterii pio & frequenti usu: Et si negligis, vide ne & tu censearis cũ ingratis & indignis illis, & excludaris à cœna mea.

HOMO. Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam palam exhibuisti timentibus te! qui, ut dulcedinem tuam in filios tuos demonstrares, pane suavissimo de cœlo præstito esurientes reples bonis. Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua, quibus me tam amanter invitas ad te! sed heu, quis ego sum, ut de mensa tua, ô Rex magne super omnes Reges, comedam panem omnibus diebus vitæ meæ?

§. 2. *Dignitas & excellentia Augustißimi Sacramenti.*

CHRISTVS. Hoc est quod te volo diligentius expendere: ne fortè, si levius æstimes beneficium quod præstiti fidelibus meis, tandem fias tepidus, & nauseat anima tua super cibo isto tanquam levissimo; & sic ego quoque incipiam te evomere ex ore meo. O quàm felix es, mi Christiane, si noveris bona tua, qui in loco tam pinguis pascuæ collocatus es, & cui tanto beneficio, & convivio tam nobili frui concessum est! Sed tu inprimis beatus es, ô Sacerdos, quem singu-

lari

lari honoris privilegio elegi mihi de populo, ut stes coram me, velut Amicus & Consiliarius meus intimus, in mensa mea, & cibum inde capias, quin & cæteris fidelibus meis dispenses. Tibi certè concessum est, quod Angelis negatum est (& quo merito tuo?) Dominum majestatis, officio prorsus admirando, tremendo, & verè divino, ore sacro conficere, & quasi è throno gloriæ suæ evocatum in altari præsentem sistere, (obediente Deo voci hominis) eumque manibus contrectare, ac cæteris dispensare. Stupent ad hoc cœli, & Angeli mysterium attoniti venerantur; dum infra se vident, quem supra se semper adorant. Et homo, vel Sacerdos, hoc ipsum animo frigido, impuro, & distracto tractare audet? & qui toties pascitur pane Angelorum, adhuc siliquas cum porcis desiderat!

HOMO. Magna omnino dignitas hominis; major Sacerdotis. Sed & magnum procul dubio utriusque debitum vivendi tantæ dignitati conformiter. Verum, heu, Domine, video prævaricantes, & tabesco: & quàm in multis ipse deficio! Imperfectum meum vident oculi tui. video & ego aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati, ut non quod volo bonū, faciam; sed quod nolo, malum.

§. 3. *Vtilitas & necessitas dulcissimi Sacramenti Eucharistiæ.*

CHRISTVS. Ecce ad hoc ego offero tibi gratiam, & opem meam, imò ipsum me gratiæ fontem, & omnis boni autorem, in hoc sacramento largior. Scio, quia sine me nihil potes facere, sed ecce, ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi: Panis, inquam, cor hominis confirmans; quem si frequenter, & reverenter acciperes, brevi sentires mutationem dexteræ Excelsi; tunc enim sicut adipe, & pinguedine repleretur anima tua: fortis & potens fieret ad opera virtutum, & in fortitudine cibi illius ambulares per hoc mundi desertum, usque ad montem Dei. Quem verò hostem timeat, qui me adjutorem, & intimè sibi præsentem habet? confidenter hic dicet, cum Apostolo meo: *Si Deus pro nobis, quis contra nos?* & , *Omnia possum in eo qui me confortat.* Aut cum Viro illo secundum cor meum, *Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.*

HOMO. Sit tibi, Domine,

mine, æterna laus & gloria, quia parasti in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me. Et utinam deinceps ex illa vires, & robur accipiam pugnandi contra hostes meos. Cur verò hactenus id minus factum est, & infirmata est in paupertate virtus mea? cur tam facile cessi tentationibus, & adversis? an, quia fastidivi mensam tuam, & oblitus sum comedere panem meum, & hinc defecerunt vires meæ præ inopia? An quia minus dignè & reverenter id sæpius facere præsumpsi?

CHRISTVS. Dixisti quod res est, mi homo, nam, sicuti vita corporis cibo sustentari debet, qui, quod calor naturalis absumit, continuo reparet: ita planè vigor spiritus, ne æstu concupiscentiæ paulatim consumatur, cibo frequēter restaurari debet. Quis sit ille cibus, quæris? *Ecce Caro mea verè est cibus, & Sanguis meus verè est potus:* hic est panis quotidianus, panis, qui de cœlo descendit; quo si frequentius, & dignius se reficerent Fideles, & inprimis Sacerdotes mei, velut leones ignem spirantes, ab hac mensa recederent, hostibus, & ipsi Diabolo terribiles. (*Sic loquitur Chrysost. homil.* 61 *ad pop. Ant.*) Nullum certè efficacius remedium, adversus tela nequissimi ignea, & tentationes, maximè carnis, cum qua vobis alioquin est quotidiana pugna, & rara victoria. Ejus enim cupiditates facilè restinguet aqua, quæ hauritur in gaudio, de fontibus Salvatoris; meis inquam, quos in hoc Sacramento omnibus aperui, & vinum germinans virgines, quod hîc propinatur: quia ego solus satio animam inanem, & esurientem bonis, & delitiis nunquam perituris; ego præbeo illi panem omne delectamentum in se habentem. Et quid non boni eveniet illi, ad quem ego fons & auctor omnis boni venire dignabor? Venite ergo & comedite panem meum, & bibite vinum, quod miscui vobis, & inebriamini charissimi.

§. 4. *Frequentia, qua ad SS. Mysteria accedendum.*

HOMO. Sed video Domine, quia plerisque durus est sermo tuus, & non omnes capiunt eum; nam ut eos prætercam, qui ambulant in tenebris, nec credunt verbo veritatis, dicentes: *Quomodo hic potest nobis carnem suam dare ad manducandum?* videmus alios passim multos facilè cedere argumentis, quibus suaderi

ſuaderi videtur rara communio.

CHRISTVS. Ego novi, quam proni ſint ſenſus hominum ad mala; quam levibus & frivolis ex cauſſis ſe retrahi, & impediri ſinant à cultu & ſervitio meo, qui alias ſtudioſe nimis omnem captant occaſionẽ ſerviendi mundo, carni, & voluptatibus. O quam facilè credunt Dæmoni ſuadenti voluptatem, invitanti ad eſum pomi vetiti, & divinitatem mendaciter pollicenti! Et mihi, qui carnem meam in cibum offero, & ad manducandum tam amicè hortor & invito, quin & manducantes divinæ conſortes naturæ, nec non immortales fore ſpondeo, credere & parere recuſant! mihi, qui ſum ipſa Via, Veritas & Vita.

Sed ecce fraudem Pharaonis etiam nunc agnoſce, qui invidens honori meo, non vult dimittere populum meum, ut ſacrificet mihi in deſerto, ſed in medio Ægypti eum occupat operibus luti, laterum & palearum, (quid enim aliud ſunt terrena hæc, argentum & aurum, opes, honores, & curæ hujus ſæculi?) ut non vacet ad ſerviendum mihi: & tamen, quam ſunt homines alacres & indefeſſi ad labores, ex quibus non manducant, niſi panem doloris! qui multo minori labore poterant comedere panem habentem in ſe omne delectamentum, & omnem ſaporis ſuavitatem.

Non ſic olim fideles mei, non ſic, ſed ambulabant in ſimplicitate cordis ſui; amore & zelo pleni, perſeverantes erant in cõmunicatione fractionis panis, & orationibus. Ita nimirum quotidiano hujus cibi uſu crevit & adolevit primitiva Eccleſia mea, ut præ illius deſiderio facilè contemnerent omnia, nec ullis minis, tormentis aut blandimentis ſeduci ſeſe ſinerent.

Recole, ô Chriſtiane, ſed tu inprimis ô Clerice, iſta primordia naſcentis Eccleſiæ, quando credentium erat cor unum & anima una; admirare zelum & amorem. Ecce, quo major in illis erat contemptus rerum terrenarum, eò major erat cura cultus & honoris mei. Sed ubi nunc ille zelus? illa inebriatio Spiritus, pax & gaudium in Spiritu ſancto? heu, quomodo obſcuratum eſt aurum, mutatus eſt color optimus!

Filii hominum, uſquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatẽ & quæritis mendacium? quare

lignum vitæ relinquitis? quare deseritis fontem aquæ vivæ, & quæritis vobis cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas? Sanè si sciretis donum Dei, & quis est, qui vos invitat, & qui seipsum vobis offert in cibum, magna alacritate curreretis; nec opus esset vos ad hanc cœnam magnam, & ad has nuptias compellere. Verum absconditа sunt hæc modo à sapientibus & prudentibus hujus sæculi, qui non sapiunt ea, quæ Dei sunt. At verò norunt pauci pauperes spiritu, qui majores in uno hoc cœlesti ferculo delitias, quàm in omnibus mundi gaudiis inveniunt.

HOMO. Erubesco Domine, & in memetipso confundor, quoties hæc audio & cogito: dum mores primorum fidelium & nostros aspicio; heu quanta disparitas! sed ne despicias nos Deus salutaris noster; fac nos, quales habere desideras; torpentes excita, cæcos illumina, claudos erige; tardos compelle intrare, ut impleatur mensa tua. Doce me facere voluntatem tuam, quia servus tuus sum, ut voluntariè sacrificem tibi, & confitear nomini tuo Domine: ut quemadmodum cervus ad fontes aquarum, ita desideret ad te anima mea: ut concupiscat & deficiat anima mea in atria tua, Domine. Quidni enim ultrò veniam & accurram, ut hauriam de fontibus Salvatoris? cur non libens introibo ad Altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam?

§. 5. *Impedimenta frequentis Communionis.*

CHRISTVS. Constanter itaque omnia obstacula, quibus alios passim retineri vides, tu zeli & amoris gladio perfringe. Sed inprimis pone modum negotiis, & curis hujus sæculi, quibus velut spinis mens humana pungitur, & cave ne in multis sint actus tui. Quorsum enim cor tam miserè & multipliciter distrahere, cujus unione longe felicius vivitur? Quid turbaris erga plurima, & VNVM super omnia tibi necessarium, idemque mihi gratissimū, id est, curam animæ negligis? nonne anima plusquam corpus? & quid proderit, lucrari omnia, & animam perdere? Mihi quidem nihil ingratius aut molestius, quàm has audire voces: Villam emi, & juga boum; uxorem duxi, & ideo non possum venire. Nonne has & similes olim ego tam severè & manifestè damnavi? tu vide an æquum sit, rebus

tam

tam inanibus me postponi.

HOMO. Fateor Domine, nimis indignum est, ob res inanes & caducas derelinquere te, & mensam tuam, quam tu in tanta charitate, tot delitiis, tot divitiis, non tibi ipsi, non Angelis, sed nobis hominibus præparasti. Verum tu ipse nosti, inter tot negotia, tum privata, tum publica; in tot curis & necessitatibus hujus vitæ, quàm difficile homini sit, mentem habere collectã, & sufficienter dispositam, ad ritè participandũ tantis mysteriis.

CHRISTVS. Quin tu tantò magis festina ad me, cujus consilio & providentia geruntur omnia: quò enim negotia sunt magis ardua, quò majori prudentia indigent: tantò, inquam, magis recurre ad tabernaculum, & consule Dominum: habes ibi fontem sapientiæ, magni consilii Angelum. Si itaque indiges sapientia, pete à me, & dabitur tibi. O si scires, quàm multi texant telas araneæ, & in vanum laborent! quàm multis multa cedant infeliciter, quia os Domini non interrogant! Vanum est vobis ante lucem surgere, pergere ad labores, & negotia; nisi ego sol justitiæ conatibus vestris præluxero.

HOMO. Verè Domine, cogitationes mortalium timidæ, & incertæ omnes providentiæ nostræ. Tu itaque mihi deinceps lux & dux eris, & consilium meum justificationes tuæ. ideoque sæpius cum Moyse recurram ad tabernaculum, ut consulam Dominum.

§. 6. *An sacra Communione abstinendum ob judicia & sermones hominum.*

CHRISTVS. Sed & plurimi sunt, qui ob metum & judicia hominum, rarius accumbunt mensæ meæ. Tu verò, qui solum judicem supremum timẽdum esse nosti, ut qui habet potestatem mittere in gehennam, tu qui mihi placere vis, cur potius ex ore vulgi, quàm meo pendes? Nonne omnis homo mendax? ego sum ipsa veritas? Mihi ergo placere & parere ante omnia stude, & noli conformari huic sæculo nequam. Si verò hominibus placere desideras, meus servus esse non poteris.

Cæterum si piè vivens, & mihi serviens persecutionem & calumniam pateris; gaudere te magis convenit quàm dolere, quod dignus habearis, pro nomine meo contumeliam pati; hoc enim verè Christianum est: interim verò te conscientiâ

bonæ voluntatis ſolare: veniet dies, cum ego Iudex ſupremus manifeſtabo omnia conſilia cordium, & arguam judices cogitationum iniquarum, tunc ipſi quidem turbabuntur timore horribili, tu verò ſtabis in magna conſtantia, ſi nunc in patientia ſteteris: vincenti enim dabo manna abſconditum, & nomen novum.

HOMO. Fac, Domine, ut mihi pro minimo ſit, ut ab homine judicer, aut ab humano die. Quia dies ille magnus revelabit omnia. Vni tibi placere appetam, & diſplicere timeam.

Sed nunquid placebit tibi, ſi conſcius indignitatis meæ, & majeſtatis tuæ, nec non reverentiæ tantis myſteriis debitæ, nihilominus præſumpſero toties venire ad te? Nonne vereri debeo, ne familiaritas contemptum pariat? ita enim multi cenſent; & ego ipſe ſanctius forſan & reverentius, & majori guſtu fructuq; faciam, quod rarius fecero.

§. 7. *An titulo Humilitatis, & Reverentiæ abſtinendum à frequenti Communione.*

CHRISTVS. Obſecro vos, ô fideles mei, ſed in hoc non ſatis fideles, ne ultra dicatis malum bonum; & ſocordiam ac tepiditatem veſtram virtutis ſpecie induatis, fallentes voſmetipſos; nam oculos meos lucidiores ſole fallere difficile erit. Voſne raritas, & mora temporis, aut dilatio diſponit, ut digniores fiatis menſa mea? Ecce ego novi, quid ſit in homine, qui novi omnia abſcondita cordis. Sed quam præparati veniatis ad me, poſt moram ſatis longam, teſtis eſt mihi conſcientia veſtra, quã ego intimè pervideo: arguam vos & ſtatuam contra faciem meam; quia impia hæc pietas eſt; & irreligioſa reverentia, quæ pietatis titulum prætexit pigritiæ, & ſpecie reverentiæ, religionis zelum fingere novit. Sed mentita eſt iniquitas ſibi. Siccine ſaluti propinquior fit æger, quo diutius medicum fugit? ille ne magis incaleſcit, qui longius ab igne receſſerit? Ego verò ſum medicus, qui portavi languores veſtros; ego ſum qui veni ignem in terram mittere, & quid volo niſi ut ardeat, & corda veſtra ſuccendat?

Sed apertius loquar tecum, mi homo, ut agnoſcas, quam graviter hîc cũ multis erres. Sacramentũ Corporis & Sanguinis mei confert gratiam, niſi ſuſcipiens aliunde ponat obicem, hoc utique fateris; nonne ergo quo frequentius ſumis, eo plus gratiæ per-

percipis? crescente autem gratia, simul crescit fides, spes, charitas, devotio, reverentia, puritas, cæteræque virtutes, quæ intellectum illuminant, affectum excitant, cor purificant, &c. & nonne hic est ornatus, hæc vestis illa nuptialis, quam præcipuè requiro à te, ut dignè venias ad mensam meam?

Vides ergo, quomodo una communio disponat ad aliam; adeoque ad crastinam optimè dispositus veniat, qui hodiernæ effectus seu fructus secum attulerit. Nec est cur hinc contemptum timeas. Inter homines quidem ex familiari conversatione facilè contemptus nascitur, quia ex frequenti cõvictu, defectus, imperfectiones, & vitia cujusque magis innotescunt, at quãtò sæpius & familiarius mihi jungeris, tantò plures & majores in me perfectiones invenies, ac proinde majore me honore ac reverentia prosequeris.

Verùm apertius est hoc, quam ut probari necesse sit: quamvis contrarium suadeat pater mendacii, & multis persuadeat, qui modicum de gloria mea, de salute sua parum solliciti, ambulant in desideriis cordis sui. Hinc, quia sciunt, arctiorem sui custodiam, & continuum timorem, comites esse debere frequentis communionis, ipsi qui oderunt disciplinam, malunt frequentem communionẽ, quam pravam consuetudinem intermittere, ut quasi sine freno liberius abeant post concupiscentias suas: Nam & genus libertatis æstimant, à communione & sacrificio vacare, cum tamen mihi servire regnare sit. Quod si fortè solemni festo, aut officii debito exigente communicent, aut sacrificent; tantisper pietatem colunt, donec munere suo perfuncti sint; mox ad ingenium & pristinos mores, velut canis ad vomitum, & sus ad volutabrum reversuri. Audite cœli & auribus percipe terra, vos enim querelæ meæ testes advoco, quando me non audiunt homines, quibus intellectum dedi. *Filios enutrivi & exaltavi, ipsi autem spreverunt me. Cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui: Israel autem me non cognovit, & populus meus non intellexit.* Quam male, inquam, mihi vicem referunt homines, quos ego creavi & redemi, ut servirent mihi! quibus ego tot terræ bona nutriendo corpori; animæ verò Corpus & Sanguinẽ meum dedi. Nimirum similes facti jumentis insipientibus, aut potius stupidiores illis, nõ agnoscũt

benefactorem suum. Illa enim quantumvis rudia, dominos tamen suos agnoscunt, parent illis & famulantur ad nutum, ad quorum præsepia modico tantum fœno pascuntur. Hi autem, quibus mensa mea & cælesti epulo quotidie frui datum est, heu, ingrati, non respiciunt benefactorem suum.

§. 8. *Querimonia Christi adversus sacerdotes tepidos, & negligentes.*

Sed ad vos inprimis, ô sacerdotes, qui despicitis nomen meum, spectat hęc querela mea. Nonne ego elegi vos in ministros meos, & dispensatores mysteriorum Dei; dans vobis potestatem, qualem neque Regibus & Principibus terræ, imò nec Angelis ipsis dedi? Sed quotusquisque in vobis hoc seriò recogitat corde? Quis incendit Altare meum gratuitò? Quis voluntariè sacrificat mihi? Nonne sicut populus, sic sacerdos; omnes quæ sua sunt, quærunt? Vnusquisque festinat in domum suam, Domus autem mea deserta est.

Iam vile passim est, & vulgarium sacerdotū munus, frequentius agere sacerdotem, quotidie assistere sacris Altaribus, & offerre Deo Sacrificium: nimirum qui de Altari vivere debent. At quos ego exaltavi, & lautius enutrivi, ipsi spreverunt me; Nam incrassati, impinguati, dilatati, derelinquunt Deum factorem suum: & qui edunt panes meos, viventes splendidè de patrimonio meo, ipsi magnificāt super me supplantationem. Siccine honori sibi ducunt Proceres Aulæ regiæ, si plebs rustica indies accumbat ad mensam Regis, & ipsi interim circa rus, & pecora, & viliora ministeria occupentur?

Nonne quibus plus datum est, plus requiretur ab eis? Nam Laicos quidem seculi curæ, educatio prolium, mercimonia, & vitæ hujus negotia facilius excusabunt; vos autem, qui segregati estis mihi in opus ad quod adsumpsi vos, ut militetis mihi, ideoque non implicemini negotiis secularibus; quam excusationem habebitis? Cætera omnia vobis aliena sunt; hoc unum maximè proprium; servire Deo. Ego enim elegi vos ex omni populo, ut stetis coram me, & ministretis mihi, colatisque me, & adoleatis mihi incensum; deinde ut sitis quasi legati & mediatores apud Deum pro delictis populi.

Itaque ad vos præcipuè pertinet, frequenter fungi

ſacerdotio, & habere laudem in nomine ipſius, ut qui præ cæteris Deo cultum & honorem, proximis opem, defunctis ſolamen, peccatoribus ſubſidium, vobis ipſis ſingularem curam debetis: omnes vero ſimul fraudatis, quoties non legitimè impediti, hæc ſacra myſteria negligitis. Et levis iſta vobis injuria videtur, quod tam ampla & magnifica poteſtas, vobis à me gratuitò collata, culpâ negligentiæ veſtræ otioſa & infructuoſa maneat, & gratiam Dei in vacuum recipiatis?

O quantum boni facere, quantum mali avertere Sacerdotes poſſunt, qui officio ſuo legitimè funguntur! Sed quomodo poteritis ſubſiſtere in judicio meo, cum ponam rationem cum ſervis meis, & talenta vobis data, cum uſuris repetam?

Ecce deſolatione deſolata eſt terra, quia non eſt qui recogitet corde. Manum ſuam miſit hoſtis ad omnia deſiderabilia ejus. Vndique venerunt vaſtatores, & conculcaverunt partem meam; & facti ſunt greges mei in rapinam, & oves meæ in devorationem. Vos verò, ô Sacerdotes, non aſcenditis ex adverſo, neque opponitis murum pro domo Iſraël, ut ſtetis in prœlio in die Domini, ſed comeditis agnos de grege, & vitulos de medio armenti, bibentes vinum in phialis aureis, optimo argento delibuti; nec eſt, qui patiatur ſuper contritione Ioſeph.

An fortè remedia tot malis à ſolis militum copiis & armis exſpectatis? Fruſtra confiditis in principibus, in filiis hominū, in quibus non eſt ſalus. Fallimini, ſi putatis in robore exercitus bella conſiſtere. Longè potentior belli nervus, pietas eſt, quia ad omnia utilis eſt. Sed hæc quàm rara in viris, qui caſtra ſequuntur? ubi luxus, libido, rapacitas, blaſphemiæ, & quæ vitia non dominantur? Et quid mirum, ſi per hujuſmodi homines infeliciter cauſſa pacis, patriæ, & religionis agitur? Dei eſt adjuvare, & in fugam convertere; veſtrum verò eſt, ô Sacerdotes, ſtare inter vivos & mortuos, donec ceſſet quaſſatio. Veſtrum levare puras manus ad Deum cum Moyſe; Sic utiq; facilius vinceret Ioſue, & Amalecitas deleret. Veſtrum, inquam, eſt ſtare inter veſtibulum & altare, & dicere, Parce Domine, parce populo tuo; veſtrum eſt offerre Patri meo ſanguinem meum, ut hoc ſacrificio placatus avertat flagella ita-

iracundiæ suæ, nec permittat effundi sanguinem innoxium, aut sinat eos fieri in opprobrium, qui pretio tam caro redempti sunt.

Hæc sunt arma militiæ vestræ, quibus pacem & salutem Reipublicæ Christianæ recuperare, & propugnare debetis. Quis sapiens inter vos, & custodiet hæc, ut in diebus suis placeat Deo; & in tempore iracundiæ fiat reconciliatio?

Scrutamini Scripturas, & omnes historias evolvite, invenietis, quia virgam iræ & ultionis meæ non immisi nisi peccatis provocatus; nec retraxi, nisi Sacerdotes pio zelo exurgerent, & placarent indignationẽ meam. Vnde & negligentia seu depravatio cultus & sacrificii mihi debiti, indicium fere semper fuit imminentis magnæ vastitatis & desolationis. Nimirum privantur ingrati beneficio, qui nesciunt Dominũ; nec intelligunt dignitatem & officium Sacerdotii. Fitque hoc justo meo judicio, ut tollatur ab indignis regnum, & detur genti facienti fructus ejus, & qui contemnunt me, fiant ignobiles.

HOMO. Heu Domine: Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus! Venerunt gentes, impii, alieni, latrones in hæreditatem tuam. polluerunt templa & sanctuaria tua. circumdederunt nos mala quorum nõ est numerus. Nos verò, quid dicemus ad hæc? Non est malum in civitate, quod Dominus non fecerit. Visitas enim in virga iniquitates nostras, & in verberibus peccata nostra.

CHRISTVS. Ego cum accepero tempus, justitias judicabo. Ego ipse super pastores requiram oves meas: & visitabo eas.

HOMO. Iustus es Domine, & rectum judicium tuum. Sed parce peccatis nostris. intuere & respice opprobrium nostrum; nec in æternum irascaris nobis. Sacerdotes tui induantur justitiâ, & sancti sint, quia tu sanctus es, ut honorificent ministerium suum, & sacrificent sacrificium justitiæ; quia victimæ impiorum abominabiles.

§. 9. *Reverentia seu præparatio per affectum* Timoris, *quo accedendum ad sacra Mysteria.*

CHRISTVS. Dum ergò frequentiam sacræ mensæ suadeo, nolo immemor sis reverentiæ, qua huc veniendum. In Zachæo amor, & alacritas mihi vehementer placuit, sed non minus in Centurione

timor,

timor, & reverentia. Ille me gaudens ſuſcepit in domum ſuam, hic verò conſcius propriæ infirmitatis, non audebat recipere me ſub tectum ſuum. Optimū verò eſt utrumq; affectum jungere, & duobus quaſi pedibus TIMORE & AMORE ad hanc menſam venire.

Porrò timorem quidem excitabit in te Fides: nam ſi credas firma fide, me Deum, ac Dominum, qui cœlum & terram majeſtate repleo, quem Angeli trementes adorant, in hoc Sacramento verè & realiter præſentem eſſe, quomodo non tremebundus accedes? Planè quidquid hîc peccatur, dixeris defectu fidei fieri. Impurus, aut peccato ſordidus nemo veniet, ſi me omnis puritatis auctorem, & omnis impuritatis ultorem hic præſentem eſſe credat.

Ecce quam manifeſtè ille ſecretorum meorum conſcius, & fidus interpres voluntatis meæ, Paulus electus meus idipſum moneat. *Probet*, inquit, *ſeipſum homo, & ſic de pane illo edat, & de calice bibat; qui enim manducat & bibit indignè, judicium ſibi manducat & bibit, non dijudicans corpus Domini.* Quid clarius?

HOMO. Terret me hoc fulmen verborum, & quis illa ſine horrore legat, audiat, vel cogitet? quis ad tremenda Sacramēta Corporis & Sanguinis tui venire audeat? Etiam cœli coram te non ſunt mundi; quantò magis homo putredo & vermis? Dicam ergò potius cum alio Apoſtolo tuo: *Exi à me Domine, quia homo peccator ſum:* ne fortè reus fiam Corporis & Sanguinis tui, ſi temerè appropinquem tibi.

CHRISTUS. Verbis quidem acrioribus & formidine plenis, ſed veriſſimis utitur Apoſtolus meus ad cautelam veſtram, ne panis vitæ cuiquam culpâ ſuâ mortis venenum fiat. Et tamen, quam pauci, qui verba Apoſtoli, etſi graviſſima, pro dignitate ponderent? Raritatis argumentum eſt, acceſſus multorum ad tremenda hæc myſteria tam facilis & temerarius. Ecce quam leviter & imparati huc multi veniunt; quaſi nullum hujus cibi tam nobilis, ab aliis vulgaribus diſcrimen noverint, & quaſi nihil levius putent, quam me ſuſcipere, aut potius, quaſi neminem minus, quam me hîc præſentem credant.

Sed heu, quam juſta mihi etiam hîc eſt querimonia adverſus vos, ô Sacerdotes & Chriſtiani mei: vos, inquam, qui ſic inhonoratis me, & tam irreverenter tractatis ac

recipitis Sacramenta Corporis & Sanguinis mei! Vos qui juxta idolon Dagon statuere audetis Arcam Domini, id est, ad sacrosanctum corpus meum non timetis accedere corpore & corde tot peccatis sordido. Quæ conventio lucis & tenebrarum? quæ societas Christi & Belial? Concidat idolon avaritiæ, gulæ, libidinis, vanitatis, &c. alias Arca exitium magis quàm salutem tibi adferet. Quid vobis, ô stulti Philistæi, (impii Christiani) cum Arca Domini? non est mihi voluntas in vobis, & munus non suscipiam de manu vestra. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum? plenus sum, ne offeratis ultra sacrificium frustra, incensum abominatio est mihi, manus enim vestræ iniquitate plenæ sunt. Olim quidem Sacerdotibus dictum est: *Sacerdotes sancti erunt Deo suo, & non polluent nomen ejus, incensum enim Domini, & panem Dei sui offerunt, & ideo sancti erunt.* Et iterum: *Sacerdotes qui accedunt ad Dominũ, sanctificentur, ne percutiat eos,* &c. Quin & cæteris de populo accessuris ad sacrificia vide, quàm severè sanctitas ac munditia pręcepta sit. Homo habens maculam, aut aliud vitium corporis ab offerendis panibus & sacrificio repellitur. Sancti esse jubentur, qui non nisi figuram & umbram gerebant: quid vos, qui tractatis rem ipsam & veritatem, & ipsum Sanctum Sanctorum? Quæ proportio finiti ad infinitum? aut quæ comparatio panum, boum & ovium ad ipsum Dei Filium? an non æquum, ut pro distantia dignitatis, sit quoque discrimen sanctitatis?

Iam verò ipsa vera sacramenta Corporis & Sãguinis mei quoties corde, ore, manibusque impuris polluuntur, & tamen securè vivitis, quasi gens, quæ justitiam fecerit. An, quia non profertur cito contra malos sententia, ideò sine timore filii hominum perpetrant mala? Nunquid tam graviter peccarunt filii Aaron indignè sanctuariũ ingressi, & alienum ignem offerẽtes? aut Bethsamitæ Arcam curiosius intuiti; quorum plusquam quinquaginta millia ob irreverentem Arcæ conspectum subitò deleta sunt? Num ita graviter peccavit Oza religioso, ut ipsi quidem videbatur, officio Arcam sustinens? an gravius peccavit Balthasar indignis manibus sacra vasa contrectans? Et hos tamen aliosque plures, aut ignis consumpsit; aut terra vivos absorbuit; aut alia gravis

gravis vindicta corripuit. adeò severè semper omnis irreverentia, & impietas erga sacrificium, & res mihi dicatas olim castigata est.

O felices vos, si lavetis manus vestras in sanguine peccatorum, & aliorum mala vobis sint in cautelam; ut deinceps sacrificetis mihi sacrificium justitiæ de corde puro & conscientia bona. Victimæ enim impiorum abominabiles sunt coram me, & gravius peccant offerentes indignè me regnantem in cœlis, quàm qui me crucifixerunt ambulantem in terris. Hi enim, si me cognovissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent. Illi verò cum Deum me esse, & verè in hoc Sacramento præsentē fateantur; adeò tamen indignè me tractare non verentur.

HOMO. Iustus es Domine, si disputem tecum, & omnes viæ tuæ, veritas; nec est homo super terram, qui possit arguere te, & dicere, Cur ita facis? sola voluntas tua justissima facti regula est. Veruntamē loquar ad Dominum, cum sim pulvis & cinis. Hortaris nos Domine, ut frequenter veniamus ad Sacramenta tua; sed vicissim per hujusmodi exempla severitatis tuæ quē non absterreas? An non ego meritò metuere debeo, ne cum Oza & Bethsamitis peream ad contactum & cōspectum Arcæ sanctissimi corporis tui? Ne veste nuptiali carens ejiciar à cœna tua? Non est enim homo qui vivat & non peccet. In multis offendimus omnes: & quis præsumat venire ad te? desidero ego quidem; sed, si iniquitates observaveris, Domine, quis sustinebit? Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus.

CHRISTVS. Verba mea non pusillanimem te reddant, sed humilem: Sacrificium mihi gratū spiritus contribulatus: Si illud præmiseris, sacrificium Corporis & Sanguinis mei securus offerre poteris. Cor contritum & humiliatum ego non despiciam. Etiam cum peccatoribus manducare & conversari volupe mihi fuit: non enim est opus bene valentibus medico, sed male habentibus.

Itaque ut dignè accedas ad mensam meam, primū purga conscientiam sincera confessione, & vera contritione ab omni peccato mortali, & peccandi affectu. Vt verò adhuc dignior, mihique gratior venias, & majorem gratiam percipias, veniales

etiam culpas, & omnes pravos animi affectus, & quidquid oculis meis displicere nosti, exuere satage; omninò quò purior ad me venies, quò majorem gratiam recipies.

Attende, quid fecerim in ultima cœna mea, hoc Sacramentum instituens: Priusquam enim Discipulos meos ad sacram Cœnam admitterem; pedes eorum ablui, ut hac ceremonia, mysterii plena, mentis munditiam ostenderem, iis necessariam, qui dignè ad Sacramenta mea venire cuperent. Nam qui lotus est, seu mundus à peccatis gravioribus, non indiget, nisi ut pedes lavet, id est, ut affectus animi purgatos habeat. Sicut enim, qui per terram ambulat, quamvis incedat cautè, vix tamen cavet, quin cœno & pulvere pedes maculet; ita difficile vobis est, in terris vivere, & non infici aliquando terrenis. Vnde sicut affectus animi sæpè ex terrenarum rerum usu inquinantur, sic sæpè lavandi sunt; sed tunc maximè, cum ad me, ipsum puritatis fontem, accedere vultis.

Interim quotidiani defectus, quos ego sæpè permitto ad exercitium virtutis & humilitatis custodiam, (modò desit affectus, & adsit vincendi conatus) non debent vos absterrere. Novi ego cōpati infirmitatibus vestris, & gratius mihi est, vos ad me amore duci, quam timore retrahi: quia Lex mea potius amoris, quam terroris est.

HOMO. Benedictus sis Domine, qui pro humanitate tua tam benignè & amanter instruis me. Tātò itaque alacrius & securius deinceps veniam ad te, si modò, quantum in me est, nihil, te propitio, mihi conscius sim super peccato mortali, aut peccandi proposito, (*Verba sunt Gersonis*) peccatis autem venialibus, quæ non omnino impediunt, expiandis, multa & facilia media te largiente suppetunt. Hoc unum scio, quia apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio.

§. 10. *Præparatio propinquior ad sacram Communionem per affectum Amoris.*

CHRISTVS. Posito jam pede Timoris, quæ est præparatio quasi remota; accede jam propius altero & quasi dextero Amoris pede. Inprimis sit diligens cura rectæ & piæ Intentionis, ut non ex more, aut alio fine pejore, sed amore mei; & salutis propriæ, &c. cum fame & desiderio cælestem cibum capias.

capias. Cibus ille palato ſuavior; & alendo corpori utilior eſt, qui cum fame & appetitu ſumitur: inſuavis & noxius, qui faſtidienti ſtomacho ingeritur: ita prorſus ego animas inanes & eſurientes bonis impleo, & faſtidioſos divites dimitto inanes.

HOMO. Heu nos miſeri, cur non urget nos amor tui? non ſtimulat fames, & nuditas? non incitant vulnera & pericula noſtra?

CHRISTVS. Guſtate & videte, quam ſuavis ſim ego, quam potens, bonus, liberalis, miſericors. Vide quoque quia tu es miſer, & miſerabilis, & pauper, & nudus: in me autem ſperant oculi omnium, & ego do illis eſcam in tempore opportuno. Sed hæc conſiderare, paucis curæ eſt, & ideò nauſeat anima eorum ſuper cibo iſto tanquam leviſſimo; adeoque quibus frui licet deliciis menſæ meæ, adhuc ſuſpirant ad ollas Ægypti & qui paſci poterant pane filiorum; magis inhiant ſiliquis porcorum.

Tu verò, cum ſederis mecum, ut comedas, diligenter attende, quæ poſita ſunt ante faciem tuam: nempe, quis ſit & quam pretioſus cibus iſte, qui tibi ſumendus proponitur. Videntes olim Filii Iſrael manna de cœlo, dicebant admirabundi: *Man hu, quid eſt hoc?* Quanto magis tu, Chriſtiane, qui nõ manna Angelicis manibus formato, ſed corpore meo, ſancti Spiritus opera concepto paſceris? nonne potius hujus cibi excellentiam cogitans admiraberis, idque non frigide & ruditer, ſed ut in meditatione tua exardeſcat ignis? Noſti, quomodo olim Agnus paſchalis (figura Sacramenti hujus) ſumi debebat? nihil ex illo crudum, aut coctum aqua, ſed aſſum tantùm igni comedendum erat: ſic quoque igne amoris præparari hic cibus debet, ut magis ſapiat & proſit.

Aptiſſima huc erit meditatio vitæ & paſſionis meæ, in qua quidẽ ita exarſit amor meus, ut aquæ multæ non potuerint extinguere eum. Monumẽtum verò tanti amoris, hoc Sacramentum inſtitui. Si amare piguit, pudeat non redamare. In his & ſimilibus exercitiis, & piis affectibus plenius te docebit & diriget unctio Spiritus.

Neque enim grave & moleſtum tibi videbitur, modicum temporis exercitio tam pio & utili, ante uſum tanti myſterii impendere; ſi cogites, quot ritibus & ceremoniis, quanto apparatu Sacrificia veteris legis peragi debuerint.

buerint. Lege Numeros, Leviticum,&c.admirare, & sic tecum ratiocinare: Si hoc in umbra & figura, quid in re ipsa & veritate?

Quid verò magis indignum, aut mihi molestum esse possit, quã si videam, nihil passim minore cura, & sollicitudine fieri, quã cultum & sacrificium meum, quo tamen nihil in terris sublimius, nihil excellentius? Festinat quisque in domum suam, at domus mea deserta est, properatur ad negotia, ad colloquia, & hospitis, imò Regis Regum, qui de cœlo venit ad te, non ut reficiatur à te, sed ut reficiat te, exigua cura est. Siccine tu ipse invitatus ab amico tuo excipi te velles, tam inurbane tractari, tam inofficiose dimiti?

Regiæ illæ puellæ (*Esther.2.*) anno integro excoli debebant, ut tandem proditurae coram rege Assuero, gratiam invenirent in oculis ejus: & Sacerdoti, aut cuivis fideli meo molestum erit, horulam, aut vel quartam horę partem impendere, ut debitè ornatus & præparatus adsistat Regi Regum, & gratiam inveniat in oculis ejus?

HOMO. Heu, cæcitas & duritia cordis humani, tam ineffabile donum nõ attendere, non magis revereri! omnia alia sollicitè nimis & accuratè peragi, ad sacram verò Domini mensam tam obiter & perfunctoriè nos præparari! Ecce Domine confiteor tibi adversum me iniquitatem meam; sed & imperfectũ meum vident oculi tui; hujusmodi ego loquor tecum mi Domine, & te vicissim talia loquentem audio; (& nonne ignitum eloquium tuũ vehementer?) & tamen languet & friget cor meum; & anima mea velut terra sine aqua tibi, ignem gero in sinu meo, & cur non ardet cor meum? Fons aquæ vivæ ante oculos meos est, & cur non desiderat anima mea ad te, sicut cervus desiderat ad fontes aquarum?

CHRISTVS. O fideles animæ, quas ego in perpetua charitate dilexi, & pretio tam magno redemi, quas pabulo tam pretioso hactenus pavi, & deinceps paratus sum pascere; Vos, ô amici & convivæ mei, attendite vobis; nec ibi sitis incurii, ubi caussa tam gravis & ardua, & plena periculis agitur; ubi, inquam, sors tam inæqualis, vitæ vel interitus, nimirum pro cujusque dispositione & meritis obtingit. Ecce fontẽ, imò mare gratiarum habetis, ex quo tantò plus

quisque

quisque hauriet, quò vas capacius attulerit. Dilata, ô homo, os tuum & implebo illud, sinum animæ tuæ charitatis, devotionis, ac perfectionis desiderio amplia, ego qui solus desiderium cordis satio, te replebo donis gratię meę, ut tu in me, & ego in te maneam, me autem habens, quid erit, quod ultra desideres? mea enim, & mecum sunt omnia.

HOMO. Mane mecum Domine, & pone te sicut signaculũ super cor meũ. Trahe me post te, ut curram in odore unguentorum tuorum. Accende in me ignem quem venisti mittere in terram. Vtinam diligam te Domine, firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus, utinam ardentissimo Angelorum & omnium Electorum amore complectar te, ut me nihil separare possit à te, tu enim es sors mea, & pars mea, Deus in æternum, cui adhærere, mihi bonũ est. Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram?

CAPVT II.

LITANIÆ EVCHARISTICÆ,

tum Sacrificantibus, tum Communicantibus utiles,

Ex Sacra Scriptura Collectæ.

Nota: *Quæ his signis [ ] inclusa reperies, ad solos Sacerdotes pertinent; & ab aliis præteriri possunt.*

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Pater de cœlis *Deus*, qui sic dilexisti mundum, ut Filium tuum Vnigenitum dares: eumque pro nobis carnem sumere, & Crucem subire fecisti: Miserere mei:

Vt eum totis visceribus, & intimis amoris affectibus excipiam: & meipsum totum, quantus sum tibi reddam, nec mihi, sed tibi vivam.

Pater Æterne, qui amore nostri proprio Filio nõ pepercisti, sed pro nobis omnibus illum tradidisti: Miserere mei:

Vt tantæ charitatis opus grata mente recolere, atque in hoc

hoc Sacro myſterio commemorare valeam.

Pater ſanctiſſime, qui miſiſti Filium tuum in mundum, non ut judicet mundum, ſed ut mundus ſalvetur per ipſum: Miſerere mei:

Vt Corpus & Sanguis ejus non mihi ſit ad judicium & condemnationem; ſed ad vitam & ſalutem.

Pater ſapientiſſime, qui mirabili conſilio ſalutē noſtram operatus es in medio terræ: & Filiū tuum, quem ab æterno tibi æqualem genuiſti, in tempore de Virgine naſci, & in hoc Sacramento, novo & admirabili modo exiſtere, & uſq; ad conſummationē ſæculi nobis adeſſe voluiſti: Miſ. mei:

Vt tam ineffabilis gratiæ & charitatis tuæ beneficiis nunquam ingratus inveniar.

Pater optime, apud quem Advocatum habemus *Ieſum Chriſtum*, qui eſt propitiatio pro peccatis noſtris: Miſerere mei:

Vt per eum peccatorum veniā & indulgentiam apud te conſequi merear: Ecce enim Agnus Dei qui tollit peccata mundi.

Pater potentiſſime, qui voce clara teſtatus es hunc eſſe Filium tuum dilectum, in quo tibi bene complacuit: Miſerere mei:

Et quia tibi de actibus meis placere non valeo, reſpice in faciem Chriſti tui, ut per eum gratiam in oculis tuis inveniam.

Pater liberaliſſime, qui, juxta promiſſionem Filii tui dilectiſſimi, dabis nobis ſi quid petierimus in nomine ejus: Miſerere mei:

Vt hoc quod unicè precor, obtineam: nimirum, ne unquam indignè, vel ad judicium Corporis & Sanguinis Filii tui myſteria ſumam.

Pater orphanorum, in quem ſperant oculi omnium, & tu das illis eſcam in tempore opportuno: Miſ. mei:

Et Panem quotidianum da mihi hodie; Panem, inquam, vivum, qui de cœlo deſcendit, ut confirmet cor meum, & nutriat in æternum.

II.

FILI Redemptor mundi *Deus*, qui ex infinita charitate opus noſtræ redemptionis ſuſcepiſti; & in caſtiſſimo Mariæ Virginis utero carnem ſumens, in ſimilitudinem hominum factus es, & habitu inventus ut homo: Miſerere mei:

Vt tam immenſæ charitatis tuæ, & ſanctiſſimæ Incarnationis memoriam intimo corde recolam, quoties per hoc

hoc Sacramentum nasceris in anima mea.

Iesu dulcissime Salvator, qui parasti Mensam in conspectu nostro adversus omnes qui tribulant nos: Mis. mei:

Vt nunquam prævaleant adversum me inimici mei, nec timeam mala quoniam tu mecum es, & in hoc Sacramento mihi intimè præsens.

Iesu amabilissime, qui dixisti: Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos: Mis. mei:

Vt relever pondere peccatorum meorū, quoniam sicut onus grave gravata sunt super me; & refice hoc cœlesti pabulo esurientē ac deficientem spiritum meum.

Iesu misericordissime, qui misertus es super turbas, diu te sustinentes: & non habentes quod manducarent, mirabili virtute potentiæ tuæ omnes ad satietatē pavisti: Miserere mei:

Vt non deficiam in via, si fuero cœlesti fraudatus alimonia.

Iesu liberalissime, qui pinguedinem nobis dedisti panem, præbentem delicias regibus, & cibas nos ex adipe frumenti: Miserere mei:

Vt sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea, nec arescat aliquando cor meū, si oblivis car comedere panem meum.

Iesu benignissime, qui nos exhortaris ad sumendū te, dicens; Caro mea verè est cibus, & Sanguis meus verè est potus. Et: Nisi manducaveritis Carnem Filii hominis & biberitis ejus Sanguinem, non habebitis vitam in vobis: Miserere mei:

Et da mihi hunc panem, & potum dignè sumere, ut nō esuriam nec sitiam iterum; nec moriar in æternum.

Iesu suavissime, quem Zachæus suscepit gaudens in domum suam: ac Centurio præ reverentia non est ausus recipere sub tectum suum: Miserere mei:

Vt utriusque affectum, id est, Amorem & Timorem, semper jungam, cum Te suscipio in domum meam.

Iesu humillime, qui etiam cum Publicanis & peccatoribus familiarius agere, & manducare dignatus es, dicens, Non esse sanis opus Medico, sed malè habentibus. Miserere mei:

Vt ad me quoque peccatorem divertere digneris; & sana animam meam, quia infirmatur ad mortem.

Iesu Rex magne & mirifice, qui ut ostenderes potentiam ac divitias Regni tui, fecisti nobis grande convivium, & ad illud omnes Regni tui subditos tam aman-

ter

ter vocare dignatus es: Miserere mei :

Vt ad hoc divinum convivium lætanter & propere ; sed nunquam nisi veste nuptiali indutus accedam.

Iesu amantissime, qui desiderio desiderasti, antequam patereris, hoc Pascha manducare cum Discipulis tuis: Mi. mei:

Vt quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita ad te Deum vivum in hoc Sacramento desiderat anima mea.

Iesu purissime, qui volens instituere hoc Sacramẽtum, primùm pedes Discipulorum tuorum, positis in terram genibus abluisti, in signum puritatis ac munditiæ, quam nobis hæc SS. Mysteria sumpturis cõmendatam esse voluisti: Miserere mei :

Et amplius lava me ab iniquitate mea, & à peccatis meis munda me; non tantum pedes, sed & manus & caput abluens; id est, ut affectus, & opera, & intentio pura sint, dum mensæ tuæ particeps esse cupio.

Iesu benignissime, qui lignum vitæ in medio Paradisi, id est, Ecclesiæ tuæ, contra omnes morbos, & ipsam mortem animæ nostræ posuisti: Miserere mei :

Vt fructum vitæ & immortalitatis inde capiam, & renovetur ex eo, sicut Aquilæ, juventus mea.

Iesu largissime, qui teipsũ nobis dedisti nascens in socium, convescens in edulium, moriens in pretium, & regnans demum daturus es in prę-mium: Miserere mei :

Vt pro tantis beneficiis omni tempore benedicat tibi anima mea, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto tuo.

Iesu veracissime, qui teipsum tradens in cibum & potum dixisti : *Hoc est Corpus meum*, quod pro vobis tradetur. Et, Hic est Sanguis meus, qui pro vobis effundetur : Miserere mei :

Vt non vacillem in fide, & verbis oris tui : quia tu es ipsa Veritas, in cujus ore non est inventus dolus aut mendacium ; es quoque Deus summè potens, apud quem non est impossibile omne verbum.

Iesu mitissime, qui discessurus ex hoc mundo ad Patrem, reliquisti nobis juge monumentum immensi amoris tui ; & fecisti in hoc Sacramẽto memoriam mirabilium tuorum, jubens nos hoc facere in tui commemorationem : Miserere mei :

Vt semper memoria memor sim tui, ineffabilem potentiam, sapientiam, ac bonitatem tuam his relucentem vene-

ror

rer aſſiduè; nec unquam obliviſcar omnes retributiones tuas.

Ieſu manſuetiſſime, qui nec Iudam à conſortio Diſcipulorum, & menſa tua, in ultima Cœna excludere voluiſti: Miſerere mei:

Vt ego, heu nimis indignus, & infidelis ſervus tuus nunquam cum Iuda fiam reus Corporis & Sanguinis tui.

Ieſu gratiſſime, qui peracto hoc myſterio corã Diſcipulis tuis Patri Æterno gratias egiſti, & hymno dicto, ad hortũ orationis locum egreſſus es: Miſerere mei:

Vt nunquam ab hoc tam excellenti convivio ingratus recedam: ſed tanti beneficii ſeria conſideratione, magis magiſq; in tui amorẽ exardeſcat anima mea.

Ieſu Sacerdos in æternum, & Paſtor bone, qui temetipſum in Ara crucis obtuliſti victimam; & poſuiſti animam tuam pro ovibus tuis, eaſque paſcis ipſo Corpore & Sanguine tuo: Miſ. mei:

Et quia erravi ſicut ovis quæ periit, require ſervũ tuum, & reporta me humeris tuis in ovile tuum, & paſce in loco paſcuæ, ubi me collocaſti.

Ieſu clementiſſime, qui Diſcipulis in Emaus euntibus te ſpecie peregrini adjunxiſti, & in fractione panis demum te cognoſcendum præbuiſti: Miſ. mei:

Vt te, quem ſub his figuris verè mihi præſentem credo, etſi oculis non video, tandem revelata facie contemplari merear: & interim dum me dulci alloquio tuo: & pabulo Corporis tui paſcere dignaris in via; amore & deſiderio tui ardens in me ſit cor meum.

III.

SPIRITVS SANCTE DEVS, qui myſterium Incarnationis Domini N. *Ieſu Chriſti* mirabili virtute divinitatis operatus es in utero Virginis; eam ineffabili modo fœcundans, & ſanctificans, ut dignum Filii *Dei* habitaculum effici mereretur: Miſ. mei:

Vt ego quoque eundem Dominum ac Deum *meum ſyncero affectu ac puro corde in hoc Sacramento concipere, & deinceps ſanctis operibus palam oſtendere valeam.*

IV.

S. TRINITAS unus DEVS, qui aperis manũ tuam, & imples omne animal benedictione: Miſer. mei:

Vt panis ille qui confirmat cor hominis, detur mihi ad veſcendum, & in fortitudine cibi illius ambulem per hoc

desertum usque ad montem sanctum tuum.

S. *Trinitas* unus *Deus*, qui filiis Israël in memoriam liberationis à dura servitute Pharaonis Agnum Paschalem, nostri Salvatoris typũ, edere jussisti: Mis. mei:

Vt quotiescunque sumo hæc divina mysteria, nostræ redemptionis opus grata mente recogitem.

S. *Trinitas* unus *Deus*, qui filios Israël per desertũ euntes manna de cœlo, & cibo Angelico, omne delectamentum in se habente pavisti, sed tãdem super eo nauseantes severè punisti: Mis. mei:

Vt purgato cordis palato, gustem & videam quam suavis sit Dominus; nec unquam nauseet anima mea super cibo isto tanquam levissimo.

S. *Trinitas* unus *Deus*, qui non semel olim irreverentiam & injuriã circa Sacrificium, & Arcam (figuras tantum & umbras hujus Sacramẽti nostri) commissam gravi punitione castigasti: Miserere mei:

Vt his exemplis monitus, cautius, sanctius, & religiosius Sacrosancta mysteria tua tractare satagam.

[S. *Trinitas* unus *Deus*, qui pro infinita clemẽtia tua elegisti me in ministrum tuum, & de stercore erigens pauperem, voluisti me fungi Sacerdotio, ut offeram tibi dona & sacrificia in odorem suavitatis: Miser. mei:

Vt huic tam sublimi & sanctæ vocationi dignis moribus respondeam, tibique puris manibus ac mundo corde semper immolem Sacrificiũ laudis, & reddam tibi Altissimo vota mea.]

[S. *Trinitas* unus *Deus*, qui vis sanctos habere ministros, dicens: Sancti estote, quoniam ego sanctus sum: Miserere mei:

Vt à terrenis curis & carnis desideriis abstrahatur cor meum, ut in sanctitate & justitia coram te servire valeam omnibus diebus vitæ meæ.]

V.

SANCTA MARIA, quæ sola inter mulieres benedicta, ad altissimum Dominicæ incarnationis mysterium electa, & à Spiritu sancto præparata, Dominum cœli & terræ castissimis visceribus tuis concipere, novem mensibus gestare, ac mundo Salvatorem edere meruisti: Ora pro me:

Vt & ego indignus famulus tuus hunc ipsum Dominum, imò Filium tuum pura mente in hoc [sacrificio] (vel) Sacramento suscipere

&

& portare [aliisque dispensare] valeam.

Omnes SS. *Angeli*, & *Archangeli*, qui Dominum vestrum propter nos hominem factum humiliter adorastis, & jacentem in præsepio Regem vestrum cum stupore venerati estis, nec non gaudium de nato Salvatore nunciastis, & jam regnanti in cœlis ad ministerium semper assistitis. quin etiam ipsum Altare, celebrante Sacerdote, frequentes ac venerabundi cingitis: * Orate pro me:

Vt & ego hunc panem Angelorũ digno semper honore tractem, & ejus frequenti usu sic confirmetur cor meum, ne unquam mihi prævaleant inimici mei.

* Ita testantur SS. Patres, Chrysost. Gregorius M. V. in Aphoris. nostris Eucharist.

Sancte *Ioseph*, qui in sponsum Mariæ Deiparæ, & in Nutritium Christi *Iesu* à *Deo* delectus, Sponsæ & Conjugi tuæ sedulam curam, & obsequium; Alumno, ac filio tuo putatitio omnem cultum & honorẽ præstitisti: Ora pro me:

Vt & ego utrique sedulo famulari valeam: & præsertim Christo in Venerabili Sacramento debitum cultum ac reverentiam semper exhibeam.

VI.

Sancte *Simeon*, qui longa exspectatione & vehementi desiderio Messiam videre cupivisti, eumque tandem oculis tuis cernere, & in ulnas tuas suscipere meruisti, dicens præ gaudio: Nunc dimittis, &c. Ora pro me:

Vt & ego ardenter desiderem videre Iesum in gloria, nec minus vehementi desiderio ad ipsum in hoc Sacramento verè præsentem semper anhelem, eumque suavissimè complecti merear ulnis animæ meæ.

Sancti *Magi* & *Reges*, qui stella duce de longinquo venientes, ad Regem Regum recens natum properastis, eique munera vestra singulari fide & intima devotione, procidentes in terram, humiliter obtulistis: Orate pro me:

Vt ego quoque ad hunc ipsum Regem verè in hoc Sacramento præsentem adorandum, & muneribus meis licet exiguis honorandum, simili fide & religione veniam, vel potius donis ejus præveniar, & simili, qua vos, clementiâ suscipiar.

Omnes SS. *Patriarchæ* & *Prophetæ*, qui variis typis, figuris, & umbris hujus Sacrificii & Sacramenti mysteria præfigurastis, & ad Messiã

 ingenti

ingenti desiderio, multis votis ac suspiriis anhelastis: Orate pro me:

Vt ego, non quidem umbram, sed rem ipsam; non figuram, sed ipsam veritatem: non Arcam, sed Sanctum Sanctorum; non oves aut boves, sed ipsum Dei *Filium sanctè tractare, ac puro corde complecti valeam.*

Omnes SS. *Innocentes*, qui Christo recens nato tenella corpora vestra, & ipsos infantiæ atque innocentiæ annos novelli Martyres consecrastis; Orate pro me:

Vt ego ingrediar in innocentia mea, ad Altare Dei, *& una cum hoc* [Sacrificio] *seu Sacramento, me ipsum* Deo *meo hostiam vivam, sanctam, placentem offerre valeam.*

S. *Ioannes Baptista*, qui visitatus à Christo, & Matre ejus, exultasti præ gaudio in utero Matris tuæ. Postmodum verò indignum reputabas te, qui solveres corrigiam calciamẽti ejus; dignus tamen, qui, ipsius Christi præconio, maximus inter natos mulierũ, & plusquam Propheta audires; & sacrum ipsius verticem baptizando contingeres: Ora pro me:

Vt & ego lætabundus introeam ad Altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam. Sed tamen non sine timore & profunda humilitate coram tremenda ejus majestate comparere studeam.

VII.

S. Petre Princeps Apostolorum, qui Christum Filium *Dei* vivi, non quidem ex instinctu carnis & sanguinis, sed revelatione Æterni Patris in cœlis, confessus es: & pascendas ab eo oves; Sed & claves cœli accepisti: Ora pro me:

Vt ego in hoc Sacramento viva & immobili fide confitear verum Deum *ac Dominum meum* Iesum Christum, *eumque verè ac realiter hic præsentem agnoscam, proindeque eum, ut par est, reverear.*

S. *Paule*, qui factus ex lupo agnus; ex persecutore prædicator Euangelii; ex vase contumeliæ, vas Electionis; & raptus in tertium Cœlum de cœlestibus mysteriis singulariter edoctus fuisti, adeoque institutionem, & legitimum usum hujus Sacramẽti gravissimis verbis tradidisti: Ora pro me:

Vt ego accessurus ad hæc tremenda mysteria, prius seriò juxta monitum tuum probem meipsum; sollicitè cavens,

vens, ne illa ad judicium & mortem ſuſcipiam; nec unquam reus efficiar Corporis & Sanguinis Domini.

S. *Ioannes* dilecte Domini, qui in noviſſima Cœna ſingularis tui erga Magiſtrum, ejusque viciſſim erga te amoris fiduciâ recubuiſti ſuper pectus Domini, & inde ſuxiſti fluenta cœleſtia, quæ eructaſti poſtea ſcribens Euangelium, & inſtar Aquilæ ſublimius evolans ad contuenda, nobiſque reſeranda divini & Incarnati *Verbi* myſteria: Ora pro me:

Vt ego ad Chriſtum Salvatorem meum in Sacramento præſentem magis trahar amore, quam deterrear timore; & ſancta fiduciâ innitar ſuper dilectum meum; hauriamque in gaudio aquas vitæ de fontibus Salvatoris.

Omnes SS. *Apoſtoli*, qui in ultima Cœna, ab ipſo Chriſto Salvatore Sacerdotes creati, poteſtatem accepiſtis conſecrandi hæc SS. myſteria; ſed præmiſſa pedũ lotione, quaſi ſymbolo puritatis, de interiori munditie huc neceſſaria admoniti, & ſic ad verum Agnum, id eſt, Corpus & Sanguinem Domini veſtri manducandum admiſſi eſtis: Orate pro me:

Vt & ego gratiam & munus Sacerdotii [per veſtros Succeſſores manuum impoſitione mihi collatum] *debito honore venerer, & non niſi mundatâ prius conſcientiâ ad participanda hæc divina myſteria veniam.*

SS. *Euangeliſtæ*, qui inſtitutionem hujus Sacramenti illuſtri teſtimonio aſſeruiſtis: Orate pro me:

Vt ego plena fide, ſpe viva, charitate fervida hoc magnum myſterium venerari ſemper ac participare valeam.

Omnes SS. *Diſcipuli Domini*, qui unà cum primis Fidelibus perſeverantes eratis quotidie in communicatione fractionis panis, ita ut credentium eſſet cor unũ, & anima una: nec quiſquam aliquid ſuum eſſe diceret: Orate pro nobis:

Vt & nos, qui de uno Pane, & de uno Calice participamus, nõ niſi in unione pacis & vinculo charitatis, ad Sacramentum pacis & amoris accedamus: idipſum dicamus & ſentiamus omnes, & ſic unanimes uno ore honorificemus & glorificemus Deum, *& Dominũ noſtrum* Ieſum Chriſtum, *qui eſt pax noſtra faciens utraque unum.*

VIII.

Omnes SS. *Martyres*, qui Christo Regi Martyrum Corpus & Sanguinem suum nobis in ara Crucis & Communionis offerēti, Corporis & Sanguinis vestri victimam reddidistis: Orate pro me:

Vt ego spirituali martyrio mortificem membra mea super terram, & [oblaturus *] seu)* suscepturus *sacra mysteria, me ipsum prius mactem* Deo *hostiam vivam, acceptabilem, sanctam, Deoque placentem, sacrificium Iustitiæ, in odorem suavitatis.*

Omnes SS. *Pontifices & Confessores* Sacerdotes Domini, qui ut ministri Christi, & fideles dispensatores mysteriorum Dei, sanctè functi estis Sacerdotio; & pro populo hostiā placationis frequenter obtulistis: eundemque pane verbi, & Sacramenti indefessè pavistis: Orate pro me:

Vt & ego munere fidelis [Sacerdotis] *sive)* Christiani *strenuè fungar, ne oblata salutis remedia sprevisse, vel gratiam Dei in vacuum recepisse forsan inveniar.*

IX.

S. *Francisce*, qui conscius puritatis ac sanctitatis ad Sacerdotium requisitæ, ab eo præ reverentia abstinuisti: Ora pro me:

Vt & ego munus tam sanctum & sublime condignè æstimare ac honorare studeam.

S. *Thoma* de Aquino, qui angelico pollens ingenio, & excellenti doctrinâ cultum ac venerationem sanctissimi Sacramenti singulariter in Ecclesia promovisti: Ora pro me:

Vt hujus Sacramenti fides, devotio, & reverentia magis indies crescat ac proficiat in anima mea.

Omnes SS. *Monachi & Eremitæ*, qui egressi de Ægypto hujus seculi, id est, mundo mortui, & avulsi ab uberibus, ablactati à lacte, quod propinat mundus, non amplius suspirastis ad ollas carnium, sed concupiscentias carnis viriliter calcantes, cibo Angelorum, manna de cœlo, pane vivo pavistis in deserto hujus seculi animas vestras, donec veniretis ad terram promissionis lacte & melle manantem: Orate pro me:

Vt ego viles Ægypti cibos fastidiam, voluptates, inquam, seculi spernam præ desiderio hujus cibi cœlestis, nec delecter siliquis porcorum, cui datum est vesci pane filiorum.

Omnes

Omnes SS. *Virgines* & *Viduæ*, quæ plusquam virili animo, constans propositum continentię & castitatis arripuistis, adeoque obtulistis corpora vestra hostiam vivam sponso vestro Deo viventi, Regi seculorum immortali, & sic castas ac perpetuas cum Sponso nuptias celebratis: Orate pro me:

Vt ego per vinum germinans Virgines castitatis zelum imbibam, ac continue puri cordis amore indissolubile teneam cum Sponso vestro connubium, eumque in hoc Sacramento verè præsentem medullitus ac totis visceribus amplectar, & exosculer.

X.

S. *Maria Magdalena*, quæ unà cum Sorore Christum hospitio excepisti, sed vacans à ministerio, & sedens ad pedes Domini, audiebas verbum illius. Alias quoque in convivio Pharisæi, pedes Domini lacrymis tuis ubertim manātibus lavisti, & capillis tersisti; sic & amorem in Dominum, & dolorem criminum palam ostendens. Denique pendenti in Cruce adhæsisti, & sepultum vi amoris æstuans quæsivisti: Ora pro me:

Vt ego à curis seculi abstraham cor meum, & quæram præ omnibus in otio sancto vacare Deo: Accessurus verò ad Dominum meum in hoc Sacramento, prius contriti cordis lacrymas offeram Deo meo, & crucifixo libenter adhæream, non quærens gloriari, nisi in Cruce Domini mei Iesu Christi.

Omnes *Sancti & Electi Dei*, qui jam revelata facie, in patria, visione beata aspicitis, & pleno jam ore manducatis Panem illum, quem nos nonnisi per speculum in ænigmate conspicimus, & aliena specie velatum accipimus. Vos enim felices portum tenetis: ad quem nos miseri tendimus; ô quot inter tempestates & pericula! Viatico egemus, ut superemus. Viaticum Christus est; Via utique Veritas, & Vita: & unicum solatium peregrinationis nostræ: Orate pro nobis:

Vt eo nos saltem sustentemur in Via: donec vobiscum & nos satiemur ab ubertate domus Dei, & torrente voluptatis ejus potemur in Patria.

ORATIO.

DEus, qui nobis sub Sacramento mirabili

passionis tuæ memoriam reliquisti: tribue, quæsumus, ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis & regnas in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

CAP. III.

ORATIO DOMINICA,

Variis Exercitiis & piis conceptibus ad praxin piè Communicandi accommodata.

Accessuri ad sacrum Convivium, *in quo Christus ipse sumitur, non immeritò Christi quoque verba, & ipsam, quam de sacro illius ore hausimus, Orationem, velut Benedictionem mensæ præmittemus. Sacerdos quidē in Missa, paulò ante Communionem, eam recitat; sed in ea ante Missam perutiliter quoque meditabitur; quin & Communicaturus quisque hinc facilè pios affectus hauriet. Dicamus ergo ex intimo animi sensu:*

Pater noster,

POtentissime, sapientissime, clementissime, qui, ut dulcedinem in filios tuos demonstrares, Pane suavissimo de cœlo præstito, esurientes reples: & quæ creasti, omnia tam paterne & mirabiliter alis, foves, ac conservas. Ecce & ego unus, licet vilissimus filiorum tuorum, confidenter nunc levo oculos meos ad te, *Qui es in cœlis*, ut tu paternæ benevolentiæ oculis respicias super me miserum, & inopem; procul agentem à facie Patris, inter filios Evæ, in valle lacrymarū, exulem & peregrinum super terram; & suspirantem ad te dulcissimum Patrem meum. Quid verò nunc potissimum petam à te? nisi ut

1. *Sanctificetur nomen tuum.*

Hoc enim est præcipuum votum; & desiderium cordis mei, ut omnia, quæ facio, dico, cogito, cedant ad majorem gloriam Nominis tui. Et nunc præcipuè, cum ad sacra mysteria Corporis & Sanguinis Filii tui venio; hoc unum intendo, hoc unicè desidero, ut laudetur suprema Majestas, Potestas, Bonitas & Sapientia tua; cui debetur ab omni creatura, omnis honor & gloria, æterna laus, & gratiarum actio. quia sic dilexisti nos, ut Filium tuum Vnigenitum nobis dares, & in cibum, & in salutis pretium. Pro

quo,

quo, cum dignè à nobis laudari nequeas, utinam ipſe Filius tuus clarificet te. nam & tu exaltaſti eum ſuper omnia; & dediſti illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen.

2. *Adveniat regnum tuum,*

Cujus regni felicitatē, ac delitias in hoc Sacramento prælibamus. Dediſti enim nobis in pignus futuræ gloriæ Corpus & Sanguinem Filii tui, & ſic nos quoq; per gratiā adoptionis feciſti tibi heredes coheredes autem Chriſti.

Interim verò, dum adhuc in exilio peregrinamur à Domino, fac nos, ſic uti hoc ſacro pignore, ut indies, magis magiſque in nobis proficiat regnum tuum gratiæ, & tandem perveniat in nos regnum tuum gloriæ.

3. *Fiat voluntas tua,*

Quæ eſt autem voluntas tua, niſi ſanctificatio noſtra; maximè cum acceſſuri ſumus ad hæc ſancta ſanctorum? Vis etiam ut manducemus Carnem Filii hominis, & bibamus Sanguinem ejus; aliàs non habituri vitam in nobis: Quis autem hoc facere præſumeret, conſcius infirmitatis ſuæ, niſi id tam amanter & dignanter tu una cum Filio velles, & præciperes? (Nam idē eſt utrique velle, idem poſſe.) Quia ergò ita vis; fiat quod vis; & quòmodo vis. Nempe Sanctos nos eſſe vis, quia Sanctus eſt; imò Sanctus Sanctorum, ad quem accedimus, Filius tuus. Sed quis Sanctum faciet, niſi tu? Da quod jubes. Fac ut Sancta non tractemus niſi ſanctè, caſtè, & religiosè. Vnde

Sicut in cælo, Sancti pleno ore, puro corde, & ardenti deſiderio manducant hunc Panem vivum revelata facie, *ita & nos in terra*, magno deſiderio, & puro affectu comedamus eum ſub ſpeciebus velatum, donec & nos cū Electis fruamur illo in propria ſpecie; & ſatiemur ab ubertate domus tuæ.

4. *Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.*

Oculi enim omnium in te ſperant Domine, & tu das illis eſcam in tempore opportuno. Tu aperis manum tuam, & imples omne animal benedictione. & mihi deeſſe poteris? Scis autem Domine, quia non minus Anima, quam Corpus cibo reparari indiget, ut vivat. Nam ſicut illud naturalis calor, ſic hanc æſtus concupiſcentiæ continuò depaſcitur. Sed ô felices filios,

qui in Domo tanti Patris (Ecclesia) sic abundant panibus! Hîc Panis gratiæ, & verbi Dei, coprosè frangitur. Hîc Panis Sacramentorum, & præsertim Panis ille vivus, qui de cœlo descendit, qui natus in Bethleem, id est, in Domo Panis; Panis Angelorum, Manna cœli, omnibus apponitur. O pretiosa & nobilis esca! ô grandis æterni Patris charitas & misericordia! Mihi enim non serenti, neque metenti, neque horrea habenti, frumentum Electorum, & Panis vitæ è cœlo datur. Tu Domine seminasti illum in terris; tu mortis falce messuisti; tu eum in horreo Ecclesię tuæ nutriendis filiis tuis totum exposuisti.

Da mihi ergò, benignissime Pater, ut hoc *Pane* sæpius dignè reficiar: imò etiam quotidiè (*si non sacramentaliter, saltem spiritualiter*) recipiam, quod quotidie mihi prosit: nam quia pecco, & deficio quotidie, merito etiam quotidie remedium accipio, quod vires reficiat. O utinam hoc cœlesti *Pane* & viatico ita sustenter in hoc deserto, ut in fortitudine cibi illius ambulem usque ad montem Dei.

5. *Et dimitte nobis debita nostra.*

Heu, quam multa & gravia! in multis enim offendimus omnes; verè miseri nos & inopes solvendo non fuimus, nec sumus.

Sed ecce Domine apud te est misericordia, & copiosa apud Filium tuum redemptio; quem nostri misertus dedisti nobis Ille justus, impollutus, & innocens per omnia: Quod nos debuimus, ille solvit: quod nos peccavimus, ipse luit, & justitiæ tuæ abunde satisfecit, donans nobis immensum thesaurũ meritorum suorum, & infinitum pretium sanguinis sui.

Hoc autem totum pretium velut depositum habemus in pretioso sanctissimi Sacramenti scrinio reconditum.

Hunc ergo thesaurum nunc offero tibi ô Pater æterne, ut inde capias, quantum exigis à me pro debitis meis. Ego, unde solvam, non habeo; at Filii tui superabundant merita, ut inde nostra solvantur debita.

Propter hunc itaque dimitte nobis, *Sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Dimittimus, inquam, ne forte extra vinculum charitatis indignè tractemus Sacramentum pacis & unitatis; & frustra à Deo quæramus medelam; si homo homini reservemus iram. Quæ enim nobis

bis communicatio in Corpore & Sanguine Domini, si membris corporis ejus mystici, id est, proximis nostris, communione pacis & amoris non conjungimur?

Oportet nos utique, cum accedere volumus ad altare, prius reconciliari fratribus nostris, si quid habent adversum nos, & sic venire ad offerendum munus nostrum. Hoc filius tuus nos & facere docuit, & ipse fecit. Nam pendens in cruce, & solvens omnium debita, dimisit inimicis suis; & pro tortoribus te supplex oravit; dicens: Pater, ignosce illis, &c. dimitte mihi itaque debita mea, pro quibus Filius tuus offert merita sua: his enim seclusis, si iniquitates observaveris, Domine, quis sustinebit? &c.

6. *Et ne nos inducas in tentationem.*

O Domine, qui parasti in conspectu nostro mensam adversus omnes, qui tribulant nos, & panem apponis hîc, qui cor hominis confirmat, adversus omnes tentationes Mundi, Carnis, & Dæmonis: da mihi per cibum cælestem & vivificum vires, & robur, ut tentatus non succumbam, sed tibi constanter adhæream.

Non studeam esse amicus hujus *Mundi*, aut conformari huic seculo, sed virtute cælestis cibi transformer in te, ut uni tibi placere cupiam, & displicere timeam. Sordeat mihi terra, quia hic cœlum intueor, & mundi totius Dominum complector.

Nihil me Carnis deliciæ moveant, cui carne Agni immaculati, & manna cœli vesci datur, in quo delicias longè majores, & omnem saporis suavitatē invenio.

Dæmon verò quid poterit in me, quando mecum est Deus? si autem Deus pro nobis, quis contra nos? &c.

7. *Sed libera nos à malo.*

Multis enim in hac vita casibus & miseriis obnoxii sumus: ea verò censentur mala, quatenus nos fragiles dejiciunt, & abstrahunt à Te: abduci autem à Te, id est, summo Bono, hoc utique est summum malorum. Quis verò liberabit nos ab hoc malo, nisi Tu fons omnis boni? & quem nobis dedisti Advocatum apud Te, omnisque salutis & felicitatis auctorem: *Iesus Christus*, qui nos à peccato, & à morte liberavit in sanguine suo?

Hoc Mediatore fac ut omnia nobis cooperentur

in bonum, quia non est nobis in alio aliquo salus. Is ergò, ut verè præsens est in hoc Sacramento, ita nobiscum sit ubique, ille nos pascat, regat, conservet, protegat, ducat pro clementissimo suo beneplacito, velut oves pascuę suæ: quidquid nobis evenerit, malum non erit, si non separet nos à summo *Bono*. Nam mihi adhærere Deo bonum est, &c. quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? &c.

Poterit hæc meditatio orationis Dominicæ, ut ante, sic post Missam aut Communionem esse usui.

ORATIO DOMINICA

Iuxta quatuor sacrificii fines; seu quatuor Oblationum genera,

Ad usum tum *Celebrantiũ*, tum *Communicantium*, accommodata.

Sacrificia in veteri lege varia erant:

Holocaustum; Hostia pacifica; *eaque duplex*, una in gratiarum actionem *pro beneficio accepto:* Altera ad impetrandum *beneficium. denique* Hostia pro peccato. *V.* Levit. primis septem capp.

Itaque 4 Sacrificiorum genera passim recensentur, his titulis:

1. Latreuticon. *seu Sacrificium* Laudis, *Deo offerri solitum purè ad ejus laudem, & honorem supremæ Majestatis, atque amorem summæ Bonitatis ejus. Hinc tota victima cremari debuit, ut notaretur* 1. *Summum Dei dominium in res omnes.* 2. *Omnia ad eum referenda, ut ultimum finem.* 3. *Nos totos esse Dei, &c.*

2. Eucharisticon, *seu Sacrificium gratiarũ actionis, quo pro beneficiis divinis gratiæ referuntur.*

3. Impetratorium, *quo gratiam ac divina beneficia, tum corporalia, tum spiritualia nobis aliisque petimus.*

4. Propitiatorium, *quod ad veniam peccatorum petendam, & Deum nobis placandum pertinet.*

Omnem horum sacrificiorũ vim & efficaciam unicum Novæ Legis Sacrificium *eminenter in se complectitur.*

Unde pius & utilis Missam audiendi, Celebrandi, *&* Communicandi *Modus erit, ad hos 4 fines sacram Actionem referre: In quem usum* Oratio Dominica *cõmodè subserviet, juxta modũ sequentem:*

Pater noster qui es.

Domine sancte Pater, qui legalium multitudinem hostiarum, in unius Sacrificii novæ Legis Hostia cõclusisti; quiq; nobis in Dilecto Filio tuo, sacerdote Magno, & Summo utriusque Testamenti Pontifice,

tifice, perfectæ Oblationis exemplar, secundum quod nos faceremus, ipse in Monte Calvariæ monstrasti: Fac quæsumus, ut per tuam gratiam, fiamus conformes imaginis Filii tui, qui nobis similis fieri dignatus est in forma servi.

Et sicut ille semetipsum cruento modo in Cruce, quoad Corpus & animam, secundum ritum Aaronis; & incruento modo, secundum ordinem Melchisedech, in ultima Cœna, Tibi Æterno Patri suo obtulit; ita nos ejus exemplo, Corpora nostra in hostiam viventem, sanctam, tibi placentem & rationabile obsequiũ quotidie offeramus: Animam quoque, & omnes ejus vires ac potentias, in *Holocaustum* laudis; in sacrificium *Eucharisticum* pro donis acceptis, in *Impetratorium* pro accipiendis: & denique in *Propitiatorium* pro peccatis immolemus.

I. LATREVTICVM.

Sanctif. nomen tuum.

Domine Iesu Christe, qui Æterni Patris amore, non tuam, sed illius in omnibus & per omnia gloriam quærens, tradidisti temetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem suavitatis; Laudo & Adoro ex toto corde meo summam tuam Potentiam, Bonitatem, Sapientiã, Iustitiam, Misericordiam, &c. quæ in hoc Sacrificio, & opere Redemptionis mirabiliter elucent.

Gaudeo per hanc oblationem vana Gentium idola, & profana sacrificia abolita, & sincerum verumque tibi Deo vivo & vero cultum ac honorem restitutum esse; Vnde ego nunc immolo tibi sacrificium laudis, & reddo Altissimo vota mea. *Credo* tibi, & *Spero* in te, & *Amo* te super omnia: meque ipsum tibi plenè resigno, & totius Intellectus, Voluntatis, & Memoriæ meę victimam tibi offero in holocaustum perpetuum; idque donec

Adven. Regnum tuum.

Quod parasti nobis ab origine mundi, ô Rex magne, & Princeps Regum terræ, qui regnasti à ligno; & principem hujus mundi ejecisti foras; Qui dilexisti nos, & lavisti nos à peccatis nostris in Sanguine tuo, ut faceres nos Regnum & Sacerdotes Deo.

O Iesu Rex meus, & Deus meus; Ecce ego servus tuus, & filius ancillæ tuæ: Eligo te hodie mihi in hac Communione seu Sacrificio Missæ, in Regem perpetuum; & offero me

tibi in servum sempiternum. Tibi soli sacrificabo deinceps hostiam laudis, & nomen tuum invocabo. Sit nomen tuum, Domine, benedictum, ex hoc nunc & usq; in seculum.

II. EVCHARISTICVM.

Fiat voluntas tua.

Domine Iesu Christe, qui venisti in hunc mundum, ut faceres voluntatẽ Patris tui, & opus Redemptionis nostræ, quod tibi dederat, perficeres. Vnde & ad eam implendam factus es obediens Deo Patri, usq; ad mortẽ, mortẽ autem Crucis. Hujus autẽ obedientię merito, omnis gratia, salus & vita, & omnia in nos bona tam copiosè redundant.

Sed quid ego retribuã Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi? Scio nihil tibi gratius fieri posse, quam si voluntas tua per nos in omnibus fiat.

Ecce itaque in unione sanctissimi Sacrificii tui, quo te Æterni Patris voluntati sponte subjecisti: (Oblatus enim es, quia ipse voluisti) quodque ego nunc in hac Communione, vel Missa recolo; omnem voluntatem meam tuæ libens & integrè subjicio; & hanc ab omnibus, ubique & semper, plenissimeque fieri percupio: idque in Gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis, Creationis, Redemptionis, Conservationis, Gubernationis, &c.

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, Nomini Sancto ejus, &c.

III. IMPETRATORIVM.

Panem nostrum quotid.

O Pater amantissime, cujus infinita liberalitate Iesus Christus Filius tuus datus est nobis Dux, Medicus, Pastor, Nutritius, &c. Sic enim dilexisti mundum, ut Filium tuum Vnigenitum dares.

Qui ergo proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donabit? præsertim cũ tantam ejus fiduciam ipse nobis Filius suggerat, dicens; *Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.*

Nunquid ergò, si petierimus *Panem*, dabis nobis lapidem, aut pro ovo Scorpionem?

Ecce nomen ejus, & simul infinita merita Sacrificii in Cruce peracti, repræsento tibi, Pater Æterne; & rogo, ut Panem quotidianum des nobis, Panem Corporis, sed Animæ præcipuè: sub illo quidem

dem petens omnia vitæ præsenti necessaria subsidia, ut melius serviamus tibi: sub *isto* cibum animæ, seu dona gratiæ & quæcunque ad cor confirmandum pertinent; ne deficiamus in via, qua tendimus ad Patriam; ubi satiabimur ab ubertate domus tuæ, &c.

IV. PROPITIATORIUM.

Et dimitte nobis.

O Pater misericordiarum, apud quem habemus advocatum D. N. Iesum Christum, qui factus est propitiatio pro peccatis nostris; & reconciliavit nos tibi in Sanguine suo, cũ se *Hostiam pro peccato* in Ara Crucis obtulit. O pretium magnum! ô copiosa redemptio! & satisfactio superabundans pro meis, imò totius mundi peccatis!

Hanc modò repræsento & offero tibi, ô pie Pater, dum in hac Missa, vel Communione, illius memoriam renovo.

Sed & victimam corporis & membrorũ meorum voluntaria mortificatione immolo tibi in sacrificium spiritus contribulati. Cor contritum & humiliatum Domine, ne quæso despicias: sed respice in faciem Christi tui, qui peccata nostra pertulit in corpore suo; cujus livore sanati sumus.

Quid verò proderit nos à peccatis præteritis liberatos esse, si non muniamur adversus futura? Rogamus itaque;

Et ne nos inducat.

Nam proni sunt sensus hominis ad malum ab adolescentia sua. Domine tu nosti miseriam nostram, & infirmitatem figmenti tui, & quam nihil possimus sine te. Rogo te per vim clementiæ tuæ, & propitiatorii illius Sacrificii in Cruce peracti, ut procul à nobis omnia scãdala, tentationes, pericula, occasiones amoveas, per quæ denuò nos ad peccandum induci posse prævides.

Absit ut iratus nobis, tradas nos in desideria cordis nostri; & tentationibus, quasi fluctibus maris expositos sine Rectore & remige jactari sinas. Quin tu, ô fidelis Deus, esto mecum in tentatione, & non permittas me tentari supra id quod possum.

Ad hoc offero tibi Sacrificiũ Corporis & Sanguinis tui, ut vires contra tentationes Mundi, Carnis, ac Dæmonis mihi pręstes. Si tu Domine nobiscum & pro nobis, nihil nobis nocere poterit.

Sed

Sed libera nos.

O Domine, qui neminem vis perire, sed omnes salvos fieri; mala quoque pœnæ, per quę in malum culpæ, id est, offensam tui, & jacturam salutis impelli possemus, à nobis auferri petimus. Flagella iracundiæ tuæ (Bella, famem, morbos, &c.) à nobis clemens averte.

Agnoscimus nos merito hæc pati, quia peccavimus in te fratrem, imò Patrem nostrum; & jam non sumus digni vocari filii tui.

Attamen propter temetipsum Domine, & propter nomen tuum, quoniam bonum est, amove à nobis plagas tuas, & omnia mala propitiatus averte; aut saltem fac, ut diligentibus te, omnia, etiam Mala, cooperentur in bonum.

Hoc fine offero tibi ô Iesu, sacrificium istud, seu Communionem Corporis & Sanguinis tui, imò Te ipsum velut antidoton & alexipharmacon omnis mali. Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo Mala, quoniam Tu mecum es.

Aliud Exercitium in Oratione Dominica, VII Verbis in Cruce accommodatum habes infra cap. 7. De Modo Aud. Missam. n. 12.

CAP. IV.

METHODVS
Seu
PRAXIS

Expedita, piè & utiliter, tum Communicandi, tum celebrandi Missam.

AD fructus ex sacramento Eucharistiæ, & sacrificio Missæ percipiendos, ipse Modus accedendi plurimum momenti habet.

Adverte itaque, modum valdè imperfectum, & expertem spiritualis consolationis esse, non nisi vulgares quasdā & conceptis verbis expressas precandi formulas ante & post Missam & Communionem recitare. Majorem utique requirit industriam & præparationem hoc Sacramentum tam sublime, & tantis pollens gratiarum donis ac virtutibus; sed tamen in operatione respondens modo ac dispositioni recipientis.

Est enim hoc Sacramentum cibus animæ, non minus ei utilis & necessarius, quam suus corpori. Cæterum prodest is cibus, nutritque plurimum, qui cum fame sumitur: ad hanc autem excitandam conducit, aliquod corporis exercitium cibi sumptioni præmittere: illud enim vitiosos humores in ventriculo residuos absumit ac dissipat; unde excitatus calor naturalis acuit sto-

stomachum, ut cibi sit appetentior, & cibus ipse fiat aptior ad concoctionem, bonamque totius corporis nutritionem.

Pari prorsus ratione, ut animæ cibus (id est, Sacramentum Corporis & Sanguinis Christi) magis prosit, cum fame sumendus erit. quid facto opus, paucis accipe:

Mens piis meditationibus, sanctisque exercitiis occupanda. Hæc enim pravas animæ passiones paullatim expellent, & calorem in ea charitatis, & divini amoris ignem accendent; ut cibi cœlestis fiat avidior, aptiorque ad illum cum fructu, & augmento sumendũ.

Alioquin sine fame & orexi sumes hunc Cibum, adeoque gustum illius perexiguum habebis: Et quid restat, nisi ut tandem nauseet anima tua super cibo isto tanquam levissimo? quia nimirum non gustas, quam suavis sit Dominus in hoc cœlesti cibo, qui etsi contineat omnem saporis suavitatem, tamen non nisi animam inanem, & esurientem satiabit bonis.

Exercitia itaque dabimus ad majorem hujus cibi famem fructumque accommodata, sed quæ per modum piarum aspirationum usurpes, non obiter & perfunctoriè, sed affectuose, & corde potius, quam ore pronuncies.

Vnus enim animi affectus est, quo nisi commendetur & condiatur quodvis pietatis opus, ingratum erit, ac prorsus insipidum.

Liberum cuique erit hæc exercitia extendere. Nos enim modum duntaxat, & formam præscripsimus. Quamvis verear ne sint, qui hoc, vel simile exercitium fastidiant tanquam prolixius, quod toties circa Communionem aut Missam adhibeant.

Sed utinam illi majestatem hujus sacrificii & Sacramenti melius perpenderent, & ex illius usu fructum & spiritualem refectionem percipere magis seriò cuperent! nihil enim durum amanti: unde opera & laboris nescit fastidium, in quo gratia cœlestis flagrat desiderium.

Quod si non vacet semper, utile tamen erit, sæpius hoc pacto sacram Communionem, aut Missæ sacrificium instituere.

Quanquam non videam, qua fronte hæc in re possit à nobis accusari prolixitas, qui alias in rebus ludicris vanisque nimium sumus prolixi & temporis prodigi.

Quotusquisque est, qui nõ in dies singulos unius (solidæ horæ (ne dicam plurium) spacium, facilè indulgeat curando & cibando corpori? Et grave erit tantundem, imò vel horæ quadrantem dare cœlesti convivio? At ibi non nisi mortale corpus, hic anima immortalis pabulum accipit.

Quid! cætera corporis, & rei familiaris negotia tanta cura & diligentia, tam accuratè & attentè peragi; Anima verò & salutis negotium, &

& hoc negotiorum omnium maximum, tam oscitanter & præcipitanter tractari !

EXERCITIVM
Ante Missam aut Communionem.

Puncta hujus Exercitii varia ; ad tria principalia revocari possunt. I. Probatio sui. II. Excitatio Devotionis. III. Postulatio Gratiæ.

I. PVNCTVM.
PROBATIO SVI.

PRobationis *necessitatē indicant* 1. Sacrificia veteris *Testamenti, quæ signa tantum, seu umbræ & figuræ hujus Sacramenti erant, & tamen non nisi à mundis sanctisque tractari debebant. Mirum sanè, quot ceremoniis ritibusque expiari debuerint, qui illa offerebant*. V. Exo. 38. Lev. 22, &c.

2. *Gravissima Apost. Verba, quibus indignè sumentes asserit reos fore corporis & Sanguinis Domini. O quàm necesse, serio monentem vel potius minantem audire !* Probet se ipsum homo, & sic de pane illo edat, &c.

3. Ipsa ratio, *quia sancta non nisi sanctè tractanda, quid autem sanctius hoc Sacramento, in quo præsens est ipse Sanctus Sanctorum?*

I. In primis ergo examina conscientiam tuam, quam si gravioris culpæ ream invenis, pœnitentiæ Sacramento expiabis, ne indignus accedas, & judicium tibi manduces. Leviores quoque culpas & inordinatos animi affectus removere conaberis, ut pleniorem ex hoc Sacramento fructum capias. Deinde concipe intimum de peccatis dolorem, cum firmo emendationis proposito.

O Dulcissime *Deus* Creator ac Salvator meus, doleo ex intimo corde, quod unquam offenderim te Dominum ac Deum meum, te, quem amare debeo super omnia, quia & super omnia bonus es, & plurima mihi bona tribuisti : & , heu , infelix & ingratus ego peccator non retribui, nisi mala pro bonis.

Verum propitius esto peccatis meis Domine, nunc enim firmiter statuo ac propono non amplius te offendere omnesq; peccandi occasiones fugere, ideoque nunc hoc Sacramentum sumere cupio, ut in amore tui confirmer, & contra omnes peccandi occasiones muniar, ut tu in me, & ego in te maneam.

II. Vide an recta & syncera

cera Intentione ad hac sacra Mysteria venias, an ex consuetudine tantum, aut alio fine inordinato. Valde autem utilis iest Probatio Intentionis, quia Intentio dat speciem actui, & est radix meriti. Praxis erit hujusmodi.

CVpio ô *Deus*, offerre tibi hoc Sacrificium ad laudem & gloriam nominis tui, ad utilitatem quoque animæ meæ, totiusque Ecclesiæ tuæ sanctæ. Itaque voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Quid enim aliud quæram præter te, ô *Deus* meus & omnia? Si te habeo, quid est quod non habeam? Si te colo propter te, tu eris merces mea magna nimis. Quid autem mihi sit in cœlo, & à te quid velim super terram; cum tu sis pars hæreditatis meæ & calicis mei, tu, qui restitues hæreditatem meam mihi? &c.

Posset autem Directio Intentionis *particularius fieri, si spectentur* Fines *ad quos ex vi institutionis, Sacrificium adeoque Sacramentum referri debet.*

I. Enim est LATREVTICVM,

Seu holocaustum, offerendum Deo, in agnitionem supremi ejus dominii; & tanquam summus cultus supremæ majestati ejus debitus.

O Domine, dignus es propter summam excellentiam, sapientiam, & potentiam tuam, accipere ab omni Creatura laudem, gloriam, & honorem. Itaque confitebor tibi Domine in toto corde meo, & glorificabo nomen tuum in æternum. immolabo tibi Sacrificiũ laudis, & reddam tibi, ô Altissime, vota mea, &c. Sis benedictus, laudabilis, & gloriosus & superexaltatus in secula.

II. Est EVCHARISTICVM,

Seu pacificum, offerendum Deo in gratiarum actionem pro innumeris ejus beneficiis.

QVid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? qui toties propitiatur omnibus iniquitatibus meis; & insuper coronat me in misericordia & miserationibus? Qui toties replet in bonis desiderium meũ, & tam benignè providet corpori & animæ meæ? Minor ego sum cunctis miserationibus tuis Domine; quia misericordia tua magna est super me, &c.

O Domine, quia me fecisti, debeo tibi meipsum; & quia me refecisti per Filium, qui pro me factus est homo, deberem plusquam meipsum.

Sed quid sum ego? pulvis & cinis; quid cætera?

Ventus & vanitas. Sed & tu, Domine, bonorum meorum non eges. Ecce itaque Filius tuus dilectus. Eum tibi, ô Pater, offero in gratiarum actionem, quia nihil possum melius, nec gratius offerre, quam eum in quo tibi benè complacuit.

III. Est PROPITIATORIVM,

Offerendum Deo in propitiationem peccatorum.

O Domine, tam amanter invitatus ad splendidum convivium tuum, quid faciam ego miser, nudus, & inops, nec habens vestem nuptialem; & conscius tot peccatorum, quibus iram merui potius, quam gratiam? Ecce Mediator Dei & hominũ, Christus Iesus Filius tuus. Hunc offero Tibi; ipsum inquam, qui peccatum non fecit, sed factus est propitiatio pro peccatis nostris, & lavit nos in sanguine suo, &c.

O Domine, respice in faciem Christi tui, & vide quantos in vita labores, in passione pœnas, in morte dolores pro nobis sustinuit. Offero tibi hæc omnia in satisfactionem pro peccatis meis, idque per hoc Sacrificium, ut hujus virtute, illorum vim ac efficaciam mihi impertias, & clementer indulgeas delicta mea, neque vindictam sumas de peccatis meis.

IV. Est IMPETRATORIVM,

Offerendum Deo, ad impetranda Bona Corporis & Animæ, & avertenda quæcunque mala, idque pro nobismetipsis, Amicis, & Inimicis, Iustis, & Peccatoribus, Vivis, Defunctis, &c.

O Domine, dives in bonis, & largus in donis: à quo, per quem, & in quo sunt omnia. Ego verò egenus & pauper sum. Sed quid non impetremus à te, qui nobis dedisti fontem ipsum omnis gratiæ, id est, Vnigenitũ Filium tuum; & simul cum illo omnia nobis bona donasti? In hunc omnes gratiæ, bonitatis, ac sapientiæ thesauros sine mensura congessisti, ut esset dives in omnes.

Eum itaque offero tibi, ut per eum qui interpellat pro nobis, & exaudiri meretur pro reverentia sua, des Ecclesiæ tuæ incrementum & pacem, Iustis perseverantiam; Peccatoribus veniam, Defunctis refrigerium, nobis omnibus tuam gratiam, & tandem vitam æternam, &c.

V. *Quia hoc Mysterium institutum est à Christo, in memoriam Passionis suæ, perutile est, Deoque gratissimũ, speciali directione Intentionis illud*

illud offerre ob memoriam & venerationem Paßionis Dominicæ.

II PVNCTVM.

EXCITATIO Devotionis.

Acceßurus ad hæc tremenda Myſteria, non contentus habituali devotione, actualem omni ſtudio excita. Proderit ad hoc, unà cum exercitio nobilißimarum virtutum meditari ſequentia: (nam in meditatione exardeſcit ignis devotionis) nempe: Quis ſit qui in hoc ſacramento venit, Ad quos veniat; Quare, quomodo, quoties veniat, &c.

I. Exercenda FIDES,

Cogitando quod ſit Chriſtus ipſe, verus Deus & homo, pro nobis natus, paſſus, & mortuus, verè & realiter hic præſens, &c.

O Chriſte Ieſu, verus Deus & Homo, unius cum Patre ſubſtantiæ, majeſtatis & potentiæ; firmâ fide credo ac profiteor, quia tu verè ac reipſa præſens es in hoc Sacramento. Tu enim ipſa veritas dixiſti: *Hoc eſt corpus meum.* Credo quidquid dixit Dei Filius, nihil hoc verbo veritatis verius. Domine adauge fidem meam, &c.

Hoc fidei exercitium hic cumprimis utile eſt, quia viva fides hujus articuli eſt, cui innititur omnis Sacramenti hujus devotio. Nam ſi viva fide Chriſtum verum Deum ac hominem in hoc ſacramento præſentem credimus, quî fieri poteſt, tam modico reverentiæ ac pietatis affectu tractari à nobis tam ſancta ac tremenda myſteria?

II. Exercenda SPES,

Cogitando quod ſit Deus ſummè clemens, miſericors, mitis, ſapiens, &c.

O Domine virtutum, beatus homo qui ſperat in te, quare triſtis es anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deũ omnis boni fontem, & gratiæ auctorem, quem in hoc Sacramento præſentem habes: Accede ad eum confidenter, quoniã ſuavis, & mitis, & multæ miſericordiæ eſt omnibus invocantibus ſe. Ille ſolus dare poteſt omnia, quia ſuper omnia potens eſt, imò dare vult omnia, quia ſummè bonus eſt.

O ſpes mea Deus, propter hoc lætatum eſt cor meum, dum teipſum in hoc Sacramento recipio, quia ſpero planè nihil te non daturum, qui nobis dediſti teipſum, in te Domine confido, non confundas me ab expectatione mea.

III. Exercenda CHARITAS,

Cogitando, quod sit Deus summè bonus, perfectus, liberalis, tam amans nostri, &c.

O Dulcissime Salvator Christe *Iesu*, quanta fuit tui vis amoris quæ te traxit è sinu Patris in hanc lacrymarum vallem, ut humanam carnem assumeres, infinitas miserias, injurias, imò crucē, mortemque subires: idque solum propter miseros nos homines & propter nostram salutem.

O quantus amor! damnare nos poteras, & salvare maluisti; nos rei eramus, & tu innocens subis supplicium, ut reos liberes.

Ex amore itaque ad nos in carnem venisti; & demum abiturus ex hoc mundo ad Patrem, in pignus amoris hoc Sacramētum nobis reliquisti, ut modo prorsus novo & mirabili semper maneres nobiscū, cujus delitiæ sunt esse cum filiis hominum.

O Domine, quantum dignus es amari, qui tanta facis amore nostri? diligam itaq; te Domine fortitudo mea. Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus.

O Deus charitas, qui in charitate manet, in te manet: cupio te suscipere in hoc Sacramento, ut tibi firmius uniar amoris vinculo. Quis me separabit à charitate Christi Salvatoris mei? utinam hoc, nec vita, nec mors, nec ulla fortunæ sors, aut ulla creatura valeat.

IV. Exercenda HVMILITAS,

Et Reverentia, meditando quod sit Deus summæ majestatis, & tamen è throno gloriæ suæ veniat ad te infimum terræ vermiculum, &c.

O Domine Deus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra! Tu es Rex cœli & terræ, quē laudant Angeli, adorant Dominationes, tremūt potestates.

Sed quid est homo, quod memor es ejus, faciens ei memoriam mirabilium tuorum? aut filius hominis, quoniam visitas eum, in hoc Sacramento ad eum veniens? Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantum, &c.

V. Excitanda FAMES,

Et desiderium, considerando 1. Multiplices fructus & gratias hujus Sacramenti: deinde tuas miserias, & necessitates.

O Panis sancte, panis cor hominis confirmans, quem qui manducat, vivet in æternum, qui non manducat, vitam non habe-

habebit. Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria tua Domine, ubi Panem illum dispensas, & das escam timentibus te.

Inclina aurem tuam & exaudi me, quoniam inops & pauper sum ego; & refice esurientem animam meam, ut in fortitudine cibi illius ambulem per hujus mundi desertum usque ad montem Dei, donec manducem te pleno ore in regno tuo, & satier ab ubertate domus tuæ.

VI. Denique *Exercitium seu Meditatio Paßionis Dominicæ, inprimis efficax est, ad excitandam cordis devotionem, &c.*

III. PVNCTVM. POSTVLATIO GRATIÆ.

Quia omnis nostra diligentia, & omnis Praeparatio minor est, quam ut tantis mysteriis sufficiens esse queat, merito tandem à Deo gratiam; à B. Virg. Angelo Tutelari, SS. Patronis, & Cœlitibus omnibus, opē subsidiumque supplices postulabimus.

I. *Itaque roga Deum per merita Filii, & omnium SS. ut gratiam tibi præstet digne suscipiendi hoc Sacramentum.*

O Summe Pater misericordiarum, respice in faciem Christi tui, qui tibi in perfectissima charitate factus est obediens usque ad mortem crucis, & in virtute meritorum ejus, nec non dulcissimæ Matris ejus Virginis Mariæ, SS. Apostolorū Martyrum, Confessorum, Virginum, & inprimis Patronorum meorum. N. N. & omnium SS. gratiam mihi tribue, ut gratum tibi obsequium exhibere valeam, fac quæso; ut quod meis non possum, placentium tibi meritis precibusque consequar.

II. *Repræsentatis Christo peccatis, imperfectionibus, omnibusque necessitatibus tuis, per merita paßionis & Sanguinis ejus pete veniam, & piè communicandi gratiam.*

O Iesu Salvator mundi, qui venisti peccatores salvos facere: & dixisti: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos: Ecce ego peccator ad te venire audeo, quia copiosa est apud te redēptio.

Venio ad te, à quo recedens erravi, sicut ovis quæ periit; sed tu Pastor bone, qui posuisti animam tuam pro ovibus tuis, qui venisti quærere, & salvum facere, quod perierat, require servum tuum Domine,

mine; quia mandata tua non ſum oblitus.

Venio ad te multis plagis ſaucius, tot pravis paſſionibus graviter affectus, ſed tu Domine, ſi vis, potes me ſanare. noſti enim male habentibus opus eſſe medico.

Tu verò es ille Samaritanus, verus animarum medicus, qui languores noſtros portaſti. tu es, qui dediſti in animę meæ medicamentum, pretioſi Corporis tui Sacramentum.

Miſerere ergo mei Domine, & ſana animam meam, quia peccavi tibi. Sacrificium tibi, Domine, ſpiritus contribulatus. Cor contritum & humiliatum non deſpicies. Hoc prius offero tibi, ut Sacrificium pretioſi Corporis & Sanguinis tui, ſecurius offerre valeam.

Tu itaque dirumpe vincula peccatorum meorum. Sic enim dignè ſacrificabo tibi hoſtiam laudis, & nomẽ Domini invocabo, &c.

III. *Ad Spiritum ſanctum humiliter convertere, ut donis ſuis Chriſto Ieſu, dignum in te præparet habitaculum, ſicut fecit in Virgine Deipara.*

Quæ incluſa ſunt his ſignis [ ], ad ſolos Sacerdotes ſpectant.

O Clementiſſime Deus, ſine tuo numine nihil eſt in homine, ex te enim omnis ſufficientia noſtra. Sine te nihil boni facere nec ſtatu aut vocatione noſtra dignè fungi poſſumus. Cuſtodi animam meam, quoniam ſanctus ſum, ſalvum fac ſervum tuum Deus meus ſperantem in te. Sanctus ſum dono fidei & gratiæ quo me in Baptiſmo ſanctificaſti.

[Sanctus quoque ſum munere Sacerdotii, quo me fungi voluiſti (id enim ſanctum eſt; ut ei dignè reſpondeam, ſanctus eſſe debeo, id eſt, ſegregatus à terrenis, purus, caſtus, multis gratiæ dotibus & virtutibus conſpicuus;) Sancti eſſe debebant, qui figuram tantum & umbram hujus Sacramenti gerebant: quanto magis ego, ipſam tractans rem & veritatem?]

Sed quis ſanctum & mundum faciet de immũdo conceptum ſemine? Tu utique ô Deus ſanctificator, qui es Sanctus Sanctorum, à quo omnis ſanctificatio noſtra, &c.

IV. *Implora opem Sanctorum, ut tibi gratiam Sanctæ Communionis impetrent à Domino.*

O Sancti Dei omnes, per eum vos rogo, quem vos facie ad faciem, nos autem hîc per ſpeculũ in ænigmate videmus & velatum in hoc Sacramẽto ſuſcipimus; ſuccurrite mihi quæſo precibus veſtris apud Deum, ut ſic illum

illum nunc in Sacramento poſſim recipere, ut aliquãdo eum in propria ſpecie vobiſcũ merear videre.

Tu præcipuè ô ſacratiſſima Virgo Mater, quæ Spiritu ſancto cooperante, gratia plena, Deum & hominem puriſſimis viſceribus tuis concipere & portare meruiſti, impetra mihi, quæſo, gratiam ſancti Spiritus, per amorem Filii tui, ut & ego eum dignè in hoc Sacramento excipere & portare valeam, &c.

Adſis ô Angele Cuſtos, & clientem tuum pio ductu dirige; ut Panem illum Angelorum, Dominum cœli & terræ, decenter excipiam.

O Patroni N. N. mei, Aulici Dei, ſuccurrite, & Domino veſtro hoſpitium cordis mei congruenter adornate, &c.

V. *Denique, ſi, præmiſſis hujuſmodi exercitiis, necdum ſentis eum quem deſideras; & quem Sacramenti dignitas requirit, affectum, fervorem, & amorem in ſuſceptione hujus Sacramenti; noli dejici animo, ſed humiliter ora Deum, ut ſaltem deſiderium cordis & bonæ voluntatis affectum ſuſcipiat.*

O Deus ſcrutator cordis mei, cupio ſumere, utinam reipſa poſſim, mirabile & cœleſte Sacramentum omni, qua par eſt, pietate & religione, omni affectu, deſiderio, & fervore Angelorum, & Electorum tuorum. Domine ante te omne deſiderium meum; paratum cor meum, Deus, paratum cor meum; offero tibi totum cor meum, & omnia. Deſiderium pauperis exaudi, ô Domine, præparationem cordis ejus audiat auris tua. Suppleat divina & immenſa tua benignitas, quicquid humana mea non valet infirmitas, &c.

Adverte hoc Exercitium, ut & ſequentia ita formata, ut & Sacerdotibus celebrantibus Miſſam, & Laicis communicantibus ſervire poſſint, pauculis omiſſis aut mutatis.

Poſſunt iis quoque uti audientes Miſſam, pro ſpirituali Communione, ut ſic intentio audientis Miſſam magis conformetur intentioni celebrantis, & hic eſt utiliſſimus modus audiendi Miſſam.

Porro exhibemus hic varia Exercitia, longiora, breviora, velut diverſa fercula in una menſa; ut varietas arceat faſtidium, ex crebra unius & ejuſdem repetitione naſci ſolitum. Varii quoque, vario palato diverſa poſcunt.

ASPIRATIONES
Sub Communionem.

Magna reverentia & intimæ pietatis affectu adventus tanti Hoſpitis excipiendus eſt. Frequentabis ergò actus vivæ Fidei, Spei, & Cha-

Charitatis: agnosces & prædicabis Dei majestatem, bonitatem, & clementiam: propriam fateberis miseriam, & fragilitatem. Hinc intimis animi desideriis & affectibus cum Christo jam præsente colloqueris. Huc possunt adhiberi breves sed ignitæ Aspirationes, quales in Psalmis & Euangeliis multæ; sed corde potius, quam ore proferendæ: donec post recessum ab altari in quiete prolixius easdem expendere liceat. Nos hic aliquas suggeremus.

Sub sacra Communione; tum & alias usui futuræ.

Diligam te Domine fortitudo mea; Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus.

Quid est homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quia visitas eum?

Quam bonus Israël Deus, his qui recto sunt corde!

Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus.

Laudate Dominum omnes gentes, laudate eum omnes populi ejus.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus, & veritas Domini manet in æternum.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te Deus, &c.

Mihi adhærere Deo bonum est, & ponere in Domino Deo spem meam.

Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram?

Magnificat anima mea Dominum.

Et exultat Spiritus meus in Deo salutari meo, &c.

Beatus venter qui te portavit, &c.

Vnde hoc mihi ut Dominus meus veniat ad me?

Benedictus, qui venit in nomine Domini. Domine non sum dignus, &c.

Similia unicuique facile privata industria; aut potius unctio Spiritus suggeret.

Huc spectant & hujusmodi amorosa suspiria.

Quis es tu, Domine, & quis sum ego?

Tune venis ad me, Rex summus, ad infimum servum? &c.

Tu, qui de sinu Patris, venisti in purissimum Virginis uterum, intrabis in hoc vas impurum, & stabulum sordium?

Scio, Domine; amor urget & vincit te. Eja veni Domine, & noli tardare. Sed veniat, obsecro, tecum illa multum desiderabilis bonitas, mansuetudo, charitas, & misericordia tua, per quam excu-

excusetur, & juvetur miseria mea.

Ecce Domine jam habeo te, qui habes omnia. Possideo te, qui potes, & possides omnia: Ergo ô Deus meus & omnia: abstrahe cor meum à cæteris omnibus, extra te, in quibus nil nisi vanitas & afflictio spiritus; in te uno fixum sit cor meum, in te sit requies mea, ubi est thesaurus meus, summa veritas, & vera felicitas, & felix æternitas.

Sentiat, ô Domine, mens mea dulcedinem præsentiæ tuæ. Gustet, quam suavis sis Domine, ut inescata amore tui, nihil quærat extra te, unde gaudeat; quia tu es gaudium cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

Tu es medicus animæ meæ, qui languores nostros tuo livore sanasti. Ego verò sum infirmus ille, ad quem sanandum de cœlo venisti, itaque sana animam meam, quia peccavi tibi.

Tu es Pastor bonus, qui posuisti animam tuam pro ovibus tuis. Ecce ego ovis illa, quæ perierat, & tamen dignaris me pascere Corpore, & Sanguine tuo: Suscipe me nunc in humeros tuos. Quid negabis mihi, qui Teipsum dedisti? Rege me, & nihil mihi deerit, in loco pascuæ, ubi me collocasti; donec ad pascua vitæ æternæ perducar.

O lux vera, quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in mortem, &c.

O ignis jugiter ardens, & nunquam deficiens, Ecce me tepidum & frigidum: ure renes meos & cor meum, ut ardeant amore tui. Ignem enim venisti mittere; & quid vis nisi ut accendatur?

O Rex cœli & terræ, dives in misericordia; ecce ego egenus & pauper sum, tu nosti, ubi magis egeam; tu solus me ditare & juvare potes. Deus adjuva me, & ex thesauris bonitatis tuæ succurre inopi animæ meæ.

O Dominus meus, & Deus meus. Ecce servus tuus sum ego, da mihi intellectum, & excita affectum, ut sciam, & faciam voluntatem tuam.

Tu es Agnus Dei, Agnus sine macula, qui tollis peccata mundi, tolle de me, quod mihi nocet, & tibi displicet; & da, quod nosti tibi placere, & mihi prodesse.

Tu es amor meus, & omne gaudium. Tu es Deus meus & omnia. Tu es pars hæreditatis meę, & calicis mei, tu es qui restitues hęreditatẽ meã mihi.

O Deus meus & omnia,

absorbeat, quæso, mentē meam, vis ignita & mellifiua amoris tui, ut amore amoris tui mundo moriar, qui amore mei dignatus es in cruce mori, ô Deus meus & omnia.

CAPVT V.

EXERCITIVM

Post Missam aut Communionem.

Pro Sacerdotibus & Laicis.

Peracta Missa aut Communione, permagni refert, nosse uti illo tempore, quo apud nos demoratur Christus, & tanti hospitis præsentia frui. Neque enim tempus, ad negotia salutis agenda, magis opportunum habere possumus, quam cum ipsum, penes & intra nos habemus salutis Auctorem.

Pulcrè ac piè ut solet, monet Thomas de Kempis lib. 4 de Imitat. Christi. Oportet, *inquit*, ut non solum præpares te ad devotionem ante Communionem, sed ut etiam te sollicitè conserves in ea, post Sacramenti perceptionem. Nec minor custodia post exigitur, quam devota præparatio prius. Nam bona postmodum custodia, optima iterum est præparatio ad majorem gratiam. ex eo quippe redditur quis valdè indispositus, si statim fuerit ad exteriora nimis effusus.

Ex teipso disce, quid hic facto opus sit. Si quispiam invitasset te; sed domo jam exceptum, mox, quasi tædio consortii, desereret te, & ad quæ nescio ludicra & inania sese converteret, non dignatus te familiari colloquio, aut ullo benevolentiæ, & humanitatis officio, nonne inurbanum & indignum hoc esse diceres, detestans etiam hujusmodi amicū, utpotè parum officii memorem?

Vide itaque, quid de iis dicendum, qui Deo in domum suam recepto, (qualis verò, quantusque hic hospes est?) mox illi dorsum obvertunt, & abeunt; nec curant cum eo paulisper conversari; quid hoc est, nisi vilipendere hospitem? imò etiam graviter offendere? maximè cum is sit hospes, qui venit ad te, non ut reficiatur à te, sed ut reficiat te.

Quid ergo sic properas? quid quæris præter Deum tuum? plus ille te docebit, quam omnes libri; plus delectabit, quā omnes amici; plura præstabit commoda, quam omnes mundi artes, opes, scientiæ, &c.

Tu ergo duc hospitem in cubiculum interius, id est, cor tuum; cave à multiloquio; (*ait cit. Thomas,*) mane in secreto, & fruere suavissimo hospite tuo: ipsum enim habes; quem totus mundus tibi auferre non potest.

Nos verò pro praxi facile Exercitium dabimus; idque tribus potissimum Punctis comprehensum.

I. PVNCTVM.

GRATIARVM ACTIO.

I. Vt excites te ad debitam Gratiarum actionem, exerce actus vivæ Fidei; mixtis affectibus Humilitatis, Reverentiæ, admirationis, &c.

O Clementiſſime Salvator, Chriſte Ieſu; quam ſuavis es & mitis, & multæ miſericordiæ, omnibus invocantibus te? Cum enim non eſſemus, divina Potentia *Creaſti* nos: cum inimici tui eſſemus, è cœlo veniens mira Sapientia *Redemiſti* nos: & quia ſine te tam corpore, quam ſpiritu, vivere, moveri, & eſſe non poſſumus, immenſa *Bonitate* tua, tot Sacramentis & auxiliis gratiæ nos uſq; *Conſervas*, imò corpus & Sanguinem tuum, id eſt, *Teipſum*, modo prorſus admirabili, in hoc Sacramẽto largiris. O charitas! ô pietas! ô novum, & grande myſterium!

Tune Deus meus, ad me venire dignaris? Rex ac Dominus ſummæ Majeſtatis, ad infimum ſervum? Deus ad hominem? Creator ad creaturam?

Vnde hoc mihi ut tu Domine venias ad me? à quo abire poteras, quia homo peccator ſum; quid eſt homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quia viſitas eum? An neſcis, quis ſim ego? pulvis utique & cinis, vas ſordiũ, eſca vermium, & ad hunc tu de cœlo venis? O Deus, & Dominus noſter, quam admirabile eſt nomen tuum in univerſa terra!

II. Hic exerce actus Gratitudinis, & Laudationis Dei, pro tantis beneficiis.

Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? utinam aperiantur labia mea, & repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, tota die magnitudinem tuam; & enarrem univerſa mirabilia tua.

Magnificet anima mea Dominum, tot tantiſque affecta beneficiis, & exultet ſpiritus meus in Deo ſalutari meo, quia reſpexit humilitatem ſervæ ſuæ, & fecit mihi magna qui potens eſt, & eſurientem implevit bonis.

Benedic ergo nunc anima mea Domino, & omnia quæ intra me ſunt Nomini ſancto ejus; Benedic anima mea Domino, & noli oblivi ſci omnes retributiones ejus; Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis; qui ſanat, per hujus Sacramenti virtutem, omnes infirmitates tuas, &c.

III. Quia ſolus omnino non ſufficis, tantis beneficiis dignè prædicandis, omnes Sanctos,

ctos, imò & creaturas omnes ad Deum collaudandum invita. Sicut tres Pueri in fornace ignis incolumes, omnes cœli, terræ, mariſque creaturas ad Dei laudem provocabant, dicentes una voce; Benedicite omnia opera Domini Domino, &c. *Sed quanto potius nos, cum eum recepimus intra nos, per quem à morte & æterni ignis incendio liberati ſumus? Vnde pio Eccleſiæ ritu Sacerdotes illud Canticum poſt Miſſam recitare ſolent.*

Magnus es Domine & laudabilis nimis; Et quis narrabit potentias tuas, auditas faciet omnes laudes tuas? Ego quidem, etſi omnia membra mea verterentur in linguas, & omnes vitę meæ reſpirationes in tui laudes & gratiarum actiones; attamen longè minor eſſem cunctis [illegible]tion[illegible] tuis. Vnde agnoſcens inſufficientiam meam, id unum votis omnibus exopto, ut omnes Creaturæ tuæ, mecum & pro me laudent & benedicant nomen tuum in æternum.

Sed ante omnia, ô clementiſſime Deus, accipe laudes & gratiarum actiones, quas Filius tuus Salvator noſter in aſſumpta humanitate ab inſtanti Incarnationis toto vitæ ſuæ decurſu perſolvit. Et illas præcipue, cum inſtituens hoc Sacramentum, & quaſi jam tum agnoſcens, impares nos eſſe gratiis tanto beneficio referendis, elevatis oculis in cœlum, ad te Deum Patrem ſuum omnipotentem, omnium noſtrum nomine tibi gratias egit.

Suſcipe ô mitiſſime Pater, & illas gratiarum actiones, quas B. V. Vnigeniti Filii tui Mater, tibi obtulit, quando eum, quē ego ipſe jam incluſum pectori meo complector, ipſa ſuis caſtiſſimis viſceribus cōcepit, portavit; & peperit; Nec non & illas, quas toto vitæ ſuæ tempore, & potiſſimum, quoties jam ſublatum in cœlos, in Sacramento recepit, ex ardenti cordis deſiderio & intima devotione perſolvit.

Benedicant quoque, & laudent te omnes Angelici Spiritus, qui throno Majeſtatis tuæ jugiter tremētes adſiſtunt, & cantant ineffabili voce, dicentes: Sanctus; Sanctus; Sanctus.

Deſidero quoque ex toto corde, ut omnes Sancti & amici tui, tecum modo regnantes in cœlis, quorū communionem credimus, meam inſufficientiam cōpenſent ſuis digniſſimis laudibus, quas unquam hîc in terris, in uſu, & veneratione hujus Sacramenti devotiſſimè obtulerunt; & quas tibi modò decan-

decantant, cum revelata facie comedunt Panem vitæ; & torrente voluptatis tuæ potantur. Participem me fac Deus omnium timentium te, & custodientium mandata tua.

O utinam pariter omnium piorum fidelium affectus, fervores, & omnia tibi in terris placentium vota, desideria & merita in me unum colligere possem; & sic tota animi intensione te amare, & honorare, pro tanto amore & honore, quo me in hoc Sacramento dignatus es.

Profiteor enim, si quotquot in mundo fuerunt, sunt, aut erunt devotorũ, qui debita cum præparatione, devotione & fructu diviniſſimum hoc Sacramentum unquam acceperunt, vel accipient: Si, inquam, eorum omnium conatus, desideria, & grati piiq; affectus, in me unum concurrerent, libens sanè & ultrò omnia prorsus in laudem & gloriam Nominis tui, & debitam gratiarum actionem converterem. Et tamen (ingenuè fateor, ô Domine) nihilominus servus inutilis esſẽ, nec condignè te laudare possem; quia major es omni laude. Sed parce mihi Domine, quia inops & pauper sum ego, & saltem desiderium pauperis, seu obsequium bonæ volũtatis non despicias. O utinam benedicant omnia opera Domini Domino, laudent & superexaltent eum in secula, &c.

II. PVNCTVM.

OBLATIO.

1. *Offer Deo Patri Filium una cum omni ejus meritorum thesauro.*

O Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, quomodo dilexisti nos! Ita nimirũ, ut Filium tuum Vnigenitum dares; semel quidem in pretium, sed indies in cibum. Quid tibi pro tanta charitate vilis ego creatura retribuam? Hoc ipsum, quo tu nihil dignius dare poteras; ego nihil majus accipere. Ipsum, inquam, dilectiſſimum Filium tuum offero tibi, mi Pater, quem pro salute mea tam amanter obtulisti; & in hoc [*Sacrificio*] Sacramento, quod pro jugi illius beneficii memoria celebramus, tam gratiosè [*offerendum*] sumendum dedisti.

Quem potius tibi offeram, ô Pater æterne, quam Filium tuum dilectum, in quo tibi bene complacuit? Quem alium dirigam intercessorem tibi ego reus, nisi hunc, qui est propitiatio pro peccatis meis? Advocatus, Pontifex Sum-

mus, non alieno ſed proprio perfuſus cruore, Hoſtia ſancta, Agnus ſine macula, qui peccatum non fecit; ſed tulit peccata mundi, & languores noſtros ſuo livore ſanavit?

Ecce ſpes mea; tota fiducia mea, Chriſtus Ieſus Filius tuus Salvator meus. Noli, quæſo, deſpicere hanc oblationem, quamvis id mereatur offerentis vilitas; ſed aſpice, precor, propitius, quia in infinitum major eſt oblati dignitas. Reſpice in faciē Chriſti tui, qui tibi pro noſtra ſalute factus obediens uſque ad mortem, in cruce pro nobis ſeſe hoſtiam obtulit.

Nonne hic eſt innocens ille, quem, ut ſervum redimeres, Filium tradidiſti? Recole, pie Pater, quia hic eſt ipſe, quem, etſi ex tua virtute parem tibi ab æterno genuiſti, meæ tamen carnis participē fieri voluiſti, ut conſors humanitatis, conſortem me faceret divinitatis.

Attende in Filio, quod te moveat miſereri ſervo; & dum dilecti Filii tibi patent vulnera, mea quęſo tegantur ſcelera: & quia caro mea te laceſſivit ad iram, caro Filii tui te flectat ad miſericordiam.

Suſcipe igitur, ô ſancte Pater, omnipotens, æterne Deus, ſanctam hanc & immaculatam hoſtiam Filii tui, quam ego indignus famulus tuus tibi offero, unà cum omnibus ejus virtutibus, meritis, vulneribus, cruciatibus, plagis, ſuſpiriis, ſacri ſudoris ac cruoris guttis.

In unione illius amoris, quo ipſe tibi in Ara crucis ſemetipſum obtulit, in laudem & gloriam nominis tui, in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis in me, & in totum genus humanum collatis.

In expiationem quoque peccatorum meorum; in ſuppletionē omnium defectuum meorum: in ſolatium & refrigerium omnium fidelium vivorū, & defunctorum; &c. Per eundem, quem hic offero, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, &c.

II. *Offer teipſum Chriſto, qui ſe tibi tam amanter offerre dignatus eſt.*

O amantiſſime Salvator, quam magna eſt miſericordia tua ſuper me! quem, etſi vilem & indignum peccatorem, emiſti pretio tam magno, pretioſiſſimo, inquam, ſanguine tuo!

Nam ut me Satanæ mācipium liberares, tu verus Dei Filius temetipſum in ara crucis Deo Patri in redemptionis pretiū obtuliſti: ut verò me paſceres & confortares, temetipſū nunc in cibum dediſti.

Quid retribuam Domino, cum inops & pauper sim ego, pro omnibus quæ retribuit mihi? Visne ut præbeam tibi cor meum? Nihil æquius. Nonne Deo subjecta erit anima mea, à quo est omne salutare meum?

Omni prorsus jure animam meam sibi vendicat, qui pro mea suam posuit. Paratum cor meum Deus, paratum cor meum. Ecce animam simul & corpus meum. Accipe me totum, qui me totum fecisti; & cum totus perieram, pro me totum te dedisti.

Verùm quæ commutatio, si pro te reddam me? nempe, pro Domino servum? pro Deo hominem? pro Sancto & justo impium? pro Agno immaculato sordidum peccatorem? &c.

Sed tu Domine qui dignum habuisti me, pro quo dares, non alium, quam te; nunc quoque, suppliciter rogo, ne avertas faciem tuam à me, neque despicias me Deus salutaris meus.

Suscipe servum tuum in bonum; qui accepisti pro me formam servi. Suscipe hominem, qui pro me factus es homo. Suscipe peccatorem, qui venisti peccatores salvos facere. Require ovem perditam, qui venisti quærere, & salvum facere quod perierat: qui es Pastor bonus, & Agnus sine macula, tollens peccata mundi.

Suscipe pariter obsequium servitutis meæ, quod oculis tuæ majestatis indignus obtuli, in unione illius sacrificii, quo tu temetipsum pro me Deo Patri in ara Crucis hostiam obtulisti.

Conjunge vile servitiũ meum, cum omnibus quæ egisti & passus es ex perfectissima charitate & obedientia, & cum divitiis satisfactionum & meritorum tuorum Patri æterno illud offerre digneris, ut de tua abundantia mea ditetur inopia, & quam ex me ipso nullatenus mereor, te mediante gratiam obtineam.

In manus tuas commẽdo spiritum meum, ô Domine Deus veritatis, quĩ me redemisti. Tibi deinceps adhærere mihi bonũ est, & ponere in te Domine spem meam. Quid enim mihi sit in cœlo, & à te quid velim super terram? Tu enim es pars hæreditatis meæ & calicis mei: tu es, qui restitues hæreditatem meam mihi.

III. PVNCTVM.

PETITIO.

1. *Ne dubites, hic avidè & instanter multa petere, tibi ipsi, & proximis. Thesaurum infinitum opum cœlestium hîc habes. Pete, quantum vis.*

Aviditas petentis liberalitatem donantis provocat. Dilata os tuum, & Deus implebit illud. Inprimis humiliter pete veniam peccatorum præteritorum, negligentiæ quoque, & defectuum, quos in usu hujus Sacramenti admisisti.

O Clementissime Salvator, in multitudine misericordiæ, & bonitatis tuæ introivi [ad altare tuum] ad mensam convivii tui, à qua conscius miseriæ & iniquitatis meę merito abstinere debueram, ne fortè accessu temerario reus fierem Corporis & Sanguinis tui.

Verum tu dulcissime Domine delicta mea, & ignorantias meas ne memineris, sed potius reminiscere miserationũ tuarum Domine, ut non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in cõspectu tuo omnis vivẽs.

Si enim iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit? quis accedere ad mensam tuã audebit? quis feret rigorẽ justitiæ tuæ? aut quis subsistet in conspectu divinæ majestatis tuæ, coram quo etiam cœli non sunt mundi?

Ecce, ô Domine, confiteor adversum me injustitiam meam, tu quæso remitte impietatem peccati mei. Tibi soli peccavi, & malum coram te feci. Sed tu qui venisti peccatores salvos facere, salva me, nec projicias me à facie tua, pro cujus salute temetipsum sponte tradidisti in pretium; pro cujus alimonia temetipsũ in cibum dedisti. O quanta erit fiducia peccatoris, cui cognita est tanta pietas Salvatoris!

Quid ergò, ô Christe Salvator impedire me poterat, quò minus venirem ad te, qui è summo cœlo salutis meæ caussa venisti? Infirmus quidem & afflictus sum nimis; sed an ideò à facie tua fugiam?

Imò vel ideò solum ad te venio, quia infirmus sum, non enim opus est bene habentibus medico, sed his qui malè habent, tu autem solus es medicus animæ meæ, qui languores nostros tuo livore sanasti. Sana ergo animam meam, ô Domine, quia peccavi tibi.

Iniquitates meæ sicut onus grave gravatæ sunt super me: & quis alleviabit, aut quis portabit onus meum? Tu es ô Domine, Agnus Dei qui tollis peccata mundi: qui bajulasti crucem, ut nostrã portares iniquitatem; qui dixisti: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos: & cur ad te nõ veniam, qui solus relevare potes peccatorum meorũ sarcinam?

Ego

Ego vitiis pravisque passionibus coinquinatus sum, & ideò ad te confugi: quis enim alius mundum faciet de immundo conceptum semine, nisi tu Domine, qui lavisti nos à peccatis nostris in sanguine tuo? Quæso lava me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.

Ego sum Filius ille prodigus, & inobediens, qui à te profugus omnem cōsumpsi substantiam; & nunc extremam patior inopiam: quo ibo, si ad te non redeo, mi amantissime Pater? tu enim es Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui semper recipis in gratiam revertentes ad te filios, & affectu paterno foves, & amplecteris.

Ego quidem non sum dignus vocari filius tuus, sed tu nihilominus vis haberi, & esse Pater meus. Sis itaque mihi propitius & clemens, recipe exulem filium, operi nudum, refice esurientem. Quomodo miseretur pater filiorum, sic miserere mei, ô miserator & misericors Domine. Nunquid enim lætaris in morte & perditione peccatoris, qui ut ego viverem pro me dignatus es mori?

Ecce, qua fiducia ad te veni, ô Christe Salvator, quamvis sim homo peccator. Sed tu parce mihi per infinitam misericordiam tuam, si non ea, qua par erat cura, præparatione, ac devotione tremendum hoc peregi mysterium.

Memorare Domine quæ mea substantia, spiritus quidē promptus est, caro autem infirma, & terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem. Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus.

II. *Quia jam tecum habes Deum & Salvatorem tuum, Ducem, Medicum, Doctorē, Patrem & omne bonum; Potentissimum simul ac Optimum, id est, qui & possit, & velit tibi donare omnia ad salutem utilia, ideo magna fiducia effunde in conspectu ejus cor tuum, & tribulationem tuam ante ipsum pronuntia, & opem gratiæ in necessitatibus postula.*

O benignissime Deus, cupio ex toto corde tibi servire deinceps in justitia & sanctitate, omnibus diebus vitæ meæ. Vtinā dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas!

Hoc votis omnibus desidero, ut cor meum ab omnibus rebus creatis abstraham, tibique totus uniar, ut per hujus sacramenti virtutem, ego in te, & tu in me maneas. Tibi adhærere cupio, quia

tu es Deus Salvator meus, Lux, Dux, Medicus, Magister, imò Pater meus, & omnia.

Vtinam exhibeam corpus meum hostiam viventem, sanctam, Tibi placentem. Vivam ego, jam non ego; vivat verò in me Christus, quem intra meipsum habeo. Iuravi ô Deus, & statui custodire judicia justitiæ tuæ.

Verùm ô Domine, velle quidem adjacet mihi, perficere autem non invenio, quia in membris meis invenio aliam legem repugnantem legi mentis meæ, ut non quod volo bonum, hoc faciam. Ad te itaque, ô Domine levavi oculos meos, quia imperfectum meum vident oculi tui.

Tu respice precor oculis misericordiæ tuæ infirmitatem meam: nam sine te nihil boni facere possumus, ex te autem est omnis sufficientia nostra. Tu itaque deduc me Domine in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui.

Eripe me de inimicis meis Domine, qui parasti in conspectu meo mensã, (cujus nunc ex gratia tua factus sum particeps) adversus eos qui tribulant me. Fac mecum signum in bonum, ut videant, qui oderunt me, & confundãtur, quia tu Domine adjuvisti me, & consolatus es me.

Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo. Proba me Deus, & scito cor meum, interroga me, & cognosce semitas meas, & vide si via iniquitatis in me est, & deduc me in via æterna; dirige in conspectu tuo viam meam, ut declinem à via, cujus novissima ducunt ad mortem.

O scrutator cordis mei, vides, quam sim fragilis & pronus ad hoc, N. vel illud, N. vitium: ego quidem lapsum cavere propono; sed tamen labor, nisi tu manum supponas. Adjuva ergo, ô Domine, infirmitatem meam gratia tua.

III. *Virtutes Christiano homine, & tuo potißimum statu, seu vocatione dignas expende. Ad easque speciale auxilium gratiæ, per virtutem hujus Sacramenti, pete.*

O Christe Iesu, mitis & humilis corde, qui, cum in forma Dei esses, teipsum exinanisti formam servi accipiens, ac etiamnum humilias te ad manus cujuslibet indigni Sacerdotis; qui demittis te ad species panis & vini, adeoque à multis viliter & contemptim te tractari finis; da mihi, ut non sit exaltatum cor meum, neque elati sint oculi mei,

non

non ambulem in magnis, &c. ut non altum sapiam, sed timeam.

O mi Domine, qui cum dives esses, pauperis servi formam accepisti. Inclina cor meum Deus in testimonia tua, & non in avaritiam, ut delecter in via testimoniorum tuorum, sicut in omnibus divitiis, ut habens victum & amictũ, his contẽtus sim, &c.

O Agne immaculate, qui de Virgine nasci voluisti, da mihi puritatem mentis & corporis per illud quod hic nobis das, *Vinũ* germinans virgines. Cor mundum crea in me Deus, &c.

O Christe Iesu, qui ut agnus innocens ductus es ad victimam, tot injurias & opprobria passus es, da mihi spiritum patientiæ & mansuetudinis. Discam à te mitis esse, & humilis corde, &c.

O Christe Salvator, qui sitiens aceto & felle potatus es; & omnes spiritus delitias nobis in hoc sacramento parasti, aufer à me vẽtris concupiscentias. Da ut tibi Deo meo serviam, non ventri, aut voluptati; Aufer à me ventris concupiscentias; ne cor meũ unquam gravetur crapula & ebrietate, &c.

O Domine, qui in horto cum sudore sanguinis prolixè & ferventissime orasti, fac ut laudem te ex toto corde, ne dormitet anima mea præ tædio in tuo cultu ac servitio. Redde mihi lætitiam salutaris tui, &c.

O Domine, qui ex vera charitate pro inimicis tuis orasti: fac ut diligam proximum sicut meipsum, & benefaciam his, qui oderunt me, &c.

O dulcissime Salvator & Scrutator cordium; tu nosti, quid sit in homine, qui omnes vias meas consideras. Tu scis optimè quibus in hoc statu, N. officio N. in quo per gratiam tuã constitutus sum, virtutibus & donis magis indigeam.

Tribue itaque mihi gratiam tuam, qui tam copiosum gratię thesaurum, imò teipsum gratiæ auctorem nobis in hoc Sacramento dedisti, & me nunc ad illius participationem tam clementer admisisti. Quæ autem non obvenient illi bona, ad quem divertere dignatur fons ipse bonorum? Ingressus aliquando in Zachæi domum, dixisti: *Hodie huic domui salus facta est.* Ingressus jam es, ô Christe, domum animæ meæ, dic ei, quæso, *Salus tua ego sum*; quia dicere tuum, est facere; & tu solus es Deus Salvator meus.

Adjuva me Deus salutaris meus, & propter gloriam nominis tui libera

me, & salva me, quid est enim *Iesus*, nisi Salvator? verè non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.

O Domine, quia tam dignanter venisti ad me, non dimittam te, nisi benedixeris mihi, tu qui aperis manum tuam, & imples omne animal benedictione.

O utinam accipiam benedictionem à Domino, & misericordiam à Deo salutari meo, quatenus eā de virtute in virtutem, donec clarè te videam Deum Deorum in Sion, quem nunc in Sacramento velatum, & per speculum in ænigmate video.

IV. *Pete quoque proximis tuis, his præsertim quos habes singulariter commendatos, hujus Sacrificii aut Sacramenti fructum applicari.*

O *Domine*, cujus viscera misericordiæ patent omnibus: qui neminem vis perire, sed omnes homines salvos fieri, ideoq; pro omnibus mortem subiisti, & hoc Sacramentum instituisti: salvos fac servos tuos, Deus meus, sperantes in te: memor esto congregationis tuæ, quam possedisti ab initio.

Salvum fac populum tuum Domine, & benedic hæreditati tuæ, & rege eos, & extolle illos usque in æternum.

Subveni, quæso, famulis tuis, quos pretioso sanguine tuo redemisti. Mitte eis Domine auxilium de Sancto, & Sion tuere eos.

Miserere parentum, fratrum, amicorum, benefactorumque meorum, & N.N. Communica iis meritum pretiosi sanguinis tui, in salutem nostram effusi; ut in vita præsenti gratiam ad serviendum & placendum tibi percipiant: & sic demum ad æternæ vitæ gloriam perveniant; & te ipso fruantur æternum, ut ope gratiæ tuæ sic vitam præsentem instituant, ut tandem in cœlis æternæ vitæ præmia recipiant. *Adde hic etiam defunctos, &c.*

V. *Per manus & merita beatissimæ Virginis Mariæ pete commendari Deo Sacrificium aut Communionē tuam.*

O dulcissima Virgo Mater, quæ eundem Dominum, quem ego modo suscepi, de spiritu sancto conceptum, in sacratissimo utero tuo portare meruisti; intercede pro me apud eundē Filium tuum, omnisque negligentiæ & indignitatis, in summi hujus Sacramenti sumptione commissæ veniam mihi impetres. *Vel sic ora cum mellifluo Bernardo.*

O Mater misericordiæ, per te precor accessum habeam ad Filium, & per te

te nos suscipiat, qui per te datus est nobis. Excuset apud ipsum integritas tua culpam nostræ corruptionis, & humilitas tua Deo tam grata nostræ veniam impetret vanitati & superbiæ.

Copiosa Charitas tua nostrorũ cooperiat multitudinem peccatorum & fœcunditas tua gloriosa fœcunditatem nobis conferat meritorum. O Domina nostra, Mediatrix nostra, Advocata nostra, tuo Filio nos commenda, tuo Filio nos reconcilia, tuo Filio nos repræsenta.

Fac ô benedicta per gratiam, quam meruisti; per misericordiam, quam peperisti; ut qui te mediante dignatus est fieri particeps infirmitatis & miseriæ nostræ, te quoque intercedente participes nos faciat bonitatis ac gloriæ suæ, Iesus Christus, Filius tuus, Dominus noster, qui est super omnia benedictus in sæcula.

VI. *Sanctorum, & inprimis Patronorum, ope ac intercessione fructum hujus Sacrificii, aut Communionis à Deo pete.*

O *Sancti* Dei omnes, qui jam pertransistis hujus mortalitatis pelagus, & pervenire meruistis ad portum felicitatis æternæ; qui in carne viventes, sic Domino serviistis, ut jam cũ ipso sine fine regnetis.

Obsecro vos per vestrã charitatem, securi estis de vobis, solliciti estote pro nobis. Per ipsum vos rogo, qui vos elegit, qui nunc replet in bonis omne desiderium vestrum, estote memores nostri, qui adhuc in mediis naufragii periculis versamur.

Subvenite mihi misero peccatori, qui ad portum quietis, quem vos feliciter attigistis, aspiro, ut per vestras orationes vestro tandem jungar consortio.

Sed interim, dum hæreo in via, opus mihi viatico est, ut non deficiam in via. Viaticum nostrum est Christus ipse Salvator, quo vos satiamini in patria, nos sustentamur in via, donec veniat tempus, quo vobiscum satiemur & nos ab ubertate domus Dei.

Adeste mihi, quæso, precibus meritisque vestris, ut panis ille cœlestis, & viaticum divinum, quod modò sumpsi, mihi contra omnes infirmitates, pericula & insidias præstet robur & tutamen: ut in fortitudine cibi illius ambulem per hujus mundi desertum usque ad mõtem Dei, & ibidẽ dulcissima illius fruitione vobiscum jugiter gaudeam; & Deum unà vobiscum laudem per omnia sæcula. Amen.

ADMONITIO

Ad omnes Christianos, præcipuè Sacerdotes, de pio hujus Sacramenti usu.

IN superioribus punctis ante & post Communionem, plus minusve, pro opportunitate temporis, poterit exerceri pius Asceta; ne cibi tam excellentis gustu fructuque fraudetur.

Unde enim fit, ut qui divina Sacramenta toties frequentant; adhuc tam frigidi, torpentes & imbecilles maneant? Comedunt, & non satiantur; bibunt, & non inebriantur: seminant multum & inferunt parum. Nonne is qui in hoc Sacramento reipsa sumitur, est ignis consumens, jugiter ardens, & nunquam deficiens? nonne lux mundi est? nonne Caro ejus verè est cibus, & Sanguis ejus verè est potus?

Cur ergo de cibo tam pretioso & pingui non repletur sicut adipe & pinguedine anima nostra? Cur, qui pane Angelorum toties pascimur, adhuc delectamur siliquis porcorum? Cur, qui lucem & solem ipsum toties recipimus, non fulgemus? cur mores actusque nostri radii non sunt? cur mundum non illustramus? Cur, qui ad ignem tam propè & sæpe accedimus, non ardemus? cur alios quoque non accendimus?

Nimirum obiter & perfunctoriè opus tam arduum gerimus; usu potius, quam affectu ducimur. Meditationem negligimus, in qua debebat hic ignis exardescere.

Hæc sæpè cogita ô Christiane; sed tu inprimis ô Sacerdos; ne tantam Dei gratiam toties in vacuum recipiatis.

EXERCITIUM mirè elegans, & efficax,

Post Missam aut Communionem.

Ex P. Antonio Molina Carth. *in Instruct. Sacerd. qui asserit, hac forma utiliorem excogitari non posse.*

O Pater misericordiarũ & Deus totius consolationis: qui ex abundantia infinitæ charitatis tuæ dedisti nobis unigenitum Filium tuum, ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam: utque ex immenso meritorum ejus thesauro nostra suppleatur inopia: En ego miser peccator, sed per misericordiam tuam, vocatus in societatem Filii tui; nunc quoque particeps factus sum Corporis & Sanguinis ejus. Proindeque illum jam in pectore meo complector, & tanquam rem meam, intimè mihi conjunctam possideo.

Atque ut talem, in unione charitatis, qua seipsum olim dedit, pro nobis in ara crucis, & modò se

ſe dat & communicat in Sacramento Altaris: tibi eum offero unà cum omnibus meritis atque virtutibus, in æternam laudem & gloriam tuam: ut in illo tibi perfectè complaceat: & nos, qui tibi placere de actibus noſtris nõ valemus, dilectiſſimi Filii tui meritis & patrocinio, perfectè placeamus.

Offero tibi Pater ſanctiſſime, omnem ejus charitatem, religionem, obedientiam, humilitatem, paupertatem, manſuetudinem, patientiam, cum aliis omnibus virtutibus, quibus excelluit, ut totũ, quod mihi deficit, per illas ſuppleatur.

Cumque ego debitas tibi gratias agere nequeã, pro beneficiis in me collatis, offero tibi omnes laudes, quas ipſe obtulit, cum viſibilis inter homines verſaretur in terra: & quas tibi nunc offert in gloria.

Cum verò ſatisfacere nequeam tibi pro debitis ſeu peccatis meis: offero tibi omnes ejus labores, jejunia, vigilias, fatigationes, orationes; quidquid denique fecit aut pertulit, à primo inſtanti conceptionis, quouſq; ſpiritum emiſit in Cruce: omnes anguſtias, dolores ac tormenta paſſionis, omnem ſanguinem pro me effuſũ, omnia vulnera pro me accepta, ac mortem pro me toleratam.

Ecce hic eſt theſaurus, Pater clementiſſime, in quo totam ſpem repoſui; hæ ſunt divitiæ, quas offero in ſatisfactionem omnium debitorum meorum.

Adſpice pie Pater, in faciem Chriſti tui, & cum ſit hic Filius tuus dilectus, in quo tibi ſemper benè complacuit, qui mihi nũc intimè conjunctus eſt; ſupplex rogo, ut me quoque reſpicias oculis miſericordiæ tuæ. Sub ejus protectione ac tutela, ſub umbra meritorum ipſius, compareo coram te, ut illum præcipuè intuens, me quoque clementer ac benignè reſpicias, tanquam mancipium ejus, & ſervũ perpetuum.

Ne permittas, obſecro, ut pereat illa anima, quæ toties in ſe recipit Filium tuum, qui à te miſſus, venit in mundum, quærere & ſalvum facere, quod perierat. Hoc præſta mihi per infinitam miſericordiam tuam. Amen.

CAP.

CAP. VI.

Alia Exercitia pro Cõmunicantibus continens.

PRAXIS BREVIOR

Piè Commũnicandi, tam sacerdotibus quam Laicis; tum ante, tũ post Missam, & Communionem accommodata.

1. *Dirige Intentionem.*

O Summe ac potentissime Deus, in laudẽ & gloriam supremæ Majestatis tuæ; in memoriã sanctissimæ vitæ, passionis ac mortis *Iesu Christi* Salvatoris mei; In gratiarum actionem, pro omnibus donis & beneficiis tuis, mihi indigno peccatori, & toti Ecclesiæ tuæ concessis; In propitiationem pro innumeris peccatis meis; pro salute mea, & proximorum N. pro solatio quoque Defunctorũ N. &c. ego indignus peccator SS. Corporis & Sãguinis Filii tui mysteria recolere, seu recipere cupio. Verè Domine in Te solo totum est, quod satiare possit cordis mei desiderium. Quid enim mihi est in cœlo & à Te quid volui super terram? nonne tu ipse eris merces nostra magna nimis?

2. *Actum Contritionis exerce.*

Sed & sacrificium spiritus contribulati Tibi mi Domine, unà cum Sacrificio & Sacramento Corporis & Sanguinis Filii tui, Salvatoris mei humiliter offero. Doleo enim ex intimo corde, quod te Deum meum, summè bonum, & in me tam beneficum, ac toties in Sacramento me reficientem, unquam offenderim peccatis meis; præsertim talibus. N. & N. quæ tu nosti ô Scrutator cordiũ: sed & miser ego peccator in amaritudine animæ meæ dolens confiteor. Vtinam nunquam offendissem Te: sed cor contritũ & humiliatum Deus non despicies, Tu qui amore nostri dedisti nobis Vnigenitum tuum, ut nos lavaret à peccatis nostris in sanguine suo.

3. *Exerce Fidem.*

Equidem credo firmiter, ô bone Iesu, & viva fide profiteor, quia Tu ipse, *Deo* Patri æqualis in gloria & potestate, verus Deus & homo, verè & realiter præsens es in hoc Sacramento; qui de cœlo missus venisti in terra quærere, & salvum facere, quod perierat. Ideoq; verè natus es de Virgine, passus, crucifixus, & mortuus,

tuus, & in memoriam amoris tui Corpus & Sanguinem tuum nobis in hoc Sacramento reliquiſti.

4. *Exerce Spem.*

Et quidni ſperem in Te, ô ſumma ſpes, & unica ſalus animæ meæ? aut quo fugiam, niſi ad Te, ô *Ieſu*, unicum refugium meum? qui dixiſti ore tuo ſacroſancto: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati eſtis, & ego reficiam vos.

O quam dulcia faucibus meis hæc eloquia tua Domine, ſuper mel ori meo, ideoque venio confidenter ad altare tuum, ubi Te ipſum ſpe plenus accipio. Si enim Te habeam, quid non habebo? quia Tu es, qui habes, & potes omnia, & bonus es ſuper omnia.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco paſcuæ ibi me collocavit; nempe ubi ipſe Paſtor bonus, qui pro ovibus ſuis poſuit animam ſuam, nos paſcit, non alio cibo, quam Corpore & Sanguine ſuo.

Quid non dabis homini, cui Teipſum dediſti? Non patieris utique bone Ieſu, mihi aliquid ad ſalutem deeſſe, qui toties recipio mecumque habeo Te ſalutis auctorem. Non utique, propter nomen tuum, quod eſt Ieſus.

5. *Exerce Charitatem.*

Verè enim Deus Salvator meus es, & bonus es ſuper omne bonum. Et ideo diligo Te, Chriſte Ieſu, qui ex nimio amore mei in carnem veniſti, & ad mortem uſque dilexiſti me, & in ſignum hujus amoris in Sacramento Te ipſum dediſti. Amo, inquam, Te ſuper meipſum & omnia; aut certè ſic amare Te, & tibi ſoli ſemper adhærere vehementer deſidero, utinam per virtutem Sacramenti hujus, tanta inter Te & me coaleſcat amoris unio, ut nihil me ſeparare queat à charitate Chriſti Salvatoris mei.

6. *Renova Propoſitum.*

Quæ verò huic meo deſiderio tuoq; imperio adverſantur, vel etiam quæ cœleſtis hujus Mannæ guſtum & dulcedinem impediunt, vel ut hæc N. & iſta N. ſerio & ſincerè cavere propono, idque ex ſolo amore tui. O utinam copioſa & efficax gratia tua in virtute, & unione hujus Sacramenti ſubveniat propoſito voluntatis meæ, per ſe (tu noſti Domine,) tam labilis & infirmæ. Imperfectũ meum vident oculi tui, ex Te vero omnis ſufficientia mea.

7. Exerce

7. Exerce Humilitatem.

Sed quomodo audeo accedere ad Te ? Nonne tu ô Deus, Dominus, Creator ac Redemptor meus, Rex cœli & terræ, &c. At, quis ego? Vilis terræ vermiculus, pulvis & cinis, & quod indignius eſt, toties erga Te inobediens & ingratus peccator, &c. Verè Domine, non ſum dignus, ut intres ſub tectū meum: Sed memento Domine, quia cum eſſes Dominus omnium, aſſumpta ſervi forma veniſti ad nos, & familiariter egiſti cum Publicanis & peccatoribus. Denique humiliaſti temetipſum uſque ad mortem. Illa quæſo te moveat humilitas, ut me vilem & humilem non deſpicias. Sed clementer ad me venias: aut veniētem ad te benigne ſuſcipias.

8. Poſtula gratiam.

Rogo te itaque ô Pater æterne per vim illius fortiſſimi amoris, qui traxit Vnigenitum tuum è ſinu tuo in Virginis uterum, ut homo fieret propter nos homines:

Rogo te per vehementiam deſiderii illius, quo deſiderabat in ultima Cœna manducare Paſcha cū Diſcipulis ſuis; & perficere opus redemptionis noſtræ, Per vim quoque illius amoris, quo ſacrificium & ſacramentū Corporis & Sanguinis ſui in memoriam immenſi amoris ſui, & pignus futuræ gloriæ inſtituens, ipſis & nobis omnibus ſeipſum in cibum dedit.

Rogo Te quoque per virtutem illius ardentiſſimæ Charitatis, qua ſemetipſum Tibi æterno Patri ſuo in ara Crucis in ſacrificium & pretium pro nobis peccatoribus redimendis obtulit, ut ſalutari gratia tua ita me dirigas, & ſacris myſteriis Corporis & Sanguinis ejus ita dignè me ſemper uti facias, ut copioſum inde fructum & robur contra omnes Mundi, Carnis, ac Dæmonis inſidias conſequar, Vitia, & hæc N. maximè fugiā.

Virtutes verò ſtatui meo maximè neceſſarias, velut Charitatem, Humilitatem, Puritatem, N. & N. diligentius exerceam, & fidelius Tibi indies ſervire ſtudeam.

9. Offer Teipſum & omnia Deo.

Quid enim aliud retribuam tibi Domine pro omnibus quæ retribuiſti mihi? Nonne vitā meam, corpus & animam, & omnia Tibi debeo, qui donaſti gratis omnia, imò ipſū Filium tuum, qui pro me vitam & animam ſuam poſuit?

Verè

Verè Domine me totum Tibi debeo, qui reo redimendo innocentem Filium totum impendisti. Vtinam possem exhibere corpus meum hostiam viventem, sanctam, Deo placentem. Vtinam anima mea tibi vivat, & omnia mea serviant tibi. Ecce paratum cor meum Deus, paratum cor meum. Tu, quæso Domine, qui animũ potius quam manum respicis, servum pauperem ne despicias; non habentẽ, quod gratius offeram Tibi, quam eum, in quo tibi bene complacuit: deinde proferentem duo minuta, id est, corpus & animam meam, quæ in tuum obsequium & omne beneplacitum purè ac planè resigno.

10. *Iunge oblationem aut Communionem tuam cum oblatione & meritis Christi.*

Tu verò mi dulcissime Redemptor, Advocatus & Mediator apud Deum Patrem, ne despicias me, sed oblationem indigni peccatoris, unà cum sanctissimis operibus tuis, in suprema charitate factis æterno Patri propitius offer & commenda.

Conjunge hoc officium servitutis meæ cum pretiosissimo illo sacrificio, quo te DEO Patri in eminentissima charitate & obedientia in ara Crucis obtulisti.

Ecce Domine inops & pauper sum ego; tu verò dives in meritis & miserationibus, sed quibus divitias bonitatis tuæ potius, quam miseris peccatoribus cumulasti? succurre ergo paupertati meę ex immenso thesauro meritorum tuorum, & ex abundantia infiniti amoris tui perfice omnes actiones meas. Et nunc præsertim præparationis & devotionis meæ circa hæc tremẽda mysteria nimis exiguæ, & insufficientis defectum clementer adimple.

11. *Deo Patri repræsenta merita Filii.*

O Pater æterne, respice in faciem Christi tui. Ecce hic est Filius tuus dilectus, in quo Tibi bene cõplacuit: & tamen sic dilexisti Mundum, ut Filiũ tuum unigenitum dares pro mundi salute. Nimirum ut servum redimeres, Filium tradidisti; illum quoque pro nobis Advocatum apud Te & Mediatorem esse voluisti, ut quod nostris non possumus, ipsius meritis apud Te consequamur. Illius sacrificium in Cruce pro nobis oblatum, illius opera & merita ut perfectissima sunt, ita non possunt Tibi non esse gratissima.

Vtinam

Vtinam illius abundantia meam suppleat inopiã, ut ob honorem & amorem Filii gratum quoque nunc habeas servi tam vilis obsequium.

12. *Sanctos, maximè Patronos invoca.*

Ad vos quoque ô Sancti & Amici DEI supplex confugio. Te inprimis, ô sanctissima Dei Mater, Virgo & Patrona mea, quæ gratia plena Deum & hominẽ purissimis visceribus tuis meruisti portare.

Et vos ô Sancti N. & N. Patroni, mihi singulariter electi & dilecti. Vos modo videtis illum facie ad faciem, & pleno ore manducatis panem illum, quem nos non nisi per speculum in ænigmate aspicimus, & speciebus velatum accipimus. Vtinam vestro interventu adjutus hoc cœlesti pane & viatico digne sæpius reficiar in via, ut tandem vobiscum eo satiari merear in patria. Amen.

PRAXIS BREVIS
Piè Celebrandi & Communicandi Sacerdotibus & Laicis,
Tum Ante, tum post Missam & Communionem utilis.

Observa hic Actus præcipuarum Virtutum.

O Dulcissime Salvator Christe *Iesu*, *Adoro* te in toto corde meo: & *Gratias* ago tibi ex intimis visceribus animæ meæ, quod tanta charitate nos miserè perditos redemeris pretio Sanguinis tui. Et in hujus Amoris tui memoriam, nec non in pignus futuræ gloriæ, tam admirabili Potentia, Sapientia & Bonitate dederis nobis in cibum & potum ipsum Corpus & Sanguinẽ tuum. Denique ad hæc divina Mysteria, me vilissimum peccatorem in numerum tuorum [*Sacerdotum*] Servorum, tua ineffabili clementia vocare dignatus sis.

Sed heu infelix ego homo, qui hactenus tam indignè vocatione mea vixi, & toties, & tam graviter te *Deum* meum offendi peccatis meis (præsertim his N.) At nunc de iis *doleo* ex intimo corde meo: ob *Amorem* tui super omnia: & deinceps Tibi soli servire, placere, & adhærere propono.

Proindeque nunc accedens ad Mensam Convivii tui, ex omni affectu cordis mei tibi [*hoc sacrificium Missæ*] dignissimam hostiam Corporis & sanguinis tui, quam tu ipse semel pro nobis in Ara Crucis obtulisti, pura & simplici Intentione, *offero* ad laudem & gloriam Æternæ Majestatis tuæ; In memoriã sacratissimæ In-

car-

carnationis, Vitæ, Passionis, ac Mortis tuæ.

In gratiarum actionem pro omnibus donis & beneficiis, toti cœtui Electorum, & mihi licet indignissimo hucusque præstitis: vel unquam præstandis: In propitiationẽ peccatorum. Pro salute quoque Fidelium Vivorũ, N. Et solatio Defunctorum N.

Et utinam ex omni affectu, fervore, & desiderio Amicorum tuorum, seu jam regnantium in cœlis, vel adhuc militantium in terris, hoc tam grande tuæ pietatis opus peragere possem. (*vel potuissem.*)

Corde siquidem *Credo*, mi *Iesu* & ore confiteor, quia Pater Æternus, *Deus* seipso summè beatus, potens, perfectus, & nullius egens, secundùm infinitã misericordiam suam sic dilexit Mundum, ut Te Filium suum Vnigenitum nobis daret Salvatorem.

Credo quoque, quod Tu ipse Patri æqualis per omnia, ex vi immensæ charitatis tuæ de sinu Patris descendisti in uterum Virginis, & propter nos homines *Homo factus es*.

Credo quod ex amore nostri hoc Sacramentũ in ultima Cœna instituens, verum Corpus & Sanguinẽ tuum, id est, Teipsum nobis ad manducandum dedisti. Et denique Patri tuo factus obediens usque ad mortem, temetipsum pro nobis hostiam in Ara Crucis obtulisti.

Ideoque *Spero* in te, & magna fiducia venio ad te, ô Domine, qui nostri caussa tam mira facere; & tam dira pati voluisti. Quid enim negabis, qui sic amasti, ut teipsum dares?

Amo Te quoque ô Bone *Iesu*, ex tota virtute cordis mei; & semper deinceps, & in æternum amabo; si tu dederis.

Sed quid retribuam tibi Domine, pro tanto munere, & pro omnibus quæ retribuisti mihi? Ecce *Abnego* memetipsum & totum me, id est Corpus, Animam, & omnia mea in omne beneplacitum benignissimæ voluntatis tuæ plenè resigno.

Verum quid habeo, quod non acceperim? Quid est homo, si comparetur Factori suo? Quid vilis Creatura, vermis terræ, miser peccator, & servus inutilis præstare poterit *Deo*, Creatori, ac Domino suo?

Agnosco quia inops & pauper sum ego: ideoque *Humilio* me sub potenti manu tua. Tu verò ô Domine Iesu, utpote Advocatus & Mediator meus, dives in meritis, & miserationibus, suscipe caussã meam.

Et

Et ex thesauro immensæ charitatis tuæ fer opem inopiæ meæ: & pretium Sanguinis tui, omniumque meritorum tuorum repræsenta Æterno Patri tuo; & hinc supple omnem defectum meum, præcipuè hujus meæ, heu, nimis modicæ & imperfectæ præparationis, qua ad hæc SS. mysteria venio; ut sic Ei per Te placeat obsequium indignissimæ servitutis meæ.

Fac etiam, ô Bone *Jesu*, per omnes miserationes tuas, ut hoc tremendum Mysterium & admirabile donum charitatis tuæ, debita semper Fide, Reverentia & Gratitudine prosequar: idque puro & ardenti corde nunc & semper recipiam: Statum hunc quoque meum N. ad quem me ex singulari gratia vocare dignatus es, Charitate, Castitate, Humilitate, Mansuetudine, Patientia, Sobrietate, &c. Moribusque tibi placitis, & [*Sacerdote*,] fideli servo tuo dignis excolere studeam. Idque ut servitus mea magis tibi placeat: Ad majorem gloriam tuam, Ecclesiæ utilitatem, & propriam, proximique salutem.

Vnde tandem supplex obsecro, ut per virtutem Corporis & Sanguinis tui abstrahas cor meum efficaciter ab omnibus noxiis affectibus, N. qui gustum ac fructum hujus Sacramenti impediunt, & intimè tibi unias, & incorpores, ut gustem quam suavis sis Domine, & unus tecum efficiar spiritus, ut tu in me, & ego in te maneam; adeoque nihil sit, quod me unquam separare valeat à te. Nam tibi adhærere mihi bonũ est, &c. Quid enim mihi est in Cœlo & à te quid volui super terram? ô pars mea Deus in æternum!

Modus brevis & utilis excitandi affectus ante & post Communionem.

Ex P. Christ. Mayer. Indust.

AMabilis *Jesu*, Deus cordis mei, unde mihi indignissimo peccatori tãta dignatio, tantaque dilectio tantæ Majestatis, ut me oculis misericordiæ tuæ tam benignè respicere, tam amanter visitare, tam misericorditer reficere, tam paternè fovere, tam suaviter, efficaciter, mirabiliter, ad gloriam mihi prædestinatam, ut spero, deducere hucusque digneris?

Benedicta sit in æternũ infinita Bonitas, Charitas, & Misericordia tua, qua me ingratum, cum Patre & sancto Spiritu ab æterno sic dilexisti; decernendo

dò me cum Electis omnibus sic Creare, Redimere, Dotare, Vocare; Conservare, Glorificare: quâ me in tempore quoad corpus, & animam sic Creasti, Conservasti, Dotasti, tanto pretio lachrymarum, sudoris, & sanguinis tui pretiosissimi olim Redemisti; tã liberaliter idem pretium mihi applicasti, & nunc applicare non desinis, sic justificando, sic vocando, sic præservando, sic te mihi uniendo, sic ad bravium gloriæ invitando.

Agnosco, & amplector charitatem tuam æternam erga me, omnesque Electos tuos, atque illorum, omniumque creaturarum possibilium possibili affectu medullitus gratias ago.

Agnosco, & detestor ingratitudinem meam tãtam erga te, atque intimè Doleo: teque Dominum meum, ac Deum meum simili affectu Adoro, Laudo, Glorifico: in centrum nihili mei infra omnes me demitto, & Majestati tuæ inclino; cum gratia tua sola sim id, quod sum.

In te, ô infallibilis Veritas, Credo: in te, ô unica spes mea, mihi planè diffidens Spero: te Amo, & amabo super omnia, in æternum, ô Fons omnis boni infinitè amabilis: Gaudeo de omni perfectione, beatitudine, gloria, & beneplacito tuo; meque tibi usque in mortem, & annihilationem mei Resigno: totus tuus esse, & in æternum permanere desidero: sicut tu totus meus esse dignaris; omnem vitam meam obsequio tuo gratis offero, & infinitas vitas, si haberem, lubens offerrem.

Omnia pia desideria te glorificandi, quæ unquam habui, renovo, prava revoco, ac detestor, & contra voluntatem meam esse, ac fore protestor. Vtinã te sic semper amassem, & nunquam offendissem, nec offenderem posthac in æternum!

Doleo de omnibus peccatis meis, quia tibi, quem diligo super omnia, displicent: cupio, & propono seriò emendare omnia, maximè hunc particularẽ defectum, N. & novo fervore me totum tuo impendere servitio, conando omnia agenda perfectè facere, maximè hanc virtutem exercere, N. aut reformare hanc actionẽ ordinariam, N.

In satisfactionem me totum tuo offero beneplacito: veniam cum finali gratia precor, & spero per te bone *Iesu*, in cujus meritorum abyssum me demergo.

Tu æternâ charitate tua supplere digneris omne im-

imperfectum meum, per tua sanctissima merita: meque tuo in omnibus conforma beneplacito, & gratiam efficacem largire, hos defectus emendandi. has virtutes exercendi, aut actiones ordinarias reformandi, & perseverandi in vocatione, & gratiâ tuâ usque ad finem: ut Te ô *Iesu*, in quem credidi, in quem speravi, quem dilexi in viâ, cum Electis omnibus videam, amem, laudem, glorificem æternùm in patriâ.

II. Per eandem charitatem tuam, quâ cum Patre, & spiritu Sancto sic dilexisti mundum, ô bone *Iesu*, memento, & miserere totius Ecclesiæ tuæ sanctæ, ejusque Capitum, Prælatorum, Principum, Pastorum: Statuum Ecclesiasticorum, Sæcularium, Religiosorum, omniumque qui maximè possunt gloriæ tuæ, & saluti animarum prodesse, & obesse;

Parentum item, Fratrum, Benefactorum, & Amicorum meorum, qui se mihi commendarunt; qui me contristaverunt, aut quos ego contristavi, offendi, juvare neglexi, quos per me indignum in viam salutis dirigere decrevisti, omniumque vivorum & defunctorum, pro quibus mori dignatus es.

Horum omnium propitius miserere, defunctis requiem, vivisque gratiã concede, ut tibi perfectissimè, sicut scis, & vis placeant, per merita B. Virginis *Mariæ*, Matris tuæ, & omnium Sanctorum, quæ tibi tuis unita offero, ut ea repræsentes Æterno Patri, (unà cum omnibus desideriis, conatibus & obsequiis meis, valdè imperfectis,) cui olim obediens factus usq; ad mortem, nunc gloriosus Pontifex assistis ad interpellãdum pro nobis.

Pater respice in faciem dilecti Filii tui, & per eum miserere nobis, gratiam largiens, ut te cum eodem dilecto Filio tuo, & Sancto Spiritu cognoscamus, amemus, laudemus, & glorificemus, cum omnibus Electis tuis nunc, & in æternum.

Miserere nostri Domine, miserere nostri, & adjuva nos, sicut nosti nobis necesse esse in corpore, & anima. scis omnia, potes omnia, qui vivis, & regnas in sæcula.

III. O Regina Sanctorum omnium, sancte Angele custos, omnes sancti Patroni mei, pro omnibus beneficiis nobis collatis, & conferendis in æternum: Magnificate Dominum mecum, & exaltemus nomen ejus in idipsum.

EXER-

EXERCITIVM Peculiare

Pro Sacerdotibus ante Miſſam.

O Summa & adoranda Trinitas, una, vera, & æterna Deitas, Deus, Creator, Salvator, & Gubernator meus; ſummè potens, ſapiens, bonus, juſtus & miſericors; ego creatura tua, quamvis indigna, te laudare, & tibi ſervire deſidero; quia ad laudandum te creatum, & ſingulari gratia tua vocatum me recognoſco. Sed quis tu? Deus ac Dominus omnium; Rex cœli & terræ; magnus & laudabilis nimis: ego verò vilis terræ vermiculus, pulvis & cinis, &, quod indignius, toties erga te inobediens, & ingratus peccator: & quomodo auſim venire ad ſacrificandum tibi, & confitendum nomini tuo, Domine?

Verùm ſacrificium tibi gratum eſt, ſpiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non deſpicies. Doleo itaque ex toto corde, quod unquam offendi te, ô Deus meus, & ſummum bonum meū. Averte faciem tuam à peccatis meis: & reſpice in faciem Chriſti, Filii tui unigeniti: hic eſt enim dilectus, in quo tibi bene complacuit; quem tantis gratiæ donis tam large cumulaſti, ut de plenitudine ejus nos omnes acceperemus.

Ego itaque licet indignus peccator, attamen, per gratiam tuam Sacerdos & ſervus tuus, offero Tibi ô ſumme Deus, ſacrificium Corporis & ſanguinis Domini mei Ieſu Chriſti: idq; facere ſummoperè deſidero, ex omni affectu, fervore, & deſiderio, quo illud unquam obtulerunt Sancti tecum nunc gaudentes in cœlo, aut offerunt pii etiamnum viventes in terra.

In unione quoque immenſæ illius charitatis, qua ſic dilexiſti mundum, ut Filium tuum unigenitum nobis dares: In unione amoris, quo *Ipſe* de ſinu tuo venit, in uterum Virginis, & *Homo factus* eſt. In unione ſacrificii admirabilis, quod idem Vnigenitus tuus, in ultima Cœna, coram Diſcipulis ſuis inſtituit, & tandem in Cruce moriens conſummavit.

Et ſimul offero tibi pretium ſanguinis ejus, cunctoſque labores, dolores, & omnem theſaurum charitatis ejus: Merita quoque beatiſſimæ Matris ejus: omnem fidem, ſpem, & charitatem Iuſtorum: omnem humilitatem, & mortificationem verè Pœnitentium: omnes gratiarum actiones, & laudes,

quas tibi universa Ecclesia, tum militans in terris, tum triumphans in gloria persolvit.

Et primò quidem illud offero ad summam divinę & æternæ Majestatis tuæ gloriam, cultum, & adorationem, tibi velut supremo Deo, Domino, ac rerum omnium auctori debitam. In honorem quoque & commemorationem sacratissimæ Humanitatis, Incarnationis, Nativitatis, Passionis, Mortis, Resurrectionis, & Ascensionis Domini nostri Iesu Christi.

Deinde offero tibi hoc sacrificium in gratiarum actionem, pro tam admirandis donis, & charismatis sanctissimæ humanitati Filii tui Iesu Christi collatis: Et pro pietate illa magna nimis, qua illū nobis in Patrem ac Magistrum, Advocatum ac Mediatorem dedisti: Pro innumeris gratiæ donis, & virtutibus, quibus ornasti beatissimam Virginem, Filii tui Matrem, sanctos Angelos, & omnes Electos tuos; & inter cæteros Sanctum N. vel SS. quorum hodie festum seu memoriam celebrat Ecclesia: Item, pro omnibus beneficiis tuis & auxiliis gratiæ, toti congregationi Fidelium tuorum, in genere vel in specie collatis; & iis maximè, quibus prædestinatos prævenis, & prosequeris, eosque efficaciter in finem suum dirigis.

Peculiares quoque gratias, per hanc gratissimam oblationem Filii tui, ago tibi, pro omnibus beneficiis tuis, mihi à principio vitæ meæ, in hanc usque horam tam liberaliter prę stitis; præcipuè verò, quod me indignum peccatorē, nullo meo merito, solo beneplacito bonitatis tuę, ad hoc officium Sacerdotale, ipsis etiam Angelis venerabile, ad hæc, inquā, sacrosancta Mysteria Corporis & Sanguinis Filii tui tractanda ac dispensanda, inter ministros tuos assumere dignatus fueris, ad laudem & gloriam nominis tui; & ad fidelis populi salutem.

Præterea, quia Filius tuus est propitiatio pro peccatis nostris, & totius mundi: offero etiam tibi, ô summe Deus, hoc sacrificium, in expiationem peccatorum, & satisfactionem, pro injuriis, contumeliis, blasphemiis, & peccatis omnibus, quæ passim in toto mundo fiunt, contra gloriam Nominis tui, heu, quàm multa & gravia! sed major est apud te misericordia; & copiosa apud Filium tuum redemptio; imò copiosior omnibus mundi criminibus satisfactio ejus: En sanguis

sanguis Filii tui clamat ad te de terra; utique non vindictam, sed veniam. Parce Domine, parce populo tuo, quem redemit Filius tuus sanguine suo.

Denique quia in hoc sacrificio ipsū omnis gratiæ fontem, & omnis nostræ salutis auctorē tractamus, offero tibi hoc sacrificium Filii tui, ut per ejus sanguinem & nomen petentes impetremus, quod nostris meritis non valemus.

Propter hunc itaque respice Ecclesiam sponsam ejus, eamque tibi sine macula & ruga speciosam exhibe; fidem, spem, charitatem ei adauge; Persecutorum & hostium ejus contere superbiam. Hæreses & sectas extermina. Populis à fide alienis veritatis tuæ lucem infunde; eosque adduc in ovile tuum: ne pereant tot animæ, ad imaginem tuam creatæ, & sanguine Filii tui redemptæ.

Provide Ecclesiæ tuæ Præsules & Pastores fideles; seu operarios strenuos, & irreprehensibiles, qui sollicitè vigilent in custodia gregis sibi commissi, & exemplo Filii tui, summi Pastoris, etiam non dubitent animas suas ponere pro ovibus suis.

Da universis, quos in Clerum seu Religiosæ vitæ statum vocare dignatus es, morum ac vitæ sanctimoniam, zelum pro honore tuo, & proximorum salute, in eis accende, ut fideles inveniantur ministri tui, & dispensatores mysteriorum Dei.

Supplico tibi etiam, ô Rex Regum, pro Regibus, Principibus, & Magistratibus Christianis; ut des eis pacem & concordiam, zelum & amorē justitiæ, fidelem subditorum curā; in fide, & Ecclesia tuenda constantiam.

Respice propitius super omnes congregationes illis commissas; & omnia membra Ecclesiæ & Politiæ clemens protege; ut qua quisque vocatione vocatus est, in ea tibi dignè, & laudabiliter serviat. Da Iustis perseverantiā; Proficientibus fervorem; sed prçcipuè peccatoribus pœnitentiam. Tu enim non delectaris in perditione morientium, sed ut mortui viverent, Filium tuum mori voluisti. Trahe ergo ad te peccatores funiculis charitatis tuæ; nec enim venire poterunt, nisi charitas tua traxerit illos.

Exaudi, ô clemens, eorum inprimis vota & desideria, quorum mihi cura singulariter incumbit: velut parentum, cognatorū, amicorum, benefactorum, & inprimis eorum, quorum animæ mihi commēdatæ sunt; & de quibus

aliquando rationem exiges à me. Dirige omnes, quæſo, in viam ſalutis æternæ, ut te donante tibi placita cupiant, & tota virtute perficiant.

Intuere omnes tentatos, ægros, in anguſtiis & periculis poſitos, eſto benignus conſolator afflictorum, & Pater pupillorum; clemens quoque Iudex Viduarum; & Protector omnium Fidelium Chriſtianorum; quia ad te ſunt oculi omnium, donec miſerearis eorum. Inimicis quoque noſtris parce Domine; fac ut ament te ſuper omnia; proximos propter te.

Reſpice quoque ad animas in Purgatorio detentas (N. & N. quibus tu ſcis me magis obligatum.) ſit illis plenum refrigeriũ, per hoc magnum ſalutis noſtræ pretium; id eſt, ſanguinem Filii tui, cujus una guttula cuncta totius mundi ſufficiens eſt expiare delicta.

Ecce Domine, quia voluiſti me fungi Sacerdotio, pro his omnibus legatione fungor apud te: omnes à me exſpectant elevationẽ manuum mearum, ſacrificium hoc incruentum; Vtinam dirigatur, ſicut incenſum in conſpectu tuo.

Verum ò Domine, quia ſum ipſe circumdatus infirmitate; quomodo laudabo te, cum non ſit ſpecioſa laus in ore peccatoris? aut quomodo pro alienis peccatis interceſſor veniam, qui de propriis non ſum ſecurus? Ecce itaque unicus Advocatus, & Mediator noſter, qui & condignè laudet te, & interpellet pro nobis Filius tuus. Ille enim nobis Sacerdos, & hoſtia, offerens & oblatio. Ille Agnus innocens, in quo macula non eſt, nec dolus inventus eſt in ore ejus. Ille clamans ad te, meretur exaudiri, pro reverentia ſua. Ille infinitum tibi theſaurum & pretium exhibet, pro votis, neceſſitatibus, anguſtiis, & periculis omnium, pro quibus ipſe tibi factus eſt obediens uſque ad mortem; & velut Paſtor bonus poſuit animam ſuam.

Per eum itaque da & mihi, ut hunc Statum, ad quem me vocare dignatus es, virtutibus illi debitis ac neceſſariis, velut charitate, zelo, caſtitate, manſuetudine, humilitate, &c. diligenter excolam. Tu me fac, qualem me tibi vis habere miniſtrum; Iuva Domine, & quod vis, jube. Quis enim mundum ex immundo faciet? nonne tu, qui ex nihilo facis omnia?

Ideoque rogo te Domine ex intimo corde meo, ut per virtutem Corporis

poris & sanguinis Domini nostri Iesu Christi, jungas, & incorpores me illi intimè, ut unus cum ipso efficiar spiritus, ut ille in me, & ego in ipso maneam; nec quicquam sit, quod me nunc, aut in æternum separare queat à charitate, quæ est in Christo Iesu Domino nostro. Amen.

Poterant hîc quoque ex Thoma de Kempis lib. 4 de Imitatione Christi, seligi orationes & exercitia spiritu plenissima ad Missam & Communionem piè instituendam. Sed libellus iste passim est in manibus omnium, & nova etjam cura, in gratiam piorum per nos adornatus, auctus & illustratus: inde petat, cui lubet.

Ad sacrum faciendum prævia oblatio S. Bonaventuræ.

ECce cœlestis Pater, recolens mortem illam unigeniti Filii tui Domini nostri *Iesu* Christi, offero tibi hanc hostiam, quam ipse olim obtulit pro mea & totius mundi salute. Ecce ad altare tuæ majestatis transmitto oblationem vivam, quam tu in miseratione multa misisti ad altare crucis immolandam pro nobis. Recordare ergo illius sacrosancti sudoris, quasi guttæ sanguinis decurrentis in terram.

Respice illam virgineã carnem, verberibus crudeliter flagellatam, colaphis & alapis cæsam, livoribus tumidam, sputis maculatam, sanguine cruentatam, spinis perforatam, clavis confixam, lancea vulneratam.

Illa ergo pietas, quæ Filium tuum traxit & vicit, ut in statera crucis totius mundi peccata libraret, ipsa te cogat Pater misereri nobis miseris. Respice obsecro non nostra peccata, sed in faciem Christi tui. Non enim in justificationibus nostris preces nostras prosternimus, sed in multitudine miserationum tuarum.

CAP. VII.

De modo piè audiendi Missam.

ADMONITIO

De Excellentia, Vtilitate & Reverentia sacrificii Missæ.

QVi *Missam indies non audit, vel etiam non facit, cum potest; vel utrumq; negligentius facit, is dignitatem & utilitatem tanti sacrificii, vel ignorat, vel certè, non ut par est, æstimat.*

In Missa enim totum salutis nostræ pretium, & omnis meritorum Christi thesaurus cuivis Christiano proponitur; & præcipua fidei & redemptionis nostræ mysteria renovantur.

Incurius ergò salutis suæ; in Deum quoque ingratus; & ad pietatis officia nimium languidus convincitur; qui beneficium redemptionis suæ sæpius pia mentis meditatione, & grato in Deum affectu non recolit: adeoque opes pretio tam magno, id est, Christi sanguine partas, & tanta vitæ Christianæ præsidia negligit.

Frequentem utique Passionis suæ, & gratam amoris sui erga nos memoriam Salvator à nobis requirit, cujus tam nobile, & præstans monumentum Ecclesiæ suæ reliquit, dicens: Hæc quotiescunque feceritis, in mei memoriã facietis.

Itaque non erit abs re, hîc quædam annotare, quæ & tanti sacrificii dignitatem, ac utilitatem palam faciant, & fidelibus majorem ejus reverentiam studiumque concilient.

Quis enim fidelium, *ait* S. Gregorius *lib.* 4 *Dial. cap.* 56, habere dubium possit, in ipsa immolationis hora ad Sacerdotis vocem cœlos aperiri; in illo Iesu Christi mysterio Angelorum choros adesse, summis ima sociari, terrena cœlestibus jungi; unumque ex visibilibus atque invisibilibus fieri?

Confirmat hæc Chrysost. *lib.* 6 *de Sacerd.* Per id tempus, *inquit*, quo sacrificium peragitur, & Angeli Sacerdoti assistunt, & cœlestium potestatem universus ordo clamores excitat; & locus altari vicinus in illius honorem, qui immolatur, Angelorũ choris plenus est: Id quod credere abunde licet, vel ex tanto illo sacrificio, quod tunc peragitur. *Nimirum, Dominum suum sive satellitum obsequio relinquant beati illi, & administratorii Spiritus, & velut aulici tanti Regis?*

Sed audi sententiam mirabilem, attamen verissimam, quam habet auctor valde pius & doctus, P. Antonius Molina, *lib. de Inst. Sacerd. Tract.* 3, *cap.* 9, Si charitas, *inquit*, qua omnes omnino sancti jam inde ab orbis principio arserunt, & ex hoc in finem usque ardebunt, si merita cunctorum & præconia Deo facta cumulentur; si tormenta Martyrum, qui heroica fortitudine vitam & sanguinem pro Christo fuderunt: si virtutes Cõfessorum, Patriarcharum, Prophetarum, Monachorum, Eremitarum, cæterorumque omnium, qui alio genere Martyrii magis prolixo, & certa quadam ratione magis difficili seipsos cruciaverunt, & jejuniis, vigiliis, oratione rebelles fregerũt appetitus.

Denique si jungantur omnia obsequia Deo præstita, quamvis gratissima, præterita, præsentia, futura; non tam perfectam laudem & honorem complecten-

plectentur, quam vel ea sola Missa, quam Sacerdos humillimus & pauperrimus celebrarit.

Et ne sine ratione loqui videatur, addit: Ratio hujus est, quia in omni Missa Christus est principalis Sacerdos, qui ut talis, actu ipsum offert sacrificium: Munus verò Sacerdotis est colere Deum. Vnde in Missâ Christus est, qui maximè colit & honorat Patrem, ut defectum nostrum suppleat.

Et certum est, omnes simul creaturas non tantū posse deferre Deo, quantum Filius Dei, adeò ut sacrificium Missæ, tum ex parte ejus, qui offert, tum illius, qui offertur, excedat maximè omnem religionem & cultum, qui à qualibet creatura posset vel conjunctim exhiberi.

Quapropter *(ut meritò addit idem Auctor)* videant Sacerdotes, quam ingentes divitias manibus suis complectantur. Pudor & ignominia est, esse, qui facillimè, & ob rem nihili, tantæ magnitudinis thesauro se & alios spolient. *Ita prædictus Auctor, æquè gravis ac religiosus.*

Considera jam, (*inquit Cardin. Bellarminus*) quam sit triste & deplorandum, videre Sacerdotem divina Mysteria peragentē, Angelorum choris undique septum, qui ad ea, quæ ipse operatur & loquitur, stupent ac tremunt, & præ admiratione ingentes clamores excitant; & tamen Sacerdos in medio positus, totus frigidus, & quasi stupidus non attendit, quid agat; non intelligit, quid loquatur; & ita properat ad finem, ita signa involvit, ita verba præcipitat, quasi latronibus à tergo insequentibus urgeretur. Clamamus in Sacramento altaris Christum ipsum esse præsentem, & interim nonnulli ita se gerunt, ita sacra tractant mysteria, quasi nihil minus verum esse putarent. *Vide Bellarm. Con. 9 Dom. 4 Advent. Et lib. 1 de Arte bene mor. c. 14.*

Sed & reverentiæ tantis mysteriis debitæ etiam alii memores esse debent, qui Missæ utiliter interesse volunt. Valde enim deplorandum est, inter Christianos reperiri, qui corpore præsentes in templo, mente simul & oculis vagentur; fabulas misceant, nugas & jocos versent, adstent velut spectatores alicujus comediæ: nec ullam habeant eorum, quæ sacerdos sacris operans agit, ac exhibet, rationem. Quid turpius homini Christiano, quam Christi Redemptoris sui tormēta spectare tam irreverenter & indevote?

Quid indignius, quam sacrificio dolorum Christi, & acerbißimæ Paßionis ejus, renovari memoriam, redemptio-

nus, inquam, nostræ beneficiũ recoli, & hominem Christianũ tam exiguo debitæ gratitudinis & pietatis affectu adsistere; &, quod est indignius; non tantum immemorem beneficii, sed & injurias, contumeliasque, risu scilicet, fabulis, jocisque, tam pio benefactori regerentem. Quid hoc est aliud, quam, ubi peccata expiari debebant, novis vetera cumulare; & cum magna sui pernicie in venenum medicamenta convertere?

Quam malè hæc hominum perversitas cum loci sanctitate cohæret! Domum enim Dei decet sanctitudo, quippe quam inhabitat Sanctus Sanctorum. Dixeris, non credere tales, magnum illum cœli & terræ Regem, ac Dominum, mortuorum ac vivorum judicem, esse in hoc Sacrificio præsentem, nam cum eum laudent Angeli, adorent Dominationes, tremant Potestates, ipsi fabulis, nugisque vacant. S. Chrysost. aliique Patres, non aliter ferè vocant hæc mysteria; quam horrenda, quam tremenda, quibus Christiani non sine tremore interesse debeant.

Hinc est ergo gravis illa Concilii Trident. admonitio. Quanta, *inquit,* cura adhibenda sit; ut sacrosanctũ Missæ sacrificium omni religionis cultu ac veneratione celebretur, quivis facilè existimare poterit, qui cogitaverit maledictũ eum in sacris litteris vocari, qui facit opus Dei negligenter.

Quod si necessario fatemur, nullum aliud opus adeo sanctum ac divinum à Christi fidelibus tractari posse, quam hoc ipsum tremendum mysterium, quo vivifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per Sacerdotes quotidie immolatur: Satis etiam apparet, omnem operam & diligentiam in eo ponendam esse, ut quanta maxima fieri potest, interioris cordis munditia, & puritate, atque exteriori devotionis ac pietatis specie peragatur. *Sess. 22, cap. de Missa.*

Hunc itaque in finem damus hic Exercitia aliqua, & diversos modos piè & utiliter audiendi Missam; ut inde quisque seligat, quod magis arriserit, vel ut, qui plures uno die Missas audire cupit, varietate ipsa subinde renovet spiritum, & pellat fastidium, quod crebra unius repetitio parere posset.

Porrò qui priore modo, id est, applicatione Passionis Dominicæ *uti voluerit, sciat necesse non esse, ut singulis* Missæ *partibus, singulæ meditationes ex æquo respondeant, (quamvis id satis commodè fieri posit, juxta modũ hic præscriptum.) Sed uni aut alteri, pro suo quisque affectu, insistere potest, non intermissa interim spirituali Cõmunione.*

MO-

MODVS SEV PRAXIS

Piè audiendi Missam, per exercitium Passionis Dominicæ.

CVm sacrificium Missæ sit viva & vera repræsentatio illius Sacrificii cruenti, quod Christus in ara Crucis, sui Corporis & Sanguinis immolatione, Patri æterno obtulit & consummavit :

Optimus, & gratiæ plenissimus modus audiendi Missam est, mystica sacrificii hujus actione, ad Dominicæ passionis articulos applicata, opus redemptionis nostræ, pio mentis affectu recolere.

Nam etsi Christus ipse hic sit principalis offerens, & oblatio : Sacerdos tamen Christi personam gerit, unde & habitus seu vestimenta ejus, & tota Missæ actio cum Christi passione similitudinem habent.

Ac 1. Tonsura *significat spineam coronam.*

2. Amictus, *velamen illud, quod oculis Christi obtentum est.*

3. Linea tunica, *vestem albam, qua ab Herode ad ludibrium indutus est.*

4. Cingulum, *funes, quibus medius constrictus est in horto.*

5. Manipulus, *vincula quibus sacræ manus tanquam hominis nefarii adstrictæ sunt.*

6. Stola, *funes, qui collo ipsius divino injecti sunt, cum crucem bajulans ad montem Calvariæ duceretur.*

7. Casula, *vestem purpuream, quæ data est Christo in domo Pilati.*

8. Crux *in casula, eam crucem, quam Christus gessit, & in qua pro nobis pependit.*

9. Calix, *acerbum doloris calicem, quem nostri caussa libens exhausit.*

10. Sacri panni *qui explicantur in altari, Sindonem, & linteamina, quibus sacrum Christi corpus involutum est.*

EXERCITIVM PRIMVM

Piè audiendi Missam.

I. PRÆPARATIO AD MISSAM.

INterim dum expectatur Sacerdos, induens, & præparans se ad sacrificium, recordare, ô anima mea, quanto desiderio adventum Messiæ in carnem venturi Patres olim expectaverint.

O Pater æterne, qui sic dilexisti mundum, ut Filium tuum Vnigenitum dares, pro redemptione nostra; quid pro tanto munere & amore retribuam tibi? Ecce ipsum Filium tuum unigenitum; quo nihil tibi charius, nihil nobis pretiosius.

O quot suspiriis, quam ardentibus votis desideratus ipse fuit cunctis gentibus! donec tandem missus à te formam servi accepit, & mortali carnis nostræ tunica indutus, majestatem Deitatis obtexit; de-

que Virginis utero in mũdum prodiit: & tibi factus obediens, usque ad mortem, nos ab æterna morte redemit.

Ecce Domine tã immensæ, tantę charitatis opus in hoc Missæ sacrificio, in tuã *Gloriam*, & Filii tui *Memoriam* recolere cupio. Tu quæso Domine possíde ac rege cor meum gratia tua, ut piè, religiosè ac decẽter id faciam, ut placeat tibi hoc obsequium meum, & prosit animæ meæ.

Subjungi posset hic, & sequentibus articulis; omnibus aut aliquibus, pro opportunitate & arbitrio cujuslibet, sequens

ASPIRATIO AD CHRISTVM,

Qua Exercitium nobilissimarum virtutum continet.

O Domine quanta fecisti, & qualia passus es, ex vi immensi amoris tui erga me! Sed quid ego retribui? aut quid retribuam?

Doleo ex intimo corde meo, quod unquam offenderim te, qui tantopere dilexisti me.

Credo in te viva fide, ô æterna *veritas*; quia tu ipse es Deus & homo; Dominus & Salvator meus;

Spero in te Domine, ô unica spes, & vera salus animæ meæ.

Amo te quoque super omnia, ex toto corde meo, ô summum *Bonum* meum, utinam absorbeat me ardentissima vis amoris tui, ut nihil unquam separet me à charitate Christi Iesu Salvatoris mei. Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram?

II. AD CONFESSIONEM,

Quam Sacerdos ad pedem altaris humiliter inclinatus, inter Ministros facit,

Aspice uti Christus, assumptis Discipulis, & totius mundi peccatis, ad montem Oliveti, procidens in faciem suam oret, & ob passionis & mortis imminentis angorem, sed magis peccatorum nostrorum horrorem fiat sudor ejus, tanquam gutta sanguinis decurrentis in terram.

Et ego ulterius offendere te potero peccatis meis? ô dulcissime Domine? qui tanta fecisti, & talia passus es, &c. *ut supra.*

III. AD OSCVLVM altaris, & Introitum Missæ,

Vide ut Christus, velut Agnus mansuetus, benedicti oris sui osculum porrigit impio proditori; & sic amoris signo hostibus intreeuntibus in hortum traditur.

Et

Et ego pro vana creatura, tradam aut deseram Te, mitissime Domine, qui tam charum habuisti me, ut pro me de manibus hostium liberando, in manus impiorum tradi volueris?

IV. AD KYRIE-ELEISON.

Id est, Domine miserere: *Quod ternis vicibus repetitur*, Considera *Petrum, qui post tam speciosa promissa constantiæ & fidelitatis, Dominum suum ter abnegavit: nec resipuit, nisi postquam misericors Dominus eum respexit.*

Ecce speculum humanæ miseriæ. Tam facile labimur; sed non resurgimus, nisi Dei misericordia succurrat. Hæc itaque sæpè, imò semper imploranda. Hoc indicat tam crebra repetitio illius, Kyrie eleison; *quia res ardua est, & maximum opus divinæ misericordiæ, peccatorē converti, & resipiscere. Sed, ô quantum hinc Angelis gaudium, super uno peccatore pœnitentiam agente! id commodè subsequens Hymnus monebit Angelicus.*

Heu misericordissime Iesu, quàm & ego inconstans & lubricus fui in bonis propositis! quoties & ego, immemor promissi, cum Petro negavi te Domine! At quam rarò lachrymis veri doloris deflevi peccata mea! O si & hoc cum Petro valeam; & deinceps in bono perseverans exhilarem Angelos, & unâ cum illis cantē tibi: Gloria in excelsis Deo.

V. AD COLLECTAM, Epistolam & Graduale.

Cogita collectas populi adversus Christum accusationes, consilium in domo Caiphæ, variasque, quas hic passus est injurias, sputa, alapas, & illusiones. O mansuetissime Domine, quanta fecisti, &c. *ut supra.*

VI. AD EVANGELIVM.

Quod à dextera ad levam transiens Sacerdos legit.

Aspice ut Christus à Caipha ad Pilatum transeat; examinetur ab impiis de doctrina & Discipulis; accusetur ob prædicatum Euangelium, ideoque multis injuriis & contumeliis afficiatur.

O Sapientissime Domine; de cœlo venisti Magister, ut viam Dei in veritate doceres, & nos à terris in cœlum duceres. Vt verò perfectius impleres munus tuum, prius cœpisti facere, quam docere. Et tamen calumniam pateris! mera erat in verbis tuis veritas; in factis probitas; in omni conversatione synceritas; (quis enim poterat arguere te de peccato?) Et nihilominus tu Dominus, Magister, & Iudex omnium, ab im-

piis & iniquis judicari, & reprobari sustines!

Vtinam ego corde bono & fertili suscipiam semen verbi seu Euangelii tui, & fructum multum adferam in patientia.

VII. AD OBLATIONEM.

Cogita, ô anima mea, quomodo Christus à Pilato ad Herodem, ab hoc rursus ad illum mittitur; ubique illuditur, contemnitur, & reprobatur.

O speciose præ filiis hominum, ô desiderium & exspectatio Gentium, Tune sis modo opprobrium hominum, & abjectio plebis, in quem desiderant Angeli prospicere: in quo Æternus Pater sibi benè complacuit! oblatus es, quia ipse voluisti pro nobis, & heu, sic despiceris! Ecce Domine, Ego me totum offero tibi, ne quæso despicias me, qui te totum dignatus es offerre pro me.

VIII. AD LOTIONEM MANUUM & ORATE FRATRES.

Cogita Christum innocentem à Pilato lotione manuum declarari, exhiberi populo; sed à rabidis illis canibus mortis reum clamari, & latrone Barabba pejorem æstimari.

O quoties & ego creaturam perverso affectu præposui Deo creatori meo! O innocentissime Domine quanta fecisti, &c. *ut supra.*

IX. AD PRÆFATIONEM.

Expende vehementem Christi dolorem, & cruciatum animi, cum ingens illud odium, & extremam Judæorum rabiē videret, qua, dum Pilatus ejus dimißionem omnibus modis quæreret, ab impiis ad crucem mortemque postulabatur, &c.

Nonne tu es Domine, cui paucis ante diebus ingredienti urbem, applauserant omnes, canentes, Hosanna, Benedictus qui venit in nomine Domini? Nonne tu es, cui canunt Angeli, Sanctus, Sanctus, Sanctus? heu tristis & subita catastrophe! scilicet, discam à te Domine, favoribus humanis inniti; Confidere in filiis hominum, in quibus non est salus: Quin tibi soli adhærere mihi bonum est, & ponere in te Domine spem meam, &c. O patientissime Domine, quanta fecisti, &c. *ut supra.*

X. AD CANONEM.

Aspice ut Christus ab impiis ministris, crudeliter nimis flagellatur, spinis coronatur, à Pilato traditur crucifigendus, mox gravi ligno crucis onustus, multo labore scandit montem Calvariæ, &c.

Heu Domine, quonam te deduxit grandis mea ini-

iniquitas, & immensa tua charitas! Flagella iracundiæ tuæ ego merueram: & tu innocens pro me flagellaris! Æterna me crux manebat; tu eam derivas in humeros tuos. Verè dolores nostros tu tulisti Domine, & languores nostros ipse portasti! &c. O clementissime Domine, quanta fecisti, &c. *ut supra.*

XI. AD ELEVATIONEM.

Cogita Christum elevari in crucē, & coram omni populo conspicuum & nudum exponi.

O Christe Iesu, adoro Te, qui exaltatus es à terra, ut omnia trahas ad teipsum. Video enim te extensis in cruce brachiis, quasi nos amplecti cupientem, & clamantem: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego recipiam & reficiam vos.

O Domine, si segnius ego ad te venio, trahe me, Iesu, funiculis charitatis tuæ, quam moriens in cruce monstrasti. Scire, & quærere *Iesum*, & hunc crucifixum, sit mihi summa & sola voluptas. Absit mihi gloriari, nisi in cruce Domini mei Iesu Christi, &c.

O *Pater* æterne, ecce hic est Filius tuus dilectus, in quo tibi bene complacuit; Respice in faciem Christi tui, & averte faciē tuam à peccatis meis; propter quæ Vnigenitus tuus humiliavit semetipsum, Tibi factus obediens, usque ad mortem *Crucis.* Ecce hic est Advocatus noster, apud te, & propitiatio pro peccatis nostris. Ipse enim peccata nostra pertulit in corpore suo super lignum: & livore ejus sanati sumus. 1 *Pet.* 2.

Percutio itaque cum Publicano, ex intimo dolore cor meum tantis peccatis obnoxium; quæ sola ad tanta supplicia traxerunt Vnigenitum tuum. Per hunc ergo propitius sis mihi peccatori.

Ecce vox sanguinis Filii tui clamat ad te de terra, non vindictam, sed veniam. Passio & mors ejus sint mihi precor in remedium & remissionem peccatorum meorum. Pœnæ, & vulnera Corporis ejus, medela fiant animæ meæ. &c.

XII. AD ORATIONEM Dominicam,

Quæ septem petitionibus constat. Cogita, ô anima mea, septem ultima & sanctißima Verba, *quæ Christus in cruce protulit.*

I. *Pater noster qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum.*

O Da mihi Domine, ut te Patrem omnium nostrum

nostrum colam, amem, timeam, & proximum meum propter te, verâ & syncera dilectione complectar: Sicuti tu docuisti nos exemplo tuo, pendēs in Cruce, & pro inimicis moriens & orans, *Pater ignosce illis.* O mirus & rarus amor! O si imitemur, qui Christi nomen profitemur! Nemo sanè magis honorat nomen tuum, ô Christe, aut luculentius se discipulum tuum, id est, Christianum probat, quā qui exemplo & amore tui, etiam inimicos diligere didicit.

2. *Adveniat regnū tuum:*

Illud, inquam, cujus consortiū Latroni in Cruce promisisti, dicens, *Hodie mecum eris in Paradiso.* Vtinam vocem illam suavissimam audire merear in hora mortis meæ.

Da mihi Domine Fidem, Spem, & Pœnitentiam Latronis; & ab auditione mala non timebit cor meum.

3. *Fiat voluntas tua, sicut in cœlo & in terra.*

Vis nempe ô Iesu, etiam charissimos tuos consortes esse crucis tuæ; imò vis hoc signum esse, & indicium amoris tui. Ecce in dulcissima Matre tua, & Discipulo, quem diligebas, id agnoscere licet. Testes erant & spectatores crucifixionis tuæ: sed heu, quo cruciatu cordis sui?

Nempe ut hic doloris gladius tam dilectas animas; etiam charissimæ Matris perfoderet, id tuæ voluntatis erat: Sed & hoc quoque; ut solatium non deesset afflictis.

Vnde dicebas: *Mater, ecce Filius tuus*, & ad Discipulum: *Ecce Mater tua.* Impar quidem commutatio, ut pro Filio Dei, Mater reciperet Filium Zebedæi, &c. Sed quia hæc fuit voluntas tua, acquievit & Mater.

O Domine, Ecce tuus sum ego: vis me socium passionis tuæ? paratum cor meum Deus: Vis etjam consolationis? paratum cor meum. Fiat in me omnis voluntas tua. Nam quod in cœlis, id est, Electis tuis, & tibi amantissimis fieri voluisti, cur ego detrectem? Placere tibi in omnibus cupio: & parere per omnia; sed adde gratiam. Pati tecum non recuso: sed auge patientiam.

4. *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.*

Si enim tu Domine, nō reficias me, utique citò deficiam. Domine qui pascis me à juventute mea, usque in senectam & senium, & cum defecerit virtus

virtus mea, ne derelinquas me. Memento quia causſâ mei clamaſti ad Patrē, quaſi derelictus in anguſtiis, *Deus meus, ut quid dereliquiſti me?* Ad te ſunt oculi omnium, & tu das illis eſcam & robur in tempore opportuno. Ego quoq; clamo ad te in fame & anguſtia mea. Si tu me deſpicis, quis reſpiciet? Si me deſeris, quis recipiet? Si me repellis, quis reficiet?

5. *Et dimitte nobis debita noſtra:*

Quia ideò tam copioſè profudiſti ſanguinem tuū, ut copioſa nobis eſſet redemptio, & pretio tam magno exſolveres debita noſtra, quæ nemo ſolvere poterat, niſi tu. O amor, ô deſiderium ſalutis noſtræ! Vnde languens amore, totuſque jam exanguis & arens in cruce clamas, *Sitio*, ſed quid, niſi calicem Paſſionis & mortis, ut eo funditus exhauſto, plenè dilueres debita ſeu delicta noſtra?

6. *Et ne nos inducas in tentationem.*

Sed, ut Paſtor bonus, duc & rege nos velut oves paſcuæ tuæ: & ut Mediator noſter commēda nos Æterno Patri tuo ſervandos, cui tu moriens teipſum commendaſti dicens: *Pater in manus tuas commendo ſpiritum meum.* Ne ſinas Domine nos perire, qui veniſti quærere, & ſalvum facere quod perierat.

7. *Sed libera nos à malo.*

Quorſum enim tot labores, ſudores, & dolores totius vitæ tuæ? quorſum totum Redemptionis opus, quod à te in Cruce *Conſummatum* eſſe dixiſti, niſi ut nos liberemur ab omni malo: gaudeamus in te Vno vero, & Summo *Bono*? O utinam mihi detur illo frui. *Amen*, Fiat, ô Chriſte *Ieſu*; Fiat ô ſalus & vita, & pars mea Deus in æternum.

XIII. AD DIVISIONEM hoſtiæ, & Agnus Dei.

Cogita ſeparationem animæ Chriſti à corpore, id eſt, mortem, quam ille velut Agnus innocens ad occiſionem ductus pertulit, ut tolleret peccata mundi. Item deſcenſum ad inferos, &c.

O Domine, tunc Auctor vitæ moreris, ut ego mortis reus vivam? quis mihi tribuat, ut mundo & carni moriar, & tibi ſoli vivam? & liberatus de profundo inferni, tecum exultem in gloria? O Domine, quanta feciſti! &c. *ut ſupra.*

XIV. AD COMMVNIONEM.

Dum Sacerdos Sacra Myſteria

steria sumit; cogita corpus Christi imponi sepulchro, & tu quoque eum repone in pectore tuo; Et ad hoc spiritualem Communionem institue: quæ vivis Fidei, Spei, Charitatis actibus potissimum constat. Ecce praxin:

Adoro te, Domine Iesu, viva & vera fide, in hoc Sacramento, corpore & anima, carne & sanguine, vi mirabilis potentiæ, sapientiæ, & bonitatis verè præsentem; & spero in te ô fons omnis bonitatis & misericordiæ; non enim sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tãtum dic verbo, Tu qui solo nutu potes omnia; & sanabitur misera & languens anima mea.

Amo te Domine tam amantem mei, ex toto corde meo, super me & omnia: & ideo cupio sumere te modò, saltem spiritualiter, per os Sacerdotis hujus, Ministri tui, qui adstans altari tuo, offert nunc sacra mysteria pro nobis omnibus; ut manducem te, & muter in te, & unus tecum efficiar spiritus, ut nihil me separet à te, sed in æternum adhæream tibi.

Fac, ô Domine, per hæc mysteria, tanta charitatis tuæ munera, ut sacrum Corpus tuum aromatis, & bono virtutum odore cõdiam, & sindone puræ conscientiæ involutum, in cor novum mundumque reponam, utinam tu in me & ego in te jugiter maneam, & requiescam, &c.

XV. AD POST-communionem.

Christum à morte resurgentem, & multis apparentem cogita. Vtinam & ego nunc à morte peccati verè resurgam, & deinceps tecũ, in novitate vitæ ambulem. Mortuus enim es propter delicta nostra, & resurrexisti propter justificationem nostram. O Domine, quanta fecisti! *ut supra.*

XVI. AD ITE MISSA est, benedictionem, & Euangelium S. *Ioannis.*

Cogita quod Christus munere redemptionis humanæ jã planè perfunctus, velut gloriosus Triumphator cœlos ascẽdat, & Apostoli accepta Christi benedictione, euntes in mũdum universum, prædicent Euangelium omni creaturæ, &c.

O gloriosissime Iesu, egone mente defixus, in terris hærebo, qui te Patrem meum in cœlis esse cognosco? Tu me tecum duc in altum, ut, quæ sursum sunt, quæram, & sapiam, non quæ super terram. Da, ut conversatio mea sit in cœlis.

O Christe Iesu, qui in cœlo, tanquam in throno Majestatis tuæ resides, & tamen

tamen in altari præsens esse, & per manus hujus Sacerdotis offerri dignatus es; laudo, adoro, & amo te, ex toto corde; sed non dimittam te, nisi benedixeris mihi.

Esto Mediator noster, ubi es ad Dexteram Dei sedens; & Patrem indesinenter interpella pro nobis: Ostende ei sanguinē & vulnera, & omnia merita tua; quomodo ibi poterit esse repulsa, ubi tot suntcharitatis insignia? O Domine, quanta fecisti! &c. *ut supra.*

CAP. VIII.

ALIVS MODVS Piè audiendi Missam.

V*Num è præcipuis Christianæ pietatis officiis est:* Missæ Sacrificio, *devotè & frequenter adsistere.* Inprimis *ergò excita teipsum ad attentionem & reverentiam consideratione divinæ majestatis, ubique quidem, sed hîc maximè præsentis.*

Deinde *junge & conforma* Intentionem *tuam intentioni Sacerdotis: id est, offer cum eo hoc* Sacrificium, *& fac, quantum licet, quod ipse facit, sic enim & tu quoque particeps eris Corporis & Sanguinis Domini.*

Tanta siquidem est virtus hujus sacrificii, ut qui præsentes Intentionem suam *cum Sacerdotis intentione conjungunt, simul cum Sacerdote, de sacrificio participent; cibique divini gustum & fructum percipiant: non secus ac membra corporis, ad quæ per os cibus & alimonia defertur.*

Est enim Sacerdos velut os, interpres, atque legatus populi Christiani: ipse alloquitur Deum, orat, laudat, sacrificium pro salute populi totius offert; eorum maximè, qui Missæ sacrificio præsentes, & sacrificanti sunt intentione conformes.

Id patet ex Canone, in quo dicit Sacerdos, Memento Domine, &c, & omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est, & nota devotio, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc Sacrificiū laudis, pro se, suisque omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis, & incolumitatis suæ, tibique reddunt vota sua æterno Deo, vivo & vero. *Ecce quæ sit Sacerdotis hoc sacrificium offerentis Intentio; Eadem si quoque tua sit, & vis, virtusque sacrificii tua quoque erit.*

FORMVLA FORmandi intentionem ante Sacrum audiendum.

Ex P. Christ. Mayer.

SVscipe S. Trinitas unus *Deus* hoc sacrosanctum Sacrificium Corporis & Sanguinis Domini nostri *Iesu* Christi, quod ego indignus

dignus servulus tuus una cum sacrificiis omnibus tibi unquam oblatis aut offerendis, unitum sanctissimo Sacrificio ab eodem Domino nostro in ultima cœna & ara crucis oblato, per manus Sacerdotis offero divinæ majestati tuæ, omni possibili pietatis affectu, ex puro amore tuæ infinitæ bonitatis, secundum sanctissimam ejusdem Domini nostri & S. matris Ecclesiæ intentionem.

1. Ad maximam æternamque divinæ majestatis tuæ gloriam, amorem, beneplacitum.

2. In protestationem supremæ excellentiæ & dominii tui, & nostræ subjectionis, & dependentiæ à te.

3. In perpetuam commemorationem passionis ac mortis ejusdem Domini nostri.

4. In honorem augmẽtumque gloriæ B. Virginis, totiusque curiæ triumphantis.

5. In gratiarum actionem æternam pro omnibus beneficiis Sanctissimæ humanitatis Domini nostri, B. Virgini matri ejus, patronis meis, omnibus beatis & prædestinatis, & mihi indignissimo huc usque collatis, & conferendis in æternum.

6. In satisfactionem peccatorum meorum, omniumque fidelium vivorum & defunctorum.

7. Singulariter offero pro his NN. vel pro hac gratiâ obtinenda. Secundariò pro his NN. mihi peculiariter commendatis, omnibusque pro quibus orare soleo & teneor, ad impetrandam defunctis requiem, vivisq; gratiam te agnoscendi, amandi, glorificandi nunc perfectè in via, olim beatè in patria. Suscipe & perfice hoc desiderium meum, uberemq; ad piè id complendum, gratiam & benedictionem largire. Amen.

FORMULA

brevissima excitandi contritionem & devotionem; & renovandi intentionem cum petitione gratiæ ante Missam.

Ex Eodem.

O IESV infinitè amabilis, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu sancto, non semel tantum te mihi in socium, edulium, sacrificium, pretium, præmium dare dignatus es, sed quotidiè denuò offerre digneris; quãta tua est erga me ingratum liberalitas, charitas, misericordia? quanta mea erga te ingratitudo, stupiditas, malitia, qui tot, & tanta mala, & peccata reddo pro tot & tantis bonis?

nis? doleo de his.... & omnibus totius vitæ peccatis, purè propter te infinitè bonum à me offensum. Cupio omnia emendare, & pro omnibus satisfacere, sicut vis. Supple, ignosce, recipe me in pacis osculum per lachrymas, sudorem, & sanguinem tuum, & hoc Sanctũ Sacrificium.

O si divinissimo huic memoriali passionis tuæ, monumento potentiæ, sapientiæ & bonitatis tuæ, & compendio omnium mirabilium tuorum assistere possem ea attentione, devotione, reverentia, quam exigit tuæ divinæ majestatis præsentia, tot Angelorum assistentium frequentia, tot mysteriorum, quæ hic geruntur, magnificentia!

Desidero id præstare, mi Deus, ex totis præcordiis meis, ad maximam tuam gloriam, amorem, beneplacitum, in gratiarum actionem omnium beneficiorum, in satisfactionem peccatorum meorum, omniumque fidelium, pro his N N. omnibusque vivis & defunctis, ad impetrandam iis veniã, gratiam, gloriam.

Quod ut dignè præstare possim, da obsecro mihi copiosam gratiam, & benedictionem, per merita tua, B. Virginis matris tuę, & omnium Sanctorum.

ORATIO ANTE Missam.

Clementissime Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis; qui sic mundum dilexisti, ut Filio tuo unigenito nõ parceres; sed eum in passione ac morte acerbissimæ crucis nostræ reparationi impenderes, quin etjam ejus oblationem tibi gratissimam, ad renovandum illius in nobis fructum, in Ecclesia tua quotidie renovari velles; tribue nobis, quæsumus, huic tam admirando & salutari, divinæ tuæ potentiæ, sapientiæ ac bonitatis mysterio, tam attentè, reverenter, & devotè interesse, ut cruenti illius sacrificii participationem, per hujus incruenti oblationem, quam efficacissimè consequi valeamus. Per eundem Dominum.

Signo sancta Crucis te consignans, cum Sacerdote sic incipe.

In nomine Patris, &c.

Psalmus XLII.

Judica me Deus, & discerne caussam meam de gente non sancta: ab homine iniquo & doloso erue me.

Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti, & quare tristis incedo,

cedo, dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam & veritatem tuam: ipſa me deduxerunt & adduxerunt in montem ſanctum tuum, & in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus: quare triſtis es anima mea, & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: ſalutare vultus mei, & Deus meus.

Gloria Patri, &c.

Introibo ad altare Dei: ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Adjutorium noſtrum in nomine Domini: qui fecit cœlum & terram.

Confeſſio generalis.

Confiteor Deo omnipotenti, &c.

Hymnus Angelicus.

GLoria in excelſis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te, Benedicimus te, adoramus te, glorificamus te.

Gratias agimus tibi propter magnã gloriam tuã. Domine Deus Rex cœleſtis, Deus Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Ieſu Chriſte.

Domine Deus, agnus Dei, Filius Patris, qui tollis peccata mundi, miſerere nobis. Qui tollis peccata mundi, ſuſcipe deprecationem noſtram: qui ſedes ad dexteram Patris, miſerere nobis.

Quoniam tu ſolus Sanctus. Tu ſolus Dominus. Tu ſolus Altiſſimus, Ieſu Chriſte, cum ſancto Spiritu in gloria Dei Patris. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum Spiritu tuo.

Hæc formula in Miſſa ſæpius repetitur, qua Sacerdos & fideles aſſiſtentiam divinæ gratiæ ſibi mutuo imprecantur, ut ea præſente divinis myſteriis peragendis magis fiant idonei.

DE COLLECTA.

COLLECTA *dicitur oratio, in qua Sacerdos totius populi, vel Eccleſiæ neceſſitates & pericula, ſeu, vota & deſideria, quaſi* Collecta *Deo repræſentat. Vnde dicit,* Oremus; *quaſi adſtantes invitet ad hanc orationem conjunctis votis animiſque faciendam.*

ORATIO
Ad Collectam.

OMnipotens ſempiterne Deus, te ſuppliciter oramus, ut reſpicere digneris de excelſo Sanctuario tuo, ſuper congregationem noſtram, & Eccleſiæ tuæ preces, pro nobis omnibus ad te, Sacerdo-

cerdotis hujus miniſterio, deſtinatas clementer acceptes, & exaudias.

Ideoque pro immenſa tua miſericordia, largire nobis peccatorum noſtrorum veniam, integritatem mentis, incolumitatem corporis, neceſſariam vitæ ſuſtentationem: pacem in diebus noſtris, aëris temperiem, fertilitatem terræ.

Catholicæ fidei unitatem, extirpationem hæreſium, conſiliorum iniquorum deſtructionem, orthodoxæ religionis incrementum, charitatis ac pietatis fervorem, ſinceram animi devotionem, tolerantiam, longanimitatemq; in afflictionibus, in ſpe gaudium. Omnia denique ad ſalutem tum animæ, tum corporis utilia; ſed ad tuæ inprimis gloriæ augmentum idonea. Per Dominum.

AD EPISTOLAM, Graduale, &c.

Quæ ferè ex Propheticis, aut Apoſtolicis ſcripturis deſumuntur, auſculta diligenter; velut ſi Apoſtolum, aut Prophetam ipſum docentem, monentem, vel arguentem, &c. audires.

Vnde magnus videtur abuſus, & non levis jactura pietatis, & utilitatis publicæ, in officio ſolemni lectionem hanc epiſtolicam (velut & orationē Dominicam, Symbolum, &c.) vix inceptam mox abrumpere, & tam veteris Eccleſiæ inſtituti non niſi umbram quandam ſervare. Porrò ſi lectionem hanc percipere nequeas, orabis interim hoc modo.

O Æterne Deus, qui nunquam deſinis nos indignos famulos tuos publico Eccleſiæ tuæ miniſterio, Apoſtolicis, Propheticis, aliiſq; ſacris doctrinis, & monitis, ad cultum & amorem tui Nominis excitare, & adverſus mundi, carnis, dæmoniſque inſidias præmunire.

Da quæſumus, ut ſalutaria dogmata, ac monita omnes ex animo ſemper amplectamur, eiſque mores, & omnem vitam noſtram ſeriò conformare conemur.

Et ne tandem nobis ad cumulum damnationis cedat, viam veritatis, ſeu voluntatem tuam, per tot interpretes, ac præcones tuos cognoviſſe, & non feciſſe: da nobis gratiam & vires, ut quæ facienda toties cognoſcimus, efficaciter facere valeamus. Amen.

AD EVANGELIVM.

EVANGELIVM *ex priſca & pia traditione ſtantes audire conſuevimus.* Primò, *in teſtimonium reverentiæ Chriſto velut præſenti & docenti exhibendæ.*

De-

Deinde, *ut profiteamur alacres nos esse Christi Discipulos ad ejus doctrinam tum auribus excipiendam; tum moribus exprimendam.*

Denique, *ut ostendamus nos, velut milites sub Christo duce, arma militiæ nostræ, quibus contra hostes nostros pugnemus, ex fide & doctrina Christi petere, & pro ejus veritate tuenda paratos esse quidvis agere & pati.*

CRUCIS *signum ad frontem, os, & pectus, tum ante, tum post Euangelii lectionem formari solitum admonet nos, sic excipiendam esse Christi doctrinam, ut eam & complectamur corde, & loquamur ore, & opere profiteamur.*

Deinde, ut curemus, ne volucres cœli, id est, spiritus illi aërii nostræ salutis hostes, bonum doctrinæ Euangelicæ semen abripiant, aut sæculi forsan curæ, velut spinæ illud suffocent, ut fructum facere nequeat.

Porrò, quod Sacerdos recitaturus Euangelium, transeat à dextera ad sinistram, indicat, Iudæis tamquam germinis primùm prædicari debuisse Euangelium: sed illis non recipientibus, Apostolos conversos esse ad Gentes.

ORATIO AD Euangelium.

DOmine Iesu Christe, qui à Deo venisti Magister; & viam Dei nos in veritate docuisti, olim quidem visus in terris, & cum hominibus conversatus: hodie etiam per Euangelistarum scripta, & præcones verbi tui docere non cessas.

Da nobis intellectum capacem salutaris doctrinæ tuæ. Accende & affectum zelo sapientiæ cœlestis: & doce nos facere voluntatem tuam; ut fidem, quæ ex auditu Euangelii nascitur, & quam lingua nostra loquitur; etiam moribus vita fateatur; ne ad cumulum culpę & pœnæ nobis cedat, scivisse voluntatem Domini, & non fecisse: utrumque enim opus est solius gratiæ tuæ, ut sciamus & faciamus, quia ex nobis servi inutiles sumus; ex te autem est omnis sufficientia nostra.

Post lectum Euangelium.

LAus tibi Christe, qui per te ac Apostolos tuos, Euangelium orbi prædicare, ac incredulos veræ fidei luce illustrare dignatus es.

Euangelio subjicitur Symbolum, *seu professio fidei; rectè quidem, quia fides est ex auditu verbi Dei, & magna multitudo gentium ex prædicatione Euangelii fidem Christi amplexa est. Recita illud una cum Sacerdote, sed vivo fidei & pietatis affectu, sic enim excitabis in te ardentem in Christi fide zelum, adeoque constantiam & perseverantiã.*

Nihil

Nihil quoque potentius ad excitandum in nobis Dei amorem & timorem; quam si vigeat in nobis viva fides eorum, quæ in Symbolo continentur.

SYMBOLVM Nicenum.

CRedo in unumDeum, Patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilium omnium & invisibilium.

Et in unum Dominum Iesum Christum, filium Dei Vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt.

Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine. *Et homo factus est.* Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato, passus & sepultus est.

Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria, judicare vivos & mortuos, cujus regni non erit finis.

Et in Spiritum sanctũ, Dominum & vivificantẽ: qui ex PatreFilioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas.

Et unam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum, & vitã venturi sæculi, Amen.

Cum Sacerdos ad oblationem se præparat, ita precare.

DOmine Iesu Christe, fili Dei vivi, & gloriosæ Virginis; in memoriam & laudem immensæ charitatis tuæ, qua te nobis totum in altari Crucis impendisti: Ecce præsens Missæ sacrificium, sicut & alia omnia, quæ per Sacerdotum manus toto orbe celebrantur, hodie offero tibi repræsentanda Æterno Patri tuo, in unione & efficacia illius oblationis, qua ipse in cruce moriens sacrosanctũ Corpus & Sanguinem tuum pro mundi salute obtulisti.

Fac ut ejusdem Corporis& Sanguinis tui oblatio, quæ in mysterio hic renovatur, & incruento modo sub specie panis & vini peragitur, ut fructum suum efficaciter obtineat; adeoque vivi inde gratiam, fideles defuncti requiem, & hi, pro quibus sacrificium offertur, misericordiam ac

vitam consequantur æternam.

Sit quoque hoc ipsum Sacrificium, quod fructũ passionis & mortis tuæ in se continet, pro innumeris beneficiis tuis in nos collatis gratiarum actio, & pro infinitis peccatis commissis, ac bonis omissis, pœnisque promeritis propitiatio & satisfactio salutaris. Qui vivis & regnas, &c.

Alia.

SVscipe sancta Trinitas hanc oblationem, quam unà cum Sacerdote, tibi offerimus ob memoriam Passionis, Resurrectionis, Ascensionis Iesu Christi Domini nostri.

Et in honorem beatæ Mariæ semper Virginis, & beati Ioannis Baptistæ, & sanctorum Apostolorũ tuorum Petri & Pauli: & istorum, & omnium Sãctorum, ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem.

Et illi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam agimus in terris. Per eundẽ Christum Dominum nostrum. Amen.

Materia *Sacrificii præparata Sacerdos lavat manus, indicans, non nisi lotis purisque mentibus hoc ipsum sacrificium tractandum esse.*

ORATE Fratres.

Sacerdos suæ sibi conscius infirmitatis ad populum fidelem convertitur, petens illius se precibus adjuvari, ut sacrificium Deo acceptum omnium nomine queat offerre. Advertant itaque qui Sacro intersunt, ut quod rogantur, faciant, id est, tum Sacerdotem, tũ sacrificium Deo humiliter cõmendent; ut hoc quod offert, omnibus proficiat ad salutem.

ORATIO.

MIttat tibi Dominus auxilium de Sancto, & de Sion tueatur te, memor sit omnis sacrificii tui, & holocaustum tuum pingue fiat.

Alia.

SVscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis, ad laudem & gloriã Nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusq; Ecclesiæ suæ sanctæ.

ORATIO

Pro Sacerdote celebrante.

SAcerdotes tui Domine induantur justitiam: hic præsertim, qui modò astat Altari tuo, & orat pro nobis, ut parcas populo tuo, & non des hæreditatem tuam in perditionem. Vtinam sanctus sit, quia tu sanctus es, cui servit; ut, puritate vitæ, præstet se dignum sacris altaribus

altaribus miniſtrum, & debita reverentia honoret SS. myſteria, & majeſtatem nominis tui.

Ecce ſacrificium hoc & quodcunque hactenus obtulit, aut deinceps offeret, ego nunc offero tibi, in unione iſtius reverentiæ, qua tu ipſe, ô ſumme Sacerdos, holocauſtum te obtuliſti pro nobis, & à miniſtris tuis offerri in Eccleſia voluiſti, Amen.

Sacerdos *ad actionem illam, in qua ipſum ſacrificium propriè conſiſtit, jam acceſſurus, Præfationem præmittit, qua eſt præparatio & excitatio quædam populi ad hanc ipſam actionem, ea qua par eſt attentione, reverentia & pietate proſequendam.*

Vnde cum dicit, Surſum corda, *meminiſſe debemus, poſthabitis terrenis curis & cogitationibus, ad ſuperna & cœleſtia mentem eſſe transferendam, maximè quia moniti à Sacerdote reſpondemus*, Habemus ad Dominum, *ne forſan arguamur mendacii, dum ſæculi rebus implicati aliud proferimus ore, alind corde gerimus.*

PRÆFATIO Eccleſiæ.

GRatias agamus Domino Deo noſtro.

Verè dignum & juſtum eſt, æquum & ſalutare, nos tibi ſemper & ubique gratias agere, Domine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus. Per Chriſtum.

Per quem Majeſtatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Poteſtates, cœli cœlorumque virtutes, ac beata Seraphin ſocia exultatione concelebrant, cum quibus & noſtras voces, ut admitti jubeas deprecamur, ſupplici confeſſione dicentes:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni ſunt cœli, & terra gloria tua, Hoſanna in excelſis. Benedictus, qui venit in nomine, &c.

ORATIO.

BEnedictus ſis Domine Ieſu Chriſte, fili Dei vivi, qui noſtri miſertus è cœlo deſcendiſti, & aſſumptum de Virgine Corpus & Sanguinem tuum in ara Crucis, vera pro peccatis noſtris hoſtia liberaliter obtuliſti.

Laus tibi & gloria, quod ex eodem Corpore & Sanguine tuo non modò panem vitæ nobis in Sacramento ſumendum, ſed etiam ſacrificium in altari per Sacerdotes offerendum inſtituiſti, atque ad mundi finem uſque celebrandum reliquiſti.

ORATIO Sub Canone.

Ex P. Chriſt. Mayer.

CLementiſſime Pater, ſuſcipe hoc ſacroſanctum,

ctum, Sacrificiũ de manu sacerdotis, in unione sacrosancti illius Sacrificii, quod tibi dilectus Filius tuus totâ vitâ, in ultima cœna, in cruce obtulit pro me, pro NN. & omnibus pro quibus mori dignatus est.

Respice in faciem Christi dilectissimi Filii tui, in quo tibi bene complacuisti, & per æternam dilectionem, qua nos sic dilexisti, per infinita merita ejusdem Unigeniti tui, per ejus Incarnationem, Adventum, Nativitatem, Circumcisionem, Lachrymas, Labores, Passionem, Mortem, per infinitam Charitatem, qua tanta pro me fecit, dixit, passus est.

Et per merita sanctorum omnium triumphantium & militantium, Memento & miserere Ecclesiæ tuæ, ejusque capitum, Summi Pontificis, Imperatoris, Prælatorũ, Principum, omnium statuum Ecclesiasticorum, religiosorum, sæculariu, qui maximè possũt gloriæ tuæ & saluti animarum prodessẽ vel obesse;

Parentum item, fratrũ, benefactorum & amicorum meorum, qui se mihi singulariter commendarunt NN. qui me contristaverunt, quos ego contristavi, offendi, juvare neglexi, & quos per me in viam salutis vis dirigere.

Horum omnium miserere Pater misericordiarũ, sicut scis & vis, gratiam iis concedens, ut tibi perfectissimè placeant, te agnoscant, timeant, amẽt, glorificent cum eodem dilecto Filio tuo & Spiritu sancto, nunc & semper & in secula seculorum.

AD ELEVATIONEM.

Quid Pectoris Tunsio *sub elevatione? Indicat, 1. Humili & sincera hic in Deũ fide opus esse, qua captum ingenii verbo Dei subjiciat. 2. Significat magno cordis desiderio ad cœlestem illum cibum, qui ostenditur, nos ferri debere. 3. Vehementi cordis dolore detestanda esse peccata, quæ nos sacrificii illius participatione faciunt indignos.*

Itaque cum Publicano illo percutiendum pectus; non eo modo, quo nonnulli hoc tempore in Ecclesia pectus sola cõsuetudine, sine ullo doloris sensu percutiũt, parũ interim memores, quod hoc ritu seipsos, ex conscientia peccatorum, reprehendere & castigare moneantur.

Ille quidem magno cordis dolore pectus tundebat, velut reprehendens cor suum, quod ipsi admissorum criminum origo esset, & seminarium, illumque malorum omnium fontem repurgari à Domino postulans.

ORA-

ORATIO

Ad elevationem ſacræ Hoſtiæ.

Salve ſalutaris victima, pro me & toto genere humano in patibulo Crucis oblata. Chriſte Rex æterne, homo crucifixe propter hominem, reſpice ſacratiſſimã carnem tuam pro me cruci clavis affixã, & lancea perforatam.

Atque illa, quæſo, pietas, quæ te traxit & vicit, ut in ſtatera glorioſiſſimæ Crucis totius mundi peccata expiares: illa te cogat clementia, ut miſerearis mei pleni miſeriis, qui fonte miſerationis nũquam manare ceſſas, cuſtodiens animam & corpus meum in vitam æternam.

ORATIO

Sub Elevatione

Ex P. Chriſt. Mayer.

O *Ieſu* Fili Dei & *Mariæ* Virginis, Dominus meus & Deus meus infinitè amabilis, qui amore mei crucifigi, & in cruce mori dignatus es, adoro, amo, & glorifico te omniũ creaturarum poſſibilium poſſibili affectu, cũ Patre & Sãcto ſpiritu, & ex animo deſidero, ut adoreris, ameris, & glorificeris infinities ab omnibus, in omnibus, ſuper omnia, omni poſſibili modo, gratis, propter te, nunc, ſemper, in æternum, & ultrà.

Credo in te, Spero in te, Amo te & quidquid amas propter te; Doleo purè propter te, quod unquam offenderim te. Ignoſce, indulge, ſupple per te.

En ex hoc momento paratum cor meum ad omnem nutum tuum. Tuus ſum, eroque æternum; poſſide me, & tuæ voluntati penitus conforma.

Pater reſpice in faciem dilectiſſimi Filii tui, quem tibi in Sacrificium laudis, gratiarum actionis & propitiationis offero, & per illius lachrymas, ſudorem & ſanguinem, per gemitus & ſuſpiria, per labores & obſequia, per dolores & ſupplicia, per infinita ejus merita miſerere mei, illorum NN. & omnium, pro quibus mortuus eſt, gratiam largiens te perfectè ſemper amandi, tuamque ſanctiſſimam voluntatem amplectendi & exequendi in tempore & æternitate.

Per eundem dilectum Filium tuum miſerere, miſericordiſſime Pater, animarum fidelium defunctorum mihi peculiariter commendatorum NN. omniumq; pro quibus præcipuè me vis orare; veniam, & requiem æternam illis clementer indulgendo, ut te æternum bene-

dicant, laudent & glorificent, cui debetur omnis laus, honor & gloria.

Alia sancti Thomæ Aquinatis.

ADoro te devotè latens Deitas: Quæ sub his figuris verè latitas.

Tibi se cor meum totũ subjicit, Quia te contemplans, totum deficit.

Visus, tactus, gustus, in te fallitur: Sed auditu solo tutò creditur.

Credo quidquid dixit Dei filius: Nil hoc verbo veritatis verius.

In cruce latebat sola Deitas: At hîc latet simul & humanitas:

Ambo tamen credens atque confitens: Peto quod petivit latro pœnitens.

Plagas, sicut Thomas, non intueor: Deum tamen meum te confiteor.

Fac me tibi semper magis credere, In te spem habere, te diligere.

O memoriale mortis Domini, Panis vivus, vitã præstans homini:

Præsta meæ menti de te vivere, Et te illi semper dulcè sapere.

Pie Pellicane Iesu Domine, Me immundũ munda tuo Sanguine:

Cujus una stilla salvum facere Totum mundum quit ab omni scelere.

Iesu quem velatum nunc aspicio, Oro fiat illud, quod tam sitio.

Vt te revelata cernens facie: Visu sim beatus tuæ gloriæ, Amen.

Alia sub Elevatione.

AVe verum corpus natum ex Maria Virgine: verè passum, immolatum in Cruce pro homine:

Cujus latus perforatũ, vero fluxit sanguine; Esto nobis prægustatum, mortis in examine.

O clemens, ô pie, ô dulcis Iesu Fili Mariæ.

Da ut sicut te nunc videre merui sub forma panis, ita cum ad judicandũ veneris, securus & gaudens merear te videre in gloria tuæ Majestatis, & perpetuò perfrui in regno æternæ claritatis, Vbi cum Deo Patre, & Spiritu sancto, vivis & regnas Deus, in sæcula sæculorum.

AD ELEVATIONEM Calicis.

SAlve nobilissime Sanguis, de latere Domini mei Iesu Christi profluẽs, & totius veteris & novæ culpæ maculas diluens, ablue, sanctifica & custodi animam meam in vitam æternam. Amen.

Item utilissimè recitantur illa verba ex hymno SS. Ambr. & Aug.

TV Rex gloriæ Christe: Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus

ceptu:us hominem, non horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes, in gloria Patris.

Iudex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus, tuis famulis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.

Pius lector ex his seligat quod magis placet; nec enim omnia sub uno sacro conveniunt.

Oratio post Elevationem. Ex S. August.

OMnipotens Pater, qui sic dilexisti mundũ, ut Filium tuum unigenitum dares, ut omnis, qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam æternam: per hunc dilectũ Filium tuum, cujus beatissimam Passionem, & gloriosam Resurrectionẽ, & in cœlos Ascensionem recolo, te oro, educ de carcere animam meam ad confitendum nomini tuo.

Libera me à vinculis peccatorum, & quem propria merita faciunt lethalem timere sententiam, per hujus dilecti Filii tui ad dexteram tuam consedentis interpellationem, restaura placatus ad vitã.

Quem enim alium dirigam intercessorem tibi, nescio, nisi hunc, qui est propitiatio pro peccatis nostris: qui sedet ad dexteram tuam, interpellans pro nobis, advocatus meus apud te Deum Patrem, Pontifex summus, non alieno, sed proprio perfusus cruore. Hostia sancta, beneplacens, & perfecta in odorem suavitatis oblata & accepta, Agnus sine macula, qui peccatum nõ fecit, sed peccata nostra pertulit, & languores nostros suo livore sanavit. Hic est, quem propter peccata populi tui percussisti, licet ipse sit dilectus, in quo tibi bene complacuit.

Adspice, mitissime Pater, dilecti Filii tui humanitatem, & miserere super infirmi plasmatis debilitatẽ. Vide Redemptoris supplicium, & redempti dimitte delictum.

Oro te Rex Sanctorum, per hunc Sanctum Sanctorum, per hunc Redemptorem meum, fac me currere viam mandatorum tuorum, ut ei valeam spiritu uniri, qui mea non horruit carne vestiri, Iesus Christus in sæcula benedictus. Amen.

Ad Memoriam defunctorum ex S. Ambros.

ROgamus etiam te sancte Pater, pro spiritibus fidelium Defunctorum, ut sit illis salus æterna,

na, gaudium & refrigeriũ sempiternum.

Hoc magnum pietatis Sacramentum, Domine Deus meus, sit illis hodie magnum & plenum gaudium de te pane vivo & vero, qui de cœlo descendisti, & das vitam mundo, de carne sancta & benedicta, Agni videlicet immaculati, qui tollis peccata mundi, & potari de fonte pietatis tuæ, qui per lanceam militis de latere emanavit crucifixi Domini nostri, ut consolati exultent in laude & gloria tua sancta, Amen.

Ad Memoriam Sanctorum.

Ex Eodem.

MIhi quoque Domine indigno servo tuo secundum multitudinem miserationum tuarũ miserearis, & concessa in præsenti scelerum venia, ne me sinas in futuro sæculo excruciari cum impiis.

Sed aliquam portiunculam dones cum Sanctis tuis in cœlis, qui in tua membra coaptati, & in te unum corpus effecti, gratias ob tuum pro se effusum pretiosum Sanguinẽ, quo illos lavisti, rependentes, pro te & fratribus suis gloriosum Sanguinem fundere non dubitarunt, qui te in vita sua amaverunt, & in morte sunt imitati, & ideo coronas triumphales meruerunt.

Quorum me licet imparem meritis, participem tamen fac sola misericordia tua, succurrentibus eorum meritis, & precibus. Amen.

Ad Orationem Dominicam.

O Pater misericordiarum, nos, etsi indigni qui servi dicamur tui, audemus te Patrem nostrum, nos filios tuos dicere; quia gratuita bonitas tua per Filium tuum nos in hujus nominis honorem adoptavit. Et ipse Filius tuus tui compellandi fiduciam addidit, eo ipso, quod precandi formulam præscripsit.

Agnosce ergo dilectissimi Filii tui, quam nos docuit orationem, & largire propitius per eundem Filium tuum, quicquid per ipsum, ab ipso edocti te petimus, dicentes: *Pater* noster qui es in cælis, sanctificetur nomen, &c.

Expositionem orationis Dominicæ habes supra Sect. 1, pag. 14. quæ hic erit valde accommodata.

LIbera nos quæsumus, Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, & futuris. Et intercedente beata & gloriosa semper Virgine Dei genitrice Maria, & beatis Apostolis tuis Petro & Paulo,

Paulo, atque Andrea, cum omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris, ut ope misericordiæ tuæ adjuti, & à peccato simus semper liberi, & ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, &c.

Oratio.

DVlcissimam pacis vocem Domine Iesu, à mortuis redivivus, ad tuæ dilectionis Discipulos emisisti, dicens: Pax vobis, quam & jam iturus ad passionem, ipse comprecatus fueras, dicens, Pacem meam do vobis: pacem meam relinquo vobis, tolle à nobis quæso, Agne Dei immaculate, peccata nostra, aufer à nobis iniquitates nostras, quæ inter nos & te diviserunt, ut remissis peccatis pacem tecum habeamus, quæ in testimonio conscientiæ bonæ suavi jucunditate resultat: ut in cœlestibus regnis pacem illam, quæ exuperat omnem sensum, & intellectum, perpetuam consequamur.

Osculum Pacis *concordiæ & amoris symbolum est, sancta primitiva Ecclesia consuetudine celebratum. Solebant enim tunc Christi fideles in sacris conventibus sese invicem magno benevolentiæ & charitatis affectu osculari, adjuncta salutatione,* Pax tecum. *Maxime verò ante perceptionem Eucharistiæ, ut nimirum ad Sacramentum pacis & charitatis, seposito omni odio & rancore securius accederent.*

Sed quia res per se bona, successu temporis abusu vitiata est, osculi sancti usus in osculum Tabellæ mutatus est, manente nihilominus significatione pacis & concordiæ cum proximis colendæ, tum maximè, quando sacris Christi mysteriis digne ac salubriter interesse & participare cupimus. Porrò de osculi sancti usu consule Baronium Tom. 1 Annal. An. Christ. 45. & pulcrè Raph. de la Torre in 2. 2. S. Thomæ, q. 84. a. 2. disp. 5.

AD COMMVNIONEM.

Dum Sacerdos communicat, spiritualis Communio minimè tibi negligenda, si cum fructu Missam audire voles. Est autem spiritualis Communio (ut docet S. Thom. 3 p. q. 8. a. 1. ad 3.) *exercitiva excellentissimorum actuum: Fidei, inquam, Speî & Charitatis; quo sine reali sacramenti sumptione, fructus Sacramenti, id est, unio cum Christo, acquiri potest.*

Primum itaque excitandæ viva & vera fides circa hoc Sacramentum; quæ facilè fulciri potest, consideratione divinæ Potentiæ, Sapientiæ, Bonitatis, & Veritatis.

Hinc sequatur Exercitium Spei, quid enim neget tam

bonus & clemens Deus, qui seipsum dedit? quid non poterit, etiam non præsens corpore? qui puerum Centurionis, & plures alios, etiam absens curavit?

Denique excita Amorem, & ardenti cordis desiderio aspira & desidera ad Christum, velut ad fontem vivum; ex quo qui biberit, non sitiet in æternum. Opta ergo Christo per virtutem Corporis & Sanguinis ejus uniri & incorporari intimè; ut velut unus, cum illo spiritus effectus, nunquam ab eo separari possis.

Magnæ virtutis & utilitatis est hæc spiritualis Communio; ita ut sæpè non minorem adferat fructum, & gratiam, quam plerisque ipsa Sacramentalis: Unde colligitur, quam ea nobis curæ esse debeat, maximè cum sæpius uno die, nunquam sine novo semper gratiæ & charitatis incremento institui possit. Vide de hac etiam supra, initio hujus Modi audiendi Missam.

ORATIO

Pro Communione Spirituali.

ECce adsto pauper & inops ad mensam magni Regis, & amantissimi Patris mei, tuam Christe IESV: & credo tibi, ô æterna Veritas, quod verè è summo cœlorũ ad verbum Sacerdotis, ut me visites, venire dignatus es: verumtamen, conscius infirmitatis meæ, & peccatorum meorum, non audeo sacramentaliter suscipere te; sed dico cum Centurione, cujus servum absens uti alios plurimos sanasti: Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum; sed per os sacerdotis veni in animam meam.

Munda, quæso, illam à malis ejus & imperfectionibus N. & orna bonis & virtutibus N. pasce Corpore & Sanguine tuo, ut sicut catellus, comedat de mensa Domini sui, & adipe ac pinguedine cœlestis benedictionis repleatur.

Alia pro Communione Spirituali.

O Domine IESV, agnosco te verum esse panem vivum, qui de cœlo, ut nos teipso pasceres, descendisti, & intra has species mira dulcedine, stupenda dignatione, potentia admirabili te abdidisti: scio te cupidum pascendi animam meam.

Credo in te, quatenus hîc es, infinitos latere spiritualium donorum thesauros, gratiæ maximam ubertatem; ad quorum omnium participationem anhelat ardenter inops anima mea.

Credo verbo quod dixisti: Qui manducat me, vivet propter me. Ecce panis vive, miser ego fame & frigore penè confectus, infirmitatibus mul-

tis obnoxius, accedo ad te, ut manducans te, plenius & verius vivam de te: fovear à te, & ſaner à te, confido te non averſaturum indignitatem, infirmitatem & inopiam meam.

Verè profiteor me indignum, ut intres ſub tectũ meum. Ideoque etiam nõ præſumo te modo inducere in hoſpitium cordis mei, ſacroſancti Corporis tui reali manducatione: ſed ſcio & credo cum Cẽturione, te etiam abſentem, id eſt, ſine Sacramẽtali Communione, uno ſolo verbo me poſſe curare, ditare, & ſanctificare.

Si enim aſpectus ænei ſerpentis tanti fuit, ut morſos ab ignitis ſerpentibus potens eſſet curare, an non erit potentior fides, qua te contemplor, ad curandos morſus ſerpentis tartarei? ille typus erat, tu veritas: ille umbra, tu res ipſa: ſi tactus fimbriæ veſtimenti tui incurabiles morbos valuit fugare, quid non poterit contactus auguſti Corporis & divini Sanguinis tui, etſi non corporalis, mentalis tamen per deſideriũ & fiduciam?

Si umbra diſcipuli tui Petri omnes morbos corporales potuit abigere, quæ ægritudo animi ſtare poterit, & non continuo cedet ſplendori divinæ Majeſtatis tuæ?

Veni igitur ad me Domine, & ſana peccatricem animam meam, ciba eſurientem, refice imbecillẽ: tu qui ex voluntate Patris cooperante Spiritu ſancto, per mortem tuam mundũ vivificaſti; vivifica me, paſce me, ſanctifica me hoc ſacroſancto Corpore & Sanguine tuo: libera me ab omni peccato, fac me tuis ſemper inhærere mandatis, & à te nunquã ſeparari permittas. Amen.

COLLECTA.

DEus, qui nobis ſub Sacramento mirabili, Paſſionis tuæ memoriam reliquiſti: tribue quæſumus, ita nos Corporis & Sanguinis tui ſacra myſteria venerari, ut Redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter ſentiamus.

AD, ITE MISSA EST.

ECce Pater æterne, Miſſa jam eſt ſalutis Hoſtia, quam tu de cœlis miſiſti in terram. Placeat tibi, quæſo, quia hic eſt ipſe Filius tuus, in quo tibi bene complacuit. Agat nunc, quæſo, officium Mediatoris & Advocati, ubi ſedet ad dexteram tuam, & interpellat pro nobis. Memento omnis patientiæ, charitatis & manſuetudinis ejus; & orantem in nomine dilecti Filii tui exaudire digneris: quia ipſe

ipse dixit: Si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis. Hoc unum peto Domine, placeat Tibi hoc Sacrificium, ad majorem gloriam Nominis tui, prosit mihi & Fidelibus tuis, vivis & defunctis, ad salutē. Amē.

Ad finem Missæ, cum Sacerdos populo benedicit, te reverenter inclines:

Et velut cœlestem à Deo benedictionem exspectans, cum fide magna dicas:

Benedicat & custodiat nos omnipotens & misericors Dominus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus.

Deinde facto signo Crucis in fronte, initium sancti Euāgelii secundum Ioannem recita in hunc modum:

IN principio erat Verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: & sine ipso factum est nihil. Quod factum est, in ipso vita erat: & vita erat lux hominum: & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non cōprehenderunt.

Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine: ut omnes crederent per illū. Non erat ille lux: sed ut testimonium perhiberet de lumine.

Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, & mundus per ipsum factus est, & mundus eū non cognovit. In propria venit, & sui eum non recepeiūt.

Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in Nomine ejus: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Et *Verbum caro factum est*, & habitavit in nobis (& vidimus gloriā ejus, gloriam quasi Vnigeniti à Patre) plenum gratiæ & veritatis.

Precatio pia post peractum Missæ sacrificium.

MIsericordissime Domine, qui nos miseros Mortales non dedignatus es, etiam in hac hora stare in conspectu tuo ad te glorificandum pariter ac prædicandum; Condona mihi in ipso Precationis hujus tempore commissa errata, sive per occupationem, sive per mentis atque cogitationis in absurda desideria inductionem, uti ne glorietur inimicus adversum me, quod ne in ipso quidē tempore Doxologiæ, Cōfessionis, atque Synaxeos à peccato mihi caverim. Amen.

Altera post peractum Missæ sacrificium.

VÆ mihi misero, qui Deum meum tam negligenter laudo : Ecce Dominus meus amarissimè pro me tota nocte passus, nullam requiem habuit, & ego una hora vigilare cum eo non possū ?

Adjuva me Domine Deus meus, ut valeam tibi sapienter psallere, & semper placitam exhibere servitutem, Qui vivis, &c.

In fine offer hoc tuum obsequium Iesu Christo per manus Deiparæ, Angeli Custodis, Patronorum, & omnium SS. in unione Sacrificii in Ara Crucis oblati, & omnium meritorum ejus : idque juxta præmissam intentionem. Vel dic cum singulari attentione sequentia.

Benedicite Domino omnia opera ejus: Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, Nomini Sancto ejus. Vtinam affectu omnium Angelorum, & Sanctorum te complectar, & tibi gratias agam, & omnis spiritus laudet te Domine.

Suscipe, obsecro, in gratiarum actionem, Pater æterne, vitam & mortem Vnigeniti Filii tui, & per hanc da mihi ut vivam, & serviam tibi omnibus corporis membris, & potentiis animæ meæ. Domine ante te, hoc est desiderium meum, sed imperfectum N. meum viderunt oculi tui, verum ecce vota N. mea, tibi Domine, reddo in conspectu omnis populi tui, & memor beneficiorum tuorum, & immensæ charitatis tuæ, dico & devoveo tibi omnia opera mea. Credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo, ô Deus meus, veritas mea, misericordia mea, & refugium meum, & omnia.

Hymnus S. Thomæ Aquinatis de venerabili sacramento.

LAuda Sion Salvatorē,
Lauda ducem & pastorem,
In hymnis & canticis.
Quantum potes, tantum aude :
Quia major omni laude,
Nec laudare sufficis.
Laudis thema specialis,
Panis vivus & vitalis,
Hodie proponitur.
Quem in sacræ mensa cœnæ,
Turbæ fratrum duodenæ
Datum non ambigitur.
Sit laus plena, sit sonora,
Sit jucunda, sit decōra,
Mentis jubilatio.
Dies enim solemnis agitur,
In qua mensæ prima recolitur
Hujus institutio.
In hac mensa novi Regis,
Novū pascha novæ legis,
Phase vetus terminat.

Vetuſtatem novitas,
Vmbram fugat veritas;
Noctem lux eliminat.
Quod in cœna Chriſtus geſſit,
Faciendum hoc expreſſit
In ſui memoriam.
Docti ſacris inſtitutis,
Panem, vinum, in ſalutis
Conſecramus hoſtiam.
Dogma datur Chriſtianis, (panis,
Quod in carnem tranſit
Et vinum in ſanguinem.
Quod non capis, quod non vides,
Animoſa firmat fides,
Præter rerum ordinem.
Sub diverſis ſpeciebus,
Signis tantum, & non rebus,
Latent res eximiæ.
Caro cibus, ſanguis potus: (tus
Manet tamen Chriſtus to-
Sub utraque ſpecie.
A ſumente non cōciſus,
Nō confractus, nō diviſus,
Integer accipitur.
Sumit unus, ſumunt mille,
Quantum iſti, tantum ille:
Nec ſumptus conſumitur.
Sumunt boni, ſumunt mali:
Sorte tamen inæquali,
Vitæ vel interitus.
Mors eſt malis, vita bonis:
Vide paris ſumptionis,
Quam ſit diſpar exitus.
Fracto demum Sacramento,
Ne vacilles, ſed memento,
Tantū eſſe ſub fragmēto,
Quantum toto tegitur.
Nulla rei fit ſciſſura:
Signi tantum fit fractura,
Qua nec ſtatus, nec ſtatura
Signati minuitur.
Ecce panis Angelorum,
Factus cibus viatorum:
Verè panis Filiorum,
Non mittendus canibus.
In figuris præſignatur,
Cum Iſaac immolatur:
Agnus Paſchæ deputatur,
Datur manna Patribus.
Bone paſtor, panis verē,
Ieſu noſtri miſerere:
Tu nos paſce, nos tuere:
Tu nos bona fac videre
In terra viventium.
Tu, qui cuncta ſcis & vales, (les:
Qui nos paſcis hīc morta-
Tuos ibi commenſales;
Coheredes & ſodales
Fac ſanctorum civium.
Amen. Alleluja.

Alius Hymnus ejuſdem Doctoris Angelici.

PAnge lingua glorioſi
Corporis myſterium,
Sanguiniſque pretioſi,
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generoſi
Rex effudit gentium.
Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo converſatus,
Sparſo verbi ſemine,
Sui moras incolatus
Miro clauſit ordine.
In ſupremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus,

Obſer

Obſervata lege plenè
Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodenæ
Se dat ſuis manibus.
Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit:
Fitque ſanguis Chriſti merum,
Et ſi ſenſus deficit;
Ad firmandum cor ſincerum
Sola fides ſufficit.
Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentū
Novo cedat ritui:
Præſtet fides ſupplementum
Senſuum defectui.
Genitori, Genitoque
Laus & jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit & benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar ſit laudatio.
Amen.

FINIS SECT. V.

Supra, pag. 294. col. 1, ante S. Franciſce, pone.

S. *Bernarde*, qui fide & zelo ſuccenſus, ſchiſmaticum & pertinacem Ducem * dextera, non ferro, ſed ſacra Dominici Corporis Hoſtia armatus expugnaſti: Ora pro nobis:

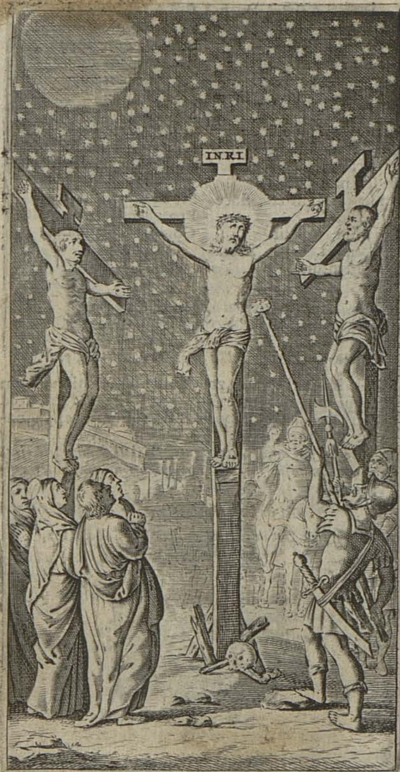
Vt fortes in fide hujus Sacramenti, Diabolo & miniſtris ejus, veritatem hujus myſterii impugnantibus conſtanter reſiſtamus.

Et in fine ejuſdem pag. & col.

* Gulielmum Ducem Aquitataniæ. Vit. S. Bern. l. 2, c. 6. Edit. noſtræ.

DILE-

INRI

DILECTO, CANDIDO, RUBICUNDO,
SPONSO SANGVINUM
IESV CHRISTO,
Qui cum in forma Dei esset, naturâ,
non rapinâ æqualis Deo;
Semetipsum exinanivit,
Servi formam pro servis accipiens.
SPECIOSO PRÆ FILIIS HOMINUM;
Sed cui demum non erat species, neq; decor,
cum factus nempe vermis est, &
non Homo.
DESIDERIO COLLIUM ÆTERNORUM,
& expectationi Gentium.
Sed qui despectus postea, & quasi novissimus
virorum fuit,
BENEDICTO QUI VENIT IN
NOMINE DOMINI.
Sed qui tandem factus est opprobrium
Hominum,
Et abjectio plebis,
Qui iniquitatem non fecit, neque dolus fuit
in ore ejus,
Attamen cum sceleratis reputatus est,
Et peccata multorum tulit;
LEONI DE TRIBU IUDA;
Sed qui sicut ovis ad occisionem ductus est;
Et quasi agnus coram tondente se
obmutuit.

VIRO

VIRO DOLORVM;
Qui torcular calcavit ſolus:
Et de gentibus non habuit virum ſecum.
Qui languores noſtros verè tulit;
Et attritus eſt propter ſcelera noſtra.

PASTORI BONO,
Qui pro ovibus ſuis poſuit animam ſuam.

PONTIFICI FVTVRORVM BONORVM
Qui per proprium ſanguinem introivit
Semel in Sancta, æterna redemptione inventa.

MAGNO CÆLI TERRÆQ. REGI;
cui venti & mare obediunt.
Sed qui humiliavit ſemetipſum, factus obediens Deo Patri,
Vſque ad mortem crucis.
Dignus es, Domine, accipere virtutem,
Divinitatem, & Sapientiam:
Quoniam occiſus es, & redemiſti nos Deo in ſanguine tuo,
TIBI BENEDICTIO, ET HONOR, ET GLORIA ET POTESTAS, IN SECVLA SECVLORVM.
AMEN.

SECTIO

SECTIO VI.

De Vita ac Passione Domini nostri Iesu Christi.

PRO FERIA VI.

CAP. I.

Colloquium de Modo Vitam ac Passionem Salvatoris nostri piè tum meditandi, tum imitandi.

§. I. *Exhortatio ad considerãdum opus Redemptionis.*

APOSTOLVS. *Hoc sentite in vobis, quod & in Christo Iesu, qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens.*

AVdi, ô homo, serve non utique bone & fidelis, qui cum esses in natura & conditione servili, attamen servire nolens, conatus es arripere libertatẽ, & æqualitatem Domini tui. Audi & vide, quia Christus, cum in forma Dei esset, non rapinâ, sed naturâ æqualis Deo, utpote & ipse omnipotẽs, æternus, immensus, &c. Exinanivit semetipsum, non solum formam servi accipiens, & in similitudinem hominum factus, sed etiam ministerium servi implevit, humilians semetipsum, & obediens factus Patri usque ad mortem.

Sed parum tibi videatur, quod, cum esset Filius & coæqualis, tanquã servus servivit. Patri, si non & servo suo plusquã servus servivit. Factus quidem eras, ô homo, ut servires Creatori. Et quid justius, quam ut servias illi, à quo creatus es; sine quo nec vivere, nec moveri, nec esse potes? Quid vero beatius, aut sublimius, quam servire illi, cui servire regnare est? Et tamen dixisti, Non serviam.

Sed ecce venit Creator tuus, venit Dominus tuus, &c. paratus servire servo suo, etiam rebelli & contumaci; venit non ministrari, sed ministrare: Venit inquã, ut tu recumbas, ille ministret; ut tu quiescas, ille fatigetur & sudet: ut tu saneris, & ille

portet languores tuos: imò, ut tu vivas, ille moriatur pro te.

O servum bonum & plusquam Iacob fidelem, qui non septem, sed triginta tribus & amplius annis servivit pro te. Quã verè servivit, in omni fide, patientia, & longanimitate! non utique tepide, vel invite; quia exultavit ut gygas ad currendum viam obedientiæ; non fictè, qui etiam animam post tot & tantos labores superimpendit; non murmuranter, quia innocens flagellatus, nec os aperuit; factus sicut homo non audiens, & nõ habens in ore suo redargutiones. Et quid ille servus ultra debuit, aut potuit tibi facere, quod non fecit? O detestabilis superbia hominis servire contemnentis, quæ alio exemplo non potuit humiliari, nisi servitute, & tali quidem ipsius Domini sui!

CHRISTVS. O Homo, si habes aures audiendi, audi quid Electus Apostolus meus dicat fidelibus meis: nam conscius arcanorum meorum, loquitur ex ore meo. Et ipse est qui portavit nomen meum coram Regibus, & principibus terræ. Ipse, qui non arbitrabatur se quidquam scire, nisi Iesũ, me, inquam, crucifixum; unde etsi loquatur inter perfectos sapientiam in mysterio absconditam: tibi tamen loquitur me Christum crucifixum, incredulis quidem scandalum; & his qui pereunt, stultitiam; tibi autem & his qui salvi fiunt, planè Dei virtutem & sapientiam. Et ecce exemplum humilitatis meæ, qua ego Deus & Dominus servivi vobis, in laboribus à juventute mea, usque ad mortem Crucis; meritò ingessit oculis tuis, ut vel sic discas humiliari & subjici atque referre gratiam tantæ humilitati & bonitati meæ. O quam durè servire me fecisti in peccatis tuis! laborem præbuisti mihi in iniquitatibus tuis! Et quem laborem? Vsque ad defatigationem, esuriem & sitim? sed usque ad sudorem, sudorem autẽ sanguinis decurrentis in terram: Sed usq; ad mortem, mortem autem crucis.

HOMO. O Domine, quid est homo, quia sic innotuisti ei, aut Filius hominis, quia reputas eum? O quantum laborasti, Domine mi, in serviendo mihi! Iustum profectò, & æquum esset, ut saltem de cetero tu quiesceres, tuusque servus, vel ordine vicis suæ serviret tibi. Quã, magno Domine mi, inutile tibi meum servitium

redemisti, tu, inquam, qui si ministerio opus haberes, vel plusquam duodecim legiones Angelorum subito haberes ad omnem nutum tuum! O quam suavi & benigna arte pietatis, recuperasti tibi, & subdidisti servum contumacem, vincens in bono malum, humilitate confundens superbum, beneficiis obruens ingratum! Sic nimirum sapientia vicit malitiam. Sic carbones ignis congessisti super caput inimici, quibus accenderetur ad amorem & obsequium tuum.

Vicisti Domine, vicisti rebellem. Ecce do manus in vincula tua, jugoque tuo cervicem suppono. Dignare tantum, ut serviam tibi: patere, ut tibi laborem. Accipe me in servum sempiternum; En servus tuus sum ego, licet inutilis, nisi nunc quoque mecum sit, & mecum laboret gratia tua semper & prçveniens & subsequens. Prævenit nos, prior ostendens Exempla humilitatis & patientiæ: Subsequatur nos, adjuvans, ut imitemur, quæ ostensa sunt. O quam felices nos, si super hoc audiamus consilium Apostoli tui, hortātis nos, hoc sentire in nobis, quod in te, O Iesu, præcessisse cognoscimus! O quis det mihi, ut serio conservem omnia verba hæc, conferens in corde meo, ut in meditatione mea exardescat ignis amoris tui, & curram deinceps post te in odore unguentorum tuorum? Erravi sicut ovis quæ periit; quis deducet me in viam rectam, quæ ducit ad vitam, ut inveniam & teneam eam?

§. 2. *Christus nobis imitandus proponitur.*

Devs Pater. Ego ab initio creavi hominem rectum; nempe ad imaginem & similitudinē meā: at ille, cum in honore esset, non intellexit: & qui creatus erat ut esset divinæ consors naturæ, comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.

Hic est Adam primus homo, qui transgrediens mandatum meum, ejectus est de Paradiso, & reus mortis ac perditionis factus. Et hunc quidem nimis infeliciter imitati sūt, factique culpæ ejus & pœnæ socii, quicunque ab eo secundum naturalem generationem descenderunt. Sed non est voluntatis meæ mors infelicis hominis; nec delector in perditione peccatoris: immò sic ego dilexi mundū ut Filium meum Vnigenitum darem, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternā.

Hic

Hic eſt ſecundus homo, de cœlo cœleſtis, qui non terrenam, ſed cœleſtem in terris vitã duxit. Hunc itaque dedi ducem ac prę- ceptorem Gentibus; ut quisquis ſequeretur eum, nõ ambularet in tenebris, ſed haberet lumen vitæ. Hoc quaſi prototypon & vivum exemplar de cœlo miſi; idque tot donis, & gratiis, omnibusque virtutibus pulcrè prorſus ornatum omnibus propoſui, ut illud imitari ſtuderent, quos ego præſcivi & prædeſtinavi, conformes fieri imaginis Filii mei; ut ſint & ipſi cohæredes cum eo Regni mei. Primus quidem homo de terra terrenus, ſecundus homo de cœlo cœleſtis. Itaq; ſicut portaſtis imaginem terreni (primi Parentis Adami inſtar tranſgrediendo prę- cepta mea.) ſic porteris imaginem cœleſtis (Chriſti exemplum ſequendo) ſervientes mihi in ſanctitate & juſtitia omnibus diebus vitæ veſtræ.

Aſpicite in auctorem fidei & conſummatorem Ieſum, qui propoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem, confuſione contempta.

Ecce hic eſt ſpecioſus præ Filiis hominum, in quo habitat omnis plenitudo divinitatis non umbraticè, ſed corporaliter. Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipſum audi, & ſequere. Mihi placere cupis? ipſum imitari ſtude; tantò mihi carior eris, quantò illi ſimilior. Quin etiam, ſicut Iſaac, non benedixit Iacob; niſi indutum veſtibus primogeniti ſui; ſic nec tu benedictionem accipies à me, niſi indutus velleribus Agni immaculati, id eſt, veſtibus ſeu virtutibus Vnigeniti mei.

Abjice ergo opera tenebrarum, & indue arma lucis, imò induere Ieſum Chriſtum. Inſpice, & fac ſecundum exemplar, quod à me tibi monſtratum eſt, ambula coram me per viam, quam præivit dilectus meus, quando in terris viſus, & cum hominibus converſatus eſt. Et exemplum dedit vobis, ut quemadmodum ipſe fecit, ita & vos faciatis.

HOMO. Benedictus Deus & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti; Pater miſericordiarum & Deus totius conſolationis, qui dives es in miſericordia; propter nimiam charitatem, qua dilexiſti nos, cũ eſſemus mortui peccatis, convivificaſti nos in Chriſto, (cujus gratiâ ſalvati ſumus) & conreſuſcitaſti & conſedere feciſti in cœleſtibus in Chriſto, ut oſtenderes in ſeculis ſupervenientibus abundantes divitias gratiæ tuæ. O quam dulcia faucibus

meis eloquia tua, quibus nos vocas in societatem Filii tui. Sed, egone sequar Deum? servus Dominum; limus terræ Regem cœli; Pusillus immensum; Infimus summum, & tam infirmus omnipotentem?

§. 3. *Deus Homo factus, ut esset imitabilis.*

CHRISTVS. Ego de cœlo veni, & ex invisibili factus sum visibilis: & quia splendorē majestatis meæ ferre ac sustinere non poteras, ego exinanivi memetipsum, servi formam accipiens; in similitudine hominum factus, & habitu inventus ut homo. Vt vel sic sequi & imitari posses me, quem sequi, gloria magna est; & assequi, summa vestra felicitas.

Nam cum per primum hominem posteri omnes statu felicitatis suæ excidissent, restitui non poterant, nisi Duce aliquo præeunte. Quis verò hic esset? Hominum quispiam? ut omnes una, sicut naturæ, ita culpæ conditio tenebat. An Angelorum aliquis? at neque sic plena, & divinæ justitiæ par satisfactio fuisset. Deus itaque solus ad hoc idoneus erat; at is videri non poterat. Vt ergo exhiberetur homini, qui & videretur ab omni, & quem tuto sequeretur homo, ego Deus factus sum *Homo*; similis vobis, mortalis, ut omnis mea actio vestra esset instructio; & divinitas mea vobis in humanitate præluceret.

Quid ergo hæsitas in bivio? Rectam & regiam salutis viam quæris? ego sum *Via*; per me, si quis intraverit, salvabitur. Dubitas quid de honoribus, divitiis, gaudiis, voluptatibus hujus sæculi, quid de judiciis hominum, &c. sentias? Vide, quid ego senserim; & hoc securus amplectere; falli non poteris; quia ego sum *Veritas*. Times affligi, pati, aut mori pro Nomine meo? Ecce ego sum *Vita*, salus tua, & omne bonum, etiamsi mortuus fueris, vives. Ego enim veni ut vitam habeas, & abundantius habeas. Paucis: Ego sum tibi via in exemplo, veritas in promisso, vita in præmio.

HOMO. Adoramus te Christe, rex Israel, pariter & Gentium; Princeps Regum terræ; tibi Christe, sacrificium laudis immolamus, pro multitudine bonitatis tuæ, quam ostendisti nobis; semini nequam; filiis perditis. Cum adhuc inimici tui essemus, recordatus es misericordiæ tuæ. Vidisti afflictionem populi tui, & tactus dulcore charitatis intrinsecus apposuisti cogitare

gitare super nos cogitationes pacis & redemptionis. Parum fuit charitati tuæ ad consummandum opus nostræ salutis, Cherubim aut Seraphim, aut unum ex Angelis destinare: ipse venire ad nos dignatus es, per mandatum Patris, cujus nimiam charitatem experti sumus in te.

O amanda & admiranda dignatio! Deus immensæ gloriæ, vermis cōtemptibilis fieri non despexisti. Deus omnium, conservus servorum apparere voluisti. Parum tibi visum est, Patrem te nobis esse, & Dominum; Frater noster esse dignatus es.

O quantas tibi gratias teneor referre (*Thom. de Kempis*) quod viam rectā & bonam dignatus es mihi, & cunctis fidelibus, ad æternum regnum tuum ostendere! nam vita tua, via nostra; & nisi tu nos præcessisses, & docuisses, quis sequi curaret? Heu, quanti longe retro manerent, nisi tua præclara exempla inspicerent! Ecce adhuc tepescimus, auditis tot signis tuis & doctrinis: quid fieret, si tantum lumen ad sequendum te non haberemus?

§. 4. *Christiani nomen quid nos moneat.*

CHRISTUS. Vis esse gratus erga me, ô homo? *Sequere me*: Hoc mihi gratissimum erit. Nihil æquius; nihil etiam Patri gratius, quam si ipsum sequatur filius. Esto ergo imitator meus, sicut filius charissimus. Quorsum putas te vocari ex Nomine meo, nisi ut sequaris vestigia mea? Væ his, qui tam gloriosum Nomen otiosè & indignè gerunt; qui, inquam, Christiani vocantur, & non sunt; qui ore dicunt, se nosse me, factis autem negant. Adeò de sequela mei, seu moribus verè christianis modica permultis cura est. Melius sanè talibus erat, viam veritatis & fidem meam non agnovisse, quam agnitam in injustitia detinere. Heu, quam triste mihi est, videre, ita prophanari passim Nomen & insignia mea.

Cæterum, si omnis, qui dicit se manere in me, debet, sicut ego, ita & ipse ambulare; multò magis qui pro me manere se dicunt, & qui pro me legatione funguntur, id est, dispensatores mysteriorū Dei, & Ministri mei, si me non sequuntur, inexcusabiles sunt. Nunc verò, qui propius sequi me debuerant, sæpè acerbius persequuntur me; & qui edunt panes meos, magnificant super me supplantationem. Quid est, quod

dilecti

dilecti mei in domo mea faciant scelera multa? Quid? Inter hos etiam non minus, ac inter filios hujus sæculi dominatur zelus & contentio, fastus & ambitio, avaritia & crapula, luxus & superbia!

Nonne ista sunt opera carnis & tenebrarum? Ego verò sum lux vera, & qui sequitur me, non ambulat in tenebris. Quæ conventio Christi ad Belial? lucis ad tenebras? & putas eos meritò censeri sub nomine & sorte mea, aut rite vocari filios lucis, qui diligunt magis tenebras quam lucē? Morum quidem similitudo, & conciliat & conservat amicitiam, & hos ego dicam amicos meōs, qui mihi moribus tam sunt dissimiles? Ego illos agnoscam pro Discipulis meis, qui oderunt disciplinam meam, & sermones meos projiciunt retrorsum? Ministri mei erunt, qui dicunt: Domine, Domine, & non faciunt, quæ dico?

HOMO. Doce me facere voluntatem tuam, venisti quippe à Deo Magister; & utique viam Dei in veritate doces, sicut potestatem habens. Cœpisti enim facere & docere. Da ut sequamur te, & ad speculum vitæ tuæ nostram formemus. Nam quos elegit Pater tuus, hos vocavit, ut sint conformes imaginis Filii sui. Vtinā, amantissime Iesu, des mihi, ut sicut portavi hactenus imaginem terreni, ita deinceps portem imaginē cœlestis; & non quæram conformari huic sæculo nequam, sed tibi. Vtinam sequar te quocunque ieris. Nam qui dicit se in te manere, debet sicut tu, ita & ipse ambulare, sed quomodo possum? Tu enim exultasti ut gigas ad currendam viam, & quis poterit æquis passibus ambulare tecum?

§. 5. *Christum sequi gloriosum, jucundum, utile.*

CHRISTVS. Conare saltem à longè sequi, & currere ad destinatum supernæ vocationis bravium. Ecce filii hujus sæculi; qua industria opes, & honores quærunt; qua patientia mundo conformari, & hominibus placere student, quam solicitis obsequiis captare gratiam principū, & favorem potentum! Qua alacritate & audacia vitam exponunt milites in oculis Ducis sui, & in pericula quævis ruunt intrepidè! sed quæ merces horum omnium post tantos labores & sudores? Quid, nisi frustum terræ, ventus & fumus? vanitas, & afflictio spiritus? transeūt enim omnia, velut umbra, & nihil sub sole in eodem

ſtatu permanet. Minori certè labore tu mihi ſervire & placere potes; minori opera cœlum & æternitatem lucrari; & negliges?

Quid ergo, ô filii hominum, quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? ſcitote quoniam Dominus ſanctum ſuum mirificavit; me inquam, tot, tamque miris inſignivit donis & virtutibus, ut vita mea vobis ſpeculum & exemplar eſſet. Me itaque ſequimini.

Quid ambulatis vias difficiles mundi aut carnis? Ecce, contritio & infelicitas in viis peccatorum; at viæ meæ, viæ pulcræ: jugum quoque meum ſuave, & onus meum leve. Ego facio prava in directa, & aſpera in vias planas. Ego errantes reduco, laborantes reficio, perſeverantes corono.

Itaque qui mihi miniſtrat, me ſequatur. Gloria magna eſt ſequi Dominũ, nam ubi ſum ego, illic & miniſter meus erit; & poſſidebit regnum, quod paratum eſt ei ab origine mundi. Cujus quidem gloriam ſi noſſes, nihil tibi grave eſſet facere aut pati: & dies laborum pauci viderentur tibi, præ deſiderii & amoris magnitudine. Regnum enim meum vim patitur, & violenti rapiunt illud: vim autem cœlo inferre, eſt, animam ſuam perdere, ſeipſum vincere, & pravos animi ſui motus, ſeu carnis deſideria frangere. Hoc certè amanti non eſt difficile; imò jucundum fiet, maximè ſi ſimul aſpiciat in remunerationem; nam ſpes mercedis ſolatium eſt laboris.

Sed eſto, laborioſum ſit, num ideò detrectabis? an cupis & tu ſedere mecum in regno meo, & non vis bibere calicem, quem ego bibi? Tune audies miles Chriſti, & horrebis aſpera, quæ Dux amplectitur? Falleris, mi homo, falleris, ſi ſperas de delitiis tranſire ad delitias: hic gaudere cum mundo: & poſtea gaudere mecum in cœlo. Nemo Sanctorum ſine certamine coronatus eſt. Meipſum reſpice, nonne oportuit me pati, & ita intrare in gloriam meam? & tu ſine labore, & patientia intrabis in gloriam alienã? Age ergo fortiter, ſuſtine patienter: labor brevis eſt, & momẽtaneus; merces verò perpetua & immortalis.

HOMO. Paratus ſum, & non ſum turbatus. Viam mandatorum tuorum curram, ubi dilataveris cor meum.

§. 6. *Chriſti ſequela conſtat abnegatione ſui, & jugi mortificatione.*

CHRISTVS. Inprimis ergo,

go, si vis venire post me, abnega temetipsum, & tolle crucem tuam, & sequere me. Ego quidem tui caussa veni de solio meo, & seposita majestate mea factus sum particeps humilitatis tuæ, ut tu exuens veterem hominē, novum indueres, qui secundum Deum creatus est, & mortificares membra tua, quæ sunt super terram. Ego mortem in cruce subii pro te, tu saltem crucifige carnē tuam cum vitiis, & concupiscētiis, & malis desideriis morere; nisi sic mihi commortuus fueris, mecum vivere non poteris.

HOMO. Fateor Domine, quia dignus est morte, qui tibi recusat vivere. Quis mihi tribuat, ô benignissime Iesu, ut moriar mihi amore tui, & sic vivam tibi? sed omnia vincit amor; & quid tuus nō poterit? Tu summus omnium, factus es omnium infimus: quis hoc fecit? (*verba S. Bernardi*) amor dignitatis nescius; affectu potens; suasu efficax. Quid violentius? de Deo triumphat amor, & mihi imperare non poterit? Amorē mei non poterit expugnare amor Dei mei?

Nimirum odisse me debeo, ut amem te. Perdere jubeor animam meam, ut inveniam eam, & te, omne bonum. Ecce paratum cor meum. Cupio tuus esse ex toto corde meo. Qui autem tui sunt, carnem crucifigunt cum vitiis & concupiscentiis. Circumcide, ô Domine, carnē & præputium cordis mei, ut in numero filiorū tuorum censeri possim. Tu Domine, non suscepisti nomen Salvatoris, nisi circumcisus: ego pretium Sanguinis tui, & salutem percipere non possum, nisi mortificationē tuam velut signaculum portem in corpore meo. O utinam hæc mihi summa voluptas sit, delectari in Domino, & aliam præter te, nescire voluptatem. Renuat sanè consolari anima mea; memor nimirum tui solius; nam delectationes in dextera tua usque in finem. Nulla, Domine, me trahet voluptas, si tua traxerit charitas.

Trahe me itaque post te, qui per amorem trahis omnia ad teipsum, ut curram in odore ungentorum tuorum. Ideò sane apparuit gratia Dei Salvatoris omnibus hominibus erudiens nos, ut abnegantes impietatem & secularia desideria, sobriè, & justè, & piè vivamus in hoc sæculo.

CHRISTVS. Ita est mi homo, sobrietatem debes tibi ipsi, justitiam proximo, pietatem Deo. Cōtinuum puræ mentis studium,

dium, eſt quaſi juge Martyrium. Fruſtra quęris requiem & pacem in hac vita, quæ eſt velut militia ſuper terram. Erit aliquãdo, cum requieſces à laboribus tuis; cum quæ ſeminaſti in lacrymis, in exultatione metes: tunc labores manuum tuarum manducabis; beatus eris, & bene tibi erit; & exultabis, velut meſſores in meſſe, & victores capta præda.

Sed nunc tempus eſt laborum. Quid horres? Ego pro te in laboribus à juventute mea. Ego diſcùrri per vicos, & plateas, nuſquam mihi requiem, nunquam otium indulſi; in fame & ſiti, in æſtu & frigore, operatus ſum ſalutem tuam in medio terræ. Ego etſi comprehenſor eſſem, etiam in corpore, tamen cohibui gloriam, quæ alioquin ex anima in corpus redundaſſet; idque ut abundantior eſſet, & acerbior ex carentia omnis ſolatii Paſſio mea.

Hinc factum, ut in horto orans prę horrore mortis, ex mœrore cordis, ſudorē ſanguineum profunderem; & in Cruce velut derelictus à Deo Patre, clamarem. Et tu ubique gaudia, & carnis commoda quæres? delicatè & molliter nutries carnem tuam? conſidera potius vitam meam, & cum tuā meæ tam diſſimilem inveneris, in teipſo confundere; ut non abs re monet Servus ille meus, ad imitationem mei vos exhortans; Bene, *inquit*, verecundari potes inſpecta vita Ieſu Chriſti, quia te illi nondum magis conformare ſtuduiſti, licet diu in via Dei fuiſti. O quam malè conveniunt conſolatio carnis, & conſideratio meæ paſſionis! Et tamen qui curam carnis perficiunt in deſideriis, ſæpè mirantur, cur in meditatione paſſionis meæ non ſentiant affici animas ſuas. Vtique ſi eſſent ſocii paſſionum, fierent & conſolationis.

Ecce cum David nudis pedibus clivum olivarum conſcenderet, omnis familia ſimili habitu illum ſecuta eſt. Vrias noluit divertere in domū ſuam, ut in molli ſtrato requieſceret, eo quod Ioab dux ejus, cum Arca & ceteris commilitonibus ſuis eſſent ſub pellibus: & te non pudebit militare ſub vexillo crucis, & vacare delitiis carnis? comedere & bibere, & ducere in bonis dies tuos? Ducem ac caput habere ſpinoſum, & membrum eſſe delicatum?

HOMO. Operuit confuſio faciem meam, quia tam longè adhuc abſum à

ſemi-

ſemitis tuis. O utinam liceat mihi hoc deinceps ſentire in me, quod te, ô bone Ieſu, ſenſiſſe video; ut inquam, eodem affectu in bonis hujus vitæ, omnibuſque creatis verſari ſtudeam, quo te verſatum eſſe cognoſco; tu enim es ipſa *Veritas* & ſapientia æterna; qui tecum ſapit, is certè non deſipit; quia tu falli non potes, ſed neque fallere. Qui ſequitur te, ô *Via* æterna, aberrare non poteſt. Qui adhæret tibi, ô *Vita* immortalis, unus tecum fiet ſpiritus, nec morietur in æternum. Vtinam vivam ego, jam non ego, vivas verò tu in me Chriſte.

§. 7. *Chriſti* Humilitas & *Manſuetudo imitanda.*

CHRISTVS. Si vis ut vivam in te, *Vitam* meam velut regulam, & normã identidem, vitæ & moribus tuis formandis adhibe. Inprimis verò *Paßionem* meam diligentius recole, in qua virtutes omnes, tanquam roſæ inter ſpinas clarius emicant.

Vide quis fuerim, & quid fecerim ego. Nam cũ in forma Dei eſſem, non rapina ſed natura æqualis Deo in gloria & majeſtate, memetipſum exinanivi ſervi formam accipiens. Nec veni miniſtrari ſed miniſtrare. Et apponet ultra magnificare ſe homo ſuper terram? Adhuc ambulabit in magnis, & mirabilibus ſuper ſe? Vide me proſtratum ad pedes Diſcipulorum meorum, eoſque lavantem & abſtergentem, & quid volui, niſi exemplum dare vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis?

Quid ergo ſuperbis, ô terra & cinis! Quomodo præſumitis, ô filii hominum, extollere in altum cor veſtrum? quid amatis primos accubitus, & primas cathedras? cur tantopere contenditis, quiſnam veſtrûm videatur eſſe major? Quin potius diſcite à me, non mundum fabricare, non mortuos ſuſcitare, cæcos illuminare, aut alia prodigia facere, ſed, *quia mitis ſum & humilis corde.*

Non latuit me perfidia proditoris mei, & tamen in cœna coram ipſo genuflexus procumbens, pedes ejus, veloces ad effundendum ſanguinem meum, manibus meis attrectare, lavare, & extergere dignatus ſum: ſed nec eundem accedentem ad oſculum oris mei averſatus ſum; quin os in quo dolus inventus non eſt, ori quod abundavit malitia, dulciter applicui; dicens: Amice, ad quid veniſti? Et grave aut durum tibi videtur, ſi prior ſigna & indi-

indicia humilitatis exhibere debeas, aut verbum mansuetudinis proferre coram inimico tuo?

HOMO. Humillime Iesu, verè humilitatem ab ortu tuo in mortem usque docuisti nos. Et certe nō est discipulus supra Magistrum, nec servus major Domino suo. Itaque cur pudeat me hominem inutilem, exemplo tuo, vilem & humilem fieri? aut quomodo audeam deinceps ambulare in magnis, aut in mirabilibus super me? Verè nimis indignū est, ut, ubi se eousque demittit supremus omnium Dominus, ibi infletur & intumescat vilis terræ vermiculus.

Utinam semper eligam potius abjectus esse, in domo Dei, magis, quam habitare in tabernaculis peccatorum, & humiliari tecum, ô Domine, ut tecum pariter exaltari merear in die visitationis. scio enim quia superbis resistis, solis autem humilibus das gratiam.

§. 8. Paupertas *& terrenorum contemptus exemplo Christi nobis commendatur.*

CHRISTUS. Sed quia difficile, & rarum est, inter divitias & bona hujus sæculi non altum sapere, & humilem esse; ego securiorem vobis viam mōstravi. Contempsi enim omnia, ut docerem vos, divitiis & caducis terræ bonis cor non apponere, sed magis thesaurizare in cœlis, ubi nec ærugo, nec tinea demolitur.

Nonne cum dives essē, & Dominus universorum, nullius habens indigentiā, pro vobis factus sum egenus? Ego certè inter ipsa nativitatis meę primordia mox paupertatem amplexus sum, quam deinceps semper & vivens & moriens colui. Nonne mea est terra, & plenitudo ejus? & tamen cum nascerer in terris, vix habui ubi reclinarem caput meum; unde in sordentis stabuli positus sum præsepio, quia non erat mihi locus in diversorio. Beatos prædicavi pauperes: Matrem & Apostolos tales elegi, pauperes, inquam, in hoc mundo, divites in fide. Pauper vixi, nudus & egens in Cruce mortuus sum, & tandem in alieno sepulchro conditus. Ecce ut extrema paupertas mea arguit insatiabilem avaritiam vestram! O stulti mortales! Certe, qui non renunciat omnibus, quæ possidet, (saltem animo, paratus reipsa facere, cum id honor meus, aut salus propria, vel proximi poscit,) non potest meus esse discipulus.

Vide quid juvenem illum

lum retraxerit, volentem ſequi me; nempe, relinquere divitias, illi nimis durum& grave viſum eſt, & ideo triſtis abiit. Et cur etiamnum tam pauci ſequuntur me? Nonne quia plurimi poſt aurum abeunt, & à minimo uſque ad maximum omnes avaritiæ ſtudent? & dum Mammonæ ſerviunt, me negligunt; quia nemo poteſt duobus dominis ſervire.

O dedecus hominis Chriſtiani, uſurpare nomē meum; & tam alienum eſſe à moribus meis; & quaſi in vanum acceperit animam ſuam, ita ſectari avaritiam, quæ eſt idolorum ſervitus; & in multitudine divitiarum ſuarum gloriari; & quaſi gentes, quæ ignorant Deum, & providentiam meam, ita turbari circa plurima, & ſolicitum eſſe circa prę ſentia tantum, quomodo ſibi theſaurizent in terris. O filii hominum uſquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatē & quæritis mendacium? Voſne creditis videre bona Domini in terra viventium? Siccine aſpiratis ad bona æterna quæ præparavi diligentibus & ſequentibus me? Hæcne eſt via quam monſtravi vobis? Recordare ſaltem tu, ô homo, paupertatis meæ, abſynthii & fellis.

HOMO. O Rex regum, cujus eſt orbis terræ, & univerſa quæ in eo ſunt, & tamen omnium egenus propter nos fieri dignatus es: Verè beatus, qui intelligit ſuper te egenum & pauperem. Meritò beatos dixiſti pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt regnum cœlorum. Vtinam tecum merear fieri pauper & inops, ut inopia tua fiam dives. Da mihi ante omnia quærere regnum Dei, & juſtitiam ejus: minimum verò ſolicitum eſſe de neceſſariis (abſit, de ſuperfluis) corpori & vitę: onera enim hæc ſunt, gravia ſanè & permoleſta homini volenti ſequi veſtigia tua. Vtinam ſciam ſatiari & eſurire: & abundare & penuriam pati: & diſcam in quibus ſum, ſufficiens eſſe. Verè enim magnus quæſtus eſt pietas cum ſufficientia.

§. 9. *Mira Chriſti* Patientia *quomodo à nobis imitanda.*

CHRISTVS. Vtique beatus homo cujus Dominus Deus ejus Domini eſt terra, & plenitudo ejus. Quid ergò illi deeſſe poterit, qui habuerit ſibi amicum habentem omnia? Tanto quiſque magis abundabit bonis æternis, quo minus inhæſerit hiſce terrenis. Itaque ſi & tu reliqueris omnia, ſaltem affectu, &

secutus fueris me, centuplum recipies, & vitam æternam possidebis.

Sed necesse in super, ut præpares animam tuam ad tentationem, si me sequi voles. Nam omnes, qui piè vivere volunt in me, persecutionem pati necesse est. Quomodo enim coronabitur, nisi qui legitimè certaverit? Respice me exemplar omnis patientiæ. Nihil est quod non æquanimiter toleretur, si Passio mea ad memoriam revocetur.

Cogita ergo, quæ & quanta ego passus sum; & levia fient, quæcunque pateris. Vt verò sileam dolores & cruciatus, quos in corpore nimium graves sustinui; recole tantum, contumelias, injurias, & opprobria exprobrantiũ, quæ ceciderunt super me; & quo merito meo? Ego sanavi infirmos, pavi famelicos, illuminavi cæcos, ego transivi benefaciendo & sanando omnes, feci in eis opera, quæ nemo alius fecit. Et quis potuit me arguere de peccato? nemo prorsus. & tamẽ exacuerunt in me ut gladium linguas suas: hinc audio vorax & potator vini, blasphemus, filius fabri, in principe dæmoniorum ejiciens dæmonia; dæmonium habens, seductor & seditiosus, Samaritanus, & amicus Publicanorum, imò inter sceleratos reputatus; reus mortis, & latrone pejor habitus sum, factus opprobriũ hominum, & abjectio plebis. Et hæc quidem omnia passus sum, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia mea. Quid ergo fletis, quid suspiratis, ô homines, dum fortè sustinetis verborum injurias? Recogitate, qualem ego sustinui à peccatoribus adversus memetipsum contradictionem, ut non fatigemini animis vestris deficientes.

Siccine ego debui habere adversarios & oblocutores, & vos vultis omnes habere amicos, & benefactores? Vnde coronabitur patientia vestra, si nulla adversitate tentetur? Ego certè innocens & impollutus per omnia, & nihilominus obnoxius invidiæ, atque calumniæ, docui, frustra vos hic immunitatem quærere. Me oportuit pati, & ita intrare in gloriam meam.

Erras, erras, mi homo, si aliam viam tu quæsieris. An discipulus erit supra Magistrum? & servus major domino suo? Me itaque passo in carne, & tu eadem cogitatione armare, & gaude potius, quam tristare, si dignus habearis pro nomine meo contumeliam pati. Hoc nimirum ante omnia di-

ſcere & ſcire oportet diſcipulos ſcholæ meæ; quia fortiter agere, & mala pati Chriſtianum eſt, & nota amicitiæ meæ. Nam ſi pati malum eſſet, ego non elegiſſem iſtud; neque Matri meæ, & chariſſimis quibuſque meis calicem paſſionis meæ propinaſſem. Vtique novi ego reprobare malum & eligere bonum: propoſito autem mihi gaudio, elegi crucem confuſione contempta. Vnde pati non eſt malum. Sed nihil unquã mali pati, peſſimum: optimum verò mecum eſſe ſub cruce.

Quos enim diligit Dominus, caſtigat: flagellat autem omnem filium, quẽ recipit. Quod ſi tu extra diſciplinam eſſe vis, cujus participes facti ſunt omnes, vide ne adulterinus ſis, & non filius genuinus. Omnis autem diſciplina in præſenti quidem videtur non eſſe gaudii, ſed mœroris; poſtea autem fructũ pacatiſſimum exercitatis per eam reddet juſtitiæ.

HOMO. Omninò Domine inter filios eſſe & cenſeri volo, ideoque corrigi à Patre non recuſo. Et hæc erit mihi conſolatio, ſi affligens me dolore, non parcas: modo non in ira corripias me. Pati tecum cupio, ô Chriſte Ieſu, ſim nunc tibi ſocius paſſionum, ut ſim demum & conſolationum. Scio enim, quia, ſi compatimur, & conregnabimus.

§. 10. *Summa Chriſti* Charitas *Potiſſimum miranda & imitanda.*

CHRISTVS. Sed in his omnibus, & ſuper omnia potiſſimum expende *Charitatem*, qua ego deſideravi & conſummavi opus ſalutis veſtræ. Tanta ſiquidem fuit, ut aquæ multæ dolorum & afflictionũ non potuerint obruere eam. Propter vos Pater meus, ne quidem proprio & unico Filio; ſed nec ego mihi ipſi peperci: in finem certè dilexi vos, & ut Paſtor bonus, animam meam poſui pro ovibus meis; majorem autẽ charitatem nemo habet, quam ut animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis.

HOMO. Imò Tu majorem habuiſti Domine, ponens eam etiam pro inimicis. Cum enim adhuc inimici eſſemus, per mortem tuam, & tibi reconciliati ſumus, & Patri. Quænam alia videbitur eſſe, vel fuiſſe, vel fore ſimilis huic charitati? vix pro juſto quis moritur; tu pro impiis paſſus es; moriens propter delicta noſtra. Qui veniſti juſtificare gratis peccatores; ſervos facere fratres; captivos cohæredes; exules reges. Quem non accendat

charitas tua, ô Iesu, quæ accendit & illustrat omnia? à summo enim cœlo egressio ejus, nec est, qui se abscondat à calore ejus. Ipsos quoque publicanos & peccatores non respuis, sed recipis & manducas cũ eis. Ipsis verò inimicis tuis, qui tibi injurias, contumelias, & mortem ipsam intentant, his tu benefacere studes. O rara, quæ posuisti prodigia super terram!

§. II. *In Cruce Christi omnis virtutis compendium.*

CHRISTVS. Sed forte cuperes hæc omnia compendio discere? Ecce schola omnis virtutis, & perfectionis est mons Calvariæ: Cathedra verò docentis est ipsa *Crux*. Hanc ego conscendi, & expansis quasi brachiis omnes invitavi ad me, dicens: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos: Et exaltatus à terra, traxi ad me omnia, vi doctrinæ potentissima, id est, exemplo, & amore meo.

Vide, quantum in schola hac profecerit Apostolus meus, qui profitetur, se nihil scire nisi Iesum, & hunc Crucifixum: unde & stigmata mea portabat in corpore suo; & confidenter alios hortabatur: Estote imitatores mei, sicut & ego Christi.

Ascende ergo & tu in montem myrrhæ, & collem thuris; Sed heu, quam paucis curæ est, huc mecum conscendere! Plures invenio socios mensæ, quam crucis meæ. O quot millia hominum ego aliquando saturaveram panibus? quot infirmos sanaveram? quot cæcos & claudos curaveram? ubi verò erant, cum ad montem pergerem bajulans crucem? quis tunc fuit, qui caussam meam ageret? Verè torcular ego calcavi solus, & de gentibus non fuit vir mecum. Ego solus languores vestros portavi; omnes noti mei fugerunt à me, oblivioni datus sum, tanquam mortuus à corde: Tu disce exemplo meo, non ponere carnem brachium tuum, non confidere in principibus aut filiis hominum, in quibus non est salus.

Cum sceleratis quoque & latronibus deputatus sum; & tamen humiliavi memetipsum, & factus sum obediens usque ad mortem crucis; & tu recusabis humiliari, aut parere in re facillima, cum ego in re tam ardua adeò fuerim obediens?

Nudus in cruce pependi, & si quid sanguinis in me reliquum fuit, id totũ large profudi pro salute tua; & tu divitiis appones cor tuum? vel etiam

mihi

mihi in paupere haustum aquæ, aut vilem nummū erogare grave tibi erit?

Aspice carnem meam virgineam, tot plagis & vulneribus, nimis crudeliter laceratam, & erubesces tuam in delitiis & voluptatibus fovere.

Ego flagellis cæsus, spinis coronatus, clavis confossus, affixus patibulo, opprobriis saturatus, & morte turpissima condemnatus, omnium tamen dolorum immemor in omnibus pressuris meis, nec semel aperui os meum, ut aut querelæ, aut excusationis, aut comminationis, aut maledictionis verbū, adversus tortores meos proferrem; sed quasi ovis ad occisionē ductus sum, & velut agnus coram tondente se obtumescens non aperui os meum: & quomodo tu levi sæpius, aut nulla occasione pulsatus, ira & impatientia tam vehementer perturbaris?

Vide etiam quali potu me in siti mea potaverunt; & intellige quam sit indignum, ut tu in delitiis nutrias carnem tuam: epuleris splendidè, bibas vinū optimum, ventri ac voluptati servias.

Iam vero contra odium & invidiam stat immensa charitas mea, qua etiam pro inimicis meis oravi, & pro ipsis auctoribus mortis meæ mori non recusavi.

HOMO. O quam multus es ad ignoscendum! ô quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine! ô quam longè cogitationes tuæ à cogitationibus nostris! ô quam firmata est, etiam super impios misericordia tua! mira res; illi clamant, *Crucifige*: tu clamas, *Ignosce*. O verbum benedictionis, quale non est auditum à sæculo!

CHRISTVS. Sed neque cessavi tædio aut languore victus, quin ex amore & zelo salutis tuæ consummarem omnia: & tu quoque memento certare bonum certamen, cursum consummare, & perseverare in finem, si salvus esse velis, & repositam tibi coronam justitię consequi.

Inspice ergo, ô homo, & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est. Intuere hic mysticum serpentem in altum erectum, sic enim facile curaberis à morsibus Serpentis antiqui, & sanaberis ab omnibus infirmitatibus tuis.

HOMO. Agnosco, quia altissima & utilissima scientia est, scire *Iesum*, & hunc crucifixum. Itaque mihi absit gloriari, nisi in Cruce Domini mei Iesu Christi; nam verbum cru-

eis, uti pereuntibus est scandalum & stultitia, ita his, qui salvi fiunt, Dei virtus & sapientia. Vtinam per te, ô Iesu, mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo! Vtinam ignorem omnia potius, quam te, in quo sunt omnes thesauri scientiæ & sapientiæ Dei. Beatus homo, quē tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum. Doce me non scire tantum, sed & facere voluntatem tuam.

CHRISTVS. Tunc verè discipulus & amicus meus eris, si feceris quæ ego præcipio tibi, non verbis tantum, sed etiam, & multo magis exemplis. Sed heu rari sunt veri amatores & imitatores mei! nec mirum; plurimos enim piget cognoscere & meditari, quæ ego fecerim, quæve docuerim; & imitari libeat? Oblivioni ego datus sum, non est qui recogitet corde: quod autem ignorat quis, quomodo diliget? Amor utique in incognitum tendere non potest.

Proinde tu certo tecum statue, nihil efficacius esse ad amorem mei, nihil utilius ad salutem hominis, quam sit assidua meditatio Vitæ ac Passionis meæ. Nimis duri & ferrei cordis est, quem tanti amoris vis non emollit. Quis audebit peccare, si seriò cogitet, quam horrenda passus sim ego, ut hominem à peccati & mortis jugo liberarem? Hæc verò perdis omnia, & Sanguinem meum proculcas, quam primum sciens in peccatum consentis. Quid, an vilis tibi erit anima tua, pro qua ego laboravi triginta tribus annis in hoc mundo? Tune illam vendes pro nihilo, quam ego emi pretio tam magno, id est, Sanguine meo; & quam ego vita mea cariorem habui?

Vide quid agas, mi homo, inter maxima præmia & supplicia constitutus es; Illa ego in laboribus & doloribus multis præparavi diligentibus me; Hæc degeneres & contemptores manent. Si beatus esse vis, *sequere me.* Quid times? Viæ meæ viæ pulcræ; quas cum ingressus fueris, non arctabuntur gressus tui: Ego feci prava in directa, & aspera in vias planas. Jugum meum suave, & onus meum leve. Ego, qui ductor tuus sum, etiam adjutor ero; & tandē, merces tua magna nimis.

§. 12. *Conclusio & Gratiarum Actio pro Vita & Passione Christi.* Ex S. Bernardo.

Gratias tibi Pater referat omnis lingua, pro superabundantia charitatis tuæ,

tuæ, qui unico Filio cordis tui non pepercisti, sed pro nobis omnibus illum tradidisti in mortem, ut eum tanquam fidelem Advocatum haberemus coram te in cœlis.

Ecce enim gloria & honore coronatus, in dextera Majestatis tuæ adsistit vultui tuo pro nobis; caro enim & frater noster est. Respice Domine, in faciē Christi tui, qui tibi usque ad mortem obediens factus est: nec recedant ab oculis tuis cicatrices ejus in perpetuum, ut memineris, quantam ab eodem satisfactionem receperis.

Et tibi Domine Iesu, fortissime zelotes, quid gratiarum retribuam, ego homo pulvis & vile figmentum? quid enim pro mea salute facere debuisti & non fecisti? ab imo pedis usque ad summum verticis te totum in aquis passionum demersisti, ut me totum extraheres de illis, & intraverunt usque ad animam tuam: nam & animam tuam in mortem perdidisti, ut meam perditam mihi redderes.

Et ecce me duplici debito obligasti. Nam & pro eo quod dedisti tuā, debitor tibi sum: & pro mea quidem anima bis à te mihi data, semel in creatione, & semel in redemptione, quid magis justè tibi reddam, quam ipsam, non habeo.

Pro tua autem pretiosa anima ita contribulata, quid ab homine digne rependi possit, non invenio. Nam etsi cœlum & terrā, & omnem ornatum eorū pro ea possem rependere, certe nec sic usq; ad mensuram debiti ullatenus attingere possem. Vt autem ipsum, quod & debeo, & possibile mihi est retribuam, tui Domine, muneris est.

Diligendus es mi Domine, toto corde, tota anima, tota virtute, & tua mihi sequenda vestigia, qui pro me mori dignatus es. Et quomodo fiet istud in me, nisi per te? Adhæreat anima mea post te: quia tota virtus ejus pendet ex te. Et nunc Domine, Redēptor meus, te ut verum Deum adoro, in te confido, in te spero, & quibus possim desideriis ad te suspiro, adjuva imperfectum meum. Ad tuæ Passionis gloriosa insignia, in quibus salutem meam operatus es, totum me inclino. Tuæ victoriosæ Crucis regale vexillum in nomine tuo, Christe, adoro. Tuum spineū diadema, tuo rubentes sanguine clavos, tuo sacro lateri immersam lanceam, tua vulnera, tuum sanguinem, tuam sepulturam, tuam gloriosam, & victo-

tiosam resurrection m, & glorificationem, Christe, supplex adoro & glorifico.

Odor enim vitæ spirat mihi in omnibus his. Horum vivifico odore spiritum meũ, Domine, à peccati morte resuscita. Horum virtute ab astutiis Satanæ me custodi, ac me conforta, ut jugum mandatorum tuorum suave fiat mihi, & onus Crucis, quod post te bajulare me jubes, humeris animæ meæ sit leve.

Quæ est enim fortitudo mea, ut juxta præceptum tuum mundi pressuras tam multiplices invicto animo sustineam? Nunquid pedes mei tanquam cervorum, ut velocem cursorem per spinas & confragosa passionum consequi valeam?

Sed audi vocem meam, & inclina super servum tuum suavem crucem illam, quæ lignum vitæ est iis, qui apprehendunt eã; ut spero curram alacriter, portabo infatigabiliter eã, quæ ab inimicis est, crucem, post te. Illam inquã diviniſſimam crucem humeris meis impone, cujus latitudo est Charitas, cujus longitudo est Æternitas, cujus sublimitas est Omnipotentia, cujus profundum est inscrutabilis Sapientia. Confige illi manus meas, & pedes meos, & totum passioni tuæ conforma servũ tuum Domine.

CAP. II.

ORATIO DOMINICA,

Diversimodè ad Christum, ejusque Passionem accommodata.

I. MODUS.

Recitandi Orationem Dominicam.

Commemorando præcipuos quosq; Christi Titulos.

Pater noster qui es.

O *Dulcissime Pater* Iesu Christe, qui nos, vitio primæ nativitatis ex Adam filios iræ & perditionis, regenerasti filios Dei, & hæredes vitæ æternæ, in sanguine tuo: ut meritò *Patrem futuri sæculi* te vocet Propheta tuus. Nimirum Patrem & Auctorẽ te novæ creaturæ, seu regenerationis nostræ; Patrem novæ & hactenus inauditę dilectionis agnoscimus, colimus, adoramus. Et ecce quam bonus sis Pater, & quam pronus ad opitulandum filiis tuis, eo ipso satis ostendis, quod & normam orandi, & ipsa nobis verba suggeris, quibus facilè & efficaciter, quicquid petierimus Te, vel Patrem in nomine tuo, obtinere possimus.

O Pater

O Pater D. N. I, reſpice in faciem Christi. Filii tui, quoties ejus inſtitutione formati, ſupplices te rogamus.

Audi & tu ô *Pater* noſter Ieſu, quoties verbis tuis te humiliter compellamus; dicentes,

Sanctificetur nomen tuum.

O Ieſu, Sacerdos Magne, qui in diebus tuis placuiſti Deo, & inventus es juſtus, & in tempore iracundiæ factus es reconciliatio. Qui non per alienum, ſed per proprium Sanguinem introiſti ſemel in ſancta. Talis enim decebat ut nobis Pontifex eſſet, Sanctus, innocens, impollutus, ſegregatus à peccatoribus, qui non haberet neceſſe, ſicut ſacerdotes ceteri, prius pro ſuis delictis hoſtias offerre, deinde pro populo.

Ecce ſanctus es, & ſanctum Nomen tuum. Nam & talis in ortu tuo; immò & ante ortum prædicaris ab Angelis: & Pater Æternus Nomen tibi dedit, quod eſt ſuper omne nomen; ut in Nomine tuo flectatur omne genu. Vnde à ſolis ortu uſque ad occaſum laudabile eſt Nomen tuum.

Quid ergo ſanctitati Nominis tui conferemus nos viles terræ vermiculi? Nempe Nomen tuum in ſe ſanctiſſimum, à nobis ſanctificari, id eſt, honorari & prædicari debet, ſed vita inprimis, & moribus ſanctis. Sancti, inquis, eſtote, quoniam ego ſanctus ſum. Quis verò ſanctos & mundos faciet de immundo conceptos ſemine, niſi tu ô *Sacerdos* in æternum, ſanctificans omnia? qui dilexiſti nos, & tradidiſti temetipſum pro nobis oblationem & hoſtiam Deo, ut ſanctificares tibi Eccleſiam non habentem maculam aut rugam. Sanctifica ergo nos in veritate, ut nos ſanctificemus te; & ſic luceat lux noſtra coram hominibus, ut videntes opera noſtra bona, glorificent Te, & Patrem tuum, qui in coelis eſt.

Adveniat regnum tuum.

O Ieſu Rex magne ſuper omnes Reges terræ. O Rex gloriæ, qui veniſti nobis (primo Adventu tuo) manſuetus & humilis; non incutiens majeſtate vel potentia terrorem; ſed miſeros humilitate & clementia recreans. Natus de ſtirpe regia, regnas in Domo Iacob; & Regni tui non erit finis. Regnum quidem tuum non eſt de hoc mundo; attamen ſtans coram præſide, Regem te eſſe non diſſimulas. Quin & in Cruce regium titulum præfers. Inſuper gloriâ & honore

Coronavit Te Pater Æternus, & data est tibi omnis potestas in cœlo & in terra.

Eja *Rex* Regum Opt. Max. Regnum tuum nūc quidem Gratiæ, demum Gloriæ nobis adveniat. Absit, ut sicut Filii Belial, despiciamus aut detrectemus te Regem; immo volumus Te, ô *Rex* Pacifice & Sapiens, regnare super nos; nam justitiâ & clementiâ firmatur Thronus tuus. Itaque intende prosperè, procede, & regna in nobis, utpote omni jure tibi subjectis. Dominare quoque in medio inimicorum tuorum, & rege eos in virga ferrea; ut nos de manu eorum liberati, serviamus tibi in sanctitate & justitia omnibus diebus nostris. Et sic gloria regni tui indies magis magisque crescat, ac proficiat.

Fiat voluntas tua.

O *Iesu Domine* & *Magister*, qui venisti facere & docere voluntatem Patris tui. O Domine, ego servus tuus, & Filius ancillæ tuæ. Quid ergo me vis facere, Domine? Paratum cor meum; paratum facere quod jubes; paratum fugere, quod prohibes. Scio, quia non omnis, qui dicit tibi, Domine, Domine, sed qui servat mandata tua, hic placet tibi. O Iesu *Præceptor* miserere mei; & doce me facere voluntatem tuam: ne, si sim servus sciens voluntatē Domini, & non faciens; plagis multis vapulare dignus fiam. Da quod jubes, & jube quod vis.

Panem nostrum quotid.

O *Iesu Pastor Bone*; qui venisti è cœlo, ut visitares oves tuas, sicut Pastor visitat gregem suum. Sed & pascis oves tuas in pascuis uberrimis. Quis verò pascit gregem, & de lacte ac carnibus ejus non pascitur? Tu autem oves tuas ipse propria carne & sanguine pascis. immò animam tuam ponis pro ovibus tuis.

Ecce Pastor bone, erravi sicut ovis quæ periit, vagor per avia, pascua nō inveniens. Require ovem tuam, & impositam humeris repone me in loco pascuæ, ubi me olim collocasti; & nihil mihi deerit, nec corpori, nec animæ. Illi alendo educas Panem de terra: hanc Pane cœli confirma ne deficiam in via.

Demitte nobis debita.

O *Iesu Redemptor* piissime, qui dilexisti nos, & tradidisti temetipsum pro nobis, ut nos *redimeres* ab omni iniquitate & mundares tibi populum acceptabilem. Gratis venundati

dati eramus; & sine argento redimendi; Attamen empti sumus pretio; & ô quam magno! Non enim corruptibilibus auro vel argento, sed precioso Sanguine tuo redempti sumus. Dimitte nobis ergò debita nostra, pro quibus tam abundans persolvisti precium. Si autem tu iniquitates observaveris; quis sustinebit; dum non est qui *redimat*, neque qui salvum faciat? Nam quis est præter te, qui peccata dimittat? Nec frater, nec ullus *redimet* homo; quia apud te solum, ô summe *Redemptor*, misericordia, & copiosa redemptio.

Et ne nos inducas in tentationem.

O *Iesu Salvator*, & *Medice* piissime, qui venisti in hunc mundum peccatores salvos facere: qui languores nostros ipse tulisti, & dolores nostros verè portasti, tentatus ipse per omnia absque peccato, ut scires tentatis compati. Dixisti non esse sanis opus medico, sed malè habentibus. Ecce turbam languentium, & à te opem salutis exspectātiū. Vides quam debiles & infirmi simus; nec resistere malis; nec bonis insistere ex nobis possumus; adeo sensus & cogitatio humani cordis in malum prona sunt. Spiritus quidem promptus est; Sed caro infirma, heu, quam facilè tentationi succumbit! Tu ô *Salvator* salva nos. Tu ô Cœlestis *Medice* da robur, fer auxilium. Gratia tua potens medicina est. omnia possumus in te, si nos confortes.

Ecce ô pie *Samaritane*, jacet homo, qui incidit in latrones, secus viam, multis plagis saucius, & semivivus, desertus ab omnibus. Ecce jacet in domo mea paralyticus, Animus meus piger, & viribus impotens ad opera virtutis: veni & cura eū.

Attamen si ita visum tibi, ure etiam & seca: nam & hoc medici est, non ægri odio, sed amore. Infunde vinum & oleum vulneribus; esto illud mordeat, sed hoc mitigat. Non parcit medicus ægro, ne perdat. Quin percutit, ut sanet: amara porrigit, ut purget.

Amarum quidem poculum, Tentatio: Sed tu, ô prudens *Medice*, pro natura & necessitate cujusque id temperare nosti, ut facias cum tentatione proventum. Itaque & ego paratus sum bibere calicē tuum, immò tecum; nam tu prior eum bibisti; non dubitans fore salutarem, si tu dilutum porrexeris. Ecce in manu tua sum ego; si vis, potes me curare.

gare. Sana me Domine, & sanabor. Salvum me fac, & salvus ero.

Sed libera nos à malo.

O Iesu Iudex clementissime, cui omne judicium dedit Pater, non ut *judices* mundum, sed ut mundus salvetur per te. Itaque cū manifestè venies in nubibus cœli, cum virtute & majestate magna, discernere populum tuum, ut reddas unicuique secundum opera sua; tunc ô Iesu, sis propitius mihi Iudex; & non intres in judicium cum servo tuo; quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens: Ne tunc, precor, in furore tuo arguas me; sed superexaltet misericordia judicium, ut non secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

O Iesu in die mala libera me *à malo*, quod est supremum malorum; nam mors peccatorum pessima; quia est separatio à te sū-mo Bono. O quis det mihi, ut in die illa tremenda ab auditione mala non timeam; *Discedite à me maledicti?* Nam tibi adhærere mihi bonum est: ô si in æternum non separer à te! Amen. Amen.

II. MODVS.

Recitandi Orationem Dominicam, accommodatè

Ad VII. Effusiones Sanguinis Iesu Christi.

D*Eus, qui aliàs faciles & pronas habet aures in preces nostras, apud Prophetam testatur, se abominari orationes & vota supplicum*, Quia manus vestræ, *inquit*, sanguine plenæ sunt. *At nunc nihil æque ad efficaciam orandi facit, quam si manum mentemque Christi sanguine calētem homo supplex extendat.* Accessistis, *ait Apostolus*, ad testamenti novi Mediatorem Iesum Christū, & sanguinis aspersionem, melius loquentem quam Abel: *melius, utique. Nam* sanguis Abel *clamat vindictam*; *at* Christi Sanguis *veniam & misericordiam. Orare ergò vis utiliter? Calicem salutaris accipe; & sic nomen Domini invoca.*

Pater noster qui es in cœlis.

O Pater Domini nostri Iesu Christi, qui propter nos non pepercisti unico Filio uteri tui: sicut nec ipse pepercit sibi, tradens semetipsum pro nobis, quia voluit; & nos dilexit in finem. Omnia vincit amor; an Deum quoque, quo nihil majus & fortius? O vis amoris! Nec aquæ multæ potuerunt extinguere charitatem;

tem; quin & tu ita velles; & Filius tuus omnem sanctissimi Corporis sui sanguinem per tot rivos effūderet. Ecce venio ut hauriam aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Roseo ejus cruore tinctas & imbutas manus ad te in cœlum levo. Ecce hic est Filius tuus dilectus in quo tibi bene complacuit. Respice in faciem Christi Filii tui: vide an tunica Filii tui sit, tam pretioso respersa Sanguine. Attende quare rubrum sit indumentum ejus; & deinceps ad nos miseros Evæ filios, sed jam adoptione tuos per Sanguinem Unigeniti tui, oculos misericordię converte. An patiemur repulsam, ubi pro nobis clamat non sanguis Abel, nec hircorum, aut vitulorum; sed Sanguis Agni immaculati Iesu Christi Unigeniti tui?

O Iesu Dilecte, Candide, Rubicunde, Sponse Sanguinum, qui redemisti nos Deo in Sanguine tuo, admitte me propitius intrantem in sancta per Sanguinem tuum. En calicem salutaris (Sanguinis tui) accipiam, & Nomen Domini invocabo. Itaque ante omnia rogo, ut

I. *Sanctificetur nomen tuum.*

Non enim, ô Iesu, est aliud sanctius nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri; & quod magis honorari dignum sit, quam tuum, ô sanctissime Iesu, Nomen, inquam, super omne nomen, quod impositum tibi est in *Circumcisione*, quando jam natus mox pro nobis cæpisti tenellum sanguinem fundere. O fac incalescat hic sanguis in cordibus nostris, & excitet in nobis zelum & fervorem dilatandi semper gloriam Nominis tui. Sit Nomen tuum, ô Iesu, benedictum ex hoc nunc & usque in seculum.

II. *Adveniat regnum tuum.*

Rex enim es tu, ô Iesu, & quidem magnus super omnes Deos, & Reges terræ. Sed, heu, qualis reputaris ab impiis! Quomodo te Regem honorant, quali diademate coronant, quibus gestibus adorant! Nempe ut fatuo & ludicro Regi illudant, plectentes tibi *Coronam de spinis* durissimis, & altę capiti tuo infigentes.

Per hujus sanctissimi Sanguinis effusionem, fac in nos perveniat Regnum tuum, ubi nos coronas in misericordia & miserationibus. Et denique regnum tuum illud ubi gloria & honore coronamur. Id nobis obtineat Sanguis

pro

prœ nobis in *Coronatione* effuſus.

III. *Fiat voluntas tua.*

O Ieſu, qui voluntatem tuam noſtri cauſſâ promptiſſimè reſignaſti in beneplacitum Patris tui, factus obediens uſque ad mortem; cum in *Agonia* ad montem Oliveti tantis premeretur anguſtiis cor tuum, ut ſudor tuus, ſicut guttæ ſanguinis, de toto corpore deflueret.

Ecce voluntatem meã merito tui cauſſa reſigno; tuæque ſubjicio; ut tua, non mea fiat; Eſto, deſuper ad horrorem & ſudorem uſque anxietur in me ſpiritus meus; optabo nihilominus, ut *Fiat voluntas tua.* O fac id donetur mihi per *ſanguineum Sudorem* tuum.

IV. *Panem noſtrum quotidianum.*

O Ieſu, ſupra dorſum tuum araverunt peccatores, & flagellis, virgiſque, quaſi vomere, raſtro, & ligone terram corporis tui ſubegerunt. Sed quanta nobis ex tam crudeli cultura meſſis, & fructuum copia parata! Nempe ut dum hîc cibamur pane lacrimarum; & in ſudore vultus veſcimur pane noſtro; Pane quoque vitæ & intellectus nutriamur; & ſicut adipe & pinguedine repleatur anima noſtra; donec in fortitudine cibi illius perambulemus hoc deſertum; & tandem edamus & bibamus ſuper menſam tuam, & ſatiemur ab ubertate domus Dei. Fiat, ô Ieſu, per Sanguinem, quem pro nobis in *Flagellatione* fudiſti.

V. *Et dimitte nobis debita noſtra.*

O Ieſu patientiſſime, cujus Sanguis toties pro nobis effuſus eſt in remiſſionem peccatorum. Nam & à crudeliſſimis tortoribus non ſemel veſtimenta tibi violenter, & crudeliter detrahi; adeoque vulnera tua ſæpius renovari, magiſque dilatari, non ſine acerbiſſimo dolore ſuſtinuiſti: quia nimirum homo veſtem innocentiæ peccando perdidit & reſtitutam ſæpius, iterando peccata, fœdavit.

Rogo te per ſacra Vulnera tua crudeli veſtium expoliatione renovata, & Sanguinem ex eis tam copioſè manantem, dimitte nobis debita noſtra. Nam, teſte dilecto Diſcipulo tuo, Sanguis I.C. emundat nos ab omni peccato. Fac ut expoliantes nos veterem hominem cum actibus ſuis, induamus novũ qui ſecundum Deum creatus eſt, in juſtitia & ſanctitate veritatis. Sanguis tuus, ô Ieſu, emundet conſcientias noſtras ab operibus

bus mortuis ad ſerviendũ Deo viventi.

VI. *Et ne nos inducas in tentationem.*

O Ieſu, qui *transfixis manibus & pedibus* Cruci truculenter nimis affixus es, & totidem quaſi fontibus vel canalibus ſanguinem copioſè profudiſti; Ecce in manibus tuis ſortes meæ. nam & cadentem tenes me, & jacentem erigis, & ſtantem protegis. In manus tuas commendo me. Sub umbra alarum tuarum protege me, à facie eorum qui affligunt & perſequuntur me. O ſi contra omnem tentationem ſtem fortis in fide, tibi, Chriſte, confixus cruci; ut ab amore tui me nec vita, nec mors, nec ulla creatura ſeparet.

VII. *Sed libera nos à malo.*

O Ieſu refugium afflictorum, Ecce in medio malorum & laqueorum miſer homo perambulat; uid faciet, ut effugiat? ubi quæret aſylum, ut tutus lateat? ubi? niſi in ſinu dulciſſimi cordis tui, ad quod per *Latus apertum lanceâ* nobis aditus patefactus eſt. Intrabo iſtuc intrepidus, & ibi habitabo ſecurus, tanquam columba in foramine petræ; in caverna maceriæ. Ibi abſcondita eſt fortitudo mea. Bonum mihi erit iſtic eſſe, & ibi figere tabernaculum, ubi nec flagellum, nec ullum appropinquet malum. Inde quippe Sanguis & Aqua profluxit; ut ſit & ablutio ſcelerum, & fortitudo fragilium, & miſeriæ remedium, & contra omnia ſalutis pericula firmamentum. O bone Ieſu libera me ab omni *Malo*, quando tam amanter pandis mihi ſinum Amoris, dulciſſimum *Cor* tuum; id eſt, Teipſum fontem omnis *Boni*. Amẽ, Amen.

III. MODVS

Recitandi Orationem Dominicam

accommodatè ad VII Verba Chriſti in Cruce.

Pater noſter qui es.

I. *Sanctific. Nomen tuum.*

O Domine Ieſu, Sancte Sanctorum, unius cum Patre in cœlis gloriæ & majeſtatis; Tibi quidem in omni vita, quoad in terris viſus, & cum hominibus converſatus es; ſed nec minus in morte id unice curæ fuit, ſemper & ubique gloriam Patris tui quærere ac prædicare. Videbaris quidem in extremis mortis anguſtiis quaſi derelictus à Patre clamare; *Deus meus, quare dereliquiſti me?* (Nempè in-

ſluxus

fluxus divinitatis & gloriæ tuæ tantisper suspensus fuit, ut natura humana sibi relicta mortis aculeũ acerbius sentiret.) sed illa derelictio ad cumulũ paternæ, tuæque gloriæ cessit. Nam obediens ad mortem factus es; propter quod exaltavit te Deus, & dedit tibi Nomen, quod est super omne nomen.

O Iesu, sic pro me derelicte, fac ne unquam, præsertim in hora mortis, projicias me; & cum defecerit virtus mea, ne derelinquas me, propter gloriam Nominis tui; Ne quando dicat inimicus meus, Deus dereliquit eum; persequar & comprehendam eum, quia nõ est qui eripiat eum. O Deus ne elongeris à me, neque despicias me Deus salutaris meus. Da ut etjam in desolatione, & inter flagella te benevolum Patrem agnoscens, dicam cum Viro probatæ patientiæ: Sicut Domino placuit, ita factũ est. Sit Nomen Domini benedictum.

2. *Adveniat regnũ tuum*,

Illud, inquam, ô Iesu, cujus Te Dominum Latro secum crucifixus agnovit, dicens, Memento mei, cũ veneris in Regnum tuum: cujus quidem consortium tu protinus illi promisisti, dicens, *Hodie mecum eris in Paradiso.* Da mihi, ô Iesu, quæ sursum sunt quærere, ubi tu es in dextera Dei sedens; quæ sursum sunt sapere, non quæ super terram. Sed ante omnia, da mihi cor verè contritum, & humiliatum, quod non despicias, ut in fine, cum Latrone dicere mihi magna cum fiducia liceat, *Adveniat regnum tuum*; Memento mei Domine, olim pro me pendens inter Latrones in Cruce, nunc cum Beatis regnans in cœlo. O si tunc & ego merear audire: Hodie mecum eris in Regno meo.

3. *Fiat voluntas tua.*

O Iesu obedientissime, qui factus es pro nobis obediens Deo Patri usque ad mortem, mortem autem Crucis. Vnde palam testaris *Consummatum esse*; nempe, opus Redemptionis humanæ (ô quam arduum ac difficile!) tibi à Patre commissum.

O Iesu da mihi, ut quæ status & officii mei sunt, seriò perficiam, ut bonum certamẽ certando, cursum consummando à te exspectare possim coronam justitiæ. Nam si faciam ego quod jussisti; Tu facies utique quod promisisti.

4. *Panem nostrum quotidianum.*

O Iesu nostræ salutis magne Zelator. Quid enim in Cruce pendens, &

te sitire clamans, quid, inquam, sitiebas, aut desiderabas aliud, quam salutem nostram? certè desiderio desiderasti hunc cibum manducare, & hunc calicem bibere. Siccine quod gula nostra peccavit, tam acerba sitis expiare debuit?

O si des mihi ita propriam sitire salutem; sicut tu alienam! Quid verò proderat tibi, si me salvares? Nimirum gratuitus amor mei sitim illam accendit: Cui utinam ego dignè respondeam, non negligens ipse curam salutis meæ; sed nec studium alienæ. Vtrumque enim instar dulcis & jucundi cibi nobis esse debet. Nam unicuique mandasti de proximo suo; & peccata populi sacerdotibus comedenda dedisti: Absit, ut nauseet anima eorum super cibo isto tanquam vilissimo, & nimium duro. Vtinam zelus domus Domini comedat eos; ita, ut non comedant, nec commoda, seu bona Ecclesiæ capiant, nisi zelo Domus Dei, ad quos illius cura pertinet.

5. *Et dimitte nobis deb.*

O clementissime Iesu, qui vulneratus & mortuus es propter delicta nostra; quia non vis mortem peccatorum, ita ut nec ipsos tuæ mortis auctores, & carnifices ab hac misericordia velles exclusos, quin pro eis orares, dicens, *Pater ignosce illis.* O pietas inaudita! O misericordia ineffabilis!

Per hanc precor, ignosce mihi, & dimitte debita mea. Ecce & ego paratus sum ex animo, idque exemplo & verbis tuis monitus, ignoscere inimicis meis; ne frustra quæram à te misericordiam, si erga proximos reservem iracundiam.

6. *Et ne nos inducas in tentationem.*

O suavissime Iesu, qui tentatus es ipse per omnia absque peccato; neminem verò tentas; sed intentator malorum es; immò omnium tentatorum refugium & virtus; adjutor in tribulationibus. Id quod satis in ipsa Cruce monstrasti, tam pro Dilectissima Matre & dilecto Discipulo sollicitus, eosq; *sibi invicem commendans*; ut mutuâ curâ & ope, haberent in adversis solatium, in tentationibus remedium.

Vtinam pariter, ô Domine, sollicitus sis mei, ut non timeam quid faciat mihi, vel homo, vel Dæmon malignus: & quasi stans sub Cruce provideam te in conspectu meo semper, quoniam à dextris es mihi, ne cômovear.

7. Sed

7. Sed libera nos à malo.

O Iesu fortissime; nam fortis ut mors dilectio: Hæc te mori coëgit: sed & mortem ac mala omnia fecit vincere. Tu itaque à malis & miseriis hujus vitæ mortalis jam tum liberandus, securè & tranquillè in manus Patris Æterni Spiritum tuum commendas, velut ultrò vitã & animam illi resignans, à quo acceperas; sciens quia potens erat resuscitare te ad vitam, nec morti, nec ullis malis amplius obnoxiam.

Da mihi, ô Iesu, sic perfungi hujus vitæ pœnis, laboribus, malis, & miseriis, ut cum ad finem pervenero, filiali fiducia, prompta voluntate reddam tibi Creatori meo animam meam: Tu verò à Malo damnationis æternæ; (ô malum horrendũ!) libera me, qui redemisti me Domine Deus veritatis. Amen, Amen.

CAPVT III.

LITANIÆ VITÆ ET PASSIONIS DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI

KYRIE ELEISON. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater de cœlis Deus, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus sancte Deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus, miserere nobis.

Iesu cunctis gentibus desiderate,	Miserere nobis.	*Agg.* 2.
Iesu in mundum à Patre misse,		*Gal.* 4.
Iesu de Spiritu sancto concepte,		*Luc.* 1.
Iesu Verbum caro factum,		*Ioan.* 1.
Iesu formam servi accipiens,		*Phil.* 2.
Iesu in utero Matris Ioannem visitans & exhilarans,		*Luc.* 1.
Iesu de Maria virgine nate,		*Luc.* 2.
Iesu pannis involute,		*ibid.*
Iesu in præsepio reclinate,		*ibid.*
Iesu ubere virgineo lactate,		*ibid.*
Iesu Pastoribus in præsepio manifestate,		*ibid.*

Iesu

Iesu circumcisionis Legem sponte suscipiens,		Luc. 2.
Iesu à Magis adorate,		Matt. 2.
Iesu in templo præsentate,		Luca 2.
Iesu ulnis justi Simeonis excepte,		ibid.
Iesu in Ægyptum deportate,		Matt. 2.
Iesu ab Herode ad necem quæsite,		ibid.
Iesu in Nazareth nutrite,		ibid.
Iesu in templo inter Doctores invente,		Luc. 2.
Iesu parentibus subdite,		ibid.
Iesu à Ioanne baptizate,		Matt. 3.
Iesu in deserto tentate,		Matt. 4.
Iesu cum hominibus conversate,		Matt. 4.
Iesu rudes & pauperes discipulos eligens,		Matt. 4.
Iesu omnibus languentibus misericorditer opitulate,		Matt. 4. &c.
Iesu in monte coram Patribus transfigurate,		Matt. 17.
Iesu præ compassione super Ierusalem lacrymate,		Luc. 19.
Iesu Rex mitis Ierusalem ingresse,	Miserere nobis.	Matt. 21.
Iesu zelo domus Dei vendentes & ementes ejiciens,		Luc. 19.
Iesu triginta argenteis vendite,		Matt. 26.
Iesu ad lavandos Discipulorum pedes inclinate,		Ioan. 13.
Iesu pascha cum Discipulis manducans,		Matt. 26.
Iesu Corpus tuum nobis in cibum, & sanguinem in potum largite,		ibid.
Iesu in oratione prostrate,		Matt. 26.
Iesu in agonia sanguineo sudore perfuse,		ibid.
Iesu ab Angelo confortate,		ibid.
Iesu osculo à Iuda tradite,		ibid.
Iesu à ministris crudeliter ligate,		ibid.
Iesu à Discipulis derelicte,		ibid.
Iesu Annæ & Caiphæ præsentate,		ibid.
Iesu alapa à ministro percusse,		ibid.
Iesu à falsis testibus accusate,		ibid.
Iesu reus mortis judicate,		ibid.
Iesu in faciem conspute,		ibid.
Iesu oculis velate,		ibid.

Iesu colaphis cæse, *ibid.*
Iesu gratis odio habite *Ioan.* 15.
Iesu, qui corpus percutientibus & genas vellentibus dedisti. *Isa.* 50.
Iesu à Petro ter negate, *Matt.* 26.
Iesu vinctus Pilato tradite, *Matt.* 27.
Iesu ab Herode sprete & illuse. *ibid.*
Iesu veste alba indute, *ibid.*
Iesu Barabbæ postposite, *ibid.*
Iesu flagellis immaniter cæse, *ibid.*
Iesu propter scelera nostra attrite, *Isa.* 53.
Iesu quasi leprosus reputate, *ibid.*
Iesu veste purpurea indute, *Mar.* 15.
Iese spinis coronate, *Matt.* 27.
Iesu arundine pro sceptro donate, *ibid.*
Iesu à Iudæis ad crucem postulate, *ibid.*
Iesu morte iniquissima condemnate, *Luc.* 23.
Iesu voluntati Iudæorum tradite, *ibid.*
Iesu crucis pondere gravate, *Ioan.* 19.
Iesu tanquam ovis ad occisionem ducte, *Isa.* 53.
Iesu myrrhato vino & felle potate, *Mar.* 15.
Iesu nudus in cruce confixe, *Matt.* 27.
Iesu qui dilexisti nos, & à peccatis in sanguine tuo lavisti, *Apoc.* 1.
Iesu qui proposito tibi gaudio, sustinuisti crucem confusione contempta, *Heb.* 12.
Iesu qui tradidisti temetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem suavitatis, *Eph.* 4.
Iesu cum iniquis reputate, *Mar.* 15.
Iesu inter duos Latrones crucifixe, *Matt.* 27.
Iesu regio titulo in cruce per Pilatum insignite, *Ioan.* 19.
Iesu pro inimicis Patrem deprecate, *Luc.* 23.
Iesu opprobrium hominum facte, *Psal.* 21.
Iesu à prætereuntibus blasphemate, *Matt.* 27.
Iesu à Iudæis derise, *ibid.*
Iesu à militibus in cruce illuse, *Luc.* 23.
Iesu à latrone convitiis lacessite, *ibid.*
Iesu Latroni pœnitenti paradisum pollicite, *Luc.* 23.
Iesu qui Ioannem Matri tuæ in filiũ commendasti, *Ioan.* 19.

Miserere nobis.

Iesu

Iesu te à Patre derelictum atteſtate, *Matt. 27.*
Iesu ſitiens aceto potate, *Ioan. 19.*
Iesu qui omnia de te ſcripta in Cruce conſummaſti, *ibid.*
Iesu qui Spiritum tuum in manus Patris jam moriturus commendaſti, *Luc 23.*
Iesu à Patre pro tua reverentia ſemper exaudite, *Heb. 5.*
Iesu uſque ad mortem crucis obediẽs facte, *Phil. 2.*
Iesu lancea transfixe, *Ioan. 19.*
Iesu, de cujus latere exivit ſanguis & aqua, *ibid.*
Iesu qui peccata noſtra ſuper lignum in corpore tuo pertuliſti, *1 Pet. 2.*
Iesu, cujus livore ſanati ſumus, *ibid.*
Iesu propitiatio nobis facte, *1 Ioan. 2.*
Iesu de cruce depoſite, *Marc. 15.*
Iesu in ſindone munda involute, *Matt. 27.*
Iesu in monumento novo tumulate, *ibid.*
Iesu qui poſt mortem ad inferos deſcendiſti, *1 Pet. 3.*
Iesu qui mortuus es propter delicta noſtra & reſurrexiſti propter juſtificationem noſtram, *Rom. 8.*
Iesu in cœlum elevate, *Act. 1.*
Iesu in Patris dextera collocate, *Pſ. 109.*
Iesu gloria & honore coronate, *Pſ. 8.*
Iesu Rex regum, & Domine dominatium, *Apoc. 19.*
Iesu qui paraſti nobis locum in Domo Patris tui, *Ioan. 12.*
Iesu noſter apud Patrem advocate, *1 Ioan. 2.*
Iesu Spiritum paraclitum diſcipulis elargite, *Act. 2.*
Iesu vivos & mortuos judicature, *2 Tit. 4.*
Iesu reprobos in ignem æternum miſſure, *Matt. 25.*
Iesu paratum electis regnum collature, *ibid.*

(Miserere nobis.)

Propitius eſto, Parce nobis Iesu.
Ab omni malo, Libera nos Iesu,
A ſubitanea & improviſa mala morte,
Ab inſidiis diaboli,
Ab ira, odio, & omni mala voluntate,

(Lib. nos Iesu.)

A morte perpetua,
Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ,
Per Adventum tuum,
Per Nativitatem tuam,
Per circumcisionem tuam,
Per impositionem sanctissimi Nominis tui,
Per Baptismum & sanctum jejunium tuum,
Per labores & vigilias tuas,
Per Agoniam & sanguineum sudorem tuum,
Per alapas & flagella tua,
Per spineam Coronam tuam,
Per Crucem & Passionem tuam,
Per sitim, lachrymas, & nuditatem tuam,
Per Sacratissima quinque vulnera tua,
Per Mortem & Sepulturam tuam,
Per sanctam Resurrectionem tuam,
Per admirabilem Ascensionem tuam,
Per missionem Spiritus sancti paracliti.
In die judicii,

} Libera nos Iesu.

Peccatores.
Vt peccatis mortui justitiæ vivamus. *1. Pet. 2.*
Vt gloriari nobis non libeat, nisi in cruce D. N. I. C. *Gal. 6.*
Vt amore tui mundus nobis crucifixus sit, & nos mundo. *ibid.*
Vt Crucis mortificationem jugiter in corpore nostro circumferamus. *2 Cor. 4.*
Vt carnem nostram cum vitiis & concupiscentiis crucifigere studeamus. *Gal. 5.*
Vt te passo in carne, & nos eâdem cogitatione armemur. *1 Pet. 4.*
Vt crucem nostram quotidie tollere, & te sequi valeamus. *Matt. 16.*
Vt quæ nobis lucra sunt, propter te detrimenta arbitremur. *Phil. 3.*
Vt te Iesum crucifixum scire ante omnia studeamus. *1 Cor. 2.*
Vt Sanguis tuus emundet nos ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi. *Heb. 9.*
Vt empti pretio magno glorificemus Deum in corpore nostro. *1 Cor. 6.*
Vt mortui peccato, & consepulti, deinceps tecum in novitate vitæ ambulemus. *Rom. 6.*

} Iesu, Te rogamus audi nos.

Vt

Vt femel emundati ab operibus mortuis, rurfum te Filium Dei crucifigere, & oftentui habere caveamus. } I. Te rog. audi nos. *Heb. 6.*

Vt relictum à te nobis exemplum intuentes, fequamur veftigia tua. *1 Pet. 2.*

Vt ficut focii paffionum fumus, ita fimus & confolationis. *2 Cor. 1.*

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Iefu.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Iefu.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miferere nobis Iefu.

Pater nofter. Ave Maria.

ORATIONES de Paffione Domini

Refpondent feptem horis Canonicis.

AD MATVTINAS.

Domine Iefu, per amorem, quo tuos in fine dilexifti; per fanguineum fudorem, quem in horto fudifti; per injurias, & dolores quos à tuo Difcipulo traditus & venditus, ab impiis Iudæis ligatus & diftractus fuftinuifti, abfolve meorum vincula peccatorum, & liga hanc animam meam fortiffimis charitatis tuæ funiculis, qui diffolvi non poffint. Qui vivis, &c.

AD PRIMAM.

Domine Iefu, qui hora diei *Prima* Pilato præfentatus, Iudex cœleftis judici terreno, & reus falforum criminum ab impiis Pontificibus factus fuifti; fuccurre nobis miferis peccatoribus in judicio, ut non æternis fuppliciis cum impiis condemnemur, fed tuis fidelibus jungi in cœleftibus mereamur. Qui vivis.

AD TERTIAM.

Domine Iefu, qui hora diei *Tertia* flagellis cæfus, & fpinis coronatus fuifti; tribue nobis famulis tuis, ut corpora noftra voluntaria caftigatione macerantes, fub capite fpinofo digna cenferi membra mereamur. Qui vivis.

AD SEXTAM.

Domine Iefu, qui hora diei *Sexta* transfoffis manibus & pedibus, è *Crucis* ligno pependifti, iifdemque clavis damnationis noftræ chirographum in patibulo confixifti: concede animæ meæ, ut

liberata à servitute peccati, has sanctissimas plagas tuas, tanquam insignia liberationis meæ semper feram in medio cordis mei. Qui vivis.

AD NONAM.

DOmine Iesu, qui hora diei *Nona*, consummatis omnibus, inclinato capite, Deo Patri spiritum reddidisti, atque in mortuum hominum genus spiraculum vitæ inspirasti; concede mihi peccatori, ut qui totum me tibi debeo pro me facto; totum me iterum debeam pro refecto, nec jam mihi, sed tibi, qui pro me mortuus es, in perpetuum vivam. Qui vivis.

AD VESPERAS.

DOmine Iesu, qui hora *Vespertina* è Cruce deponi mortuus in sanctissimæ Genitricis tuæ brachia voluisti; concede propitius, ut & crucem meam, quam mihi largiri pro tua bonitate volueris, nunquam in vita derelinquam, & in morte ex ea depositus, per clementissimæ Matris tuę manus ante te merear præsentari. Qui vivis.

AD COMPLETORIVM.

DOmine Iesu, qui hora *Completorii* in sepulchro quievisti, & à Matre tua mœstissima, & ab aliis mulieribus planctus fuisti: fac nos, quæsumus, tuam sanctissimam Passionem veris lachrymis plangere, nec unquam ea, per quæ iterum crucifigaris, admittere. Qui vivis.

CAP. IV.

Rosaria & Exercitia varia Rythmis comprehensa, de Vita ac Pass. Christi.

ADMONITIO De sequentis Rosarii scopo & usu.

CHristiani hominis censura non Nomine, sed Vita constat. Nominis quidem professio gloriosa est, sed nihil ad æternam Gloriam profutura, nisi Nomini tam sancto par vita respondeat.

Porrò Christi Vita nobis debet esse norma vivendi; jam verò Christiani Nomen multi usurpant, sed de vita hoc Nomine digna parum solliciti; & tamen audacter sperant, in Gloria Christi se fore consortes, cujus in vita, ceu in via, non student esse sectatores. O quam multos (nomine tenus Christianos) deludit hæc spes, aut potius præsumptio! adeò scilicet ignavos, aut ignaros, ut Nomen tam sanctum sanctioris vitæ calcar esse nesciant; Nos Christiani potius esse, quam dici velimus.

Quid facto opus? Ecce, Spe-

Speculum *Vitæ Christi est. Inspice,* ô Christiane, *tuamque compone: &, quia rectum sui pariter & obliqui regula est, in Illa decorem multum, variasque virtutes observa; in tua maculas & Vitia; sed tanto facilius eluenda, quo diligentius* Speculum sine macula *consules.*

Illud ergo semper obversetur oculis tuis, & in Christi Vita meditare die ac nocte, ut vitæ tuæ vitia & Christi virtutes agnoscas, illorum odium, harum amorem & imitandi desiderium concipias. Meditatio enim notitiam parit, illuminat intellectum, affectum excitat, & voluntatem accendit. At vero ignoti nulla cupido; & quid mirum, si paucos Christus habeat imitatores? Meditari enim Christi Vitam ac gesta piget, & imitari libeat?

Tu verò ô Christiane *de præsentis* Rosarii *usu pauca accipe. Totam Christi Vitam breviter exhibet: sed uberem satis, ni fallor, meditandi materiam suggerit. In priori parte versuum mysterium seu punctum ex vita & gestis Christi proponitur, in posteriore affectus aliquis pius ex prioribus elicitus, maximè virtutis indicatæ desiderium exprimitur.*

Distribuitur autem in quinque Sect. seu Decades.

I. *Infantiam & Adolescẽtiam Salvatoris usque ad Baptismum continet.*

II. *Vitam Christi usque ad Passionem describit.*

III. *Passionem Christi usque ad Crucifixionem.*

IV. *Crucifixionem & Gesta in Cruce ad mortem usque.*

V. *Gesta post mortem, denique Resurrectionem, Ascensionem, &c.*

Serviet hoc Rosarium *cũ aliàs, tum sacra Communione & Missa, piè peragenda & audienda. Cum enim utraque sit memoriale Passionis Dominicæ, vix melius aliunde, quam ex his ipsis mysteriis peti potest Exercitium.*

Ut verò fructum tibi Rosarii *præsentis usus majorem adferat, fac ubicunque aliquam Christi Virtutem cernis aut legis, protinus cordis affectum elicias, qui virtuti aut rei gestæ magis respondeat.*

Varii autem sunt affectus animi, *operi tam pio cõgruentes, quibus irrigari subinde meditatio debet, aliàs inanis, sterilisque futura. Accipe eos breviter unà cum praxi.*

1. *Compassionis in adversis, Congratulationis in lætis.* Condoleo tibi ex animo, Domine, tam indigna & acerba, pro me indigno patienti, &c.

2. *Compunctionis ac Contritionis.* Heu me quia peccavi, doleo, quia Tibi tot dolorum caussa fui. An vilescam mihi ipsi, qui scio me emptum pretio tam magno? parvine æstimabo animam meam, cujus pretium sanguis Christi est? An rursus pecca-

bo infelix ego, pro cujus peccatis tanta passus est Filius Dei?

3. *Spei ac gaudii.* Mihi adhærere Deo bonum est, & ponere in Deo spem meam. Quid non sperem à te, qui tanta fecisti & passus es propter me, ô Deus meus, & unicum refugium meum?

4. *Laudis ac gratiarum actionis.* Quid retribuam tibi Domine pro omnibus quæ retribuisti mihi? Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.

5. *Imitationis.* Exemplum reliquisti nobis ô Domine, & vis ut sequamur vestigia tua. Da quod jubes, & jube quod vis.

6. *Admirationis.* Quis es tu Domine, & quis sum ego! Tu qui pateris, Deus ac Dominus es, justus ac innocens: Ego vilis servus, terræ vermis, & peccator, qui pœnas merui, quas tu sustines. ô prodigium!

7. *Amoris.* O dulcis Iesu, salus & vita mea; omnia opera tua Domine tuum mihi loquuntur amorem. è cœlo te traxit Amor, & in Virginis uterum compegit: Amor te cruci confixit, & quid me separabit à charitate tua! Vtinam nec vita, nec mors, nec ulla sors hoc valeat.

In his ergo affectibus pro qualitate materiæ exercendi mens; & meditatio vitæ & passionis Christi condienda est; sed eorum praxin in singulis punctis, exhibet sequens Rosarium, & plenius te docebit unctio Spiritus. Potissima tamen affectuum Contritionis & Imitationis cura erit, præsertim Incipientibus. Hic enim præcipuus est Passionis fructus, ex ea peccati odium, & virtutis amorem haurire. Quid autem efficacius ad peccati fugam, quam si cogites, Quanta oportuit Christum pati ut nos à peccatis eriperet? *Quid potentius ad virtutis amorem, quam si cogites:* Deus homo factus est, ut in carne visibilis, & nobis similis, virtutum exempla imitanda proponeret.

Porrò in hoc Rosario hæ Virtutes potissimum observandæ: Humilitas, Obedientia, Mãsuetudo, Patiẽtia, Misericordia, Charitas, &c. *Has & similes notæ, imitare, & alios pios circa easdẽ affectus exerce. Non deerit huic studio Christus, qui quos Vita sua docet Exemplis, Gratiæ quoque præsidiis ducit: & sequentes se tandem æternis Gloriæ præmiis coronabit.*

ROSARIVM
D. N.
IESV CHRISTI.

Præcipua Vitæ ac Passionis ejus puncta, grata brevitate complectens: & uberem meditandi materiam, facilemque praxin suppeditans.

SVmme Pater ô Creator,
Iesu clemens ô Salvator,
Spiritus ô Conservator;
Deus regens Omnia.
Mundo, precor, corde præsta,
Nostro pro salute gesta
Recolam mysteria.
Iesu Matrem selegisti,
Et Serpentem contrivisti
Germine virgineo.
Matris tuæ me clientem,
Ac materno confidentem
Fove patrocinio.
Iesu cœtus te Sanctorum
Iuncti Choris Angelorum,
Mundi laudant Iudicem.
His cum laudes me promentem,
Sed ob noxas metuentem
Clemens audi supplicem.
Credo in Deum?

DECAS I.

Iesu Thronū Majestatis,
Sumens formam vilitatis,
Nostri caussa deseris.
O fac nobis ad salutem
Tantus Amor det virtutē,
Et nos jungat Superis.
Pater noster.

Iesu Virgo Salutata
Te concepit fœcundata
Spiritus per gratiam.
O fac Deum te tremendū
Casto semper amplectendum
Pectore concipiam.
Ave Maria.

Iesu Mater Te gestabat,
Dum per mōtes festinabat
Visitans Elizabeth.
O si Mater Dei digna,
Iuncta Prole tam benigna
Me frequenter visitet.
Ave Maria.

Iesu Mater præter morem
Virgo parit Te, dolorem
Nesciens Puerpera.
Charitate fac perfecta
Flagret in Te mēs affecta,
Quam non frangant aspera. *Ave Maria.*

Iesu tui Terræ fines;
Sed vix, caput quo reclines,
Mundo nascens invenis.
Et quid ampla meditari,
Vel terrenis gloriari
Mēs præsumit hominis?
Ave Maria.

Iesu, natum Te Pastorum
Visit plebs & Angelorum
Canit vox lætitiam.
Tuæ laudis fac amantem,
Vt æternam tibi cantem
In Excelsis gloriam.
Ave Maria.

Iesu Deus & Salvator,
Legi pares ut peccator
Circumcidi sustinens.
O fac carnē, sensus vagos,
Circūcidat mores pravos,
Mens superna sapiens.
Ave Maria.

Iesu Reges Te dotantes,
Regem Regū venerantes,
Vultu colunt cernuo.
Quā tot donis mihi datis,
Vicem reddam charitatis?
En me *Totum* tribuo.
Ave Maria.

Iesu Legi se subdentes
Deo sistunt Te Parentes,
Nulla quos lex obligat.
O fac mihi cor sit rectum,
Omnem semper quod affectum
Lege tua dirigat.
Ave Maria.

Iesu neci Te quærentem
Regem fugis, sævientem
Cædibus Infantiæ.
Cunctos me fac declinare,
Qui me possent spoliare
Tuæ vita gratiæ.
Ave Maria.

Iesu Mater ut absentem
Dolens quærit Te, docentem
Templo gaudēs reperit.
Fœlix qui Te custodire,
Vel amissum reperire,
Mox quærendo poterit.
Ave Maria.

O Potens audi nos Creator,
Audi Clemens ô Salvator,
Audi Sancte Gubernator,
Deus meus, & omnia.
Ora Dulcis ô Maria,
Placa Natum Mater pia;
Tu solamen sis in via;
Ille salus, Patria.

DECAS II.

Iesu fonte baptizaris,
Placens *Patri* declararis;
Testis adest *Spiritus*.
O si *Vita* salutari
Fonte laver, ut probari
Possim tibi penitus.
Pater noster.

Iesu postquam jejunasti,
Quam potenter profligasti
Satanæ versutias!
Ne fraus mala me confundat,
Fortis fide mens retundat
Dæmonis nequitias.
Ave Maria.

Iesu vocas Piscatores,
Et sequũtur Te, Doctores
Mox futuri Gentium.
O fac, intus Te vocantem
Mox sequamur; sed cunctantem
Gressum trahe mentiũ.
Ave Maria.

Iesu Sponsos cohonestas,
Dum rogãte *Matre* præstas
Vinum, præsens nuptiis.
Fac amicos ordinatis,
Te præ cunctis charitatis
Prosequar officiis.
Ave Maria.

Iesu terras peragrando,
Et ubique prædicando,
Quanta fers incõmoda!
Pro Te frigus & sudorem,
Famem, sitim, & laborem
Mente feram placida.
Ave Maria.

Iesu zelo charitatis
Flagrans, ô quot à peccatis
Reparas ad gratiam!
O si meos primũ mores,
Dein curem peccatores,
Tuam zelans gloriam.
Ave Maria.

Iesu multas diu Gentes
Te docentem sustinentes
Verbo, Cibo recreas.
O si corpus conservante,
Sed cor magis confirmãte
Cibo semper nutrias.
Ave Maria.

Iesu doces, facis mira,
Sanas morbos; pellis dira,
Sed quid refers? Odia.
Mente semper fac benigna
Bona præstẽ; nec maligna
Movear Invidia.
Ave Maria.

Iesu monte Thabor grandis
Majestatis typum pandis;
Dans prægustũ Gloriæ.
O si vita nunc insonte
Feram celso tandẽ Monte
Præmia victoriæ.
Ave Maria.

Iesu petis Solymorum
Vrbem, deflens tot malorum
Cladibus obnoxiam.
O si tui vis Amoris
Mihi præstet vim Doloris,
Et malorum veniam.
Ave Maria.

Iesu vili Te vendentem
Cerno Iudam, & prodentẽ
Deum pro Pecunia.
Vnum tui fac Amorem
Esse mihi potiorem
Bona super omnia.
Ave Maria.

O Potens audi nos Creator,
Audi Clemens ô Salvator,
Audi Sancte Gubernator,
Deus meus & Omnia.
Ora Dulcis ô Maria,
Placa Natum Mater pia,
Tu solamen sis in Via,
Ille salus, Patria.

DECAS III.

Iesu Deus & Magister
Lavas pedes ut minister,
Damnans arrogantiam.
Lava, precor, me sordentē,
Et quæ forsan fœdat mentem,
Elue superbiam.
Pater noster.
Iesu Pascha dum fecisti,
Tuis Cibum Te dedisti,
O stupenda charitas!
Panis Vive me conforta;
Ne me vincāt fors adorta
Mundus, Caro, Sathanas. *Ave Maria.*
Iesu sanguinem sudabas,
Orans Horto, cū Te dabas
Patris in arbitrium.
O si cor des resignatum;
Et quod semper sit paratū
Duci per imperium.
Ave Maria.
Iesu lupis tradebaris,
Sed ut ovis ducebaris,
Mox futurus victima.
Omnis expers sim iācoris,
Sed affectum fac Amoris
Cordis gerant intima.
Ave Maria.
Iesu tractus per furentes,
Tuos cernis fugientes;
Quis non tecum plangeret? (tes;
Fac adversis nos constan-
Sic secundis non nutantes;
Nil à te nos separet.
Ave Maria.
Iesu vinctus accusaris,
Quin & siles dū culparis;
Iræ procul motibus.
Fac me linguā refrenare,
Sensus omnes castigare
Pravis ab affectibus.
Ave Maria.

Iesu Petrus te negavit,
Sed flens crimen expiavit
Tuæ vi Clementiæ.
O si nunquam Te negarē,
Vel me reū mox purgarē
Fletu Pœnitentiæ.
Ave Maria.
Iesu falsò judicaris,
Alba veste subsannaris,
Iudex summæ Gloriæ.
Fac me nullum judicare,
Solum sciam me damnare,
Vitæ judex propriæ.
Ave Maria.
Iesu dirè flagellatus,
Pugnis, sputis es fœdatus;
Purus omni vitio.
O quā dignus sum puniri!
Sed da pœnis his muniri
Mortis à supplicio.
Ave Maria.
Iesu spinis coronaris,
Et illusus adoraris,
Regens orbem nutibus.
O fac zelo semper vero,
Affectuque Te sincero
Dignis colam laudibus.
Ave Maria.
Iesu Præses Te spectandum (dum
Foras ducit; sed damnan-
Plebs dimittit Barrabā.
Absit ducar hoc errore,
Vt tam diræ gentis more
Quidquam Tibi præferam.
Ave Maria.
O Potens audi nos Creator,
Audi Clemens ô Salvator,
Audi Sancte Gubernator,
Deus meus & omnia.
Ora dulcis ô Maria,
Placa Natum Mater pia,
Tu solamen sis in via,
Ille Salus, Patria.

DECAS

DECAS IV.

Ieſu Crucem dũ portabas,
Heu quã mole laborabas!
O ſi poſt te gradiar!
Eja Crucem fac tollendo,
Et conſtanter Te ſequẽdo
Fructũ crucis adſequar.
Pater noſter.

Ieſu veſte denudaris,
Sed heu, quantũ cruciaris
Cauſſâ verecundiæ!
Facme nunquam ſpoliari,
Qua nos decet perornari,
Veſte pudicitiæ.
Ave Maria.

Ieſu dirè Te diſtentum
Crucifigunt, ô Tormentũ
Vitã præſtans Homini!
Abſit mihi gloriari,
Niſi lytro ſalutari,
Et in Cruce Domini.
Ave Maria.

Ieſu trina Nomen lingua
Tibi ponit Gens maligna
Læto fulgens omine.
Precor *Ieſu Nazarene*
Salva nos, nam pendet plenè
Salus ab hoc Nomine.
Ave Maria.

Ieſu Patri pro tuorum
Culpa ſupplex ſis Tortorũ:
Sic nos docẽs vincere.
Hoſtes amem, ſed nõ fictè
Zelo quæram ne vindictæ
Mala malis reddere.
Ave Maria.

Ieſu ſummi Fons ô Boni,
Quam clementer das Latroni
Pœnitenti veniam!
Cor contritum mihi dona,
Vt hinc migrans tecum bona
Paradiſi capiam.
Ave Maria.

Ieſu Matrem commendabas,
Et Ioannem, quẽ amabas,
In ſolamen mutuum.
Fac Amborum mihi cura
Semper adſit in preſſura
Salus & auxilium.
Ave Maria.

Ieſu clamas voce triſti,
Vtquid, Pater, me liquiſti?
O tormenta fortia!
A Te nunquã derelinquar,
Ne tentatus fortè vincar
Mortis in anguſtia.
Ave Maria.

Ieſu ſiti flagras totus;
Sed, heu, quales tibi potus
Gens propinat impia!
Memor potus tam amari,
O quam velim refrenari
Carnis deſideria!
Ave Maria.

Ieſu culpam Protoplaſti
Morte luens, cõſummaſti
Redemptoris munia.
Cor Amoris vi concepta
Ad implẽda duc Præcepta,
Sanctaque Conſilia.
Ave Maria.

Ieſu vita dum migrabas,
Temet Patri cõmendabas.
Heu Sol luget obitum.
Fac extrema mortis hora
Meum Tibi ſine Mora
Reddam gaudens ſpiritum.
Ave Maria.

O Potens audi nos Creator,
Audi Clemens ô Salvator,
Audi Sancte Gubernator,
Deus meus, & omnia.
Ora dulcis ô Maria,
Placa Natum Mater pia,
Tu ſolamen ſis in Via,
Ille Salus, Patria.

DECAS V.

Ieſu noſtros ob reatus,
Inſons duræ Morti datus,
Reis donas veniam.
O per ſacræ Mortis fru-
ctum, (ctum
Fac,ne ſequens carnis du-
Mala morte peream.
Pater noſter.

Ieſu cor dum perforatur,
Fons Amoris dilatatur;
Corda rigans arida.
Salvatoris patent fontes,
Quid haurire vetat ſontes
Aquas in lætitia?
ve Maria.

Ieſu Cruce Te pendentem
Cernens Mater, heu quo
mentem
Senſit enſe ſauciam!
Cor da Cruci ſic affixum,
Vt Te Ieſum crucifixum
Scire ſolum cupiam.
Ave Maria.

Ieſu tandem ſepeliris,
Et aromate condiris;
Heu quos inter gemitus!
In Te meam ſepeliri
Mentẽ præſtes, & condiri
Vnctione Spiritus.
Ave Maria.

Ieſu limbum ſpoliaſti,
Dum captivos liberaſti,
Triumphator nobilis.
O fac cunctis ſolvar malis,
Nec Inferni tam pœnalis
Stringar unquam vin-
culis. *Ave Maria.*

Ieſu victa Reſurgebas
Morte, mœſtis apparebas
Conſolator cordium.
Fac à morte vitiorum
Redivivus te decorum
Expers cernã ſordium.
Ave Maria.

Ieſu comes queîs iviſti
Petens Emaus, non fuiſti
Cognitus à ſociis.
O ſi fruar Te præſente,
Nec abducar unquã mẽte
Tuis ab eloquiis.
Ave Maria.

Ieſu Cœlos Aſcendiſti,
Et Triumphans accepiſti
Summũ Cœlo bravium.
Vt & ego comprehendam
Sic fac curram (nec offen-
dam)
Per hoc mundi ſtadiũ.
Ave Maria.

Ieſu Cœlo Paracletum
Mittens, ſacri Gregis cœ-
tum
Sancto reples Pneumate.
O per Numen Veritatis,
Noſtra reple pietatis
Pectora chariſmate.
Ave Maria.

Ieſu Matrem exaltaſti
Supra Cœlos, & ornaſti
Super omnes Gloria.
O mi Ieſu me defende;
O de Cœlis huc intende
Mater plena Gratia.
Ave Maria.

Ieſu Iudex es venturus,
Et mercedem redditurus
Factis noſtris ſimilem.
Mitem te nunc in Amore
Colam, ne tunc in Furore
Sentiam terribilem.
Ave Maria.

O Potens audi nos Creator,
Audi Clemens ô Salvator,
Audi Sancte Gubernator,
Deus meus & Omnia.
Ora Dulcis ô Maria,
Placa Natum Mater Pia,
Tu ſolamen ſis in Via,
Ille Salus, Patria.

AFFECTUS ANIMÆ Devotæ, Rhythmis expressi,

Ad Membra Iesu Christi Crucifixi.

DECAS I. Die Dominica AD PEDES.

SAlve Iesu *Dux Sanctorum,*
Mundi Lux, Rex Angelorum,
Via, Vita, Veritas.
Pax & Salus Filiorum,
Tua quos, ô Vir Dolorum,
Gignit Mors & Charitas.

Pater Nost. Ave Maria.

Iesu summæ Rex virtutis,
Victor mortis, Dux salutis
Tuæ Crucis me consortem
Fac, ut tecũ gustãs mortẽ,
Fiam consors gloriæ.
Culpa terret hoc poscẽtẽ,
Sed Crux visa fulcit mẽtem:
Quin affixum dũ te cerno,
Toto corde me prosterno,
Spe subnixus veniæ.
Clavos pedum, plagas duras,
Et tam grandes, heu, fissuras
Palpans, lætor ex affectu;
Sed horrescit in aspectu
Mens defixa vulnerum.
Tantæ grates charitati
Quas agemus sic salvati?
O quis amor iste grandis,
Tale sumens reparandis,
Perditis remedium.
Dulcis Iesu, Deus fortis,
Tu pars meę summa sortis
Habens Te quid non habebo?
Mundum lucrans quid valebo
Sine tuo Numine?
Plagas pedum rubicundas,
Et cavernas tam profundas
O si detur introire;
Vt dum tempus instat irę,
Protegar à fulmine.
Coram cruce procumbentem,
Tuos Pedes amplectentẽ,
Bone Iesu non me sperne;
Sed ut Magdalenam cerne
Tuis pronam Pedibus.
In hac Cruce stãs erectus,
O si spectet me Dilectus;
Sicut Petrum tunc respexit,
Quando lapsus resurrexit
De peccati sordibus.
Quæram Iesum, sed in Cruce;
Nec spe fallar ipso duce.
O per Nomen salutare,
Anhelantem amplexare,
Et sub alis protege.
O per sacros precor, pedes,
Duc nos tecum cohæredes.
Pedes nostros per desertum
Ambulantes in incertum,
Viâ pacis dirige.

DE-

DECAS II, Feria II, AD GENVA.

SAlve Iesu *Dux Sanctorum,*
Mundi Lux, Rex Angelorum,
Via, Vita, Veritas.
Pax & Salus Filiorum,
Tua quos ô Vir Dolorum,
Gignit Mors & Charitas.

Pater Nost. Ave Maria.

Christe Iesu fons bonorum,
Spes & Vita peccatorum,
Agnus purus, verus Deus,
Crucis ligno tanquã reus,
Lassis pendes Genibus.
O quam pauper ! O quam nudus !
Qualis, heu, in Cruce ludus
Deus homo fuit factus!
Sponte tamẽ non coactus,
Traditus tortoribus.
Iesu nostræ spes salutis;
Et Redemptor servitutis.
Tune servis redimendis
Servus factus huc descendis
De Cœlorum culmine!
O Majestas infinita,
Sic pro nobis inanita !
Quid pro tali charitate
Non dem tota voluntate?
Quid pro fuso sanguine?
O vis miræ charitatis,
Sic succurrens desperatis !
Nonne Tibi tam Cœlestes,
Et inferni, quam Terrestres
Iure curvant genua?
Vacillantes Tu firmasti,
Tu trementes confortasti;
Quin elisos erexisti,
Compeditos Tu solvisti;
Cœli planans ardua.
Amor tuus, amor fortis,
Non extinctus aquis mortis.
Per hunc piâ ſmihi curâ
Precor adsis in pressura;
Fac à morte liberer.
Quid, heu, miser sum facturus,
Actu vilis, corde durus?
Nonne vivam Salvatori,
Qui non fugit pro me mori
Ne sons ego morerer?
Tui tractus per amorem
Ecce sequor in odorem;
Impar quidem charitate;
Sed pro tua pietate
Supple, vel dissimula.
Æquo minus est quod præsto;
Corpus obstat hoc quod gesto.
Sed tu vides imperfectum,
Et tu solus qui defectum
Vindices à macula.

DECAS III, Feria III.
AD MANVS.

SAlve Iesu *Dux Sanctorum*,
Mundi Lux, *Rex Angelorum*,
Via, Vita, Veritas.
Pax & Salus Filiorum,
Tua quos ô Vir Dolorum,
Gignit Mors & Charitas.

Pater Nost. Ave Maria.

Christe Iesu Pastor bone,
Heu, quam lassus ex agone;
Sed & Crucis mole fractus,
(Quam portasti procul tractus)
Fixis pendes manibus!
Manus sanctæ quid fecistis?
Vnde sic commeruistis,
Ramis diræ Crucis jungi;
Et crudeli ferro pungi,
Quæ servistis omnibus?
En ut Sanguis circumquaque
Manu fluit ex utraque.
Heu cruore purpuratæ!
Manus clavis perforatæ!
O salutis pretium!
Manus Cruci copulatas,
Sed ad opem non ligatas,
Rebus duris contemplabor;
Nec me vana spe solabor
Contra moræ tædium.
Stipulantur quas exponis
Manus cœli plenæ bonis;
Queîs auditum, & loquelam,
Visum dabas & medelam
Miserator omnium.
Optans per te reddi sanus,
Tuas supplex posco Manus.
Sana me, & salvus ero;
Potes enim (quid ni spero?)
Medice languentium.
In tam larga charitate,
Num fraudabor bonitate?
O per Crucem, precor, almam,
Perduc nos ad Crucis palmam,
Profligatis hostibus.
Caussâ mei sic extensus,
In te meos trahe sensus:
Meum posse, velle, scire,
Fac à Cruce non abire,
Sed adstringe Manibus.
Manus ô quæ nos plasmastis,
Et corruptos reparastis!
Quidnam reddet bonis tantis,
Plagis duris, rivis Sanctis
Pauper & inutilis?
En cruore tuo lotum
Tibi me jam dedo totum.
Tuæ sanctæ Manus istæ
Me defendant Iesu Christe,
Cunctis in periculis.

DECAS IV. Feria IV.

AD LATVS.

SAlve Iesu *Dux Sanctorum*,
Mundi Lux, Rex Angelorum,
Via, Vita, Veritas.
Pax & Salus Filiorum,
Tua quos, ô Vir Dolorum,
Gignit Mors & Charitas.

Pater Nost. Ave Maria.

O Salvator summè bonus,
Ad parcendum mirè pronus.
Heu quid ita laniatus,
Cur flagellis sic aratus
Cruce pendes horrida?
Ecce Latus Salvatoris,
In quo latet vis amoris,
Vndâ manans & cruore,
Sacro beat nos liquore;
Corda rigans arida.
Ecce latus quod palpavit,
Fide Thomas dum nutavit.
Eja nobis hîc jucunda
Porta patet ad fecunda
Salvatoris pascua.
Huc anhelans appropinquo; (quo,
Qui in multis, heu, delin-
Sed qua miser ausim fronte,
Si non ipse boni fonte
Traheret ad ardua?
O fons dulcis super vinum,
Virus pellens serpentinum!
Qui sititis huc venite,
Et gaudentes hinc haurite;
Dum fons Vitæ scaturit.
Plaga rubens aperire;
Fac cor meum Te sentire:
O si detur introire,
Quid tunc amplius sitire
De terrenis poterit?
O quam dulcis sapor iste,
Quo gustaris Iesu Christe!
Hoc imbuta mens sapore,
Mirum si non ex amore
Carnis rumpit vincula.
Tuum Latus en contingo,
Et ardenter ad me stringo.
Iuxta te me, Iesu, pone;
Nam sic luctans cum Dracone
Non timebo jacula.
In hac fossa me reconde;
Induc meum cor profundè;
Vbi degens convalescam,
Et in pace requiescam
Vi securus hostium.
Horâ mortis fac reatus
Expers, tuum petam latus,
Cui jungar cum Beatis;
Nec involvar præparatis
Laqueis venantium.

DECAS V. Feria V.
AD PECTVS.

SAlve Iesu *Dux Sanctorum,*
Mundi Lux, Rex Angelorum,
Via, Vita, Veritas.
Pax & Salus Filiorum,
Tua quos, ô Vir dolorũ,
Gignit Mors & Charitas.

Pater Nost. Ave Maria.

O Lux Mundi Christe Deus,
Cœli decus, Amor meus.
Pulso Pectus venerandũ;
O si pandas ad intrandum
Vitæ domicilium!
Summæ thronus hîc virtutis,
Formâ latens servitutis.
Hîc voluptas Beatorum;
Hîc solamen Afflictorum,
Inopum refugium.
Eja Christe tuum Pectus
Meos trahat hinc affectus:
O si vagos comprehendat;
Et algentes mox succendat
Tui flamma pectoris!
Pectus mihi præsta mundum,
Pium gaudens & jucundum,
Forte, constans, & benignum;
Vides quam nil cælo dignum
Mole queam Corporis.
Pectus Cœli stillans rore
Dulci trahit nos odore.
En hoc nostrum cœlo satum,
Sed terrenis inquinatum,
Tu de Cœlis imbue.
Splendor Patris & figura,
Dare gaudens ex natura;
Desolatis & egenis,
Bonitatis undâ plenis
Cataractis influe.
O prædulce Iesu pectus,
Tuo fiam dono rectus,
Vt immunis à peccatis,
Vi transcendam charitatis
Carnis desideria.
En abyssus hîc Sophiæ,
De qua vena mentis piæ
In Dilectum quondam fluxit,
Dum recumbens illinc suxit
Abdita mysteria.
Hîc thesaurus bonitatis,
Arca vivens Deitatis;
Officina charitatis,
Et totius Trinitatis
Nobile triclinium.
Eja sanctum Dei Templum,
Vitæ norma, Lux, Exemplum,
O totius Author boni,
Fac Electis nos apponi,
In terra viventium.

DECAS VI. Feria VI.

AD COR.

SAlve Iesu *Dux Sanctorum*,
Mundi Lux, *Rex Angelorum*,
Via, Vita, Veritas.
Pax & Salus Filiorum,
Tua quos, ô Vir Dolorum,
Gignit Mors & Charitas.

Pater Nost. Ave Maria.

O divinum Cor aveto,
Te saluto corde læto.
Te complecti me delectat:
Istud unum quod affectat
Cor ad Deum sitiens.
O quis amor Cor urebat!
Quis Te zelus tunc urgebat!
Cum te prorsus exhaurires,
Vt te nobis impartires,
O fons indeficiens!
O mors dira, mors amara!
Vah immitis, & avara:
Quæ nec Iesum præteristi;
Quin hunc telo feris tristi,
Rumpens Cor dulcissimum.
O per mortem quam tulisti,
Et Cor fodi permisisti;
Meum, precor, Intellectũ,
Redde simul & Affectum
Cordi tuo consonum.
In medullam cordis mei
(O fac summæ dator spei)
Tuus amor inseratur;
Meus in Te transferatur,
His caducis altior.
Quisquis amat, sed sincerè,
Hoc quod loquor, sentit verè:
Nullus modus est Amori;
Pro Dilecto cogit mori
Amor morte fortior.
Amans vivit per amorem,
Nescit moras, vincit morem.
Quidquid jubet Prædilectus,
Promptus capit hoc affectus,
Nulli cedens aspero.
Sit hæc prima mihi cura,
Vt Te mente quæram pura.
O quam verè tunc lætabor,
O quam felix gloriabor;
Iesum cum possedero!
Pande cordis tui sinum;
Scis queis meum sit vicinum.
En, mi Iesu, cor paratum,
Cape, ne vis Potestatum,
Caro, Mundus rapiat.
Huc anhelat, huc movetur,
Vbi cubet, & moretur.
Nil præ Iesu lubet scire;
Nec terrenum quid ambire,
Vt te solum sapiat.

DE-

DECAS VII, Sabbato, AD CAPVT.

SAlve Iesu *Dux Sanctorum*,
Mundi Lux, *Rex Angelorum*,
Via, Vita, Veritas.
Pax & Salus Filiorum,
Tua quos ô Vir Dolorum,
Gignit Mors & Charitas.

Pater Nost. Ave Maria.

Caput spinis coronatum
Totum languet cruentatum;
Pugnis livet conquassatum.
Sputis horret deformatum.
O Cœlorum Gloria!
Iesus forma speciosus;
At malignis sic exosus;
Ah quem præfert nunc horrorem,
Cujus spectãs in decorem
Cœli gaudet curia!
Priscus vigor, flos & vigor
Quo recessit, Iesu, miror.
Vt lux solis in defectu,
Sic appares in aspectu,
Nec est Tibi species.
O mi Iesu sic affectus,
Pro me vilis & despectus;
Cum favoris tui signo
Tua, precor, sit indigno
Clara mihi facies.

Rubent oculi madentes;
Livet os; vacillant dentes.
Genæ diris tument plagis;
Aures dolent vulsæ, magis
Saturæ convitiis.
Hunc ô vultum dulcis Nati
Cerne Pater, & placati
Lucem vultus mox ostende;
Et à justis nos defende
Criminum suppliciis.
Iesu Cœtus Militantis
Caput, atque Triumphantis:
Fac per Caput sic tractatum,
Ne sim membrum delicatum
Sub spinoso Capite.
Fac ut consors Passionis,
Ejus quoque doner bonis.
Quin per Crucem tecum mori
Præsta Crucis amatori,
In hoc vitæ tramite:
Sed cum portus instat mortis,
Sis adjutor, quæso, fortis.
In supremâ mortis horâ,
Veni Iesu sine mora,
Cum salutis anchora.
Cum me voles hinc migrare,
Bone Iesu, dux appare.
Esto clemens Advocatus;
Nec ut Iudex implacatus
Mea penses opera.

HYMNVS

HYMNVS RHYTHMICVS

In laudem S. Crucis.

LaudesCrucis attollamus,
Nos qui Crucis exultamus
Speciali gloriâ.
Nam per Crucem triumphamus,
Inimicum superamus
Felici victoriâ.
Dulce melos tangat Cœlos,
Dulce lignum, dulci dignũ
Credimus melodia.
Voci vita non discordet,
Dum vox vitam non remordet,
Dulcis est symphonia.
Servi Crucis Crucem laudent,
Qui per Crucem sibi gaudent
Vitæ dari munera.
Dicant omnes, & dicant singuli,
Ave salus totius seculi:
Arbor salutifera.
O quam felix, quam præclara
Fulget hæc salutis ara,
Rubens Agni Sanguine!
Agni sine macula,
Qui mundavit secula
Ab antiquo crimine.
Hæc est scala peccatorum,
Per quam Christus Rex Cœlorum,
Ad se traxit omnia.
Forma Crucis hoc ostendit,
Quæ terrarum comprehẽdit
Quatuor confinia.
Nova fulgent Sacramẽta,
Sed en typis quot contẽta
Crucis sit religio.
Lignũ dulces aquas fecit,
Ligno silex aquas jecit,
Moysis officio.
Nulla salus est in domo,
Nisi Cruce munit homo
Superliminaria.
Neque sensit gladium,
Nec amisit filium,
Quisquis egit talia.
Ligna legens in Sarepta,
Spem salutis est adepta
Pauper muliercula.
Sine lignis fidei,
Nec Lecythus olei,
Valet nec farinula.
In Scripturis sub figuris
Ista latent, sed jam patent
Crucis beneficia.
Reges credunt, hostes cedũt
Sola Cruce, Christo duce,
Vnus fugat millia.
Ista suos fortiores
Semper facit & victores;
Morbos sanat & lãguores,
Reprimit Dæmonia.
Dat captivis libertatem,
Vitæ confert novitatem,
Ad antiquam dignitatem
Crux reducit omnia.
O Crux lignũ triumphale
Mundi vera salus vale!
Inter ligna nullum tale
Fronde, flore, germine.
Medicina Christiana,
Serva sanos, ægros sana,
Quod non valet vis humana
Tuo fit munimine.
Assistentes Crucis laudi
Consecrator Crucis audi,
Eja servos tuæ Crucis
Posthanc vitã veræ lucis
Transfer ad palatia.

Quos tormẽto vis ſervire,
Fac tormenta non ſentire.
Sed cum dies inſtat iræ,
Fac nos clemens introire
Ad æterna gaudia.

HYMNVS

Rhythmicus, repræſentãs æterno Patri Vitam, Paſſionem, ac merita Chriſti.

Protector noſter aſpice Deus, & reſpice in faciem Chriſti *tui*. Pſalmo 83.

PAter ſummæ Majeſtatis
Recordare Charitatis,
Qua das mundo Filiũ.
Recordare Pietatis,
Qua de Throno Deitatis
Intrat hoc Exilium.
Recordare Ieſu Chriſti,
Cur quem Parem genuiſti
Formâ ſervi naſcitur?
Recordare, quod Salvator
Legiparens ut peccator,
Carne circumciditur.
Recordare, quia natus
Et in fœno reclinatus
Per tres Magos colitur.
Recordare Simeonis,
Per quem Matri Paſſionis
Gladius exponitur.
Recordare, quia Deum
Ad perdendum velut reũ
Herodes perſequitur.
Recordare cruciatus,
Queîs à Matre carus Natus
Et à Ioſeph quæritur.
Recordare Pater mitis
Æſtus, gelu, famis, ſitis,
Quibus ſæpè quatitur.
Recordare, quia laſſus,
Vẽtos, imbres, dura paſſus
Circumquaq; graditur.
Recordare, quod laborãs,
Docens, ſanans, nec non orans
Tædio non frangitur.

PARS II.

REcordare, cur Magiſter
Pedes ſuis, ut miniſter
Humi ſtratus abluit.
Recordare Pietatis,
Et quo zelo Charitatis
Cibum ſeſe præbuit.
Recordare, quo mœrore,
Quo pavore, quo dolore,
Orans horto ſtringitur.
Recordare, quia poris
Reſolutis, vi tremoris
Sanguine perfunditur.
Recordare, quo tumultu,
Quibus dolis, quali vultu,
Mitis Agnus capitur.
Recordare, quia vinctus,
Et latronis inſtar cinctus
A miniſtris trahitur.
Recordare, quia tuſus,
Laceratus, & illuſus
Humi dure ſternitur.
Recordare, quia Ieſus
Stans velatus, palmis cæſus
Prophetare cogitur.
Recordare, qua corona
Cuncta comprehendens dona
Sanctum caput cingitur.
Recordare, quod exutus,
Flagellatus & conſputus
Purpura contegitur.
Recordare quam modeſtè
Vadit alba cinctus veſte,
Sed à cunctis ſpernitur.
Recordare, quia gratis
Accuſatus, ab ingratis
Tandem morti traditur.

Re-

Recordare, quia justus
Condemnatur, & injustus
Barrabas dimittitur.

PARS III.

Recordare, quale pondus
Crucis portat, quia mundus
Mole culpæ premitur.
Recordare, quia Cruci
Per iniquos irâ truci
Innocens affigitur.
Recordare, quia vermis,
Et nõ homo tam inermis,
In altum erigitur.
Recordare, quod invictus
Victor tanquam maledictus
Sic pendere cernitur.
Recordare, quali zelo,
Natus à Te missus Cælo
Tot indigna patitur.
Recordare, quanto luctu,
Viso ventris sui fructu,
Pia Mater angitur.
Recordare, quo sermone
Mira Christi pro Latrone
Pietas exprimitur.
Recordare, potum fellis,
Et aceti, quod tenellis
Labiis apponitur.
Recordare, quo pavore
Eli clamans in dolore,
Se relictum queritur.
Recordare, quem tremorẽ
Terra præfert, Sol horrorem,
Dum Lux Mundi moritur.
Recordare, quo livore
Manat unda cum cruore,
Dum cor Nati foditur.
Recordare, quo mucrone,
Charæ prolis in agone
Pectus Matris scinditur.
Recordare, per quem planctum
Corpus ejus sacrosanctum
Cruce mox deponitur.
Recordare, quo conductu,
Quanto fletu, quali luctu
Sepulturæ traditur.
Recordare, precor, Nati,
Cur volebas tot hunc pati
Pœnas & opprobria?
Recordare, quo Majestas,
Quo par Tibi se Potestas,
Quo demisit Gloria.
O quæ traxit vis Amoris,
Vt portaret tot doloris
Innocens supplicia!
Verè summæ Pietatis,
Et immensæ Charitatis,
Isthæc sunt indicia.
In hac ergo tam fœcunda
Charitate nos emunda
Vitiorum sordibus.
O fac Christi cicatrices
Charitatis dent radices
Nostris fixas cordibus.
Amen.

AD SEPTEM EFFVSIONES

Sacratißimi Sanguinis Iesu Christi, contra septem peccata Capitalia.

I. IN CIRCVMCISIONE.

Contra Luxuriam.

Ave Iesu, qui cruorem
Tener fundis, & laborem
Subis ab infantia.
Vt servemur à peccatis,
Cor, os, sensus puritatis
Fac ornari gratiâ.

II. IN AGONIA.

Contra Superbiam.

AVe Iesu, quo sudore
Mades orans; quo pavore
Nostra luis vitia!
Fac non altum sapiamus,
Sed & casum timeamus
Iunctum cum *Superbia*.

III. IN FLAGELLATIONE.

Contra iram.

AVe Iesu, laniatus
Diris flagris, nil turbatus,
Stas perfusus Sanguine.
O fac nobis Crux dulcescat,
Vincens *Iram* mens mitescat,
Tetro vacans crimine.

IV. IN CORONATIONE.

Contra Gulam.

AVe Iesu, Coronatus,
Heu quam larga purpuratus
Stas cruoris copia!
Trahat sursum spiritalis
Nos voluptas, non carnalis
Ventris ad obsequia.

V. IN VESTIVM Detractione.

Contra Avaritiam.

AVe Iesu, dum nudaris,
Refricatis cruentaris
Graviter vulneribus,
Christe tibi, fac, jungamur,
Nudi nudum te sequamur,
Liberis affectibus.

VI. IN CRVCIFIXIONE.

Contra Acediam.

AVe Iesu qui transfossis
Cruce membris, plenis fossis
Sacrum fundis Sanguinem.
Ardor tui fac Amoris
Vrat nos, & vi fervoris
Arceat torpedinem.

VII. IN CORDIS Apertione.

Contra Invidiam.

AVe Iesu qui sacratum
Cor das nobis, dilatatum
Fontem pandens gratiæ.
Aqua lavet, Sanguis ornet,
Et nos duplex Amor formet
Nescios *Invidiæ*.

S. AVGVSTINVS.

Inspice Vulnera Pendentis; Sanguinem Morientis; Pretium Redimentis; Caput habet inclinatum ad osculandum; Cor apertum ad diligendum; Brachia extensa ad amplectendum; totum Corpus expositum ad redimendum. Hæc quanta sint cogita. Hæc in statera cordis appende: ut totus tibi figatur in corde, qui totus pro te fixus fuit in Cruce.

SALVTATIONES,

Ad quinque Christi Vulnera.

Vnà cum petitione præcipuarum Virtutum.

Ad vulnus Dextri Pedis.

Pro Humilitate.

SAlve vulnus gratiosum
Christi fluens sanguine.
Cor da mihi fructuosum,
Vacans omni crimine.
Simplex, *Humile*, zelosum,
Imo gaudens ordine.
Pater. Ave.

Ad vulnus Sinistri Pedis.

Pro Castitate.

SAlve plaga peramœna,
Profluens solatio.
Per te fiat in me plena
Carnis castigatio.
Casto tibi mens serena
Iungat se consortio.
Pater Ave.

Ad vulnus Dexteræ.

Pro Obedientia.

SAlve, rubens ex cruore
Iesu, plaga dexteræ.
O fac tua cum fervore
Iussa quæram properè:
Geram corde, promam ore,
Præstem promptus opere.
Pater. Ave.

Ad vulnus Sinistræ.

Pro Mansuetudine.

SAlve Levæ Vulnus Christi
Sanguine purpureum.
Fac me quovis casu tristi
Mitem & pacificum;
Cunctis, quos Tu redemisti,
Lenem ac benevolum.
Pater. Ave.

Ad Vulnus Cordis.

Pro Charitate.

SAlve scissum cum dolore
Iesu cor dulcissimum.
Nobis patens ex amore,
Præsta cordis gaudium;
Det virtutum cum splendore
Charitas incendium.
Pater. Ave.

DE SEPTEM VERBIS

à Christo in Cruce prolatis.

I Verbum.

AVe Iesu, qui mactaris,
Sed tortorum, deprecaris
Patrem, culpæ parcere.
Promptè fac nos indulgere,
Nec vindictam exercere
Corde, verbis, opere.

II Verbum.

Ave Iesu, qui Latroni
Pœnitenti summi Boni
Promisisti gratiam.

Tali

Tali nos contritione,
Nunc & mortis in agone
Fac mereri veniam.

III Verbum.

Ave Iesu, qui præsentem
Cruci Matrem, heu, dolentem
Commendas Discipulo.
Pari nos tuere cura;
Per te constet mens secura.
Quovis in periculo.

IV Verbum.

Ave Iesu, qui dixisti,
Pater quid me reliquisti
Tantis in suppliciis?
Ne nos linquas ut ruamus,
Semper tecum persistamus
Fortes in angustiis.

V Verbum.

Ave Iesu qui testaris
Sitim, sed, heu, quî potaris,
Tu qui pascis omnia!
Fac æterna nos sitire,
Mundi, Carnis fastidire
Fugitiva gaudia.

VI Verbum.

Ave Iesu, consummasti
Iussa Patris, & donasti
Tua nobis merita.
Benè fac nos inchoare,
Sed & plenè consummare
Tua beneplacita.

VII Verbum.

Ave Iesu qui sermonem
Morte claudēs, & agonē,
Patri tradis animam.
O mors tua nos emundet,
Vitam bonis fac fœcundet,
Mortem det tutissimā.

CAP. V.

Orationes variæ de Passione Domini.

ORATIO
Piissima,
Ante imaginem Crucifixi dicenda.

Ex Precib. German. P. Canisii.

O Iesu Christe, Rex Cœli & terrę, suavissime Salvator ac Redemptor noster; Adoro ac benedico te; quia me, ac mundum universum per sanctam Crucem tuam tā mirabiliter, ac carè redemisti. O quam excellentem, pretiosam, ac efficacem Hostiam pro nobis in Ara crucis immolasti! O quantum laborasti; quantoperè coarctatus es, donec Sacrificium, quod cęperas, perficeres! Per Lignum Satanas nos olim seduxit, ac perdidit. Sed per Lignum tu rursus inimicum vicisti; nos clementer redemisti, & salutem nobis æternam acquisisti.

O pretiosum lignum! ô efficax signum! ô gloriosum, & omni veneratione dignum mysterium!

ô arbor excellens, quæ fructum vitæ produxit!

Sed, heu, amantissime Iesu, quo labore, qua lassitudine grave illud pondus Crucis longâ, difficili, & ardua via, ad montem usque Calvariæ bajulasti humeris tuis! quo dolore, & cruciatu sanctissimæ manus ac pedes tui clavis perforati, ac cruci affixi sunt! Quam crudeliter passus es in ea distēdi corpus tuum, ita ut dissolverentur juncturæ ac compages membrorum tuorū, & dinumerari possent omnia ossa tua! Et quare hæc omnia, nisi ut deleres, quod adversus nos erat, chirographum decreti, & ipsum tolleres de medio, affigens illud cruci? Vt inquam, innoxio sanguine tuo dilueres culpas nostras, & sententiam damnationis in nos latam aboleres; adeoque reconciliares omnia, pacificans per sanguinem Crucis, sive quæ in terris sunt, sive quę in cœlis. *Coloss.* 1.

Proinde ô dulcissime Salvator, Iesu Christe, fidelissime Pastor Animæ meæ, suscipe me indignā creaturam, ac errabundam oviculam tuam. Pande mihi Cor ac Vulnera tua, ut in illis unà cum miseriis & iniquitatibus meis abscondar, protegar, ac purger. Crucifige in me carnem meam cum vitiis & concupiscentiis. Extingue omnem superbiam, vanitatem, & omnes affectus pravos evelle. Spiritum quoque rectum innova in visceribus meis. Excita in me voluntatem seriam ac efficacem ad omne opus bonum, ad sincerum tui solius amorem; indefessum cultum, & perpetuum obsequium: Vt absit mihi gloriari, nisi in Cruce Domini mei Iesu Christi; per quem mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo: dixisti, cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum; Ecce trahe me post te; ut nihil sit, quod in æternum me separare possit à te, qui Crucē ascendisti pro me, nec ab ea descendisti, nisi plenè consummasses opus salutis meæ. Amen.

Breves & nervosæ
ORATIONES
Ad Christum patientem.

I.

O Iesu Christe, unice Salvator meus, ne pereat quæso, aut fructu suo frustretur in me misero acerbissima Passio & mors tua. Per omnem ignominiam tuam, & amarissimam mortem tuam, & vulneratum cor tuum largire mihi gratiam, nunc & in hora mortis meæ. Amē.

II. O Crucifixe Iesu Christe, Salvator mundi; omnes dolores tuos, & pretio-

pretioſum Sanguinem, ac mortem tuam, & omnes miſerationes tuas pone inter ſtrictum judicium tuum & miſeram animam meam, Amen.

III. O bone Paſtor Ieſu Chriſte qui pretioſo Sanguine tuo paſcis & purificas oves tuas. Copioſa effuſio ſanctiſſimi Sanguinis tui, & omnis paſſio tua ſit mihi, & omnibus peccatoribus in ſolatium & ſalutem. Amen.

IV. O innocens Agne Dei, qui per Crucem & mortem tuam, tollis peccata mundi. Per innocentiam tuam, per cruciatus, pœnas & anguſtias cordis tui in Cruce perpeſſas, parce mihi in die tremẽdi judicii tui, & miſerere vivis & mortuis. Amẽ.

V. O fili obediens Deo Patri, qui calicem horrendæ paſſionis tam prõptè & alacriter hauſiſti, felle quoque & aceto in ſiti tua potatus es. Per omnia duriſſima tormenta, ac vulnera, fac ut ſim mãſuetus & patiens; & Æterno Patri uſque ad mortem obediens. Amen.

VI. O Ieſu ſumme ſacerdos, qui obtuliſti Deo Patri oblationem mundam; & ad reconciliandos Deo peccatores prorſus efficacem, Per infinita merita vitæ, Paſſionis, ac mortis tuæ, fac ut mundo moriar; & tibi ſoli vivam; & demum hinc in pace dimittar. Amen.

VII. O Ieſu Nazarene, Rex Iudæorum, per victoriam ac triumphum quem contra hoſtes tuos noſtroſque in Cruce retuliſti. Serva me ab hoſtibus meis. Corpus & animam meam ab omni periculo tuere. Eccleſiæ tuæ largire pacem & concordiam; defunctis veniam & requiem: Peccatoribus pœnitentiam & indulgentiam; Omnibus gratiam & miſericordiam. Amen.

S. GREGORII
de Paßione Domini breves precationes.

1. O Domine Ieſu Chriſte, adoro te in Cruce pendentem, coronam ſpineam in capite portantem. Deprecor te, ut tua Crux liberet me ab Angelo percutienre, Amẽ. *Pater noſter. Ave Maria.*

2. O Domine Ieſu Chriſte, adoro te in cruce vulneratum, felle & aceto potatum. Deprecor te, ut vulnera tua ſint remedium animæ meæ, *Pater. Ave.*

3. O Domine Ieſu Chriſte, rogo te per illam amaritudinem Paſſionis tuæ, quam in hora mortis ſuſtinuiſti, maximè tunc, quãdo anima ſanctiſſima de benedicto tuo corpore eſt egreſſa. Miſerere animæ meæ in egreſſu ſuo de corpore meo, & perduc

eam in vitam æternam, Amen. *Pater. Ave.*

4. O Domine Iesu Christe, adoro te in sepulchro positum, myrrha & aromatibus conditum. Deprecor te, ut tua mors sit vita mea, Amen. *Pater. Ave.*

5. O Domine Iesu Christe, adoro te descendentem ad inferos, & tuos inde liberantem captivos. Deprecor te, ut illuc nunquam me patiaris introire, Amen. *Pater. Ave.*

6. O Domine Iesu Christe, adoro te à morte resurgentem, & in cœlum ascendentem, sedentemq; ad dexteram Patris. Deprecor te, ut illuc te sequi, & tibi præsentari merear, Amen. *Pater. Ave.*

7. O Domine Iesu Christe, Pastor bone, justos conserva, peccatores justifica, omnibus fidelibus miserere, & propitius esto mihi misero & indigno peccatori, Amen. *Pater. Ave.*

Precatio.

OBsecro te Domine Iesu Christe, ut passio tua sit virtus mea, qua muniar, protegar & defendar. Vulnera tua sint mihi cibus & potus quibus pascar, inebrier & delecter. Aspersio Sanguinis tui sit omnium peccatorũ meorum ablutio. Mors tua sit mihi gloria sempiterna. In his sit mihi refectio, exultatio, sanitas, studium, gaudium, desideriũ corporis & animæ, nunc & in perpetuum, Amen.

Alia precatio.

DOmine Iesu Christe, fili Dei vivi, pone Passionem, Crucem, & Mortem tuam inter judicium tuum & animam meam, nunc & in hora mortis meæ.

Largiri mihi digneris gratiam & misericordiã, vivis veniam, defunctis requiem, Ecclesiæ tuæ pacem, cunctisque peccatoribus vitam & gloriam sempiternam. Qui vivis & regnas.

ORATIONES S. Birgittæ

De Passione Christi longe devotissima.

Oratio I.

O Iesu Christe, æterna dulcedo te amantiũ, jubilus excedens omne gaudium & omne desiderium, salus & amator peccatorum, qui delitias tuas testatus es esse cum Filiis hominum, propter hominem homo factus in fine temporum: memento omnis præmeditationis & intimi mœroris, quem in humano corpore sustinuisti instante saluberrimæ Passionis tuæ tempore in

divino corde præordinato.

Memento tristitiæ & amaritudinis, quam in anima, teipso testante, habuisti, quando in ultima cœna Discipulis tuis Corpus & Sanguinem tuum tradidisti, pedes eorum lavisti, & dulciter eos consolando imminentem Passionem prædixisti.

Memento omnis timoris, angustiæ & doloris, quem in tuo corpore delicato ante Passionem crucis tuæ pertulisti, quando post trinam orationem & sanguineũ sudorem à Iuda discipulo tuo tradebaris, ab electa gente capiebaris, à falsis testibus accusabaris, à tribus judicibus injustè judicabaris, in electa civitate, in Paschali tempore, in florida corporis juventute innocenter damnabaris, veste propria exuebaris, & vestibus alienis induebaris, colaphizabaris, oculis & facie velabaris, alapis cædebaris, ad columnam ligabaris, flagellabaris, spinis coronabaris, arundine in capite feriebaris, & innumerabilibus aliis calumniis lacerabaris.

Da Domine Deus mihi quæso ob memoriam harum ante crucis tuæ Passionem, veram ante mortem meam Contritionem, puram Confessionem, dignam satisfactionem, ac omnium peccatorũ meorum remissionem, Amen. *Pater noster. Ave Maria.*

Oratio II.

O Iesu mundi fabricator, quem nulla dimensio vero termino metitur, qui terram palmo concludis, recordare amarissimi doloris, quem sustinebas, cum Iudæi sanctissimas manus tuas ad crucem obtusis clavis primo affixerunt, & ad perforandum delicatissimos pedes tuos, cum non esses conveniens voluntati eorum, dolorem super dolorem vulneribus tuis addiderunt, & sic crudeliter te distraxerunt, & extenderunt in longum & latum crucis tuæ, ut dissolverentur compages membrorum tuorum.

Deprecor te per hujusmodi sacratissimi & amarissimi in cruce doloris memoriam, ut des mihi timorẽ & amorẽ tuum, Amẽ. *Pater noster. Ave Maria.*

Oratio. III.

O Iesu cœlestis medice, recordare languoris, livoris, & doloris, quos in alto crucis patibulo levatus passus es in omnibus dilaceratis membris tuis, quorum nullum in suo statu rectè permanserat, ita ut nullus dolor similis tuo dolori inveniretur, quia à planta pedis usque

ad verticem capitis in te non fuit sanitas, & tamen omnium dolorum immemor Patrem pro inimicis pie exorasti, dicens: Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt.

Per hanc misericordiã, & ob memoriam illius doloris, concede, ut hæc memoria Passionis tuæ amarissimæ sit omniũ peccatorum meorum plena remissio, Amen. *Pater. Ave.*

Oratio IV.

O Iesu vera libertas Angelorum, paradisus deliciarum, memento mœroris & horroris, quos sustinebas, cum omnes inimici tui quasi leones ferocissimi te circumsteterunt & colaphizationibus, conspuitionibus, ungulationibus, cæterisque pœnis inauditis te molestaverunt.

Per has pœnas, & per omnia contumeliosa verba, durissimaque tormenta, quibus te Domine Iesu Christe omnes inimici afflixerunt, deprecor te ut liberes me ab omnibus inimicis meis visibilibus, & dones me sub umbra alarum tuarum ad perfectionem salutis æternæ pervenire. Amen. *Pater noster. Ave Maria.*

Oratio V.

O Iesu speculum charitatis æternæ, memento illius mœroris, quem habuisti, quando in speculo serenissimæ majestatis tuæ conspexisti prædestinationem electorum per merita tuæ Passionis salvandorum, & reprobationem malorũ per sua demerita damnandorum, & per abyssum miserationis tuæ, qua nobis perditis peccatoribus & desperatis tunc condoluisti, & quam latroni in cruce exhibuisti, dicens: Hodie mecum eris in Paradiso. Rogo te Iesu facias mecum misericordiam in hora mortis meæ, Amen. *Pater. Ave.*

Oratio VI.

O Rex amabilis & amice totus desiderabilis memento illius mœroris, quem habuisti, quando nudus & miserabilis in cruce pependisti, & omnes amici & noti tui adversus te steterũt, & nullum consolantem inveniebas, nisi solam dilectam Genitricem tuam in amaritudine animæ suæ tibi fidelissime astantem, quã Discipulo tuo commendasti, dicens: Mulier, ecce filius tuus.

Rogo te piissime Iesu per gladium doloris, qui tunc ejus animam pertransivit, ut compatiaris mihi in omnibus tribulationibus & afflictionibus meis corporalibus & spiritualibus,

ritualibus, & da mihi cõsolationẽ in tempore tribulationis, & in hora mortis meæ, Amen. *Pater. Ave.*

Oratio VII.

O Iesu fons inexhaustæ pietatis, qui ex intimo affectu in cruce dixisti: Sitio, scilicet salutem generis humani, accende quæso cordium nostrorum desideria ad omne opus perfectum, & sitim carnalis concupiscentiæ, æstum mundanæ delectationis in nobis penitus refrigera & extingue. Amen. *Pater. Ave.*

Oratio VIII.

O Iesu dulcedo cordium, ingensque suavitas mentium, per amaritudinem aceti & fellis, quam pro nobis degustasti, in hora mortis nostræ concede nobis corpus & sanguinem tuum dignè percipere ad remedium & consolationem animarum nostrarum. Amen. *Pater. Ave.*

Oratio IX.

O Iesu regalis virtus, jubilusque mentalis, memento angustiæ & doloris quem passus es, quando præ mortis amaritudine & Iudæorum insultatione cum magna voce te à Deo Patre derelictum clamasti, dicens: Deus meus, Deus meus, ut quid me dereliquisti? Per hanc angustiam peto à te, ut in angustiis nostris non derelinquas nos Domine Deus noster, Amen. *Pater noster. Ave Maria.*

Oratio X.

O Iesu, alpha & omega, vita & virtus in omni tempore, recordare, quod à summo capite usque ad plantam pedis te pro nobis in aqua Passionis tuæ demersisti.

Propter latitudinem & longitudinem vulnerum tuorum, doce me per veram charitatem custodire latum mandatum tuum nimis peccatis demersum, Amen. *Pater. Ave.*

Oratio XI.

O Iesu abyssus profundissima misericordiæ, rogo te propter profunditatem vulnerum tuorum, quæ pertransierunt medullam ossium & viscerũ tuorum, ut me submersum in peccatis emergas, abscondasque me in foraminibus vulnerum tuorũ à facie iræ tuæ, donec pertranseat furor tuus Domine. Amen. *Pater noster. Ave Maria.*

Oratio XII.

O Iesu veritatis speculum, signum unitatis, charitatisque vinculum, memento multitudinis innu-

numerabilium vulnerum tuorum, quibus à summo capitis usque ad imum pedis vulneratus fuisti, & SS. Sanguine tuo rubricatus, quam magnitudinē doloris in virginea carne tua pertulisti pro nobis! Pie Iesu quid ultra debuisti facere & non fecisti?

Scribe quæso, ô pie Iesu, omnia vulnera tua in corde meo, pretiosissimo Sanguine tuo, ut in illis legam dolorem tuum & mortem, ut in gratiarum actione usque in finem jugiter perseverem, Amen. *Pater noster. Ave Maria.*

Oratio XIII.

O Iesu leo fortissime, Rex immortalis & invictissime, memento doloris, quem passus es, cum omnes vires cordis & corporis tui tibi penitus defecerunt, & inclinato capite dixisti: Consummatum est.

Per hanc angustiam & dolorem miserere mei in ultima consummatione exitus mei, cum anima mea anxiata fuerit, & spiritus meus conturbatus, Amen. *Pater noster. Ave Maria.*

Oratio XIV.

O Iesu unigenite altissimi Patris, splendor & figura substantiæ ejus, memento obnixæ commendationis, qua Patri spiritum tuum commendasti, dicens: In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. Et lacerato corpore, rupto corde, cum valido clamore, patefactis visceribus misericordiæ tuæ pro nobis redimendis expirasti.

Per hanc pretiosissimā mortem precor te Rex Sanctorum, conforta me ad resistendum diabolo, mundo, carni & sanguini, ut mundo mortuus tibi vivam, & in novissima hora exitus mei suscipe ad te revertentem spiritum meum exulem & peregrinum, Amen. *Pater noster. Ave Maria.*

Oratio XV.

O Iesu vitis vera & fœcunda, memento supereffluentis & abundantis effusionis Sanguinis tui, quem tu sicut de botro expressum copiosissimè effudisti, quando in cruce torcular solus calcasti, & lancea militari perfosso latere nobis sanguinem & aquam propinasti, ita ut nec minima gutta in te remaneret; & demum quasi myrrhæ fasciculus in altum suspensus fuisti, & delicata caro tua evanuit, & liquor viscerum tuorum exaruit, & medulla ossium tuorum emarcuit.

Per hanc amarissimam Passionem & pretiosi Sanguinis

guinis effuſionem, pie Ieſu, precor te, ſuſcipe animam meam in agone mortis meæ, Amen. *Pater noſter. Ave Maria.*

CONCLVSIO.

O Domine Ieſu Chriſte, Fili Dei vivi, ſuſcipe hanc orationem in amore illo ſuperexcellenti, in quo omnia vulnera tui ſanctiſſimi Corporis ſuſtinuiſti, & miſerere mei famuli tui, & omnibus peccatoribus, cunctiſque fidelibus tam vivis quam defunctis da miſericordiam, gratiam, remiſſionem & vitam æternã, Amen.

Oratio de ſingulis articulis paßionis.

DEus, qui pro redemptione mundi voluiſti naſci, circumcidi, à Iudæis reprobari, à Iuda traditore oſculo tradi, vinculis alligari, ſicut agnus innocens ad victimã duci, atque conſpectibus Annæ, Caiphæ, Pilati, & Herodis indecenter offerri, falſis teſtibus accuſari, flagellis & opprobriis vexari, ſputis conſpui, ſpinis coronari, colaphis cædi, arundine percuti, facie velari, veſtibus exui, cruci clavis affigi, in cruce levari, inter latrones deputari, felle & aceto potari, & lancea vulnerari. Tu Domine per has ſanctiſſimas Pœnas tuas, quas ego indignus recolo, & per ſanctam Crucem & mortem tuam, libera me à pœnis inferni: & perducere digneris quò perduxiſti latronem tecum crucifixum, Qui cum Patre & Spiritu ſancto vivis & regnas in ſæcula ſeculorum, Amen.

Precatio devotißima ante Crucem Domini.

BEnigniſſime ac optime Chriſte Ieſu, en me ad te recipio, ad te, ô pie, revertor. Sed rubore ſuffundor, & vehementer pudet, cum tua iſthæc ſpecto Vulnera, cum cerno ſpineam Coronam, teque hæc omnia mea cauſa perpeſſum cognoſco. Ego ſiquidem, ego ſum, qui iſthæc tam dira inflixi Vulnera: ego Coronam hanc ſpineam in tuum ſacrum Caput impreſſi: ego te in hanc Crucem adegi.

Sed ô quanta tua eſt Charitas? quæ tua clemẽtia & Miſericordia? Peccavi ego, & tu plecteris, debitæq; necis pœnã pro me luis. Tuus ipſe hoſtis tui: at tu per Crucẽ tuã me efficis Filium: Servus fui, at tu Sanguine tuo me liberum aſſeris.

O ſi ſemel conceſſeris, ut Amore tui totus flagrẽ, tum vero tibi, cui meipſum ac omnia mea debeo, libens hanc etiam Vitam impendam, Amen.

CAP. VI.

EXERCITIA

Varia, ad honorem Sacrorum *quinque Vulnerum*; & septem *Effusionum Sanguinis* D. N. Iesu Christi.

ROSARIUM D. N. IESU CHRISTI DUPLEX: quod

Vel *ad memoriam* Septem Effusionum Sanguinis *Iesu Christi*:

Vel *ad honorem* Quinque Sacrorum Vulnerum *recitari potest*.

Prius Rosarium habet Septem Decades:

Modus recitandi hic erit.

Præmisso symbolo Apostol. Credo;

Ad singulas Decades *dic semel* Orationem Dominicam, *&* *decies sequentem* Salutationem, *Variato tantùm per quamlibet Decadem* mysterio Effusionis.

AVe dulcissime Domine Iesu Christe, Gratia plenus: misericordia tecum. Benedicta sanctissima Vita, Passio, & Mors tua; & benedictus Sanguis tuus, quem pro nobis effudisti. &c.

Ad singulas Salutationes post effudisti: Adde

In I *Decade*, In Circumcisione tua.

In II, In Agonia tua.

In III, In Flagellatione tua.

In IV, In spinea Coronatione tua.

In V, In Detractione vestium tuarum.

In VI, In Crucifixione tua.

In VII, In Apertione Lateris tui.

In fine cujusque Decadis, seu ultimæ Salutationis subjunge sequentem Aspirationem ad Beatissimam V. Mariam.

Sancta Maria, Mater dolorosa, per gladium doloris, qui pertransivit animam tuam, impetra nobis fructum Sanguinis IESV Christi Filii tui, nunc & in hora mortis nostræ. Amen.

Aliis piis affectibus, industriis, & intentionibus condiri posset recitatio *hujus* Rosarii: *ut nempe singulæ Decades dirigantur, vel contra singula vitia Capitalia; Vel ad septem præcipuas Christi Virtutes imitandas, quas passim proponunt Canisius, Costerus, & Alii: v. g. Decas*

I, *Pro* Christi Humilitate.
II, *Pro* Mansuetudine.
III, *Pro* Patientia.
IV, *Pro* Obedientia.
V, *Pro* Benignitate.
VI, *Pro* Charitate.
VII, *Pro* Liberalitate.

Et in hunc quidem finem, per singulas Decades initio salutationis addi posset Epitheton ad hujusmodi Virtutes recolendas conveniens. v. g. Ave Humillime. 2, Mansuetissime. 3, Patientissime. 4, Obedientissime. 5, Benignissime. 6, Amantissime. 7, Liberalissime Domine IESV Christe. &c. *Item potest recitari hoc Rosarium* pro Septem Donis Spiritus S. *Item pro* 7 Beneficiis contentis in Oratione Dominica. *Item, quia per Sanguinem Christi septem Sacramenta suam habent efficaciam; offerri poterit hoc Rosarium ad salutarem Sacramentorum usum singulis suscipientibus impetrandum. v. g. Decas* I *pro Baptizatis.* II *pro Confirmatis.* III *pro Pœnitentibus.* IV *pro Communicantibus.* V *pro Ordinatis.* VI *pro Conjugatis.* VII *pro Moribundis.*

POSTERIUS ROSARIUM, ad *Sacratissima* CHRISTI VULNERA, *habet quinque* Decades, *simili modo decurrendas:*

Porrò *ad singulas Salutationes, post* effudisti, *adde*
In I *Decade*, *De* Vulnere Dextri Pedis tui.
In II, *de* Vulnere Sinistri Pedis tui.
In III, *de* Vulnere Dextræ manus tuæ.
In IV, *de* Vulnere Sinistræ Manus tuæ.
In V, *de* Vulnere Cordis tui.

In fine cujusque Decadis adde Aspir. ad B. Virg. Sancta Maria, &c. ut sup.

En Facillimum & homini utilissimum; Deoq; gratissimum modum recolendi quotidie Passionem D. N. Iesu Christi, cujus Mysteria facilè hac methodo revocantur in memoriam.

Septem Gratiarum Actiones.

Ad VII Effusiones Sanguinis Iesu Christi:

Contra 7 vitia Capitalia.

I.

O Humillime Domine & Magister Iesu Christe, verus Deus & homo. Tibi sit æterna laus & gratiarum actio, quod in tenella ætate tua, i. e. octavo die mortalis vitæ tuæ, pretiosum & innoxium sanguinem tuum pro nobis effundere; & ut verus Abrahæ filius dolorosè circumcidi volueris.

Per hanc sanctissimam Effusionem Sanguinis tui, supplico pro gratia Humilitatis adversus omnem Superbiam, & vanitatem seculi. *Pater noster. Ave Maria.*

II.

O Benevole Pelicane Iesu Christe, verus Deus & homo, Tibi sit æterna laus, & gratiarum actio, quod in horto ex ingenti cordis angustia Sanguineum sudorē profuderis; eumque cum resignatione promptissima pro nobis moriendi, Patri tuo obtuleris.

Per hanc sanctissimam Effusionem Sanguinis peto gratiam Liberalitatis, adversus omnem cupiditatem & Avaritiam. *Pater noster. Ave.*

III.

O Sponse castissime Iesu Christe, verus Deus & homo. Tibi sit æterna laus & gratiarum actio; quod in prætorio Pilati, te atrociter alligari, & Virgineam carnem tuam cru-

crudeliter nimis flagellari ac lacerari paſſus es.

Per hanc ſanctiſſimam Effuſionem Sanguinis rogo te pro gratia Caſtitatis, adverſus omnem Luxuriam & libidinem. *Pater noſter. Ave Maria.*

IV.

O Agne manſuetiſſime, Ieſu Chriſte, verus Deus ac homo. Tibi ſit æterna laus ac gratiarum actio, quod ſpinis acutiſſimis ſanctum caput tuum coronari, ac dura arundine deſuper percuti paſſus es.

Per hanc ſanctiſſimam Effuſionem Sanguinis oro te pro gratia Manſuetudinis adverſus omnem Iram, & vindictæ cupidinem. *Pater noſter. Ave Maria.*

V.

O Dulciſſime & abſtinentiſſime Hoſpes Ieſu Chriſte, verus Deus ac homo. Tibi ſit æterna laus ac gratiarum actio, pro exſpoliatione veſtium tuarū, quæ tumante, tum poſt bajulationem Crucis, non ſine peracerba vulnerum tuorum renovatione ac dilatatione facta eſt.

Per hanc ſanctiſſimam Effuſionem Sanguinis obſecro te pro gratia ſobrietatis & Abſtinentiæ, contra omnem Gulam, & crapulam.

Pater noſter. Ave Maria.

VI.

O Bone & fideliſſime Samaritane Ieſu Chriſte, verus Deus ac homo. Tibi ſit æterna laus ac gratiarum actio, quod ore ardentiſſimo amore noſtri, ſanctiſſimas manus ac pedes tuos Ligno Crucis affigi & pro redemptione noſtra dirè perfodi paſſus es.

Per hanc ſanctiſſimā Effuſionem Sanguinis enixe peto gratiam fraternæ Charitatis contra omnem Invidiam & ſimultatem. *Pater noſter. Ave Maria.*

VII.

O Zeloſiſſime ſumme Sacerdos Ieſu Chriſte, verus Deus ac homo. Tibi ſit æterna laus ac gratiarum actio; quod Sacrū latus tuum lancea perforari, aperiri, ac vulnerari paſſus es.

Per hanc ſacratiſſimam Effuſionem Sanguinis poſtulo ſupplex à te gratiam ſancti Fervoris ac Zeli, contra omnem Acediam, & torporem, in tui ſervitio, omnique pietatis exercitio. *Pater noſter. Ave Maria.*

COMMENDATIO

Sui ipſius in Quinque Vulnera Salvatoris.

I.

BEnigniſſime Ieſu, dulciſſimo Vulneri Pedis tui Dextri toto cordis affectu offero, quæcunque

mihi

mihi prospera & jucunda in hac vita contingere, pio providentiæ tuæ consilio disponis; illaque sic tuæ divinæ voluntati una mecum unio, ut ab ea nulla prorsus tentatione separari aut avelli velim in æternum. *Pater. Ave.*

II.

BEnignissime Iesu, in dulcissimo Vulnere benedicti Pedis tui Sinistri recondo omnes tribulationes, adversitates, angustias, & amaritudines, quas Divina Providentia tua totius vitæ meæ decursu mihi vel immittet, vel evenire permittet; easque unio & conjungo amarissimis doloribus tuis, hoc unum desiderans, ut momentaneum & leve tribulationis meæ, æternũ gloriæ pondus mihi operetur in Cœlis. *Pater. Ave.*

III.

BEnignissime Iesu, in dulcissimo Vulnere benedictæ Manus tuæ Dextræ deinceps repono omnia opera mea, quæcunque per gratiam tuam facturus sum; eaque sic dico ac consecro honori ac gloriæ tuæ, ut eorum meritum per vanam gloriam corrumpi planè nolim; sed ut merces integra & copiosa mihi reposita maneat in cœlis. *Pater. Ave.*

IV.

BEnignissime Iesu, in dulcissimum Vulnus Sinistræ Manus tuæ immergo omnia vitia, & delicta mea, unicè flagitans, ut ea roseo Sanguine tuo, quem pro salute nostra ex eo profudisti, sic aboleas & extinguas, ne coram divino tribunali tuo, me accusent, & à te justo judice contra me sententiam damnationis expostulent. Amen. *Pater. Ave.*

V.

BEnignissime Iesu, in amorosum trãsfixi cordis tui vulnus, resigno cor meum, cum omnibus suis desideriis, & affectibus; ut illud divino amore tuo sic imbuas, & trahas, ne posthac unquam amplius vel minimum recedat à mandatis tuis. Amẽ. *Pater. Ave.*

EXERCITIVM

Aliud ad Quinque Vulnera.

I.

MItissime Iesu, per salutiferũ Vulnus Dextri Pedis tui, ignosce mihi, quidquid unquam pravis cogitationibus contra te deliqui: ejusque infinitis meritis compensa, quicquid boni cogitare neglexi: ut posthac te solum summum bonum meum desiderem, quæram; & inveniam quem diligit anima mea. Amen. *Pater. Ave.*

II.

DVlcissime Iesu, per benedictum Vulnus sinistri Pedis tui, ignosce mihi

mihi quæso, quicquid sensuum, tam internorum, quam externorum abusu, contra Divinum beneplacitum tuum perperam gessi; & sic posthac fræno timoris tui eos coërce, ut quasi mundo, & omnibus creaturis mortuus, nihil sentiam, nihil concupiscã, nisi te solũ Deum meum pro me Crucifixum. Amen. *Pater. Ave.*

III.

DVlcissime Iesu, per sacrum Vulnus dextræ Manus tuæ, humillimè supplico, ignosce omnibus malis & vitiosis actibus meis, simul etiam ex illius merito, in integrum restitue, quidquid culpabili negligentia, in quocunque obligationis genere, per omissionem peccavi: & fac, ut per gratiam tuam deinceps, talenta abs te mihi concredita fructuosius impendam. Amen. *Pater. Ave.*

IV.

DVlcissime Iesu, per Vulnus sinistræ Manus tuæ, ignosce iracundiæ meæ ac subitis impatientiæ iræque motibus, in quos sæpè minimâ datâ occasione nimis præceps & imprudens erumpo; atque ex ejusdem Vulneris cœlesti Panario, veræ in omnibus adversis patiẽtiæ remedium mihi subministra, ut promissam mansuetis possidere merear terram viventium. Amen. *Pater. Ave.*

V.

DVlcissime Iesu, per sacrum vulnus perforati Cordis tui, clementer ignosce, quicquid cor meũ voluntate perversa, aut intentione prava unquam deliquit; & in divinissimum Cor tuum sic insere fragile cor meum, ut nihil sentiat, nihil ambiat, nihil concupiscat, nisi secundũ cor tuum; & in ejus directione jugiter conquiescens, in omni bono usque ad finẽ vitæ firmiter perseveret. Amen. *Pater. Ave.*

OBLATIO
Dominica Passionis, & quinque Vulnerum Salvatoris Ad Deum Patrem.

CLementissime Pater, æterne Deus, pro meis pariter & totius mundi peccatis, offero tibi, unice dilectum Filium tuum, in Cruce pendentem: Offero tibi sacratissima Vulnera ejus, quæ nostri causâ suscepit. Offero tibi quoque Passionem, dolores, angustias, pressuras, sanguinem & mortem ejus; in flammatissima illa charitate, qua pro nobis in Ara Crucis obtulit semetipsum; me unà cum illo, divino servitio tuo mancipans, & in sempiternum, ad laudem & gloriam tuæ Divinæ majestatis obligans, & addicens. Amen.

I. Cle-

I.

CLementissime Pater, Vulnus & Sanguinē, labores & dolores Dextræ Vnigeniti Filii tui, contra omnem inobedientiam & rebellionem meam offero tibi; impensissimè orans, ut ex eo mihi perfectissimæ obedientiæ spiritum infundas, quo nutū beneplaciti tui, tam promptè exequar, quam citò umbra corporis sui motū, sequi consuevit, ut tuam deinceps in omnibus voluntatem amem, quæram; atque perficiam. Amen. *Pater. Ave.*

II.

CLementissime Pater, sacrum Vulnus, & dolorem Sinistræ Vnigeniti tui, & ejus profundissimā humilitatem, offero tibi, contra superbiam, & vanam gloriam, omniaque exinde pullulantia peccata mea, devotè obsecrans, ut hujus vulneris virtute, omnes vanitates animique tumorem in me funditus evellas ac destruas, quo vilitatem meam intimè cognoscens, in vera cordis humilitate, per contemptum & ignominiam, tibi valeam servire cum gaudio. Amen. *Pater. Ave.*

III.

CLementissime Pater, Vulnus & Sanguinem; cruciatus ac tormenta Dextri Pedis Vnigeniti tui; ejusque perfectissimam patientiam offero tibi, contra pusillanimitatem & impatientiam meam; orans, ut hoc vulnere generosę constantiæ, invictæque tolerantiæ, des mihi virtutem & gratiam quâ de manu tua, quælibet adversa, & hujus vitæ molestias, calamitates & incommoda cum gratiarum actione suscipiam; æquanimiter sustineam; fortiter vincam: & inter quoscunque casus & eventus, in tuæ providentiæ brachia me, & omnia mea plenâ fiduciâ & resignatione conjiciam. Amen. *Pater. Ave.*

IV.

CLementissime Pater, sacrum Vulnus Sinistri Pedis, Vnigeniti Filii tui, ejusque piissimam misericordiam, offero tibi, contra omnem duritiam, inclementiam, & invidiam meam; orans ut ex hoc Vulnere, tanquam ditissimo virtutum omnium ærario dones mihi affectum misericordiæ, pietatis, compassionis, ac mansuetudinis, cum primis erga eos, qui me forsan offenderunt & læserunt; ut eos charitatis visceribus, in necessitate complectar; & in omnibus promptè succurram; eorum quoque defectus ac infirmitates in spiritu lenitatis supportem. Amen. *Pater. Ave.*

V.Cle-

V.

CLementissime Pater, roseum benedicti Cordis & Lateris Vnigeniti Filii tui Vulnus, & ferventissimam ejus charitatem, qua te pariter & humanum genus prosecutus est; Offero tibi contra omnem Acediam, teporem, ac somnolentiam meam in servitio tuo commissa; rogans obnixissimè, ut ex hoc abundantissimo gratiæ Fonte talem mihi cultus ac honoris tui zelum, infundas, quo te ex toto corde diligam, & in omnibus operibus meis Nomen tuum intimè sanctificem ac benedicam; te solum cogitem, te solum desiderem, tibi soli placere cupiam ac displicere timeam: omnemque vitam meam gloriæ tuæ libens ac gaudens impendam. Amen. *Pater. Ave.*

SVscipe clementissime Pater, hanc oblationem meam in sacrosancta Iesu Christi Filii tui Vulnera, nostræ salutis divinissima remedia, amoris tui monumenta: Eamque mihi ex illis largire gratiam, ut sub illorum præsidio ac munimine vivens ac moriens, tuto ac securè delitescam; donec eadem unà cum Beatis omnibus, in gloria majestatis tuæ jugiter contemplari; & ob ea te laudare merear. Amen. *Pater. Ave.*

Devotæ salutationes Vulnerum Salvatoris.

I.

SAlve super omnia benedictum Vulnus Dexteræ Manus Crucifixi Domini mei Iesu Christi, pro mea & omnium hominum salute, roseo stillans cruore; Protege me Domine, & salvum fac dextera tua; ut percutiat inimicum infernalem, ne quando dicat, Prævalui adversus eum, quem tu Sanguine tuo redemisti. Deducat me mirabiliter dextera tua; ut omnes cogitationes, actus & sermones mei semper rectà tendant & dirigantur ad te, utpote scopum & finẽ meum. Da mihi gestare semper ardentem lampadem, oleo charitatis instructam, ut dignus habear, qui tecum ad cœlestes nuptias intromittar: ut cum seculum judicaturus adveneris, ad dexterã tuam constitutus, audire merear cum Electis tuis: Venite benedicti Patris mei, percipite Regnũ vobis paratum à constitutione mundi. Amen. *Pater. Ave.*

II.

SAlve beatificum Vulnus Sinistræ Manus Salvatoris mei Domini Iesu Christi, preciosissimo Sanguine purpuratum; O Domine, manu tua forti & brachio excelso, da nihilum

hilum redige quidquid sinistrum, perversum, & iniquum moliuntur adversum me, qui cogitant mihi mala. Comprime vires hostium, qui quærunt animam meam. Tuere me, & adesto mihi, in omnibus tribulationibus, & adversitatibus meis, & à cunctis malis præteritis, præsentibus, & futuris clementissime libera. Eripe me de manu persequẽtium me; & ab his qui oderunt me gratis. Dic animæ meæ, salus tua ego sum: Pereant qui me perdere festinant; ut de manu inimicorum meorum liberatus, in sanctitate & justitia serviam tibi omnibus diebus vitæ meæ. Amen. *Pater. Ave.*

III.

SAlve gratiosum Vulnus Dextri Pedis Domini mei Iesu Christi; immaculati Agni, qui tollit peccata mundi, conspersũ sãguine. Perfice Domine Pedes meos tanquam cervorum, ut indefesso cursu per viam mandatorũ tuorum incedam: eaque semper exquiram quæ tuę divinæ placita sunt voluntati. Dirige gressus meos in lege tua, & in operibus mandatorum tuorum, ut de virtute in virtutem pergam, donec videam Deum Deorum in Sion. Lucerna pedibus meis sit verbum tuum, & lumen semitis meis, ut etjam proximis lucis exempla præbeam, quo tu Deus meus ante omnia & in omnibus glorificeris nunc & in æternum. Amen. *Pater. Ave.*

IV.

SAlve venerabile, sinistri Pedis, Domini mei Iesu Christi undiq; purpureo madefactũ sanguine vulnus: Evelle Domine Pedes meos à laqueo, quem statuerunt mihi inimici mei. Custodi animã meam à lapsu, ne fiam hostibus meis in prædam. Non veniat mihi pes superbiæ; Nec exaltatum sit cor meum; aut elati oculi mei: ne in mirabilibus ambulem super me; sed in simplicitate cordis mei, coram te incedam omni tempore. Deduc me Domine per semitas justitiæ; & vias tuas edoce me, ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore; & opere compleã universa, quæ præcepisti mihi. Amẽ. *Pater. Ave.*

V.

SAlve saluberrimũ Cordis & lateris Domini mei Iesu Christi, militis inflictum crudeli cuspide Vulnus, copioso sanguine & aqua, in nostrorum ablutionem peccatorum, redundans; Vulnera, quæso, amoris tui jaculo, cor meum, ut te in omnibus & super omnia colat, re-

verea-

vereatur, honoret, & propter te solum, proximum quemque Christianæ fraternitatis amore prosequatur. Munda cor meũ, purissimo sanguine & aqua salutari, ut ab omni labe peccati emundatus, te Deum Salvatorem meũ, quem, qui mundo sunt corde, soli videbunt, in omnem æternitatem merear contemplari. Amen. *Pater. Ave.*

AD CHRISTUM *pro impetranda sacratissimorum ejus Vulnerum devotione.*

I.

O Dulcissime Sanctorum animarum Spõse Iesu, accende quæso cor meum igne Divini amoris tui, & salutiferorum Vulnerum tuorum, ut diligam te, ex intimo corde; visita me misericorditer, & mentem meã gratia tua inebria, quia te fontem suavitatis, ardenter expetunt intima mea. O ignis qui suaviter ardes, secretè luces, potenter incendis, occupa totam mentis meæ latitudinem, assiduâ sacratissimorum Vulnerum tuorum memoriâ: ut te pro me passum, & vulneratum, solum esuriam, & sitiam; ad te suspirem, atque anhelem; tuamque mellifluam faciem æstuanter videre concupiscam. Amẽ. *Pater. Ave.*

II.

TRansfige amabilis Iesu medullas animæ meæ, suaviter penetrante dilectionis tuę sagittâ, ut saucietur & langueat anima mea intimo tui & Vulnerum tuorum amore; & exinde penitus in dilectionem tui resoluta, colliquescat: in te tota transeat: tibiq; inseparabiliter adhęreat. Amẽ. *Pater. Ave.*

III.

SEpara Domine mentẽ meam, ab omnibus, quæ sub cœlo sunt, ut tibi soli tuisque vulneribus, pro mea salute susceptis, liberè intendat: tu solus eam, ut verus possessor, legitimusq; Dominus inhabites. Descẽdat in eã suavissimæ passionis ac mortis tuæ memoria cum inenarrabili charitatis tuę fragrãtiâ, quæ puras ac cœlestes in me exsuscitet aspirationes, ac desideria, ut, sicut cervus ad fõtes aquarũ, ita ad te desideret anima mea. Amẽ. *Pater. Ave.*

IV.

DA Domine Iesu, ut flammâ devotionis augustissimorum quinque Vulnerum tuorum efficacissimè succensus, ex toto corde meo redamem te: sicut tu me dilexisti, diligam te, ô unica salus animæ meæ; diligam te quãtum possum, quia prior dilexisti me, ut etiam, poneres animam tuam pro

me;

me; ut per mortem & Vulnera tua vivam in te. Amen. *Pater. Ave.*

V.

O Amabilisſime, ô delitioſisſime animarũ Sponſe, Ieſu, pro me in Cruce ſacris quinque luculentioribus plagis, veluti tot amoris characteribus inſignite; deſcribe in tabula cordis mei, & indelebiliter imprime dulcem amorem Vulnerum tuorum, nulla unquam oblivione delendum, ut tui deſiderio ſemper æſtuans, igne dilectionis tuæ inardeſcam, & ab Oceano divinę Benignitatis tuæ penitus abſorbear, uſque dum majeſtatis tuæ & ſacratisſimorum Vulnerum tuorum gloriam in Cœlo perrenniter contemplaturus adſumar. Amen. *Pater. Ave.*

ALIA OBLATIO

Sacrorum Vulnerum Domini, Pro expiatione peccatorũ.

I.

ADoro te miſericordisſime Ieſu, tibiq; gratias ago pro cunctis injuriis, perſecutionibus, laboribus & fatigationibus tuis, meæ ſalutis cauſſâ ſuſceptis, quæ omnia tibi in ſalvificum Vulnus dextri Pedis tui depono, ut tu ea Cœleſti Patri offeras pro peccatis meis in unione Divinæ charitatis tuæ, qua hæc & multo plura noſtræ ſalutis cauſſâ libētisſimè ſuſtinuiſti. Amen. *Pater. Ave.*

II.

ADoro te piiſſime Ieſu, tibique gratias ago pro cunctis opprobriis deriſionibus, contemptibus, variiſque ludibriis, ſalutis noſtræ cauſſâ perpeſſis; quæ omnia tibi in ſalvificum Vulnus Siniſtri Pedis tui offero, ut tu eadē offeras cœleſti Patri tuo pro peccatis meis, in unione ardentiſſimæ Charitatis, qua hæc omnia libens pro noſtra ſalute ſuſtinuiſti. Amen. *Pater. Ave.*

III.

ADoro te clementiſſime Ieſu, tibique gratias ago, pro univerſis doloribus, pœnis, cruciatibus, vulneribus, & livoribus tuis mei amoris ergò ſuſceptis: quæ tibi in ſacrum vulnus Dextræ Manus tuæ ſupplex offero; ut tu eadem offeras cœleſti Patri tuo, pro peccatis meis in unione divinæ charitatis tuæ qua hæc omnia pro nobis redimendis ſuſtinuiſti. Amen. *Pater. Ave.*

IV.

ADoro te manſuetisſime Ieſu, tibique gratias ago pro cunctis, ſingulisque precioſisſimi Sãguinis tui guttis, mei cauſſâ, in crudelisſima paſsione tua effuſis, quas omnes in Vulnus Siniſtræ Manus offero,

offero, ut tu easdem offeras cœlesti Patri tuo, pro peccatis meis in unione ferventissimæ charitatis, qua eundem Sanguinem tuum caussa nostræ salutis effudisti. Amen. *Pater. Ave.*

V.

ADoro te patientissime Iesu, tibique gratias ago pro cunctis gemitibus, suspiriis, & pressuris cordis tui; pro sudore quoque & lachrymis, propter nos effusis. denique pro amarissima morte, quam mei caussa subiisti, quæ omnia & singula offero tibi in sacratissimum Vulnus benedicti Cordis & Lateris tui, ut tu eadē offeras Cœlesti Patri tuo, pro peccatis meis, in unione immensæ charitatis tuæ, quâ hæc omnia salutis humanæ caussa pertulisti. Amen. *Pater. Ave.*

ORATIONES

Pro avertendis omnibus malis & noxis totius Ecclesiæ,

Per merita & virtutem Vulnerum Christi.

I. DEus qui non mortem sed pœnitentiam desideras peccatorū, populum tuum ad sacratissima vulnera tua, contrito corde confugientem, propitius respice, ut dum illa devotè honorat, bella, famem, pestilentiam, & quæcunque alia iracundiæ tuæ flagella ab eo clementer amoveas.

II. DEus qui contritorum non spernis gemitum, & mœrentium non despicis affectū, adesto precibus nostris, quas, in tribulatione nostra, ad sacra Vulnera tua effundimus, easque clementer suscipiens, tribue, ut quicquid contra nos diabolicæ & humanę moliuntur insidiæ, elidatur, atque in nihilum redigatur; ut nullis tentationibus læsi; sed de omni tribulatione atque angustia erepti, tibi Deo nostro in Ecclesia gratias referamus.

III. DImitte Domine peccata nostra, & è sacris Vulneribus tuis nobis misericordiam tribue quam precamur, ut humilitatem nostram attendas: tribulationes adspicias; adversitates repellas; effectumque petitionis nostræ largiens supplices tuos clementer exaudias; & scuto Vulnerum tuorum protectos, ab omni malo custodias.

IV. PIentissime Deus, qui iniquitatum ad te conversorum non recordaris, sed eorum gemitus clementer exaudis, respice tot templa, tot altaria, tot pia loca sacro Nomini tuo olim dedicata, nunc hæreticorum abomina-

ominationibus prophanata; reminiscere hæreditatis tuæ, augustissimorum Vulnerum tuorum susceptione & nobilissimi Sanguinis tui effusione, acquisitæ: & Vineam tuam, quam ferus aper exterminare conatur, ferventer visita, & illius cultores, adversus devastantiũ rabiem tua virtute corrobora; victores effice, & in ea benè operantes tui tandem fac Regni possessores.

V. DEus qui conteris bella, & impugnatores in te sperantium, potentiâ tuæ defensionis expugnas; auxiliare fidelibus tuis, invictissimorum Vulnerum tuorum defensionem invocantibus, ut omnium inimicorum suorum feritate depressa, & omni eorum hostilitate dissipata, incessabili te gratiarum actione laudemus. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia secula seculorum. Amen.

CAP. VII.

De Cultu & honore SS. Nominis IESV.

MIra sunt mellifluihujus Nominis præconia, magna privilegia; ut merito quisquis verè Christianus esse vult, summo illud amore & honore complecti debeat. In hoc Nomine oramus quicquid volumus, & impetramus. Quidquid petieritis Patrem in Nomine meo, dabit vobis. *Ioan.* 16. Sed Melliflui Nominis Elogia ex Mellifluo Doctore audiamus.

IESVS, *inquit*, est mel in ore; in aure melos; in corde jubilus; sed est & medicina. Tristatur aliquis nostrûm? Veniat in cor Iesus, & inde saliat in os. Et ecce, ad exortum hujus Nominis lumen, nubilum omne diffugit, redit serenum.

Labitur quis in crimen, currit insuper ad laqueum mortis desperando? Nonne, si invocet Nomen vitæ, confestim respirabit ad vitam?

Cui aliquando stetit ante faciem salutaris Nominis, duritia ut assolet cordis, ignaviæ torpor, languor acediæ? cui fons forte siccatus lacrymarum, invocato Iesu, non continuo erupit uberior?

Nihil ita iræ impetum cohibet, superbiæ tumorem sedat, sanat livoris vulnus, extinguit libidinis flammam, sitim temperat avaritiæ, ac totius indecoris fugat pruriginem.

Siquidem cum nomino Iesum, hominem mihi propono mitem, & humilem corde, benignum, sobrium,

brium, caſtum, miſericordem, & omni deniq; honeſtate ac ſanctitate conſpicuum, eundemque ipſum Deum omnipotentē, qui ſuo me & exemplo ſanet, & roboret adjutorio.

Hæc omnia mihi ſonāt, dum inſonuerit Ieſus. Sumo igitur mihi exempla de Homine, & auxilium à Potente: illa tanquam pigmentarias ſpecies, hoc tanquam unde acuam eas, & facio confectionem, cui ſimilem medicorum facere poteſt nemo.

Hoc tibi electuarium habes, ô anima mea, reconditum in vaſculo vocabuli hujus, quod eſt Ieſus. Salutiferum certe & quod nulli unquam peſti tuæ inveniatur ineffi-cax.

Semper tibi in ſinu ſit, ſemper in manu, quo tui omnes in Ieſum & ſenſus dirigantur & actus. &c. Serm. 15 in Cant.

MODVS
facilis & ſuavis
Semper Orandi & ſimul Honorandi ſanctiſſimū nomen IESV.

QVia jubemur à Chriſto, ſemper orare, & nunquam deficere; *ab Apoſtolo autem*, omnia, quæcunque facimus, ſive in verbo, ſive in opere; omnia, *inquam*, in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti facere; *Ecce compendioſum & facilem* Semper orandi *modum*; *& unà* Ieſum *honorandi. Selectas, inquam, & ignitas adſpirationes è Regio Propheta hic habes, quibus non tantum ad omnem actionē facile mens elevari poſſit in Deum; ſed & inſtrui quibuſdam quaſi regulis & mediis ad operum perfectionem utilibus.*

ASPIRATIO
Horaria
Ad laudem ſanctiſſimi Nominis IESV.

IN *Nomine* tuo Domine ſalvum me fac, & in virtute tua judica me.

Et propter gloriam *Nominis* tui Domine libera nos, & propitius eſto peccatis noſtris propter Nomen tuum.

Sperent in te, qui noverunt *Nomen* tuum; quoniam non dereliquiſti quærentes te Domine.

Voluntariè ſacrificabo tibi, & confitebor *Nomini* tuo Domine, quoniam bonum eſt.

Sit *Nomen* Domini benedictum ex hoc nunc & uſque in ſæculum.

Manè dum ſurgis.

ILlumina oculos meos, ne unquam obdormiā in morte, ne quando dicat inimicus meus: Prævalui adverſus eum.

Ego dormivi & ſoporatus ſum, & exurrexi, quia Dominus ſuſcepit me.

Si memor fui tui ſuper ſtratũ meum, in matutinis Domine meditabor in te, quia fuiſti adjutor meus.

Vtinam hodie dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas juſtificationes tuas!

Servus tuus ſum ego, da mihi intellectum, ut ſciam teſtimonia tua.

Egrediens Domo.

IN via teſtimoniorum tuorũ delectatus ſum, ſicut in omnibus divitiis.

Eſto mihi in *Deum* protectorem, & in locũ munitum, ut ſalvum me facias.

Si ambulem in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

Vias tuas Domine demonſtra mihi, & ſemitas tuas edoce me.

Servavi mandata tua & teſtimonia tua, quia omnes viæ meæ in conſpectu tuo.

Regrediens domum.

IVdica me Domine, quoniam ego innocentia mea ingreſſus ſum, & in Domino ſperans non infirmabor.

Eſto mihi in Deum protectorem, & in domum refugii, ut ſalvum me facias.

Si dicebam: Motus eſt pes meus, miſericordia tua Domine adjuvabat me.

Viam iniquitatis amove à me, & lege tua miſerere mei.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectã, propter Nomen tuum Domine vivificabis me in æquitate tua.

Ingrediens Templum.

IN multitudine miſericordiæ tuæ introibo in Domum tuam, adorabo ad Templnm ſanctũ tuum in timore tuo.

Exaudi Domine vocem deprecationis meæ, dũ oro ad Te, dum extollo manus meas ad Tẽplum ſanctum tuum.

Sic benedicam te in vita mea, & in Nomine tuo levabo manus meas.

Vt videam voluptatem Domini & viſitem Tẽplum ejus.

Sicut cervus deſiderat ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad te Deus.

Ante Orationem.

INtret in conſpectu tuo oratio mea, inclina aurem tuam ad precem meam.

Exaudi Deus orationem meam, & ne deſpexeris deprecationem meã, intende mihi, & exaudi me.

Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.

Vocem meam audi secundum misericordiam tuã Domine, & secundum judicium tuum vivifica me.

Suscipe me secundum eloquium tuum & vivã, & non confundas me ab exspectatione mea.

Post Orationem.

INtret postulatio mea in conspectu tuo, secundum eloquium tuum eripe me.

Exaudi me Domine, quoniam benigna est misericordia tua, secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

Secundum misericordiam tuam memento mei tu, propter bonitatẽ tuam Domine.

Vnam petii à Domino, hãc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.

Sustinuit anima mea in verbo ejus, speravit anima mea in Domino.

Ante lectionem Horarum.

IN conspectu Angelorum psallam tibi, adorabo ad Templum sanctum tuum, & confitebor Nomini tuo.

Exaltabo te Deus meus Rex, & benedicam Nomini tuo in sæculũ, & in sæculum sæculi.

Sic psalmum dicam Nomini tuo in sæculum sæculi, ut reddam vota mea de die in diem.

Vt audiam vocem laudis tuæ, ut enarrem universa mirabilia tua.

Secundum Nomen tuum Deus, sic & laus tua, justitia plena est dextera tua.

Post Horas.

IVbilate Deo omnis terra, psalmum dicite Nomini ejus, date gloriam laudi ejus.

Exaudi Domine vocem meam, qua clamavi ad te, miserere mei & exaudi me.

Septies in die laudem dixi tibi, super judicia justitiæ tuæ.

Voluntaria oris mei beneplacita fac Domine, & judicia tua doce me.

Sit nomen Domini benedictum ex hoc, nunc & usque in sæculum.

Ante Missam.

INtroibo in domum tuã in holocaustis, reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea.

Et introibo ad altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Sacerdotes tui induantur justitiam, & sancti tui exultent.

Voluntariè ſacrificabo tibi, & confitebor Nomini tuo Domine, quoniam bonum eſt.

Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea, & labiis exultationis laudabit os meum.

Poſt Miſſam.

ILluſtra faciem tuam ſuper ſervum tuum, ſalvum me fac in miſericordia tua Domine, nō confundar, quoniam invocavi te.

Expandi manus meas ad te, anima mea, ſicut terra ſine aqua tibi.

Sitivit in te anima mea, quam multipliciter tibi caro mea!

Vt liberentur dilecti tui, ſalvum fac dextera tua & exaudi me.

Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non deſpicies.

Orans pro aliis.

ILluminare his qui in tenebris, & in umbra mortis ſedent ad dirigendos pedes noſtros in viam pacis.

Exurge Domine, adjuva nos & libera nos propter Nomen tuum.

Salvum fac populum tuū Domine, & benedic hæreditati tuæ & rege eos, & extolle illos uſque in æternum.

Vt ponant in Deo ſpem ſuam & non obliviſcantur operum Dei, & mandata ejus exquirant.

Salvos fac ſervos tuos, Deus meus ſperantes in te.

Ad Lectionem, ſeu Studia.

INtellectum da mihi Domine, & ſcrutabor legem tuam, & cuſtodiā illam in toto corde meo.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi, doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Servus tuus ſum ego, da mihi intellectum, ut ſciam teſtimonia tua.

Viam juſtificationum tuarum inſtrue me, & exercebor in mirabilibus tuis.

Sanctum & terribile Nomen ejus, initium ſapientiæ timor Domini.

Ante Congreſſum, ſeu Converſationem.

IVdica me Deus, & diſcerne cauſſam meam de gente non ſancta, ab homine iniquo & doloſo erue me.

Et erue me de manu filiorum alienorum, quorum os locutum eſt vanitatem, & dextera eorum dextera iniquitatis.

Suſcipe ſervum tuum in bonum

bonum, non calumnientur me superbi.
Vide quoniam mandata tua dilexi Domine, in misericordia tua vivifica me.
Salvum me fac Domine, quoniã defecit sanctus, quoniam diminutę sunt veritates à filiis hominum.

Ad Prandium vel Cœnam.

IN te sperant oculi omnium, & tu das illis escam in tempore opportuno.
Edent pauperes & saturabuntur, & laudabunt Dominum qui requirũt eum; vivent corda eorum in sæculum sæculi.
Sitivit in te anima mea, quam multipliciter tibi caro mea?
Vt educas panem de terra, & vinum lætificet cor hominis.
Superbo oculo & insatiabili corde, cum hoc nõ edebam.

Pro memoria Paßionis Dominicæ.

IN manus tuas commendo spiritum meum, redemisti me Domine Deus veritatis.
Exurge Domine, judica caussam tuam, memor esto improperiorũ tuorum, quæ ab insipiente sunt tota die.
Suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui.
Visitasti terram, & inebriasti eam, multiplicasti locupletare eam.
Salvasti enim nos de affligentibus nos, & odientes nos confudisti.

In Adversitate.

IN te Domine speravi, nõ confundar in æternum, in justitia tua libera me.
Educ de tribulatione animam meam, & in misericordia tua disperde inimicos meos.
Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificent animam meam.
Vt quid Domine recessisti longe, despicis in opportunitatibus, in tribulatione?
Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me, & super iram inimicorum meorum extendisti manum tuã, & salvũ me fecit dextera tua.

In Tentatione.

INtende animæ meæ, & libera eam, propter inimicos meos eripe me.
Effunde frameam, & conclude adversus eos, quĩ persequuntur me, dic animæ meæ, salus tua ego sum.
Si consistant adversum

me castra, non timebit cor meum.
Vsquequo exaltabitur inimicus meus super me? respice & exaudi me Domine Deus meus.
Sub umbra alarum tuarũ protege me, à facie impiorum qui me afflixerunt.

Ad quodvis Negotium.

INclina Domine aurem tuam & exaudi me, quoniam inops & pauper sum ego.
Ego autem in te speravi, dixi: Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meæ.
Secundum misericordiam tuam vivifica me, & custodiam testimonia oris tui.
Viam justificationum tuarum instrue me, & exercebor in mirabilibus tuis.
Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.

Vesperi dum incumbis.

ILlumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversuseum.
Esto mihi in Deum protectorem, & in domum refugii, ut salvum me facias.
Si dedero somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem.
Vivet anima mea & laudabit te, & judicia tua adjuvabunt me.
Sub umbra alarum tuarũ protege me à facie impiorum qui me afflixerunt.

Actus Amoris & Contritionis.

IN toto corde meo diligo te Domine fortitudo mea, Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus.
Ego iniquitatem meam cognosco, & peccatum meum contra me est semper.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.
Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas.
Secundum misericordiam tuam vivifica me, & custodiam testimonia oris tui.

ASPIRATIO

Horaria ad IESVM *pro felici morte.*

ILlumina oculos meos ne unquam obdormiã in morte; ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversuseum.
Esto mihi in Deum protecto-

tectorem, & in domum refugii, ut salvum me facias.
Sitivit anima mea ad fontem vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei?
Vnam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.
Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectã, propter Nomen tuum Domine vivificabis me in æquitate tua.

HYMNVS

Suavissimus ad Christum

IESVM: Aliàs,

IVBILVS

Amantis Animæ,

S. Bernardo adscribi solitus.

DECAS I.

IEsu dulcis memoria
Dans vera cordi gaudia:
Sed super mel & omnia
Ejus dulcis præsentia.
Nil canitur suavius,
Auditur nil jucundius,
Nil cogitatur dulcius,
Quàm Iesus Dei Filius.
Iesu spes pœnitentibus,
Quàm pius es petentibus,
Quàm bonus te quærentibus!
Sed quid invenientibus?
Iesu dulcedo cordium,
Fons vivus, lumen mentium,
Excedens omne gaudium,
Et omne desiderium.
Nec lingua valet dicere,
Nec littera describere;
Expertus potest credere,
Quid sit Iesum diligere.
Iesum quæram in lectulo,
Clauso cordis cubiculo;
Privatim, & in publico
Quæram amore sedulo.
Cum Maria diluculò
Iesum quęram in tumulo,
Clamore cordis querulo,
Mente quæram, non oculo.
Tumbam perfundã fletibus,
Locum replens gemitibus:
Iesu provolvar pedibus,
Strictis hærens amplexibus.
Tua premam vestigia,
Anhelans ad obsequia.
Nec desinent suspiria,
Quam tui detur copia.
Iesu Rex admirabilis
Et triumphator nobilis,
Dulcedo ineffabilis,
Totus desiderabilis.
Pater Nost. Ave Maria.

DECAS II.

MAne nobiscũ Domine,
Et nos illustra lumine:
Pulsa mentis caligine;
Mœstos reple dulcedine.
Quando cor nostrum visitas,
Tunc lucet ei veritas,
Mundi vilescit vanitas,
Et intus fervet charitas.
Amor Iesu dulcissimus,
Et verè suavissimus,
Plus millies gratissimus,
Quàm dicere sufficimus.

Hoc probat ejus Paſsio,
Hoc Sanguinis effuſio:
Per quã nobis redemptio
Datur, & Dei viſio.

Ieſum omnes agnoſcite,
Amorem ejus poſcite,
Ieſum ardenter quærite,
Quærendo inardeſcite.

Sic amantem diligite,
Amoris vicem reddite;
In hunc odorem currite,
Et vota votis reddite.

Ieſus auctor clemẽtiæ,
Totius ſpes lætitiæ,
Amoris fons & gratiæ,
Veræ cordis deliciæ.

Ieſu mi bone ſentiam
Amoris tui copiam,
Da mihi per præſentiam
Tuam videre gloriam.

Cum dignè loqui nequeã
De te tamen ne ſileam:
Amor facit ut audeam,
Cum de te ſolum gaudeã.

Tua Ieſu dilectio,
Grata mentis refectio,
Replens ſine faſtidio,
Dans famem deſiderio.

Pater Noſt. Ave Maria.

DECAS III.

Qui te guſtant eſuriunt:
Qui bibunt, adhuc ſitiunt:
Deſiderare neſciunt
Niſi Ieſum, quẽ diligunt.

Quem tuus amor ebriat,
Novit, quid Ieſus ſapiat
Quàm felix eſt, quem ſatiat!
Non eſt ultrà, quod cupiat.

Ieſu, decus angelicum,
In aure, dulce canticum:
In ore, mel mirificum
In corde, nectar cœlicum,

Deſidero te millies
Mi Ieſu, quando venies!
Me lætum quando facies;
Vt me teipſo ſaties?

Tuus Amor continuus
Mihi languor aſsiduus,
Tu totus es mellifluus;
Fructus vitæ perpetuus

Ieſu, ſumma benignitas,
Mihi cordis jucunditas;
Incomprehenſa bonitas,
Tua me ſtringat charitas.

Bonum mihi diligere
Ieſum, nil ultra quærere,
Mihi prorſus deficere,
Vt illi queam vivere,

O Ieſu mi dulciſsime,
Spes ſuſpirantis animæ,
Te piæ quærũt lachrymę,
Te clamor mentis intimæ.

Quocunque loco fuero,
Mecum Ieſum deſidero.
Quàm lætus, cum invenero!
Quam felix, cùm tenuero!

Tunc amplexus, tunc oſcula
Quæ vincũt mellis pocula:
O quam beata copula
Sed heu, quam parva morula!

Pater noſter Ave Maria.

DECAS IV.

Iam quod quęſivi, video:
Quod concupivi, teneo:
Amore Ieſu langueo,
Et corde totus ardeo.

Ieſus tum ſic diligitur,
Hic amor non extinguitur:
Non tepeſcit, nec moritur,
Plus creſcit, & accenditur.

Hic

Hic amor ardet jugiter,
Dulcescit mirabiliter;
Sapit delectabiliter,
Delectat & feliciter.
Hic amor missus cœlitus
Hæret mihi medullitus;
Mentem incendit penitus,
Hoc delectatur spiritus.
O beatum incendium,
O ardens desiderium!
O dulce refrigerium,
Amare Dei Filium!
Iesu, flos Matris Virginis,
Amor miræ dulcedinis,
Tibi laus, honor Numinis,
Regnum beatitudinis.
Veni, veni Rex optime,
Deus immensæ gloriæ:
Affulge menti clariùs,
Iam expectatus longius.
Iesu sole serenior,
Et balsamo suavior,
Omni dulcore dulcior,
Cæteris amabilior.
Cujus gustus sic afficit,
Cujus odor sic reficit,
In quo mens mea deficit,
Solus amanti sufficit.
Sis precor meum gaudium,
Qui es futurus præmium.
Tu solus mea gloria:
Spes, decus, & victoria.
Pater noster Ave Maria. Gratia plena.

DECAS V.

TV mentis delectatio,
Amoris consummatio
Tu mea gloriatio,
Iesu mundi salvatio.
Mi Dilecte revertere,
Consors paternæ dexteræ:
Hostem vicisti prosperè,
Iam cœli regno fruere.
Sequar quocunque ieris:
Mihi tolli non poteris,
Cum meum cor abstuleris
Iesu laus nostri generis.
Cœli cives occurrite,
Portas vestras attollite:
Triumphatori dicite,
Ave Iesu Rex inclyte.
Rex virtutum, Rex gloriæ,
Rex insignis victoriæ,
Iesu largitor veniæ,
Honor cœlestis patriæ.
Tu fons misericordiæ,
Tu veræ lumen patriæ
Pelle nubem tristitiæ
Dans nobis lucem gloriæ.
Te cœli chorus prædicat,
Et tuàs laudes replicat:
Iesus orbem lætificat,
Et nos Deo pacificat.
In pace Iesus imperat,
Quæ omnem sensum superat:
Hanc mea mens desiderat,
Et ea frui properat.
Iesus ad Patrem rediit,
Cœleste regnum subiit:
Cor meum à me transiit,
Post Iesum simul abiit.
Quem prosequamur laudibus,
Votis, hymnis, & precibus:
Vt nos donet cœlestibus
Secum perfrui sedibus. Amen.
Pater noster. Ave Maria.

ASPIRATIONES XXXIII, *in honorem totidem Annorum* D.N.I.C. *juxta præcipuos ejus* Titulos & Attributa *ex S. Script.* concinnatæ.

IESVS *Verus Deus.*

O *Iesu* Verus Deus de Deo vero. Esto mihi inDeum protectorem, & in domum refugii, ut salvum me facias.

O *Iesu* Verbum Patris æterni, qui novissime locutus est nobis in Filio suo. Vtinam audiam; quid loquatur in me Dominus.

O *Iesu* sapientia Patris. Da mihi quærere & sapere quæ sursum sunt; ut gustem, quam suavis sit Dominus.

IESVS *Verus Homo.*

O *Iesu* primogenitus in multis fratribus. Fac nos tibi cohæredes in Domo Patris nostri.

O *Iesu* Verbum Caro factum; qui cum esses in forma Dei, exinanisti temetipsum, formam servi accipiens. Non sit mihi grave, humiliari pro te.

O *Iesu* Filius hominis, in similitudinem hominũ factus, & habitu inventus ut homo. Fac ut ego divinæ fiam cõsors naturæ per gratiã.

IESVS *Creator.*

O *Iesu* Creator meus, Cor mundum crea in me, & Spiritum rectũ innova in visceribus meis.

O *Iesu* plasmator meus; Memento quod sicut lutum feceris me. Vtinã sim vas in honorem, & non in contumeliam in domo tua.

O *Iesu* auctor vitæ meæ. Tibi vivet anima mea: nam mihi vivere Christus est; & mori lucrum.

IESVS *Dominus noster.*

O *Iesu* Dominus & Deus meus. Servus tuus sũ ego: possidе me, & nemo præter te.

O *Iesu* Rex meus: Rege me, & nihil mihi deerit in loco pascuæ, ubi me collocasti.

O *Iesu* Pater meus. Ego verò non sum dignus vocari Filius tuus. attamen ne projicias me à facie tua.

IESVS *Doctor.*

O *Iesu* qui venisti nobis à Deo Magister. Bonitatem, & disciplinam, & scientiam doce me.

O *Iesu* Præceptor, qui cœpisti facere & docere. Doce me facere voluntatem tuam; ut discam à te, quia mitis es & humilis corde.

O *Iesu*

O *Iesu* Lux mundi, via, veritas, & vita, Illumina oculos meos; & deduc me in semita mandatorum tuorum, quia ipsam volui.

IESVS *Pastor*.

O *Iesu* Pastor bone qui posuisti animam tuam pro ovibus tuis. Propter nomen tuum deduces me, & enutries me.

O *Iesu* Panis Vitæ. Ecce anima mea sustinet te, ne dimitte jejunam, ut non deficiat in via.

O *Iesu* Fons vitæ. Sitivit anima mea ad te; Fac ut hauriat aquas in gaudio de fontibus Salvatoris.

IESVS *Advocatus*.

O *Iesu* Advocate noster apud Deum Patrem. Fac avertat iram suam à nobis.

O *Iesu* Mediator Dei & hominum. Sanguis tuus clamet pro nobis non vindictam, sed veniam.

O *Iesu* Salvator salva nos, qui venisti quærere, & salvum facere quod perierat.

IESVS *Sponsus*.

O *Iesu* Sponse sanguinum, desponsa me tibi in misericordia & miserationibus.

O *Iesu* Amator, speciose præ filiis hominum. Trahe me post te in funiculis charitatis tuæ.

O *Iesu* zelotes animarum, cujus delitiæ sunt esse cum filiis hominum. Amem te, & nihil, nisi propter te.

IESVS *Medicus*.

O *Iesu* Medice, qui languores nostros tuo livore sanasti. Sana animam meam quia peccavi tibi.

O *Iesu* Agnus innocens ad occisionem ductus, tolle peccata mundi, & mei inprimis peccatoris.

O *Iesu* Samaritane infunde vinum Contritionis, & oleum misericordiæ vulneribus meis.

IESVS *Iudex*.

O *Iesu* qui venturus es judicare vivos & mortuos. Ne intres in judicium cum servo tuo.

O *Iesu* Iudex misericors, qui non venisti perdere quenquam. Parce mihi & responde pro me.

O *Iesu* Iudex tremendæ majestatis statue me inter oves & Electos tuos; ut ab auditione mala non timeam.

IESVS *Glorificator*.

O *Iesu* pars hæreditatis meæ, & portio mea, in terra viventiũ, Hæreditatem meam restitue mihi.

O *Iesu* gloria, corona, & merces nostra magna nimis. Admitte me in bona Domini, quę præparasti diligentibus te.

O *Iesu* vita, salus, & resurrectio nostra. Cupio dissolvi, & esse tecum. In æternum nihil me separabit à te. Tibi adhærere mihibonum est. Quid enim mihi est in Cœlo, & à te quid volui super terram?

Oratio ad Iesum.

O Bone IESV, ô piissime Iesu, ô dulcissime Iesu, ô Iesu fili MARIÆ Virginis, plene misericordia & pietate. O dulcis Iesu secundum magnam misericordiam tuam miserere mei.

O clementissime Iesu, deprecor te per illum Sanguinem pretiosum, quem pro peccatoribus effundere voluisti, ut abluas omnes iniquitates meas: & in me respicias miserum & indignum humiliter veniam petentem, & hoc nomen sanctum Iesu invocantem.

O nomen Iesu, nomen dulce: nomen Iesu, nomen delectabile: nomen Iesu, nomen confortans. Quid enim Iesus est nisi Salvator? Ergo Iesu propter nomen sanctum tuū esto mihi Iesus, & salva me: ne permittas me damnari, quem de nihilo creasti.

O bone Iesu, ne perdat me iniquitas mea, quem fecit omnipotens bonitas tua. O dulcis Iesu, recognosce quod tuum est, & absterge quod alienū est.

O benignissime Iesu, miserere mei, dum tempus est miserendi, ne damnes me in tempore judicandi. Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendero in æternam corruptionem? Non mortui laudabunt te Domine Iesu, neque omnes qui descendunt in infernum. O amantissime Iesu, ô desideratissime Iesu, ô mitissime Iesu.

O Iesu, Iesu, Iesu, admitte me intrare in numerum Electorum tuorū. O Iesu salus in te credentium. O Iesu solatium ad Te confugientium. O Iesu dulcis remissio omnium peccatorum.

O Iesu Fili Mariæ Virginis, infunde in me gratiam, sapientiam, charitatem, castitatem, humilitatem, ut possim te perfectè diligere, te laudare, te perfrui, tibi servire & in te gloriari, & omnes qui invocant nomen tuum, quod est Iesus, Amen.

Oratio.

DEus qui gloriosissimū nomen Iesu Christi filii tui Domini nostri fecisti fidelibus tuis summo suavitatis affectu amabile,

&

& malignis ſpiritibus tremendum atque terribile: concede propitius, ut omnes qui hoc nomen Ieſu devotè venerantur in terris, ſanctæ conſolationis dulcedinem in præſenti percipiant, & in futuro gaudium exultationis & interminabilis beatitudinis obtineant in cælis. Per eundem Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum.

Aſpiratio ante quodvis opus.

O Chriſte Ieſu, in unione charitatis illius, qua opus noſtræ Redemptionis operatus es in medio terræ; offero tibi hoc opus N. & omnes actiones meas, ad majorem Nominis tui gloriam, meam & proximorum ſalutem.

FINIS SECT. VI.

Vniversum stratum ejus versasti in infirmitate ejus.

ELECTÆ & DILECTÆ
ÆTERNI PATRIS FILIÆ,
VERBI INCARNATI GENITRICI,
SPIRITVS-SANCTI SPONSÆ,
TOTIVS SS. TRIADOS SANCTVARIO;
ANGELORVM DOMINÆ;
HOMINVM TVTRICI;
PECCATORVM ADVOCATÆ;
AFFLICTORVM OMNIVM ASYLO;
CÆLI TERRÆQVÆ REGINÆ.
Quæ gratia plena; & inter mulieres benedicta,
Infelicis Evæ mutans NOMEN;
aut verius mutuans OMEN,
Verè facta est MATER VIVENTIVM,
Quæ quasi AVRORA Consurgens,
Sedentibus in tenebris, & umbra mortis,
SOLEM IVSTITIÆ reduxit in Orbem.

Quæ

Quæ terribilis ut Castrorum ACIES
ORDINATA,
Hæreses & Potestates tenebrarum
profligat.
Quæ ipsius Mater facta IVDICIS,
(Quid autem IVDEX MATRI neget suæ?)
Facilem reis offert spem, opemque veniæ.
Quæ morienti in CRVCE FILIO,
Materno, sed constanter, adsistens Corde;
Eheu! acerbo nimium doloris gladio
Materna sibi sensit transverberari viscera.
Sed hoc uno tunc, (quid enim sic loqui vetat?)
Felix & læta;
Quod inter suprema DILECTI Morientis
Oracula,
Dilectum DISCIPVLVM jussa suscipere
in Filium;
Pro uno, & in uno multos accipiens Filios;
Omnibus una nobis fieret in MATREM.

SECTIO

SECTIO VII.

De cultu & veneratione B. Virg. MARIÆ. Item de Cura & præparatione benè beateque moriendi.

CVltum Virginis MARIÆ; *& curam beatæ* MORTIS Sectioni *& Diei septimæ, id est* SABBATO *reservavimus. Nam per sex dies, id est, spatium vitæ nostræ tendimus ad* Sabbatismum, *seu requiem vitæ æternæ.* Sabbatum *enim legis ejus quietis, quam post hanc vitam fideles exspectant, typus erat* Heb. 4. *Vnde sicut post laborem sex dierum, septimo die vacabant Iudæi, ita nos confectis hujus vitæ laboribus, per mortem feriabimur, ac* Sabbatum *agemus festivum ac solemne.* Ecce: beati mortui, qui in Domino moriuntur. Amodò jam dicit Spiritus, ut requiescant à laboribus suis. *Apoc.* 14.

Porrò diem SABBATI DeiparæVirginis *honori peculiariter dicavit* Ecclesia; *& piorum usus obtinuit, singularibus pietatis officiis, eo die* Virginem Matrem *venerari; ut per eam, in cujus tabernaculo requievit* Dominus, *ad beatam requiem, tantò felicius perveniant.*

Non est ergò cur mireris, pie Lector, *si Matrem* VITÆ, *&* MORTEM *hic unà proponi videris. Sic omnino decuit; ut Mater misericordiæ, Vita & Spes nostra, quæ* VITÆ *nobis Auctorem protulit, morituris adversus* MORTEM *Patrona commendaretur. Mortis quidem debitum per* primam Parentem *contraximus, sed per* Alteram, (*verius* Matrem viventium) *fructum vitæ participavimus. Vnde merito ipsa tanquam Vitæ & Mortis Patrona toto orbe colitur. Et quidem jam passim pia multorum consuetudine receptum est, ut pro felici morte quotidie* Litanias, *vulgo* Lauretanas, *pro se invicem recitent.*

Hac quoque mente PAVLVS PAPA V. *Salutationis Angelicæ frequentem usum* Indulgentiis centum dierum *ad horas singulas Christi fidelibus commendavit: In cujus Salutationis* appendice *singulariter beatæ Matris opem & intercessionem* IN HORA MORTIS NOSTRÆ, *poscimus. Nec deerit illa sane fideli præsidio clientibus suis in morte, quæ & morienti in Cruce Filio suo adstitit; & hinc quasi singularis patrocinii erga moribundos* Privilegium *consequi meruit.*

Vnde

Unde clarum est, hoc potissimum nomine cultum Virginis Deiparæ commendari, quod clientibus suis in Mortis agone fidelis semper Patrona & Mater adsistat. O quot illa faucibus inferni eripuit! quot gratiæ Filii sui, cœloque restituit. Exempla plurima occurrunt passim in Historiis, & Scriptoribus sanctissimæ Virginis magnalia tractantibus. Inde tu pete, & ad beatam quoque mortem per Matris Vitæ opem enitere. Eoque pia mente inclama frequenter:

Maria Mater gratiæ;
Mater misericordiæ;
Tu nos ab hoste protege;
Et horâ mortis suscipe.

CAPUT I.

Colloquiũ inter CHRISTUM & HOMINEM de modo benè beateque moriendi.

§. I. *Excitatio ad Curam bonæ Mortis.*

OMnis caro fœnum, & omnis gloria ejus, quasi flos agri. Exsiccatum est fœnum, & cecidit flos.

CHRISTUS. Ecce Homo quid est vita tua super terram? Fœnum hodie virens, cras arescens: ventus & umbra celeriter fugiens; fumus & vapor ad modicum parens: Audite hæc omnes gentes, auribus percipite, qui habitatis orbem: quique terrigenæ & Filii hominum, simul in unum dives & pauper: juvenes & virgines, senes cum junioribus, audiant verba oris mei. Omnes enim vos una & immutabilis sententia mortis constringit: Statutum est omnibus hominibus semel mori: & post hoc Iudiciũ. Omnes vos, & citius, quam putatis, manifestare oportet ante tribunal meum, ut recipiat unusquisque, pro ut gessit in corpore suo, sive bonum, sive malum. Talem autem unumquemque judico, qualem invenio, dum eum per satellitem meum, id est mortem cito ad tribunal meum.

Lætare ergò juvenis in adolescentia tua, & in bono sit cor tuum in diebus juventutis tuæ, & ambula in viis cordis tui, & in intuitu oculorũ tuorum. Sed scito, quod pro his omnibus adducet te Deus in judicium. Quin si sapis, maturè dispone domui tuæ, quia morieris, & nõ vives. Nec est cur viribus aut ætati fidas. Nonne vides juvenes quoque robustos & vegetos, imò pauperes & infantes quotidie mori, levi etiam sæpè ex caussa, vel casu? Vas fictile, aut vitreum, sive recens, sive vetustum, æquè fragile est; si ceciderit

rit in terram, frangitur. Fruſtra canos exſpectas, quos major pars hominum non attingit.

HOMO. O Deus meus, tu creaſti hominem ad imaginem tuam; gloria & honore coronaſti eum, & conſtituiſti eũ ſuper opera manuũ tuarum; & ſic ſubitò in pulverem reduces me, & dum adhuc ordior, ſuccides me? Memorare Domine quæ mea ſubſtãtia; nunquid enim vanè conſtituiſti omnes filios hominum? Ecce morimur omnes, & quaſi aquæ dilabimur in terram, quæ non revertuntur.

CHRISTVS. Quis eſt homo qui vivit, & non videbit mortem, eruet animam ſuam de manu inferi? Sed eſto, longitudine dierum repleam eum; quid tandem erit? Si annis multis vixerit homo, & in his omnibus lætatus fuerit, nonne meminiſſe debet tenebroſi temporis, & dierum multorum, qui cũ venerint, vanitatis arguentur præterita? Tranſierunt enim omnia illa tãquam umbra, & tanquam navis quæ pertranſit aquã; cujus, cum præterierit, nõ eſt invenire veſtigium. O felices, qui meminerunt, ſe eſſe tanquam exules & peregrinos ſuper terram; vel etiam ſicut Oeconomos, & diſpenſatores ſe in hoc mundo conſtitutos ſuper bona Domini ſui, qui venturus ſit hora qua minimè putatur, ut ponat rationem cum ſervis ſuis.

Sed heu miſeri, qui, tãquam ego peregrè profectus ſim, & ſerò rediturus; ſic luxuriantur in bonis meis, immemores temporis illius, quo citabo eos, ut reddant rationem villicationis ſuæ. Itanè homines in honore à me conditi non intelligunt; comparantur jumentis inſipientibus, & ſimiles illis fiunt? quaſi ſit unus utrorumque interitus, & quaſi homo nihil amplius habeat jumento; cum ego creaverim eos ad imaginem & ſimilitudinẽ meã, & addictos æternæ morti, ſanguine meo redemerim, ut mecum cœli hæredes fierent. Vt quid ergò tanquam cæci in mortem currunt, & in æternum pereũt homines empti à me pretio tam magno; propter quos ego veni, ut vitam habeant, & abundantius habeant?

O quam pauci, qui hæc ſeriò recogitent corde; & qui in his meditari ducant ſapientiam! Quam multi hominum, quaſi percuſſerint fœdus cum morte, & cum inferno fecerint pactum, dicunt, flagellum mortis inundans cum tranſierit, non veniet ſuper nos. Sic nempè avertunt faciem ſuam, ne

vi-

videant in finem: non est timor Dei, nec cura mortis ante oculos eorum. Ideò ducunt in bonis dies suos, & in momento ad inferos descendunt.

HOMO. Quid faciam tibi, ô custos hominum? Manus tuæ fecerunt me, & plasmaverunt me totũ in circuitu, & sic repente præcipitas me? Parce mihi, Domine, nihil enim sunt dies mei. Quæ utilitas in sanguine meo, si descendero in corruptionem? Nunquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam! Nunquid narrabit aliquis in sepulcro misericordiam tuam, & veritatem tuam in perditione? Non est in morte qui memor sit tui, in inferno autem quis cõfitebitur tibi. Nunquid bonum tibi videtur, si opprimas me opus manuum tuarum? Siccine dies mei velociores erunt cursore, fugient & non videbunt bonum? Itane velocius transibunt quam à texente tela succiditur, ut consumentur absque ulla spe? Remitte mihi, ut refrigerer priusquam abeam, & amplius non ero.

§. 2. *Ars benè moriendi necessaria super omnia.*

CHRISTVS. Ego mortem non feci, sed invidiâ diaboli mors introivit in orbem terrarum: quia ejus operâ per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, in quo omnes peccaverunt. Itaque statutum est omnibus hominibus semel mori. Sed hoc unicum tibi solatium relictum est, quod sicut in Adam omnes moriuntur, ita in me omnes vivificabuntur. Sed vide, si hoc beneficio meo frui cupis, ut non lædaris à morte secunda; quia mors peccatorum pessima. Sed heu, quid est hoc, quod vita, cujus spatium tam breve est, & quæ tota ne quidem ad necessaria, & inprimis ad debitam præparationem mortis sufficere potest, in supervacua & inania majori ex parte à plurimis mortalium impenditur?

Nonne, si haberes solus omnes annos, dies, horas, & omne tempus, quo stetit, & stabit mundus; simulque omnem sapientiã, & providentiam, industriam; sed & omnes artes, opes, amicitias, favores: & quidquid opis aut commodi in terris unquã haberi potest, nonne illud omne meritò ad hoc convertere deberes, ut felix obtingeret tibi illud ultimum momentum, quod de tota æternitate tua statuet; à quo in perpetuum vel miser, vel beatus futurus es?

HOMO

HOMO. Cum me con-
erto ad univerſa opera,
uæ faciunt manus homi-
um, & ad labores, in qui-
us fruſtra ſudant, video
n omnibus vanitatem &
fflictionem animi, & ni-
il permanere ſub ſole. Et
dcircò tæduit me vitæ
neæ videntem mala uni-
rerſa eſſe ſub ſole, & cun-
ta vanitatem, & afflictio-
nem ſpiritus: adeò quod
n multa ſapientia, multa
ſit indignatio: & qui ad-
dit ſcientiam, addit & la-
borem. O vanitas vanita-
tum, & omnia vanitas!

CHRISTVS. Vt quid igi-
tur ita ſollicitus es & oc-
cuparis erga plurima? Quid
juvat altum ſapere? Quid
ſcrutari ſubtilia, magis
quam utilia? Quid ambu-
las in magnis & mirabili-
bus ſuper te? Ecce unum
eſt neceſſarium, *Scire Mo-
ri*. Hæc verè eſt *Ars* ar-
tium, & *Scientia* ſcientia-
rum. Qui hanc novit pa-
rum ei oberit, ſi neſciat
cætera. Qui verò hanc ne-
ſcit, parum ei proderit,
alia omnia noviſſe. Non-
ne cetera omnia terram,
& brevem vitam ſpectāt:
hæc Cælum, & immenſā
Æternitatem?

Itaque quoad vivis, di-
ſce *Mori*: idque tantò ma-
gis, quia hujus Artis non
licet niſi unum experimē-
tum capere: quod ſi ma-
lè ſucceſſerit, poſteà non
licebit errorem corrigere.
In aliis quidem artibus, ſi
quid per ignorantiam, vel
incuriam prima vice pec-
catum eſt, ſecunda facilè
corrigitur: Hîc ſemel tā-
tum erratur: & deinceps
ſera & inutilis pœniten-
tia eſt. Tunc enim clauſa
erit janua miſericordiæ
meæ: nec in æternum
ſupererit ſpes indulgen-
tiæ. Vbicunque ceciderit
lignum, ſive ad Auſtrum,
ſive ad Aquilonem, ibi e-
rit. Sapientiſſimus ille
eſt, qui frequenter cogi-
tat finem ſuum; & talis
nunc eſſe nititur in vita,
qualis cupit inveniri in
morte. Quis ſapiens, &
cuſtodiet hæc?

Verè enim hæc magna
ſapientia eſt, ſeipſum in-
ſpicere; *Noſſe* ſeipſum;
ſcire, inquam, quid ſit *Ho-
mo*, habens corpus ex hu-
mo, & ſpiritum de cœlo;
& quod illud per mortem
revertatur in terram, de
qua ſumptum eſt: hic ve-
rò redeat ad Deum qui de-
dit illum, ut recipiat pro-
ut geſſit in corpore, ſive
bonum, ſive malum.

Hæc meditare, in his
eſto; inſta in illis, mi ho-
mo. Memorare noviſſima
tua, & in æternum non
peccabis, nihil æquè tibi
proderit ad temperantiam
omnium rerum, quam
frequens meditatio mor-
tis. Quomodò enim ex-
altabis cor tuum, aut un-
de ſuperbies, qui pulvis &

cinis es, & mox in pulverem reverteris? Num lubebit in delitiis fovere & nutrire carnem tuam, quæ brevi hæreditabit serpentes, & bestias, & vermes? Quomodo divitiis, honoribus & vanitatibus sæculi appones cor tuum, à quibus te forsan hodie, vel hac nocte licet imparatum & invitum separabit amara mors? Et tunc, quæ parasti, cujus erunt? O quam facilè contemnit omnia, qui semper cogitat se moriturum! Vtinam homines saperent, & intelligerent, & novissima providerent!

HOMO. Agnosco Domine, quia breves dies hominis sunt, & numerus mensium ejus apud te est: constituisti terminos ejus qui præteriri non poterũt. Scio quia morti trades me, ubi constituta est domus omni viventi. Et quis sum ego, ut respondeam tibi, & verbis meis tecum contendam? Iustus es Domine, si disputem tecum: sed, si non irascaris super orationem servi tui, unum rogabo te, Domine. Notum fac mihi finẽ meum, & numerum dierũ meorum, quis est, ut sciam quid desit mihi: quot sunt dies servi tui, quibus adhuc militabo super terram, donec veniat immutatio mea?

§. 3. *Matura præparatio ad Mortem.*

CHRISTVS. Non est tuum, mi homo, scire tempora, vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate: Tuum est *Vigilare*, attendere, & omni hora paratum esse. Latet enim ultima dies, ut observentur omnes, quia nulla inter omnes est, quæ tibi ultima esse non possit. Tuum ergò est redimere tempus, & laborare dum dies est; veniet enim nox, in qua nemo potest operari. Tuum est satagere, ut per bona opera certam vocationem tuam facias. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis: nimis insipiens est, qui illos elabi sinit, & alios sibi promittit: interim circa inania, voluptates, & curas hujus sæculi distinetur. Sed cur vis scire, quod tibi non expedit? Hoc scito; & habe pro certo, singulare bonitatis & misericordiæ meæ argumentum esse, quod voluerim mortis horam hominibus incertam esse. Si enim sciretur, ô quam multi hinc noxiæ securitatis & somnolentiæ occasionem caperent, & multò segnius salutis suæ curam agerent, eamque in extremam ætatem, & in mortis tempus rejicerent! Nonne id modo

passim

paſſim ſit, cum nec diem, nec horam, nec momentum habeant à morte ſecurum? Heu, neſcit homo finem ſuum, & tamen finis curam negligit! Vnde ſicut piſces capiuntur hamo, & aves laqueo, ſic capiuntur homines in tẽpore malo, cum eis extẽplo ſupervenerit.

Tu verò, ô homo, memento Creatoris tui in diebus juventutis tuæ, antequam veniat tempus afflictionis tuæ; ſciens quia bonum eſt homini, ſi portaverit jugum Domini ab adoleſcentia ſua: timenti enim Deum benè erit in extremis; & in diebus defunctionis ſuæ benedicetur.

Vide ergo quomodo caute ambules, non quaſi inſipiens, ſed ut ſapiens. Quæ verò major inſipientia, quam, cum à brevi hujus vitæ momento tota pendeat æternitas; & in hora mortis de omni æternitate ſententia ferenda ſit, ut in perpetuum vel pœnæ, vel gloriæ deputeris; hujus tamen rei periculo tam parum providere? Omnia alia ſollicite & diligenter curare, id unum, quod ſolum & præ cæteris omnibus curę eſſe debebat, negligere?

Quid neceſſe eſt homini majora ſe quærere, cum ignoret, quid conducat ſibi in vita ſua, numero dierũ peregrinationis ſuæ, & tempore, quod velut umbra præterit?

O filii hominum uſquequo gravi corde; ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Voruntamen in imagine pertranſit homo; Sed & fruſtra conturbatur. Anni ejus ſicut aranea meditabuntur. Sicut enim illa multo labore texit telam ſuam: ſed eviſcerat ſeſe; & quid niſi viles muſcas venatur? ita annos vitæ ſuæ conſumunt homines; Sed quo tandem fructu?

HOMO. Ecce menſurabiles poſuiſti dies meos, & ſubſtantia mea tanquã nihilum ante te. Quoniam mille anni ante oculos tuos tanquam dies heſterna quæ præteriit. Parce mihi Domine, nihil enim ſunt dies mei. Memento, quoniam ego advena ſum apud te, & peregrinus ſicut omnes Patres mei.

CHRISTVS. Propterea hortor ego vos tanquam advenas & peregrinos abſtinere vos à carnalibus deſideriis, & curis hujus ſeculi, quæ militant adverſus animam. Ecce peregrinus non hęret in via; non deflectit ab itinere, ut carpat flores, & quærat delitias, ut nugetur & otietur: quin potius deſiderio patriæ & ſuorum in cœpto itinere continuò pergit & properat. Si verò

ſub-

subinde quiescit, aut reficit corpus, id necessitatis potius est, quam voluptatis, ut denuò resumptis viribus alacrius pergat, & ambulet.

Tu fac similiter, & redime tempus à rebus istis vanis ac transitoriis, in quibus nil nisi vanitas & afflictio Spiritus: & rei super omnia seriæ ac necessariæ, id est, curæ bonæ Mortis, & beatæ Æternitatis illud impende. Nescis enim quã diu subsistas, & si post modicum tollat te factor tuus. Ergo, quodcunq; potest manus tua, instãter operare; quia venit nox in qua nemo potest operari. nec enim opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos, quo tu properas. Nunc age, quod actum esse voles, cum amplius agere non poteris; & non egisse, cum poteras, vehementer dolebis.

HOMO. O Domine qui dives es in misericordia; angustiæ mihi sunt undique, ne derelinquas me. Operi manuum tuarum porrige dexteram, & extrahe me de luto fecis, ut non infigar: nam ecce, de profundis clamo ad te. Vitam quidem meam quotidie corrigere dispono. Sẽper autem de die in diem differo: & dum hoc in futuro facere propono, fit ut illud *futurum* semper sit futurum; imò fortè nunquam futurum. Domine Iesu, quam diu ponam consilia in anima mea? quæ utilitas in Sanguine meo, si descendero in corruptionem. Illumina oculos meos, ut nunquam eos à conspectu mortis avertam, ut instantia pericula videam, nec unquam obdormiam in mortem, ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum.

CHRISTVS. O si nosses, quantopere hominis jam morituri mentem cruciet memoria temporis olim tam inutiliter perditi! O si quoque damnatorum in suis tormentis angustias, quærimonias & ejulatus, sed, heu, inanes, videre posses, quid putas consilii caperes? Ecce, hoc unum illi deplorant maximè, quod cum tam horrendos cruciatûs brevi & facili labore redimere potuissent; attamen mortis immemores, hæserint in rebus inanibus, & interim tempus comparandi oleum in vasis suis, occasionem bonorum operum, & dies salutis neglexerint. Duxerunt illi quoque, velut multi hodie, in bonis dies suos; at quam breves, ac paucos! & in puncto ad inferos descenderunt, ubi jam miseri torquentur sine fine. O felicẽ te, si sapias damno alieno!

Aspi-

Aſpice divitem Epulonem illic non jam amplius in delitiis ſplendide epulantem, ſed miſere in pœnis ejulantẽ. Quis veſtrum ſortẽ divitis olim non optaſſet potius quã pauperis Lazari; cum iſte in delitiis, hic verò in fame & anguſtia viveret? Sed ecce, jam omnes Lazarum feliciſſimum prædicant, Epulonem miſerrimum: Hîc quidem, dum alter eorum recipit bona in vita ſua; alter autem mala, diſcrimẽ nõ agnoſcis; quin miraris etiam & conturbaris; ſed tace, donec intres in ſanctuarium Dei, & intelligas in noviſſimis eorum.

HOMO. O quam bonus Iſraël Deus, his qui recto ſunt corde! Sed & juſtus es Domine, & rectum judicium tuum. Cur verò diſſimulem? (ſcrutaris enim cor & renes meos.) Sæpè moti ſunt pedes mei, pœnè effuſi ſunt greſſus mei, dum zelavi ſuper iniquos, pacem peccatorum videns; quia non eſt reſpectus morti eorum. Nunc verò miſericordiam & judicium cantabo tibi Domine, quia in tempore ſuo tu reddis unicuique ſecundum opera ſua.

CHRISTVS. Sed quomodo, cum tam ſit diſpar amborum exitus, & tibi etiam nunc detur optio inter ſortem utriuſque, quomodo, inquam, qui cupis eſſe felix cum Lazaro, Vitam nunc eligis Epulonis? cur lautè & molliter nutris carnem tuam; & ſæpius viles beſtias impenſius curas, quam homines famelicos & inopes?

Sed heus, ſi ego miſero iſti, ex ſingulari gratia, reditum in vitã concederem, putas rediret ad ſolitas delitias? iterum indueretur purpura & byſſo, aut epularetur quotidie ſplendide? Lazarum jacentem ad fores domus ſuæ negligeret? Verè dico tibi, in cinere & cilicio potius pœnitentiam ageret; nullum temporis pũctum ſine fruge & ſeria ſalutis cura elabi ſineret; imò quidquid unquam in toto mundo cruciatuum & laborum excogitari poſſet, id omne ſolus ſubire mallet, ne rediret ad locum iſtum tormentorũ: ubi jam tot centenis annis æſtuanti linguæ ſuæ vel unam aquæ guttulam optat, & per infinitas annorum myriades optabit, ſed nunquam obtinebit.

Quis hominum hæc audiens non timeret, & timendo reſipiſceret? Quis poterit habitare de vobis cum illo igne devorante, quis habitabit ex vobis cum ardoribus ſempiternis? Verè hoc ſtupendum ſuper omnia ſtupenda, cre-

credere æterna ista supplicia peccatoribus parata, & nihilominus adeò securè vivere in peccatis; & tam audacter in eo statu morari, in quo mori non auderes: in morte totius æternitatis exspectare sententiam, nec tamen maturius de bona morte sollicitum esse. Quis ita fascinavit oculos vestros, ne videant in finem? Nam quotusquisque vestrûm talis modo esse curat, qualis inveniri in morte optat, cum citabitur ad supremum tribunal meũ? & tamen nescis, an id cras, vel hodie, an hac ipsa hora futurum sit.

O quot parabolis, quot minis & monitis ego docui vos, *Vigilare*, attendere, paratos esse! Quid verò tot exempla hominum omnis ætatis, sexus, conditionis indies passim ante oculos vestros morientium? quid tot subiti casus, tot febres, & morborum genera? quid clamant hæc omnia, nisi, *Vigila*; Esto paratus, Dispone domui tuæ, quia morieris? Memento accidere tibi posse, quod cuiquam potuit. Hodie, hodie si vocem Domini audieris, noli obdurare cor tuum. Derelinquat impius vias suas & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad me, & miserebor ejus: quia nunc tempus miserendi, ne fortè mox sit puniendi.

HOMO. Iustus es Domine, sed parce mihi, si ut minus sapiens loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis. Nunquid voluntatis tuæ est mors impii? Nonne tu dixisti, *Nolo mortem peccatoris*, &, *Impietas impii non nocebit ei, in quacunque die conversus fuerit ab impietate sua*. Et iterum, *Omne quod venerit ad me, non ejiciam foras*? Quid si ergò vel serò, & sub vesperam, circa undecimam horam venero, an me rejicies? Quid si vel jamjam moriturus pœnitentiã egero de peccatis meis, cor contritum & humiliatum an despicies?

CHRISTVS. Quid hoc audio? & tu quasi unus de insipientibus loqueris; & declinas cor tuum in verba malitiæ, ad excusandas dilationes in peccatis? Tunc peccare vis, quamdiu vivis, & pœnitere primum jam moriturus? Hocne est pœnitere, si desinas peccare, cũ amplius non potes; cum peccandi vires deficiunt? cum te peccata potius deserũt, quam tu illa? Quæ ista emendatio, vitam mutare velle in melius, cum jam vivere desinendum est? Ah nimium falleris! Ego quidem pœnitenti promisi veniam, sed differenti,

renti, in craſtinum vitam non promiſi.

Vt autem probè ſcias & caveas tibi; hæc eſt vera Pœnitentia, quæ mei cauſſa, ſeu ex amore mei deplorat, & deſerit peccata: adeo quidem, ut è centum moribundis qui eouſque pœnitentiam differunt; vix unus aut alter verè pœniteat. Illa enim naſcitur non ex amore mei, ſed ex amore ſui. Dolent quippe, non quod me offenderint, ſed quod damnationem jam imminentem timeant; quam ſi una cum morte poſſent evadere, non timerent ad vomitum, & priſtina peccata redire. Quomodo ergò dicetur verè in morte pœnitere, qui vult, nec timet, quam diu vivit, peccare?

Nolo ego quidem mortem peccatoris; nolo te, aut quemvis peccatorem deſperare, quamdiu vivit. At ego te periculi admoneo, & volo te ſecuriora eligere. Nam plurimi tunc pereunt, pauciſſimi verè pœnitent. Et quomodò tu præſumere audes inter tam paucos te quoque futurum. O ſi videre poſſes, quam multa homini præſertim peccatori circa mortem occurrant, quæ difficilem reddunt veram pœnitentiam! Hinc enim ægrū vis morbi premit; illinc angit conſcientia, & peccatorū enormitas, quam tunc primum longe manifeſtius, quam unquam antea conſpicit. Hinc temporis præteriti tam inutiliter, in rebus inanibus conſumpti recordatio pungit ac lacerat conſcientiam: illinc tremor futuri, & jam inſtantis, quo de omnibus dictis, factis, cogitatis reddenda erit ratio, cruciat. Hinc diaboli peccata exaggerantis, & ad deſperationem impellentis inſidiæ, illinc metus Iudicis, & horror inferni, ſic obruunt miſerum, ut nil niſi ſæva præſumat perturbata conſcientia; nil niſi juſta judicia mea, cum deſperatione veniæ cogitare valeat. Aſpicit enim peccata ſua, abſque reſpectu miſericordiæ meæ, quam illi tunc quoque extenuare, aut prorſus abſcondere nititur malignus ſpiritus.

Quid putas tunc ſpei, vel animi reliquum erit miſero homini? Videt jam relinquenda omnia, quæ in vita ſuavia & cara fuerunt, & nihil amplius ſolatii vel auxilii ab iis ſperari poſſe. Peccatorum memoria terret; hora reddendæ rationis inſtat. Immutabilis ſententiæ horror exanimat. Fugere ſeu latere impoſſibile; comparere nimis intolerabile. Si ad vitam præteritam

reflectat oculos, totum ejus curriculum quasi momentum temporis apparet: Si ad futurum; id est, ad æternitatis infinitum spatium respicit, heu, quis dolor tam modico momento, & rebus tam inanibus, beatitudinis æternæ jacturam fecisse! Hæc omnia ita hominem perturbant, ut vix salutari alicui cogitationi locus sit reliquus. Vnde fit, ut sæpè etiam præveniat judicium meum, damnans seipsum, eo quod non cognoverit tempus visitationis suæ, & sic desperans abeat in viam Cain, dicēs, Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.

HOMO. Anxiatus est Domine super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum, sed & conturbata sunt omnia ossa mea à turbine sermonis tui. O quam horrendum erit incidere in manus Dei viventis! Quis poterit sustinere vocem tonitrui tui magni in die illa tremenda? Nec enim cogitare licet, quod solùm ad terrendum me verba componis inania. Quis verò statum morientis melius novit quam tu? O Bone *Iesu* da mihi, ut præoccupem faciem tuam in confessione, & diem extremum maturâ pœnitentia præveniam, ne tribulatio & angustia illius horæ inveniat me.

CHRISTVS. Ideò jam hortor te ne differas. Quin dicis, *Nunc cœpi?* En audis hodie vocem meam, ne obdures cor tuum, nec differas in crastinum; qui nescis an cras subsistas: multò minus differ in horam mortis: sed nec etiā in tempus morbi: Nam & illud nimis ineptū est, ut congruè te morti præpares. Tunc enim & animi & corporis vires languent: doloribus, & aliis, quas morbi pariunt, molestiis animus ita sæpè obruitur, ut quę ad benè moriendū pertinent, vix leviter cogitare, nedum seriò ponderare sufficiat.

Quam sæpè vidisti ægros delirio correptos, & usu rationis prorsus destitutos, nihil potuisse disponere eorum quæ vel ad præsens seculum, vel ad futurum spectarent? Experientia quoque teste scis, si quis dentium, oculorum, calculi, vel alio dolore acuto crucietur, etiamsi alias bonus & pius sit, quam difficile tunc ei sit, animum rebus piis & cœlestibus intendere. Nimirum illuc rapitur tota intentio mentis, ubi est vis doloris. Et quid putas in morte fiet?

Hæc fideliter, & amore tui prolixius inculco tibi, mi homo, ut non differas

ras de die in diem negotium ſalutis tuæ; nec curam bonæ mortis, in horam mortis rejicias. Cur periculum eligis, ubi offertur ſecuritas? Cur vis rei tam incertæ & dubiæ cauſſam, qua nulla gravior & periculoſior, id eſt, animæ, & æternitatis tuæ committere, qui aliàs omnibus in rebus certiora quæque & magis ſecura tam ſollicitè perquiris? Ecce nunc offero tibi gratiam meam; ſi reſpuis, fortè aliàs juſtè negabitur. Nonne hac animadverſione meritò percutitur peccator, ut moriens obliviſcatur ſui, qui vivens oblitus eſt mei? Nam quomodo audes me tibi in morte propitium polliceri, quem ſic contempſeris in vita?

Intelligite hæc inſipientes in populo, & ſtulti aliquando ſapite. O ſi cognoviſſes & tu, & quidem in hac die, quæ ad pacem & ſalutem tibi! O ſi modo tempus miſericordiæ & gratiæ meæ non in vacuum reciperes! Aderit enim, & fortè in die qua ignoras, & hora qua non ſperas, aderit, inquam, tempus juſtitiæ meæ; tunc quidem ſi benè egeris, recipies, ſi autem malè, quid mirum, ſi reddam tibi ſecundum opera tua? Sed tunc fruſtra rogabis inducias uſque mane, fruſtra clamabis cum illo ſceleſto ad Dominum, à quo miſericordiam non es cōſequuturus. Nam quoties vocavi ego te, & renuiſti? deſpexiſti omne conſilium meum, & increpationes meas neglexiſti? Nonne meritò ego quoque in interitu tuo ridebo, & ſubſannabo, cum id quod timebas, advenerit? Cum irruerit repentina calamitas, & interitus, quaſi tempeſtas ingruerit, quando venerit ſuper te tribulatio & anguſtia?

In vita quidem ſerviviſti mundo, carni, & voluptatibus, in die anguſtiæ tum demum recurres ad me? Nonne impudentiæ eſt, ad eum in neceſſitate confugere, quem in proſperitate contempſiſti? Quid ſi tunc dicatur tibi: Vbi ſunt jam dii tui, in quibus habebas fiduciam? ſurgant & opitulentur tibi, & in neceſſitate te protegant. Nonne æger facilem, & officioſum in morbo medicum, experiri ſolet, quem ſanus obſequiis, & muneribus ſibi devincire ſtuduit? at ſi contumeliis & injuriis eum affecerit, quid putas exſpectabit ab illo? An non vides quotidie, cum judicium exſpectatur de rebus etiā minimis, litigantes quietē nullam capere; ſed nunc Advocatos adire, nunc

Procuratores, nunc Iudices, nunc istorum cognatos, amicos, vel affines, & eorum emendicare opem & favorem? Et homo, cujus caussa gravissima, id est, de vita vel morte æterna pendet coram summo Iudice, quasi securus agit, & de præsidiis caussę suæ parum curat! Vide; quid fatuas illas virgines excluserit Regno cœlorum: dormitârunt, tardârunt, oleum quærere neglexerunt, aut serius à prudentibus petierunt; & sic audiverunt: Nescio vos. at quæ maturius paratæ erant, intraverunt cum Sponso ad nuptias. Cur & tu ô homo, non vigilas, cur non tempestivè sollicitas pro patrocinio apud Electos meos, qui & ipsi sedebunt mecum judicantes tribus Israel? Cur præcipuè non concilias tibi dilectissimã Matrem meam, quæ potens est apud me patrocinio suo? (Non enim æquum est, ut quidquam denegem Matri meæ,) ut sic invenias gratiam in oculis meis? Intelligite hæc qui obliviscimini Deum, ne quando rapiat, & non sit, qui eripiat. Qui habet aures audiendi, audiat, nec projiciat hosce sermones meos retrorsũ, ne secundum duritiam suam & impœnitens cor thesaurizet sibi iram in die iræ, & justi judicii mei. Vtinam homines saperent, & intelligerent, & novissima providerent!

HOMO. Heu cæcitas & duritia cordis mei, qui hæc frequenter audio, & tamen adhuc languide me gero in tam arduo & periculoso negotio. Vtinam Domine, vivus sermo tuus, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti pertingat intima mea usque ad divisionem animæ & spiritus. Vtinam operetur in me, sicut operatus est in Sanctis & Electis tuis, quorum mors pretiosa fuit in conspectu tuo. Vnde inebriantur ab ubertate domus tuæ; & torrente voluptatis tuæ potas eos. O beati qui habitant in domo tua Domine: & in sæcula sæculorum laudabunt te. O beati mortui qui in Domino moriuntur! Vtinam moriatur anima mea morte justorum, & fiant novissima mea horum similia!

Quæ hoc §. dicta sunt de periculo pœnitentiæ in finem vitæ dilatæ, si cui duriora videntur; is legat S. August. *Hom.* 41 *inter* 50. Item *lib. de Pœnit. c.* 17. *& alios passim de* IV *Novissimis tractantes.*

§. 4. *Bona vita, optima ad bonam Mortem via.*

CHRISTVS. Sed cur illi beati? nonne quia trans-

transierunt per ignem & aquam, & educti sunt in refrigerium? ubi neque mors, neque clamor, aut ullus dolor erit ultra. Iam enim requiescunt à laboribus suis, & opera eorum, quæ egerunt in vita, sequuntur illos? Meritò tu quidem sortem illorum optas. Sed quantò sanius erit votum tuum, si cures & tu vivere more justorum, ut sic demum eorum morte defungi possis? Si, inquam, & tu contendas intrare per angustam portam: Si & tu vim inferas regno cœlorum; nam ecce violenti rapiunt illud.

Optabat nimirum & impius ille Propheta sibi extrema justorum; Sed non ita & principia. Mortem spiritualium optant sibi etiam carnales, quorum tamen vitam abhorrent, scientes pretiosam esse mortem sanctorum in conspectu meo: cum è contra mors peccatorum pessima sit. Sed nonne stultum & ridiculum votum est, optare mortem Lazari, & vitam Epulonis? Velle benè mori, & malè vivere? nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus? Non sic itur de delitiis ad delitias; ut hic ventrem, & illic mentem impleas. Vis autem bonam & felicem mortem? Ecce optima ad bonam mortem via est; ante mortem vitiis & cupiditatibus mori. Imò hęc erit sola & vera vita, carni ac mundo mori, & Deo vivere. Ita ergo nunc cõsuesce mori, quousque vivis; sic fiet, ut securius mortem, cum venerit, exspectes.

Et hujus quidem mysticæ mortis imaginem, seu formam aliquam, ab ipsa morte corporis accipere potes. Nam hæc, quamprimum invadit hominem, mox usum sensuum, & appetitum omnium voluptatum tollit, oculos claudit, aures obstruit; ori perpetuum silentium indicit; à charis & notis separat, omnia desideria mundi hujus extinguit: Hæc verò & similia, tu ipse sponte tua facere potes, & multo quidem sublimius atque excellentius, tibique multo utilius, quam si tantum juris & violentiæ in te morti relinquas.

HOMO. Sed quam mihi mortem loqueris Domine, dum me spontaneè, & spiritualiter mori jubes?

CHRISTVS. Adhuc tu sine intellectu es; nec capis; quod si secundum carnem vixeris, morieris; Si autem Spiritu facta carnis mortificaveris, vives? Castiga corpus tuum, & in servitutem redige; mortifica membra tua, quæ

quæ sunt super terram. Exue veterem hominem cum actibus suis, & novum indue; prohibe linguam tuam à malo: averte oculos tuos, ne videant vanitatem, &c. Noli diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt; fuge amicos, & socios, si una cum illis me amicum habere non possis. nimis enim noxia amicitia est, quæ me consortem non patitur: Dissimula injurias, contumeliis ne redde vicem: ad opprobria tace, tanquam non habens in ore tuo redargutiones. Sine te tractari arbitrio superioris instar mortui, qui nemini repugnat. salutari morte perde animam tuam in hoc mundo, & in vitam æternam custodies eam.

Si feceris hæc, æstimaberis tanquam mortuus super terram: sed vita tua abscondita mecum erit in *Deo.* Non apparebis magnus & gloriosus coram mundo, sed omnis gloria tua erit ab intus, id est, in testimonio conscientiæ tuæ. Incedes tanquam tristis, semper autem gaudens; possidebis tanquam non possidens; uteris hoc mundo, tanquam non utens. Hoc est mori, antequam moriaris. Vt paucis dicam:

Ante omnia fuge peccatum; & non erit cur malam mortem timeas; stimulus enim mortis peccatum: lædere aut pungere non potest, ubi peccatum non est: mala certè mors putanda non est, ubi bona vita præcessit. Exerce ergo te ad pietatem & justitiam, sic nunquam te mala nec improvisa mors obruet, quia pia & inculpata vita, est continua præparatio mortis. Vnde justus, si morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit.

Sed heu, quam crudelis est mors, in eos, qui vixerunt mundo, & concupiscentiis ejus! quam gravi eos tandem aculeo ferit, qui sapientes sunt ut faciant mala; benè autem facere nescierunt! Qui nunc ducunt in bonis dies suos, tunc vident, quantus extrema gaudii luctus occupet: tunc enim vinū, quod ingrediebatur antea blandè, mordet ut coluber, & velut regulus venena diffundit.

HOMO. Quis mihi tribuat, ut mundo, & carni moriar, & vivam tibi, qui pro me mortuus es: & ita semper paratus sim mori: ut vivam ego, jam non ego; sed tu vivas in me ô *Iesu*? Agnosco enim, quia nemo securius & felicius mori poterit, quam qui melius & sanctius vixerit. Attamen nescio, quomodo nihilominus terrores mortis

mortis circumdederunt me, ut horream, & fugiam, quod tamen ſcio me non poſſe effugere. Sed quid hoc mirum, quando ſanctiſſimos etiam viros video non fuiſſe immunes à timore mortis?

Et quid dicam de teipſo, Domine? nonne mortem exhorruiſſe viſus es, cum præ anguſtia cordis tui, in horto factus eſt ſudor tuus tanquam guttę ſanguinis decurrentis in terram? & cum diceres, Triſtis eſt anima mea uſque ad mortem; & calicem illum transferri à te rogares?

§. 5. *Antidota adverſus fugam & horrorem mortis.*

CHRISTVS. Infirmitates nempe veſtras ego ſuſceperam in me, ut agnoſceres, quanta paterer ego pro vobis; & quam verè languores veſtros ego portarem. Quamvis non tam mortem horrui, quam peccatum, quod morte delendum, verſabatur ante oculos meos. Eatenus tamen admiſi timorem mortis, ut tu jam minus timeres mori; utpote, cui ex merito mortis meæ, mors eſt finis peccati, & introitus ad vitam.

Sed nunc vide cur multi veſtrum mortem timeant: nam variæ ſolent eſſe cauſæ: ſi autem benè diſcutias, nulla rationabilis & idonea. Hoc potius agnoſces, non mortem, quæ nihil veri in ſe mali habet, ſed potius malam vitam, ſuper omne malū timendam eſſe, eo quod hanc ſequantur æterna mala. Quamvis diverſum videre ſit in filiis hujus ſæculi, qui in vitiis ſuis vivunt ſecurè, & tamen mortem velut ſummum malum vehementer horrent. Hoc nimirum habent inſipientes, qui in tenebris ambulant, ut timeant, ubi non eſt timor, & ubi eſt, quaſi ſecuri ambulent; ut, inquam, inania pericula timeant, vera contemnant. Quid enim eſt mors, quam ita timent homines, niſi ſeparatio animæ à corpore? At mors, quā non timēt, eſt ſeparatio animæ à Deo; & ea quidem tantò magis timenda, quo pejus eſt animam quam corpus perire.

Sed dic, mi homo, quid eſt in morte, quod times aut fugis? Nonne melior eſt dies mortis, die nativitatis? Crede mihi, aut potius, expertus ipſe fatere: Quia homo natus de muliere brevi vivens tempore, repletur multis miſeriis: qui quaſi flos egreditur & conteritur, & fugit velut umbra, & nunquam in eodem ſtatu permanet. Quam diu vivit, in medio laqueorum perambulat, in mundo, inquam, qui totus in mali-

gno positus est; ubi nihil, nisi concupiscentia oculorum, concupiscentia carnis, & superbia vitæ. Hinc sentit in membris suis aliã legem repugnantem legi mentis suæ. O gravis & molesta lucta, sed rara & difficilis victoria!

Hæc omnia certè adeò semper amicis meis gravia & molesta visa sunt, ut mors illis in desiderio, vita in patientia esset. Hinc isti eorum planctus & gemitus: Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est. Tædet animam meam vitæ meæ. Infelix ego homo; quis me liberabit de corpore mortis hujus? &c.

Deinde hominis vita nihil aliud est, quam via, carcer, exilium, & tamen in his moram optat, qui mortem fugit. Quid est hoc, lassari in via, & eam nolle finiri? horrido & squallenti carcere concludi, & inde educi nolle? Quis peregrè constitutus maximè si inter hostes & multa pericula versetur, non optat citius in patriam regredi? quis se felicem non æstimat, si mox ab exilio liberetur? Ejus est nolle mori, qui mavult esse miser, quam fœlix, qui patriam præ exilio, qui lucem præ tenebris, cœlum præ terra æstimare nescit.

HOMO. Verè Domine, vita nostra non est nisi militia, seu tentatio & continua lucta super terram. Heu mihi, quia incolatus meus inter tot pericula, laqueos, & insidias mundi, carnis, & satanæ prolongatur. Quid homini est diu vivere, nisi diu vexari, vel sensu, vel metu malorum? nam foris pugnæ, intus timores. Dies peregrinationis nostræ pauci & mali; & tamen, quæ cæcitas nostra est, optamus diu vivere; mortem horremus, & differri cupimus, quod evadere non possumus: cum tamen mors nobis sit, aut esse debeat finis miseriæ, terminus culpæ, janua vitæ, aditus Patriæ, & amplexus tuæ præsentiæ.

Miseri sumus quam diu vivimus; sed eò miseriores, quod crescente ætate vix aut rarò meliores fimus; vel quod miseriam nostram non agnoscimus; imò etiam diligimus. Aperi quæso oculos meos, ut videam ubi sim, nimirum in exilio, &c. & quò aspirem, nempè ad Patriã: nec ultra mori timeam; sed potius cupiam dissolvi, & tibi conjungi. Nusquam enim mihi benè est, nec erit sine te. O quando educes me de carcere hoc? quando liberabor de corpore mortis hujus? &c.

CHRISTUS. Sed multi quoque

quoque mortem fugiunt, quia florent in ſæculo, opibus, honoribus, & voluptatibus affluunt, & beatum dicunt populum, cui hæc ſunt. Heu quam amara eſt mors homini habenti pacem in ſubſtantiis ſuis; cujus viæ directæ ſunt in omnibus, & adhuc valenti accipere cibum! Sed ô ſtulti & tardi corde, ô modicæ fidei homines! terræ bona deſerere durum eſt vobis, qui expectatis cœlum & ſummum bonum, ſtatumque omnium bonorum aggregatione perfectum? Ecce oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis aſcendit, quæ ego præparavi diligentibus me: imo ego ipſe eorum honor & gloria, & hæreditas, & voluptas & merces ero magna nimis.

HOMO. Credo videre bona Domini in terra viventium, ubi inebriabimur ab ubertate domus tuæ; & dies una melior erit ſuper millia. Sed heu, cur ita languida eſt fides mea, ut præ fruſto terræ non magis cœlum ambiã? Cur non deſiderat anima mea ad te Deus, ſicut deſiderat cervus ad fontes aquarum? aut ſicut mercenarius præſtolatur finẽ operis ſui? Quando tu ipſe Domine portio mea es in regione vivorum. Tu pars hæreditatis meæ, & calicis mei. Tu qui reſtitues hæreditatem meam mihi? Domine adauge fidem, excita cor & deſiderium meum.

CHRISTVS. Vide ergo, quia per mortem longe majora recipis, quam deſeris. Certe fidelibus meis mors non eſt jactura, ſed lucrum. Nam pro vita brevi ac caduca, & undique plena miſeriis, recipiunt beatam & immortalem, ubi nullus dolor erit amplius. Pro caducis mũdi bonis, lucrantur bona Domini in terra viventiũ. Pro vanis voluptatibus carnis, torrente voluptatis æternæ potantur.

Quid ergo te retinet in ſæculo? An parentes, cognatos, amicos, & familiares deſerere durum eſt? Sed vide, quo pergas moriens: Ad patriam utique cœleſtem, ubi magnus te charorum numerus exſpectat, Angelorum, Apoſtolorum, Martyrum, Virginum, & omnium Electorum meorum, quorum converſatio & aſpectus longè jucundior tibi erit, quã ulla amicitia in terris unquam fuerit. Et ad eorum conſortium non magis anhelas? Obliviſcere ergò domum Patris tui; Egredere de terra & cognatione tua; quia portio tua in terra viventium: in terram melle & lacte manantem introduci

non vis, & mecum esse in Paradiso?

Quid times exire? Electi mei lætati sunt, cum responsum mortis acciperent, & quod velox esset depositio tabernaculi eorum. Ecce Vas electionis, quomodo cupit dissolvi, & esse mecum, & mortem in lucro ponit.

HOMO. Quidni cuperet dissolvi Paulus? Bonum certamen certaverat; fidem servaverat; cursum consummaverat; de reliquo sciebat repositam sibi coronam justitiæ, quam tu redderes illi justus Iudex: Imò certus erat, quod nihil illum separaret à te. Ego autem, quia peccator sum, dissolvi nō cupio, sed formido; sciens quia mors peccatorū pessima. Quomodo non pessima, ubi non subvenit vita? Formido exire, & in ipso portus ingressu contremisco, dum vereor non propè assistere, qui excipiat exeuntem. Quomodo enim securus exibo, si non tu Domine custodias introitum & exitū meum? Heu ero ludibrio & prædæ Latronum intercipientium me, non assistente qui redimat, neque qui salvum faciat. Beati omninò mortui, qui moriuntur in Domino: Sed heu, Domine, nescit homo, amore an odio dignus sit, & quæ illum sors à morte maneat; & quomodo nō timeat & fugiat mortem, cujus exitus tam incertus est?

CHRISTVS. Non ideo mori timeas, sed male vivere. Quorsum est fugere, quod effugere non potes, & ita vivere, unde grave periculum incurras? Atqui hoc ego volui, ut cum timore & tremore operareris salutem tuam, ut contenderes intrare per angustam portam, & ires per viam, arctam illam quidem, sed quæ ducit ad vitam. Nihil est quod magis minuat timorem mortis, quam vitam agere in continuo timore Dei, & præsentis vitæ gaudia spe futurorum spernere. Castiga ergo & tu cum Paulo corpus tuum, & in servitutem redige. Ecce mundus ipsi crucifixus erat, & ipse mundo: & quomodo non libens moreretur? Crede mihi, non invitus moritur, qui jam pridem vitiis, & mundo mortuus est. Nam quid illi adimere potest mors, qui nihil amat in mundo; sed thesaurum suum habet in cœlo?

Quin audi quod magis mireris, talibus ne quidem repentina & subita mors timenda est, quam alias ita horrent homines; & cur? an quia mala? minimè, sed quia plerumque imparatos, & vitiis ac rebus

bus terrenis nimis implicatos deprehendit, nam quos paratos invenit, his adeò non est mala; ut potius sit facilis & expeditus ex malis hujus vitæ ad æterna bona, & requiem perpetuam transitus.

O quam libenter & securè moritur, quem nullius rei affectus tenet in mundo! quam prompte ingreditur viam universæ carnis, qui carnis in se desideria calcare studuit? Tali homini mors non erit gravis, & ingrata, sed potius instar placidi somni, quo post labores & lassitudinem fessa membra recreantur. Vnde & amici mei dicuntur mori in Domino, quia cum ego ipsis fuerim hactenus scopus & finis vivendi, ad quem omnis eorum actio & intentio tendebat, in morte demum finem suum & metam, id est, me ipsum attingunt, & ita in pace in idipsum dormiunt & requiescunt; ubi jam non erit amplius luctus, neque clamor, nec ullus dolor, quoniam priora transierunt. Et hinc meritò mors eorum, pacis nomen habet.

Cum enim vita hominis sit militia super terrã; & gravis vobis sit colluctatio adversus principes tenebrarum, utique Electi mei moriuntur in pace, quia in morte omnia eorũ bella & certamina quiescunt, idque quia strenuè militarunt sub vexillo meo, & sequentes me Ducem, qui mortem vestram moriendo destruxi, & vitam resurgendo reparavi; atque ideo pace & præmio victoriæ æternũ potiuntur. At non sic impii, non sic, qui hactenus habuerunt pacem in divitiis & vitiis suis, postea turbabuntur timore horribili, & cum æternis inferorum pœnis luctari debebunt.

HOMO. O si & mihi dicere liceat: Nunc dimittis servum tuum in pace, quia viderunt oculi mei, imo audierunt & aures meæ salutare verbum tuum. Nam cur mori deinceps timeam, qui sic ad Patrem meum vado? Cur non libens deserã luteam hanc ac ruinosam domũ, cum sciam, quia, si terrestris domus nostra hujus habitationis dissolvatur, quod ædificationẽ ex Deo habemus, domum non manufactam, æternam in cœlis? O quando liberabor de corpore mortis hujus? O quando veniam & apparebo ante faciem Dei? &c.

§. 6. *Dispositio Testamenti, & rerum temporalium maturè facienda.*

CHRISTVS. Sed ut tranquillius & securius

 rius

rius mori possis, maturè dispone domui tuæ, dum adhuc sana mens est in corpore sano. Huc spectat, ut tempestivè testamentum condas; aliena restituas, liquidas rationes procures, &c. Periculose hæc in horam mortis differuntur, non sine gravi sæpius jactura, tum animæ, tum rei familiaris.

Circa mortem enim aut vis & molestiæ morbi, aut spes fallax vitæ longioris, aut subita privatio judicii & sensuum, aut alia incommoda minus te idoneum reddent. O quam multi hîc errant (& quis dubitat, hoc Dæmonis stratagema esse?) qui vel ex negligentia, vel ex inani persuasione, (quasi aliquid funesti ominis habeat matura dispositio testamenti) rem hanc differunt in horam mortis; & tunc primum rebus terrenis disponendis animum apponunt, cum terra jam linquenda erat, & cœli salutisque potior cura esse debebat. Sic enim sollicitudo intempestiva mētem avocat à Deo; distrahit à cura salutis & animæ, & involvit curis sæculi; adeoque tempus vitæ residuum, sed breve, & nimis pretiosum, soliq; beatæ mortis studio tribuendum, miserè perdit.

Porrò in condendo testamento, hoc potissimū cura, ut sit æquum, pium, & perspicuum, ut concordiæ sit, non litium seminarium. Et inprimis sic dispone de bonis tibi à me concessis, ut ostendas te dispensatorē eorum à me constitutum esse, non dominum. Sanè, si negligas me, à quo habes omnia, nimis iniquus & ingratus es. Si tibi ipsi nequam es, & parcus in animam tuā, cui bonus eris? optimum sic dispensare bona tēporalia, ut non amittas, imo ut per ea lucreris æterna.

§. 7. *Eleemosynæ tempestivæ ante mortem commendatio.*

HOMO. Nudus egressus sum de vētre matris meæ, & nudus revertar illuc, nihil intuli in hunc mundum, haud dubium, quod nec auferre quid possum. Quid ergò proderit mihi, in hora mortis possidere aurum & argentum, aut totum mundum, & animæ detrimentum facere? Vtinā redemptio animæ meæ, sint divitiæ meæ. Sed tu Domine bonorum meorū non eges, quin tuū est argētum, tuum est aurū, tua est terra & plenitudo ejus; & quid homo dabit Deo, qui dat & habet omnia?

CHRISTVS. Ideò pauperes semper habetis vobiscum, Ego vero, quod uni ex minimis meis fecistis,

ſtis, mihi factum reputo. Manus pauperum meum eſt gazophylacium: quod illic recondis, invenies. Viri autem divitiarū dormient ſomnum ſuum & nihil invenient in manibus ſuis. Ante mortem itaque benefac amico tuo, & ſecundum vires tuas exporrigens da pauperi. Amicos autem tibi de mãmona iniquitatis fac pauperes, ut cum defeceris, recipiant te in æterna tabernacula.

Sed ô cæca & ſtulta avaritia mortalium! Theſaurizant, & ignorant cui congregent ea, habituri hæredem poſt ſe, quem ignorant, utrum ſapiens, an ſtultus futurus ſit: & ille dominabitur in laboribus eorum, quibus ipſi deſudârunt: an eſt quidquam tam vanum? Et tamen laborare non ceſſant; nec ſatiantur oculi eorum divitiis: nec recogitant dicentes; cui laboro, & fraudo animam meam bonis? Et ecce venit extraneus, & devorat quidquid avarè congeſtum eſt, & negatum neceſſitatibus pauperum; idque juſto judicio meo, ut avari iſti, qui ſic amârunt divitias, fructum non capiant ex eis, ſed habeant tantum afflictionem & curam ſuperfluam, ut addant, & congregent, & tandem relinquant alienis divitias ſuas.

HOMO. Sed quid ſi tales largas diſponant eleemoſynas poſt mortem, dotent Eccleſias; & illuſtria monumenta relinquant? &c.

CHRISTVS. Quid hoc eſt, niſi pleno ſtomacho, cum amplius ingerere nõ licet, ſuperflua cum faſtidio rejicere? Non eſt magnum, dare, quod tecum auferre, aut quo diutius frui non poſſis; quodque velis, nolis, relinquendum eſt. Gratam quidem habeo omnem eleemoſynã; eo tamen diſcrimine, ut unus ſæpe nummus vivẽtis & ſani gratior mihi ſit, quam centum morientis. Nec enim tam cenſum, quam affectum ego pondero; is verò quanto major in viventibus, quam morientibus? quos ferè relinquendi neceſſitas potius, quam pia voluntas liberales facit. Vide ergò, ne fallat aut ſeducat te vulgaris error hominum, quod malunt alienis quã propriis manibus dare.

O quam multos novi ego, qui pauperes, quos quotidie vident ante oculos ſuos, negligunt; imò duros & inhumanos ſe in eos oſtendunt; & tamen Teſtamenta condunt, in quibus de alendis pauperibus poſt vitam ſuam, imò poſt plura ſæcula futuris ſolliciti videri volunt. Sed an putas illos ſincera in-

tentione duci, & tangi curâ pauperum? opera charitatis & misericordiæ illis ex amore mei cordi esse? Dico tibi; (novi enim quid sit in homine) qui ita avarè bonis suis incubant, ut in vita sua immites & parci sint erga pauperes, sed in morte primum liberales, & benefici; ne tunc quidem darent, si ipsi diutius frui bonis suis possent. Sed ecce, quia aliud secum tunc auferre nequeunt, qui inglorii & sordidi vixerunt in sæculo (quod avaris proprium est) saltem famæ & nomini suo à morte consultum cupiunt.

O miseri, quis ita fascinavit oculos vestros, ut non videant vanitatem hanc, qua major nequit inveniri sub sole? Oculis quidem hominum belle illuditis: sed an meos quoque falletis, qui lucidiores sole contemplantur intima cordis vestri? Vos qui habetis substantiam hujus mundi, si videritis fratres vestros necessitatem habere, & clauseritis viscera vestra ab iis, quomodo charitas Dei manet in vobis?

Si, inquam, non movent vos pauperes, quorũ miseriam, famem, nuditatem ipsi cernitis oculis vestris, quis vos credat moveri inopiâ pauperum, quos nunquã visuri estis? An non ipsa præsentia objecti efficacius movet sensus & oculos, quam sola imaginatio? An fortè oculis & manibus alienis plus fiditis quam vestris? O quam benè consultum esset causæ pauperum, si dives quisque suæ potius ætatis pauperes, quam posteritatis pasceret!

HOMO. Sed nonne Domine monuisti nos aliàs, de eo quod superest, dare Eleemosynam? Quid si ergò profusior sim in pauperes in vita: & ipse demum egeam? Certè nec hoc prudentis fuerit. Dabo ergò tunc cum mihi sufficiet & supererit: hoc autem primum in morte constabit.

CHRISTVS. Qui pascit volatilia Cœli; & dat jumentis escam ipsorum, & pullis corvorum invocantibus eum, putas is deseret te, si amore ejus pascas me in membris meis? Modicæ fidei, quare dubitas? Nimirum hæc est prudentia carnis, & filiorum hujus sæculi; at pii qui norunt fidere Deo, liberales sunt erga pauperes, & nihilominus securi de sufficientia propriâ. Nonne dixi, *Date & dabitur vobis?* & *Qui dat pauperi, non indigebit. Fœneratur Domino, qui miseretur pauperis, & vicissitudinem suam reddet ei. Qui parcè seminat, parcè & metet. Qui seminat in benedictionibus,*

dictionibus, de benedictionibus & metet. Qui autē administrat semen seminanti, & panem ad manducandum præstabit, & multiplicabit semen vestrum? &c. Quid ergo trepidas, tales habens repromissiones? Si negotium tibi esset, cum Iudæo vel Publicano; & haberes chirographum ab eo, crederes ei: & Ecce promissa mea confirmo tibi chirographo meo, id est, Scriptura mea; & adhuc diffidis? Sed esto, liceat suas cuique necessitates attendere in erogandis Eleemosynis. Non damno ego rationabilem providentiā: nec jubeo semel omnia profundere. Quotusquisque verò est, qui regulâ rectæ rationis, & non potius instinctu carnis metitur necessaria status & vitæ? Hinc plurimi liberales, immò prodigi in seipsos, & res vanas, ac supervacuas; at parci in pauperes & inopes inveniuntur.

Tu verò, quomodo potueris, ita esto misericors, si multum tibi fuerit, abundanter tribue; si exiguum, & hoc libenter impartiri stude.

Quæcunque verò aliis pro te facienda committere vis, per te ipsum perficere stude. Nam si moriens in æternum iveris supplicium (*verba pii & religiosi viri Ioan. Lanspergii*) testamenti tui apparatus, pompa funeralis, eleemosynæ ac sacrificia post mortem quid conferent damnato? Hæc potius, dum vivis, mihi sa[...]ica; ut non solum à p[...]tis libereris, sed etiam in gratia mea crescendo ad damnationem non pervenias, sed à peccatis me præservante liber in bonis operibus ad finem usque persceveres.

Age ergo nunc, charissime, quidquid agere potes; noli confidere super amicos, & proximos, nec in futurum tuam differas salutem, quia citius obliviscentur tui homines, quam æstimas. Melius est nunc tempestivè providere, & aliquid boni præmittere, quam super aliorum auxilio sperare. Si non es pro te ipso sollicitus modo, quis erit pro te sollicitus in futuro? *Thomas de Kempis lib. 1.*

Nunc itaq; sanus etiamnum ac vegetus eleemosynis redime peccata tua. Ambulanti in tenebris plus lucet fax una quæ præfertur, quam plures quæ sequuntur. Da tua, dum tua sunt; nam post mortem, tua alterius erunt, & alieni arbitrii, nec tam fideliter dispensabuntur, quam tu futurum putas.

Remanent in sæculo, cuncta quæ sæculi sunt, sola misericordia defunctorum

ctorum comes eſt. Si eam neglexeris modo, comitabuntur te fortè peccata tua; & eò ducent te, unde ſubſequentes eleemoſynæ aut alia remedia te educere non poterunt. At eleemoſyna tempeſtiva ab omni peccato & à *Morte* liberat, & non patitur animam ire in tenebras; ſed facit invenire miſericordiam & vitam æternam. Verè beatus, qui intelligit ſuper egenum & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Vnde confidenter, ſed & verè ajebat ille ſervus meus: Nũquam legi mala morte obiiſſe, qui libenter opera miſericordiæ exercuit. *Hieron.*

HOMO. Veriſſima ſunt omnia, quæ loquutus es Domine, nec habeo quod reſpondeam: quamvis avarus & conquiſitor hujus ſæculi, ægrè hæc audiat, & triſtis abeat, dicens in corde ſuo; Durus eſt hic ſermo, & quis poteſt eum capere? ſicut dives ille, quem de via perfectionis interrogantem juſſiſti vendere, quæ habebat, & dare pauperibus, & ſequi te.

CHRISTVS. Adeò difficile eſt divitem eſſe, & intrare in regnum cœlorum. Væ divitibus, qui hîc habent conſolationem ſuam; ſed duri in proximos ſuos. Verè nihil iniquius quam amare pecuniam. Hi enim & animam ſuam venalem habent. Beatus eſſe vis? noli abire poſt aurum, & opes; nec ſpera in theſauris pecuniæ. Rari tales ſunt in terris. Sed tu eſto unus inter paucos: Tu, inquam, theſauriza tibi theſauros in cœlo, ubi ſecurus ſis à furibus & tineis. Eſto, theſaurizent alii in terra; & vocent nomina ſua in terris ſuis, tibi ſat erit, ſi nomen tuum ſcriptum ſit in cœlis. Qui voluerunt ex bonis ſibi conceſſis facere ſibi nomen, juxta nomen magnorum, qui ſunt in terra; & extollere carnem & ſanguinem; periit memoria eorum cum ſonitu. Non ſic viri miſericordiæ, quorum juſtitiæ oblivionem non acceperunt: eorum enim nomẽ in benedictione eſt: & eleemoſynas eorum narrabit omnis Eccleſia Sanctorum.

HOMO. Inclina cor meum Deus in teſtimonia tua, & non in avaritiam. Averte oculos meos, ne videant vanitatem. Imò da, ut videam & agnoſcã vanitatem hanc qua nihil vanius. nempe, Abundare ad modicum, & æternum egere: laudem quærere momentaneam, & confuſionem lucrari perpetuam.

Pro doctrina hujus Puncti, de

de Eleemosynis tempestivis vide Chrysost. *hom.* 60 *ad pop. &* 18 *in Ep. ad Rom. Sed inprimis* Basil. *hom.* 2 *in divites avaros. Item* Comm. *in c.* 14 *Eccli. v.* 13.

§. 8. *Reconciliatio cum inimicis ante mortem necessaria.*

CHRISTVS. Porrò eximium opus misericordiæ est, & ad bonam mortem summè necessarium, non tantum liberaliter donare egenis; sed etiam libenter condonare inimicis. Si enim homo homini reservet irã, quomodo à Deo quæret medelam? Tune tam rigidè illatam tibi à fratre injuriam appendes, qui infinities majorem sæpe intulisti mihi?

Quid si brevi citavero te ad tribunal meum, ut scruter in lucernis actus tuos; quomodo sustinebis? an poteris unum respondere pro mille? Misericordiam itaque, quam tunc requires à me, hanc nunc ostende proximo tuo, eâdem enim mensura remetietur tibi. Quomodo verò audes clemẽtem me sperare judicem, qui tam immitis & implacabilis es erga conservum tuum?

Expende diligenter utrumque debitum, & quo tu obnoxius es mihi, & quo proximus tuus tibi.

O quantum hîc discrimen! si hoc expenderis seriò, utique facies illi, quod tibi velles à me fieri. Relinque ergo proximo nocenti te, & tunc deprecanti tibi solventur peccata tua. Iudicium autem sine misericordia ei, qui non facit misericordiam.

HOMO. Fateor Domine in multis te indies offendimus omnes, sed parce mihi Domine, & non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Si enim iniquitates observaveris Domine, qui sustinebit? Dimitte mihi debita mea; ego libens amore tui ex animo dimitto omnibus debitoribus meis. Sic enim mori docuisti me tu ipse moriens in Cruce, quando pro inimicis & tortoribus tuis Patrem orasti, & pro nobis omnibus, cum adhuc inimici essemus, mori voluisti.

§. 9. *Repetita exhortatio ad curam benè moriendi.*

CHRISTVS. En habes, mi homo, doctrinam piè beateque moriendi. Fac ergò apprehendas disciplinam istam in tempore; ne si quando irascatur Dominus, pereas de via justa. Nihil sic tua refert, quam ut scias benè mori;

mori; futurus ſcilicet ex hoc, vel miſer, vel beatus in omnem æternitatem, prout mori te contigerit. Ad hoc autem, ut benè mori poſſis, nihil æque neceſſarium, ac benè vivere: ad utrumque verò, ego vitam & mortem meam impendi tibi. Triginta enim tribus, & amplius annis in terris viſus & cum hominibus converſatus ſum, exemplum tibi relinquens, ut ſequaris veſtigia mea. Sanguinem ego ſudavi præ timore & anguſtia mortis; ut non eſſet cur tu mortem timeres. Mortem denique ipſam ſuſtinui, ut debito mortis æternæ, quo tu tenebaris, liber eſſes. Vide homo, quantum laboraverit pro te Deus tuus. Certè nec in omni mundi fabrica tantum fatigationis adſumpſit. Illa enim dixit, & facta ſunt, mandavit & creata ſunt. At verò hîc & in *dictis* ſuſtinui contradictores; & in *factis* obſervatores; & in *tormentis* illuſores: & in *morte* exprobratores, & hæc omnia propter te. Ecce quomodo dilexi te. Vide ergò qualiter te vivere, quomodo mori oporteat, ut non pereat in te tantum pretium redemptionis tuæ, & fruſtrentur omnes labores mei.

HOMO. Dignus planè eſt morte, qui tibi Domine Ieſu recuſat vivere: Valdè omninò mihi amãdus es, per quem ſum, & vivo, nunc & æternum. Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuiſti mihi? Nonne ſi conferrentur in me omnes vitæ filiorum Adam; & omnes dies ſæculi, & labores omnium hominum, qui fuerunt, ſunt, aut erunt, nihil eſſet ad comparationem eorum, quæ feciſti pro me. Sicut exaltantur cœli à terra, ſic exaltata eſt vita tua, à vita noſtra; & tamen illa poſita eſt pro vita noſtra. Cum ergo tibi Domine, donavero quicquid ſum, quicquid poſſum, nonne iſtud eſt ſicut ſtella ad ſolem, gutta ad fluvium, lapis ad montem, granum ad acervum; ſed quæ proportio finiti ad infinitum? Non habeo niſi minuta duo, Corpus & Animam; vel potius unum minutũ, Voluntatem meam: & non dabo illam ad voluntatem illius, qui tantus tantillum tot tantiſque beneficiis prævenit, qui toto ſe totum me comparavit?

Inclina ergò tibi Ieſu, modicum id quod me dignatus es eſſe, atque de mea miſera vita, ſuſcipe obſecro reſiduum annorũ meorum. Pro his verò, quos vivendo perdidi, quia perditè vixi, cor contritũ

&

& humiliatum, ô Domine, non despicias. Dies mei sicut umbra declinaverunt, & præterierunt sine fructu: impossibile est, ut revocem eos. Placeat ut recogitem tibi eos in amaritudine animæ meæ. Demum verò ad hoc tantum, precor da mihi beatè mori, ut misericordias Domini in æternum cantare valeam.

CHRISTVS. Ego calamum quassatum non contero, & linum fumigans non extinguo. Tantum esto fidelis usque ad mortem. Non enim delector in perditione morientium. Revela Domino viã tuam, & spera in eum, & ipse faciet: sine quo nec capillus de capite tuo peribit.

§. 10. *Resignatio sui omnimoda in Deum.*

HOMO. Conscius ego, Domine; tantæ charitatis tuæ, in pace inidipsum dormiam & requiescam, nec amore vitæ, nec timore mortis anxius. In manibus tuis sortes meæ. Iacto super te, Domine, omnem curam meam, quoniam tu sollicitus es mei; & omnes capilli capitis mei numerati sunt coram te. Constituisti mihi terminos, qui præteriri non poterunt.

Dominus es; quod bonum fuerit in oculis tuis, fac. & quis sum ego, ut dicam tibi, cur ita facias? Nunquid lutum dicet figulo, quid facis? aut figmentũ contradicet fictori suo? nunquid enim nos in manu tua, sicut lutum in manu figuli? Itaque voluntas tua, mea erit. Si vis me vivere, paratũ cor meum Deus, sed auge gratiam, ut fidelius tibi serviam: Si jubes mori, paratum cor meum, fac tantum in pace recipi spiritum meum. Tu mihi ô Christe, Vivere es, & Mori lucrum. Si quidem vivere diutius dabitur, vivam tibi seu gloriæ & honori tuo. Si mori me volueris, mors mihi in lucro erit: consequar enim & comprehendam te, quem hactenus quærit & diligit anima mea. Itaque si ambulem in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Suscipe me secundum eloquium tuum, (dixisti enim, Nolo mortem peccatoris) & vivam; & non confundas me ab exspectatione mea. Hanc unam verò gratiam peto, & exspecto à te Domine, ut quandocunque me mori vis, seu hodie, seu cras; in medio annorum, seu in senectute bona, des saltem in gratia tua mori. Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte; ne quando dicat

ini-

inimicus meus, Prævalui adversus eum. In manus tuas Domine commendo Spiritum meum : redemisti me Domine Deus veritatis. Tuus sum Domine, seu vivens, seu moriens. Fiat in me voluntas tua ; Sed ne permittas in æternum me separari à te, ô Deus meus & omnia.

Ecce habes, pie Lector, Doctrinam benè moriendi : *Seu quasi remotam Præparationem ad mortem ; Sed cum primis necessariam ei, qui vult benè mori. Propinqua præparatio consistit in actibus & exercitiis vivæ* Fidei, Spei, Charitatis, &c. *Et in pio usu* Sacramentorum, *id est,* Pœnitentiæ, Eucharistiæ, *&* Extremæ Vnctionis. *De his vide Exercitium in* Oratione Dominica *aliaque 2 parte hujus Sectionis.*

CAP. II.

MEDITATIO In Orationem Dominicam

Accommodata ad Cultum & Venerationem Beatiss. Virg. Deiparæ.

Pater noster qui es in cœlis.

O Iesu Verbum & Filius Vnigenitus Æterni Patris, qui cum esses in forma Dei, & in sinu Patris, non rapinam arbitratus esse te æqualem Deo, temetipsum exinanisti, de cœlo in terram veniens, & illibatæ Virginis uterũ ingrediens, Filius hominis, & frater noster fieri dignatus es ; immò servi formam accepisti, sicque in terris visus, cum hominibus conversatus, & salutem nostram operatus es in medio terræ. Et demũ consummato Redemptionis opere, reversus es ad eum qui misit te; ut nos quoque in cœlum reciperes, hæredes quidẽ Dei, tuos autem cohæredes.

Itaque per Matrem tuã, ô Iesu, accessum habeamus ad te, qui per ipsam datus es nobis. Excuset apud te, integritas ejus culpam nostræ corruptionis : & humilitas ejus tibi tam grata nostræ veniam impetret vanitati & superbiæ. copiosa charitas ejus nostrorum cooperiat multitudinem peccatorum: & fœcunditas ejus gloriosa fœcunditatem nobis conferat meritorum. Inprimis verò rogamus per ipsam, ut

Sanctificetur nomen tuum.

Magnus enim es Domine, & laudabilis nimis : sed non est speciosa laus in ore peccatoris. Ergo succurrat inopiæ & indignitati nostræ Virgo Dei-

Deipara, Mater, inquam, tua. Nam si à laudato laudari, ea demum vera laus est, quis hominum, imò quis Angelorum ad sanctificandum Nomen tuum tam erit idoneus, ac Sanctissima Mater tua?

Et ecce, Magnificat anima ejus Dominum, quia fecisti ei, & per eam nobis magna, qui potens es, & Sanctum Nomen tuum; ut beatam modò dicant eam omnes generationes. Hæc laus & gloria Matris redundet in Filium. Et dum Matris tam admirabilis nomen & magnalia omnis celebrat Ecclesia; Nomini tuo, ô Iesu, detur gloria, ut flumina ad locum, unde exeunt, revertantur; & iterum fluant uberius.

Adveniat regnum tuum.

O Iesu Fili David, qui natus es Rex Iudæorum de Maria Virgine, Cœli Regina, ut nos Regno extorres reduceres, & Rex esses super nos, regnaturus in domo Iacob, cujus Regni non erit finis. Quando enim placuit regiæ clementiæ tuæ visitare plebem suam, à qua diu elongata fuerat; hæc sola Virgo digna inventa fuit, in cujus virginali aula, tu Rex Regum à regalibus sedibus veniens, thronum tibi, & primam mansionem inter filios hominum eligeres. Illud itaque Regnum nobis adveniat, cujus ut nos cohæredes efficeres, ingressus es uterum Virginis, & exinanisti temetipsum formam servi accipiens; in qua contumelias, injurias, flagella, & mortem denique Crucis pati voluisti, & ita intrare in gloriam tuam. O Rex gloriæ, destrue regnum peccati & Satanæ; & regna in nobis modò per gratiam; ut demum nos tecum regnemus in gloria.

Fiat voluntas tua.

Fac nos, ô Domine, promptè & alacriter tuæ obedire voluntati; idque exemplo Matris tuæ, quæ ad insolitum Angeli conspectum, & affatum turbata quidem est; mox tamen voluntati tuæ se promptissimè submisit, dicens; *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* Immò & tuo ipsius exemplo, qui etsi verus Deus, tamen paruisti Matri nec non Patri Nutritio tuo; *Et eras subditus illis.* Nonne Deo subjecta erit anima mea, imò etiam homini propter Deum, quando & Matri Dei, & ipsi Deo, nihil prius fuit quam parere.

Panem nostrum quotid.

Tum Corpori, tum Animæ

nimæ necessaria de manibus tuis exspectamus. Scis enim, ô Pater, quia his omnibus indigemus. Sed & Mater tua nostri sollicita pro filiis supplicat. Nam uti quondam in nuptiis inopiam Sponsi & Sponsæ non dissimulat; ita & nostri quoque curã gerit, tibique penuriam miserorum suggerit. Audi ô pie Iesu intercedentem pro nobis. Tunc qui misertus super turbas, tot millia sæpius satiasti, nobis per Matrem rogantibus Panem negabis?

Sed ecce PANEM, quem inprimis desidero, illa ipsa Mater tua coxit in utero suo. Memento Domine, quia caro es de carne ejus, in Bethleem, id est, in Domo Panis, genitus; & per eam in præsepio, velut pabulum jumentorum repositus. Et an ut jumentum factus ego sum ante te. Quis det mihi frequenter & competenter edere de fructu illo ventris, quem terra illa benedicta, quæ omninò inculta nec fossa, nec seminata, de solo rore cœli germinavit, Panem Angelorum; alimoniam vitæ æternæ. Pasce me pro necessitate corporis, sed inprimis animæ, qui das escam omni carni, & pullis corvorum invocantibus te. Aperis manum tuã, & imples omne animal benedictione.

Et dimitte nobis deb.

Nam grandi debito tibi nos obstrictos fatemur, & plusquam decem millia talentorum tibi debemus. Heu bone Iesu, solvendo non sumus. Sed apud te Domine, misericordia. Et ecce Advocatam pro nobis apud te Matrem tuam. Nemo enim ad hoc tam idoneus, ut hæc Mater amantissima, Mediatrix nostra, per quam primũ suscepimus misericordiam tuam Deus. Hæc est illa, in qua inæstimabile opus misericordiæ quod prædestinasti ô Deus, ante secula in redemptionem nostram, primum à te mundi Artifice fabricatum est. Hæc est illa, in cujus utero salus mundi initiata est. Ibi ruptus est paries inimicitiarum, quem inter Cœlum & terram Protoplastorum inobedientia construxerat. Ibi confœderata sunt terrenis cælestia, & obviaverunt sibi in osculo pacis Misericordia & Veritas, quando in unam eandemque personam concurrerunt divinitas & humanitas. Itaque qui mediante Matre tua dignatus es fieri particeps infirmitatis & miseriæ nostræ, ipsa quoque intercedente participes nos fac pietatis ac misericordiæ tuæ. Audi dulcissimã Matrem tuam ô Iesu, nec enim

nim decet, ut confundas faciem ejus, aut quidquam deneges Matri tuæ. Audi & salva nos Iesu, pro quibus Virgo Mater te orat.

Et ne nos inducas in tent.

Timemus enim, ne sicut serpens Hevam seduxit astutia sua, ita corrūpantur sensus nostri. Verum id nos solatur, quod divina sapientia jam olim, id est, mox post inflictam plagam, saluti nostræ prospiciens, inter serpentem & semen mulieris inimicitias posuerit; ipsa verò caput serpentis, per semē, seu fructū ventris tui cōtriverit. Nam ut culpam, quæ suggestione serpentis irrepsit in mundum, expiares, de Virgine immaculata, in qua nihil suum malignus tentator invenit, nasci voluisti. Per hanc itaque rogamus, ô Iesu, contere Satanam sub pedibus nostris: Elide omnes tentationum vires, & versutias, ne quando dominentur nobis inimici nostri. Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte peccati; ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum.

Sed libera nos à malo.

Quodcunque tandem illud sit, quod animæ detrimentum, vel saluti discrimen adferre possit. Nam ut à corporis malis & incommodis omninò vivamus immunes, vix id audemus petere, aut sperare: cum id ne quidem charissimæ pariter & innocentissimæ Matri tuæ concessum sit. Nimirum peracerbus ille doloris gladius transfigere debuit animam ejus: Crucis tuæ & ipsa Mater tua consors esse debuit. Et quis nostrum hîc esse volet eximius?

Ergò malum, quodcunque nobis evenire voles, fac ne noceat animæ. Sic potius nos & nostra rege, ut omnia nobis cooperentur in bonum. Vnde, sicut jam moriturus, Matris gessisti curam, eam Dilecto commendans Discipulo; sic nos Matri, & per ipsam tibi commendatos fove, ac protege sub umbra alarum tuarum; ut nō accedat ad nos *malum*; & flagellum non appropinquet tabernaculo nostro. Amen.

MEDITATIO
In Salutationem Angelicam.

POst Orationem Dominicam, *frequentior usus* Salutationis Angelicę *jam passim inter pios fideles obtinuit; quam rectè & meritò, ostensum est sæpius: & res ipsa convincit. Esto, ringantur invidi; cavillentur Mariomastiges, & impii; nobis*

non potest non vehementer probari mos Virginem *salutandi & orandi* formulâ, *quæ Cœlo allata est per Dei Nuncium; immò, quæ Deum habet auctorem; nam instructum à Deo venisse Legatum hunc, quis dubitet?*

Sic ergò etiam hodie meritò recteque honorabitur Virgo, quam Deus olim ita voluit honorare. Sed age, paucis monstremus usum & scopum Salutat. Angel. *Nam succincta verbis, sed prægnans mysteriis, majorem sui, toties repetita, dabit gustum, si ruminetur paulò diligentius.*

Nihil quidem tam dignum ac conveniens Homini Christiano, quam Redemptionis *suæ pia ac frequens* memoria: *At cum primum & præcipuum illius mysterium sit* Incarnatio Filii Dei; *hanc ipsam verò missâ cælitus ad* Virginem *legatione perficere statuerit Divina Sapientia; quis neget, decens esse, & gratum Deo pietatis officiū, illa ipsa* Verba, *quibus tantum Mysterium, (per tot jam secula exspectatum, tot tantisque suspiriis desideratum) ab Angelo nunciari voluit, crebro revolvere: adeoque* Salutationem, *qua Legatus è Cœlo missus, primum compellavit Virginem tanto destinatam Operi, in delitiis habere? Præsertim cum id fiat, ut Salutando* Virginem *à Deo sic prædilectam, & electam ex omnibus in Matrem,* beneficium *in præcipuè* Redemptionis *nostræ, &* Dominicæ Incarnationis *opus gratâ mente recolamus.*

Porrò *dum piè salutamus* Virginem, *quid ni salutationis ab ea exspectemus vicē? Nimirum salutantibus vicissim referet salutis optationem, aut potius opem. Quomodò enim Mater in devotos Clientes, Filii sui futuros cohæredes, tam benevola, materna super eos continere poterit viscera; præsertim quando gratam tanti Mysterii, in ipsa olim peracti, memoriam ingerimus? tunc, sanè, ad fructus & beneficia ejus in nobis promovenda supplici prece Filium compellare gaudebit.*

Quid enim gratius clementissimæ Matri, quam si id nobis obtineat, propter quod facta est Dei Mater; seu, cujus caussâ factus est in ipsa Deus Homo? Frustra autem & ipsa Dei Mater, & Deus homo; si homo non fieret divinæ consors naturæ seu compos salutis. Hoc ut avertat Deus, rogemus per Matrem, salutantes eam ex animo.

Ave Maria.

SAlve & gaude ô beatissima, purissima, & dignissima Virgo Maria! ô præclara Stella Maris, quæ clarius ceteris fulges sideribus in tenebris hujus seculi: quæ tam honorificè salutaris ab Archangelo cælitus ad te misso; & ab Elisabet cognata tua, Spiritu instructa divino: &

& nunc quoque ab omni congregatione fidelium tui Amoris & Honoris deſiderio : Ecce laudo ac ſaluto te, & gratulor tibi, ô ſanctiſſima Virgo & Mater : Et in te laudo Deum Patrem, qui Filium ſuum unicum, fecit & tuum ; unaque noſtrum omnium Fratrem. Laudo Deum Filium, qui te ſibi elegit in Matrem, ut per te ſe nobis exhiberet Salvatorem : Laudo Deum Spiritum S. qui hoc opus ineffabile, in utero tuo, virtute ſua mirabili conſummavit.

Gratiâ plena.

Ira & maledictio in omnes Filios Adæ. Tu autem inveniſti gratiam apud Deum : imò gratiâ plena es ; omni vacua vitio, & cunctis virtutibus, ac donis gratiæ referta. Quid mirum, ſi gratiâ plena, quandò plenitudo divinitatis in te habitavit corporaliter ? cum ipſe Fonsgratiæ & ſalutis auctor, tibi ſoli ſeſe penitus infudit ; & per te velut rivum ſeu canalem in omnes effundi voluit ? Cæteris quidem Sanctis minore menſura data eſt gratia ; tibi ipſa ſe infudit plenitudo gratiæ. Etenim nonnullos quoque plenos gratiâ legimus ; ſed tu *plena*, valdè differenter & præcellenter ab illis. Nam ubi vaſa majora & minora implentur ; omnia quidem plena; Sed ibi tamen major abundantia liquoris, ubi major capacitas vaſis. At quanta hæc fuerit in te, ut caperes Deum, quem totus non capit orbis ? ut, inquam, eſſes Dei Mater, Cœlorum Regina, Angelorum Domina, Hominum Mediatrix & Advocata ?

Ad quid vero *plena*, niſi ut in nos quoque redundes ? Vtinam deriventur aquæ tuæ foras: fluant in nos aromata illa, chariſmata ſcilicet gratiarum, ut de plenitudine tanta nos omnes accipiamus.

Sit pietatis tuæ, ô Virgo beata, ipſam quâ plena es, gratiam diffundere, ut redundante benignitatis tuæ vena, ac cipiant rei veniam, medelam ægri, puſilli corde robur, afflicti conſolationem, periclitantes opem & liberationem: Vtinam vel guttulam ego merear de plenitudine tanta, ad rigandum ſiccum & arridum cor meum.

Dominus tecum.

O Dives & beata poſſeſſio, cujus Dominus Deus ejus ! Quid ibi non ſit boni, ubi adeſt Dominus, fons ipſe totius bonitatis ? Vtique cum Dei ſint omnia ; poſſidenti Deum nihil deeſſe poteſt.

Verè tecum Dominus, qui cum justis omnibus; tecum verò multò excellentius, per specialem gratiam, & peculiarem providentiã; tecum in animo, tecum in utero. Virtus Altissimi, (Dei Patris) obumbravit tibi. Spiritus S. supervenit in te. Verbum caro factum prodiit ex te. Dominus tecum; & in te, uti Rex in Solio, sponsus in Thalamo, Amicus intimus in amico; imò multò intimius, & arctius. Fac ô Domina, ut mecum sit Dominus, per gratiam, qui tecum fuit per arctissimam amoris unionem, & corporis præsentiam: Omnia haud dubiè aderunt bona, quem penes erit Dominus, nec ulla timebo mala, si mecum fuerit Dominus.

Benedicta tu in mulieribus.

Utique benedicta in mulieribus, quæ sola placuisti summo Regi ex tot millibus. Merito benedicta quæ tot votis & suspiriis expetita: tot seculis expectata, tot vaticiniis prænunciata. Verè benedicta in mulieribus, quæ à communi maledictione, & conditione mulierum eximia; ita ut nec sterilis maneas, nec virginitatem perdas, nec cum dolore parturias.

Ceterum dura necessitas, & grave jugum super omnes alias filias Evæ; si fæcundæ, fœdantur & cruciantur. *Gen.* 3. si steriles, maledicuntur. *Exod.* 23. Tu simul & fœcunda, & munda; & cruciatus expers, maledictionẽ Evæ convertisti in benedictionem.

Maledicta olim terra in opere Prævaricatoris; quæ etiam exercitata spinas & tribulos germinat heredibus maledictionis. At nunc benedicta terra in opere Redemptoris, quæ remissionem peccatorum, fructumque vitæ parturit universis; & filiis Adæ sententiam originalis maledicti dissolvit.

O Benedicta, utpote Mater Filii, in quo benedicentur omnes Gentes; & hinc beatam te quoque dicunt omnes generationes, quia fecit tibi magna qui potens est. Concipis enim, sed sine concupiscentia: gravida es, sed non gravata. Paris, sed sine tristitia. Nescis virum, & gignis Filium. O qualem Filium! Illius sis vera Mater; cujus Deus est verus Pater! Deum paris, & de Deo concipis; Virgo fœcunda; casta puerpera; Mater intacta: Quid ni ergò Benedicta tu in mulieribus?

Et benedictus Fructus ventris tui Iesus.

BEnedictus, inquam, quia auctor gratiæ, & fons omnis benedictionis, in quo benedictæ sunt omnes Gentes. Hunc in te benedicimus & laudamus, ô Virgo benedicta, quem etiam solum super omnia laudat & magnificat anima tua, quia magna & mirabilia hæc, quæ miramur & veneramur in te, fecit tibi, qui potens est super omnia, Benedictus Deus in secula.

Eva fructum mortis comedit; & nos quoque peremit: Tu fructum vitæ mundo protulisti, & ecce reviximus. O beatus venter, qui talem nobis fructum portavit & peperit.

Lætaris & epularis hodie, ô Sancta Parens, sed in specie altera de fructu ventris tui. Eja Mater, saturare gloriâ Filii tui; sed dimitte reliquias tuas parvulis tuis. Tu jam ad mensam Domina; nos sub mensa catelli. Sicut oculi ancillæ in manibus Dominæ suæ, ita animæ nostræ famelicæ de te præstolantur alimoniam vitæ. Per te fructum vitæ communicavimus in mēsa præsentium mysteriorum; per te eundem Fructum vitę communicemus in mensa perennium gaudiorum, Iesum benedictū Fructum ventris tui. Amen.

De usu & Elogiis *Salutationis Angelicæ* Vide in VIATORE nostro *Christiano* suavissima verba *Thomæ de Kempis* Par. 2, pag. 154.

Hæc nos paulò, quam ferebat institutum, prolixius, in gratiam eorum, quibus non sapit toties repetitum, AVE MARIA.

PAVLVS V Pontifex concessit recitantibus AVE MARIA ad horæ pulsum, centum dies indulgentiarum.

CAP. III.

LITANIÆ

De B. MARIA Virgine.

Ex Scriptura Sacra;

Pleraque sensu allegor. & accommod.

KYRIE ELEISON. Christe eleison.
Kyrie eleison,
Christe audi nos.
Pater de cœlis Deus, miserere nobis,
Fili Redemptor Mundi Deus, miserere nobis,
Spiritus S. Deus, miserere nobis.
S. Trinitas unus Deus, miserere nobis.

S. Maria — Ora pro nobis.
S. Dei Genitrix
S. Virgo Virginum
S. Maria Mater Viventium. *Gen. 3.*
S. Maria ab æterno ordinata, *Prov 8.*
S. Maria gloria Ierusalem. *Iudith. 15.*
S. Maria Patribus promissa *Isa. 7.*
S. Maria mysticis miraculis præsignata, *Exo. 3, &c.*
S. Maria Oraculis propheticis prænunciata, *Isa. 7.*
S. Maria caput Serpentis conterens, *Gen. 3.*
S. Maria ex stirpe David progenita, *Matt. 1.*
S. Maria stella Iacob, *Num. 24.*
S. Maria tabernaculum Dei cum hominibus, *Apoc. 21.*
S. Maria Lilium inter Spinas, *Cant. 2.*
S. Maria rubus ardens incombustus, *Exod. 3.*
S. Maria vellus Gedeonis, *Iud. 6.*
S. Maria thronus Salomonis, *2 Reg. 1.*
S. Maria mulier fortis, *Prov. 31.*
S. Maria universas filias supergressa, *ibid.*
S. Maria speculum sine macula, *Sap. 7.*
S. Maria stella matutina, *Eccl. 5.*
S. Maria Aurora consurgens, *Eccl. 6.*
S. Maria electa ut sol, *Cant. 6.*
S. Maria Castrorum acies ordinata, *ibid.*
S. Maria Turris eburnea, *Cant. 7.*
S. Maria favus distillans, *Cant. 4.*
S. Maria Hortus conclusus, *ibid.*

S. Maria

Ora pro nobis.

S. Maria Fons signatus,	*ibid.*
S. Maria puteus aquarum viventium,	*ibid.*
S. Maria justo Ioseph desponsata,	*Matt. 1.*
S. Maria inviolabile virginitatis propositum amplexa,	*Luc. 1.*
S. Maria ancillam Domini, ad obediendum ei, te professa,	*Luc. 1.*
S. Maria ab Angelo honorificè salutata,	*Luc. 1.*
S. Maria gratia plena,	*ibid.*
S. Maria inter mulieres benedicta,	*ibid.*
S. Maria à Spiritu S. obumbrata,	*ibid.*
S. Maria fœmina circumdans virum,	*Ier. 31.*
S. Maria Mater Domini.	*Luc. 1.*
S. Maria Mater veri Salomonis,	*Matt. 12.*
S. Maria mulier amicta sole,	*Apoc. 12.*
S. Maria Elisabeth cognatam visitans,	*Luc. 1.*
S. Maria terra benedicta germinans Salvatorem,	*Isa. 45.*
S. Maria porta soli Principi pervia,	*Ezech. 44.*
S. Maria Virga Aaronis florida,	*Num. 17.*
S. Maria Mons, de quo sine manibus abscissus est lapis,	*Dan. 2.*
S. Maria cum sponso Ioseph in Bethleem profecta,	*Luc. 2.*
S. Maria Filium enixa, & in præsepio reclinans,	*ibid.*
S. Maria puerpera, à Pastoribus & Magis visitata,	*ibid. & Matt. 2.*
S. Maria Filium juxta legem circumcidi sustinens,	*Luc. 2.*
S. Maria legi Purificationis sponte te subjiciens,	*ibid.*
S. Maria in Ægyptum cum Filio & Sponso profuga,	*Matt. 2.*
S. Maria ex Ægypto in terram Israël reversa,	*ibid.*
S. Maria quæ Filium triduo dolens quæsivisti,	*Luc. 2.*
S. Maria quæ filium in Templo gaudens invenisti,	*ibid.*
S. Maria Nuptias præsentiâ tua, unà cum Filio honorans,	*Ioan. 2.*

S. Maria Filio defectum vini in Nuptiis insinuans, *Luc. 2.*
S. Maria quæ stabas juxta Crucem Filii, *Ioan. 19.*
S. Maria Dilecto Discipulo commendata, *Ioan. 19.*
S. Maria doloris gladio transfixa, *Luc. 2.*
S. Maria Spiritu S. in die Pentecost. repleta, *Act. 1.*
S. Maria quæ cunctis generationibus beata prædicaris, *Luc. 1.*
} Ora pro nobis.

Per æternam electionem tuam in Matrem Filii Dei,
Per amorem Filii tui unigeniti,
Per gaudium Angelorum in Nativitate Iesu Filii tui jubilantium.
Per Sanguinem ejus tenellum, primùm in Circumcisione fusum.
Per dulcedinem amoris, quo fovisti Filium infantem, & virgineis uberibus lactasti,
Per adorationem, & mystica munera Magorum,
Per oblationem Filii tui in Templo,
Per affectus amoris, gaudii, gratitudinis, admirationis, Laudis, &c. quos visis tot Filii mirabilibus concepisti,
Per omnes angustias, molestias, incommoda, quæ primum in Bethleem, cum non esset tibi locus in diversorio, deinde fugiens in Ægyptum experta es,
Per humillimam obedientiam Filii, qua tibi & Iosepho subditus erat,
Per dolorem materni cordis, quo abeuntem ad Passionem Filium prosecuta es.
Per gladium acerbissimi doloris, qui sub Cruce Filii pertransiit animam tuam,
Per gaudium ex Resurrectione Filii perceptum,
Per inæstimabilem exultationem cœlestis curiæ in Assumptione tua,
Vt Filio tuo nos commendare & reconciliare digneris,
Vt promptam Filio tuo in omnibus parendi voluntatem nobis obtineas,
Vt in necessitatibus & angustiis nostris Filii tui clementiam nobis exorare digneris,
} Te rogamus audi nos.

Vt

Vt in omni tribulatione vinum divinæ consolationis nobis impetres.
Vt nos tanquam Mater filios tenellos continuo fovere, ac protegere digneris,
Vt nobis in horis mortis adsistere, ac serpentem calcaneo nostro insidiantem reprimere digneris,
Vt oculos tuos misericordes ad nos Advocata nostra convertas.
Vt fructu ventris tui nos æternum frui facias,

Te rogamus audi nos.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, &c.

Pater Nost. Ave Mar.

℣. Dignare me laudare te Virgo sacrata.
℟. Da mihi virtutem contra hostes tuos.
℣. Diffusa est gratia in labiis tuis.
℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.
℣. Post partum Virgo inviolata permansisti.
℟. Dei Genitrix intercede pro nobis.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

PRotege Domine famulos tuos subsidiis Pacis, & B. Mariæ semper Virginis patrociniis confidentes, à cunctis hostibus & periculis redde securos.

Concede nos famulos tuos quæsumus Domine, perpetua mentis & corporis sanitate gaudere, & gloriosa B. Mariæ semper Virginis intercessione à præsenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia.

A cunctis nos quæsumus Domine mentis & corporis defende periculis; & intercedente B. & gloriosa semper virgine, Dei Genitrice Maria, cum Beatis Apostolis tuis Petro & Paulo, atque Beato N. & omnibus Sanctis, salutem nobis tribue benignus & pacem, ut destructis adversitatibus, & erroribus universis, Ecclesia secura tibi serviat libertate. Per eundem Dñm nostrum.

CAP. IV.

ROSARIVM DEIPARÆ VIRG. MARIÆ.

Ex Vita & Elogiis ejusdẽ.

ADMONITIO

De sequentis Rosarii scopo & usu.

VItam Christi Salvatoris Rosario Rythmico, & grata ad usum quotidianum methodo, digestam habes Sect. 6. Similem operam beatissi-

mæ Redemptoris Matri, ejusque Cultoribus non ingratam fore ratus, sequens Rosarium adornavi.

In utroque hoc potissimum spectavi, ut Christi, & matris ejus Mariæ vitam ac Elogia præcipua, velut uno fasce & intuitu tibi ponerem ob oculos; & devotis pariter meditationibus, & piis affectibus materiam suggererem.

Tu itaque alternis piæ mentis exercitiis Christum & Christi Matrem cole: Gratior autem ipsis, aut utilior tibi cultus non erit, quam si imitari studeas, quos colis. Præclara utrobique omnium virtutum exempla fulgent; eaque passim Rosarium *utrumque satis indicat.*

De Christi vita ac virtutibus, tum meditandis, tum imitandis, habes Sect. 6. *Sed nunc quid potissimum in Christi Matre mireris, ac imiteris, id malo ut ex mellifluo Ambrosii ore discas.* Sit vobis *(inquit ille)* tanquam in imagine descripta Virginitas, Vitaque B. Mariæ, de qua velut speculo relucet species castitatis, & forma virtutis. Hinc sumatis licet exempla vivẽdi, ubi tanquam in exemplari magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid effugere, quid tenere debeatis, ostendunt. Virgo erat non solum corpore, sed etiam mente. corde humilis, verbis gravis, animo prudens, loquendi parcior, legendi studiosior, intenta operi, verecunda sermone, arbitrum mentis, solita non hominem, sed Deum quærere.

Nihil torvum in oculis, nihil in verbis procax, nihil in actu inverecundum. *Et post multa subdit:*

Talis denique fuit *Maria*, ut ejus unius vita omnium disciplina sit. Si igitur auctor non displicet, opus probemus: ut quicunque ejus optat præmium, imitetur exemplũ, &c. *Hæc Ambros. lib.* 2 *de Virginibus.*

S. BERNARDVS
Homil. 4 super missus.

Ne avertas oculos tuos à fulgore hujus sideris (Mariæ) si non vis obrui procellis: si insurgunt venti tentationum, respice stellam, voca Mariam, &c. Ipsam sequens non devias: Ipsam rogans non desperas: Ipsam cogitans non erras. Ipsa tenente non corruis. Ipsa protegente non metuis. Ipsa duce non fatigaris. Ipsa propitia pervenis, & sic in temetipso experiris, quam merito dictum sit: Et nomen Virginis Mariæ.

DECAS

DECAS I.

SAlve *Mater* Pietatis,
Per æternum *Trinitatis*
Condita consilium.
Vt immensum, Increatū
Verbum Patris, incarnatum
Mater gignas *Filium*.
Pater noster.

Gaude Cælum & mirare;
Psalle terra, plaude Mare;
Deum laudent omnia.
Nam *Creator* Potens jure,
Novo fœtu Creaturæ
Mundo parat gaudia.
Ave Maria.

O quam felix & præclara;
Deo grata, nobis cara
Virginis *Conceptio*!
Quæ parentes infœcundos
Prole beat, nos immundos
Vitæ beneficio.
Ave Maria.

O quā præstans atq; pura,
Quæ transcendens carnis jura
Nescit improperium!
Eja clausū plaude Cœlū,
Recreatur en anhelum
Patrum desiderium.
Ave Maria.

O quam felix fulsit hora,
Qua Consurgens hæc *Aurora*
Mortis umbrā dissipat!
Quæ Natalē nacta purum,
Tota pulcra jam venturū
Mundo *Solem* nunciat.
Ave Maria.

O Beata, quæ futura
Dei Mater es Natura;
Nobis Mater Gratiæ.
Paradisus Voluptatis,
Et Asylum Libertatis;
Caussaque lætitiæ.
Ave Maria.

Novum zeli mox exemplum
Das tenella, petens Templum
Præsentanda Domino.
Et ter quinos trima scādis
Gradus, prima casto pādis
Vota libens animo.
Ave Maria.

Hinc devota famularis,
Manens tēplo, nec lassaris
Domini servitio.
Psallis, oras, & laboras;
Deum laudas, & honoras
Proximos officio.
Ave Maria.

Hinc accendunt omnem sexum
Castitatis ad amplexum
Virginis vestigia.
Erat olim laus fœcundis,
Sed jā nova profert mūdis
Virgo privilegia.
Ave Maria.

Ergo Matrem Salvatoris
Votum cordis, & vox oris
Celebret in jubilo.
Cujus Ortus medicinam,
Cujus Vita vim divinam
Dat languenti sæculo.
Ave Maria.

Te rogamus voto pari,
Fac nos portu salutari
Dei sistat gratia.
Da Virtutē castæ mentis;
Ne, quē calcas tu, Serpētis
Perdat nos versutia.
Ave Maria.

Pater *summæ Majestatis*,
Iesu *Rex Clementiæ*,
Spiritus *Fons Sanctitatis*
Vnius Potentiæ.
Per tot dona pietatis
Auctor indulgentiæ;
Confer opem desolatis;
Et augmenta gratiæ.

DECAS II.

SAlve Virgo *Salutata*,
Et mox Fructu fœcundata,
Quo *Salvantur* sæcula.
Verbum Virgo concepisti,
Paranympho dum fuisti
Gabrieli credula.
Pater noster.
Regi Regum quam fuisti
Digna sponsa! Quę fulsisti,
Vt in spinis lilium.
Sic consortem jam naturę,
Sed mutato carnis jure,
Dei capis *Filium.*
Ave Maria.
Virgo Viro desponsaris;
Sed sis Mater expers maris,
Virgo gestas uterum.
Ioseph timet, sed securum
Reddit Angelus, & purum
Promovet conjugium.
Ave Maria.
Rubus olim ardescebat;
Sed nil ignis depascebat;
Quin illæsus viruit.
Sic virtute spiritali,
Salvo flore virginali
Virgo Deum genuit.
Ave Maria.
O mirandam novitatem!
Matris ornat castitatem
Filii conceptio!
Eva mortis tulit ictum;
Ave delet maledictum,
Cedit jam deceptio.
Ave Maria.
Prima Parens nobis luctũ,
Sed Secunda vitæ fructũ
Protulit cum gaudio.
Eva jugo Servitutis,
Sed Maria nos Salutis
Afficit remedio.
Ave Maria.

Tu naturæ contra ritum,
Arcto prægnans Infinitum
Ventre claudis parvula,
Homo *Deum*, Stella *Solem*,
Nata *Patrem*, Virgo *Prolem*,
Antiquum Iuvencula.
Ave Maria.
Vno sinu capis Agnum,
Et Leonem, Parvum, Magnum,
Finem & Principium.
Et mortalẽ, Æternumq;
Et Cœlestẽ, Terrenumq;
Servum atq; Dominũ.
Ave Maria.
Hujus nodum Sacramenti
Non subtilis arguenti
Pandet indagatio.
Nosse modum non est meum:
Scio tamen posse Deum,
Quod non capit Ratio.
Ave Maria.
Quis nõ laudet & lętetur?
Quis nõ gaudẽs admiretur
Opus tantæ gratiæ?
Vt ascendat Homo reus,
Quò descẽdit potens Deus
Servi tectus specie!
Ave Maria.
Et tu Virgo tam præclara,
In qua gesta tam sunt rara
Domini mysteria:
Per hęc, precor, nos peccatis,
Et terrenæ pravitatis
Exime miseria.
Ave Maria.
Pater *summa Majestatis*,
Iesu *Rex Clementiæ*,
Spiritus *Fons Sanctitatis*,
Vnius Potentiæ.
Per tot dona pietatis
Auctor indulgentiæ:
Confer opem desolatis,
Et augmenta gratiæ.

DECAS III.

Salve Virgo Christi Parens,
Virgo salve labe carens,
Salve Flos ô virginum.
Donum gestans singulare,
Paritura sine pare
Mox Ancilla Dominũ.
Pater noster.
Pergẽs ergo post conceptũ
Per montana, mox effectũ
Tantæ monstras Gratiæ.
Hinc cum Matre Visitata
Sensit proles nondũ nata
Tuæ vim præsentiæ.
Ave Maria.
Dũ se Matres amplexãtur,
Mox utrimq; revelantur
Prolium magnalia.
O quam pium fert Amorẽ,
Quantũ præstat & Honorẽ
Virginis præsentia!
Ave Maria.
Ecce magnus Prophetarũ
Mox percepit jubar clarũ
Salutante Domina.
Et quis erit peccatorum,
Quem non dives meritorũ
Beet tanta Fœmina?
Ave Maria.
Quisquis ergo sis, memẽto,
Quantũ nostri munimẽto
Favor prosit Virginis.
Cui Deus Majestatis
Magna tot, vi potestatis
Caussã *Fecit* hominis.
Ave Maria.
Caput Anguis Hæc contrivit,
Cujus formam concupivit
Rex Æternæ gloriæ.
Nihil ira trux Serpentis,
Nihil in hanc vis fremẽtis
Potuit invidiæ.
Ave Maria.

Hæc est *Virga* ferens Florem;
Felix *Terra*, Salvatorem
Germinans fidelibus.
In hac natum Cœli rore
Manna, grato dans sapore
Robur viatoribus.
Ave Maria.
Hac est ille *Fons* signatus,
Hortus clausus, & rigatus,
Gratiæ fluminibus.
Hac est *Vellus* trahens rorem;
Ager plenus, dans odorem
Cunctis terræ finibus.
Ave Maria.
Hac est *Thronus* Salomonis,
Cui nullus par in donis,
Arte vel materia.
Ebur candens *Castitatis*,
Aurum fulgen *Charitatis*
Denotat mysteria.
Ave Maria.
Arca, Turris Hæc vocata,
Et Castrorum ordinata
Acies terribilis.
Lignum Vitæ, *Scala* Cœli,
Omni patens *Vrbs* Fideli,
Arx inexpugnabilis.
Ave Maria.
Porta Cœli, *Templum Dei*,
Maris *Portus*, ad quem rei
Currunt cum fiducia.
Nec auditum quod salutis
Implorata destitutis
Deneget auxilia.
Ave Maria.
Pater *summæ Majestatis*,
Iesu *Rex Clementiæ*.
Spiritus *Fons Sanctitatis*,
Vnius Potentiæ.
Per tot dona pietatis
Auctor indulgentiæ;
Confer opem desolatis
Et augmenta gratiæ.

DECAS IV.

SAlve Mater novi moris,
Expers parisque doloris
Salvatorem Gentium.
Nil hic fœdum, nil probrosum; (sum
Talem Matrem tã formo-
Decet Puerperium.
Pater noster.
Gigas velox, Pugil fortis,
Princeps pacis, victor mortis
Rex immẽsus gloriã.
Ad currendã venit viam,
Cõplens in se Prophetiã,
Legisque mysteria.
Ave Maria.
Sed ô vilis apparatus!
Cœli *Rex* ac Terræ natus
Pauper est obsequio.
Ecce Rector Angelorum,
Boum consors & Pastorũ,
Iacet in præsepio.
Ave Maria.
Homo suum parit Deum,
Fovet, tractat, nutriteum,
Fert *Portantem* omnia.
Cibum *Pani*, potum *Fonti*,
Victum *Vitæ*, cunas *monti*
Soli præbes lumina!
Ave Maria.
Dulce Mater Os lactavit,
Cujus manus nos formavit
Et dat escas omnium.
Qui se *Nascens* in Consortẽ,
Et in Lytrũ *Passus* mortẽ,
Regnans dat in Præmiũ.
Ave Maria.
Sed cur mater summi regis
Vltro subis jussa legis,
Legi non obnoxia?
..a Tota cur purgari?
..r vis pauper æstimari
Vulgi portans munera?
Ave Maria.
Pulcra Trias ô Virtutum!
Quibus claret hîc imbutũ
Matris cor & *Filii*!
Obedire tam paratis,
O quis Amor *Puritatis*!
Quæ *Paupertas* animi!
Ave Maria.
Quos transgressor necat pomo, (mo,
Christus salvat, factus *Ho-*
Miro prorsus ordine.
Adã primus per Cõsortẽ,
Perdit nos; secundus mortẽ
Destruit in Virgine.
Ave Maria.
Num abhorres Peccatores,
Sine quibus nunquã fores
Tanto clara *Filio*?
Si non essent redimendi;
Nulla tibi pariendi
Redemptorem ratio.
Ave Maria.
Sed quam prompta sis Amore,
Pro Materni cordis more
Dextram ferre miseris;
Monstras signi spe divini,
Dum pro Sponsis curã vini
Supplex nato suggeris.
Ave Maria.
En ô Mater Pietatis,
Quantã nostris spẽ rogatis
Tua dent præsidia!
Per te *Deum* quærit reus,
Ad quẽ per te venit *Deus*,
Sis amborum media.
Ave Maria.
Pater *summæ Majestatis*,
Iesu *Rex Clementiæ*,
Spiritus *Fons Sanctitatis*,
Vnius Potentiæ.
Per tot dona pietatis,
Auctor indulgentiæ;
Confer opem desolatis,
Et augmenta gratiæ.

DE-

DECAS V.

SAlve Mater quæ pendentem,
Et pro nobis morientem
Cruce cernis Filiũ: (tũ,
Heu, quis dolor! perdis Na-
Cujus vice commendatũ
Recipis Diſcipulum.
Pater noſter.

QVi ſurrexit vincens mortem,
Cœlo locat te conſortem,
Patris ſedens dextera.
Miro gaudes aucta dono,
Dũ ſublimi fulges Throno,
Cœli calcans ſidera.
Ave Maria.

Sed nec Terrâ fas abſcõdi
Corpus, ex quo Sator mũ-
Et Salvator prodiit. (di,
Iure carnis vincit jura,
Quæ non unquã peritura
Verbum Carne veſtiit.
Ave Maria.

Exaltatæ ſupra cælos
O quo plauſu dulce melos
Cœli canunt Agmina!
Quidni? Cœlo, Terra, Ma-
Virgo debet celebrari, (ri,
Vndequaque Domina.
Ave Maria.

Ergo Virgo ſic promota
Cauſſa noſtri, noſtra vota
Promovenda ſuſcipe.
Quod ſi reos ſãcta ſpernis,
Vt quid ſis prælata ternis
Hierarchiis, reſpice.
Ave Maria.

En hac valle lacrymarum
Nihil cõſtans, nihil clarũ;
Suſpecta ſunt omnia.
Quid hic nobis erit tutum?
Cum nec ipſa vel virtutũ
Tuta ſit victoria?
Ave Maria.

Caro menti reluctatur
Mundus carni ſuffragatur,
Nobis in perniciem.
Satan inſtat nos infeſtans,
Nunc ſe palã manifeſtans,
Nunc occultans rabiem.
Ave Maria.

Tot ac tantis laceſſiti,
Non valemus, heu, reniti,
Paſſi damna virium.
Hinc ſagittis tot ferimur;
Hinc diverſis irretimur
Laqueis venantium.
Ave Maria.

Sed Maria Mater Dei
Tu poſt Natum fida *Spei*
Anchora Fidelium.
Tu Solatrix miſerorum,
Tu Patrona Peccatorum
Preſſis fer auxilium.
Ave Maria.

Intendentes tuæ laudi
Nos attende, nos exaudi,
Nos à morte libera.
Quæ poſt Chriſtum prima ſedes,
Inter Nati Cohæredes,
Clientes annumera.
Ave Maria.

Natus Patri cruentatum
Cor, & corpus vulneratum,
Sed tu monſtras Vbera.
Et quis poſſit non audiri,
Vbi conſtat tot uniri
Amoris Inſignia?
Ave Maria.

Pater *ſummæ Majeſtatis*,
Ieſu *Rex Clementiæ*.
Spiritus *Fons Sanctitatis*
Vnius Potentiæ.
Per tot dona pietatis,
Auctor Indulgentiæ;
Confer opem deſolatis,
Et augmenta gratiæ.

CAP.

CAP. V.

Varii Hymni Rythmici Ad B. Virg.

MARIAM.

Pia Meditatio in Salutationem Angelicam.

Numero versuum XV, *annum ætatis indicans*, *qua* MARIA *Virgo ab Angelo salutata*, *&* DEI *Mater facta est.*

AVe Virgo, *Spes* salutis;
Eva tulit servitutis,
Tu tollis opprobrium.
O *Maria* desperatis
Dans solamen, & damnatis
Vitæ reddens præmiū.
Gratia tu singularis,
Maris stella *Solem* paris,
Dei gignens Filium.
Plena donis Vena fluis
Aquam Vitæ, malæ luis
Adferens remedium.
Dominus, qui cuncta regit,
Sibi Sponsam te selegit;
Dominamq; Gentium.
Tecum manens, te munivit,
Caput Anguis mox cōtrivit
Nobile commercium.
Benedicta quæ præcellis
Et matronis, & puellis,
Major privilegio.
Tu fons roris, favus mellis,
Planè dulcis, nulli fellis
Subjacens contagio.
In te nihil indecori,
Hinc te laudant omnes Chori
Supernorum Civium.
Mulieribus honore
Præis Mater, at amore
Corda trahis omnium.
Et quis tantæ puritatis;
Vt persolvat dignè satis
Virginis præconium?
Benedictus, qui fit Homo,
Servans, quos damnavit pomo
Adam primus hominū.
Fructus mirè delicatus,
Et in cibum nobis datus
Robur fit languentium.
Ventris casti natus flore,
Verùm satus Cœli rore
Fructum pellit noxiū.
Tui sumus, en, Clientes,
Tu sis Mater, & gementes
Duc ad Cœli gaudium.

HYMNVS

Ad Beatam Virginem

MARIAM.

AVe Virgo singularis,
Mater nostri *Salutaris*,
Cœli Decor, *Stella Maris*,
Arca mundi mystica.
Nos in hujus vitæ Mari
Ne permittas naufragari;
Sed favoris vela cari
Clemens in nos explica.
Sævit mare, furunt venti,
Fluctus surgunt turbulēti;
Navis currit; sed currenti
Heu, quot obstāt noxia!
Hîc Syrenes voluptatis,
Mundus, Caro, cum Piratis,
Mortem pænè desperatis
Hæc intentant omnia.
Post abyssos nunc ad Cœlum,

Fluens unda fert phaſelũ,
Nutat malus, fluit velum;
Fallax fugit Anchora.
Heu tabeſcit in his malis
Homo noſter animalis,
Sed tu *Mater* ſpecialis
Ad ſuccurſum propera.
Tu perfuſa Cœli rore,
Caſtitatis ſalvo flore,
Novum Fructum novo more
Protuliſti ſæculo.
Verbum Patri coæquale,
Corpus ſumat ut mortale;
Clauſtrũ ſubit virginale;
Latens hoc ergaſtulo.
Te prævidit & elegit,
Qui potenter cuncta regit,
Nec pudoris clauſtra fregit,
Sacra replens viſcera.
Contra primæ Matris morem,
Nec preſſuram, nec dolorem,
Pariendo Salvatorem,
Suſtinens puerpera.
Radix ſancta, radix viva,
Flos & Vitis, & Oliva,
Nulla quam vis inſitiva
Iuvit, ut fructificet.
Lampas Soli, ſplendor Poli,
Quæ fulgore præis Soli,
Nos commenda tuæ Proli,
Mœſtos fac lætificet.
O *Maria* pro tuorum
Dignitate meritorum,
Supra Choros Angelorum
Sublimaris unicè.
Sede fulgens jam ſuperna,
Sorte gaude ſempiterna,
Pietate ſed materna,
Nos in imo reſpice.
In conſpectu Summi Regis
Sis devoti memor gregis,
Qui tranſgreſſus juſſa legis
Supplicat pro gratia.
En ſtat miſer pœnâ dignus:
Sed & Iudex en benignus
Reis ſpei dedit pignus
Crucis factus hoſtia.
Ieſu ſacri Ventris Fructus,
Nobis ſis per mũdi fluctus
Via, Lux, Dux, & Conductus
Salvus ad cœleſtia.
Tene clavum, rege navẽ,
Tempeſtatem ſeda gravẽ,
Nos in portum induc ſuavem
Tua pro clementia,
Amen.

De ſeptem Gaudiis
B. MARIÆ
Virginis.

I *Gaudium.*

G*Aude* Virgo Mater Chriſti,
Quia *Ieſum* concepiſti
Gabriele nuncio.
Ergo Mater, fac ſalvemur,
Nam quod *Matrem* te fatemur,
Noſtra Salus ratio.
Ave Maria.

II *Gaudium.*

Gaude Mater *Deo* plena,
Novo gignens ſine pœna
Fœtum puerperio.
Eja Virgo peramœna,
Caſto Natum mens ſerena,
Stringat deſiderio.
Ave Maria.

III *Gau-*

III. *Gaudium.*
Gaude quod ab Oriente
Magi ſtella prælucente
Dona ferunt Filio.
Fac donemur Pietate,
Fide, Spe, cum Charitate,
Pudoriſque lilio.
Ave Maria.

IV. *Gaudium.*
Gaude, quia dulcis Nati,
Quem vidiſti mortē pati,
Fulget Reſurrectio.
Fac ab imo vitiorum
Surgat mens, & ſuper-
norum
Guſtum ſpiret Actio.
Ave Maria.

V. *Gaudium.*
Gaude Cœlos Aſcendente
Nato, vides quem repente
Ferri motu proprio.
Via vitæ reſtituta,
Quam poſt Natum tu ſe-
cuta,
Fac ſequamur ſerio.
Ave Maria.

VI. *Gaudium.*
Gaude quia Paracletus
Miſſus Cœlo, novos fœtus
Igne format Entheo.
Igne ſacri nos Amoris
Fac accendi, ne laboris
Capiamur tædio.
Ave Maria.

VII. *Gaudium.*
Gaude quæ poſt Chriſtum
ſcandis dis,
Aſtra Cœli, ſiſque gran-
Filii conſortio.
O fac Fructu Ventris tui
Per te nobis detur frui
In perenni gaudio,
Ave Maria.

HYMNUS

De ſeptem doloribus beatiſſ. V. Mariæ.

Dolor I.
AVe Dulcis Mater Chri-
ſti,
Quæ cor tuum gladio
Transfigendū diſcis triſti
Senis vaticinio.
Tanti memor fac doloris,
Mhi ſis præſidio:
Vt poſt vallem hanc mœ-
roris
Cœli reddar gaudio.
Ave Maria.

Dolor II.
Ave dulcis Mater Chriſti,
Quæ præ Regis furia,
Sævientis cæde triſti,
Fugis exul Patria.
O Regina Beatorum,
Noſtri Spes Exilii;
Fac infractus vi malorum
Fiam conſors Filii.
Ave Maria.

Dolor III.
Ave dulcis Mater Chriſti,
Natum lugens inclytū.
O quā triſtis quæſiviſti
Triduo jam perditum!
Hujus memor ô doloris,
Chriſtum fac inveniā.
Et inventum per Amoris
Nexum ſemper teneā.
Ave Maria.

Dolor IV.
Ave dulcis Mater Chriſti,
Quæ dilectum Filium
Capi, cædi, flens vidiſti
Manibus crudelium.
O per pœnas Patientis
Nobis ſit impunitas:
Per

Per Amorem Condolentis
Matris, crescat charitas.
Ave Maria.

Dolor V.

Ave Dulcis Mater Christi,
Quæ sub Crucis arbore
Gemens, Natum morte tristi
Vides, heu, succumbere.
O per ensem hũc Doloris,
Qui tunc scidit animam;
Fac me firmet Vis Amoris
Mortis ad Victoriam.
Ave Maria.

Dolor VI.

Ave Dulcis Mater Christi,
Quæ de Cruce mortuũ
Vlnis Natum suscepisti,
Madens unda fletuum.
Eja præstet vis doloris,
Mater plena gratiæ,
Vt supremis server horis
Gremio Clementiæ.
Ave Maria.

Dolor VII.

Ave dulcis Mater Christi,
Quæ sepulchro conditũ
Plangis Natum, heu quam tristi
Mente volvens abitum!
In virtute tot dolorum,
Quos tulisti fortiter;
Omnem contra vim malorum
Stare nos viriliter,
Demum sorte Beatorum
Fac gaudere jugiter.
Ave Maria.

S. AVGVSTINVS.

Omnes Mariæ patrocinia omni nisu imploremus, ut dum supplici obsequio eam frequentamus in terris, ipsa nos prece sedula commendare dignetur in cælis.

Idem. *Non est dubium, eam quæ meruit pro liberandis proferre pretium posse plus omnibus Sanctis, liberatis impendere suffragium. Te solam,* ô Maria, *pro sancta Ecclesia solicitam præ omnibus Sanctis scimus, quæ impetras inducias transgressoribus, ut renuncient suis erroribus.*

Aspiratio Horaria ad B. Virginem.

O Maria *Mater gratiæ,*
Mater misericordiæ,
Tu nos ab hoste protege,
Et in hora mortis suscipe.

Alius Hymnus ad Beatam Virginem.

S*Alve*Virgo stirps beata,
Fructu cujus instaurata
Vitæ sunt primordia.
In Salutem præparata,
Desperatis spes optata,
Ægris dans remedia.
Iuga legis quos premebãt,
Ad te vota suspendebant
Planctus & suspiria.
In tormentis post te flebant,
Te lamentis requirebant
Captivorum agmina.
Templũ facta Majestatis,
Pulsos primæ dignitatis
Ducis ad palatia.
Paradisus voluptatis
Tu virore sanctitatis
Perfudisti sæcula.
Verbo fœta, partu læta,
Nobis datũ profers Natũ
Genetricum gloria.

Omn

Omni laude digna gaude,
Stella Maris, Sol quem paris,
Mundum replet gratia.
Stella fulgens, fœlix ortus,
Cujus ductu Vitæ portus
Patet pulsis Patria.
Mortis jam deletur pactũ;
Cadit hostis jus confractum,
Ditis lugent atria.
Per te salvi te collaudent,
Per te detur, quod non audent
Preces & mens conscia.
En nos culpæ moles premit,
Sed tu nato, quos redemit,
Offer & concilia, Amē.

Planctus beatæ Mariæ Virginis.

STabat mater dolorosa,
Iuxta crucē lacrymosa
Dum pendebat Filius.
Cujus animā gementē,
Contristantem, & dolentem,
Pertransivit gladius.
O quam tristis & afflicta
Fuit illa benedicta
Mater Vnigeniti!
Quæ mœrebat & dolebat,
Et tremebat, cum videbat
Nati pœnas inclyti.
Quis est homo qui non fleret,
Christi matrem si videret
In tanto supplicio?
Quis non posset contristari,
Piam matrē contemplari
Dolentem cum filio?
Pro peccatis suæ gentis
Vidit Iesum in tormentis,
Et flagellis subditum.
Vidit suum dulcē natũ
Morientem desolatum,
Dum emisit spiritum.
Eja Mater fons amoris,
Me sentire vim doloris
Fac, ut tecum lugeam.
Fac ut ardeat cor meũ,
In amando Christũ Deũ,
Vt sibi complaceam.
Sancta mater istud agas,
Crucifixi fige plagas
Cordi meo validè.
Tui nati vulnerati,
Tam dignati pro me pati,
Pœnas mecum divide.
Fac me verè tecum flere,
Crucifixo condolere,
Donec ego vixero.
Iuxta crucem tecũ stare,
Te libenter sociare
In planctu desidero.
Virgo Virginum præclara,
Mihi jam non sis amara,
Fac me tecum plangere.
Fac ut portem Christi mortem,
Passionis ejus sortem,
Et plagas recolere.
Fac me plagis vulnerari,
Cruce hac inebriari,
Ob amorem Filii.
Inflammatus & accensus,
Per te Virgo sim defensus
In die judicii.
Fac me Cruce custodiri,
Morte Christi præmuniri,
Confoveri gratia.
Quando corpus morietur,
Fac ut animæ donètur
Paradisi gloria. Amen.

HYMNVS

mire devotus ac elegans,

Honori Deiparæ Virginis

MARIÆ,

A S. CASIMIRO, FILIO CASIMIRI IAGELLONII Regis Poloniæ compositus & quotidie recitari solitus.

Qui Anno 1604, cum Sancti illius Sepulchrum renovaretur, capiti ipsius suppositus repertus est.

DECAS I.

Omni die dic Mariæ
Mea laudes anima.
Ejus festa, ejus gesta
Cole devotissima.
Contemplare & mirare
Ejus celsitudinem.
Dic felicem Genitricem,
Dic Beatam Virginem.
Ipsam cole, ut de mole
Criminum te liberet.
Hanc appella, ne procella
Vitiorum superet.
Hæc persona nobis dona
Contulit Cœlestia.
Hæc Regina nos divina
Collustravit gratia.
Lingua mea dic trophæa
Virginis puerperæ.
Quæ inflictum maledictũ
Miro transfert germine.
Sine fine dic Reginæ
Mundi, laudum cantica;
Ejus bona semper sona,
Semper illa prædica.
Omnes mei sensus ei
Personate gloriam,
Frequentate tam beatæ
Virginis memoriam.
Nullus certe tam disertæ
Extat eloquentiæ,
Qui condignos promat hymnos
Ejus excellentiæ.
Omnes laudent unde gaudent
Matrem Dei Virginem.
Nullus fingat, quod attingat
Ejus celsitudinem.
Sed necesse, quod prodesse
Piis constat mentibus.
Vt intendam, quod impẽdam
In ipsius laudibus.

Ave Maria.

DECAS II.

Qvamvis sciam, quod Mariam
Nemo dignè prædicet,
Tamen vanus & insanus
Quisquis illam reticet,
Cujus vita erudita,
Disciplina Cælica;
Argumenta & figmenta
Destruxit hæretica.
Cujus mores tanquam flores
Exornant Ecclesiam.
Actiones & Sermones
Miram præstant gratiam.
Evæ crimen nobis limẽ
Paradisi clauserat.
Hæc dũ credit & obedit,
Cœli claustra reserat.
Propter Evam homo sævam
Accepit sententiam;
Per Mariam habet viam,
Quæ ducit ad Patriam.

Hæc

Hæc amanda & laudanda
Cunctis specialiter;
Venerari, prædicari
Eam decet jugiter.
Ipsa donet, ut quod natus ejus, faciam:
Vt finita carnis vita
Lætus hunc aspiciam.
O cunctarum fœminarum
Decus atque gloria.
Quam electam & evectam
Scimus super omnia.
Clemens audi, tuæ laudi
Quos instantes conspicis.
Munda reos, & fac eos
Donis dignos cœlicis.
Virga Iesse, spes oppressæ
Mentis & refugium,
Decus mundi, lux profūdi
Domini sacrarium.
Ave Maria.

DECAS III.

VItæ forma, morum norma,
Plenitudo gratiæ.
Dei Templum & Exemplum
Totius Iustitiæ.
Virgo salve, per quam valvæ
Cœli patent miseris;
Quam non flexit nec allexit
Fraus Serpentis veteris.
Generosa & formosa
David Regis Filia.
Quam elegit Rex, qui regit,
Et creavit omnia.
Gemma decens, rosa recens,
Castitatis lilium,
Castum chorū ad polorū
Quæ perducis gaudium.
Actionis & Sermonis
Facultatem tribue.
Vt tuorum meritorum
Laudes promam strenue.
Opto nimis ut inprimis
Des mihi memoriam.
Vt decenter & frequenter
Tuam cantem gloriam.
Quamvis muta & polluta
Mea sciam labia,
Præsumendum, nec silendum
Est de tua gloria.
Virgo gaude, omni laude
Digna & præconio.
Quæ damnatis libertatis
Facta es occasio.
Semper munda & fœcunda
Virgo Tu puerpera.
Mater alma velut palma
Florens & fructifera.
Ejus flore & odore
Recreari cupimus,
Cujus fructu nos à luctu
Liberari credimus.
Ave Maria.

DECAS IV.

PVlchra tota sine nota
Cujuscunque maculæ,
Fac nos mundos & jucundos
Te laudare sedulè.
O Beata, per quam data
Nova mundo gaudia!
Et aperta fide certa
Regna sunt Cœlestia.
Per te mundus lætabūdus
Novo fulget lumine,
Antiquarum tenebrarum
Exutus caligine.

Nunc

Nunc potentes sunt e-
gentes,
Sicut olim dixeras:
Et egeni fiunt pleni,
Vt tu prophetaveras.
Per Te morum corru-
ptorum
Delinquuntur devia,
Doctrinarum perversarū
Pulsa sunt præstigia.
Mundi luxus atque flu-
Docuisti spernere: xus
Deum quæri, carnem teri,
Vitiis resistere.
Mentis cursum tendi
sursum
Pietatis studio,
Corpus angi, motus frāgi,
Pro cœlesti præmio.
Tu portasti inter casti
Ventris claustra Dominū
Redemptorem, ad honorē
Nos reformans pristinum.
Mater facta sed intacta
Genuisti Filium:
Regem Regum, atq; rerū
Creatorem omnium.
Benedicta, per quam
victa
Mortis est sententia:
Destitutis spe salutis
Datur indulgentia.
Ave Maria.

DECAS V.

BEnedictus Rex Invi-
ctus,
Cujus Mater crederis.
Nobis datus, ex Te natus,
Nostri salus generis.
Reparatrix, Cōsolatrix
Desperantis animæ,
A pressura quæ ventura
Malis est, nos redime,
Pro me pete, ut quiete
Sempiterna perfruar.
Ne tormentis cōburentis
Stagni miser obruar.
Quod requiro, quod
suspiro
Mea sana vulnera;
Et da menti te poscenti
Gratiarum munera.
Vt sim castus & mode-
stus,
Dulcis, blandus, sobrius,
Pius, rectus, circūspectus,
Simultatis nescius.
Eruditus & munitus
Divinis eloquiis,
Timoratus, & ornatus
Sacris exercitiis. (vis,
Constans, gravis & sua-
Benignus, Amabilis,
Simplex, purus, & matu-
Patiens & humilis. (rus,
Corde prudens, ore stu-
dens
Veritatem dicere,
Malū nolens, Deum colēs
Pio semper opere.
Esto tutrix & Adjutrix
Christiani populi;
Pacem præsta, ne molesta
Nos perturbent seculi.
Salutaris stella maris
Summis digna laudibus.
Quæ precellis cūctis stellis
Atque luminaribus.
Ave Maria.

DECAS VI.

TVa dulci prece fulci
Supplices, & refove.
Quicquid gravat, vel de-
pravat
Mentes nostras, remove.
Virgo gaude, quod de
fraude

Dæmonis nos liberas,
Dum in vera & ſincera
Deum carne generas,
Illibata & dotata
Cœleſti progenie.
Gravidata, nec privata,
Flore pudicitiæ.
Nam quod eras, perſe-
veras,
Dum intacta generas.
Illum tractans atque la-
ctans,
Per quam facta fueras.
Cõmendare me dignare
Chriſto tuo Filio:
Vt non cadam, ſed evadã
De mundi naufragio.
Fac me mitem, pelle li-
tem,
Compeſce laſciviam.
Contra crimen da muni-
men
Et mentis conſtantiam.
Nõ me liget, nec fatiget
Sæculi cupiditas:
Quæ indurat & obſcurat
Mentes ſibi ſubditas.
Nunquam ira, nunquã
dira
Me vincat elatio:
Quæ multorum ſit malo-
rum
Frequenter occaſio.
Ora Deum, ut cor meũ
Sua ſervet gratia;
Nec antiquus inimicus
Seminet zizania.
Da levamen & juva-
men
Tuum illis jugiter,
Tua Feſta, ſive Geſta
Qui colunt alacriter.
Ave Maria.

CAP. VI.

ORATIONES
Variæ ad Beatiſs. Virg. Deiparam.

Oratio S. BERNARDI *ad Deiparam Virginem*

MARIAM.

O Dulciſſima Virgo *Maria* per te acceſſum habeamus ad Filium, & per te nos ſuſcipiat, qui per te datus eſt nobis. Excuſet apud ipſum integritas tua culpã noſtræ corruptionis, & humilitas tua Deo tam grata noſtræ veniam impetret vanitati ac ſuperbiæ.

Copioſa charitas tua noſtrorum cooperiat multitudinem peccatorum: Et fœcunditas tua glorioſa fœcunditatem nobis conferat meritorum.

O Domina noſtra, mediatrix noſtra, Advocata noſtra, tuo Filio nos commenda, tuo Filio nos reconcilia, tuo Filio nos repræſenta. Fac, ô benedicta, per gratiam quam meruiſti, per miſericordiã, quã peperiſti, ut qui te mediante dignatus eſt fieri particeps infirmitatis & miſeriæ noſtræ, te quoque intercedente participes nos faciat beatitudinis & gloriæ ſuæ, IESVS Chriſtus Filius tuus Dominus noſter, qui eſt ſuper omnia benedictus in ſæcula, Amen.

Oratio ad Beatam Virginem MARIAM, *& ſimul ad B. Ioannem Euangeliſtam.*

O Intemerata, & in æternum benedicta, ſingularis atque incomparabilis Virgo Dei genitrix *Maria*, gratiſſimum Dei templum, Spiritus ſancti Sacrarium, Ianua Regni Cœlorum, per quam poſt Deum totus vivit orbis terrarum. Inclina Mater miſericordiæ aures tuæ bonitatis indignis ſupplicationibus meis, & eſto mihi miſerrimo peccatori pia & propitia, in omnibus auxiliatrix.

O Ioannes beatiſſime Chriſti familiaris & amice, qui ab eodem Domino noſtro IESV Chriſto Virgo es electus, & inter cæteros magis dilectus, atque in myſteriis cæleſtibus ultra omnes imbutus; Apoſtolus enim & Euangeliſta factus es præclariſſimus: te etiam invoco cū Maria Matre ejuſdem Domini noſtri Ieſu Chriſti Salvatoris, ut mihi opem tuam cum ipſa conferre digneris.

O duæ gemmæ Cœleſtes, Maria, & Ioannes! O duo luminaria divinitus ante Deum lucentia, veſtris radiis ſcelerum meorum effugate nubila. Vos enim eſtis illi duo, in quibus unigenitus Dei Filius, ob ſinceriſſimæ Virginitatis meritū, dilectionis ſuæ confirmavit privilegium in cruce pendens: uni veſtrum ita dicens; Mulier, ecce Filius tuus: deinde ad alium; Ecce Mater tua.

In hujus ergo tam ſacratiſſimi amoris dulcedine, qua tunc ore Dominico velut mater & filius ad invicē conjuncti eſtis, vobis duobus ego miſerrimus peccator commendo hodie corpus & animam meam: ut in omnibus horis atque momentis, interius atque exterius firmi cuſtodes, & pii apud Deū interceſſores mihi exiſtere dignemini. Poſcite mihi, quæſo, corporis & animæ ſalutem.

Agite quæſo, agite veſtris glorioſis precibus, ut cor meum inviſere & inhabitare dignetur Spiritus almus, gratiarum Largitor optimus, qui me à cunctis vitiorum ſordibus expurget; Virtutibus ſacris illuſtret, & exornet, in dilectione Dei & proximi me perfecte ſtare & perſeverare me faciat, & poſt hujus vitæ curſum ad gaudia ducat Electorum ſuorum benigniſſimus Paraclitus. Qui cum Deo Patre, & Filio vivit & regnat in ſæcula ſæculorum, Amen.

Commendatio ad B. V.

O Domina mea, sancta Maria, me in tuam benedictam fidem, ac singularem custodiam, & in sinum misericordiæ tuæ, hodie, & quotidie, & in hora exitus mei, animam meam & corpus meum tibi commendo: omnem spem & consolationem meam, omnes angustias & miserias meas, vitam & finem vitæ meæ tibi committo: ut per tuam sanctissimam intercessionem, & per tua merita, omnia mea dirigantur & disponantur opera, secundum tuam tuique Filii voluntatem.

Oratio ad beatam Virginem MARIAM *pro felici Morte.*

O Dulcissima *Iesu* Mater, Virgo *Maria*, Patrona mea, visceribus misericordiæ plena, succurre mihi misero peccatori, antequam mors subitanea & improvisa superveniat: ne subito & imparatus de hoc mundo transeam.

Ora pro me *Maria* Virgo benedicta, ob unigeniti Filii tui Domini nostri Iesu Christi passionem ac mortem amarissimam, ut peccati detestatione, Diaboli & operum ejus abrenunciatione, vera contritione, pura & humili confessione, pœnitentia & satisfactione, digna Dei acceptione, & proximi dilectione, Filio tuo reconciliatus de hoc mundo transeam.

Et fac mecum misericordiam tuam, ô beata Virgo Maria, mater Dei, in illa tremenda hora, quãdo spiritus vitales deficient, & mortua lingua se nequibit movere ad invocandum te; neque oculi mei lucem capere poterunt, auresque meæ nulli voci patescent: Memor esto tunc ô Maria precũ, quas nunc fundo ad aures tuæ pietatis, & subveni mihi in illa ultima hora necessitatis meæ, ut liberer à ministris Diaboli, & collocer cum Christi fidelibus, Filii tui servis & amicis, Amen.

Alia oratio ad B. Virginem MARIAM.

OBsecro te Domina sancta, *Maria* mater Dei, pietate plenissima, Summi Regis Filia, Mater gloriosissima, Mater orphanorum, Consolatio desolatorum, Via errantium, Salus omnium in te sperantium, Virgo ante partum, Virgo in partu, & Virgo post partum, Fons misericordiæ, Fons salutis & gratiæ, Fons consolationis & indulgentiæ, Fons pietatis & lætitiæ, Fons vitæ & veniæ: per illam sanctam & ineffabilem

lem lætitiam, qua exultavit Spiritus tuus in illa hora, in qua tibi per Gabrielem Archangelum annuntiatus & conceptus Filius Dei fuit.

Et per illam sanctam & ineffabilem humilitatem, in qua tu respondisti Archangelo Gabrieli: Ecce ancilla Domini, *Fiat* mihi secundum verbum tuum: & per illud divinū mysterium, quod tunc operatus est in te Spiritus sanctus, & per ineffabilem gratiam, pietatem, misericordiam, amorem, & humilitatem, per quas Filius tuus Dominus noster *Iesus* Christus descendit accipere humanam carnē in venerabilissimo utero tuo: & per gloriosissima gaudia, quæ habuisti de Filio tuo Domino nostro Iesu Christo.

Et per illam sanctam & maximam compassionem, & acerbissimum cordis dolorem quem habuisti, quando Filium tuum Dominum nostrum *Iesum* Christum ante Crucem nudatum, & in ipsa levatum, pendentem, crucifixum, vulneratum, sitientem, amarissimum potum, fel & acetum ori ejus apponi vidisti: Eli clamantem audisti, & morientem vidisti.

Et per quinque vulnera ejusdem Filii tui: & per contractionem viscerum suorum præ nimio dolore vulnerum suorum: & per dolorem quem habuisti, quando vidisti eum vulnerari, & per fontes Sanguinis sui: & per omnem passionem ejus, & dolorem Cordis tui; & per fontes lacrymarum tuarū; ut cum omnibus Sanctis & Electis Dei venias, & festines in auxilium & cōsilium meum; in omnibus orationibus & petitionibus meis, in omnibus angustiis & necessitatibus meis, & in omnibus illis rebus, in quibus ego sum aliquid facturus, locuturus, aut cogitaturus, omnibus diebus ac noctibus, horis atque momentis vitæ meæ.

Et mihi famulo tuo impetres à dilecto Filio tuo Domino nostro Iesu Christo virtutū omnium complementum, cum omni misericordia & consolatione, omni consilio & adjutorio, omni benedictione & sanctificatione, omni salvatione, pace & prosperitate, omni gaudio & alacritate: etiam abundantiam omnium bonorum spiritualium, & sufficientiam corporalium, & gratiam sancti Spiritus, qui me bene per omnia disponat, animam meam custodiat, corpus meum regat & protegat, mentē erigat, mores componat, actus probet, cogitationes san-

sanctas instituat, præterita mala indulgeat, præsentia emendet, & futura moderetur: vitam honestam & castam mihi tribuat: Fidem, Spem, & Charitatẽ mihi præstet: articulos fidei firmiter credere, & præcepta legis observare me faciat: sensus corporis mei regat & protegat, & à peccatis mortalibus me semper liberet & defendat usque in finem meũ.

Hanc orationem suppliciter exaudiat, & suscipiat, & vitam æternam mihi tribuat. Audi, & intercede pro me dulcissima Virgo Maria, mater Dei & misericordiæ, Amen.

CAP. VII.

DE ROSARIO B. V. Vulgari.

PIO LECTORI.

Inter cætera Pietatis Exercitia, frequens imprimis est usus Rosarii B. Virg. *quod quidem integrum constat* XV Orationibus Domin. & 150 Salutat. Angelicis. *Alias divisim recitari solet, distributum* in Gaudiosum, Dolorosum, & Gloriosũ; *quorum unicuique* Quinque tribuuntur Mysteria:

Gaudioso, 1 Incarnatio Christi. 2, Visitatio. 3, Nativitas. 4, Oblatio. 5, Inventio in templo.

Doloroso, 1 Oratio in Horto. 2, Flagellatio. 3, Coronatio. 4, Crucis Bajulatio. 5, Crucifixio.

Glorioso, 1, Resurrectio Domini. 2, Ascensio. 3, Spiritus S. Missio. 4, Assumptio B. Virg. 5, Coronatio Ejusdem.

Notandum itaque *nimis sterilem, imperfectum, & omnis spiritualis gustus expertem orandi modum esse, ad globulos precatorios, (uti ferè solet rude vulgus) sine ulla mentis reflexione ad prædicta* Mysteria; *Seu, nulla interposita meditatione, & Affectuum excitatione*, Pater, & Ave, *identidem, & indesinẽter revolvere; & sic decurso Rosario, velut pensum absolvere. Nam quis fructus aut quis gustus talis orationis? V. quæ sup. cap. 2 annotavimus circa Sal. Ang. Tu verò*, Pie Lector, *Si vis gratum Deo, ejusque Matri; & tibi ipsi utilem* Rosarii usum; hoc vel simili modo procedes.

I. Oraturus Rosarium, *certam & piam aliquam* Intentionem, certumve scopum *habe præ oculis; & huc pete gratiam à Deo per ejus Matrem; brevissimis saltem suspiriis.*

II. *Sub initium cujusque* Decadis Mysterium *in eadem recolendum paulisper expende;*

pende; & congruentes pios affectus elicere stude. Hoc autem, ut facilius, & utilius fiat, proderit plurimum, XV de Mysteriis Rosariis *alias per otium, meditationem instituisse; adeoque exactius ponderasse singula, & reconditos in iis divinæ* Potentiæ, Sapientiæ, Bonitatis, Iustitiæ, Misericordiæ, &c. *thesauros penetrasse, affectus in iis latentes notasse, &c. Hæc enim facile, cum res exiget, occurrent memoriæ.* Formam & Praxin *tradit* P. Christ. Mayer *in Indust. par. 1. c. 13. Inde pete, si libet; Enchiridion molienti non licet omnia, quæ vellem, congerere. Hæc tamen pauca præterire non possumus.*

Martinus Navarrus, *Doctißimus Vir, qui sexaginta amplius annos consuetudinem habuit quotidie recitandi* Rosarium, *nec unquam intermisit, quantumvis publico docendi munere, & pluribus uno die lectionibus occupatus. Is, inquam, ad faciliorem* Mysteriorum *considerationem hunc* Modum *suggerit, ut ad singulas decades, mysterium ipsum, cui volumus intendere, Salutationibus Angelicis, breviter inseratur. Hoc modo.*

IN I ROSARIO Gaudioso.

Ad singulas Decades cuilibet salutationi Angelicæ post nomen IESVS *adjiciatur.*

Ad 1, Quem Virgo concepisti.

Ad 2, Quem visitans Elisabeth portasti,

Ad 3, Quem Virgo genuisti.

Ad 4, Quem in Templo præsentasti.

Ad 5, Quem in templo invenisti.

In fine Decadis, vel post singula, S. Maria Mater Dei, Ora pro nobis, &c.

In II ROSARIO Doloroso.

Ad singulas Decades cuilibet Salutationi Angelicæ, post nomen IESVS *addatur.*

Ad 1, Qui pro nobis Sanguinem sudavit.

Ad 2, Qui pro nobis flagellatus est.

Ad 3, Qui pro nobis spinis coronatus est.

Ad 4, Qui pro nobis Crucem bajulavit.

Ad 5, Qui pro nobis Crucifixus est.

Et post singula. S. Maria Mater Dei, &c.

IN III ROSARIO Glorioso.

Ad singulas Decades post nomen IESVS *addatur.*

Ad 1, Qui Resurrexit à Mortuis.

Ad 2, Qui in Cœlum Ascendit.

Ad 3, Qui Spiritum Sanctum misit.

Ad 4, Qui te in Cœlum Assumpsit.

Ad 5. Qui te in Cœlis Coronavit.

Videri poterit Citatus Navarrus Miscellaneo 24 de Rosario: Ubi alia invenies notatu digna.

ORATIONES
seu piæ Aspirationes,

Quibus condienda recitatio Rosarii, & omnis Oratio vocalis.

Ex P. Christ. Mayer.

I.

O Deus meus infinitè laudabilis, & amabilis super omnia, quē laudat & adorat in gaudio tota Cœli curia; utinam vel nunc tandem & ego dignè te laudare & glorificare merear, hoc quantulocunq; orationis obsequio; quem heu, tam imperfectè hucusq; laudavi, & glorificavi; immò, quē toties offendi, tot peccatis & negligentiis meis; de quibus ex animo doleo propter te: ignosce & supple per tuam infinitam bonitatem; & per eandē suscipe hoc exiguum à Creatura tua, servitutis obsequium, in unione meritorum Domini N. I. C. B. Virginis Matris ejus; & omnium Sanctorum, ad supremam, æternamque gloriam tuam; amorem, & beneplacitum; in gratiarum actionem omnium beneficiorum mihi, omnibusque collatorum, in satisfactionem omnium peccatorum, pro his, N. vel pro hac necessitate N. & pro quibus maxime orare teneor, ad impetrandam Peccatoribus veniam, defunctis refrigerium, & requiem; mihi, vivisque omnibus gratiam, perseverātiam, gloriā. Perfice gratiā tuā, sine qua nihil possum, desiderium meum, secundum sanctissimū beneplacitum tuum.

II.

O Piissima Mater supple hoc imperfectum obsequium meum, apud dilectum Filium tuum. Monstra te esse matrem. O piissime Iesu suscipe hoc idem de manu B. Matris tuæ; unitumque tuis, & Ejusdem, omniumque Sanctorum meritis, offer æterno Patri, ad omnes pias, sanctas, & utiles intentiones. Pater respice in faciem dilecti Filii tui, & miserere nobis, pro beneplacito tuo, ad maximam, æternamq; gloriam tuam. Amen.

Post singulas Decades,

Renova affectum glorificandi B. Virg. ipsumque Deum; his suspiriis.

LAudent & benedicant te ô gloriosa Dei Mater & Virgo, omnes beati comprehensores, in omnibus donis naturæ gratiæ & gloriæ tibi concessis, infinities,

finities, ſupra omnes puras creaturas, perfectiſſimè, æternum in Cœlis; omnesq; viatores mecum te colant, ament, imitariq; in omni perfectione ſtudeant, omni conatu, ſemper & inſatiabiliter in terris; & tecum laudent & glorificent, & ſuperexaltent omnes cum omnibus etiam poſſibilibus creaturis infinities benedictum Filium tuum, cum Patre & Sancto Spiritu; in omnibus perfectionibus, operibus & beneficiis ſuis omni poſſibili pietatis affectu ſuper omnia, gratis propter ſe, nunc, ſemper, æternum & ultra.

Vel his brevioribus.

BEnedicaris infinities, glorioſa Mater Dei Virgo, ab omnibus, in omnibus, ſuper omnes puras creaturas, pro divino beneplacito, perfectiſſimè, ſingulis momentis temporis, & æternitatis; Et glorificetur & ſuperexaltetur benedictus Filius tuus, cū Patre & Spiritu Sancto infinities ab omnibus, in omnibus, ſuper omnia, infinitè, omni poſſibili modo, gratis, propter ſe, nunc ſemper, æternum & ultra.

Vel breviſſimè ſic.

VTinam, ô glorioſa Domina, lauderis, ameris, & glorificeris ab omnibus ſicut in cœlo & in terra, & tecum benedicatur, ametur & glorificetur ſanctiſſima Trinitas, propter te, omni poſſibili modo ſuper omnia in æternum & ultra.

Vel demum Suſpiriis *poſt ſingulas* Decades *variatis.*

Poſt primam Decadem.

LAudent, ament, & glorificent te, glorioſa Dei Mater, & Virgo, infinities, omnes Sancti, Angeli, & Archangeli, cū tota Curia triumphante, cum quibus aliquandò ſperamus te videre, & glorificare æternum in cœlis: Et tecum laudent, ament, & glorificent infinities ſanctiſſimam Trinitatem, infinitè in omnibus, ſuper omnia, omni poſſibili modo, in æternum, & ultra.

Poſt ſecundam Decadem.

LAudent, ament & glorificent te glorioſa Dei Mater & Virgo, omnes ſancti Patriarchæ, Prophetæ, Apoſtoli & Diſcipuli Domini cum tota Curia triumphante, &c. *ut ſupra.*

Poſt tertiam Decadem.

LAudent, ament & glorificent te, &c. omnes Sancti Martyres, cum tota Curia, &c.

Post quartam Decadem.

LAudent, *&c.* omnes Sancti Confessores, cum tota Curia, *&c.*

Post quintam Decadem.

LAudent, *&c.* omnes SS. Virgines, & Viduæ, cum tota Curia, *&c.*

Item alia ORATIO post Rosarium,

Vel quamlibet Orationem.

O MARIA Mater gratiæ, mater misericordiæ; respice oculo pietatis hoc exiguum meæ servitutis obsequium, quod mellifluo cordi tuo emendandum, perficiendum, & repræsentandum dilecto Filio tuo offero, ad maximam ejus gloriam, amorem, beneplacitũ; in gratiarum actionem æternã, ad gratiam nobis impetrãdam illi placendi perfectissimè, in tempore, & æternitate, &c.

O Iesu Fili Dei & Mariæ Virginis dignare, de manu piissimę Matris tuæ suscipere, & infinita pietate tua supplere, hoc tepidum, aridum, & distractum orationis obsequiũ; & unitum ardentissimis tuis Orationibus, Sacrificiis laudis, & infiniti meriti ac valoris obsequiis, repræsentare Æterno Patri, ad omnes Sanctas intentiones, &c.

Pater, respice in faciem Christi dilecti Filii tui, & miserere nobis gratiam largiens, te cum eodem Dilecto Filio tuo, & Sp. S. amandi & glorificandi, nunc perfectè in via; olim beatè in patria, juxta tuũ sanctissimum beneplacitũ. Per eundem Dominum nostrum.

ORATIO ad B. Virg. MARIAM.

Pro subsidio in hora Mortis.

Ex piissimi Viri Francisci Titelmanni Ord. S. Fr. *de observat. demum Capuccini, contemplat. ferè desumpta.*

O Mater benignissima, quæ morientem in Cruce Filium coram vidisti, & verba novissima, heu, quam tristis audisti! Per omnem illum cordis tui dolorem & amaritudinem, quâ tota velut absinthio inebriata fuisti, Per gladium illũ, qui pertransiit animam tuam, rogo te, ut hoc durum ac lapideum cor meum, tuis apud Deum potentissimis precibus & meritis emollias, & convertas in carneum, ut patienti dilectissimo Filio tuo, Domino meo, uti par est, compati valeam. Idemq; ille gladius, qui tam acerbe vulneravit animam tuam, penetret quoque viscera cordis mei.

O Mater

O Mater doloroſa, per ultimum illud Filii morientis alloquium, quo te compellabat de Cruce, Diſcipulum tibi commendans, ſupplices oramus, ut nos in filios tuos ſuſcipias. Non enim ad ſolum Ioannem, eo ipſo tempore tecum Cruci adſtantem putamus dirigi verba Filii, ſed unico Diſcipulo cominus monſtrato, omnes fideles & dilectos per omnes ſequuturas generationes ſub unius exemplo & præſentia credimus deſignatos. Quomodo & illud viciſſim dictum Diſcipulo; *Ecce Mater tua*, non ad illũ unicum ſolumve Diſcipulum credimus pertinere, ſed ad univerſos nos, quicunque ad Filium tuum per fidem pertinemus; tãetſi illi quo ad corporale obſequium, peculiarem quandam tui curam commiſſam agnoſcimus.

Cum itaque vi quaſi ultimæ voluntatis ſuæ nos tibi in filios reliquerit moriens Dilectiſſimus Filius tuus; ac viciſſim te nobis dederit in Matrem, Teſtamento huic nequaquam te contravenire poſſe aut velle perſuaſum habemus; utpote quod morte Teſtatoris mox ſequuta confirmatum fuit.

Huic ergo Teſtamento, ô Mater piiſſima, pareamus utrique: Tu nos in filios ſuſcipe: nos te omni cultu & obſequio complectemur ut Matrem. Tu nobis Matris impende curam, noſtrum erit, filialem tibi rependere venerationem. Et quamquam nunc in Cœlis longè ſupra nos exaltata gaudeas & regnes cum Filio; materno tamen nos exules filios tuos affectu fovere non deſinas: Sic enim eſt voluntas Filii, qui ſe ipſum nobis & Naſcens per te donavit; & Moriens nos tibi unicæ Matri ſuæ commendavit.

Ipſe quidem nobis Frater, imò Pater; Sacerdos quoque & hoſtia fieri dignatus eſt: & jam in Cœlo ad dexteram Patris reſidens, Advocatus noſter eſſe non deſinit. Tu pariter nobis te Matrẽ miſericordię, & Patronam exhibere ne ceſſa; eò etiam magis quò propius aſſiſtis Filio (qui nihil Matri negare poteſt ſupplici) ipſi, inquam, Fonti miſericordiæ proximè conjuncta; quem olim miſeris Adæ filiis de Cœlo produxiſti.

Eja ergò Advocata noſtra, illos tuos miſericordes oculos ad nos converte, & Ieſum benedictum fructum ventris tui, nobis modo propitium redde; & poſt hoc exilium oſtende. O clemens, ô pia, ô dulcis Virgo Maria. Amen.

CONCLVSIO I Partis. Sect. VII.

Ad Cultores Beatiss. Virg. Deiparæ.

SAnctißimam itaque Christi Matrem, *tu quisquis es*, Christiane, *Patronam ac Matrem habe*; *& singulari pietatis cultu indies venerare. Dei gratiam & misericordiam desideras? Ecce* canalis *divinæ misericordiæ*, Dei Mater est, *per quam primum in terris suscepimus misericordiam de manu Dei nostri. Ipsa enim* gratia plena *ipsum* gratiæ Fontem *suis clausit visceribus*; *& in mundum universum ad nos usque derivavit. Iam verò quid illa Mater Cœli terræque Regina non impetret? An quidquam Filius poterit denegare Matri suæ?*

Ergo in periculis, in angustiis, in rebus dubiis Mariam cogita; Mariam invoca: Non recedat ab ore, non recedat à corde. & ut impetres orationis ejus suffragium, non deseras conversationis exemplum. Ipsam sequens non devias: Ipsam rogans non desperas: Ipsam cogitans non erras. Ipsa tenente non corruis: Ipsa protegente non metuis. Ipsa duce non fatigaris. Ipsa propitia pervenis. *Ita Mellifluus* BERNARDVS. Serm. 2 *de laud. B. V. Cole ergò Dei Matrem in vita: & verè Matrem te coluisse senties in morte, & in omni æternitate. Gaudet utique se coli & haberi ut Matrem. Ad hoc enim* Dei Mater *facta est*; *ut* Mater *esset & Mediatrix* Peccatorum.

FINIS SECT. VII. PARTIS I.

PARS

PARS ALTERA SECTIONIS VII,

Continens Exercitia ad bene beateque moriendum.

PIO LECTORI.

POsterior Pars hujus ultimæ Sect. exhibebit Orationes & Exercitia *varia pro felici* MORTE, Sanis, Ægris, Moribundis *accommodata, & perutilia. Nemo itaque hæc fastidiat, aut negligat quasi aliena, & ad ægros solum, aut moribundos pertinentia.*

Quin scito, tutissimum esse, ut quidquid tibi in morbo, & morte ipsa usui esse vis; in eo etiamnum sanus versari & exerceri incipias.

Quisquis enim sanus hujusmodi Exercitiis gaudet; infirmus & moribundus fructum ex iis majorem capiet. Vereor autem, ne gustum eorum perexiguum tempore mortis sentiant, qui talia sani & incolumes fastidiunt.

Itaque hæc ipsa frequentius lege ac meditare. Sed & morere subinde dum vivis: id est, Moribundi quodammodo personam assume; dum adhuc integræ sunt corpori animoque vires. Age ea quæ facies, aut facta voles, jam moriturus. Nimirum facilè recurrunt morienti, quæ vivens amavit, & libens exercuit. At non facilè in necessitate præsto sunt remedia, quorum in prosperitate, exigua fuit cura, vel memoria.

Ceterum prior Editio Paradisi *habebat hoc loco piissima quadam* Exercitia, *tam sanis, quam ægris, ad minuendum vitæ præsentis amorem, ad acuendum futuræ desiderium aptissima ex suavissimis* Soliloquiis Thomæ de Kempis *excerpta. Sed hæc præsenti editione visum omittere, eò quòd nuper* Opusculum *illud, uti & alia Ejusdem selectissima, in* VIATORE CHRISTIANO *Notis illustrata ediderimus: Hunc, si libeat, pius* LECTOR *adeat.*

ADMONITIO

Quid homini Christiano faciendum ingruente morbo.

Q*Vam primum incideris in Morbum, memento eum non secus accipere, quam de manu Domini; & gratias age, quod te ut filium paternè visitet. Imò offer te ad graviora;*

& in manus divinæ providentiæ totum te confidenter projice: Neque fiduciam in medico colloca: Id Asæ Regi perniciosum fuisse Scriptura *refert.*

Adhibeatur tamen Medicus, *sed* Animi *præcipuè, id est* Confessarius. *Vtriusque enim, &* Corporis & Animi *salus cōgruis curanda remediis; sed hujus utique tantò magis, quò pejus est* Animam, *quam* Corpus *perire.*

Sed & qui Corporis *salutem amat,* Animæ *cura nihil prius habeat.* Animæ *enim mala, id est, peccata sæpè redundant in* Corpus: *& in membris nostris non sine Dei providentia, morbis corripimur; quia pravis affectibus animi lāguemus. Hi ergo primum profligandi; sic faciliùs à Corpore morbos pellemus: aut, (quod non minus optabile) cum majore Animi fructu sustinebimus.*

Hanc curandi methodum Medicus *supremus docuit, qui curaturus infirmos, Animæ ferè prius quam corporis rationem habebat.*

Idem nos faciamus; & corpore sani esse nitamur, sed mente primum sanæ. Verum, ô stupenda res! Agitur de Æterna *vita, &* Momentanea: *Pro* hac *omnia, serio & festinanter, pro* illa *vix quidquā, & non nisi serò & oscitanter agimus. Si sapis, mi Christiane, correptus morbo, primū adi & concilia tibi Deum: Is adhibitam deinceps curam vel faciet salutarem* Corpori; *vel certè morbum, imò & mortem,* Animæ.

CAP.

CAP. VIII.

LITANIÆ

Sanis, Ægris, Moribundis, accommodatæ, è *Sacra Scriptura.*

KYRIE ELEISON. Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon,
Chriſte audi nos.
Chriſte exaudi nos.
Pater de cœlis Deus, miſerere nobis,
Fili Redemptor Mundi Deus, miſerere nobis.
Spiritus S. Deus, miſerere nobis.
S. Trinitas unus Deus, miſerere nobis.

(Miſerere nobis.)

Qui hominem ad imaginem & ſimilitudinem tuam formaſti, — *Gen. 1.*
Qui ſpiraculum vitæ in faciem hominis inſpiraſti, — *Gen. 1.*
Qui lignum vitæ adverſus mortem corporis in medio Paradiſi produxiſti, — *Gen. 2.*
Qui poſt contractum per primos Parentes reatum mortis, Veneno Serpentis Semen mulieris oppoſuiſti, — *Gen. 2.*
Qui genus humanum ob peccatum variis miſeriis, morbis ac morti ſubjectum ſolatio ac remedio non deſtituiſti, — *Gen. 3. Iob. 14.*
Qui omnibus primogenitis Ægypti una nocte deletis Iſraëlitas illæſos ſervaſti, — *Exod. 12.*
Qui Moyſen & Aaron ob peccatum incredulitatis extra terram promiſſam mori feciſti, — *Num. 20.*
Qui populum ab ignitis ſerpentibus percuſſum, ænei Serpentis aſpectu liberaſti, — *Num. 21.*
Qui Bethſamitarum pluſquam 50 millia ob viſam curioſius Arcam morte deleviſti, — *1 Reg. 6.*
Qui ex Iſraël 70 millia virorum ob numeratum à Davide populum, triduanâ peſtilentia ſuſtuliſti. — *2 Reg. 24.*

Qui misertus super afflictione populi, Angelum percutientem ab internecione revocasti, — 2 *Reg.* 24.
Qui Naaman Syrum per Elisæum à lepra sanasti, — 3 *Reg.* 8.
Qui precibus Eliæ prophetæ mortuũ puerum ad vitam revocasti, — 3 *Reg.* 17.
Qui Regẽ Ochoziam idola super valetudine consulentem morte punivisti, — 4 *Reg.* 1.
Qui per Elisæum Prophetam Filium hospitæ defunctũ vitæ restituisti, — 4 *Reg.* 4.
Qui per ossa Elisæi mortuum ad vitam revocasti, — 4 *Reg.* 13.
Qui Asam Regem plus in Medicis, quam in Deo confidentẽ præmaturè mori fecisti, — 2 *Par.* 16.
Qui Ezechiam in infirmitate cum lacrimis deprecantem à morte & morbo liberasti, — *Isa.* 38.
Qui Iob à Satana tantisper affligi permissum, insigni patiẽtia roborasti, — *Iob.* 1, *&c.*
Qui increpas per dolorem in lectulo, & ossa hominis marcescere facis, — *Iob.* 33.
Qui ad dandum posteris exemplum patientiæ, Tobiam plagâ cæcitatis probari voluisti, — *Tob.* 2.
Qui medicos, & innumeras remediorum species propter necessitatem hominum creasti, — *Eccl.* 38.
Qui mortem non fecisti; nec delectaris in perditione vivorum, — *Sap.* 1.
Qui missus es mederi contritis corde, & prædicare captivis indulgentiã, & consolari omnes lugentes, — *Isaia* 61.
Qui senem Simeonem, virum justũ, viso Messia ex hoc seculo in pace dimisisti, — *Luca* 2.
Qui filium Reguli in Capharnaum sanasti, — *Ioan.* 4.
Qui hominem 38 annos in infirmitate habentem, verbo sanum fecisti, — *Ioan.* 5.
Qui Socrum Petri magnis febribus tentam liberasti, — *Luca* 4.

Miserere nobis.

Qui

Qui benè omnia fecisti, & surdos audire, & mutos loqui, *Mar. 7.*
Qui familiariter cum Publicanis & peccatoribus egisti; dicens, Opus non esse valentibus medico, sed malè habentibus, *Mat. 9.*
Qui Paralyticum jacentem in lecto, & per tectum submissum curasti, *Mat. 9. Luca 5.*
Qui mulierem 12 annis fluxu sanguinis laborantem, & frustra à medicis multa passam sanasti, *Marci 5. Luca 8.*
Qui cœcos diversos lucis beneficio donasti, *Mat. 9. Ioã. 9, &c.*
Qui leprosos complures solo nutu à lepra mundasti, *Mat. 8, 10, &c.*
Qui filiam Iairi Archisynagogi defunctam resuscitasti, *Luca 8, & Matt. 9.*
Qui mulierem spiritu infirmitatis annis 18 inclinatam, ad perfectam sanitatem reduxisti, *Luca 13.*
Qui Lunaticum miserè à Dæmone afflictum liberasti, *Matt. 17.*
Qui servum Centurionis malè habentem absens curasti, *Matt. 8.*
Qui defunctum unicum filium Matri suæ viduæ vivum reddidisti, *Luca 7.*
Qui Chananeæ filiam malè vexatam à Dæmonio liberasti. *Matt. 15.*
Qui Lazarum quatriduanum de monumento resuscitasti, *Ioan. 11.*
Qui omnes malè habentes, Lunaticos, Paralyticos, hydropicos, variisque languoribus & tormentis comprehensos curasti, *Mat. 4, 9. Marci 1. Luc. 4, 14, &c.*
Qui in agonia, tristis usque ad mortẽ sanguinem sudasti, *Luca 22.*
Qui Calicem passionis & mortis à te transferri rogans, voluntati Patris, tuam subjecisti, *Luca 22.*
Qui Latroni tecum crucifixo consortium Regni promisisti, *Luca 23.*
Qui factus es pro nobis obediens Deo Patri usque ad mortem; mortem autem Crucis, *Phil. 2.*

} Miserere nobis.

Qui moriens in manus Æterni Patris spiritum commendasti, — *Luc.* 23.
Qui inclinato capite, magna voce clamans spiritum tradidisti, — *Ioan.* 19.
Qui per mortem destruxisti eum qui habebat mortis imperium, — *Heb.* 2.
Qui vulneratus es propter iniquitates nostras, & attritus propter scelera nostra, — *Isa.* 53.
Qui infirmitates nostras accepisti, & ægrotationes portasti, — *Mat.* 8. *ex Isa.* 53.
Qui pestilentiam & morbos ob peccata immittere consuevisti, — *Deut.* 28.
Qui morbos, & adversa corporis sæpè etiam non caussâ peccati, sed ad gloriam Dei manifestandam immittis. — *Ezech.* 28. *&c.* *Ioan.* 9. *&* 11.
Qui quos diligis, hos castigas & flagellas, — *Heb.* 12.
Qui irreverentes erga sacra mysteria sæpius infirmitate, ac immatura morte castigasti, — 1 *Cor.* 11.
Qui per umbram Petri multos ab infirmitate liberasti, — *Act.* 5.
Qui per sudaria & semicinctia Pauli multos infirmos curasti, — *Act.* 19.
Qui per Apostolos tuos mortuis vitam, & infirmis varia sanitatum beneficia contulisti, — *Act.* 9, *&c.*
Qui abstersisti omnem lacrymam ab oculis Electorum tuorum, — *Apoc.* 7.
Dominus vitæ & mortis habens potestatem, — *Sap.* 16.
Dominus protector vitæ nostræ, — *Psal.* 26.
Pater misericordiarum & Deus totius consolationis, qui consolaris nos in omni tribulatione nostra, — 2 *Cor.* 1.
Fidelis Deus, qui non pateris nos tentari supra id quod possumus, sed facis cum tentatione proventum ut possimus sustinere. — 1 *Cor.* 10.
Qui vulneras & mederis, percutis, & manus tuæ sanabunt — *Iob.* 5.
Qui omnes homines vis salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, — 1 *Tim.* 2.

} Miserere nobis.

Qu

Qui mortificas & vivificas: deducis ad inferos & reducis, 1 *Reg.* 2.
Qui venturus es judicare vivos & mortuos, 2 *Tim.* 4.
Propitius esto, Parce nobis Domine.
Ab omni languoris molestia,
A subitanea, & improvisa, mala morte,
Per dolorem & cruciatum circumcisionis tuæ, *Luc.* 2.
Per dolores mortis, qui te in horto, Passione instante, circumdederunt, *Luc.* 22.
Per zelum amoris tui quo dolores nostros tulisti, & languores nostros tuo livore sanasti, *Isa.* 53.
Per angustias cordis tui in Cruce; cum te à Patre derelictum clamasti, *Matt.* 27.
Per gladium doloris, quo cor dulcissimæ Matris tuæ in passione transfixum est, *Luc.* 2.

Libera nos Domine.

Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt tanquam advenas & peregrinos æstimemus nos super terram, *Psal.* 38.
Vt non habentes hîc manentem civitatem, futuram tantò ardentius inquiramus, *Heb.* 13.
Vt inter tot procellas & pericula vitæ, in requiem illam quam speramus in Cœlis, ingredi festinemus, *Heb.* 4.
Vt momentaneum & leve tribulationis nostræ, æternum gloriæ pondus operetur in nobis, 2 *Cor.* 4.
Vt non negligamus disciplinam Domini, neque fatigemur, dum ab eo arguimur, *Prov.* 3. *Heb.* 12.
Vt omne quod applicitum nobis fuerit, accipiamus; & in dolore patientiam habeamus, *Eccli.* 2.
Vt in quibuslibet morbis & afflictionibus nihil stultum contra Dominum loquamur, *Iob.* 1.
Vt sicut bona suscepimus de manu Domini, ita & mala æquanimiter sustineamus. *Iob.* 2.

Te rogamus audi nos.

Vt

Vt secundum multitudinem dolorũ in corde & corpore meo, consolationes tuæ lætificent animam meam,

Vt sicut abundant passiones Christi in nobis ita & per Christum abundet consolatio nostra, *Psal.* 93.

Vt semper mortificationẽ Iesu Christi in corpore nostro circumferamus, *2 Cor.* 1.

Vt aspicientes in auctorem fidei & consummatorem Iesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit Crucem, per patientiam ad propositũ nobis bravium curramus. *2 Cor.* 1.

Vt magnificetur Christus in corpore nostro, sive per vitam, sive per mortem, *Heb.* 12.

Vt Christo pro nobis passo in carne, & nos eâdem cogitatione armemur, *Phil.* 1.

Vt hoc tempus acceptabile, & dies salutis nequaquam otiose transigamus, *1 Pet.* 4.

Vt recogitemus tibi omnes annos nostros in amaritudine animæ nostræ, *2 Cor.* 6.

Vt incerti de mortis & Iudicis adventu maturè domui nostræ disponamus, *Isa.* 38.

Vt sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati, serviamus tibi in sanctitate & justitia, omnibus diebus nostris, *ibid.*

Vt desiderium habeamus dissolvi & esse cum Christo, *Luca* 1.

Vt universum stratum nostrum in infirmitate nostra versare & componere digneris, *Phil.* 1.

Vt diligentibus Deum, morbi, & mala corporis omnia cooperentur in bonum, *Psal.* 40.

Vt sani ex morbo tuâ gratiâ facti, ne quid nobis contingat deterius, non amplius peccemus, *Rom.* 8.

Ioan. 5.

Te rogamus audi nos.

Vt

Vt accipientes armaturam Dei, possimus resistere in die malo; & tela nequissimi ignea extinguere, *Eph. 6.*

Vt sicut in Adam omnes morimur sic in te vivificemur, *1 Cor. 15.*

Vt sive vivimus, Domino vivamus, sive morimur, Domino moriamur, *Rom. 14.*

Vt nec vita, nec mors, nec alia creatura, à Christo nos separare valeat, *Rom. 8.*

Vt nobis vivere Christus sit, & mori lucrum. *Phil. 1.*

Vt & si ambulem in medio umbræ mortis, non timeam mala, quoniam tu mecum es, *Ps. 22.*

Vt in ultimo agone Leoni illi rugienti fortes in fide resistamus, *1 Pet. 5.*

Vt moriamur morte justorum, & novissima nostra fiant horum similia, *Num. 23.*

Vt illumines oculos meos, ne unquã obdormiam in morte, ne quando prævaleat adversum me inimicus meus, *Ps. 12.*

Vt nos liberes de corpore mortis hujus, *Rom. 7.*

Vt educas de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo, *Psal. 142.*

Vt nos morientes cum bono Latrone, dulcissima promissione tua, & Regni exspectatione lætifices, *Luca 23.*

Vt non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens, *Ps. 142.*

Vt non secundum peccata nostra facias nobis; neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis, *Ps. 102.*

Vt inhabitem in domo Domini, omnibus diebus vitæ meæ, *Ps. 26.*

Vt terrestri domo hujus habitationis dissoluta, domum non manufactam habeamus in Cœlis. *2 Cor. 8.*

Agnus Dei qui tollis peccata, &c.

(Te rogamus audi nos.)

Oremus.

Oremus.

DEus qui Vnigeniti tui patientia antiqui hostis ſuperbiam contriviſti, da nobis quæſumus, qui idem pro nobis pertulit, digne recolere, ſicque exemplo ejus cuncta nobis adverſantia æquanimiter tolerare.

DEVS humani generis benigniſſime conditor, & miſericordiſſime reformator, qui hominem invidia diaboli ab æterna felicitate dejectum, unigeniti Filii tui pretioſo ſanguine redemiſti, vivifica nos famulos tuos gratiæ tuæ vigore, & jacentibus manũ porrige ſalutarem: reple nos gaudio cordis & lætitia ſpiritus; expelle à nobis omnes hoſtiles inſidias, & mitte nobis medicum ſalutis, Angelum pacis, qui nos in anguſtiis poſitos conſolationibus tuis attollat, quibus in præſenti cõſequamur auxilium, & in futuro præmia obtineamus æterna.

DEVS, ſub cujus nutibus vitæ noſtræ momenta decurrunt, ſuſcipe preces humiliter ad te clamantium, ut te omni adverſitate & ægritudine liberati, perpetua te gratiarum actione laudemus. Per Dominum noſtrum IESVM Chriſtum Filium tuum, &c.

ORATIO

Ad hoc idem impetrandum, quod ſummè & unicè eſt neceſſarium.

DOmine IESV Chriſte, obſecro te per amorem, quo omnium hominum onera portaſti, ut facias me onus triſtitiæ meæ cum gratitudine ſuſcipere de manu providentiæ tuæ, & de voluntate paterni cordis tui, & pro tui amore, quamdiu tibi placuerit, cum pleniſſima mei ipſius reſignatione, longanimiter ſuſtinere, ita dumtaxat, ut me tua gratia confirmes, ne unquam te vel in modico offendã, aut à ſanctiſſima voluntate tua vel minimum recedam.

Atque utinam poſſem omnium & ſingulorum, qui pro te paſſi ſunt, hominum preſſuras ſolus ſufferre, ut qualemcunque vicem redderem infinitæ charitati tuæ. Eja benigniſſime IESV, Ita quæſo unias voluntatem meam, cum ſanctiſſimo beneplacito tuo, ut aliud optare nequeam, quam quod tu vis.

CAP. IX.

VII GRADVS Ad Beatam Mortem, Sive EXERCITIVM Quotidianum Orationis Dominicæ pro felici Morte.

Pater noster qui es in cœlis.

O Pater Æterne IESV CHRISTI Filii tui per naturam, noster per gratiam: Creasti enim nos ad imaginem tuam, & cum per peccatum facti essemus filii iræ; per Sanguinem Filii tui adoptasti nos in filios gratiæ, & hæredes vitæ æternæ. Et quamvis Cœlum tibi Sedes sit majestatis & gloriæ tuæ; nos tamen in terris continuo respicis, & paterna cura, charitate, ac providentia regis.

Ad te itaque levo oculos meos, ô clemens Pater, qui habitas in cœlis, unde veniet auxilium mihi. Ad te desiderat anima mea sicut cervus ad fontes aquarum. Creasti enim nos ad te, & inquietum est cor nostrum; donec redeat, & requiescat in te. Nam ubi Pater meus est, ibi patria mea est: ibi spes, & hæreditas mea; & portio mea in terra viventium, Ad te suspirat cor meum; adhæsit anima mea post te. Vtinam suscipiat me dextera tua: quoniam melior est misericordia tua super vitas. O quando liberabor de hoc exilio; quando educar de hoc carcere, in quem missus sum, furtim sublatus de patria? Quando introibo in domum Patris mei, ubi mãsiones multæ sunt? Quando consolaberis me? Quando educes me de hoc lacu miseriæ, & de luto fecis? Quando veniam & apparebo ante faciem Dei Patris mei? Quando adimplebis me lætitiâ cum vultu tuo, ut videam non per speculum, in ænigmate, sed facie ad faciem. Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te. Ecce Ascensiones istuc in corde meo disposui, in hac valle lachrymarũ, in loco quẽ posuit mihi prævaricatio primi Parentis. Tua benedictione adjutus, ibo de virtute in virtutem, donec videam te Deum Deorum in Sion.

Gradus. I.

VIVA FIDES.

Sanctificetur nomen tuum.

Inprimis per vivam & verã *Fidẽ*; quia sine *Fide* impossibile est placere Deo: Accedentem enim ad te, ô Deus,

Deus, oportet *credere*, quia es, & inquirentibus te remunerator es. Iam verò quid est vita nostra super terram, nisi accessus, seu progressus ad DEVM, per duos pedes *Fidei* & *Spei*? Nam quies & adhæsio, seu complexus & fruitio, quæ perfectæ charitatis est, reservatur Patriæ. Tunc enim amplecteris revertentem ad te è regione longinqua filium, & stolâ primâ indues eum.

Interim credo Domine te esse *Qui es*; id est, *Deum* summè Potentem, Sapientem, & Bonum super omnia: & quod diligentibus te ipse futurus sis præmium, & merces magna nimis. Credo quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum, & in carne mea videbo *Deum* Salvatorem meum. In hac fide vivere & mori cupio. Hac fide nixus in omni cruce, tribulatione, pressura, morbo, ac ipsa morte perstabo securus; & tam in adversis, quam in prosperis sanctificabo & laudabo nomen tuum: nihil vel de divina tua potentia, vel de paterna benevolentia dubitãs, qua & possis, & velis me servare.

O Domine confirma & adauge *Fidem* meam, pro gloria Nominis tui, quod tunc optimè sanctificatur à nobis, cum in factis potens, in dictis verax, in promissis minimè fallax viva fide crederis. Vnde Moyses & Aaron ingressu terræ promissæ à te prohibiti sunt, quia non *sanctificârunt* te coram populo, non credentes tibi in educenda aqua de petra. *Num.* 20.

At Abrahæ prompta fides ubique laudatur, qui in repromissione tua non hæsitavit diffidentiâ, sed confortatus est fide, dans *gloriam* Deo. Confestim enim exiit de terra & cognatione sua, & venit in terram, quam monstrabas illi, sciens, quia quæcunq; promisit Deus, potest & facere. *Rom.* 4.

Credo & ego videre bona Domini in terra viventium, post egressum ab hoc seculo. Evoca me hinc, quandocunq; voles: sed da ut Fide duce, sequar alacriter, credens firmiter, quiã potens & bonus es tu: & spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. & propter nomen sanctum tuum Domine, vivificabis me in æquitate tua.

Gradus II.

FIRMA SPES.

Adveniat regnum tuum;

Regnum, inquam, quod paratum est nobis ab origine mundi; Eripuisti enim nos de potestate

state

ſtate tenebrarum, & trãſtuliſti nos in Regnum Filii dilectionis tuæ; ut ſimus cohæredes ejus ſecundum ſpem vitæ æternæ. Nam ſi in hac vita tantum ſperantes ſumus, miſerabiliores ſumus omnibus hominibus. Dominus pars hæreditatis meæ & calicis mei, Tu es qui reſtitues hæreditatẽmeam mihi. O quando hoc erit? nam hîc advenæ ſolum & peregrini ſumus, non habentes manentem civitatem: ſed futuram inquirimus.

Interim gloriamur in Spe gloriæ filiorum DEI: non ſolum autem, ſed & gloriamur in tribulationibus, ſcientes quod tribulatio patientiam operatur: patientia autem probationem, probatio ſpem; ſpes autem non confundit. *Rom.* 5. Sic nimirum per multas tribulationes oportet nos introire in regnum DEI: Sed ſpes tantæ mercedis ſolatium eſt omnis laboris. Non enim ſunt condignæ paſſiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.

Providebo itaque te Domine in conſpectu meo ſemper, quoniam à dextris es mihi, ne commovear. Propterea lætabitur cor meũ, inſuper & caro mea requieſcet in ſpe. In pace in idipſum dormiam & requieſcam. Quoniam tu Domine ſingulariter in ſpe conſtituiſti me. Et quæ eſt exſpectatio mea, nonne Dominus? & ſubſtantia mea apud te eſt. Suſcipe me ſecundum eloquium & vivam, & non confundas me ab exſpectatione mea.

In te Domine ſperavi, non confundar in æternum, in juſtitia tua libera me, &c.

Gradus III.

SINCERA CHARITAS.

Fiat voluntas tua, ſicut.

QVæ eſt autem voluntas tua, ô amantiſſime Pater, niſi ut amem te? Ecce jubes, ut diligam te ex toto corde meo, & ex tota mente mea, &c. Sed da quod jubes, & jube quod vis. Vides enim quot remoras tuæ voluntatis; quot amoris obſtacula patiamur; dum corpus hoc, quod corrumpitur aggravat animam. Volo quidem & ego ſic amare te, & condelector legi tuæ ſecundum interiorem hominem, ſed invenio aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, ut non, quod volo bonum, faciam.

Heu, infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? gratia tua per IESVM CHRISTVM D. N. Da ergò ne aman-

amando animam meam, perdam eam; sed salutari odio conservem in vitam æternam.

Sed & audio, quod si quis diligat mundum, vel ea, quæ in mundo sunt, Charitas DEI non sit in eo. Expellat ergo & hũc pravum amorem de corde meo fortis ut mors, imò fortior morte Dilectio: ut nihil sit, præsertim in egressu meo de hoc mundo, quod me possit separare à charitate, quæ est in Christo IESV Domino Nostro.

Absorbeat me vis amoris tui, ut amore amoris tui mundo moriar, qui amore amoris mei dignatus es in cruce mori.

Gradus IV.

PARTICIPATIO Sacramentorum.

Panem nostrum quotid.

DEVS, qui hactenus pascis me à juventute mea; ô si usque in senectam, & cum defecerit virtus mea, non derelinquas me. Nam peregrinãtes per hoc desertum, ad terram promissionis, cibo opus habemus non minus animæ quam corporis; ne deficiamus in via. Non enim in solo pane vivit homo; sed de omni verbo quod procedit de ore tuo. Itaque cibus animæ est Verbum tuum; item Sacramenta tua, & præsertim Panis ille Angelorũ, Manna de cœlo verũ, Corpus, inquam, & Sanguis Domini nostri IESV CHRISTI, dicẽte ipso, Caro mea verè est cibus, & Sãguis meus verè est potus, ex quo si quis manducaverit, nõ morietur in æternũ.

O Da mihi, Domine, ut cum ingrediar viam universæ carnis, & ex deserto mundi hujus ad patriam promissionis æternę proficiscar, Viatico non destituar: præsertim verò Panis ille divinus confirmet cor meum Corpore, inquam, ac sanguine tuo refice animam meam, ut in fortitudine cibi illius ambulem usque ad montẽ excelsum gloriæ tuæ, ubi Electos tuos, quos hic ad tempus cibasti pane lacrymarum, cibabis ex adipe frumenti, & satiabis eos ab ubertate domus tuæ.

Gradus V.

REMISSIO Peccatorum.

Et dimitte nobis deb. nost.

SCio, Domine, quia nihil coinquinatum potest intrare in regnum cœlorum: nec admittis quẽquam nisi reconciliatum & tibi, & proximo suo. Et, heu, miser ego & inops, debitis infinitis tibi teneor

teneor obnoxius, nec unde ſolvam, aut ſatisfaciã, habeo. Quid faciam? Ecce, apud te Domine miſericordia, & copioſa Filii tui Redemptio. Ille venit ſolvere delicta noſtra; & peccatores ſalvos facere, quorum primus ego ſum: Ne intres, quæſo, in judicium cum ſervo tuo, quia non juſtificabitur in conſpectu tuo omnis vivens, ſed reſpice in faciem Chriſti tui.

Doleo ex intimo corde, quod unquam offenderim te Deum & ſummum Bonũ meum. Ideoq; dimitto ex animo proximis meis omnes offenſas; ne fortè fruſtra à te Domino meo ſperem miſericordiam, ſi ego ſervus conſervo meo reſervem iram. Dimitte ergo mihi, juxta promiſſum Filii tui (Dimittite, ait, & dimittetur vobis,) præſertim in ultima illa hora, cum præſentabor coram te Iudice meo. Heu me, ſi tu iniquitates meas tunc obſervaveris! O ſi chirographum decreti contrarium nobis, & debitorum meorum deleat Sanguis IESV CHRISTI, qui pro nobis effuſus eſt in Cruce in remiſſionem peccatorum.

Gradus VI.

VICTORIA Tentationum.

Et ne nos inducas in tent.

QVid enim eſt hæc vita noſtra, niſi tentatio, & militia continua ſuper terram? Inde gravis nobis colluctatio cum hoſtibus multis & potentibus quibus reſiſtere non ſufficimus, niſi tu Dominus, potens in prælio pugnes pro nobis; & protegas nos.

O fidelis DEVS, ne patere me tentari ſupra id quod poſſum; ſed fac cum tentatione exitum; præſertim circa horam exitus mei ex hoc mundo; tunc enim vehementius inſtare ſolet hoſtis, inſidians calcaneo noſtro.

Adeſto mihi in illa ancipiti lucta, & ultimi agonis momento, à quo pendet tota æternitas mea, & fructus omnium laborum, quos pro me ſuſcepit; & ſanguinis, quem pro me effudit Filius tuus. Heu me, ſi in me fruſtretur pretium ejus. Conforta me, ne tentationi ſuccumbam. Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus meus prævalui adverſus eum. Da mihi ut accipiens armaturam Dei, poſſim reſiſtere in die malo; & omnia tela

nequissimi ignea extinguere: ne coronam justitiæ mihi repositam surripiat. Si tu pro nobis, quis contra nos? Si ambulem in medio umbræ mortis, non timebo mala quoniam tu mecum es. Si consistant adversus me castra, non timebit cor meum, &c.

Gradus VII.

LIBERATIO à Morte Æterna.

Sed libera nos à malo.

MUlta quidem hîc nos mala premunt & ad te, ô Deus, ire compellunt, ut liberari petamus: Mundus, qui totus in maligno positus est: Satan quoque *malus* per excellētiam: aliaque pœnæ *mala* innumera. Sed nil æquè malum, ac Mors Animæ, infausta proles peccati. Nam peccatum, cum consummatum fuerit, generat mortem. Itaque *Mors peccatorum pessima*. Nimirū separari à summo BONO, Hoc est malum omnium malorum. O si in die mala ab hoc *malo* liberet me Dominus. Nō enim mortui laudabunt te Domine, neque omnes qui descendunt in infernum. vivens vivens ipse confitebitur tibi.

O Domine *libera* animā meam; misericors Dominus & justus. Eripe animam meam de *morte*; oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu, ut cantem tibi canticum novū; & sacrificem tibi hostiam laudis.

Fortitudo & Laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem.

Dextera Domini fecit virtutem, Dextera Domini exaltavit me, &c.

Non moriar, sed vivam, & narrabo opera Domini.

Castigans castigavit me Dominus, & *morti* non tradidit me.

Dirupisti vincula mea, absorpta est mors in victoria.

Anima mea sicut passer erepta est de laqueo venantium:

Laqueus contritus est; & ego *liberatus* sum.

Confitebor Domino quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus. Amen. Amen.

CAP. X.

EXERCITIA Pro infirmis tempore morbi.

ORATIO Pro Patientia *in morbis & afflictionibus corporis.*

LOquar ad Dominum, cum sim pulvis & cinis; umbra fugiens, aut vapor ad modicum parēs. Memorare Domine quæ mea substantia. Memento

quod

quod ſicut lutum feceris me; & in pulverem reduces me. Ne ergò multa fortitudine contẽdas mecum; quæ eſt enim fortitudo mea, ut ſuſtineam; aut quis finis meus, ut patienter agam? neque enim fortitudo lapidum fortitudo mea; neque caro mea ænea eſt. Vt quid ergò ſagittæ Domini in me ſunt, quarum acerbitas ebibit ſpiritum meum: & terrores Domini militant contra me?

Sed quid, an in Cœlum ponam os meum; aut cõtradicam ſermonibus Sancti? Quin dicam potius; Dominus dedit vires, ſanitatẽ, &c. Dominus abſtulit. Sicut Domino placuit ita factum eſt, Sit Nomen Domini benedictum. Ita dico, Domine; ita ſentio. Iuſtus es Domine & rectum judicium tuum; Et certe graviora ego merueram. Si judex meriti mei ipſe fieri cogerer, nil poſſem huic, quam patior, pœnæ demere.

Agnoſco ergo manum Patris benignè caſtigantẽ; non dexteram Iudicis in ira punientem. Sed hoc unum rogo te, Pater clementiſſime, agnoſce figmentum tuum fragile, & puſillum; quid ferre valeat, ne ſuccumbat; ex ſe quidem nihil penitus; ex te omnia, ſi gratia tua cõfortet.

Itaque da robur, ut pati & portare poſſim; *Patientiam*, inquam, deſidero. Hæc mihi omnino neceſſaria eſt: Hanc da mihi Domine; & ecce paratum cor meum Deus, paratum cor meum, accipere quidquid mihi applicitum fuerit; ita ut etiam hæc mihi ſit conſolatio, ut affligens me dolore non parcas. O fac Domine, ut in patientia mea poſſideã animam meam: ideoque frequenter reſpiciam in faciem Chriſti Filii tui, ut ipſo tanta ac tam dira in carne paſſo, & ego eadem cogitatione armari ſtudeã. Ille factus eſt tibi obediens uſque ad mortem, & mortem Crucis. Ego necdum uſque ad Sanguinem reſtiti. Sentio tamen, quantam vim patiar, dum aculei morbi, & dolores mortis irruunt in me.

Itaque fortitudinem meam ad te cuſtodiam. Quoniam tu es fortitudo mea, & refugium meum. Tu es protector vitæ meæ. Proba me Domine, & tenta me; ure renes meos, & cor meum; ut inveniar aliquando dignus te; velut aurum, quod in fornace probatum eſt. Scio quidem, quod non ſint condignæ paſſiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis: attamen novi quoque; quia, ſicut

oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suã, ita & Christianus, si non conformetur tuo capiti, & non transeat per ignem & aquam; haud educetur in refrigerium. Ecce Domine jam in igne sum; & quam diu? Hoc tuum sit. Serva me interim qui tres pueros in fornace Babylonis servasti illæsos. Educ me quoque, quando voles, incolumem; ut & ego benedicam tibi cum omnibus Creaturis tuis in omnia sæcula, dicens, Benedicite omnia opera Domini Domino, &c.

Aliud Exercitium pro Patientia *habes sup. Sect.* 4. *pag.* 247.

ASPIRATIONES & Considerationes Animæ piæ,

In morbis & adversis utiles.

1. O *Sapientia* Æterna, quæ attingis à fine usque ad finem fortiter, & disponis omnia suaviter: tangis me fortiter hoc morbo & malo corporis, sed dispone idipsum suaviter ad gloriam tuam & salutem meam; qui omnia in pondere, numero, & mensura disponis.

2. O *Pater* à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum, sed & hæc infirmitas seu afflictio mea, nonne donum tuum est? An eam casui & fortunæ tribuam, non agnoscens tuam providentiam? Absit hoc à me; Scio enim, quia tu gubernas omnia: Sed & tu Domine custodis omnia ossa nostra, unum ex his sine te non conteretur. Quin & capilli capitis nostri omnes numerati sunt apud te. In manibus tuis sortes meæ. Tu percutis & sanas, vivificas & mortificas. Sive vivimus, sive morimur, tui sumus Domine. Fiat in omnibus voluntas tua. Si bona suscepimus de manu Domini, mala quare non sustineamus? quæ tamen mala nõ erunt, si ea suscipimus ex mente Domini, qui nos corripit ut filios, ad disciplinam. Nempe diligentibus Deum, hæc ipsa mala cooperantur in bonum.

3. O *Domine* ego servus tuus, & filius ancillæ tuæ; fac de me, quod placitum fuerit ante te; & quis sum ego, qui repugnem tibi? Quis enim restitit tibi, & pacem habuit? Ecce ego lutum, tu figulus. Finge, & excoq; me, si ita visum tibi, in camino tribulationis; ut fiam vas in honorem.

4 O *Medice*, qui verbo curas omnes lãguores animę, nec minus corporis, quando id animæ nosti expedire: Sana me Domine, & sanabor in anima; salvũ me fac, & corpore quoq; salvus

salvus

ſalvus ero. Confido in te; & non in medicis, aut ullis remediis. Illa quidem non reſpuo: Sed niſi tu reſtauraveris domum ruinoſam corporis mei, in vanum laborant omnes qui ædificant eam.

Remediis ergo, ſi quæ porriguntur, tu præſta vires, ut efficaciam ſuam habeant in me: Sin minus, Patientiam operare in anima mea: nam illa certiſſimum & præſentiſſimum eſt adverſus omnes morbos & mala remedium.

Sed ecce jam agnoſco te reipſa Medicum. Officium medici eſt noxium humorem ab ægris corporibus expellere, amara etjam potione, aut duro quovis remedio. Id tu facis, nunc ô cœleſtis medice, hac afflictione corporis mei. Durum quidem remedium, & ingratum, fateor, carni meæ; Sed intemperans & inobediẽs æger crudelem facit medicum.

Nimirum ego, cur negem? Sæpe indulſi carni meæ; nutrivi eam in deliciis; multam noxiæ bilis, & pravi humoris colluviem contraxi. Itaq; contraria fortè contrariis curanda judicas. Fiat Domine; detur caro in interitum; modò Spiritus ſalvus fiat. Caro nos læta traxit in culpam, afflicta utinã reducat ad veniam. Vre, ſeca; modò parcas in æternum.

ORATIO

Ad Chriſtum orantem in Horto ſub initium Paſſionis.

Pro gratia & ſolatio in hora mortis.

Triſtis eſt anima mea uſq; ad mortem; Et progreſſus puſillum procidit in faciem ſuã, orans & dicens: Pater mi, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte. Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Et factus in agonia prolixius orabat. Et factus eſt ſudor ejus, ſicut guttæ ſanguinis decurrentis in terram.

O Dominator Cœli & terræ, Ieſu Chriſte, robur, fortitudo, & victoria Martyrum, qui per te inſultant morti, & in morte victores exultant. Vnde ergò tibi metus iſte? unde tam anxia ſupplicatio? unde ſudor tam mirus & inauditus, id eſt Sanguineus? Nonne oblatus es, quia ipſe voluiſti? nonne voluntariè omninò ſacrificium iſtud Deo Patri obtuliſti?

Quis non timeat ô Domine, ſi times tu, quem omnia timent? Quis non concidat exanimis, ſi tu procidis in faciem, cui curvatur omne genu? Quis non exhorreat ad mortis aſpectum, ſi tu, qui victor mortis futurus es, morte appropinquante, ſic formidas?

Hæc amanda & lau-
danda
Cunctis specialiter;
Venerari, prædicari
Eam decet jugiter. (net
Ipsa donet, ut quod mo-
Natus ejus, faciam:
Vt finita carnis vita
Lætus hunc aspiciam.
O cunctarum fœmina-
rum
Decus atque gloria.
Quam electam & evectam
Scimus super omnia.
Clemens audi, tuæ laudi
Quos instantes conspicis.
Munda reos, & fac eos
Donis dignos cœlicis.
Virga Iesse, spes op-
pressæ
Mentis & refugium,
Decus mundi, lux profūdi
Domini sacrarium.
Ave Maria.

DECAS III.

VItæ forma, morum
norma,
Plenitudo gratiæ.
Dei Templum & Exem-
plum
Totius Iustitiæ.
Virgo salve, per quam
valvæ
Cœli patent miseris;
Quam non flexit nec alle-
xit
Fraus Serpentis veteris.
Generosa & formosa
David Regis Filia. (git,
Quam elegit Rex, qui re-
Et creavit omnia.
Gemma decens, rosa
recens,
Castitatis lilium,
Castum chorū ad polorū
Quæ perducis gaudium.
Actionis & Sermonis
Facultatem tribue.
Vt tuorum meritorum
Laudes promam strenue.
Opto nimis ut inprimi
Des mihi memoriam.
Vt decenter & frequenter
Tuam cantem gloriam.
Quamvis muta & pol-
luta
Mea sciam labia,
Præsumendum, nec silen-
dum
Est de tuâ gloria. (de
Virgo gaude, omni lau-
Digna & præconio.
Quæ damnatis libertatis
Facta es occasio.
Semper munda & fœ-
cunda,
Virgo Tu puerpera.
Mater alma velut palma
Florens & fructifera.
Ejus flore & odore
Recreari cupimus,
Cujus fructu nos à luctu
Liberari credimus.
Ave Maria.

DECAS IV.

PVlchra tota sine not
Cujuscunque maculæ,
Fac nos mundos & jucun-
Te laudare sedulè. (do
O Beata, per quam data
Nova mundo gaudia!
Et aperta fide certa
Regna sunt Cœlestia.
Per te mundus lætabū-
dus
Novo fulget lumine,
Antiquarum tenebrarum
Exutus caligine.
Nun

ctam, & graviores mortis angustias divina providẽtia tua disposuit, fiat voluntas tua. Paratum cor meum Deus; sed conserva & adauge in me fidem, & spem præsentiæ, bonitatis, & misericordiæ tuę; nec derelinquas me Deus Salvator meus; sicut nec Pater tuus dereliquit te; mitte, inquam, & mihi Angelum sanctum tuum, qui in illis angustiis me consolationibus suis erigat, & confirmet, omnemque virtutem inimici propulset à me, donec peracto hoc agone, lætus triumphem, & merear à te coronam vitæ, quam promisisti diligentibus te, & perseverantibus usque in finem. Amen.

CAP. XI.

PROTESTATIONES

sæpius faciendæ, & maximè ante mortem, ab eo, qui Christiane vivere; & mori desiderat.

I.

IN primis protestor, me tota animi promptitudine à divina providentia acceptare hanc & quamcunq; aliam crucem, morbum, imò & mortem ipsam, divinæ voluntati meam plenissimè submittens; & agnoscens me nõ solum hac afflictione, infirmitate, & morte, verum etiam omni alio graviori supplicio, ipso etiam inferno, propter innumerabilia peccata mea dignissimum.

Suscipio insuper hanc infirmitatem, & mortem, ob reverentiam sacratissimæ Passionis Domini nostri Iesu Christi; dolores, molestias, & acerbitates, quas tolero, cum molestiis, doloribus, & amarissimis pœnis, quas in vita, passione & morte sua pertulit, uniens; suppliciterque eum rogans, ut dignetur eas acceptare pro pœnis innumerabilium peccatorum, quarum in Purgatorio debitorem me fateor, adeoque in remissionem culparum mearũ, & maxime earum, quæ plurimum conscientiam meam urgent, & quas majori cum diligentia confessas, & diligentiori satisfactione abolitas modo optarem.

II.

PRotestor quod sicut hactenus in vera S. Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ fide vixi, & credidi firmissimè, quicquid illa credidit, mihique credendum proposuit, speciatim autem articulos Symboli Apostolici; ita etiam velim mori in eadem fide; & in hunc finem confitendo dico; Credo in Deum Patrẽ omnipotentem, &c.

omnia eodem sensu intelligens, quo illa semper intellexit sancta Mater Ecclesia.

III.

PRotestor me humillimè petere remissionem omnium meorum peccatorum commissorum contra divinam Majestatem, proximum, & meipsum, cogitatione, verbo, opere, & omissione in observantia mandatorum Dei, preceptorum Ecclesiæ [Regulæ & constitutionum quas professus sum] in operibus misericordiæ, tum spiritualibus, tum corporalibus; in abusu Sacramentorum, & negligenti custodia sensuum meorũ, omnium, inquam, peccatorum meorum seu mortalium, seu venialium; occultorum & alienorum, veniam precor à Deo meo per infinitam bonitatem, & misericordiam ejus, per meritum vitæ, passionis & mortis Domini mei, & Filii ejus Iesu Christi, & per potentissimam intercessionem gloriosissimæ Virginis Mariæ matris Christi; per opem omnium Angelorum, Sanctorum & Sanctarum Curiæ cælestis, & specialiter Patronorum meorum. Atq; humillimè à divina bonitate peto, ut dignetur ex hoc tam immenso thesauro omnes defectus meos in confessione Sacramentali commissos supplere; & vel nunc demum veram ac sinceram mihi largiri contritionem de omnibus peccatis meis.

IV.

PRotestor quod ex animo ignoscam omnibus qui me unquam quocunq; modo læserunt vel offenderunt, imo illis à divina Majestate omnia illa bona precor, quæ desidero animæ meæ, insuperque veniam peto, si eis occasionem me offendendi præbuerim. Deum autem omnipotentem rogo, ut profundè ac vivaciter hoc ipsum in corde meo sentiam, & verè ac sincerè dicere valeam, Dimitte mihi debita mea, sicut & ego dimitto debitoribus meis.

V.

PRotestor quod humillime ex toto corde veniam rogem ab omnibus illis, quos malo exemplo, factis, verbis, vel quocunque modo, scienter vel ignoranter offendi, ad omnem satisfactionẽ me paratissimum offerens; & Deum enixè rogans, ut si quem læsi, aut defraudavi, ejus mihi memoriam renovet, & resarciendæ omnis injuriæ sincerã voluntatẽ & plenã facultatẽ mihi ante mortem tribuat.

VI.

PRotestor me cogitationibus, verbis & operibus imparem divinæ boni-

bonitati esse, nec infinitis beneficiis & gratiis, quæ tu Domine mi, mihi præstitisti, tam universalibus, quam particularibus, tam publicis, quam privatis, tã manifestis, quam occultis, ullo modo respondere posse; adeoque sanctissimis tuis pedibus advolutus, quas possũ maximas, maximoque animi affectu gratias ago.

Appello itaque beatissimam Virginem Matrem tuam, Patronam meam, sanctos Angelos, & præcipuè Custodem meum; omnes Sanctos & Sanctas curiæ cælestis, specialiter autem meos Patronos & Advocatos, ut suis gratiarum actionibus suppleant meum defectum, & singularem ingratitudinem, de qua doleo, ac te veniam rogo. Optarem autem mihi hoc casu tot linguas & corda, quot sunt creaturæ in mundo, quot stellæ in cœlo, quot folia in arboribus, quot arenæ in littore maris, ut aliquo modo pares gratias decantare tibi valeam, & ideo illud Propheticum assumo:

Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & super exaltate eum in sæcula.

Laudate Dominum de cœlis: laudate eum in excelsis.

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.

Benedic anima mea Domino: & noli oblivisci omnes retributiones ejus.

Benedicam Dominum in omni tempore: semper laus ejus in ore meo.

Similiter omnibus illis gratias ago, qui mihi ullum beneficium corporale aut spirituale præstiterũt: præcipue illis, qui me instruxerunt, corripuerunt, & admonuerunt; aut ullam mihi occasionem de dulcissimo meo Iesu benè merendi ex charitate præbuerunt.

VII.

PRotestor me velle vivere, & mori, munitum meritis Passionis, Mortis, & Sanguinis à Salvatore meo effusi; item Patrocinio gloriosissimæ Virginis, & omnium Sanctorum Ecclesiæ, ac reliquorum, qui adhuc sunt, aut erunt usque ad finem mundi, quæ omnia Deo offero pro remissione omnium meorum peccatorũ, & in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis à divina Majestate receptis.

VIII.

EX nunc pro hora mortis meæ supplico beatissimæ Virgini, Angelo meo custodi, omnibus Sanctis, ut quoad vixero, & maximè in hora mortis meæ, efficacibus suis in-

tercessionibus, & meritis impetrent mihi veram fidem, certam spem, ardentem charitatem, constantem fortitudinē, profundam humilitatem, invictā patientiam, omnesque alias virtutes, quæ mihi pro reliquo vitæ meæ, ac mortis articulo necessariæ sunt: ideoque ex nunc pro tunc dico:

Maria Mater gratiæ,
Mater Misericordiæ,
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.
Omnes Sancti & Sanctæ Dei, intercedite pro me, ut dignus sim mori in gratia Christi.

IX.

PRoteftor quod si Deo permittente contingeret me vitæ aut mortis tempore ab hoste maligno, quacunque tentatione pulsari, me nolle illi consentire, neque tacite, neque expressè, neque signis, neque verbis, neque factis; adeoque ex nunc pro tunc revoco, irrito & detestor omnes & qualescunque cogitationes, quas dæmon mihi suggerere poterit, soli enim Deo Creatori meo, in finem usque adhærere, & fidelis esse volo: Abrenuncians ex nunc denuo & totaliter Sathanæ, & omnibus operibus ac suggestionibus ejus.

X.

DEnique commendo animam meam Deo Creatori, qui eam ex nihilo creavit: Christo Salvatori, qui eam suo Sanguine & morte redemit: Spiritui S. qui eam in Baptismo sibi sanctificavit. In manus tuas Domine commendo spiritū meum. Deus propitius esto mihi peccatori.

Similiter protestor, quod ubi in agone constitutus, amplius lingua loqui non valuero, saltem animo desiderem Deo meo uniri; & ex nunc pro tunc illi offero agoniam, labores, sudores, & passiones meas, uniendas agoniæ, sudori sanguineo, doloribus & passionibus dulcissimi Salvatoris mei, Iesu Christi, in remissionem peccatorum meorū, & ad gloriam ejus æternam: omnesque ipsi assistentes Angelos toto corde deprecor, ut me in hoc mortis articulo fideli præsidio defendant.

CAP. XI.

EXERCITIVM seu Protestatio Infirmi & Moribundi.

Quæ coram Ven. Sacramento, ab infirmo Viaticum sumpturo, vel ab alio ejus nomine utiliter legetur.

Vtilis etiam aliàs in Communione, tā sanis, quā infirmis.

O Pater misericordiarū, & Deus totius consolatio-

lationis, Ecce ego creatura tua facta ad imaginem tuam, & redempta Sanguine Vnigeniti Filii tui, compareo coram te Creatore meo, à quo, & ad quem creatus ſum; cujus gratiâ vixi hactenus, & cui deinceps quouſque tibi viſum fuerit, vivere volo; propter quem, & in quo mori cupio: Adoro te ſupplex ad quem deſiderat, & millies ſuſpirat anima mea: ad te clamo, quem ſolum præ omnibus amo, ô quies mea, ſpes mea, amor meus, deſiderium meum, & omne bonum cordis mei.

O Pater amantiſſime, quamvis ſim minimus filiorum tuorum, imò indignus vocari filius tuus, quia te non honoravi, ut Patrem: venio tamen magna cum fiducia, & me projicio in ſinum & brachia ſuaviſſimę charitatis, & miſericordiæ tuæ; dolens ex intimo corde meo, quod unquam dereliquerim te Deum meum, fontem omnis boni, à te diſceſſerim dulciſſimo Patre meo; tui oblitus fuerim; qui omni momento, quaſi omnium aliorum immemor, nunquam oblitus es mei.

O utinam nunquam offendiſſem te, ô Deus meus & omnia! Suſcipe ſaltem hoc ab intimo cordis mei ardens votum, ac deſiderium meum; Dum tempus eſt miſerendi, reſpice in me, & miſerere mei. Scis enim, Domine, quia amo te pluſquam me (aut certe ſic amare deſidero) & ſuper omnia, quæ ſunt, & eſſe poſſunt amabilia. Scio cui credidi; & quia potens es depoſitum meũ ſervare: ſcio etiam quia cor contritum & humiliatum ô Deus non deſpicies.

Spero quoq; quòd nunquam projicies me à facie tua, tu qui tam amanter invitas nos ad te, dicens: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati eſtis; & ego reficiam vos. Ecce Domine venio; Tu, qui omne, quod ad te venerit, nõ ejicis foras, ſuſcipe me ſecundum eloquium tuum & vivam, & non confundas me ab exſpectatione mea. Educ de hoc carcere animam meam, ad cõfitendum nomini tuo.

O felix hora! quando liberabor de corpore mortis hujus? Quando veniam ad te? quando venies, & conſolaberis me? quando non per ſpeculum & in ænigmate, ſed facie ad faciem videbo te? quando depoſito hoc corpore, quod corrumpitur, & aggravat animam, ſine remora laudabo te? quando ſervum tuum dimittes in pace, ut purè ſerviat tibi?

Priuſquam autem ab-

eam, & amplius non ero, saltem cupio divinæ Majestati tuæ in hac lachrymarum valle ex omnibus animi viribus incipere offerre sacrificium laudis; ut deinceps in sæcula sæculorum laudem te.

Gratias igitur ago tibi infinities, quod ab æterno dignatus fueris de me tam amanter cogitare; & in tempore creare me ad imaginẽ tuam: Et quando venit plenitudo temporis, redimere me Sanguine Unigeniti Filii tui; toties mihi parcere peccanti, & de tenebris peccati toties me revocare in admirabile lumen tuum.

Quid verò tibi ô Domine IESV, pro laboriosa vita, & acerbissima morte tua; & quod toties me pascere dignatus es Corpore & Sanguine tuo; quid, inquam tibi pro omnibus, quæ retribuisti mihi, retribuam, ô Sponse dilecte animæ meæ?

Abyssus nihili mei, & miseriarum mearum invocat abyssum bonitatis & immensæ charitatis tuæ, in voce quinque cataractarum, id est vulnerum tuorum; in his enim tota spes, & fiducia mea: propter hæc, & immensum oceanum misericordiæ tuæ, ex iis manantem, securus venio ad te, etsi miser, nudus, & pauper, quia tu dives es in omnes, & bonorum meorum non eges. Calicem salutaris quem mihi propinas, quãvis amarum, libens accipiam de manu tua, & bibam illum tecum, quia tu prior illum pro me ebibisti, cum ita vehementer sitires salutem meam. Sed & nomen Domini invocabo, & sacrificabo tibi hostiam laudis.

Quis mihi tribuat, ut ex omni affectu cœlestis curiæ, omnium Angelorum, & Sanctorum, & inprimis sanctissimæ Matris tuæ, te pro hoc arctissimè complecti possem; ut omnium eorum, & omnium creaturarum vocibus & affectibus, te laudem atque glorificem?

Accipe Domine cor meum in holocaustum, quod jam totum tibi præbeo; Do & oculos meos, ut te solum videant, & in te omnia: aures meas, ut audiant verbum tuum: os, seu linguam, & labia mea, ut repleantur laude, & cantent gloriam tuam; tota die magnitudinem tuam; Manus meas, ut extendam eas in cœlum ad orationem; vel ad proximum pro eleemosyna; & ad mandata tua: Pedes meos, ut dirigantur in viam pacis: omnia denique membra & ossa mea ut dicant: Domine, quis similis tibi?

Benedic anima mea Domino,

mino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus: Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Abrenuncio jam omnibus terrenis his: quia in te uno omnia habeo; abnego me, quia tuus sum ego. & vivo ego, jam non ego, vivis autem in me Christe IESV: & diligo te ex corde meo, ex tota anima mea, ex tota mente mea, & ex totis viribus meis.

Pone ergo me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me: Et si fortè contingeret deinceps ut vi morbi, aut hostis fallaciâ, aliena ab his cogitarem vel loquerer; ea nunc revoco & abrenuncio; & contestor coram te, Deus meus, & te, ô beatissima Mater mea, Virgo *Maria*, & te, mi Angele Custos, & vobis ô dilecti Patroni mei N. & N. quia in fide Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ vivere & mori volo: & in solo Deo ac Domino meo *Iesu Christo*, ejusque meritis confido: Et amo illum super omnia, toto corde, tota anima mea, & usq; ad extremum spiritũ amare volo.

Quidquid contra hæc tam sanctè, tamque seria voluntate decreta mihi vel hostis tentatio, vel carnis infirmitas; vel morbi vis aut corporis afflictio suggesserit, nullum cupio esse in tribunali tuo, ô Deus: idque omninò nunc abominor, execror, & abjuro: hocque testamentum in die judicii solum volo validum esse; quod paratus sum sanguine meo consignare; pro quo, & pro te, ô Deus meus, millies mori opto, ut tibi vivam, cui omnia vivunt; tibi moriar, dulcissime *Iesu*, qui amore mei dignatus es mori.

ORATIO

Post sumptam in morbo SS. Eucharistiam,

Ad IESVM Christum Mũdi Salvatorem.

Quæ etiam alias post communionem erit usui.

GLoria tibi Christe, qui in dulcedine tua pauperem meam animam visitare & refocillare dignatus es. Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace.

Iam te teneo, dulcis amor, jam ultra non dimitto te, jam Mundo & omnibus, quæ Mundi sunt, lubens valefacio, jam gaudens ad te venio, Deus meus.

Nihil amodo; nihil, ô bone IESV, me separabit à te: tibi enim Christe conjunctus sum, in te vivam, in te moriar, & in te, si volueris, in æternũ permanebo. Vivo jam nõ

ego, vivit verò in me Chriſtus.

Tædet nunc animam meam vitæ meæ; cupio diſſolvi & eſſe cum Chriſto: mihi enim vivere Chriſtus eſt, & mori lucrum.

Iam non timebo mala ambulans in regione umbræ mortis, quoniam tu mecum es Domine, & ſicut deſiderat cervus ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad te Deus: ſitivit anima mea ad Deũ fontem vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei mei?

Benedic mihi, *Ieſu* amantiſſime, & nunc in pace dimitte me, quoniam tuus ſum ego, & in æternum ultra nunquam dimittam te.

O ſi felici tibi copula nunc ſocier in æternum, ô ſi totus in te immergi, totus abſorberi & ſepeliri in te merear, ô ſi anima mea inter amplexus tuos ſuaviter requieſcens abſorbeatur tota in te, & feliciſſime fruatur te Deo amatore ſuo.

Quid mihi jam ultra cum Mundo, mi amantiſſime *Ieſu*? Ecce nec in cœlis quidquam præter te volui.

In manus tuas Domine *Ieſu*, commendo ſpiritum meum. Recipe me, dulcis amor, ut in æternum mihi bene ſit in te, & in pace ſuaviter in te obdormiam & requieſcam.

ORATIONES

Pro felici morte, tam ſanis quam infirmis plurimum utiles.

Quæ non minus apud moribundos, ab aliis, paucis mutatis, utiliſſimè recitari poſſunt.

Oratio I.

Domine *Ieſu* Chriſte, per agoniam, & orationem tuam ſanctiſſimã, quâ oraſti pro nobis in monte Oliveti, quando factus eſt ſudor tuus ſicut guttæ ſanguinis decurrentis in terram; obſecro te, ut multitudinem ſudoris tui ſanguinei, quam præ timoris tui anguſtiâ copioſiſſimè pro nobis effudiſti, offerre & oſtendere digneris Deo Patri omnipotenti, contra multitudinem omnium peccatorũ [meorum (*hujus famuli tui N.*) & libera [me (*eum*) in (*hac*) horâ mortis [meę (*ſuæ*) ab omnibus pœnis & anguſtiis, quas pro peccatis [meis me (*ſuis ſe*) meruiſſe [timeo (*timet.*) Qui cum eodem Deo Patre & Spiritu S. &c.

Pater noſter. Ave Maria.

Oratio II.

Domine *Ieſu* Chriſte, qui pro nobis in Cruce mori dignatus es: ob-

ſecro te, ut omnes amaritudines paſſionum & pœnarum tuarum, quas pro nobis miſeris peccatoribus ſuſtinuiſti in cruce, & maxime in illa hora, quãdo ſanctiſſima anima tua egreſſa eſt de corpore tuo ſanctiſſimo, offerre & oſtendere digneris Deo Patri Omnipotenti, pro anima [mea (*hujus famuli tui N.*) & libera [me (*eum*) in *hac* hora mortis, ab omnibus pœnis & paſſionibus, quas pro peccatis [meis me meruiſſe timeo. (*ſuis ſe meruiſſe timet.*) Qui cum eodem Deo Patre; & Spiritu S.

Pater noſter. Ave Maria.

Oratio III.

DOmine *Ieſu* Chriſte, qui per os Prophetæ dixiſti: In charitate perpetuò dilexi te, ideò attraxi te miſerans tui: obſecro te, ut eandem charitatem tuam, quæ te de cœlo ad terram; ad tolerandas omnium paſſionũ tuarum amaritudines traxit, offerre & oſtendere digneris Deo Patri Omnipotenti pro anima [mea (*hujus famuli tui N.*) & libera [me (*eum*) ab omnibus paſſionibus & pœnis, quas pro peccatis [meis me timeo meruiſſe (*ſuis ſe meruiſſe timet*) & ſalva animam [meam (*ejus*) in *hac* hora exitus [mei. (*ſui.*) Aperi mihi (*ei*) Domine, januam vitæ, & fac [me (*eum*) gaudere cum Sanctis tuis in gloria. Qui cum eodem Deo Patre & Spiritu S.

Pater noſter. Ave Maria.

Domine Ieſu Chriſte, qui redemiſti nos pretioſo ſanguine tuo, ſcribe in anima [mea (*famuli tui N.*) tua pretioſiſſima vulnera ſanguine tuo, ut [diſcam (*diſcat*) in eis legere tuum dolorem, contra omnes dolores & pœnas, quas pro peccatis [meis me meruiſſe timeo; (*ſuis ſe meruiſſe timet*;) amorem tuum, ut [uniar (*uniatur*) tibi amore invincibili, quo à te & omnibus Electis tuis, nunquam poſſim (*poſſit*) in perpetuum ſeparari.

Fac [me (*eum*) Domine *Ieſu* Chriſte, participem ſacratiſſimæ Incarnationis, ſanctiſſimæ Converſationis, amariſſimæ Paſſionis, glorioſiſſimæ Reſurrectionis, & admirabilis Aſcenſionis tuæ.

Fac [me (*eum*) Domine, participem ſacratiſſimorum Myſteriorum, & Sacramentorum tuorum.

Fac [me (*eum*) Domine participem omnium orationum & ſacrificiorum, quæ fiunt in Eccleſia tua ſancta;

Fac [me (*eum*) denique participem omnium benedictionum, gratiarum, meritorum, gaudiorum omnium Electorum tuorum,

rum, qui tibi placuerunt ab initio mundi, & concede mihi (*ei*) ut cum his omnibus in conspectu tuo gaudeamus in æternum, Amen.

COMMENDATIO Animæ in manus Creatoris.

In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum.

IAm commendo sanus & valens, ut commendatū habeas, ô Christe, quando illum commendare non potero amplius, etsi suis vinculis nondum solutū. Timeo tempus illud, quo inter vivos ero, nec esse me sciam. Videmus in plerisque moribundis id fieri. spirant, vivunt, & vivere se nesciunt. quis palpitantem tunc spiritum & migrare trepidantem, tandem tamen ex amico carcere migrantem recipiat, si tu excludas, ô Creator?

Christe patientissime recordare, etiam te in extremis illis angustiis lacrymatum, & deseri questum esse, spiritum Patri commendasse, exclamasse, expirasse.

Ad te ego jam clamo, ut tu Salvator meus spiritum meum suscipias, quocunque morbo, tempore, loco, è corpore abeuntem.

Recordare, bone *Iesu*, in cruce te brachia expandisse, pectus aperuisse, caput inclinasse. Ecce, anima mea à rebus creatis omnibus deserta, refugium quęrit: in illa tua brachia sese immittit, in tuum illud pectus sese ingerit: admitte, obsecro, miseram, & ne inde exturba, donec ira Dei transeat. hîc secura, hîc ab inferorum satellitibus tuta lateat.

Ergo, in manus tuas, Domine, commendo spiritum meum, imo tuum, quia tu eum creasti & reparasti: Figmentum tuum, ô Deus, ne despice.

CAP. XII.

De modo agendi apud infirmos, præsertim moribundos.

AMplum ac celebre est hoc argumentum; nec intra tam angustos, qui nobis restãt, Paradisi *limites arctandum. Vberius istud persequetur* PÆDAGOGVS Ægrotantium, & Agonizantium, *quem, Deo propitio, videbit pius Lector. Nunc paucis quædam proponemus.*

Cui itaque curæ ac cordi est Christiana charitas, eam si unquam aliàs, tum præcipuè apud Infirmos *&* Moribūdos, *ostendat; eo nempè temporis articulo, quo de summa rei decertandum est, & caussa totius* Æternitatis *agenda. O res plena discriminis! Et quid; si Æger solus in arenam descen-*

descendat ; congruis auxiliis destitutus ?

Facessant ergò inde otiosi & curiosi spectatores: adsint vero pii homines, qui tum hortando, tū consolãdo, tum orãdo Moribundum in illa difficili lucta, fideliter adjuvent, & ad felicem exitum dirigant.

Potißima tamen sit circa Contritionem, Fidē, Spē, Charitatem, & Resignationem cura, id est, ut Moribundus serium de peccatis suis dolorem concipiat; ut vivos ac efficaces Actus, Fidei, Spei, ac Amoris erga Deum Proximumque exerceat; ut sese totum resignet ac conformet divinæ voluntati: infinitæ Dei misericordiæ immobiliter inhæreat, &c.

Complura huc opportuna paßim Paradisus suggeret; Nos commodo pii Lectoris obiter quædam annotabimus.

Memento tamen hæc & similia apud Infirmos (maximè quibus morbus infestior est, caput debile, ratio non perinde lucida) non temerè & confertim, sed sensim, leniter, & per intervalla ingerenda: ut spatium iis etiam detur, audita nonnihil ruminandi: & in usum suum vertendi. Nam & oleum copiosius, ac cum impetu affusum Lampadem non alit sed extinguit: & præceps imber arva subvertit, audefluit; at qui sensim decidit, terram subit, irrigat & fœcundat.

Videas multum apud Ægros hac in parte peccari, dum iis nimium legendo, & alloquendo, sæpè etiam parerga, & quæ minus ad rem, ingerendo caput obtunditur.

Si cui ergo libet uti Paradiso apud Infirmos & Agonizantes, præter ea, quæ hac ipsa sect. 7. tradimus, usum, habebunt sequentia :

item

item Litaniæ de Passione Domini.

Aspirationes Rythmicæ ad Membra Christi patientis *eadem sect.*

Aliaque Orationes *ibidem* de Passione Domini.

Denique supra, hac ipsa Sect. ex Colloquio *plurima peti possunt, apud Ægros non inutilia, nec ingrata futura.*

Oratio ad B. Virginem pro felici morte. *cap. 7. in fine.*

Litaniæ & Oratio Dominica Ægris & Moribūdis accommodata; *par. 2 hac Sect.*

item Protestationes, aliaque *quæ sequuntur ibid.*

His omnibus addendæ

Selectæ *Quædam* Formulæ, & Sententiæ *sacræ*; *Ad exercendas Virtutes Theolog. &c. quæ circa mortem præcipuè conveniunt.*

Ad Exercitium Fidei.

CRedo in Deum Patrē, qui me creavit ad imaginem & similitudinem suam.

Et in Iesum Christum Salvatorem meum, qui me suo sanguine redemit.

Et in Spiritum S. qui me in Baptismo sanctificavit.

Credo Domine, adauge fidem meam.

Credo quod Redemptor meus vivit; & in novissimo die de terra surrecturus sum; & in carne mea videbo Deum Salvatorem meum.

Credo, quia apud Deum non est impossibile omne verbum.

Credo quidquid dixit Dei Filius, Nihil hoc verbo veritatis verius.

Credo Domine Iesu, quia tu es Christus Filius Dei vivi, qui in hunc mūdum venisti; non perdere sed salvare nos.

Credo quidquid Sancta Catholica, & Apostolica Ecclesia à Christo & Apostolis hucusque credit, & mihi credendum proposuit. cujus Ecclesiæ petra & fundamentum est Christus Iesus, dicens, Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiā meam, & portæ inferi non prævalebunt adversus eam.

Hic recitetur symbolum Apostolorum. Credo, *cui subjunge*, in hac fide natus & baptizatus sum; in hac vixi, per Dei gratiam in hac vivere, & mori volo: Adjuvet, & confortet me contra omnem tentationē charitas & gratia Iesu Christi Salvatoris mei. &c.

Actum Fidei. *v. sect. 1. pag. 60.*

Ad Exercitium Spei.

INnumera *sunt in* Psalmis, Prophetis, Evangeliis, *huc pertinentia: Nos aliqua delibabimus, prout occurrent me-*

memoria: Nihil quidem tã neceſſarium Moribundo, quam ut firmiſſimam de divina miſericordia Spem in animo retineat; Nam hoſtis eam præcipuè convellere nititur.

Dominus illuminatio mea & ſalus mea, quem timebo?

Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? &c. *Pſ.* 26.

Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala quoniam tu mecum es. *Pſ.* 22.

In te Domine ſperavi non confundar in æternũ, in juſtitia tua libera me. *Pſ.* 30.

Dominus pars hæreditatis meæ & calicis mei; Tu es qui reſtitues hæreditatem meam mihi.

Providebam Dominum in conſpectu meo ſemper, quoniam à dextris eſt mihi, ne commovear.

Propter hoc lætatum eſt cor meum, & exultavit lingua mea, inſuper & caro mea requieſcet in ſpe. *&c. Pſ.* 11.

Exurgat Deus & diſſipentur inimici ejus, & fugiant qui oderunt eum, à facie ejus ſicut deficit fumus, deficiant; ſicut fluit cera à facie ignis, ſic pereant peccatores à facie Dei. *Pſ.* 67.

Iuxta eſt Dominus his qui tribulato ſunt corde & humiles Spiritu ſalvabit. *Pſ.* 33.

Quare triſtis es anima mea, & quare conturbas me?

Spera in Deo quoniam adhuc confitebor illi, ſalutare vultus mei & Deus meus. *Pſ.* 42.

Sic Deus dilexit mundum, ut Filium ſuum unigenitum daret, ut omnis qui credit ineum, non pereat, ſed habeat vitam æternam. Non enim miſit Deus Filiũ ſuum in mundum, ut judicet mundum, ſed ut mundus ſalvetur per ipſum. *Ioan.* 3.

Sed & ſi quis peccaverit, Advocatũ habemus apud Patrem, IESVM Chriſtum juſtum: & ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris: non pro noſtris autem tãtum, ſed etiam pro totius mundi. 1 *Ioan.* 2.

Amen, amen dico vobis, quia qui verbum audit & credit ei qui miſit me; habet vitam æternam, & in judicium non venit, ſed tranſiet à morte in vitam. *Ioan.* 5.

Omne quod dat mihi Pater, ad me veniet, & eum qui venit ad me, non ejiciam foras. Amen, amen dico vobis, qui credit in me, habet vitam æternam. *Ioan* 6.

Ego ſum Reſurrectio & Vita, qui credit in me, etiamſi mortuus fuerit, vivet, & omnis qui vivit & credit in me non morietur in æternum. *Ioan.* 11.

Si

Si Deus pro nobis, quis contra nos? Qui etiam proprio Filio non pepercit, ſed pro nobis omnibus tradidit illum; quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit? Quis accuſabit adverſus electos Dei? Deus qui juſtificat. Quis eſt qui condemnet? Chriſtus IESVS qui mortuus eſt, imò qui & reſurrexit, qui eſt ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis. *Rom.* 8.

Nemo noſtrûm ſibi vivit, & nemo ſibi moritur. Sive enim vivimus, Domino vivimus: ſive morimur, Domino morimur: Sive ergo vivimus, ſive morimur, Domini ſumus. *Rom.* 14.

Scimus, quoniam ſi terreſtris domus noſtra hujus habitationis diſſolvatur, quod ædificationem ex Deo habemus, domum nõ manu factam, æternam in cœlis. Nam & in hoc ingemiſcimus habitationem noſtram, quæ de cœlo eſt, ſuperindui cupientes, ſi tamen veſtiti, non nudi inveniamur. 2 *Cor.* 5.

Nunc magnificabitur Chriſtus in corpore meo ſive per vitam, ſive per mortem. Mihi enim vivere Chriſtus eſt, & mori lucrum. Eſſe cum Chriſto multo magis melius. *ph.* 1.

Noſtra converſatio in cœlis eſt, unde etiam Salvatorẽ exſpectamus, Dominum noſtrum IESVM Chriſtum, qui reformabit corpus humilitatis noſtrę, configuratum corpori claritatis ſuæ. *Philip.* 3.

Fidelis ſermo & omni acceptione dignus, quod Chriſtus IESVS venit in hunc mundum, peccatores ſalvos facere, quorum primus ego ſum. 1 *Tim.* 1.

Qui perſeveraverit uſq; in finem, ſalvus erit. *Matth.* 24.

Eſto fidelis uſque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ. *Apoc.* 2.

Derelinquat impius viã ſuam: & vir iniquus cogitationes ſuas, & revertatur ad Dominum, & miſerebitur ejus, & ad Deũ noſtrum, quoniam multus eſt ad ignoſcendum. Non enim cogitationes meæ cogitationes veſtræ, neque viæ veſtræ, viæ meæ. Quia ſicut exaltantur cœli à terra, ſic exaltatæ ſunt viæ meæ à viis veſtris, & cogitationes meæ à cogitationibus veſtris. *Iſa.* 55.

Nunquid voluntatis meæ eſt mors impii, & non ut convertatur à viis ſuis, & vivat? Convertimini & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus veſtris. Et non erit vobis in ruinam iniquitas: quia nolo mortem morientis. revertimini & vivite. *Ezech.* 18.

Vivo ego dicit Dominus

Deus: nolo mortem impii; ſed ut convertatur impius à via ſua, & vivat. Convertimini à viis veſtris peſſimis. Et quare moriemini Domus Iſraël? *Ezech.* 33.

Miſerator & miſericors Dominus, longanimis, & multum miſericors.

Quomodo miſeretur pater Filiorum, miſertus eſt Dominus timentibus ſe. quoniam ipſe cognovit figmentum noſtrum. &c. *Pſ.* 102.

Suavis Dominus univerſis, & miſerationes ejus ſuper omnia opera ejus.

Allevat Dominus omnes qui corruunt, & erigit omnes eliſos. *Pſ.* 144.

Phariſæi dicebant Diſcipulis Ieſu, quare cum Publicanis & peccatoribus manducat Magiſter veſter? At Ieſus audiens ait, Non eſt opus valentibus medicus, ſed male habentibus. Non enim veni vocare juſtos, ſed peccatores. *Matth.* 9.

Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati eſtis; & ego reficiam vos. Et invenietis requiem animabus veſtris. *Matth.* 11.

Ego ſum Paſtor bonus: & cognoſco oves meas; & cognoſcunt me meæ. Sicut novit me Pater, & ego agnoſco Patrem: & animam meam pono pro ovibus meis. *Ioan.* 10.

Oves meæ vocem meam audiunt, & ego cognoſco eas, & ſequuntur me: & ego vitam æternã do eis; & non peribunt in æternũ, & non rapiet eas quiſquam de manu mea. *Ioan.* 10.

Commendat charitatem ſuam Deus in nobis. quoniam cum adhuc peccatores eſſemus: Chriſtus pro nobis mortuus eſt. Multò igitur magis nunc juſtificati in Sanguine ipſius, ſalvi erimus ab ira per ipſum. Si enim cum inimici eſſemus, reconciliati ſumus Deo per mortem Filii ejus, multò magis reconciliati ſalvi erimus in vita ipſius. *Rom.* 5.

Actum Spei *vid. ſect.* 1 *pag.* 61.

Ad *Exercitium* CHARITATIS.

DIligo te Domine fortitudo mea, Dominus firmamentum meum & refugium meum; & liberator meus. *Pſ.* 17.

Mihi adhærere Deo bonum eſt, & ponere in Domino Deo ſpem meam.

Quid enim mihi eſt in Cœlo, & à te quid volui ſuper terram?

Defecit caro mea, & cor meum; Deus cordis mei; & pars mea Deus in æternum. *Pſ.* 72.

Quemadmodum deſiderat cervus ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad te Deus.

Sitivit anima ad Deum

fortem vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei mei? *Ps.* 41.

In manus tuas Domine commendo ſpiritū meum, redemiſti me Domine Deus veritatis. *Pſ.* 30.

Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? tribulatio? an anguſtia? an fames? an nuditas? an periculum? an perſecutio? an gladius? ſed in his omnibus ſuperamus, propter eum qui dilexit nos. Certus ſum enim, quia neque mors neque vita; neque Angeli, neque Principatus, neque Virtutes, neque inſtantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundū, neque creatura alia poterit nos ſeparare à charitate Dei, quæ eſt in Chriſto Ieſu Domino noſtro. *Rom.* 8.

Actum Charitatis. *v. Sect.* 1. *pag.* 62.

Actum Reſignationis *habes ibid. pag.* 69.

Ad *Exercitium* CONTRITIONIS;

Ex Pſalmis plurima ſuppetunt, E. G.

MIſerere mei Domine, quoniā infirmus ſum: ſana me Domine quoniam conturbata ſunt oſſa mea. *Pſ.* 6.

Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me Domine, & ab alienis parce ſervo tuo. *Pſ.* 18.

Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris. *Pſ.* 24.

Propter nomen tuum Domine propitiaberis peccato meo: multum eſt enim. *ibid.*

Vide humilitatem & laborem meum: & dimitte univerſa delicta mea. *ibid.*

Domine ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te non eſt abſconditus. *Pſ.* 37.

Domine ne longe facias miſerationes tuas à me, miſericordia tua, & veritas tua ſemper ſuſceperunt me. *Pſ.* 39.

Quoniam circumdederunt me mala, quorum nō eſt numerus, comprehenderunt me iniquitates meæ, & non potui ut viderem. *ibid.*

Miſerere mei Deus ſecundum magnam miſericordiam tuam. *Pſ.* 50: *item plures ſententiæ ejuſdem Pſalmi.*

Ne memineris Domine iniquitatum mearum antiquarum, citò anticipent me miſericordiæ tuæ, quia pauper factus ſum nimis. *Pſ.* 78.

Adjuva me Deus ſalutaris meus; & propter gloriam nominis tui libera me, & propitius eſto peccatis meis propter nomen tuum. *ibid.*

Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam, & ſa-

salutare tuum da nobis. *Ps.* 84.

Non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. *Ps.* 142.

De profundis clamavi ad te Domine. *Ps.* 129.

Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit? *ibid.*

Mitto alia, quia innumera. Hæc autem in specimen tantum allata sint.

CAP. XIII.

ORATIONES

Et Sententiæ quædã coram moribundis, vicina jam morte frequentandæ.

Moribundus vel alius ejus vice teneat Crucifixum, & recitentur interim sequentes orationes.

ADoro te, IESV Christe, & benedico tibi, quia per crucē tuam redemisti mundum: Salvator mundi salva me, qui per crucem & sanguinem tuum redemisti me. Trahe me ad te ô bone *Iesu*, qui dixisti, cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum. Trahe me & tene fortiter, ne quisquam me rapiat de manu tua: ut nihil me separet à te in æternum.

O clementissime *Iesu*, te deprecor per pretiosum sanguinem tuum, quem pro peccatoribus effundere voluisti, ut abluas omnes iniquitates meas.

O Anima Christi sanctifica me: O Sanguis Christi purifica me; Corpus Christi salva me; Aqua lateris Christi lava me, Passio Christi conforta me. O bone *Iesu* exaudi me; intra Vulnera tua absconde me; ne permittas, ô bone *Iesu*, me separari à te, in hora mortis meæ voca me; jube me venire ad te, ut cum Sanctis tuis laudem te in sæcula.

O Creator & Redemptor meus, *Iesu* Christe, totum me tibi dedo, non me rejicias: Ad te venio, non me repellas.

Ne projicias me à facie tua, & spiritum sanctum tuum ne auferas à me. Ne perdat me iniquitas mea, quem creavit omnipotens bonitas tua.

Respice in me oculis misericordiæ tuæ, Domine Iesu Christe, rex æterne, Deus & homo, crucifixus propter hominem. Exaudi me sperantem in te: miserere mei pleni miseriis & peccatis, tu qui fontem miserationis nunquam manare cessabis. Salve salutaris victima, pro me & omni humano genere in patibulo Crucis oblata.

Salve

Salve nobilis & pretiose sanguis, de vulneribus crucifixi Domini mei Iesu Christi profluens, & peccata totius mundi abluens. Recordare Domine creaturæ tuæ, quam tuo sanguine redemisti.

Mihi absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri *Iesu* Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.

Ecce video te, mi dulcissime Salvator, pendentem in cruce, extensis brachiis & inclinato capite, quasi nos amplexari paratum, & blandissima voce nos omnes invitantem; Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos:

Ecce venio Domine; Fac mihi secundum verbum tuum: & refice me: venio enim lassus, & onustus pondere peccatorum meorum; Fac bonitatem cum servo tuo, qui languores & labores nostros in cruce portasti.

ORATIO

Ad Iesum Christum mundi Salvatorem.

IEsu Christe, fons misericordiæ, ostende mihi pauperculæ creaturæ tuæ misericordiam tuam: adjuva me in hac extrema necessitate. Creator & Redemptor meus, *Iesu* Christe pone passionem, crucem & mortem tuam, inter judicium tuum & animam meam.

Totum me tibi dedo, non me rejicias; ad te venio, non me repellas. Nunc Domine secundum voluntatem tuam fac mecum misericordiam, & præcipe in pace recipi spiritum meum, redemisti me Domine Deus veritatis; Sonet in mentis meæ auribus vox illa dulcis, Domine *Iesu*: Hodie mecum eris in paradiso.

Suscipe me, *Iesu* Crucifixe, inter amorosa tua brachia, quæ pro me in cruce extensa cerno & complector: Suscipe me inter desiderabiles amplexus tuos, & trahe ad te animam meam; suscipe me bone Iesu, in misericordia tua; suscipe in pace spiritum meum, Amen.

Illumina, ô bone *Iesu*, oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum. *Psalm.* 12.

Domine *Iesu* Christe, Fili Dei vivi, pone passionem, crucem & mortem tuam, inter judicium tuũ & animam meam.

Ne memineris, bone *Iesu*, iniquitatum mearũ, cito anticipent me misericordiæ tuæ, quia pauper factus sum nimis. *Ps.* 78.

Dulcissime Domine *Iesu* Christe, ob honorem & virtutem tuæ benedictæ passionis

Passionis, jube me adscribi in numerum electorum tuorum.

Non intres in judicium cum servo tuo, misericordissime *Iesu*, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. *Ps.* 142.

Vnam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.

Educ de custodia animam meam, ad confitendum Nomini tuo, me exspectant justi donec retribuas mihi.

Suscipe me secundum eloquium tuum, & vivã; & non confundas me ab exspectatione mea.

Piæ & nervosæ

ASPIRATIONES

Agonizantibus utilissimæ.

O Pater æterne; ego sum indignissimus servus ille; quem sic dilexisti, ut Filium tuum Vnigenitum dares pro eo. Fac in hora hac misericordiam cum servo tuo, ne pereat in me pretiosus sanguis ejus. Nam quæ utilitas mihi in sanguine Redemptoris, si ego descendero in corruptionem?

O *Iesu* Christe, Ego sũ ovis illa perdita, quam tu relictis 99, in deserto, tam laboriose quæsivisti, & impositam humeris reduxisti. Tu es Pastor bonus, qui posuisti animam tuam pro ovibus tuis. Erravi sicut ovis quæ periit, Require servum tuum. Ne permittas, ut eam rapiat, qui circuit modò tanquam leo rugiens, & quærens quem devoret. De ore leonis libera me Domine, &c.

O *Iesu* ego sum miser ille, qui descendens de Ierusalem, incidi in latrones, & acceptis multis plagis, semivivus relictus sum. Tu vero es medicus meus, & verus ille Samaritanus, qui misericordia motus super me, alligasti vulnera mea: imò qui ex sanguine & vulneribus tuis mihi medicinam parasti. Tu es qui languores nostros portasti, & cujus livore sanati sumus. Miserere mei Domine in hac ultima hora mea; Domine ad adjuvandum me festina; priusquam moriatur anima mea & pereat in æternum.

O *Iesu*, Ego sum infelix ille peccator, & reus multorum criminum. Tu verò es Advocatus meus apud Patrem, & propitiatio pro peccatis meis. Non enim vis mortem peccatoris, sed ut vitã habeat. Venisti in hunc mundum peccatores salvos facere. Fac ergò mecum misericordiam in hac extrema hora vitæ meæ. Esto Mediator & Advocatus meus apud Patrem. O bone *Ie-*

su, propitius esto mihi peccatori, &c. In manus tuas Domine commendo spiritum meum, &c.

CAP. XIV.

ORATIONES quædam, & verba memorabilia Sanctorum in extremis.

BELIGIVS Noviomensis Antistes, *suos cum lacrymis complexus, isq; valere jussis, postquam tacite aliquamdiu orasset, demum in has voces erupit:*

Nunc dimittis, inquit, servum tuum Domine, secundùm verbum tuum in pace. Memento quæso, quod sicut lutum feceris me: & non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Memento mei, qui solus sine peccato es, Christe mundi Redemptor, & educens me de morte corporis hujus, transfer in regnum tuum. Scio me cõspectum tuum non mereri; tu tamen scis, quia Spes mea semper fuit in misericordia tua.

Et nunc quoque in confessione sancti nominis tui moriens, extremum, Christe, anhelitum efflabo. Suscipe ergo me secundũ magnam misericordiam tuam, & non confundas me ab expectatione mea. Aperi mihi properanti januam vitæ, & principes tenebrarũ non occurrant mihi. Tua me manus inducat in locum refrigerii, & vel in ultimam mansionem ex iis quas præparasti servis tuis timentibus te. *Sub his verbis efflavit animã.*

De S. BERNARDO Abbate Claræyall. *qui in ægritudine, qua extrema putabatur, gravissimis & aureis planè verbis Inimicum accusantem confudit; ita habet* Author *vitæ, qui tunc præsens aderat.*

Cumq; extremum jam trahere spiritum videretur in excessu mentis suæ, ante Tribunal Domini sibi visus est præsentari. Adfuit autem & Satã ex adverso, improbis eum accusationibus pulsans. Vbi vero omnia ille fuerat prosecutus: & Viro Dei esset pro sua parte dicendum, nil territus aut turbatus, ait:

Fateor non sum dignus ego; nec propriis possum meritis regnum obtinere Cœlorum. Cæterum duplici jure illud obtinens Dominus meus, hæreditate scilicet Patris, & merito Passionis; altero ipse contentus, alterum mihi donat; ex cujus dono jure illud mihi vendicans, non confundor. In hoc verbo confusus inimicus, &c. *lib. 1 c. 12. O verba pulcra omnibus moribundis inculcanda.*

B. LAVRENTIVS Iustinianus, Patriarcha Venetus,

Ita positus in Extremis orabat:

TV scis Domine, quod dum vitam meam cõsidero, confusio sit mihi potius appellanda, quam vita. Sed in Spiritu humilitatis, & in animo cõtrito, suscipe me, ô bone Iesu, vita & salus animæ meæ. Neque enim in justificationibus meis prosterno preces meas ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis.

Illa ego ovis amissa ad te Pastorem meum redeo. Vocem tuam novi, non alienorum. Peto Domine ut ad ovile tuum reducas me. Potesne vocem spernere balantis oviculæ & confugientis ad te? Nõne tu es ille qui dixisti; *Venite ad me omnes, &c.* & iterum, *clamabit ad me, & ego exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione?*

Ecce clamo plus corde quam ore Domine. Ecce tribulatio proxima est, & non est qui adjuvet; non est qui liberet & salvum faciat, nisi tu bone Iesu.

Sed neque beatorum Spirituum sedes affectare ausim qui speciem intuentur SS. Trinitatis; portio tamen aliqua Creaturæ tuæ postulat micas suavissimæ mensæ tuæ. Vtinam merear vel abjectus esse in domo Domini, magis quã habitare in tabernaculis peccatorum. *ita Bernard. Iustin. in vita, cap. XI.*

ORATIO

B. Hieronymi in agone mortis à moribundo dicenda, aut moribundo prælegenda.

PIe Iesu, virtus mea, refugium meum, susceptor meus, liberator meus in quem speravi, cui credidi, quem dilexi. Sũma dulcedo, turris fortitudinis, & spes mea à juventute mea. Voca me dux vitæ meæ, & ego respondebo tibi. Operi manuum tuarum, quod de limo terræ Creator omniũ formasti, quod ossibus & nervis compegisti, cui vitam moriens tribuisti, clementiæ tuæ porrige dexteram.

Tempus est, ut pulvis in pulverem revertatur, & spiritus redeat ad te Salvatorem, qui huc illum misisti. Aperi ei Domine januam vitæ, nam pro me in ligno crucis tanquam latro pependisti; suscipe me misericors Deus secũdùm multitudinem miserationum tuarum. Nàm latronem ad te currentem in cruce moriens suscepisti. Ægrotus sum, infirmata est in paupertate vita mea, & ideo ad te Domine curro medicum.

Sana me, Domine, & sana-

sanabor: & quoniam in te confido, non erubescam. In te Domine speravi, non confundar in æternum.

At quis ego sum, piissime Deus, ut tam audacter loquar ad te? peccator sum, & in peccatis enutritus; cadaver putridum, vas fœtidum, esca vermiū. Parce mihi Domine. Quæ enim victoria est, si pugnando mecum, me viceris, qui minus sum ante te quam stipula ante faciem venti. Dimitte omnia peccata mea, & erige de stercore pauperem.

Exurge & adjuva me Domine, exurge & ne repellas in finem. Intret postulatio mea in conspectu tuo, Domine, & fiat manus tua ut salvum me faciat. Ecce hominem qui descēdens ab Hiericho, captus à latronibus & vulneratus, semivivus relictus sum. Tu pie Samaritane recipe me. Peccavi nimis in vita mea, & malum coram te feci: à planta pedis usque ad verticem capitis non est in me sanitas.

Certe nisi in ligno crucis moriens me adjuvisses, digna erat habitare in inferno anima mea. Ego pie *Iesu*, sum pars tanti pretii: pro me fudisti sanguinem tuum pretiosissimum, non me repellas à te. Ego sum ovis quæ erravi, require eam bone pastor, appone illam ovili tuo, ut justificeris in sermonibus tuis, nam promisisti mihi, quod quacunque hora peccator ingemuerit, salvus erit. Dolens sum; iniquitates meas ego cognosco, & delicta mea coram me sunt.

Vere non sum dignus vocari filius tuus; quia peccavi in cœlum & corā te. Sed auditui meo dabis gaudium & lætitiam. Averte faciem tuam à peccatis meis, dele iniquitates meas secundum magnam misericordiam tuam. Ne projicias me à facie tua, neque secundum peccata mea facias mihi, neque secundum iniquitates meas retribuas mihi, sed adjuva me Deus salutaris meus, & propter honorem nominis tui libera me. Benigne fac in bona voluntate tua, ut inhabitem in domo tua omnibus diebus vitæ meæ, ut cum habitantibus in ea laudem te in æternum.

ORATIO

A circumstantibus dicenda pro animam agentibus.

CHriste *Iesu* crucifixe, in unione ferventissimi amoris, qui te vitam omnium viventiū in cruce mori coegit, pulsamus ad medullā benignissimi cordis tui, & rogamus, ut animæ famuli tui, fratris nostri N. peccata omnia dimittas, & tua sanctissima conversatione, & tuæ acer-

acerbissimæ passionis merito, omissa ejus suppleas, eumque e superabundantissimam miserationum tuarum multitudinem facias experiri, nosque omnes, & singulariter hunc fratrem nostrum N. quem proxime vocare disponis, placito tibi modo præpares, eique præstes, ut cum vera patientia, perfecta resignatione, plena peccatorum remissione, validissima fide, spe firma, & integra Charitate, in perfectissimo statu, in dulcissimum amplexum, & suavissimum osculum tuum, feliciter ad tuam æternam laudem expiret.

Eja dulcissime Redemptor, Domine Iesu, per illas lachrymabiles voces, quas in cruce moriturus edidisti, & passionis doloribus consumptus dixisti, Deus meus, Deus meus, ut quid me dereliquisti, ne quæso longe facias à famulo tuo fratre nostro N. tuæ miserationis auxiliū, nam ille in hac hora & momento extremæ afflictionis, præ defectione animæ & consumptione spiritus te invocare non valet.

Per triumphum sanctæ Crucis & per mortis passionisque tuæ infinitum meritum cogita Domine, de eo cogitationes pacis & non afflictionis, sed misericordiæ & consolationis. Libera eum de omnibus angustiis, tuisque sanctissimis manibus, quas pro eo nobisque omnibus in cruce clavis affigi permisisti, IESV bone & amantissime Pater, erue eum à tormentis illi debitis, & perduc illum in requiem æternam. Amen.

Huc spectant Orationes pro felici morte supra cap. XI. in fine posita.

PIO LECTORI.

H*Ic jam* PARIDISVM *claudimus, pie* LECTOR; *quo te sicuti precor, & hortor, ut ad Alterum tibi sternat viam; & migraturus hinc, audire merearis & tu*: Hodie mecum eris in Paradiso.

Sat multum rependes Authori; Si idem ipsi ex animo cum uno ad Deum suspirio apprecere.

Sequentia.

DIes iræ, dies illa,
Solvet ſæclum in favilla:
Teſte David cum Sibylla.
Quantus tremor eſt futurus,
Quando Iudex eſt venturus,
Cuncta ſtrictè diſcuſſurus!
Tuba mirum ſpargens ſonum
Per ſepulchra regionũ,
Coget omnes ante thronum.
Mors ſtupebit, & natura,
Cum reſurget creatura,
Iudicanti reſponſura.
Liber ſcriptus profeteur,
In quo totum continetur,
Vnde mũdus judicetur.
Iudex ergo cum ſedebit,
Quidquid latet, apparebit:
Nil inultum remanebit.
Quid ſum miſer tunc dicturus?
Quem patronũ rogaturus?
Cum vix juſtus ſit ſecurus.
Rex tremendę majeſtatis,
Qui ſalvandos ſalvas gratis,
Salva me fons pietatis.
Recordare Ieſu pie,
Quod ſum cauſa tuæ viæ,
Ne me perdas illa die.
Quærens me, ſediſti laſſus:
Redemiſti, crucẽpaſſus:
Tantus labor non ſit caſſus.
Iuſte judex ultionis,
Donum fac remiſſionis
Ante diem rationis.
Ingemiſco, tamquamreus:
Culpa rubet vultus meus:
Supplicanti parce Deus.
Qui Mariam abſolviſti,
Et latronem exaudiſti,
Mihi quoque ſpem dediſti.
Preces meæ non ſunt dignæ:
Sed tu bonus fac benigne,
Ne perenni cremer igne.
Inter oves locum præſta,
Et ab hœdis me ſequeſtra,
Statuens in parte dextra.
Confutatis maledictis,
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.
Oro ſupplex & acclinis,
Cor contritum quaſi cinis;
Gere curam mei finis.
Lacrymoſa dies illa,
Qua reſurget ex favilla
Iudicandus homo reus.
Huic ergo parce Deus.
Pie Ieſu Domine,
Dona eis requiem. Amen.

EPITAPHIVM
HONINIS CHRISTIANI,
VITÆ REGVLAM EXPRIMENS.

D. O. M.

Siste gradum Viator;

HIC TERMINVS VIÆ, ET VITÆ, TVÆ AC MEÆ.

ILLE EGO QVI NATVS PRIDEM
AC NOTVS ERAM SÆCVLO;
En denatus hoc jam lateo
nudus nullusque Sepulcro.

PVLVIS, CINIS, ESCA VERMIVM.

VIXI ANNIS (N) PAVCIS,
SI SPECTETVR ÆTERNITAS;
Ad hanc tamen currendum mihi fuit
in stadio fugacis vitæ.

TEMPVS VIVENDI, ut *BENE MORERER*,
& VITAM MERERER IMMORTALEM,
Dedit mihi, & dat etiamnum tibi clemens DEVS
ILLIVS, & OMNIVM QVOQVE MOMENTORVM
STRICTA à ME IVSTO IVDICI reddenda fuit ratio;
VTIQVE ERIT ET TIBI.

VIXI IN EO (N) STATV,
AC ID (N) MVNVS GESSI.

Qui mihi HONOS, idem ONVS fuit;
ô molestum & grave!

Miserum esse qui non CAPIANT;
Mirum, non deesse qui CVPIANT.

O QVAM ME IVSSIT RIGIDAM
SVPREMVS PATERFAMILIAS
REDDERE RATIONEM VILLICATIONIS MEÆ!

SI SAPIS, ET CREDIS AMICO SYNCERE MONENTI,

Huc tu quoque te para Quotidie;

NAM ex meo periculo te cautum reddi; felicis simul & sapientis erit.

POSSEDI DE TERRÆ BONIS MODICA;

(*Attamen* satis *ad* Vsum Vitæ; satis ad Votū, *quod* NECESSITAS *rexit*, *non* Cupiditas.)

Etiam horum, ad novissimum usque quadrantem reddenda fuit ratio.

Esto, *Res* ANGVSTA *fuit mihi*;
sed (*experto fas est credere*)
Sic tutius ad AVGVSTA *pergitur.*

O Viri DIVITIARVM thesaurizatis; & ignoratis, cui!

EGO NIHIL INTVLI IN HVNC MVNDVM, NIHIL EXTVLI.

Quod in Cœlum præmisi per manus PAVPERVM, Inveni; & hoc SOLVM:

Vos similiter cum dormieritis SOMNVM vestrū, aliud invenietis nihil.

O AMICI VIVITE LÆTI; AT NON IMMEMORES LETHI;

En quondam lætus vobiscum, vos jam reliqui, & à vobis relictus,

INIVI SOLVS ÆTERNITATIS ITER.
QVOD ESTIS, FVI: QVOD SVM, ERITIS;

QVIS SCIT AN CRAS, AN HODIE, AN HAC IPSA FORSAN HORA.

Memores estote judicii mei, sic enim erit & vestrum.

O HO-

O HOMO BVLLA, QVAM BREVIS HÆC VITA!
QVAM LONGA ÆTERNITAS!

VERE MOMENTVM VNDE PENDET ÆTERNITAS;

Æternitas GLORIÆ & PŒNÆ.

Ad illam VIRTVS ducit;

Ad hanc VOLVPTAS.

ELIGE; SEMEL PERIISSE, ÆTERNVM EST.

HOC POSTREMVM TE ALLOQVOR;

Desiderans te habere consortem mecum in Terra Viventium, unà cum CHRISTO IESV,

In quo solo SALVS est & VITA Mortalium.

ILLI ô VIATOR VIVE, ILLI MORERE, ET ÆTERNVM VIVES.

Ante mortem MORI vitiis, mors est optima.

Beati mortui, qui in Domino moriuntur.

PIO LECTORI.

Litaniæ *sequentes suo loco, (id est* sect. 2.) *per incuriam omissæ (uti & alia quædam; quæ emendabunt posteriores curæ) hic in gratiam* Lect. *reponuntur. Porrò in his* Litaniis, *etsi quædam sententiæ videantur certis Sanctorum* Ordinibus *appropriari: nihil tamen vetat, quin aliis etiam SS. tribuantur.*

LITANIÆ

De omnibus Sanctis

Ex S. Scriptura collectæ.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison,
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Pater de cœlis Deus,
Fili Redemptor mundi Deus,
Spiritus S. Deus,
S. Trinitas unus Deus,
} Miserere nobis.

S. Maria, quæ in Dei Matrem electa, benedicta inter mulieres, & beata diceris per omnes generationes. Ora pro nobis, — *Luca* 1.

Omnes SS. *Angeli* qui semper coram Deo, ad ejus laudes & obsequia; & ad hominum ministerium parati statis, — *Isa.* 6. *Heb.* 1.

Omnes SS. *Patriarchæ & Prophetæ*, qui Messiæ adventum multis votis ac suspiriis desiderastis, variisque figuris, ac vaticiniis præsignastis, — *Gen.* 49. *Isa.* 7. & *alibi sæpiß.*

} Orate pro nobis.

Omnes SS. *Apostoli*, & *Discipuli* Domini;
Qui reliquistis omnia, & Christum secuti estis, — *Matth.* 4.
Qui nati pro Patribus, Patriarchis, & Prophetis Filii, principes super omnem terram constituti estis, — *Ps.* 44.
Qui in omnem terram sonum Euangelii diffudistis, — *Ps.* 18.
} Orate pro nobis.

Qui missi estis ad oves, quæ perierunt, domus Israël, *Matt. 10.*
Qui fuistis odio hominibus propter nomen Christi, *Matt. 10.*
Qui gavisi estis dignos vos habitos pro nomine IESV contumeliam pati, *Act. 5.*
Qui missi estis sicut oves in medio luporum, *Matt. 10.*
Qui permansistis cum Christo in tentationibus suis, *Luc. 22.*
Qui actionum omnium Christi testes, & arcanorum ejus conscii fuistis, *Act. 2.*
Qui infirmi & ignobiles secundùm carnem, electi à Christo, mundi potentiam & sapientiam confudistis, *1 Cor. 1.*
Qui induti virtute ex alto, & Spiritu S. confirmati, intrepidè Christum confessi estis, *Luc. 24.*
Qui obedistis Deo magis quam hominibus, *Actor. 5.*
Qui virtute magna testimonium Resurrectionis D. N. I. C. reddidistis, *Act. 4.*
Qui homines sine literis, & idiotæ, concilio Iudæorum stuporem incussistis, *ibid.*
Qui sedebitis super sedes 12. judicantes 12 Tribus Israël, *Matt. 19.*
Omnes SS. *Martyres*,
Qui piè viventes in hoc sæculo persecutionem passi estis, *2 Tim. 3.*
Qui in cruce Domini gloriati estis, *Gal. 6.*
Qui in patientia vestra possedistis animas vestras, *Luc. 21.*
Qui odistis animas vestras in hoc mundo, & in vitam æternam eas custodistis, *Ioan. 12.*
Qui per Fidem vicistis regna, operati estis justitiam, adepti repromissiones, *Hebr. 11.*
Qui ludibrio & verbera experti, insuper vincula & carceres, lapidati, secti, varièque tentati estis, *ibid.*
Qui venistis de magna tribulatione,

Orate pro nobis.

& in sanguine Agni stolas vestras lavistis, — Apoc. 7.
Qui persecutionem passi estis propter justitiam; & jam securi regnum cœlorum possidetis, — Matt. 5.
Qui stabitis in magna constantia adversus eos, qui vos angustiaverunt, — Sap. 5.
Qui à Charitate Christi nulla vi, nec fraude, nec ipsa morte separari potuistis, — Rom. 8.

Omnes SS. *Confessores.*

Qui custodes in vinea Domini positi fuistis, — Cant. 1.
Qui non sumpsistis vobis honorem, sed vocati estis à Deo tanquam Aäron. — Hebr. 5.
Qui militantes Deo non implicuistis vos negotiis sæcularibus, — 2 Tim. 2.
Qui positi fuistis à Spiritu S. regere Ecclesiam Dei, — Act. 20.
Qui ut servi fideles & prudentes super familiam Domini constituti estis, — Matt. 24.
Qui in vinea Domini pondus diei, & æstum portastis, — Matt. 20.
Qui ut viri spirituales in spiritu lenitatis & mansuetudinis errantes corripuistis, — Gal. 6.
Qui ut veri Pastores posuistis animas vestras pro ovibus vestris, — Ioan. 10.
Qui non vosmetipsos, sed gregem Domini fideliter pavistis, — Ezech. 34.
Qui pervigilastis pro ovibus, tanquã rationem pro iis reddituri, — Hebr. 13.
Qui modestiâ, sollicitudine, & vitæ sanctimoniâ honorificastis ministerium vestrum, — Rom. 11.
Qui accepta à Deo talenta cum usurâ reddidistis, — Matt. 25.
Qui omnibus omnia facti estis, ut omnes Deo lucrifaceretis, — 1 Cor. 9.
Qui ascendistis ex adverso, & vos murum pro domo Dei opposuistis, — Ezech. 13.
Qui fideles ministri Christi, & dispensatores mysteriorum Dei fuistis, — 1 Cor. 4.

Orate pro nobis.

Qui

Qui docti fuistis, & ad justitiam erudiistis multos, & jam fulgetis ut splendor firmamenti: & quasi stellæ in perpetuas æternitates, *Dan.* 12.

Omnes SS. *Monachi* & Eremitæ.

Qui jugum Domini suave, & onus ejus leve alacriter portastis, *Matt.* 11.

Qui tollentes crucem vestram Christum secuti estis, *Matt.* 16.

Qui crucis Christi mortificationem jugiter portastis in corpore vestro, 2 *Cor.* 4.

Qui carnem vestram cum vitiis & concupiscentiis crucifixistis, *Gal.* 5,

Qui mundo crucifixi fuistis, *Gal.* 6.

Qui vos ipsos castrastis propter regnū Dei, *Matt.* 19.

Qui missa semel ad aratrum manu, retro non respexistis, *Luca* 9.

Qui induti armaturam Dei fortiter stetistis adversus insidias Diaboli, *Eph.* 6.

Qui abundare & penuriam pati, saturari & esurire didicistis, *Phil.* 4.

Qui dignè ambulastis vocatione, qua vocati estis, *Eph.* 4.

Qui solliciti fuistis servare unitatem spiritus in vinculo pacis. *ibid.*

Qui tamquam mortui sæculo vitam absconditam cum Christo in Deo duxistis, *Colos.* 3.

Omnes *Sancti* & Sanctæ Dei,

Qui non arbitrati vos comprehendisse, ad anteriora vos semper extendistis, *Phil.* 3.

Qui omnia detrimentum fecistis, ut Christum lucrifaceretis, *ibid.*

Qui quæ sursum sunt sapuistis & quæsivistis, non quæ super terram, *Colos.* 3.

Qui Christi bonus odor fuistis, 2 *Cor.* 2.

Qui gratiam Dei in vacuum non recepistis, 2 *Cor.* 6.

Qui humiliastis vos in hoc sæculo, & ideò in cælis exaltati estis, *Luca* 18.

Benedicti Patris Æterni, qui regnum

Orate pro nobis.

vobis

vobis ab origine mundi paratum possidetis, — *Matt. 25.*
Qui castigastis corpora vestra, & in servitutem redegistis, — *1 Cor. 9.*
Qui cum timore & tremore salutem vestram operati estis, — *Phil. 2.*
Qui usi estis hoc mundo tanquam non utentes, — *1 Cor. 7.*
Qui glorificastis, & portastis Deum in corpore vestro, — *1 Cor. 6.*
Qui dilexistis inimicos vestros, & benefecistis his, qui oderunt vos, — *Matt. 5.*
Qui potuistis omnia in eo, qui vos confortat, — *Phil. 4.*
Qui vobis non in terra, sed in cœlo thesaurizastis, — *Matt. 6.*
Qui quæsivistis primum regnum Dei, & justitiam ejus, — *ibid.*
Qui per angustam portam, & arctam viam, quæ ducit ad vitam, intrare contendistis, — *Matt. 7.*
Qui mundi cordis amore ad Deum videndum provecti estis, — *Matt. 5.*
Qui pacis amantes, filiorum Dei nomine & hæreditate gaudetis, — *ibid.*
Qui misericordes erga proximos, jam misericordiam abundè consecuti estis, — *Matt. 5.*
Qui non esuritis, neque sititis amplius; nec cadit super vos sol, aut ullus æstus, — *Apoc. 7.*
Qui perseverastis in finem, & ideo salvi facti estis, — *Matt. 10. & 24.*
Qui sic cucurristis in stadio, ut jam potiamini bravio, — *1 Cor. 9.*
Qui per multas tribulationes intrastis in regnum cœlorum, — *Act. 14.*
Qui transivistis per ignem & aquam, & educti estis in refrigerium, — *Ps. 65.*
Qui cœlum violenti rapuistis, — *Matt. 11.*
Qui pauperes Spiritu, regnum cœlorum possidere meruistis, — *Matt. 5.*
Qui tristes & lugentes in hoc sæculo, jam consolamini, — *Matt. 5.*
Qui mites & patientes adversus inju-

Orate pro nobis.

Qui

rias, terram viventium possidetis, — *Matt.* 5.
Qui esuriistis & sitivistis justitiam, & nunc cœli delitiis satiamini, — *ibid.*
Qui inebriamini ab ubertate domus Dei, & torrente voluptatis ejus potamini, — *Ps.* 35.
Qui ut palmæ floretis, & sicut cedri Libani multiplicamini in domo Domini, — *Ps.* 91.
Qui lætamini coram Domino, sicut qui lætantur in messe, & sicut victores captâ prædâ, quando dividunt spolia, — *Isa.* 9.
Qui flentes misistis semina vestra, & nunc cum exultatione metentes, portatis manipulos vestros, — *Ps.* 125.
Qui exultatis in gloria, & lætamini in cubilibus vestris, — *Ps.* 149.
Qui habitatis in domo Domini, & in sæcula sæculorum laudatis eum, — *Ps.* 83.

Orate pro nobis.

Propitius esto: Parce nobis Domine.

Ab omni malo,
Per omnes Sanctos & Electos tuos,
Per fideles servos tuos stantes in conspectu tuo,
Per dilectos & amicos tuos tecum in cœlo regnantes,
Per merita & intercessionem omnium Electorum tuorum,
Per pretiosam in conspectu tuo mortem Sanctorum tuorum, — *Psal.* 115.

Libera nos Domine.

Peccatores, Te rogamus audi nos.

Vt participes nos facias omnium timentium te, & custodientium mandata tua, — *psal.* 118.
Vt exemplo Sanctorum conversatio nostra sit in cœlis, — *Phil.* 3.
Vt sicut Electi in cœlo, sic & nos in terrâ voluntatem tuam promptè faciamus, — *Matt.* 6.
Vt impleamur agnitione voluntatis divinæ, in omni sapientia & intellectu spirituali, — *Colos.* 1.

Te rogamus audi nos.

Vt

Vt ſimus prudentes ſicut ſerpentes, & ſimplices ſicut columbæ, *Matt.* 10.

Vt ſemper in Domino gaudeamus, ſed interim modeſtiam ubique ſervemus, *Phil.* 4.

Vt omnia probemus, & quod bonum eſt, teneamus, 1 *Theſſ.* 5.

Vt non ſperemus in incerto divitiarum, ſed in Deo vivo, 1 *Tim.* 6.

Vt nos ſicut Electi tui viſcera miſericordiæ induamus, *Coloſ.* 3.

Vt Sanctorum intuentes converſationem, fidem quoque & patientiam imitemur, *Heb.* 13.

Vt te Dominum in Sanctis tuis aſſiduè laudemus, *Pſal.* 150.

Vt & nos cum Sanctis tuis per anguſtam portam intrare contendamus, *Luca* 13.

Vt pax tua, quæ exuperat omnem ſenſum, cuſtodiat corda & corpora noſtra, *Phil.* 4.

Vt exhibeamus noſmetipſos, ſicut Dei miniſtros, in multa patientia, 2 *Cor.* 6.

Vt ſub Regibus & Principibus juſtè ac piè gubernantibus, Vitam quietam ac tranquillam in omni pietate & caſtitate agamus, 1 *Tim.* 2.

Vt dignos nos facias in partem ſortis Sanctorum in lumine, *Coloſſ.* 1.

Vt adeamus cum fiducia ad thronum gratiæ tuæ, & miſericordiam in auxilio opportuno conſequamur. *Heb.* 4.

Vt Te in cœlis cum omnibus Beatis laudemus & ſuperexaltemus in ſæcula, *Dan.* 3.

Te rogamus audi nos.

Agnus Dei qui, &c.

ORATIO
Ad omnes SANCTOS.

Exultabunt Sancti in gloria, lætabuntur in cubilibus ſuis.

Avete omnes Electi, & Dilecti Dei, Angeli & Beati omnes, qui ab Æterno ad gloriam & ſuprema bona Domini in terra viventium prædeſtinati, in omni gratia confirmati, & nunc cœleſtis gloriæ bravio donati eſtis.

Iam enim SS. Trinita-

tem

tem facie ad faciem lætantes intuemini, eamque ineffabili gaudio fine fine laudatis.

Salve inprimis ô sanctiſſima Domina mea, imò Mater Domini mei; Cœli Terræque Regina, Patrona & Advocata noſtra Virgo MARIA.

Salve & tu, mi Angele cuſtos, cujus curæ & tutelæ à divina bonitate cõmiſſus ſum.

Salvete vos omnes dilectiſſimi Patroni mei, præſertim N. & N. quibus me nunc & ſemper humillimè commendo.

Ego indignus laudo, honoro & imploro vos; & in augmentum gloriæ & exultationis veſtræ offero vobis omnis ſalutis boni que fontê & theſaurum, nempè dulciſſimum Cor Ieſu Chriſti D. N.

Gratias ex corde ago Deo, qui vos elegit & juſtificavit per immenſam gratiam ſuam; qui prævenit vos in benedictionibus dulcedinis ſuæ; quique vos conſervavit in via per omnia ſalutis obſtacula, & ſic demum beatificavit in gloria. Gratias æternas ago Deo, pro omnibus donis & beneficiis, quæ in tempore dedit vobis: & in æternum daturus eſt.

Eja felices Amici Dei, obtinete mihi Clienti veſtro plenam peccatorum veniam, & perfectam mei ipſius abnegationem, ut per viam anguſtam ſequar veſtigia veſtra: Sed & pacem Dei, quæ exuperat omnem ſenſum, ſeu tranquillitatem animi; intimum & ſincerum Dei amorem, quo vos ſuccenſi Mundum, Carnem, Dœmonemque & omnia vitæ præſentis adverſa fortiter ac glorioſe viciſtis, per vos ſupplex expoſco.

Orate quæſo pro me, nunc, & in hora mortis, quando hinc migraturus, & ad ſummi Iudicis horrendum Tribunal ſiſtendus ſum: ut non intret mecum in judicium, ſed ſecundũ infinitam miſericordiam ſuam me judicet: ut ſic demum admitti poſſim in feliciſſimum veſtrum conſortium, in illa ſuperna Ieruſalem, ubi ſimul laudemus & ſuperexaltemus Deum ac Dominum noſtrum in ſæcula. Amen.

INDEX

INDEX PARADISI

SECTIO I.

De Cultu & Adoratione SS. TRINITATIS.

CAP. I.

SECTIO II.

De Cultu & Veneratione SANCTORVM cum Christo regnantium in Cœlis.

CAP. I.

SECTIO III.

De Pœnitentia seu conversione peccatoris & Exercitiis huc spectantibus.

CAP. I.

SECTIO IV.

De Exercitio Virtutum & Christianæ Perfectionis.

CAP. I.

SECTIO V.

De modo piè Communicandi, Celebrandi, Audiendi Missam, pro sacerdotibus & Laicis, &c.

CAP. I.

SECTIO VI.

De Vita ac Passione D. N. I. Christi.

CAP. I.

SECTIO VII.

De Cultu & Veneratione B. Virg. MARIÆ, Item de Cura & Præparatione benè beateque moriendi.

CAP. I.

PARS ALTERA

SECTIO VII,

CAP. VIII.

OFFICIVM
B. MARIÆ VIRGINIS.
AD MATVTINVM.

Ve Maria, gratia plena, Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui Iesus. Sancta Maria, mater Dei, ora pro nobis peccatoribus nunc, & in hora mortis nostrę. Amen.

Versus.

DOmine labia mea aperies. ℟. Et os meum annuntiabit laudẽ tuam.
℣. Deus in adjutorium meum intende.
℟. Domine ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto. ℟. Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum, Amen. Alleluja.

Sic dicitur Alleluja, *ad omnes horas à Vesp. Sabb. sancti usque ad Complet. Sabb. ante Dom. Septuag. Tunc enim usq; ad vesp. Sabb. sancti dicitur:* Laus tibi Domine, rex æternæ gloriæ.

Invitatorium.

Ave Maria, gratia plena: Dominus tecum.

Et repetitur: Ave Maria, gratia plena: Dominus tecum.

Tempore Paschali additur ad libitum, Alleluja. *Et similiter in fine Antiph. Vers. & Resp.*

Psal. 94.

VEnite, exultemus Domino, jubilemus Deo salutari nostro: præoccupemus faciem ejus in confessione, & in psalmis jubilemus ei.

Ave Maria, gratia plena: Dominus tecum.

Quoniam Deus magnus Dominus, & rex magnus super omnes Deos: quoniam non repellet Dominus plebem suam, quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, & altitudines montium ipse conspicit.

Dominus tecum.

Quoniam ipsius est mare, & ipse fecit illud, & aridam fundaverunt manus ejus: venite adoremus, & procidamus ante Deum: ploremus coram Domino qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster: nos autem populus ejus, & oves pascuæ ejus.

Ave Maria, gratia plena: Dominus tecum.

Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto: ubi tentaverunt me:

patres vestri, probaverunt, & viderunt opera mea.

Dominus tecum.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic, & dixi, Semper hi errant corde: ipsi vero nõ cognoverunt vias meas, quibus juravi in ira mea, si introibunt in requiem meam.

Ave Maria, gratia plena: Dominus tecum.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto: Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

Dominus tecum.

Ave Maria, gratia plena: Dominus tecum.

Hymnus.

QVem terra, pontus, æthera
Colunt, adorant, prędicãt,
Trinam regentẽ machinã
Claustrum Mariæ bajulat.

Cui luna, sol & omnia
Deserviunt per tempora,
Perfusa cœli gratia
Gestant puellæ viscera.

Beata mater munere,
Cujus supernus artifex
Mundũ pugillo continẽs,
Ventris sub arca clausus (est.

Beata cœli nuntio,
Fecunda sancto Spiritu,
Desideratus Gentibus
Cujus per alvum fususest.

Gloria tibi Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, & sancto Spiritu,
In sempiterna sæcula. Amen.

Isti tres Psalmi sequentes dicuntur diebus Dominicis, Feria ij, & v, ad Nocturnũ.

Antiph. Benedicta tu.

Psal. 8.

DOmine Dominus noster: quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Quoniam elevata est magnificentia tua: super cœlos.

Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudẽ propter inimicos tuos: ut destruas inimicum & ultorem.

Quoniam videbo cælos tuos, opera digitorum tuorum: lunam & stellas quæ tu fundasti.

Quid est homo, quod memor es ejus? aut filius hominis, quoniam visitas eum?

Minuisti eum paulò minus ab Angelis: gloria & honore coronasti eum, & constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subjecisti sub pedibus ejus: oves & boves universas, insuper & pecora campi.

Volucres cœli & pisces maris: qui perambulant semitas maris.

Domine Dominus noster: quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto. Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Ant.

Antiph. Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui.

Antiph. Sicut myrrha.

Pſal. 18.

CÆli enarrant gloriam Dei: & opera manuũ ejus annuntiat firmamentum.

Dies diei eructat verbũ: & nox nocti indicat ſcientiam.

Non ſunt loquelæ neque ſermones: quorum nõ audiantur voces eorum.

In omnem terram exivit ſonus eorum: & in fines orbis terræ verba eorum.

In ſole poſuit tabernaculum ſuum: & ipſe tanquam ſponſus procedens de thalamo ſuo.

Exultavit ut gigas ad currendam viam: à ſummo cœlo egreſſio ejus.

Et occurſus ejus uſque ad ſummum ejus: nec eſt qui ſe abſcondat à calore ejus.

Lex Domini immaculata, convertens animas: teſtimonium Domini fidele, ſapientiam præſtans parvulis.

Iuſtitiæ Domini rectæ, lætificantes corda: præceptum Domini lucidum, illuminans oculos.

Timor Domini ſanctus, permanens in ſæculum ſæculi: judicia Domini vera, juſtificata in ſemetipſa.

Deſiderabilia ſuper aurum & lapidem pretioſum multum: & dulciora ſuper mel & favum.

Etenim ſervus tuus cuſtodit ea: in cuſtodiendis illis retributio multa.

Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me: & ab alienis parce ſervo tuo.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero: & emundabor à delicto maximo.

Et erunt ut complaceant eloquia oris mei: & meditatio cordis mei in conſpectu tuo ſemper.

Domine adjutor meus: & redemptor meus.

Gloria Patri, & Filio.

Antiph. Sicut myrrha electa odorem dediſti ſuavitatis ſancta Dei genitrix.

Antiph. Ante torum.

Pſal. 23.

DOmini eſt terra, & plenitudo ejus: orbis terrarum, & univerſi qui habitant in eo.

Quia ipſe ſuper maria fundavit eum: & ſuper flumina præparavit eum.

Quis aſcendet in montem Domini: aut quis ſtabit in loco ſancto ejus?

Innocens manibus, & mundo corde: qui non accepit in vano animam ſuam, nec juravit in dolo proximo ſuo.

Hic accipiet benedictionem à Domino: & miſericordiam à Deo ſalutari ſuo.

Hæc eſt generatio quę-rentium eum : quærentium faciem Dei Iacob.

Attollite portas principes veſtras, & elevamini portæ æternales : & introibit Rex gloriæ.

Quis eſt iſte Rex gloriæ ? Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes veſtras, & elevamini portæ æternales : & introibit Rex gloriæ.

Quis eſt iſte Rex gloriæ ? Dominus virtutum ipſe eſt Rex gloriæ.

Gloria Patri, & Filio.

Antiph. Ante torum hujus Virginis, frequentate nobis dulcia cantica dramatis.

℣. Diffuſa eſt gratia in labiis tuis. ℟. Propterea benedixit te Deus in æternum. Pater noſter, *ſecretò uſque ad* ℣. Et ne nos inducas.

Abſolutio. Precibus & meritis. *ut infra pagina* 10. *cum reliquis.*

Iſti tres Pſalmi ſequentes dicuntur Feria iij & vj ad Nocturnum.

Antiph. Specie tua.

Pſal. 44.

ERuctavit cor meum verbum bonum : dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus ſcribæ : velociter ſcribentis.

Speciosus forma præ filiis hominum, diffuſa eſt gratia in labiis tuis : propterea benedixit te Deus in æternum.

Accingere gladio tuo ſuper femur tuum : potentiſſime.

Specie tua & pulchritudine tua : intende, proſperè procede, & regna.

Propter veritatem & manſuetudinem & juſtitiam : & deducet te mirabiliter dextera tua.

Sagittæ tuæ acutæ, populi ſub te cadent: in corda inimicorum regis.

Sedes tua Deus in ſæculum ſæculi : virga directionis, virga regni tui.

Dilexiſti juſtitiam, & odiſti iniquitatem : propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ, præ conſortibus tuis.

Myrrha & gutta, & caſia à veſtimentis tuis, à domibus eburneis: ex quibus delectaverunt te filiæ regum in honore tuo.

Aſtitit regina à dextris tuis in veſtitu deaurato : circumdata varietate.

Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam : & obliviſcere populũ tuum, & domum patris tui.

Et concupiſcet rex decorem tuum : quoniam ipſe eſt Dominus Deus tuus, & adorabunt eum.

Et filiæ Tyri in muneribus : vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis.

Omnis gloria ejus filiæ regis

regis ab intus : in fimbriis aureis, circumamicta varietatibus.

Adducentur Regi virgines poſt eam : proximæ ejus afferentur tibi.

Afferentur in lætitia & exultatione : adducentur in templum regis.

Pro patribus tuis nati ſunt tibi filii : conſtitues eos principes ſuper omnẽ terram.

Memores erunt nominis tui : in omni generatione, & generationem.

Propterea populi confitebuntur tibi in æternum: & in ſæculum ſæculi.

Gloria Patri, & Filio.

Antiph. Specie tua, & pulchritudine tua, intende, proſperè procede, & regna.

Antiph. Adjuvabit eam.

Pſal. 45.

DEus noſter refugium & virtus : adjutor in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dum turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt, & turbatæ ſunt aquæ eorum : conturbati ſunt montes in fortitudine ejus.

Fluminis impetus lætificat civitatem Dei : ſanctificavit tabernaculum ſuum Altiſſimus.

Deus in medio ejus, nõ commovebitur: adjuvabit eam Deus manè diluculo.

Conturbatæ ſunt gentes, & inclinata ſunt regna : dedit vocem ſuam, mota eſt terra.

Dominus virtutum nobiſcum : ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ poſuit prodigia ſuper terram: auferens bella uſque ad finẽ terræ.

Arcum conteret, & cõfringet arma : & ſcuta cõburet igni.

Vacate, & videte, quoniam ego ſum Deus : exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiſcum : ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Gloria Patri, & Filio.

Antiph. Adjuvabit eam Deus vultu ſuo : Deus in medio ejus, non commovebitur.

Antiph. Sicut lætantium.

Pſal. 86.

FVndamenta ejus in montibus ſanctis : diligit Dominus portas Sion ſuper omnia tabernacula Iacob.

Glorioſa dicta ſunt de te : civitas Dei.

Memor ero Rahab & Babylonis: ſcientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopũ : hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet; Homo, & homo natus eſt in ea : & ipſe fundavit eam Altiſſimus?

Dominus narrabit in ſcripturis populorum & principum : horum qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium : habitatio eſt in te.

Gloria Patri, & Filio.

Antiph. Sicut lætantium omnium noſtrûm habitatio eſt in te, ſancta Dei genitrix.

℣. Diffuſa eſt gratia in labiis tuis. ℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.

Pater noſter. *ſecretò uſque ad* ℣. Et ne nos inducas.

Abſolutio. Precibus & meritis. *ut infra pagina* 10. *cum reliquis.*

Iſti tres Pſalmi ſequentes dicuntur Feria quarta & Sabbato ad Nocturnum.

Antiph. Gaude Maria virgo.

Pſal. 95.

CAntate Domino canticum novum : cantate Domino omnis terra.

Cantate Domino, & benedicite nomini ejus: annuntiate de die in diem ſalutare ejus.

Annuntiate inter gentes gloriam ejus : in omnibus populis mirabilia ejus.

Quoniam magnus Dominus, & laudabilis nimis : terribilis eſt ſuper omnes deos.

Quoniam omnes dii gẽtium dæmonia : Dominus autem cœlos fecit.

Confeſſio & pulchritudo in conſpectu ejus: ſanctimonia & magnificentia in ſanctificatione ejus.

Afferte Domino patriæ gentium, afferte Domino gloriam & honorem : afferte Domino gloriam nomini ejus.

Tollite hoſtias & introite in atria ejus : adorate Dominum in atrio ſancto ejus.

Commoveatur à facie ejus univerſa terra : dicite in gentibus, quia Dominus regnavit.

Etenim correxit orbem terræ, qui non commovebitur : judicabit populos in æquitate.

Lætentur cœli, & exultet terra, commoveatur mare, & plenitudo ejus : gaudebunt campi, & omnia quæ in eis ſunt.

Tunc exultabunt omnia ligna ſilvarum à facie Domini, quia venit : quoniam venit judicare terrã.

Iudicabit orbem terræ in æquitate : & populos in veritate ſua.

Gloria Patri, & Filio.

Antiph. Gaude Maria virgo, cunctas hæreſes ſola interemiſti in univerſo mundo.

Antiph. Dignare me.

Pſal. 96.

DOminus regnavit, exultet terra : lætentur inſulæ multæ.

Nubes & caligo in circuitu ejus : juſtitia & judicium correctio ſedis ejus.

Ignis

Ignis ante ipsum præcedet: & inflammabit in circuitu inimicos ejus.

Illuxerunt fulgura ejus orbi terræ: vidit, & commota est terra.

Montes sicut cera fluxerunt à facie Domini: à facie Domini omnis terra.

Annuntiaverunt cœli justitiam ejus: & viderũt omnes populi gloriam ejus.

Confundantur omnes qui adorant sculptilia: & qui gloriantur in simulacris suis.

Adorate eum omnes Angeli ejus: audivit & læta est Sion.

Et exultaverunt filiæ Iudæ: propter judicia tua Domine.

Quoniam tu Dominus altissimus super omnem terram: nimis exaltatus es super omnes deos.

Qui diligitis Dominum, odite malum: custodit Dominus animas sanctorum suorum, de manu peccatoris liberabit eos.

Lux orta est justo: & rectis corde lætitia.

Lætamini justi in Domino: & confitemini memoriæ sanctificationis ejus.

Gloria Patri, & Filio.

Antiph. Dignare me laudare te Virgo sacrata: da mihi virtutem contra hostes tuos.

Antiph. Post partum.

Antiph. in Adventu & Annunt. B. Mariæ. Angelus Domini.

Psal. 97.

CAntate Domino canticum novum: quia mirabilia fecit.

Salvavit sibi dextera ejus: & brachium sanctum ejus.

Notum fecit Dominus salutare suum: in conspectu gentium revelavit justitiam suam.

Recordatus est misericordiæ suæ: & veritatis suæ domui Israël.

Viderunt omnes termini terræ: salutare Dei nostri.

Iubilate Deo omnis terra: cantate, & exultate, & psallite.

Psallite Domino in cithara, in cithara & voce psalmi: in tubis ductilibus, & voce tubæ corneæ.

Iubilate in conspectu regis Domini: moveatur mare & plenitudo ejus, orbis terrarum, & qui habitant in eo.

Flumina plaudent manu, simul montes exultabunt à conspectu Domini: quoniam venit judicare terram.

Iudicabit orbem terrarum in justitia: & populos in æquitate.

Gloria Patri, & Filio.

Antiph. Post partum virgo inviolata permansisti, Dei genitrix intercede pro nobis.

Antiph. in Adventu & Annunt.

nunt. B. Mariæ. Angelus Domini nuntiavit Mariæ, & concepit de Spiritu sancto. ℣. Diffusa est gratia in labiis tuis. ℞. Propterea benedixit te Deus in æternū. Pater noster. *secretò usque ad* ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℞. Sed libera nos à malo.

ABSOLVTIO.

PRecibus & meritis beatæ Mariæ semper virginis, & omnium Sanctorum, perducat nos Dominus ad regna cœlorum. ℞. Amen. ℣. Iube domne benedicere.

Benedictio. Nos cum prole pia, benedicat virgo Maria. ℞. Amen.

Ante & post Advent.

LECT. I. *Eccli.* 24.

IN omnibus requiē quæsivi, & in hæreditate Domini morabor. Tunc præcepit & dixit mihi creator omnium: & qui creavit me, requievit in tabernaculo meo, & dixit mihi: In Iacob inhabita, & in Israël hæreditare, & in electis meis mitte radices. Tu autem Domine miserere nobis. ℞. Deo gratias. ℞. Sancta & immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam, nescio: Quia quem cœli capere non poterant, tuo gremio contulisti. ℣. Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Quia quē cœli capere non poterant, tuo gremio contulisti. ℣. Iube domne benedicere. *Benedictio.* Ipsa Virgo virginum intercedat pro nobis ad Dominum. ℞. Amē.

LECTIO II.

ET sic in Sion firmata sum, & in civitate sanctificata similiter requievi: & in Ierusalem potestas mea. Et radicavi in populo honorificato, & in parte Dei mei hæreditas illius, & in plenitudine sanctorū detentio mea. Tu autem Domine miserere nobis. ℞. Deo gratias. ℞. Beata es virgo Maria, quæ Dominum portasti creatorem mundi: Genuisti qui te fecit, & in æternum permanes virgo. ℣. Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum. Genuisti qui te fecit, & in æternum permanes virgo.

Quando dicitur, Te Deum laudamus: *assumitur in fine hujus responsorii.*

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Genuisti qui te fecit, & in æternum permanes virgo. ℣. Iube domne benedicere. *Benedictio.* Per Virginem matrem concedat nobis Dominus salutem & pacem. ℞. Amen.

LECTIO. III.

QVasi cedrus exaltata sum in Libano, & quasi cypressus in monte Sion. Quasi palma exaltata sum in Cades, & quasi plantatio rosæ in Iericho.

Quasi oliva speciosa in cãpis, & quasi platanus exaltata sum juxta aquas in plateis. Sicut cinnamomum, & balsamum aromatizans odorem dedi. Quasi myrrha electa dedi suavitatem odoris. Tu autẽ Domine miserere nobis. ℟. Deo gratias.

Sequens Resp. omittitur, quando dicitur, Te Deum laudamus.

℟. Felix namque es sacra virgo Maria, & omni laude dignissima: Quia ex te ortus est sol justitię, Christus Deus noster. ℣. Ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto femineo sexu: sentiant omnes tuum juvamen, quicunque celebrant tuam sanctam commemorationem. Quia ex te ortus est sol justitiæ, Christus Deus noster.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Christus Deus noster.

In Adventu, & in die Annuntiationis B. Mariæ.

LECT. I. *Lucæ* I.

MIssus est Angelus Gabriel à Deo in civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth, ad virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, de domo David: & nomen virginis Maria. Et ingressus Angelus ad eam, dixit: Ave gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus. Tu autem Domine miserere nobis. ℟. Deo gratias.

℟. Missus est Gabriel Angelus ad Mariam virginem desponsatam Ioseph, nuntians ei verbum: & expavescit virgo de lumine. Ne timeas Maria: invenisti gratiam apud Dominũ: Ecce concipies & paries, & vocabitur Altissimi Filius. ℣. Dabit ei Dominus Deus sedem David patris ejus, & regnabit in domo Iacob in æternum. Ecce concipies & paries, & vocabitur Altissimi Filius.

℣. Iube dõne benedicere.

Benedictio. Ipsa Virgo virginum intercedat pro nobis ad Dñm. ℟. Amen.

LECTIO II.

QVæ cùm audisset, turbata est in sermone ejus: & cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait Angelus ei: Ne timeas Maria, invenisti enim gratiam apud Deum. Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus Iesum. Hic erit magnus, & Filius Altissimi vocabitur: & dabit illi Dominus Deus sedem David patris ejus, & regnabit in domo Iacob in æternum, & regni ejus nõ erit finis. Tu autem Domine miserere nobis.

℟. Deo gratias.

℟. Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum: Spiritus sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi

obumbrabit tibi: quod enim ex te nascetur sanctū, vocabitur Filius Dei.
℣. Quomodo fiet istud, quoniam virum nō cognosco? Et respondēs Angelus, dixit ei. Spiritus sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: quod enim ex te nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei.
℣. Iube domne benedicere.
Benedictio. Per Virginem Matrem concedat nobis Dominus salutem & pacem. ℟. Amen.

LECTIO III.

DIxit autem Maria ad Angelum: Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Et respondens Angelus dixit ei: Spiritus sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: ideoque & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei. Et ecce Elisabeth cognata tua, & ipsa concepit filium in senectute sua: & hic mensis est sextus illi, quæ vocatur sterilis; quia non erit impossibile apud Deum omne verbum. Dixit autem Maria: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Tu autem Domine miserere nobis. ℟. Deo gratias.
℟. Suscipe verbum virgo Maria, quod tibi à Domino per Angelum transmissum est: concipies & paries Deum pariter & hominem: Vt benedicta dicaris inter omnes mulieres. ℣. Paries quidem filium, & virginitatis non patieris detrimentum: efficieris gravida, & eris mater semper intacta. Vt benedicta dicaris inter omnes mulieres. ℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Vt benedicta dicaris inter omnes mulieres,

Sequens hymnus, Te Deū laudamus. *dicitur ad libitum à Nativ. Dom. usque ad Septuag. & à Domin. Resurrect. usque ad Adventum; & quādo dicitur, omittitur tertium Resp. & in secundo Resp. dicitur:* Gloria Patri. *Vt dictū est supra. In Adventu autem & à Septuagesima usque ad Pascha non dicitur, nisi in Festis B. Mariæ.*

Hymnus SS. Ambr. & Aug.

TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.
Te æternum Patrem: omnis terra veneratur.
Tibi omnes Angeli: tibi cæli & universæ potestates.
Tibi Cherubim & Seraphim: incessabili voce proclamant.
Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt cœli & terra: majestatis gloriæ tuæ.
Te gloriosus Apostolorum chorus.

Te

Te Prophetarum laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarũ, ſancta confitetur Eccleſia.

Patrem immenſæ majeſtatis.

Venerandum tuum verum, & unicum Filium.

Sanctum quoque paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriæ Chriſte.

Tu Patris ſempiternus es Filius.

Tu ad liberandum ſuſcepturus hominem: non horruiſti Virginis uterũ.

Tu devicto mortis aculeo: aperuiſti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei ſedes: in gloria Patris.

Iudex crederis eſſe venturus.

Te ergo quæſumus, tuis famulis ſubveni: quos pretioſo ſanguine redemiſti.

Æterna fac cum ſanctis tuis: in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine: & benedic hereditati tuæ.

Et rege eos: & extolle illos uſque in æternum.

Per ſingulos dies: benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in ſæculum: & in ſæculum ſæculi.

Dignare Domine die iſto: ſine peccato nos cuſtodire.

Miſerere noſtri Domine: miſerere noſtri.

Fiat miſericordia tua Domine ſuper nos: quemadmodum ſperavimus in te.

In te Domine ſperavi: non confundar in æternũ.

AD LAVDES.

DEus in adjutorium meum intende.

℞. Domine ad adjuvandum me feſtina.

Gloria Patri.

Antiphonas vide poſt Pſalmos.

Pſal. 92.

DOminus regnavit, decorem indutus eſt: indutus eſt Dominus fortitudinem, & præcinxit ſe.

Etenim firmavit orbem terræ: qui non commovebitur.

Parata ſedes tua ex tũc: à ſæculo tu es.

Elevaverunt flumina Domine: elevaverunt flumina vocem ſuam.

Elevaverunt flumina fluctus ſuos: à vocibus aquarum multarum.

Mirabiles elationes maris: mirabilis in altis Dominus.

Teſtimonia tua credibilia facta ſunt nimis: domũ tuam decet ſanctitudo Domine, in longitudinem dierum.

Gloria Patri, & Filio.

Ante Adventum.

Antiph. Aſſumpta eſt Maria in cœlum, gaudent Angeli, laudantes benedicunt Dominum.

In Adventu.

Antiph. Missus est Gabriel Angelus ad Mariam virginem desponsatam Ioseph.

Post Adventum.

Antiph. O admirabile cõmercium : creator generis humani, animatum corpus sumens, de Virgine nasci dignatus est : & procedẽs homo sine semine, largitus est nobis suam Deitatem.

Psal. 99.

IVbilate Deo omnis terra : servite Domino in lætitia.

Introite in conspectu ejus : in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus : ipse fecit nos, & non ipsi nos.

Populus ejus, & oves pascuæ ejus : introite portas ejus in confessione, atria ejus in hymnis, confitemini illi.

Laudate nomen ejus, quoniam suavis est Dominus, in æternum misericordia ejus : & usque in generationem & generationem veritas ejus.

Gloria Patri, & Filio.

Ante Adventum.

Antiph. Maria virgo assũpta est ad æthereum thalamum, in quo Rex regũ stellato sedet solio.

In Adventu.

Antiph. Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum; benedicta tu in mulieribus, alleluja.

Post Adventum.

Antiph. Quando natus es ineffabiliter ex Virgine, tunc impletæ sunt scripturæ : sicut pluvia in vellus descendisti, ut salvum faceres genus humanum : te laudamus Deus noster.

Psal. 62.

DEus Deus meus : ad te de luce vigilo.

Sitivit in te anima mea: quàm multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, & invia, & inaquosa : sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas : labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea : & in nomine tuo levabo manus meas.

Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea: & labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuisti adjutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te: me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ : tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex verò lætabitur in Deo,

Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo: quia obstructum est os loquentiũ iniqua.

Psal. 66.

DEus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes: quoniam judicas populos in æquitate, & gẽtes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, & Filio.

Ante Adventum.

Antiph. In odorem unguẽtorum tuorum currimus, adolescentulæ dilexerunt te nimis.

In Adventu.

Antiph. Ne timeas Maria, invenisti gratiam apud Dominum: Ecce concipies & paries Filium, alleluja.

Post Adventum.

Antiph. Rubum quem viderat Moyses incombustum, conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem: Dei genitrix intercede pro nobis.

Cant. 3 pueror. Dan. 3.

BEnedicite omnia opera Domini Domino: laudate & superexaltate eum in sæcula.

Benedicite Angeli Domini Domino: benedicite cœli Domino.

Benedicite aquæ omnes, quæ super cœlos sunt Domino: benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite sol & luna Domino: benedicite stellæ cœli Domino.

Benedicite omnis imber & ros Domino: benedicite omnes spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis & æstus Domino: benedicite frigus & æstus Domino.

Benedicite rores & pruina Domino: benedicite gelu & frigus Domino.

Benedicite glacies & nives Domino: benedicite noctes & dies Domino.

Benedicite lux & tenebræ Domino: benedicite fulgura & nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: laudet & superexaltet eum in sæcula.

Benedicite montes & colles Domino: benedicite universa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino: benedicite maria & flumina Domino.

Benedicite cete, & omnia

nia quæ moventur in aquis, Domino: benedicite omnes volucres cœli Domino.

Benedicite omnes bestiæ & pecora Domino: benedicite filii hominum Domino.

Benedicat Iſraël Dominum: laudet & ſuperexaltet eum in ſecula.

Benedicite ſacerdotes Domini Domino: benedicite ſervi Domini Domino.

Benedicite ſpiritus & animæ juſtorum Domino: benedicite ſancti & humiles corde Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Miſael, Domino: laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula.

Benedicamus Patrem & Filium cum ſancto Spiritu: laudemus & ſuperexaltemus eum in ſæcula.

Benedictus es Domine in firmamento cœli: & laudabilis, & glorioſus, & ſuperexaltatus in ſæcula.

Hic non dicitur Gloria.

Ante Adventum.

Antiph. Benedicta filia tu à Domino: quia per te fructum vitæ communicavimus.

In Adventu.

Antiph. Dabit ei Dominus ſedem David patris ejus, & regnabit in æternum.

Poſt Adventum.

Antiph. Germinavit radix Ieſſe, orta eſt ſtella ex Iacob, virgo peperit Salvatorem: te laudamus Deus noſter.

Pſal. 148.

LAudate Dominum de cœlis: laudate eum in excelſis.

Laudate eum omnes Angeli ejus: laudate eum omnes virtutes ejus.

Laudate eum ſol & luna: laudate eum omnes ſtellæ & lumen.

Laudate eum cœli cœlorum: & aquæ omnes quæ ſuper cœlos ſunt, laudent nomen Domini.

Quia ipſe dixit, & facta ſunt: ipſe mandavit, & creata ſunt.

Statuit ea in æternum, & in ſæculum ſæculi: præceptũ poſuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra: dracones & omnes abyſſi.

Ignis, grando, nix, glacies, ſpiritus procellarum: quæ faciunt verbũ ejus.

Montes & omnes colles: ligna fructifera, & omnes cedri.

Beſtiæ, & univerſa pecora: ſerpentes, & volucres pennatæ.

Reges terræ, & omnes populi: principes, & omnes judices terræ.

Iuvenes, & virgines, ſenes cum junioribus laudent nomen Domini: quia exaltatum eſt nomen ejus ſolius.

Confeſſio ejus ſuper cœlum & terram: & exaltavit cornu populi ſui.

Hymnus omnibus ſanctis

ctis ejus: filiis Israël, populo appropinquanti sibi.

Psal. 149.

CAntate Domino canticum novum: laus ejus in Ecclesia sanctorū.

Lætetur Israël in eo qui fecit eum: & filii Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: in tympano & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum: & gladii ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorū in compedibus: & nobiles eorum in manicis ferreis.

Vt faciant in eis judiciū conscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis ejus.

Psal. 150.

LAudate Dominum in sanctis ejus: laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro: laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, & Filio.

Ante Adventum.

Antiph. Pulchra es, & decora, filia Ierusalem: terribilis ut castrorum acies ordinata.

In Adventu.

Antiph. Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.

Post Adventum.

Antiph. Ecce Maria genuit nobis Salvatorem, quem Ioannes videns exclamavit, dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, alleluja.

Ante & post Adventum.

CAPIT. *Cant.* 6.

VIderunt eam filiæ Sion, & beatissimam prædicaverunt, & reginæ laudaverunt eam. ℟. Deo gratias.

In Adventu.

CAPIT. *Isaiæ.* 11.

EGredietur virga de radice Iesse, & flos de radice ejus ascendet, & requiescet super eum Spiritus Domini. ℟. Deo gratias.

Hymnus.

O Gloriosa Domina,
Excelsa super sidera,
Qui te creavit providè,
Lactasti sacro ubere.
Quod Eva tristis abstulit,
Tu reddis almo germine:

In.

Intrent ut aſtra flebiles,
Cœli feneſtra facta es.
Tu regis alti janua,
Et porta lucis fulgida:
Vitam datam per Virginem
Gentes redemptę plaudite.
Gloria tibi Dom. &c. *ut ſup.* 4.
℣. Benedicta tu in mulieribus. ℟. Et benedictus fructus ventris tui.

Cant. Zacharia. Luca 1.

BEnedictus Dominus Deus Iſraël: quia viſitavit, & fecit redemptionem plebis ſuæ.

Et erexit cornu ſalutis nobis: in domo David pueri ſui.

Sicut locutus eſt per os ſanctorum: qui à ſeculo ſunt, prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis noſtris: & de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam miſericordiam cum patribus noſtris: & memorari teſtamenti ſui ſancti.

Iusjurandum quod juravit ad Abraham patrem noſtrum: daturum ſe nobis.

Vt ſine timore de manu inimicorum noſtrorum liberati: ſerviamus illi.

In ſanctitate & juſtitia coram ipſo: omnibus diebus noſtris.

Et tu puer propheta Altiſſimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini, parare vias ejus.

Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi ejus: in remiſſionem peccatorum eorũ.

Per viſcera miſericordiæ Dei noſtri: in quibus viſitavit nos oriens ex alto.

Illuminare his qui in tenebris & in umbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in viam pacis.

Gloria Patri, & Filio.

Ante Adventum.

Antiph. Beata Dei genitrix Maria, virgo perpetua, templum Domini, ſacrarium Spiritus ſancti: ſola ſine exemplo placuiſti Domino noſtro Ieſu Chriſto: ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto femineo ſexu.

In Adventu.

Antiph. Spiritus ſanctus in te deſcendet Maria: ne timeas, habebis in utero Filium Dei, alleluja.

Poſt Adventum.

Antiph. Mirabile myſterium declaratur hodie: innovantur naturæ, Deus homo factus eſt: id quod fuit permanſit, & quod non erat, aſſumpſit: non commixtionem paſſus, neque diviſionem.

Tempore verò Paſch. dicitur

Antiph. Regina cœli lætare, alleluja. Quia quem meruiſti portare, alleluja. Reſurrexit, ſicut dixit, alleluja. Ora pro nobis Deum, alleluja.

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon.

leiſon. Kyrie eleiſon. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Ante Adv. & in Advent.

Oratio.

DEus, qui de beatæ Mariæ virginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem ſuſcipere voluiſti: præſta ſupplicibus tuis: ut qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te interceſſionibus adjuvemur. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Poſt Advent. Oratio.

DEus, qui ſalutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præſtitiſti: tribue quæſumus, ut ipſam pro nobis intercedere ſentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ ſuſcipere, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum Filium tuum. ℟. Amen.

Ante & poſt Advent. pro Sanctis.

Antiph. Sancti Dei omnes intercedere dignemini pro noſtra omniumque ſalute. ℣. Lætamini in Domino, & exultate juſti. ℟. Et gloriamini omnes recti corde.

Oratio.

PRotege Domine populum tuum: & Apoſtolorum tuorum Petri & Pauli, & aliorum Apoſtolorū patrocinio confidentem, perpetua defenſione conſerva.

OMnes ſancti tui, quæſumus Domine, nos ubique adjuvent: ut dum eorum merita recolimus, patrocinia ſentiamus: & pacem tuam noſtris concede temporibus, & ab Eccleſia tua cunctam repelle nequitiam: iter, actus, & voluntates noſtras, & omnium famulorum tuorum, in ſalutis tuæ proſperitate diſpone: benefactoribus noſtris ſēpiterna bona retribue: & omnibus fidelibus defunctis requiem æternam cōcede. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſecula ſæculorum. ℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Benedicamus Domino. ℟. Deo gratias.

℣. Fidelium animæ per miſericordiam Dei requieſcant in pace. ℟. Amen.

In Adventu pro Sanctis.

Antiph. Ecce Dominus veniet, & omnes ſancti ejus cum eo: & erit in die illa lux magna, alleluja.

℣. Ecce apparebit Dominus ſuper nubem candidā. ℟. Et cum eo Sanctorum millia.

Oratio.

COnſcientias noſtras, quæſumus Domine, viſi-

visitando purifica: ut veniens Iesus Christus Filius tuus Dominus noster cum omnibus Sanctis, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Benedicamus Domino.
℟. Deo gratias.
℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. ℟. Amen.

Si terminandum sit officium, dicuntur ea, quæ sequuntur: alioquin si alia subsequatur Hora, in fine ultimæ Horæ, Pater noster, *totum secretò.*

℣. Dominus det nobis suã pacem. ℟. Et vitam æternam, Amen.

Deinde dicitur una ex infrà scriptis Antiphonis flexis genibus, (præterquam in diebus Dominicis à primis Vesperis Sabbati, & toto tempore Paschali) & similiter in fine Completorii.

A Completorio Purificationis usque ad Nonam Sabbati sancti inclusivè, Antiphona.

AVe Regina Cœlorum,
Ave Domina Angelorum:
Salve radix, salve porta,
Ex qua mundo lux est (orta.
Gaude Virgo gloriosa,
Super omnes speciosa,
Vale ô valde decora,
Et pro nobis Christum exora.

℣. Dignare me laudare te, Virgo sacrata. ℟. Da mihi virtutẽ cõtra hostes tuos.

Oremus.

COncede misericors Deus fragilitati nostrę præsidium: ut, qui sanctę Dei genitricis memoriam agimus, intercessionis ejus auxilio à nostris iniquitatibus resurgamus. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.
℣. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.
℟. Amen.

A Complet. Sabb. sancti usq; ad Nonam Sabbati post Pentecosten inclusivè.

Antiph.

REgina cœli lætare, alleluja.
Quia quem meruisti portare, alleluja.
Resurrexit sicut dixit, alleluja.
Ora pro nobis Deum allel.
℣. Gaude & lætare virgo Maria, alleluja.
℟. Quia surrexit Dominus verè, alleluja.

Oremus.

DEus qui per resurrectionem Filii tui Domini nostri Iesu Christi mundum lætificare dignatus es: præsta quæsumus, ut per ejus genitricem virginem Mariam perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.
℣. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.
℟. Amen.

Ad Complet. Sabb. post Pentecosten usque ad Nonam Sabbati ante Adv. Antiph.

SAlve Regina, mater misericordiæ, vita, dulcedo, & spes nostra salve. Ad te clamamus exules filii Evæ. Ad te suspiramus gementes & flentes in hac lacrymarum valle. Eja ergo advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Et Iesum benedictum fructũ ventris tui nobis post hoc exilium ostende. O clemens, ô pia, ô dulcis virgo Maria.

℣. Ora pro nobis sancta Dei genitrix. ℟. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui gloriosæ virginis matris Mariæ corpus & animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, Spiritu sancto cooperante præparasti: da, ut cujus commemoratione lætamur, ejus pia intercessione ab instantibus malis & à morte perpetua liberemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen. ℣. Divinum auxilium.

In Adventu.

Sequens Antiph. dicitur flexis genibus, præterquam in Dominicis, à primis Vesperis Sabbati.

ALma Redẽptoris mater, quæ pervia cœli
Porta manes, & stella maris: succurre cadenti,
Surgere qui curat, populo: tu quæ genuisti,
Natura mirante; tuum sanctum genitorem,
Virgo priùs ac posteriùs,
Gabrielis ab ore,
Sumens illud Ave, peccatorum miserere.

℣. Angelus Domini nuntiavit Mariæ. ℟. Et concepit de Spiritu sancto.

Oremus.

GRatiam tuam, quæsumus Domine, mentibus nostris infunde: ut qui Angelo nuntiante Christi filii tui incarnationem cognovimus: per passionem ejus & crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

℣. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. ℟. Amen.

AD PRIMAM.

Ave Maria. ℣.

DEus in adjutorium meum intende. ℟. Domine ad adjuvãdum me festina. ℣. Gloria Patri, & Filio. alleluja.

Hymnus.

MEmento salutis auctor,
Quòd nostri quondã corporis,
Ex illibata Virgine
Nascendo, formam sumpseris.

Maria

Maria mater gratiæ,
Mater misericordiæ:
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.

Gloria tibi Dom. &c. *ut supra.* 4.

Ante Adventum.

Antiph. Assumpta est.

In Adventu.

Antiph. Missus est.

Post Adventum.

Antiph. O admirabile cõmercium. *Ps.* 53.

DEus in nomine tuo salvum me fac: & in virtute tua judica me.

Deus exaudi orationem meam: auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt adversum me, & fortes quæsierunt animam meam: & non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

Ecce enim Deus adjuvat me: & Dominus susceptor est animæ meæ.

Averte mala inimicis meis: & in veritate tua disperde illos.

Voluntariè sacrificabo tibi: & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me: & super inimicos meos despexit oculus meus. Gloria Patri.

Psal. 84.

BEnedixisti Domine terram tuam: avertisti captivitatem Iacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ: operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam: avertisti ab ira indignationis tuæ.

Converte nos Deus salutaris noster: & averte iram tuam à nobis.

Nunquid in æternum irascêris nobis: aut extendes iram tuam à generatione in generationem?

Deus tu conversus vivificabis nos: & plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis Domine misericordiam tuam: & salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: quoniam loquetur pacem in plebem suam.

Et super sanctos suos: & in eos qui convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eũ salutare ipsius: ut inhabitet gloria in terra nostra.

Misericordia & veritas obviaverunt sibi: justitia & pax osculatæ sunt.

Veritas de terra orta est: & justitia de cœlo prospexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem: & terra nostra dabit fructum suum.

Iustitia ante eum ambulabit: & ponet in via gressus suos. Gloria Patri.

Psal. 116.

LAudate Dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi.

Quo-

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus: & veritas Domini manet in æternum. Gloria Patri.

Ante Adventum.

Antiph. Assumpta est Maria in cœlum, gaudent Angeli, laudantes benedicunt Dominum.

In Adventu.

Antiph. Missus est Gabriel Angelus ad Mariam virginem desponsatam Ioseph.

Post Adventum.

Antiph. O admirabile cõmercium: creator generis humani, animatum corpus sumens, de Virgine nasci dignatus est: & procedens homo sine semine, largitus est nobis suam Deitatem.

Ante & post Advent.

CAPITVLVM. *Cant. 6.*

QVæ est ista, quæ progreditur, quasi aurora consurgens: pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata? ℞. Deo gratias.

In Adventu.

CAPIT. *Isaiæ 7.*

ECce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel: butyrum & mel comedet, ut sciat reprobare malum, & eligere bonum. ℞. Deo gratias.

℣. Dignare me laudare te, Virgo sacrata. ℞. Da mihi virtutem contra hostes tuos.

Kyrie eleison, Christe eleison. Kyrie eleison.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℞. Et clamor meus ad te veniat.

Ante Adventum. Oratio.

DEus, qui virginalem aulam beatæ Mariæ virginis, in qua habitares, eligere dignatus es: da quæsumus, ut sua nos defensione munitos, jucundos facias suæ interesse commemorationi. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

In Adventu. Oratio.

DEus, qui de beatæ Mariæ virginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis: ut, qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Post Adventum. Oratio.

DEus, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præstitisti: tribue quęsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere, Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum. ℞. Amen.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Benedicamus Domino.

℞. Deo

℟. Deo gratias.
℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. ℟. Amen.

AD TERTIAM.

Ave Maria.

DEus in adjutorium meum intende.
℟. Domine ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri. Alleluja.

Hymnus.

MEmento salutis auctor,
Quòd nostri quondam corporis,
Ex illibata Virgine
Nascendo, formam sumpseris.
Maria mater gratiæ,
Mater misericordiæ:
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.
Gloria tibi Domine *ut supra.* 4.

Ante Adventum.

Antiph. Maria virgo.

In Adventu.

Antiph. Ave Maria.

Post Adventum.

Antiph. Quando natus es.

Psal. 119.

AD Dominum cum tribularer clamavi: & exaudivit me.

Domine libera animam meam à labiis iniquis: & à lingua dolosa.

Quid detur tibi; aut quid apponatur tibi: ad linguam dolosam?

Sagittæ potentis acutæ: cum carbonibus desolatoriis.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, habitavi cum habitantibus Cedar: multum incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: cum loquebar illis, inpugnabant me gratis.

Gloria Patri.

Psal. 120.

LEvavi oculos meos in montes: unde veniet auxilium mihi.

Auxilium meum à Domino: qui fecit cœlum & terram.

Non det in commotionem pedem tuum: neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit, neque dormiet: qui custodit Israël.

Dominus custodit te, Dominus protectio tua: super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te: neque luna per noctē.

Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum & exitum tuum: ex hoc nunc & usque in sæculum.

Gloria Patri.

Psal. 121.

LÆtatus sum in his quę dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri: in atriis tuis Ierusalem.

Ierusalem quæ ædifica-

tur ut civitas : cujus participatio ejus in idipſum.

Illuc enim aſcenderunt tribus, tribus Domini : teſtimonium Iſraël, ad confitendum nomini Domini.

Quia illic ſederunt ſedes in judicio: ſedes ſuper domum David.

Rogate quæ ad pacem ſunt Ierusalem : & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua : & abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos & proximos meos : loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei noſtri: quæſivi bona tibi.

Gloria Patri.

Ante Adventum.

Antiph. Maria virgo aſſumpta eſt ad æthereum thalamum, in quo Rex regum ſtellato ſedet ſolio.

In Adventu.

Antiph. Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum : benedicta tu in mulieribus, alleluja.

Poſt Adventum.

Antiph. Quando natus es ineffabiliter ex Virgine, tunc impletæ ſunt ſcripturæ : ſicut pluvia in vellus deſcendiſti, ut ſalvum faceres genus humanum : te laudamus Deus noſter.

Ante & poſt Adventum.

CAPIT. *Eccl.* 24.

ET ſic in Sion firmata ſum, & in civitate ſanctificata ſimiliter requievi, & in Ieruſalem poteſtas mea. ℟. Deo gratias.

In Adventu.

CAPIT. *Iſaiæ* 11.

EGredietur virga de radice Ieſſe, & flos de radice ejus aſcendet, & requieſcet ſuper eum Spiritus Domini. ℟. Deo gratias.

℣. Diffuſa eſt gratia in labiis tuis. ℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oratio ante & poſt Adventũ.

DEus, qui ſalutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præſtitiſti : tribue quæſumus, ut ipſam pro nobis intercedere ſentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ ſuſcipere, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum Filium tuum. Qui tecum vivit & regnat in unitate. ℟. Amẽ.

In Adventu. Oratio.

DEus, qui de beatæ Mariæ virginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiante carnem ſuſcipere voluiſti : præſta ſupplicibus tuis: ut qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te interceſſionibus adjuvemur. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

℣. Domine exaudi oratio-

nem meam. ℞. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Benedicamus Domino.
℞. Deo gratias.
℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. ℞. Amen.

AD SEXTAM.

Ave Maria.

DEus in adjutorium meum intende.
℞. Domine ad adjuvandum me festina. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Alleluja.

Hymnus.

MEmento salutis auctor,
Quòd nostri quondam corporis,
Ex illibata Virgine
Nascendo, formam sumpseris.

Maria mater gratiæ,
Mater misericordiæ:
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.

Gloria tibi Domine. *ut supra.* 4.

Ante Adventum.

Antiph. In odorem.

In Adventu.

Antiph. Ne timeas Maria.

Post Adventum.

Antiph. Rubum quem viderat Moyses.

Psal. 122.

AD te levavi oculos meos: qui habitas in cœlis.
Ecce sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum.
Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ: ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.
Miserere nostri Domine, miserere nostri: quia multùm repleti sumus despectione.
Quia multùm repleta est anima nostra: opprobrium abundantibus, & despectio superbis.
Gloria Patri.

Psal. 123.

NIsi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israël: nisi quia Dominus erat in nobis.
Cum exurgerent homines in nos: fortè vivos deglutissent nos.
Cum irasceretur furor eorum in nos: forsitan aqua absorbuisset nos.
Torrentem pertransivit anima nostra: forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.
Benedictus Dominus: qui non dedit nos in captionem dentibus eorum.
Anima nostra sicut passer erepta est: de laqueo venantium.
Laqueus contritus est: & nos liberati sumus.
Adjutorium nostrum in nomine Domini: qui fecit cœlum & terram. Gloria.

Psal. 124.

QVi confidunt in Domino, sicut mons Sion: non commovebitur in æternum, qui habitat in Ierusalem.

Mon

Montes in circuitu ejus: & Dominus in circuitu populi sui, ex hoc nunc & usque in sæculum.

Quia non relinquet Dominus virgam peccatorũ super sortem justorum: ut non extẽdant justi ad iniquitatem manus suas.

Benefac Domine bonis: & rectis corde.

Declinantes autem in obligationes, adducet Dominus cum operantibus iniquitatem: pax super Israël. Gloria Patri.

Ante Adventum.

Antiph. In odorem unguẽtorum tuorum currimus, adolescentulæ dilexerunt te nimis.

In Adventu.

Antiph. Ne timeas Maria, invenisti gratiam apud Dominum: Ecce concipies & paries filium, alleluja.

Post Adventum.

Antiph. Rubum quem viderat Moyses incombustum, conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem: Dei genitrix intercede pro nobis.

Ante & post Adventum.

CAPIT. *Eccles.* 24.

ET radicavi in populo honorificato, & in parte Dei mei hereditas illius, & in plenitudine sanctorum detentio mea. ℟. Deo gratias.

In Adventu.

CAPIT. *Lucæ* I.

DAbit ei Dominus Deus sedem David patris ejus, & regnabit in domo Iacob in æternum, & regni ejus non erit finis.

℟. Deo gratias.

℣. Benedicta tu in mulieribus. ℟. Et benedictus fructus ventris tui.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oratio ante Adventum.

COncede misericors Deus, fragilitati nostræ præsidium: ut, qui sanctæ Dei genitricis memoriam agimus, intercessionis ejus auxilio à nostris iniquitatibus resurgamus. Per eumdem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum. ℟. Amen.

In Adventu.

DEus, qui de beatæ Mariæ virginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis: ut qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post Adventum.

DEus, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præstitisti: tribue quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam merui-

mus auctorem vitæ suscipere, Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum. ℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Benedicamus Domino. ℟. Deo gratias.

℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. ℟. Amen.

AD NONAM.

Ave Maria.

DEus in adjutorium meum intende. ℟. Domine ad adjuvandum me festina. Gloria Patri.

Hymnus.

MEmẽto salutis auctor,
Quòd nostri quondã corporis,
Ex illibata Virgine
Nascendo, formam sumpseris.
Maria mater gratiæ,
Mater misericordiæ:
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.
Gloria tibi Domine. *ut supra.* 4.

Ante Adventum.

Antiph. Pulchra es.

In Adventu.

Antiph. Ecce ancilla Domini.

Post Adventum.

Antiph. Ecce Maria.

Psal. 125.

IN convertendo Dominus captivitatem Sion: facti sumus sicut consolati.

Tunc repletum est gaudio os nostrum: & lingua ostra exult atione.

Tunc dicent inter gentes: Magnificavit Dominus facere cum eis.

Magnificavit Dominus facere nobiscum: facti sumus lætantes.

Converte Domine captivitatem nostram: sicut torrens in Austro.

Qui seminant in lacrymis: in exultatione metent.

Euntes ibant, & flebant: mittentes semina sua.

Venientes autem veniẽt cum exultatione: portantes manipulos suos.

Gloria Patri.

Psal. 126.

NIsi Dominus ædificaverit domum: in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem: frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucẽ surgere: surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas Domini, filii; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: ita filii excussorum.

Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis: non confundetur cùm loquetur inimicis suis in porta.

Gloria Patri. *Ps.* 127.

BEati omnes qui timent Dominum: qui ambulant in viis ejus. La-

Labores manuum tuarū quia manducabis: beatus es, & benè tibi erit.

Vxor tua sicut vitis abundans: in lateribus domus tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum: in circuitu mēsæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo: qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion: & videas bona Ierusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum: pacem super Israël.

Gloria Patri.

Ante Adventum.

Antiph. Pulchra es, & decora, filia Ierusalem: terribilis ut castrorum acies ordinata.

In Adventu.

Antiph. Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum.

Post Adventum.

Antiph. Ecce Maria genuit nobis Salvatorem, quem Ioannes videns exclamavit, dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, alleluja.

Ante & post Adventum.

CAPIT. *Eccl.* 24.

IN plateis, sicut cinnamomum & balsamum aromatizans odorem dedi: quasi myrrha electa dedi suavitatem odoris. ℟. Deo gratias. ℣. Post partum virgo inviolata permansisti. ℟. Dei genitrix intercede pro nobis.

In Adventu.

CAPIT. *Isaiæ* 7.

ECce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel: butyrum & mel cōedet, ut sciat reprobare malum, & eligere bonum. ℟. Deo gratias.

℣. Angelus Domini nuntiavit Mariæ. ℟. Et concepit de Spiritu sancto.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Ante Adventum. Oratio.

FAmulorum tuorum, quæsumus Domine, delictis ignosce: ut, qui tibi placere de actibus nostris non valemus, genitricis Filii tui Domini nostri intercessione salvemur. Per eundē. ℟. Amē.

In Adventu. Oratio.

DEus, qui de beatæ Mariæ virginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis: ut, qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amē.

Post Adventum. Oratio.

DEus, qui salutis æternæ, B. Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præstitisti: tribue quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus,

tiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere, Dominum nostrum Iesum Christum, Filium tuum. ℟. Amen.

℣. Domine exaudi. ℟. Et clamor meus.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

℣. Fidelium animæ.

℟. Amen.

AD VESPERAS.

Ave Maria.

DEus in adjutorium meum intende. ℟. Domine ad adjuvandum me festina. Gloria Patri. alleluja.

Antiphonas quære post Psalmos. *Psal.* 109.

DIxit Dominus Domino meo: Sede à dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum: ex utero ante luciferū genui te.

Iuravit Dominus, & non pœnitebit eum: Tu es sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis: confregit in die iræ suæ reges.

Iudicabit in nationibus, implebit ruinas: conquassabit capita in terra multorum.

De torrente in via bibet: propterea exaltabit caput.

Gloria Patri.

Ante Adventum.

Antiph. Dum esset Rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suavitatis.

In Adventu.

Antiph. Missus est Gabriel Angelus ad Mariam virginem desponsatam Ioseph.

Post Adventum.

Antiph. O admirabile cōmercium: creator generis humani, animatum corpus sumens, de Virgine nasci dignatus est: & procedens homo sine semine, largitus est nobis suam Deitatem.

Psal. 112.

LAudate pueri Dominum: laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc & usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum: laudabile nomē Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus: & super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat: & humilia respicit in cœlo & in terra?

Suscitans à terra inopem: & de stercore erigens pauperem.

Vt collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui.

Qui

Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiorum lætantem.
Gloria Patri.
Ante Adventum.
Antiph. Leva ejus sub capite meo: & dextera illius amplexabitur me.
In Adventu.
Antiph. Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus, alleluja.
Post Adventum.
Antiph. Quando natus es ineffabiliter ex Virgine, tunc impletæ sunt scripturæ: sicut pluvia in vellus descendisti, ut salvum faceres genus humanum: te laudamus Deus noster.

Psal. 121.

LÆtatus sum in his quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri: in atriis tuis Ierusalem.

Ierusalem quæ ædificatur ut civitas: cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini: testimonium Israël, ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio: sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri: quæsivi bona tibi.

Gloria Patri.
Ante Adventum.
Antiph. Nigra sum, sed formosa, filiæ Ierusalem: ideo dilexit me Rex, & introduxit me in cubiculum suum.
In Adventu.
Antiph. Ne timeas Maria, invenisti gratiam apud Dominum: ecce concipies & paries filium, alleluja.
Post Adventum.
Antiph. Rubum quem viderat Moyses incombustũ, conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem: Dei genitrix intercede pro nobis.

Psal. 126.

NIsi Dominus ædificaverit domum: in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem: frustra vigilat, qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis, qui manducatis panẽ doloris.

Cùm dederit dilectis suis somnum: ecce hæreditas Domini, filii; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: ita filii excussorum.

Beatus vir, qui implevit desiderium suum ex ipsis:

ipſis: non confundetur cùm loquetur inimicis ſuis in porta. Gloria Patri.

Ante Adventum.

Antiph. Iam hiems tranſiit, imber abiit, & receſſit; ſurge amica mea, & veni.

In Adventu.

Antiph. Dabit ei Dominus ſedem David patris ejus, & regnabit in æternum.

Poſt Adventum.

Antiph. Germinavit radix Ieſſe, orta eſt ſtella ex Iacob, virgo peperit Salvatorem: te laudamus Deus noſter.

Pſal. 147.

LAuda Ieruſalem Dominum: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortavit ſeras portarum tuarum: benedixit filiis tuis in te.

Qui poſuit fines tuos pacem: & adipe frumenti ſatiat te.

Qui emittit eloquium ſuum terræ: velociter currit ſermo ejus.

Qui dat nivem ſicut lanam: nebulam ſicut cinerem ſpargit.

Mittit cryſtallum ſuam ſicut buccellas: ante faciem frigoris ejus quis ſuſtinebit?

Emittet verbum ſuum, & liquefaciet ea: flabit ſpiritus ejus, & fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum ſuum Iacob: juſtitias & judicia ſua Iſraël.

Non fecit taliter omni nationi: & judicia ſua non manifeſtavit eis.

℟ Gloria Patri, & Filio.

Ante Adventum.

Antiph. Specioſa facta es & ſuavis in deliciis tuis, ſancta Dei genitrix.

In Adventu.

Antiph. Ecce ancilla Domini, fiat mihi ſecundùm verbum tuum.

Poſt Adventum.

Antiph. Ecce Maria genuit nobis Salvatorem, quem Ioannes videns exclamavit, dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, allelúia.

Ante & poſt Adventum.

CAPIT. *Eccl.* 24.

AB initio, & ante ſæcula creata ſum, & uſque ad futurum ſæculum non deſinam, & in habitatione ſancta coram ipſo miniſtravi ℟. Deo gratias.

In Adventu.

CAPIT. *Iſaiæ* 11.

EGredietur virga de radice Ieſſe, & flos de radice ejus aſcendet, & requieſcet ſuper eum Spiritus Domini. ℟. Deo gratias.

Hymnus.

AVe Maris ſtella,
Dei mater alma,
Atque ſemper virgo,
Felix cœli porta.

Sumens illud Ave,
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Evæ nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis,

Mala

Mala noſtra pelle,
Bona cuncta poſce.
Monſtra te eſſe matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit eſſe tuus.
Virgo ſingularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis ſolutos,
Mites fac & caſtos.
Vitam præſta puram,
Iter para tutum,
Vt videntes Ieſum,
Semper collætemur.
Sit laus Deo Patri,
Summo Chriſto decus,
Spiritui ſancto,
Tribus honor unus. Amen.

℣. Diffuſa eſt gratia in labiis tuis. ℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.

Canticum B. Mariæ Virginis. Lucæ 1.

MAgnificat: anima mea Dominum.

Et exultavit ſpiritus meus: in Deo ſalutari meo.

Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna, qui potens eſt: & ſanctum nomen ejus.

Et miſericordia ejus à progenie in progenies: timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordis ſui.

Depoſuit potentes de ſede: & exaltavit humiles.

Eſurientes implevit bonis: & divites dimiſit inanes.

Suſcepit Iſraël puerum ſuum: recordatus miſericordiæ ſuæ.

Sicut locutus eſt ad patres noſtros: Abraham, & ſemini ejus in ſæcula. Gloria.

Ante Adventum.

Antiph. Beata mater, & intacta virgo, glorioſa regina mundi, intercede pro nobis ad Dominum.

In Adventu.

Antiph. Spiritus ſanctus in te deſcendet Maria: ne timeas, habebis in utero Filium Dei, alleluja.

Poſt Adventum.

Antiph. Magnum hereditatis myſterium: templum Dei factus eſt uterus neſciens virum: non eſt pollutus ex ea carnem aſſumens: omnes gentes venient, dicentes: Gloria tibi Domine.

Sed tempore Paſchali dicitur Antiph. Regina cœli, *ut ſup. pag.* 20.

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Ante Adventum. Oratio.

COncede nos famulos tuos, quæſumus Domine Deus perpetua mentis & corporis ſanitate gaudere: & glorioſa beatæ Mariæ ſemper Virginis interceſſione à præſenti liberari triſtitia, & æterna perfrui lætitia. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

In Adventu. Oratio.

DEus, qui de beatæ Mariæ virginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis: ut qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post Adventum. Oratio.

DEus, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præstitisti: tribue quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere, Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum. ℟. Amen.

Ante & post Adventum. Pro Sanctis Antiph.

SAncti Dei omnes intercedere dignemini pro nostra omniumque salute. ℣. Lætamini in Domino, & exultate justi. ℟. Et gloriamini omnes recti corde.

Oratio.

PRotege Domine populum tuum, & Apostolorum tuorum Petri & Pauli, & aliorum Apostolorum patrocinio confidētem, perpetua defensione conserva.

OMnes sancti tui, quæsumus Domine, nos ubiq; adjuvent: ut, dum eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus: & pacem tuam nostris concede temporibus, & ab Ecclesia tua cunctam repelle nequitiam: iter, actus, & voluntates nostras, & omnium famulorū tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone: benefactoribus nostris sempiterna bona retribue: & omnibus fidelibus defunctis requiē æternam concede. Per Dominum nostrum Iesum Christum. ℟. Amen.

In Adventu. Pro Sanctis. Antiph.

ECce Dominus veniet, & omnes Sancti ejus cum eo: & erit in die illa lux magna, alleluja.
℣. Ecce apparebit Dominus super nubem candidā.
℟. Et cum eo Sanctorum millia.

Oratio.

COnscientias nostras, quæsumus Domine, visitando purifica: ut veniens Iesus Christus filius tuus Dominus noster cum omnibus Sanctis, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum.
℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Benedicamus Domino. ℟. Deo gratias. ℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. ℟. Amen.

AD

AD COMPLET.

Ave Maria.

CONverte nos Deus salutaris noster.
℟. Et averte iram tuam à nobis.
℣. Deus in adjutorium meum intende. ℟. Domine adadjuvandum me festina.
Gloria Patri. Alleluja.

Psal. 128.

SÆpè expugnaverũt me à juventute mea: dicat nunc Israël.
Sæpè expugnaverunt me à juventute mea: etenim non potuerunt mihi.
Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores: prolongaverunt iniquitatem suam.
Dominus justus concîdit cervices peccatorum: confundantur & convertantur retrorsum omnes qui oderunt Sion.
Fiant sicut fœnum tectorum: quod priusquam evellatur exaruit.
De quo non implevit manum suam qui metit: & sinum suum qui manipulos colligit.
Et non dixerunt qui præteribant, Benedictio Domini super vos: benediximus vobis in nomine Domini. Gloria Patri.

Psal. 129.

DE profundis clamavi ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.
Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.
Si iniquitates observaveris Domine: Domine quis sustinebit?
Quia apud te propitiatio est: & propter legẽ tuam sustinui te Domine.
Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.
A custodia matutina usque ad noctem: speret Israël in Domino.
Quia apud Dominũ misericordia: & copiosa apud eum redemptio.
Et ipse redimet Israël: ex omnibus iniquitatibus ejus.
Gloria Patri.

Psal. 130.

DOmine non est exaltatum cor meum: neque elati sunt oculi mei.
Neque ambulavi in magnis: neque in mirabilibus super me.
Si non humiliter sentiebam: sed exaltavi animã meam.
Sicut ablactatus est super matre sua: ita retributio in anima mea.
Speret Israël in Domino: ex hoc nunc & usque in sæculum.
Gloria Patri.

Hymnus.

MEmento salutis auctor,
Quòd nostri quondã corporis,
Ex illibata Virgine (pferis.
Nascendo, formam sum-

Maria mater gratiæ,
Mater misericordiæ:
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.
Gloria tibi Domine. *ut supra.* 4.

Ante & post Adventum.

CAPIT. *Eccl.* 24.

EGo mater pulchræ dilectionis, & timoris, & magnitudinis, & sanctæ spei. ℟. Deo gratias.

℣. Ora pro nobis sancta Dei genitrix. ℟. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

In Adventu.

CAPIT. *Isaiæ* 7.

ECce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel: butyrum & mel comedet, ut sciat reprobare malum, & eligere bonum. ℟. Deo gratias.

℣. Angelus Domini nuntiavit Mariæ. ℟. Et concepit de Spiritu sancto.

Canticum Simeonis. Lucæ 2.

NVnc dimittis servum tuum Domine: secundùm verbũ tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei: salutare tuum.

Quod parasti: ante faciem omnium populorum.

Lumen ad revelationẽ gentium: & gloriam plebis tuæ Israël.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Ante Adventum.

Antiph. Sub tuum præsidium confugimus sancta Dei genitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed à periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa & benedicta.

Tempore Paschali autem dicitur, Regina cœli. *ut supra pag.* 20. *In Adventu.*

Antiph. Spiritus sanctus in te descendet, Maria: ne timeas, habebis in utero Filium Dei, alleluja.

Post Adventum.

Antiph. Magnum hæreditatis mysterium: templum Dei factus est uterus nesciens virum: non est pollutus ex ea carnem assumens: omnes gentes venient, dicentes: Gloria tibi Domine.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Ante Adventum. Oratio.

BEatæ & gloriosæ, semperque virginis Mariæ, quæsumus, Domine, intercessio gloriosa nos protegat: & ad vitam perducat æternam. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum. ℟. Amen.

In Adventu. Oratio.

DEus, qui de B. Mariæ virginis utero Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis: ut, qui vere eam genitricẽ Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur.

Per

Per eumdem Christū Dominū nostrum. ℟. Amen.

Post Adventum. Oratio.

DEus, qui salutis æternæ, B. Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præstitisti: tribue quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere, Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum. ℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Benedicamus Domino. ℟. Deo gratias.

Benedictio. Benedicat & custodiat nos omnipotens & misericors Dominus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. ℟. Amen.

Deinde dicitur una ex Antiphonis positis post Laudes, pro tempore, cum Versiculo & Oratione, pag. 20. & dicto Vers. Divinum auxilium, *dicitur secretò.* Pater noster. Ave Maria. &, Credo.

SEPTEM PSALMI POENITENTIALES.

Antiph. Ne reminiscaris Domine. *Psal. 6.*

DOmine, ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea,

Et anima mea turbata est valdè: sed tu Domine usquequò?

Convertere Domine, & eripe animam meam: salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis cōfitebitur tibi.

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratū meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus: inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite à me omnes qui operamini iniquitatē: quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant & conturbentur vehementer omnes inimici mei: convertantur & erubescant valdè velociter. Gloria Patri.

Psal. 31.

BEati quorum remissæ sunt iniquitates: & quorū tecta sunt peccata.

Beatus vir, cui non imputavit Dominus peccatū: nec est in spiritu ejus dolus.

Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte gra-

gravata eſt ſuper me manus tua: converſus ſum in ærumna mea, dum configitur ſpina.

Delictum meum cognitum tibi feci: & injuſtitiam meam non abſcondi.

Dixi, confitebor adverſum me injuſtitiam meam Domino: & tu remiſiſti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis Sanctus: in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum multarum: ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, & inſtruam te in via hac qua gradieris: firmabo ſuper te oculos meos.

Nolite fieri ſicut equus & mulus: quibus non eſt intellectus.

In camo & fræno maxillas eorum conſtringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris: ſperantem autem in Domino miſericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, & exultate juſti: & gloriamini omnes recti corde.

Gloria Patri.

Pſal. 37.

DOmine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Quoniam ſagittæ tuæ infixæ ſunt mihi: & confirmaſti ſuper me manum tuam.

Non eſt ſanitas in carne mea à facie iræ tuæ: non eſt pax oſſibus meis à facie peccatorum meorũ.

Quoniam iniquitates meæ ſupergreſſæ ſunt caput meum: & ſicut onus grave gravatæ ſunt ſuper me.

Putruerunt, & corruptæ ſunt cicatrices meæ: à facie inſipientiæ meæ.

Miſer factus ſum, & curvatus ſum uſque in finem: tota die contriſtatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti ſunt illuſionibus: & non eſt ſanitas in carne mea.

Afflictus ſum, & humiliatus ſum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne deſiderium meum: & gemitus meus à te non eſt abſconditus.

Cor meum conturbatum eſt, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum, & ipſum non eſt mecum.

Amici mei, & proximi mei: adverſum me appropinquaverunt, & ſteterunt.

Et qui juxta me erant, de longè ſteterunt: & vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti ſunt vanita-

tes;

tes : & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tanquam ſurdus non audiebam : & ſicut mutus non aperiens os ſuum.

Et factus ſum ſicut homo non audiens : & non habens in ore ſuo redargutiones.

Quoniam in te Domine ſperavi : tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, Nequando ſupergaudeant mihi inimici mei : & dum commoventur pedes mei, ſuper me magna locuti ſunt.

Quoniam ego in flagella paratus ſum : & dolor meus in conſpectu meo ſemper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo : & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei vivunt, & confirmati ſunt ſuper me : & multiplicati ſunt qui oderũt me iniquè.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi : quoniam ſequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus : ne diſceſſeris à me.

Intende in adjutorium meum : Domine Deus ſalutis meæ. Gloria Patri.

Pſal. 50.

MIſerere mei Deus : ſecundùm magnam miſericordiam tuam.

Et ſecundùm multitudinem miſerationum tuarum : dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea : & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognoſco : & peccatum meum contra me eſt ſemper.

Tibi ſoli peccavi, & malum coram te feci : ut juſtificeris in ſermonibus tuis, & vincas cùm judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus ſum : & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexiſti : incerta & occulta ſapientiæ tuæ manifeſtaſti mihi.

Aſperges me hyſſopo, & mundabor : lavabis me, & ſuper nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiam : & exultabunt oſſa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis : & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : & ſpiritum rectum innova in viſceribus meis.

Ne projicias me à facie tua : & ſpiritum ſanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiam ſalutaris tui : & ſpiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas : & impii ad te convertentur.

Libera me de ſanguinibus Deus, Deus ſalutis

meæ :

meæ: & exultabit lingua mea justitiam tuam.
Domine labia mea aperies: & os meum annuntiabit laudem tuam.
Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor cōtritum & humiliatum Deus non despicies.
Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut ædificentur muri Ierusalem.
Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. Gloria Patri.

Psal. 101.

DOmine exaudi orationem meam: Et clamor meus ad te veniat.
Non avertas faciem tuā à me: in quacunque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.
In quacunque die invocavero te: velociter exaudi me.
Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut cremium aruerunt.
Percussus sum ut fœnū, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.
A voce gemitus mei: adhæsit os meum carni meę.
Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.
Vigilavi: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.
Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, adversum me jurabant.
Quia cinerem tanquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miscebam.
A facie iræ & indignationis tuæ: quia elevans allisisti me.
Dies mei sicut umbra declinaverunt: & ego sicut fœnum arui.
Tu autem Domine in æternum permanes: & memoriale tuum in generationem & generationem.
Tu exurgens misereberis Sion: quia tempus miserendi ejus, quia venit tempus.
Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus: & terræ ejus miserebuntur.
Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.
Quia ædificavit Dominus Sion: & videbitur in gloria sua.
Respexit in orationem humilium: & non sprevit precem eorum.
Scribantur hæc in generatione altera: & populus qui creabitur, laudabit Dominum.
Quia prospexit de ex-

celso sancto suo: Dominus de cœlo in terram aspexit.

Vt audiret gemitus cōpeditorum: ut solveret filios interemptorum.

Vt annuntient in Sion nomen Domini: & laudem ejus in Ierusalem.

In conveniendo populos in unum: & reges ut serviant Domino.

Respondit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne revoces me in dimidio dierum meorum: in generationem & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filii servorum tuorum habitabunt: & semen eorum in sæculum dirigetur.

Gloria Patri.

Psal. 129.

DE profundis clamavi ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem: speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël: ex omnibus iniquitatibus ejus.

Gloria Patri.

Psal. 141.

DOmine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationē meā: in veritate tua exaudi me, in tua justitia.

Et non intres in judiciū cum servo tuo: quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliavit in terra vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mortuos sæculi: & anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine; defecit spiritus meus.

Non avertas faciem tuā à me, & similis ero descē-dentibus in lacum.

Auditam fac mihi manè misericordiam tuam: quia in te speravi.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te levavi animā meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectā: propter nomen tuum Domine vivificabis me in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: & in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam ego servus tuus sum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Antiph. Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum; neque vindictam sumas de peccatis nostris.

LITANIÆ.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Pater de cœlis Deus, Miserere nobis.
Fili redēptor mundi Deus, Miserere nobis.
Spiritus sancte Deus, Miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus, Miserere nobis.
Sancta Maria, Ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix, ora.
Sancta Virgo virginū, ora.
Sancte Michael, ora.
Sancte Gabriel, ora.
Sancte Raphael, ora.
Omnes sancti Angeli & Archangeli, Orate pro nobis.
Omnes sancti beatorum Spirituum ordines, Orate pro nobis.
Sancte Ioannes Baptista, Ora pro nobis.
Sancte Ioseph, ora.
Omnes sancti Patriarchæ, & Prophetæ, Orate.
Sancte Petre, Ora pro n.
Sancte Paule, ora.
Sancte Andrea. ora.
Sancte Iacobe, ora.
Sancte Ioannes, ora.
Sancte Thoma, ora.
Sancte Iacobe, ora.
Sancte Philippe, ora.
Sancte Bartholomæe, ora.
Sancte Matthæe, ora.
Sancte Simon, ora.
Sancte Thaddæe, ora.
Sancte Matthia, ora.
Sancte Barnaba, ora.
Sancte Luca, ora.
Sancte Marce, ora.
Omnes sancti Apostoli & Euangelistæ, orate.
Omnes sancti Discipuli Domini, orate.
Omnes sancti Innocentes, orate.
Sancte Stephane, ora.

Sancte

Sancte Laurenti, ora.
Sancte Vincenti, ora.
Sancti Fabiane & Sebastiane, orate.
Sancti Ioannes & Paule, orate.
Sancti Cosma & Damiane, orate.
Sancti Gervasi & Protasi, orate.
Omnes sancti Martyres, orate.
Sancte Silvester, ora.
Sancte Gregori, ora.
Sancte Ambrosi, ora.
Sancte Augustine, ora.
Sancte Hieronyme, ora.
Sancte Martine, ora.
Sancte Nicolae, ora.
Omnes sancti Pontifices & Confessores, orate.
Omnes sancti Doctores, orate.
Sancte Antoni, ora.
Sancte Benedicte, ora.
Sancte Bernarde, ora.
Sancte Dominice, ora.
Sancte Francisce, ora.
Omnes sancti Sacerdotes & Levitæ, orate.
Omnes sancti Monachi & Eremitæ, orate.
Sancta Maria Magdalena, ora.
Sancta Agatha, ora.
Sancta Lucia, ora.
Sancta Agnes, ora.
Sancta Cæcilia, ora.
Sancta Catharina, ora.
Sancta Anastasia, ora.
Sancta Vrsula cum Sodalibus, orate.
Sancta Anna, ora.
Omnes sanctæ Virgines & Viduæ, orate.
Omnes Sancti & Sanctæ Dei, Intercedite pro nobis.
Propitius esto, Parce nobis Domine.
Propitius esto, Exaudi nos Domine.
Ab omni malo, Libera nos Domine.
Ab omni peccato, libera.
Ab ira tua, libera.
A subitanea & improvisa morte, libera.
Ab insidiis diaboli, libera.
Ab ira, & odio, & omni mala voluntate, lib.
A spiritu fornicationis, li.
A fulgure & tēpestate, lib.
A morte perpetua, lib.
Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ, lib.
Per Adventum tuum, lib.
Per Nativitatē tuam, lib.
Per Baptismum, & sanctū Iejunium tuum, lib.
Per Crucem & Passionem tuam, libera.
Per Mortem & Sepulturam tuam, libera.
Per sanctam Resurrectionem tuam, libera.
Per admirabilem Ascensionem tuam, libera.
Per adventū Spiritus sancti paracliti, libera.
In die Iudicii, libera.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt nobis parcas, te rog.
Vt nobis indulgeas, te ro.
Vt ad veram pœnitentiam nos perducere digneris, te rogamus.
Vt Ecclesiam tuam sanctā regere & conservare digne-

digneris, te rogamus.
Vt domnum Apoſtolicum & omnes Eccleſiaſticos ordines in ſancta religione conſervare digneris, te rogamus.
Vt inimicos ſanctæ Eccleſiæ humiliare digneris, te rogamus.
Vt Regibus & Principibus Chriſtianis pacem & veram concordiam donare digneris, te ro.
Vt cuncto populo Chriſtiano pacem & unitatẽ largiri digneris, te rog.
Vt noſmetipſos in tuo ſancto ſervitio confortare & conſervare digneris, te rogamus.
Vt mentes noſtras ad cœleſtia deſideria erigas, Te rogamus audi nos.
Vt omnibus benefactoribus noſtris ſempiterna bona retribuas, te rog.
Vt animas noſtras, fratrum, propinquorum, & benefactorum noſtrorum, ab æterna dãnatione eripias, te rog.
Vt fructus terræ dare & cõſervare digneris, te r.
Vt omnibus fidelibus Defunctis requiem æternã donare digneris, te r.
Vt nos exaudire digneris, te rogamus.
Fili Dei, te rog.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miſerere nobis.
Chriſte audi nos. Chriſte exaudi nos.
Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon.
Pater noſter.
℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℞. Sed libera nos à malo.

Pſalmus 69.

DEus in adjutorium meum intende: Domine ad adjuvandum me feſtina.

Confundantur & revereantur: qui quærunt animam meam.

Avertantur retrorſum, & erubeſcant: qui volunt mihi mala.

Avertantur ſtatim erubeſcentes: qui dicunt mihi, Euge, euge.

Exultent & lætentur in te omnes, qui quærunt te: & dicant ſemper, Magnificetur Dominus, qui diligunt ſalutare tuum.

Ego vero egenus & pauper ſum: Deus adjuva me.

Adjutor meus, & liberator meus es tu: Domine ne moreris.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

℣. Salvos fac ſervos tuos. ℞. Deus meus ſperantes in te.

℣. Eſto nobis Domine turris fortitudinis. ℞. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus

cus in nobis. ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.
℣. Domine, non secundùm peccata nostra facias nobis. ℟. Neque secundùm iniquitates nostras retribuas nobis.
℣. Oremus pro Pontifice nostro N. ℟. Dominus conservet eum, & vivificet eum, & beatum faciat eum in terra; & non tradat eum in animam inimicorum ejus.
℣. Oremus pro benefactoribus nostris. ℟. Retribuere dignare Domine omnibus nobis bona facientibus propter nomen tuum vitam æternam. Amen.
℣. Oremus pro fidelibus Defunctis. ℟. Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.
℣. Requiescant in pace.
℟. Amen.
℣. Pro fratribus nostris absentibus. ℟. Salvos fac servos tuos, Deus meus, sperantes in te.
℣. Mitte eis Domine auxilium de sancto. ℟. Et de Sion tuere eos.
℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus. *Oratio.*

DEus cui proprium est misereri semper, & parcere; suscipe deprecationem nostram: ut nos, & omnes famulos tuos, quos delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absolvat.

EXaudi, quæsumus Domine, supplicum preces, & confitentium tibi parce peccatis: ut pariter nobis indulgentiam tribuas benignus & pacem.

INeffabilem nobis Domine, misericordiam tuam clementer ostende: ut simul nos & à peccatis omnibus exuas, & à pœnis, quas pro his meremur, eripias.

DEus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice: & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte.

OMnipotens sempiterne Deus, miserere famulo tuo Pontifici nostro N. & dirige eum secundũ tuam clementiam in viam salutis æternæ: ut te donante tibi placita cupiat, & tota virtute perficiat.

DEus, à quo sancta desideria, recta consilia, & justa sunt opera: da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacẽ: ut & corda nostra mandatis tuis dedita, & hostiũm sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla.

URe igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum, Domine: ut tibi casto corpore serviamus,

mus, & mundo corde placeamus.

FIdelium Deus omnium conditor & redēptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur.

ACtiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere: ut cūcta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur.

OMnipotens sempiterne Deus, qui vivorum dominaris simul & mortuorum, omniumque misereris, quos tuos fide & opere futuros esse prænoscis: te supplices exoramus ut pro quibus effundere preces decrevimus, quosque vel præsens sæculum adhuc in carne retinet, vel futurum jam exutos corpore suscepit, intercedentibus omnibus Sāctis tuis, pietatis tuæ clementia, omnium delictorum suorū veniam consequantur. Per Dominum nostrum.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Exaudiat nos omnipotens & misericors Dominus. ℟. Amen.

℣. Et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. ℟. Amen.

LITANIÆ DE NOMINE IESV.

KYrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Pater de cœlis Deus, Miserere nobis.
Fili redemptor mundi Deus, Miserere nobis.
Spiritus sancte Deus, Miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus, Miserere nobis.
Iesu Fili Dei vivi, mis.
Iesu potentissime, mis.
Iesu fortissime, mis.
Iesu perfectissime, mis.
Iesu gloriosissime, mis.
Iesu mirifice, mis.
Iesu jucundissime, mis.
Iesu charissime, miser.
Iesu clarior Sole, miser.
Iesu pulchrior Luna, mis.
Iesu splendidior stellis, miserere nobis.
Iesu admirabilis, miser.
Iesu delectabilis, mis.
Iesu honorabilis, miser.
Iesu humillime, miser.
Iesu pauperrime, miser.
Iesu mitissime, mis.
Iesu patientissime, mis.
Iesu obedientissime, mis.
Iesu castissime, miser.
Iesu amator castitatis, mi.
Iesu amator pacis, mis.
Iesu amor noster, mis.
Iesu speculum vitæ, mis.
Iesu exemplar virtutum, miserere nobis.
Iesu decus morum, mis.

Iesu

Iesu zelator animarũ, mi.
Iesu refugium nostrũ, mi.
Iesu Pater pauperũ, mis.
Iesu consolatio afflictorũ, miserere nobis.
Iesu thesaurus fideliũ, mi.
Iesu gemma pretiosa, mi.
Iesu armarium perfectionis, miser.
Iesu bone pastor ovium, miserere nobis.
Iesu stella maris, miser.
Iesu lux vera, mis.
Iesu sapientia æterna, mis.
Iesu bonitas infinita, mis.
Iesu gaudium Angelorum, miserere.
Iesu Rex Patriarcharum, miserere.
Iesu inspirator Prophetarum, miser.
Iesu magister Apostolorũ, miserere.
Iesu doctor Euangelistarum, mis.
Iesu fortitudo Martyrum, miserere.
Iesu lumen Confessorum, miserere.
Iesu sponse Virginum, mi.
Iesu corona Sanctorum omnium, miserere.
Propitius esto, Parce nobis Iesu.
Propitius esto, Exaudi nos Iesu.
Ab omni malo, Libera nos Iesu.
Ab omni peccato, Libera nos Iesu.
Ab ira tua, libera.
Ab insidiis diaboli, lib.
A peste, fame, & bello, lib.
A transgressione mandatorum tuorum. lib.
Ab incursu omnium malorum, libera.
Per incarnationẽ tuam, li.
Per Adventum tuum, lib.
Per Nativitatem tuam, li.
Per circumcisionem tuam, libera.
Per dolores tuos, lib.
Per flagella tua, libera.
Per mortem tuam, lib.
Per Resurrectionem tuam, libera nos Iesu.
Per Ascensionem tuam, li.
Per gaudia tua, lib.
Per gloriam tuam, lib.
Per dulcissimam Virginem matrem tuam, libera.
Per intercessionẽ omnium Sanctorum tuorum, lib.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Iesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Iesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miserere nobis Iesu.
Iesu Christe audi nos.
Iesu Christe exaudi nos.
Kyrie eleison. Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster. Ave Maria.
℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.
℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oratio.

Deus, qui gloriosissimũ nomen Iesu Christi filii tui Domini nostri fecisti fidelibus tuis summo suavi-

ſuavitatis affectu amabile, & malignis ſpiritibus tremendum atque terribile: concede propitius, ut omnes qui hoc nomen IESV devotè venerantur in terris, ſanctæ conſolationis dulcedinem in præſenti percipiant, & in futuro gaudium exultationis & interminabilis beatitudinis obtineant in cœlis. Per eundem Dominũ, &c. ℟. Amen.

LITANIÆ DE B. VIRGINE.

Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Chriſte audi nos.
Chriſte exaudi nos.
Pater de cœlis Deus, Miſerere nobis.
Fili redemptor mundi Deus, Miſerere nobis.
Spiritus ſancte Deus, Miſerere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus, Miſerere nobis.
Sancta Maria, Ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix. Ora.
Sancta Virgo virginũ, ora.
Mater Chriſti, ora.
Mater divinæ gratiæ, ora.
Mater puriſſima, ora.
Mater caſtiſſima, ora.
Mater inviolata, ora.
Mater intemerata, ora.
Mater amabilis, ora.
Mater admirabilis, ora.
Mater Creatoris, ora.
Mater Salvatoris, ora.
Virgo prudentiſſima, ora.
Virgo veneranda, ora.
Virgo prædicanda, ora.
Virgo potens, ora.
Virgo clemens, ora.
Virgo fidelis, ora.
Speculum juſtitiæ, ora.
Sedes ſapientiæ, ora.
Cauſſa noſtræ lætitię, ora.
Vas ſpirituale, ora.
Vas honorabile, ora.
Vas inſigne devotionis, or.
Roſa myſtica, ora.
Turris Davidica, ora.
Turris eburnea, ora.
Domus aurea, ora.
Fœderis arca, ora.
Ianua cœli, ora.
Stella matutina, ora.
Salus infirmorum, ora.
Refugium peccatorũ, ora.
Conſolatrix afflictorum, ora pro nobis.
Auxilium Chriſtianorum, ora pro nobis.
Regina Angelorum, ora.
Regina Patriarcharũ, ora.
Regina Prophetarum, ora.
Regina Apoſtolorũ, ora.
Regina Martyrum, ora.
Regina Confeſſorum, ora.
Regina Virginum, ora.
Regina Sanctorum omnium, ora pro nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miſerere nobis.
Chriſte audi nos.
Chriſte exaudi nos.

Kyrie

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

INterveniat pro nobis quæſumus Domine Ieſu Chriſte nunc, & in hora mortis noſtræ apud tuam clementiam glorioſa virgo Maria mater tua: cujus ſacratiſſimam animam in hora mortis & Paſſionis tuæ doloris gladius pertranſivit.

PRotege Domine famulos ſubſidiis pacis: & Beatæ Mariæ ſemper Virginis patrociniis confidentes, à cunctis hoſtibus redde ſecuros. Per Chriſtum Dominum. Amen.

PRÆPARATIO AD MISSAM

Pro opportunitate Sacerdotis facienda.

NE reminiſcaris Domine delicta noſtra, vel parentum noſtrorum, neque vindictam ſumas de peccatis noſtris.

Pſal. 83.

QVam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiſcit & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultaverũt in Deũ vivũ.

Etenim paſſer inveni ſibi domum: & turtur nidum ſibi, ubi ponat pullos ſuos.

Altaria tua Domine virtutum: rex meus, & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Domine: in ſæcula ſeculorũ laudabunt te.

Beatus vir, cujus eſt auxilium abs te: aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrymarum, in loco quem poſuit.

Etenim benedictionem dabit legiſlator: ibunt de virtute in virtutem, videbitur Deus deorum in Siõ.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in faciem Chriſti tui.

Quia melior eſt dies una in atriis tuis: ſuper millia.

Elegi abjectus eſſe in domo Dei mei: magis quã habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia miſericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui ſperat in te. Gloria.

Pſalmus 84.

BEnedixiſti Domine terram tuam: avertiſti captivitatem Iacob.

Remiſiſti iniquitatem plebis tuæ: operuiſti omnia peccata eorum.

Mitigaſti omnem iram tuam: avertiſti ab ira indignationis tuæ.

Converte nos Deus ſalutaris noſter: & averte iram tuam à nobis.

Numquid in æternum iraſcêris nobis? aut extendes iram tuam à generatione in generationem?

Deus, tu converſus vivificabis nos: & plebs tua lætabitur in te.

Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam: & ſalutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: quoniam loquetur pacem in plebem ſuam.

Et ſuper ſanctos ſuos: & in eos qui convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eũ ſalutare ipſius: ut inhabitet gloria in terra noſtra.

Miſericordia & veritas obviaverunt ſibi: juſtitia & pax oſculatæ ſunt.

Veritas de terra orta eſt: & juſtitia de cœlo proſpexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem: & terra noſtra dabit fructum ſuum.

Iuſtitia ante eum ambulabit: & ponet in via greſſus ſuos. Gloria Patri.

Pſalmus 85.

INclina Domine aurem tuam, & exaudi me; quoniam inops & pauper ſum ego.

Cuſtodi animã meam, quoniam ſanctus ſum: ſalvum fac ſervum tuum, Deus meus, ſperantem in te.

Miſerere mei Domine, quoniam ad te clamavi tota die: lætifica animam ſervi tui, quoniam ad te Domine animam meam levavi.

Quoniam tu Domine ſuavis & mitis: & multæ miſericordiæ omnibus invocantibus te.

Auribus percipe orationem meam: & intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meę clamavi ad te: quia exaudiſti me.

Non eſt ſimilis tui in diis Domine: & non eſt ſecundum opera tua.

Omnes gentes quaſcumque feciſti, venient, & adorabunt coram te Domine: & glorificabunt nomẽ tuum.

Quoniam magnus es tu, & faciens mirabilia: tu es Deus ſolus.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomẽ tuum in æternum.

Quia miſericordia tua magna eſt ſuper me: &

eruiſti

eruisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus, iniqui insurrexerunt super me: & synagoga potentium quæsierunt animam meam, & non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu Domine Deus miserator & misericors: patiens, & multæ misericordiæ & verax.

Respice in me, & miserere mei: da imperium tuum puero tuo, & salvum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, & confundantur: quoniam tu Domine adjuvisti me, & consolatus es me. Gloria.

Psal. 115.

CRedidi, propter quod locutus sum: ego autē humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo: Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino: pro omnibus quæ retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam: & nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus: pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

O Domine quia ego servus tuus: ego servus tuus & filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis: & nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus: in atriis domus Domini in medio tui Ierusalem. Gloria Patri.

Psalmus 129.

DE profundis clamavi ad te Domine: Domine exaudi vocē meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem: speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël ex omnibus iniquitatibus ejus. Gloria Patri.

Antiph. Ne reminiscaris Domine delicta nostra, vel parentum nostrorum, neque vindictam sumas de peccatis nostris.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tētationem. ℟. Sed libera nos à malo.

℣. Ego dixi, Domine, miserere mei. ℟. Sana animā

meam, quia peccavi tibi.
℣. Convertere Domine aliquantulum. ℟. Et deprecare super servos tuos.
℣. Fiat misericordia tua Domine super nos.
℟. Quemadmodum speravimus in te.
℣. Sacerdotes tui induantur justitiam. ℟. Et Sancti tui exultent.
℣. Ab occultis meis munda me Domine. ℟. Et ab alienis parce servo tuo.
℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

AVres tuæ pietatis, mitissime Deus, inclina precibus nostris, & gratia sancti Spiritus illumina cor nostrum: ut tuis mysteriis digne ministrare, teque æterna charitate diligere mereamur.

DEus, cui omne cor patet & omnis voluntas loquitur, & quem nullum latet secretum: purifica per infusionem sancti Spiritus cogitationes cordis nostri: ut te perfecte diligere, & digne laudare mereamur.

VRe igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum, Domine: ut tibi casto corpore serviamus, & mundo corde placeamus.

MEntes nostras, quæsumus Domine, Paraclitus qui à te procedit, illuminet: & inducat in omnem, sicut tuus promisit filius, veritatem.

ADsit nobis, quæsumus Domine, virtus Spiritus sancti, quæ & corda nostra clementer expurget, & ab omnibus tueatur adversis.

DEus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere.

COnscientias nostras, quæsumus Domine, visitando purifica, ut veniens Dominus noster Iesus Christus filius tuus, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

RECESSVS AB ALTARI.

Antiph. Trium puerorum cantemus hymnum: quem cantabant sancti in camino ignis benedicentes Dominum.

Canticum trium puerorum.

BEnedicite omnia opera Domini Domino: laudate & superexaltate eum in sæcula.

Benedicite Angeli Domini Domino: benedicite cœli Domino.

Benedicite aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, Domino: benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite Sol & Luna.

na Domino : benedicite stellæ cœli Domino.

Benedicite omnis imber & ros Domino : benedicite omnes Spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis & æstus Domino : benedicite frigus & æstus Domino.

Benedicite rores & pruina Domino : benedicite gelu & frigus Domino.

Benedicite glacies & nives Domino : benedicite noctes & dies Domino.

Benedicite lux & tenebræ Domino : benedicite fulgura & nubes Domino.

Benedicat terra Dominum : laudet & superexaltet eum in sæcula.

Benedicite montes & colles Domino : benedicite universa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino : benedicite maria & flumina Domino.

Benedicite cete, & omnia quæ moventur in aquis, Domino : benedicite omnes volucres cœli Domino.

Benedicite omnes bestiæ, & pecora Domino : benedicite filii hominum Domino.

Benedicat Israël Dominum : laudet & superexaltet eum in secula.

Benedicite sacerdotes Domini Domino : benedicite servi Domini Domino.

Benedicite spiritus & animæ justorum Domino : benedicite sancti & humiles corde Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Misael Domino : laudate & superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem & Filium cum sancto Spiritu : laudemus & superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es Domine in firmamento cœli : & laudabilis & gloriosus, & superexaltatus in sæcula.

Psal. 150.

Laudate Dominum in sanctis ejus : laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus : laudate eum secundùm multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro : laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis : omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, & Filio.

Deinde repetitur Antiphona.

Trium puerorum cantemus hymnum, &c.

Kyrie eleison. Christe eleison. Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

℣. Confiteantur tibi Domine omnia opera tua. ℟. Et sancti

sancti tui benedicant tibi.

℣. Exultabunt sancti in gloria. ℟. Lætabuntur in cubilibus suis.

℣. Non nobis Domine non nobis. ℟. Sed nomini tuo da gloriam.

℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

DEus, qui tribus pueris mitigasti flammas ignium: concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum.

ACtiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, & adjuvãdo prosequere, ut cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat & per te cœpta finiatur.

DA nobis quæsumus Domine, vitiorum nostrorum flammas extinguere: qui beato Laurentio martyri tuo, tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Christum Dominum nostrum, Amen.

ORATIONES

Ante celebrationem & Communionem.

Oratio S. Ambrosii

DIE DOMINICA.

SVmme sacerdos, & vere Pontifex Iesu Christe, qui te obtulisti Deo Patri hostiam puram & immaculatam in ara crucis pro nobis miseris & peccatoribus, & qui dedisti nobis carnem tuam ad manducandum, & sanguinem tuum ad bibendum, & posuisti mysterium istud in virtute Spiritus sancti tui, dicens: Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis: Rogo per eumdem sanguinem tuum, magnum salutis nostræ pretium: rogo per hanc miram & ineffabilem charitatem, qua nos miseros & indignos sic amare dignatus es, ut lavares nos à peccatis nostris in sanguine tuo: Doce me, servũ tuum indignum, quẽ inter cetera dona tua etiam ad officium sacerdotale vocare dignatus es, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiæ tuæ: doce me quæso per Spiritum sanctum tuum, tantum tractare mysterium ea reverentia & honore, ea devotione & timore, quibus oportet & decet. Fac me per gratiam tuam semper illud de tanto mysterio credere & intelligere, sentire & firmiter tenere, dicere & cogitare, quod tibi placet, & expedit animæ meæ. Intret spiritus tuus bonus in cor meum, qui sonet ibi sine sono, & sine strepitu verborum loquatur omnem veritatem. Profunda quippe sunt nimis,

miſ, & ſacro tecta velamine. Propter magnam clementiam tuam concede mihi Miſſarum ſolemnia mundo corde & pura mẽte celebrare. Libera cor meum ab immundis & nefandis, vanis & noxiis cogitationibus. Muni me beatorum Angelorum pia & fida cuſtodia, ac tutela fortiſſima, ut hoſtes omnium bonorum confuſi diſcedant. Per virtutem tanti myſterii, & per manum ſancti Angeli tui repelle à me, & à cunctis ſervis tuis, duriſſimum ſpiritum ſuperbiæ & cenodoxiæ, invidiæ & blaſphemiæ, fornicationis & immunditiæ, dubietatis & diffidentiæ. Confundantur qui nos perſequuntur, pereant illi qui nos perdere feſtinant.

FERIA II.

Rex virginum, & amator caſtitatis & integritatis, cæleſti rore benedictionis tuæ exſtingue in corpore meo fomitem ardentis libidinis: ut maneat in me tenor caſtitatis corporis & animæ. Mortifica in membris meis carnis ſtimulos, omneſque libidinoſas commotiones, & da mihi veram & perpetuam caſtitatem cum ceteris donis tuis, quæ tibi placent in veritate, ut ſacrificium laudis caſto corpore & mundo corde valeam tibi offerre. Quanta enim cordis contritione, & lacrymarum fonte, quanta reverentia & tremore, quanta corporis caſtitate, & animæ puritate iſtud divinum & cœleſte ſacrificium eſt celebrandum, ubi caro tua in veritate ſumitur, ubi ſanguis tuus in veritate bibitur, ubi ima ſummis, terrena divinis junguntur, ubi adeſt ſanctorum Angelorũ præſentia, ubi tu es ſacrificiũ & ſacerdos mirabiliter & ineffabiliter conſtitutus?

FERIA III.

Qvis digne hoc celebrare poterit, niſi tu Deus omnipotens offerentem feceris dignum? Scio Domine, & vere ſcio, & idipſum pietati tuæ confiteor, quia non ſum dignus accedere ad tantum myſteriũ propter nimia peccata mea, & infinitas negligentias meas. Sed ſcio, & veraciter ex toto corde meo credo, & ore confiteor, quia tu potes me facere dignum, qui ſolus potes facere mundum de immundo conceptum ſemine, & de peccatoribus juſtos & ſanctos. Per hanc omnipotentiam tuam te rogo Deus meus, ut concedas mihi peccatori hoc ſacrificium celebrare cum timore & tremore, cum cordis puritate, & lacrymarum fonte, cum lætitia ſpiritali, & cœleſti gaudio. Sentiat mẽs mea dulcedinem

cedinem beatissimæ præsentiæ tuæ, & excubias sanctorū Angelorum tuorum in circuitu meo.

FERIA IIII.

EGo enim, Domine, memor venerandæ Passionis tuæ accedo ad altare tuum, licet peccator, ut offeram tibi sacrificium, quod tu instituisti, & offerri præcepisti in commemorationem tui, pro salute nostra. Suscipe illud quæso, summe Deus, pro Ecclesia sancta tua, & pro populo quem acquisisti sanguine tuo. Et quoniam me peccatorem inter te & eumdem populum tuum medium esse voluisti, licet in me aliquod boni operis testimonium non agnoscas, officium saltem dispēsationis creditæ non recuses; nec per me indignum eorum salutis pereat pretium, pro quibus victima salutaris dignatus es esse redemptio. Profero etiam Domine (si digneris propitius intueri) tribulationes plebiū, pericula populorum, captivorum gemitus, miserias orphanorum, necessitatesperegrinorum, inopiam debilium, desperationes languentium, defectus senum, suspiria juvenum, vota virginum, lamenta viduarum.

FERIA V.

TV enim misereris omnium Domine: & nihil odisti eorum quæ fecisti. Memorare quæ sit nostra substantia: quia tu pater noster es, quia tu Deus noster es, ne irascaris satis, neque multitudinem viscerum tuorum super nos contineas. Non enim in justificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Aufer à nobis iniquitates nostras: & ignem sancti Spiritus in nobis clementer accende. Aufer cor lapideum de carne nostra: & da nobis cor carneū, quod te amet, te diligat, te delectetur, te sequatur, te perfruatur. Oramus Domine clementiam tuam, ut sereno vultu familiam tuā, sacri tui nominis officia præstolantem, aspicere digneris: & ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, tu nobis preces suggere, quas ipse propitius audire, & exaudire delecteris.

FERIA VI.

ROgamus etiam te, Domine sancte Pater, & pro spiritibus fidelium defunctorum: ut sit illis salus, sanitas, gaudium, & refrigerium, hoc magnum pietatis sacramentum. Domine Deus meus, sit illis hodie magnum & plenum convivium de te pane vivo, qui de cœlo descendisti, & das vitam mundo, de tua carne sancta & be-

nedicta,

nedicta, Agni videlicet immaculati, qui tollis peccata mundi, quæ de ſancto & glorioſo beatæ virginis Mariæ utero eſt aſſumpta, & de Spiritu ſancto concepta: ac de illo pietatis fonte, qui per lanceam militis ex tuo ſacratiſſimo latere emanavit: ut exinde refecti & ſatiati, refrigerati & conſolati exultent in laude & gloria tua. Peto clementiam tuam Domine, ut deſcendat ſuper panem tibi ſacrificandum plenitudo tuæ benedictionis; & ſanctificatio tuæ divinitatis. Deſcendat etjam Domine illa ſancti Spiritus tui inviſibilis incomprehenſibiliſque majeſtas, ſicut quondam in patrum hoſtias deſcendebat, qui & oblationes noſtras corpus & ſanguinem tuum efficiat, & me indignum ſacerdotem doceat tantum tractare myſterium cum cordis puritate, & lacrymarum devotione, cum reverentia & tremore, ita ut placide ac benigne ſuſcipias ſacrificium de manibus meis ad ſalutem omnium tam vivorum quam defunctorum.

SABBATO.

Rogo etiam te Domine, per ipſum ſacroſanctum myſterium Corporis & Sanguinis tui, quo quotidie in Eccleſia tua paſcimur & potamur, abluimur & ſanctificamur, atque unius ſummæ divinitatis participes efficimur, da mihi virtutes tuas ſanctas, quibus repletus, bona conſciẽtia ad altare tuum accedam, ita ut hæc cœleſtia Sacramenta efficiantur mihi ſalus & vita. Tu enim dixiſti ore tuo ſancto & benedicto: Panis quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi vita. Ego ſum panis vivus, qui de cælo deſcendi. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Panis dulciſſime, ſana palatum cordis mei, ut ſentiã ſuavitatem amoris tui. Sana illud ab omni languore, ut nullam præter te ſentiam dulcedinem. Panis candidiſſime, habens omne delectamentum, & omnem ſaporem, qui nos ſemper reficis, & numquã in te deficis: comedat te cor meum, & dulcedine ſaporis tui repleantur viſcera animæ meæ. Manducat te Angelus ore pleno, manducet te peregrinus homo pro modulo ſuo, ne deficere poſſit in via, tali recreatus viatico. Panis ſancte, panis vive, panis munde, qui deſcendiſti de cœlo, & das vitam mundo, veni in cor meum, & munda me ab omni inquinamento carnis & ſpiritus. Intra in animam meam, ſana & munda me interius & exterius. Eſto tutamen, & continua ſalus

animæ & corporis mei. Repelle à me inſidiantes mihi hoſtes: recedant procul à præſentia potentiæ tuæ, ut foris & intus per te munitus, recto tramite ad tuum regnum perveniam, ubi non in myſteriis, ſicut in hoc tempore agitur, ſed facie ad faciem te videbimus, cum tradideris regnum Deo & Patri, & erit Deus omnia in omnibus. Tunc enim me de te ſatiabis ſatietate mirifica, ita ut nec eſuriam, nec ſitiam in æternum. Qui cum eodem Deo Patre, & Spiritu ſancto, vivis & regnas per omnia ſæcula ſæculorum, Amen.

Alia Oratio ante Miſſam.

AD menſam dulciſſimi convivii tui, pie Domine Ieſu Chriſte, ego peccator de propriis meritis nihil præſumens, ſed de tua confidens miſericordia & bonitate, accedere vereor & contremiſco. Nam cor & corpus habeo multis criminibus maculatum, mentem & linguam non caute cuſtoditam. Ergo, ô pia Deitas, ô tremenda majeſtas, ego miſer inter anguſtias deprehenſus, ad te fontem miſericordiæ recurro, ad te feſtino ſanandus, ſub tuam protectionem fugio: & quem judicem ſuſtinere nequeo, ſalvatorem habere ſuſpiro. Tibi Domine plagas meas oſtendo, tibi verecundiam meam detego. Scio peccata mea multa & magna, pro quibus timeo. Spero in miſericordias tuas, quarum non eſt numerus. Reſpice ergo in me oculis miſericordiæ tuæ, Domine Ieſu Chriſte, Rex æterne, Deus & homo, crucifixus propter hominem. Exaudi me ſperantem in te: miſerere mei, pleni miſeriis & peccatis: tu qui fontem miſerationis numquam manare ceſſabis. Salve ſalutaris victima, pro me & omni humano genere in patibulo crucis oblata. Salve nobilis & pretioſe Sanguis, de vulneribus crucifixi Domini mei Ieſu Chriſti profluens, & peccata totius mundi abluens. Recordare Domine creaturæ tuæ, quam tuo ſanguine redemiſti. Pœnitet me peccaſſe, cupio emendare quod feci. Aufer ergo à me, clementiſſime Pater, omnes iniquitates & peccata mea: ut purificatus mente & corpore, digne deguſtare merear ſancta ſanctorum: & concede, ut ſancta prælibatio Corporis & Sanguinis tui, quam ego indignus ſumere intendo, ſit peccatorum meorum remiſſio, ſit delictorum perfecta purgatio, ſit turpium cogitationum effugatio, ac bonorum ſenſuum regeneratio, operumque tibi placentium ſalubris efficacia,

animæ quoq; & corporis, contra inimicorum meorum insidias, firmissima tuitio. Amen.

Oratio Sancti Thomæ Aquinatis.

OMnipotens sempiterne Deus, ecce accedo ad sacramentum unigeniti Filii tui Domini nostri Iesu Christi: accedo tanquã infirmus ad medicum vitæ, immundus ad fontem misericordiæ, cæcus ad lumen claritatis æternæ, pauper & egenus ad Dominum cœli & terræ. Rogo ergo immensæ largitatis tuæ abundantiam, quatenus meam curare digneris infirmitatem, lavare fœditatem, illuminare cæcitatem, ditare paupertatem, vestire nuditatem: ut panem Angelorum, Regem regum, Dominum dominantium, tanta suscipiam reverentia & humilitate, tanta contritione & devotione, tanta puritate & fide, tali proposito & intentione, sicut expedit saluti animæ meæ. Da mihi, quæso, Dominici corporis & sanguinis non solum suscipere sacramentũ, sed etiam rem & virtutem sacramenti. O mitissime Deus, da mihi corpus unigeniti Filii tui Domini nostri Iesu Christi, quod traxit de virgine Maria, sic suscipere, ut corpori suo mystico merear incorporari, & inter ejus membra connumerari. O amãtissime Pater, concede mihi dilectum Filium tuum, quem nunc velatum in via suscipere propono, revelata tandem facie perpetuo contemplari. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

ORATIONES

Post celebrationem & communionem dicendæ.

Oratio S. Thomæ de Aquino.

GRatias tibi ago Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui me peccatorem, indignum famulum tuum, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiæ tuę satiare dignatus es pretioso Corpore & Sanguine Filii tui Domini nostri Iesu Christi. Et precor, ut hæc sancta Communio nõ sit mihi reatus ad pœnam, sed intercessio salutaris ad veniam. Sit mihi armatura fidei, & scutum bonæ voluntatis. Sit vitiorum meorum evacuatio, concupiscentiæ & libidinis exterminatio, charitatis & patientiæ, humilitatis & obedientiæ omniumque virtutum augmentatio: contra insidias inimicorũ omnium, tam visibilium, quam invisibilium, firma defensio: motuum meorum, tã carnalium, quam spiri-

ſpiritualiũ, perfecta quietatio: in te uno ac vero Deo firma adhæſio: atque finis mei felix conſummatio. Et precor te, ut ad illud ineffabile convivium me peccatorem perducere digneris: ubi tu cum Filio tuo & Spiritu ſancto, Sanctis tuis es lux vera, ſatietas plena, gaudium ſempiternum, jucunditas conſummata, & felicitas perfecta. Per eumdem Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Alia Oratio Sancti Bonaventuræ.

TRansfige, dulciſſime Domine Ieſu, medullas & viſcera animæ meæ ſuaviſſimo ac ſaluberrimo amoris tui vulnere, vera, ſerenaque & Apoſtolica ſanctiſſima charitate, ut langueat & liquefiat anima mea ſolo ſemper amore & deſiderio tui, te concupiſcat, & deficiat in atria tua, cupiat diſſolvi, & eſſe tecum. Da, ut anima mea te eſuriat, panem Angelorum, refectionem animarum ſanctarum, panem noſtrum quotidianum, ſuperſubſtantialem, habentem omnem dulcedinem & ſaporem, & omne delectamentum ſuavitatis: te, in quem deſiderant Angeli proſpicere, ſemper eſuriat & comedat cor meum, & dulcedine ſaporis tui repleantur viſcera animæ meæ: te ſemper ſitiat fontem vitæ, fontem ſapientiæ & ſcientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis, ubertatem domus Dei: te ſemper ambiat, te quærat, te inveniat, ad te tendat, ad te perveniat; te meditetur, te loquatur, & omnia operetur in laudem & gloriam nominis tui, cum humilitate & diſcretione, cum dilectione & delectatione, cum facilitate & affectu, cum perſeverantia uſque in finem: & tu ſis ſolus ſemper ſpes mea, tota fiducia mea, divitiæ meæ, delectatio mea, jucunditas mea, gaudium meum, quies & tranquillitas mea, pax mea, ſuavitas mea, odor meus, dulcedo mea, cibus meus, refectio mea, refugium meum, auxilium meum, ſapientia mea, portio mea, poſſeſſio mea, theſaurus meus, in quo fixa & firma & immobiliter ſemper ſit radicata mens mea, & cor meum. Amen.

Rhythmus S. Thomæ ad ſacram Euchariſtiam.

ADoro te devote, latens Deitas,
Quæ ſub his figuris vere latitas:
Tibi ſe cor meum totum ſubjicit,
Quia te contemplans, totum deficit.
Viſus, tactus, guſtus in te fallitur,

Sed auditu ſolo tuto creditur.
Credo quidquid dixit Dei Filius,
Nil hoc verbo veritatis verius.
In cruce latebat ſola Deitas,
At hîc latet ſimul & humanitas:
Ambo tamen credens atq; confitens,
Peto quod petivit latro pœnitens.
Plagas, ſicut Thomas, non intueor,
Deum tamen meum te cõfiteor.
Fac me tibi ſemper magis credere,
In te ſpem habere, te diligere.
O memoriale mortis Domini,
Panis vivus, vitam præſtans homini:
Præſta meæ menti de te vivere,
Et te illi ſemper dulce ſapere.
Pie pellicane Ieſu Domine,
Me immundum munda tuo Sanguine:
Cujus una ſtilla ſalvum facere
Totum mundum quit ab omni ſcelere.
Ieſu, quem velatum nunc aſpicio,
Oro fiat illud, quod tam ſitio,
Vt te revelata cernens facie,
Viſu ſim beatus tuæ gloriæ, Amen.

PSALTERIVM

Tempore Belli, & publicæ calamitatis uſurpandum.

Ex verbis S. Script. juxta Petitiones Orat. Dominicæ contextum.

Pater noſter, qui es in cœlis.

PSALMVS I.

Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis: Ad te levamus oculos noſtros qui habitas in cœlis.

Pater Orphanorum, & Iudex viduarum Domine: tibi revelamus cauſſã noſtram cum fiducia.

Quoniam tu Pater ſuavis, & mitis, & multæ miſericordiæ filiis invocantibus te.

In tribulatione noſtra invocamus te: Pater noſter es tu, DEVS noſter, & ſuſceptor ſalutis noſtræ.

Vt quid derelinquis Domine plebem tuam? quare claudis viſcera tua ſuper filios uteri tui?

Filii deſertores Matris noſtræ pugnant contra nos: accelerant ſpoliare funiculum hæreditatis noſtræ.

Averſi ſunt à via veritatis tuæ filii alieni: projecerunt à ſe jugum Eccleſiæ Matris ſuæ.

Vanè gloriantur, ſe Pa-

trem habere DEVM: in ſuperbia ſua elegerunt viam mendacii.

Tu autem in excelſis Pater noſter: ſedens ſuper Cherubim, & alta à longè cognoſcens.

Emitte manum tuam de alto: & libera nos de manu filiorum alienorum.

Obumbra ſuper capita noſtra in die belli: Quoniam tu Pater noſter es, Domine DEVS exercituum, DEVS Iſraël.

Quomodo miſeretur Pater filiorum, ſic miſerere, Domine, timentium te, quoniam tu cognoſcis tribulationem noſtram.

Gloria Patri & Filio.

℣. *Salvos fac filios tuos.*

℟. *Pater noſter ſperantes in te.*

℣. *Indue nos virtute ex alto.*

℟. *Protege nos ſub umbra alarum tuarum.*

℣. *Domine exaudi orationem meam.*

℟. *Et clamor meus ad te ven.*

Oremus.

Sancte Pater, omnipotens ſempiterne Deus: qui cœleſtia ſimul, & terrena moderaris: ſupplicationes filiorum tuorum clementer exaudi, & pacem tuam noſtris concede temporibus. Per Dominum.

Sanctificetur nomen tuum.

PSALMVS II.

SAncte DEVS, Sancte fortis, Sancte, & immortalis, miſerere nobis.

Ecce venerunt gentes in hæreditatem tuam: polluerunt templa ſancta tua.

Extulerunt caput ſuper populum ſanctificationis tuæ: populum quærentem gloriam ſancti Nominis tui.

Sancta tua, Domine, conculcata, & contaminata ſunt: Sacerdotes tui facti ſunt in luctum, & in humilitatem.

Pro eo, ut ſanctificent te, & dent gloriam nomini tuo inimici noſtri: veniunt in furore ſuo ad blaſphemandum Deum viventem.

Dixerunt in corde ſuo cognatio eorum ſimul, quieſcere faciamus omnes dies feſtos Dei à terra.

Vſquequo Deus improperabunt inimici? irritant adverſarii Nomen tuum in finem?

Propter gloriam Sancti Nominis tui libera nos: neque facias nobis contumeliam ſolii gloriæ tuæ.

Ne patiaris claudi ora laudantium, & ſanctificãtium te: neq; extingui gloriam templi, & altaris tui.

Memor eſto congregationis tuæ, quam elegiſti & poſſediſti hucuſque ab initio.

Reſpice, Domine, in minas hoſtium noſtrorũ; qui ponunt in cœlum os ſuum, & exprobrare audent agminibus Dei viventis.

Vindica ſanguinem Vnigeniti tui, qui pollutus ducitur, & conculcatur ab inimicis tuis.

Ne dicant in Gentibus, Vbi eſt Deus eorum? ſurgat & opituletur eis: Ecce vana facta eſt ſpes eorum.

Fac nobiſcum ſignum in bonum, ut videant qui oderunt nos, & confundantur, quoniam tu Domine adjuviſti nos, & conſolatus es nos.

Vt confiteamur Nomini Sancto tuo: & gloriemur in laude tua.

Gloria Patri, &c.

℣. *Non nobis, Domine, non nobis,*

℞. *Sed Nomini Sancto tuo da gloriam.*

℣. *Memento Domine teſtamenti tui,*

℞. *Vt permaneat domus tua in ſanctificatione.*

℣. *Domine exaudi orationem meam.*

℞. *Et clamor meus, &c.*

Oremus.

Eſto, quæſumus Domine, Eccleſiæ tuæ Sanctificator, & cuſtos, ut fideles populi tui ab omni ſacrorum profanatione ſecuri, nomen tuum in veritate ſanctificent. Per Dominum, &c.

Adveniat regnum tuum.

PSALMVS III.

Collaudamus te, Deus Rex: & invocamus potẽtiam Principatus tui.

Quoniam aſtitêrunt Reges terræ: & Principes convenerunt in unum.

Vt dimicent adverſus electum puerum Chriſtum tuum: adverſus filios Regni tui.

Dixerunt unanimiter: diſperdamus eos de gente: exſcindamus uſque ad radicem gloriam regni eorum.

O Domine, tu es ipſe Rex noſter, & DEVS noſter: qui mandas ſalutes Iacob.

Memor eſto pacti tui nobiſcum: quando dediſti Eccleſiæ tuæ claves regni cœlorum.

Et ædificaſti eam ſuper petram: ut portæ inferi non prævaleant adverſus eam.

Qui habitas in cœlis, irride inimicos noſtros: inſurgentes contra Regnum tuum ſubſanna eos.

Rege eos in virgâ ferreâ: tanquam vas figuli confringe eos.

Diſſipa Domine conſilia Gentium, reproba cogitationes populorum: qui nolunt te regnare ſuper eos.

Stet regnum Eccleſiæ tuæ in ſæculum ſæculi: ſint ſagittæ tuæ acutæ in corda inimicorum Regis.

Gloria Patri, &c.

℣. *Regnum Eccleſiæ tuæ, Domine, regnum omnium ſæculorum,*

℞. *Protege eam à potentatu ini-*

inimicorum nostrorum.

℣. *Contere eos in virga furoris tui.*

℟. *Qui volunt destruere domum tuam fundatam supra petram.*

℣. *Domine exaudi orationem meam.*

℟. *Et clamor meus, &c.*

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, in cujus manu sunt omnium potestates, & omnium jura regnorum, respice ad Romanum benignus Imperium, ut hæretici, qui in sua feritate confidunt, potentiæ tuæ dexterâ comprimantur. Per Dominum, &c.

Fiat voluntas tua, sicut in cœlo, & in terra.

PSALMVS IV.

O Domine, nõne volũtati tuæ subjecta erit anima nostra: & in beneplacito tuo volũtas nostra?

Sic utique voluntatem timentium te facies, & deprecationem eorum exaudies, & salvos facies eos.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua: ut defendas muros Ierusalem Ecclesiæ Sanctæ tuæ.

O Domine, sicut fuerit voluntas tua, expugna impugnantes nos Domine: irruat super inimicos nostros formido, & pavor.

Sicut fuerit voluntas tua, conclude exercitus rebelles in manu fidelis populi tui: confundantur & avertantur retrorsum, qui volunt nobis mala.

Sicut fuerit voluntas tua: tabescere facias audaciam virtutis eorum: allide potentiam hostium nostrorum.

Sicut fuerit voluntas tua, dejice rebelles gladio diligentium te: & collaudent te omnes, qui noverunt nomen tuum.

Sicut fuerit voluntas tua, erige brachium tuum, sicut ab initio: cadat virtus inimicorum nostrorũ in iracundiâ tuâ.

Sicut fuerit voluntas tua, infatua consilia malignantium contra nos: reproba consilia Principum.

Sicut fuerit voluntas tua, dissipa Gentes quæ bella volunt, exultent & lætentur, qui volunt pacem servorum tuorum.

O Domine sicut fuerit voluntas in cœlo, ita fiat; ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati serviamus tibi.

Gloria Patri, &c.

℣. *Visita Domine plebẽ tuam in beneplacito tuo:*

℟. *Amove à nobis virgam furoris tui.*

℣. *Fiat voluntas tua, ut eruas nos.*

℟. *Et fugiant retrorsum, qui nos persequuntur.*

℣. *Domine exaudi orationem meam,*

℟. *Et clamor meus, &c.*

Oremus.

Oremus.

Deus, cujus Sanctissimę voluntati nullus resistere potest, extende super nos sceptrum clementiæ tuæ, ut ab hæreticorum insidiantium tyrannide liberati, tranquillo imperio gubernemur. Per Dñm, &c.

Panem nostrum quotidianũ da nobis hodie.

PSALMVS V.

DOminus regit nos, & nihil nobis deerit, in loco pascuæ ibi nos collocavit.

Ecce oculi tui, Domine, super metuentes te: & in eis, qui sperant super misericordia tua.

Vt eruas à morte animas eorum: & alas eos in fame.

Oculi omnium in te sperant Domine, & tu das illis escam in tempore opportuno.

Quare igitur conturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna: contritio, & vastitas irruunt super nos?

Vt quid manum suam extendit hostis ad omnia desiderabilia populi tui: ut dent urbes nostras in direptionem, & rapinam?

Cur à facie conculcantium squalebunt agri: cum viris armatis veniet egestas super terram?

Luxit humus, quoniam devastatum est triticum: Confusi sunt agricolæ super frumento & hordeo, quia periit messis agri.

Fiet populus tuus, velut arietes non invenientes pascua: Ibunt luridi, & absque fortitudine à facie persequentis?

Parvuli petent panem, & non erit qui frangat eis. præ inopia deficient, quasi vulnerati in plateis.

Pellis esurientium, quasi clibanus exuretur: à facie tempestatum famis.

Exurge Domine, eripe inopem de manu fortiorũ ejus: egenos, & pauperes à diripientibus eos.

Contere in fortitudine tuâ inimicos nostros: arma & scuta combure igni, ut fugiant à finibus nostris gladius, & pestilentia, & fames.

Gloria Patri, &c.

℣. *Memoriam fac mirabilium tuorum misericors, & miserator Domine.*

℟. *Escam dona timentibus te.*

℣. *Fugiant à terminis nostris gladius, & vastitas.*

℟. *Custodi nos à tribulatione famis.*

℣. *Domine exaudi, &c.*

℟. *Et clamor, &c.*

Oremus.

Da nobis, quæsumus, Domine, piæ supplicationis effectum, & bellum, famemque à nobis propitiatus averte: ut temporalibus alimentis foveantur, quos dignaris æternis vegetare mysteriis. Per Dominum, &c.

Et

Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

PSALMVS VI.

PEccavimus cum patribus nostris, injustè egimus, iniquitatem fecimus:

Ideò apprehenderunt nos hæc mala: ideò cadunt exercitus nostri ante faciem inimicorum nostrorum.

Sed usquequo Domine irasceris in finem? accendetur, velut ignis, zelus tuus?

Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarũ: citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis.

Væ nobis, quia recessimus à viis justitiæ tuæ: & in furore tuo congregasti super nos flagella.

Adjuva nos DEVS salutaris noster, & propter gloriam nominis tui libera nos: & propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.

Ne fortè dicant filii alieni Matris nostræ: error apprehendit eos; non est sanctitudo, & veritas in Ecclesiâ eorum.

Domine DEVS virtutum converte nos: dele ut nubem, iniquitates nostras.

Amplius lava nos à peccatis nostris: in spiritu cõtrito suscipe populum tuũ humiliatum. Gloria Patri.

℣. *Propitius esto, Domine, peccatis nostris,*

℟. *Nequando dicant gentes; ubi est DEVS eorum?*

℣. *Si iniquitates observaveris, Domine,*

℟. *Domine, quis sustinebit?*

℣. *Domine exaudi, &c.*

℟. *Et clamor meus, &c.*

Oremus.

Tuere, Domine, populum tuum, & ab omnibus peccatis clementer emunda: quia nulla ei nocebit adversitas, si nulla ei dominetur iniquitas. Per Dominum, &c.

Et ne nos inducas in tentationem.

PSALMVS VII.

EXurge DEVS, & dissipentur inimici tui: & fugiant, qui oderunt te, à facie tua.

Sicut deficit fumus, deficiant: sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant impii à facie tua, DEVS.

Cadat virtus hostium nostrorum in iracundiâ tuâ: qui minantur violare Sancta, & polluere tabernaculum nominis tui.

Fiat via illorum tenebræ, & lubricum: & Angelus Domini persequens eos.

Quare facti sumus opprobrium vicinis nostris: subsannatio, & illusio his, qui sunt in circuitu nostro?

Ne relinquas virgam peccatorum super sortem justo-

justorum, ut non extendãt justi ad iniquitatem manus suas.

Effunde iram tuam in populos desertores: vindictam tuam in synagogas errantium, qui scientiam viarum tuarum nolunt.

Ne fortè moveantur pedes fidelium, & effundantur gressus servorum tuorum: & apprehendat eos tentatio inimici.

Quare prosperatur via bellantium iniquè: cadunt in gladio præliantes prælia Domini DEI Exercituum?

Annon est scientia, nec providentia in excelsis: frustra humiliavimus nos, & effudimus animas nostras ante conspectum Altissimi?

O Domine, leva manus tuas in superbias inimicorum nostrorum: libera nos à tentatione maligna.

Gloria Patri, &c.

℣. *Libera nos Domine à cogitatione malignâ.*

℟. *A pusillanimitate spiritus, & tempestate.*

℣. *Accelera, ut eruas filios diffidentiæ.*

℟. *Tentatio mala ne submergat eos.*

℣. *Domine exaudi orationem meam.*

℟. *Et clamor meus, &c.*

Oremus.

Succurre Domine, populo tuo de tribulatione sua ad te clamanti, ut corda nostra de malarum tentationibus cogitationum citiùs liberentur. Per Dominum, &c.

Sed libera nos à malo.

PSALMVS VIII.

VIde Domine, ne sileas, quoniam apprehenderunt nos mala quorum non est numerus.

Inimici nostri convenerunt in unum: cogitaverunt mala adversus Sanctos tuos.

Hæresis, impietas, & gladius inundaverunt super terram: seditio, & rebellio exarsit in circuitu nostro.

Nationes populorum factæ sunt in ruinam: justitia, & pax procul à finibus nostris.

Quid dicemus, aut quid respondebis nobis, cum tu ipse feceris?

Cum sanctis Sanctus eris, & cum perversis perverteris.

Sed quam bonus Israël DEVS! Quoniam non DEVS volens iniquitatem tu es.

Nos autem fecimus malum in conspectu tuo, Domine; & tu inducis malum in diebus nostris.

Iustus es, Domine, & rectum omne judicium tuum.

Sed non intres in judicium cum servis tuis, & non secundum peccata nostra facias nobis.

Domine custodi nos ab omni malo. Esto nobiscũ in die tribulationis.

Vt

Vt non accedat ultra ad nos malum: & flagellum non appropinquet tabernaculis nostris.

Tabescunt servi tui à formidine malorum, & dolore: quia inimici nostri grandia loquuntur super nos.

Exurge DEVS, judica causam tuam: accelera Liberator in die malorum, & tribulatione.

Persequere inimicos nostros, & comprehende illos: & non convertere, donec deficiant.

Confringe illos, nec poterunt stare: cadent subtus pedes nostros, qui ausi sunt blasphemare castra DEI viventis.

Gloria Patri, &c.

℣. *Vide Domine, quoniam veniunt super nos mala.*

℟. *Tribulatio, & afflictio irruunt super nos.*

℣. *Exspectatio Israël, Salvator ejus in die malorum.*

℟. *Festina, ut liberes à malo populum tuum.*

℣. *Domine exaudi, &c.*

℟. *Et clamor, &c.*

Oremus.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut, qui protectionis tuæ gratiam quærimus, liberati à malis omnibus secura tibi mente serviamus. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate, &c.

ORATIO

Serenissimi & Reverendissimi Principis

FERDINANDI,

Archiepiscopi & Elect. Colon. jussu & auctoritate ante complures annos pro communibus Reipub Christi necessitatibus edita, & nunc ex Germanico translata.

OMnipotens sempiterne Deus, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Ad te nos miseri peccatores, in angustiis & necessitatibus nostris humiliter confugimus; Etenim gravibus miseriis, & calamitatibus populus Christianus premitur; variis plagis ac tribulationibus affligitur; sectæ & hæreses turbant Ecclesiam, rebelliones adversus Magistratus, tum Ecclesiasticum, tum Civilem excitantur: bella, seditiones, tumultus, innoxii sanguinis effusiones per universam Christianam Remp. passim grassantur, adeoque multæ animarum myriades pretiosissimo Sanguine unigeniti tui IESV Christi redemptæ temporalis pariter ac æternæ salutis jacturam miserè patiuntur.

Nos vero quid dicemus ad hæc ô summe Deus? Iustus es Domine & rectũ judicium tuum; omnia

quæ

quæ nobis immittis adverſa, non niſi juſtiſſimæ iræ tuæ flagella eſſe agnoſcimus: viſitas enim in virga iniquitates noſtras, & in verberibus peccata noſtra, quibus divinam Majeſtatē tuam tam graviter offendimus: peccavimus in cœlum ô Domine, & malum coram te fecimus; unde indignos nos quoque fatemur, qui compareamus ante conſpectum tuum, aut oculos noſtros in cœlum ad te levemus.

Verum ô Domine, noli ſic attendere malitiam noſtrã, ut obliviſcaris bonitatẽ tuã; Iuſtus quidem es Domine, ſed miſerationes tuæ ſuper omnia opera tua; Si enim iniquitates obſervaveris, quis ſuſtinebit? Mitiga ergo, ô clementiſſime Deus, rigorem juſtitiæ tuæ, & non ſecundum peccata noſtra facias nobis, neque ſecundum iniquitates noſtras retribuas nobis, ſed ſecundum multitudinem miſerationum tuarum, averte faciem tuam à peccatis noſtris.

Pœnitet nos tam graviter in te peccaſſe, & indignationem tuam tã enormiter in nos provocaſſe: ideoque corde contrito & humiliato ad Thronum gratiæ & bonitatis tuæ cõfugimus; & coram te, non quidem noſtris meritis, ſed tuis multis miſerationibus confidẽtes humillime procumbimus, petimuſque, ut avertas iram tuam à nobis; & non tradas beſtiis animas confitentium tibi, neque ſanctam & electam hæreditatem tuam propter tranſgreſſiones noſtras hoſtium faucibus objici patiaris.

Reſpice in faciem Chriſti tui, qui illam ſibi effuſione pretioſiſſimi Sanguinis ſui acquiſivit: memor eſto promiſſionis tuæ, & fœderis tui quod cum electis tuis iniiſti, quodque per pretioſam dilectiſſimi Filii tui IESV Chriſti Redemptoris noſtri mortem, & purpureum ejus Sanguinem conſignatum eſt. Reſpice ad honorem Nominis tui, quod ſuper ſanctam Civitatem tuam, & populum tuum invocatum eſt, quodque in eodem agnoſcitur, & collaudatur, at vero ab inimicis tuis, per ſummum nefas, violatur, deſpicitur, & prophanatur.

Quia vero ex nobis ipſis digni haud ſumus, qui clementiæ tuæ curam & opem ſentiamus, ſaltem oſtende nobis miſericordiam tuam propter temetipſum ô Domine, & propter gloriam Nominis tui libera nos, & propter inexhauſtum bonitatis tuæ fontem propitius eſto peccatis noſtris: moveat te quæſumus amor ille, qui te movit, ut Filium tuum

Vni-

Vnigenitum nobis redimē-
dis totum impenderes.
Per hunc ipſum Filium
tuum IESVM Chriſtum
rogamus, per acerbiſſimam
Paſſionem ac mortem e-
jus: per merita quoque, &
patrocinia ſanctiſſimæ Ma-
tris, ac Virginis Mariæ,
omniumque Electorum
tuorum, inclina aurem
tuam, & exaudi clamorem
noſtrum: aperi oculos
tuos, & vide afflictionem
populi tui: hoſtium tuo-
rum doloſa, & ſuperba
conſilia deſtrue, quibus
indeſinenter letiferum a-
nimarum virus ubiq; ſpar-
gere, & avitam religio-
nem noſtram funditus e-
vellere conantur: Leva
manus tuas in ſuperbias
eorum, qui ſuper popu-
lum tuum malignaverunt
conſilium & cogitaverunt
adverſus ſanctos tuos, ne
forte dicant in gentibus,
ubi eſt Deus eorum; ſed
cognoſcant, quoniam tu
adjutor, & protector no-
ſter es, ulciſcens in omnes
adinventiones eorum. Re-
ſpice de cœlo ſancto tuo,
& hominum corda fraude
diabolica in varias ſectas,
miſerabiliter diſtracta, in
unione fidei paciſque con-
junge: Provide Eccleſiæ
tuæ, totique Reipublicæ
Chriſtianæ Prælatos fide-
les & irreprehenſibiles,
ſub quorum fide ac tute-
la, in exteriore pariter,
& interiore tranquillitate
ſanctum Nomen tuum in-
vocare & prædicare poſ-
ſimus.
Præſerva nos à gravibus
& inteſtinis bellis, ſedi-
tionibus, & tumultibus,
& iniquiſſima innocentum
cæde. Da omnibus Chri-
ſtianis Principibus, Re-
gibus, Monarchis, veram
ac ſynceram inter ſe con-
cordiam, adde impavi-
dum infractumque ani-
mum, ut Eccleſiam tuam
totamque Rempublicam
Chriſtianam conſtantiſſi-
me defendant, ac tandem
de hoſtibus fidei glorioſiſ-
ſime triumphent.
E contra vero effunde
iram tuam in gentes, quæ
te non noverunt, & in re-
gna, quæ nomen tuum
non invocarunt; quæ
venerunt in hæreditatem
tuam, & polluerunt Tem-
plum ſanctum tuum. Ex-
urge Deus judica cauſam
tuam, memor eſto im-
properiorum tuorum; diſ-
ſipa gentes quæ bella vo-
lunt, hoſtileſque conatus
in nihilum redige, ut ab
omnibus inimicorum in-
ſidiis, bellorumque mo-
leſtiis liberi, & in prote-
ctionis tuæ ſecuritate con-
ſtituti, in tua ſemper lau-
de perſeveremus.
Sed quia gratiæ tuæ
muneribus indigni per pec-
cata efficimur, excita in
nobis timorem tuum, &
honorem Nominis tui, ut
ab omni peccato diligen-
tiſſime

tissimè caveamus; illumina nos per virtutem Spiritus sancti, & dirige gressus nostros in semitis tuis, ut non tam nostris viribus, quam tuis subsidiis innixi viam mandatorum tuorũ inoffenso pede curramus, donec metam ipsam, & præmia, quæ præparasti diligentibus te, assequamur per Vnigenitum Filium tuum Dominum nostrum IESVM Christum, qui tecum, & cum Spiritu sancto, &c.

FINIS.

Quantitas Viatorij pro Itinerantibus
nostris Eremitis Camaldulen.
Ex Vigrensi ad Varsaviense flo 18
Ex Monte Regio ad Vigrense flo 5
Ex Varsaviensi ad Cracoviense fl 20
Ex Varsaviensi ad Majoris Poloniae fl 16
Ex Varsaviensi ad Rituianense flo 20
Ex Rituianensi ad Cracoviense flo 8
Ex Rituianensi ad majoris Poloniae fl 26
Ex majori Polonia ad Cracoviense flo 20
Ultra hoc quilibet Prior charitative
provideat aliquid de pabulo pro Equis
et victualibus pro Itinerantibus.
Actum in Capitulo Generali Ao. D. 1700
6. Maij.

8to Missae Fructus ad celebrationem ejus crebram excitantes. Ex S. Bonaventura Lib. de Praep. ad Missam Cap. 8.

Per Missae Sacrificium:

1. Conscientia ex praeteritis delictis purgatur.
2. Cor ad tentationes futuras (sicut per medicinam praeservativam) vincendas, et ad bona opera roboratur.
3. In tribulatione; gratia patientiae, et liberationis obtinetur.
4. Beneficia spiritualia, quam corporalia efficaciter impetrantur: quia SS. Eucharistiae sacramentum est fons omnium gratiarum et donorum.
5. Gratiarum actio Deo, pro beneficiis quotidianis redditur.
6. Proximis vivis, et defunctis multiplex auxilium a Deo impetratur.
7. Celebrans ipse, Christo incorporatur et unitur.
8. Deo, Angelis, Sanctis in coelo existentibus, jucundissimum opus, et gaudium praestatur.

7. Damna p omissionem ex negligentia celebrationis Missæ consequentia. D. Bonaventura libro de Præp. ad Missam. cap. X.
Sacerdos absque peccato mortali et in proposito bono, non habens legitimum impedimentum, et non ex reverentia sed negligentia celebrare Missam omittens. Privat.
B. Trinitatem gloria.
Angelos lætitia
Peccatores venia
Justos subsidio
In purgatorio existentes, refrigerio, Ecclesiam, spirituali beneficio, seipsum medicina et consolatione, et remedio, contra quotidianas infirmitates, et peccata.
Christus maledicit malis Sacerdotibus.
Ex revelatione S. Brig. l. 1 c 47.
Maledictus erit visus malorum Sacerdotum quia non videbunt visionem Dei immo, sed tenebras et pœnas inferni; maledictæ sunt aures eorum: quia non audiunt verba mea,
sed clamorem

sed clamorem infernalem et horrorem, maledictus
est gustus eorum, quia non gustabunt de ro:
ris meis aeternis gaudiu, sed amaritudine
aeterna. maledictus est tactus eorum, quia nõ
tractabunt me, sed ignem perpetuũ, male:
dictus est odoratus eorum: quia nõ odorabunt
odorem illũ suavissimũ in regno meo excedẽ:
tem omnia aromata, sed foetorem in inferno
habebunt majorem felle, et peiorem sulfure
maledicti sunt, a caelo et terra: et ab omnibus
creaturis insensatis: quia ipsa obedi:
unt deo et laudant; et isti spreverunt me.
propterea iuro in veritate mea, qui sum ve:
ritas, quod si hic morerentur, et in tali dispo:
sitione quâ nunc constituti sunt, nunquã cha:
ritas mea nec virtus concludet eos in se. sed
sine fine damnabuntur.

De absolutione ab Excommunicatione in foro conscientiae. In forma Ecclesiae consueta absoluat.

Poenitentem coram se utroque genu flexo, in humero si vir fuerit, usque ad camisiam exclusive denudando, virga aut funiculis sedens leniter percutit, dicendo totum Psalmum.
Miserere Deus etc cum Gloria Patri. Deinde surgit et aperto capite dicit Kyrie eleyson Christe eleyson Kyrie eleyson. Pater noster usque ad finem Amen. ℣ Saluum fac seruum tuum vel ancillam tuam Domine ℟ Deus meus sperantem in te. ℣ Nihil proficiat inimicus in eo. vel in ea. ℟ Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ℣ Esto ei Domine turris fortitudinis. ℟ A facie inimici. ℣ Domine exaudi orationem meam. ℟ Et clamor meus ad te veniat. ℣ Dominus vobiscum. ℟ Et cum spiritu tuo.
Oremus Deus cui proprium est misereri semper, et parcere, suscipe deprecationem nostram, ut hunc famulum tuum, quem excommunicationis sententia constringit miseratio tuae pietatis clementer absoluat

Per Christum Dnum Nostrum. R. Amen.
Mox sedet, et cooperto capite dicit.
Dnus Noster Jesus Xtus te absoluat, et ego
auctoritate ipsius et Illmi Dni Nostri Ipsius
Epi vel Superioris mihi commissa absoluo
te a vinculo excommunicationis in quam
incurristi vel incurrisse declaratus es, propter
tale factum vel causam, restituo te commu-
nioni et unitati fidelium et Sanctis Stis Ecclesiae
in Nomine Patris et Filij et Spiritus Sancti
In foro autem interiori Confessarius habens
facultatem absoluendi excommunicatum
absoluat juxta formam communem supra
praescriptam in absolutione sacramentali

Officium S. Barbarę V. M. morientium Patronę

Ad matutinum Dne labia aperies. Et os meum

Deus in adjutorium meum intende Dne ad adju

Gloria Patri etc. Hymnus.

Ave Martyr gloriosa,
Barbara mundum perosa,
Paradisi vernans rosa,
Castitatis lilium.
Te spreto cultu Deorum.
Nobis in exemplar morum,
Christo in munus decorum,
Tedas et obsequium.

V. Specie tua et pulchritudine tua,
R. Intende prospere, procede et regna.

Oremus. Intercessio nos quęsumus Dne B. Barbarę V. et M. semper adjuvet, ut imparata, et subito non moriamur, sed ante diem mortis nostrę SS. Corporis, et Sanguinis tui, sacriq Olei unctionis sacramento salubriter muniamur, et ab omni malo protecti, ex hoc exilio, ad cœlestem Patriam perducamur. Qui vivis et regnas etc.

Ad Primam.

Deus in adjutorium etc.

Hymnus
Ave Virgo pulchra tota
Charitatis fonte lota:
Dulcis, mitis, et devota,
Vas virtutum omnium
Ieob fidem Christo datam.
Duris catenis gravatam
Et carceri mancipatam
Servus Parens cruciat.
Vers. et Oratio.

Ad Tertiam.
Deus in adjutorium &c. Hymnus.
Ave criminis ignara,
Sponsum audis voce clara;
Veni pulchra, veni chara,
Veni coronaberis.
Minas, pœnas contempsisti
Magnos dolores vicisti
Crebros ictus pertulisti
Dum pro Deo cæderis. Vers. et Oratio ut supra

Ad Sextam.
Ave tota vulnerata,
Crudeliter flagellata.
Sursum pedibus levata.
Quassa caput malleo. Ferio latera.

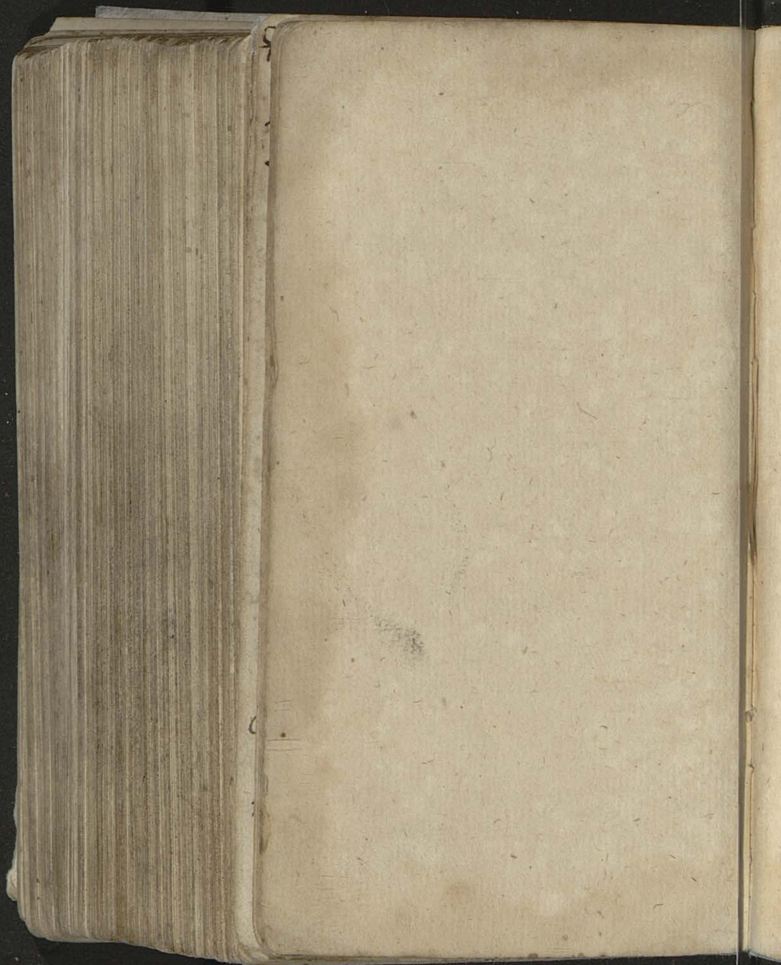
Ferro lactras solvunt.
Et lucernis adurunt
Mammas castas praecidunt.
Acumine ferreo. Vers et Oratio.
Ad Nonam. Deus in adjutorium etc.
Ave Barbara serena,
Pulchra, quasi luna plena,
Singulari cantilena,
Sponsum Agnum sequeris
Quam ille castitatem
Veste tegit sanitatem
Aegro reddit corpori. Vers et Oratio.
Ad Vesperas. Deus in adjutorium etc.
Martis tollit, et crudelem
Stringit ensem et imbellem
Martyrem Christi fidelem,
Genitor in Filiam.
Vix dum caput amputavit
Fulmen, Patris dissipavit
Caput, in perniciem. Vers et Oratio
Ad Completorium Converte nos Deus etc
Ave Barbara beata,
Quae cum sponso praeparata
Nuptiarum

4

Nuptiarum acceptata,
Transivisti gaudia,
Tu es margarita fulgens,
In corona Jesu sita,
Jam in morte qua in vita
Sis nobis propitia. Vers et Oratio.

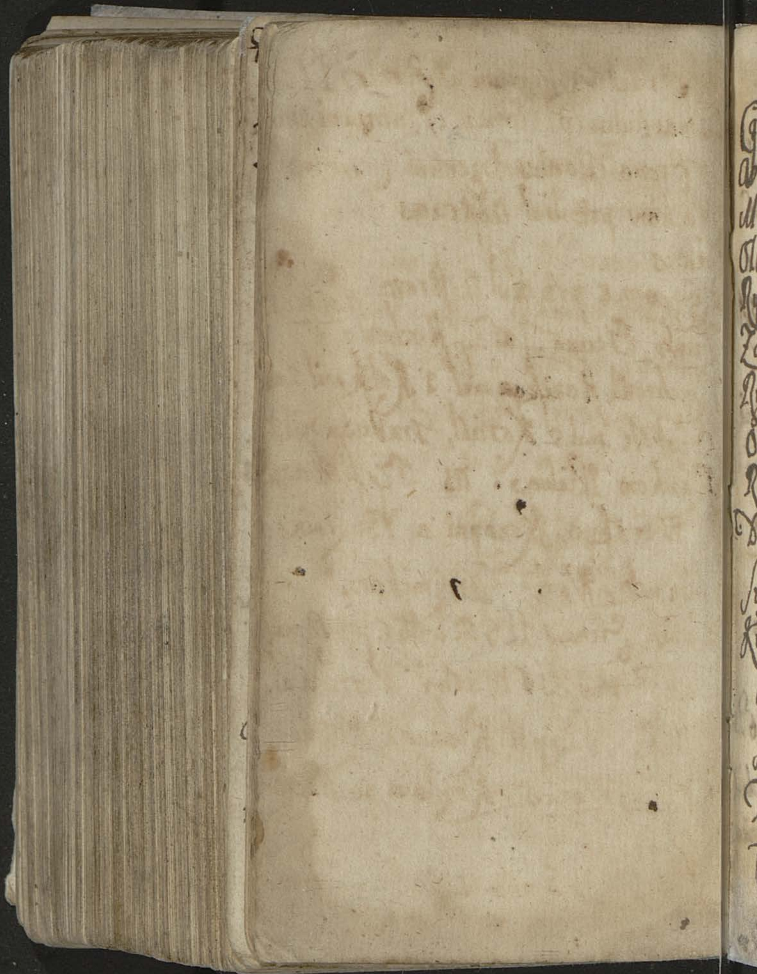
Commendatio.

Virgo sponsa Christi chara
Cum nos mors premet amara
Coelestis templi ara.
Fac nobis viaticum:
His te precibus donamus
Hastile laudes dicamus
Cum nos trahet mortis hamus
Adsis ad auxilium. Vers et Oratio.

4

Tractus Viarum ad Eremos PP.
Camaldulens: per Poloniam et Lithuaniam
Ab Eremo Montis Argentini Casimiria
Mnikow prope diu Nostrum.
Olkusz
Ryczowek prope diu Nostrum Hauske
Zarki. Golina. Czestochowa
Rychwal, Stanisza mil. 3 Kalisz mil. 2
Olobok mil 2 Kosciol, Grabowa mil 2
Rankow Wielun: M Czestochowa
Dzialoszyn, Konopnica, Burzenin
Sieradz, Warta, Gnynikow
Kunin, Eremus SS. 5 Martyr. prope Camin
Ab Eremo SS 5 Martyr Varsavia.
Slupca, Sampol, Klodawa, Kutno,
Pniow Zoniszki Kozlow, Sochaczow
Varsavia.
Ab Eremo Montis Regij Vars

ad Insulam Regiam Wygrensem
Radzimin, Wyszkow, Dlugosiodlo
Lomza, Wąsosz, Graiewo, Raygrod
Augustow Wygry. millia Polonic. 36.

Ab Eremo Insulæ Wygrensis ad
montem Pacis. Szumow præd. Nstr
Jackowsk prædium Montis Pacis.
Wola Balbierzyski, Preny, Zeganscie
seu Mons Pacis 20 Milli Polonica

Ab Eremo Montis Regij Varsavia
ad Eremum Rhytuianensem
Piaseczno, Warka, Radom, Jedlna
Ostrowiec, Opatow, Iwaniska,
Stakorock, prædium Nstrum, mill, 36 Po

Exinde Cracoviam, Sieragi præd. N
Pacanow, Nowe miasto, Opatowiec
Wawrzenczyce Cracovia Mons
Argentinus Millia Polonica. 17

